

Załącznik do uchwały Nr 1410/311/13
Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2013 roku
w sprawie przyjęcia Raportu z konsultacji społecznych
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa z Pomorskiego na lata 2014-2020

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Raport z konsultacji społecznych projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. FORMY I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	4
II. GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	9
III. REKOMENDOWANE KIERUNKI ZMIAN PROJEKTU RPO WP 2020.....	17

Załączniki:

1. Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych
2. Sprawozdania z konferencji i spotkań w ramach konsultacji społecznych
3. Formularz uczestnika konsultacji społecznych
4. Ogłoszenie prasowe o konsultacjach społecznych
5. Lista materiałów medialnych dotyczących projektu RPO WP 2014-2020 i procesu konsultacji społecznych

WPROWADZENIE

W niniejszym *Raporcie* przedstawiono w sposób syntetyczny przebieg konsultacji przeprowadzonych w trybie art. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.), w tym zgłaszane w ich trakcie postulaty i proponowany sposób ich rozpatrzenia.

W dniu 27 września 2013 r. Zarząd Województwa Pomorskiego (ZWP) przyjął *projekt Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*¹, kierując go do konsultacji społecznych. Celem konsultacji było uzyskanie możliwie najszerszego spektrum opinii i propozycji partnerów społecznych i gospodarczych na temat zapisów zawartych w *projekcie RPO WP 2014-2020*.

Konsultacje społeczne *projektu RPO WP 2014-2020* trwały łącznie **52 dni** (od 1 października do 21 listopada 2013 r.). Do wzięcia udziału zaproszono szerokie grono osób i instytucji, a w szczególności przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, związków zawodowych i osoby prywatne.

Konsultacje społeczne *projektu RPO WP 2014-2020* miały szeroki charakter. Zorganizowano łącznie **36 konferencji i spotkań konsultacyjnych**, w których wzięło udział **ponad 1 150 uczestników**. W okresie trwania procesu konsultacyjnego, **143 osoby i instytucje** skorzystały z możliwości wyrażenia opinii na temat dokumentu, przekazując łącznie **1 115 uwag**. Każdy z postulatów został dogłębnie rozpatrzony oraz przeanalizowany w szerszym kontekście logiki interwencji w województwie pomorskim.

Przyjęto założenie, że przesądzenia odnośnie poszczególnych, zgłoszonych propozycji mogą przyjmować następujące formy rozstrzygnięcia:

- a) *Uwzględniona* – proponowany zapis znajdzie się w projekcie RPO WP we wskazanym brzmieniu lub w brzmieniu oddającym bezpośredni sens uwagi;
- b) *Częściowo uwzględniona* – niektóre wątki proponowanego zapisu zostaną uwzględnione w projekcie RPO WP;
- c) *Do rozważenia na dalszym etapie prac* – uwaga zostanie rozpatrzona na etapie kolejnego projektu RPO WP lub dotyczy szczegółowych kwestii wdrożeniowych i zostanie poddana analizie na etapie tworzenia dokumentów uszczegółwiających Program;
- d) *Nieuwzględniona* – proponowany zapis nie znajdzie się w treści dokumentu ze względów merytorycznych i/lub formalnych;
- e) *Niezasadna* – uwaga postuluje uwzględnienie wątków, które były już obecne w projekcie RPO WP, bądź nie dotyczą bezpośrednio dokumentu.

Sposób rozpatrzenia poszczególnych uwag wraz z uzasadnieniem znajduje się w Załączniku 1 niniejszego *Raportu*.

---

¹ Uchwała nr 1116/288/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 27 września 2013 r. w sprawie przyjęcia *projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*.

I. FORMY I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. EKSPERCKA FORMA PRAC NAD PROJEKTEM RPO WP 2014- 2020

Prace o charakterze eksperckim rozpoczęły się przed przyjęciem przez ZWP *projektu RPO WP 2014-2020*. Powołany został Zespół Konsultacyjny ds. regionalnego programu operacyjnego dla województwa pomorskiego na lata 2014-2020 (Zespół Konsultacyjny), którego głównym zadaniem jest wspieranie ZWP w przygotowaniu projektu Programu. Do udziału w pracach Zespołu Konsultacyjnego zaproszeni zostali przedstawiciele:

- ministrów właściwych do spraw: rozwoju regionalnego; gospodarki, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej; środowiska; pracy i polityki społecznej; nauki i szkolnictwa wyższego; edukacji narodowej; rolnictwa i rozwoju wsi,
- szkół wyższych,
- organizacji przedsiębiorców; organizacji pracowników,
- Agencji Rozwoju Pomorza; Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego; Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych,
- Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013; Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013,
- organizacji działających na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i równości szans,
- organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska,
- Subregionalnych Zespołów Roboczych (metropolitalny, nadwiślański, południowy, słupski) działający podczas prac nad aktualizacją *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*.

Zadaniem Zespołu Konsultacyjnego jest wspieranie ZWP w przygotowaniu *projektu RPO WP 2014-2020*. Jego prace polegają głównie na opiniowaniu kolejnych projektów dokumentu, a także wypracowywaniu i konsultowaniu rozwiązań w zakresie zagadnień horyzontalnych, finansowych oraz instytucjonalnych.

2. PRZEBIEG PROCESU KONSULTACJI

Konsultacje społeczne *projektu RPO WP 2014- 2020* miały dwie zasadnicze formy: bezpośrednią (konferencje, spotkania konsultacyjne) oraz pośrednią (pisemną).

2.1 BEZPOŚREDNIE FORMY KONSULTACJI

Podstawową bezpośrednią formą konsultacji społecznych *projektu RPO WP 2014-2020* były konferencje², debaty oraz spotkania konsultacyjne, w których uczestniczyli m.in. przedstawiciele administracji rządowej, samorządów lokalnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, Sejmiku Województwa, związków

---

² Wszystkie konferencje zostały utrwalone w formie zapisu audio, dokumentacji fotograficznej oraz list obecności.

zawodowych oraz dziennikarze i osoby prywatne. Sprawozdania z nich stanowią Załącznik 2 niniejszego *Raportu*.

W ramach konsultacji społecznych odbyły się następujące konferencje:

a) konferencja inauguracyjna (10 października 2013 r.)

Odbyła się w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AMBEREXPO w Gdańsku i wzięło w niej udział ponad 250 osób. Oprócz nowej filozofii programowania rozwoju w województwie pomorskim, został zaprezentowany *projekt RPO WP 2014-2020*. Odbyła się również dyskusja dotycząca dokumentu.

b) konferencje subregionalne

Konferencje subregionalne odbyły się w: Starogardzie Gdańskim, Sopocie, Słupsku i Chojnicach. W konferencjach subregionalnych uczestniczyli przedstawiciele samorządów terytorialnych z danego subregionu oraz lokalni partnerzy społeczno-gospodarczy.

– **konferencja subregionalna w Starogardzie Gdańskim** (23 października 2013 r.)

Zgromadziła ponad 80 uczestników. Na pierwszą część spotkania złożyła się prezentacja uwarunkowań towarzyszących powstaniu *projektu RPO WP 2014-2020* oraz jego ogólne założenia. Następnie odbyła się dyskusja, w której wzięli udział głównie przedstawiciele organizacji przedsiębiorców oraz samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej (szczególnie w zakresie wsparcia przedsiębiorstw, edukacji, rewitalizacji i transportu) oraz elementów systemu realizacji (wybór projektów).

– **konferencja subregionalna w Sopocie** (30 października 2013 r.)

W konferencji wzięło udział 100 osób. W trakcie spotkania zaprezentowany został *projekt RPO WP 2014-2020* oraz odbyła się dyskusja, w której przede wszystkim wzięli udział przedstawiciele samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych i miejsca obszarów wiejskich w projekcie Programu, części projekcyjnej, szczególnie w zakresie usług zdrowotnych, innowacji i wsparcia przedsiębiorstw.

– **konferencja subregionalna w Słupsku** (8 listopada 2013 r.)

W konferencji uczestniczyło ponad 75 osób. Uczestnikom zostały zaprezentowane założenia *projektu RPO WP 2014-2020*. W trakcie dyskusji podjęte zostały wątki odnoszące się do części projekcyjnej, w szczególności działań dotyczących rozwoju przedsiębiorstw, energetyki, kształcenia zawodowego oraz transportu.

– **konferencja subregionalna w Chojnicach** (13 listopada 2013 r.)

W konferencji wzięło udział 50 osób. W pierwszej części debaty zaprezentowano założenia *projektu RPO WP 2014-2020*. Następnie odbyła się dyskusja, a zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej, w szczególności działań dot. edukacji przedszkolnej, ograniczania zagrożeń naturalnych oraz miejsca obszarów wiejskich w *projekcie RPO WP 2014-2020*.

c) konferencja podsumowująca (27 listopada 2013 r.)

Miała miejsce w Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni. Udział w niej wzięło blisko 200 osób. W trakcie konferencji przedstawiono najczęściej pojawiające się postulaty zmian, uwarunkowania towarzyszące koordynacji prac nad krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi oraz Umową Partnerstwa, a także rekomendacje i wnioski płynące z oceny ex-ante i prognozy oddziaływania na środowisko dla *projektu RPO WP 2014-2020*.

Odbyła się również dyskusja z udziałem uczestników konferencji.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram, lokalizację oraz liczbę uczestników wszystkich konferencji.

Lp.	Data	Miasto	Charakter Konferencji	Liczba uczestników
1.	10 października 2013 r.	Gdańsk	Konferencja inauguracyjna	260
2.	23 października 2013 r.	Starogard Gdański	Konferencja w subregionie nadwiślańskim	80
3.	30 października 2013 r.	Sopot	Konferencja w subregionie metropolitalnym	100
4.	8 listopada 2013 r.	Słupsk	Konferencja w subregionie słupskim	75
5.	13 listopada 2013 r.	Chojnice	Konferencja w subregionie południowym	50
6.	27 listopada 2013 r.	Gdynia	Konferencja podsumowująca	200
ŁĄCZNIE				765

d) konsultacje z gremiami o charakterze regionalnym

Projekt RPO WP 2014-2020 był prezentowany i dyskutowany również na forum licznych gremiów o charakterze regionalnym.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram tych spotkań oraz liczbę uczestników.

Lp.	Data	Gremium	Liczba uczestników
1.	4 października 2013 r.	Zespół Zadaniowy ds. Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	25
2.	14 października 2013 r.	Rada Programowa RPS Pomorska Podróż	21
3.	14 października 2013 r.	Warsztaty Forum Partnerstw	36
4.	16 października 2013 r.	Rada Programowa RPS Mobilne Pomorze	20
5.	21 października 2013 r.	Pomorska Grupa Kompetencji Klastrowych	40
6.	22 października 2013 r.	Rada Programowa RPS Pomorski Port Kreatywności	35
7.	24 października 2013 r.	Konwent Samorządowców Powiatu Słupskiego	20
8.	25 października 2013 r.	Komitet Monitorujący RPO WP	25
9.	31 października 2013 r.	Spotkanie z przedstawicielami LGD/LGR	20
10.	7 listopada 2013 r.	Spotkanie z przedstawicielami instytucji rynku pracy	21
11.	13 listopada 2013 r.	Rada Programowa RPS Zdrowie dla Pomorzan	36

Lp.	Data	Gremium	Liczba uczestników
12.	13 listopada 2013 r.	Rada Programowa RPS Aktywni Pomorzanie	16
13.	14 listopada 2013 r.	Rada Rektorów Województwa Pomorskiego	20
14.	15 listopada 2013 r.	Zespół Zadaniowy ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020	13
15.	18 listopada 2013 r.	Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych	16
		Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego	
		Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	
16.	18 listopada 2013 r.	Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego	15
17.	19 listopada 2013 r.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT	9
18.	20 listopada 2013 r.	Rada Programowa RPS Ekoefektywne Pomorze	18
ŁĄCZNIE			390

2.2 POŚREDNIE FORMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Uzupełnieniem bezpośrednich form konsultacji społecznych była m.in. strona internetowa (<http://strategia2020.pomorskie.eu>). Strona cieszyła się dużym zainteresowaniem. W trakcie trwania konsultacji społecznych zanotowano ponad 3 000 unikalnych wejść³.

Pisemne stanowiska można było przysyłać w wersji elektronicznej (na adres: rpowp2020@pomorskie.eu) lub w wersji papierowej (na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego).

Dla poprawy efektywności procesu konsultacji, stworzony został formularz⁴ uczestnika konsultacji społecznych. Uczestnicy konsultacji, w formie tabeli, mogli zgłaszać opinie i propozycje do wszystkich części dokumentu. Formularz dawał możliwość kompleksowego wypowiedzenia się na temat *projektu RPO WP 2014-2020*, a także ułatwił analizę zgłaszanych postulatów.

3. OBECNOŚĆ PROCESU KONSULTACJI RPO WP 2014-2020 W MEDIACH

Istotną rolę w trakcie konsultacji społecznych odegrały media. Informacje o konsultacjach społecznych *projektu RPO WP 2014-2020* były w nich publikowane regularnie.

Ogłoszenia na temat konsultacji *projektu RPO WP 2014-2020* zostały opublikowane w prasie o zasięgu regionalnym⁵ dniu 1 października 2013 r., a także na stronie internetowej www.strategia2020.pomorskie.eu. Wszystkie dokumenty związane z procesem tworzenia i konsultacji *projektu RPO WP 2014-2020* były dostępne pod ww. adresem internetowym przez cały okres trwania konsultacji społecznych.

³ Podane wartości obejmują unikalnych użytkowników, zliczanych w każdym dniu. Statystyki te nie pokazują łącznej liczby osób, które odwiedziły stronę www.strategia2020.pomorskie.eu.

⁴ Formularz konsultacyjny stanowi Załącznik 3.

⁵ „Gazeta Wyborcza”, „Dziennik Bałtycki” oraz „Fakt”.

Informacje dotyczące *projektu RPO WP 2014-2020* zostały również wyemitowane na antenie TVP Gdańsk. Zamieszczone zostały liczne artykuły i informacje w prasie i na portalach internetowych o konsultacjach społecznych i *projekcie RPO WP 2014-2020*.

Projekt RPO WP 2014-2020 promowany był również z wykorzystaniem narzędzi będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (UMWP) – oficjalnej strony internetowej www.pomorskie.eu, newsletteru („Biuletyn Unijny UMWP”) oraz magazynów „Pomorskie” i „Pomorskie w Unii”.

II. GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Niniejszy rozdział stanowi syntezę wszystkich uwag, propozycji i spostrzeżeń zgłoszonych do *projektu RPO WP 2014-2020* w ramach konsultacji społecznych, o których szerzej napisano w poprzednim rozdziale.

Zgłaszane uwagi miały bardzo zróżnicowany charakter. Część przyjęła formę ogólnych komentarzy, odnoszących się do całego *projektu RPO WP 2014-2020* lub jego poszczególnych części. Pozostałe zaś, były szczegółowe, sugerując wprost zmiany konkretnych zapisów lub sformułowań.

Wykaz zgłoszonych uwag/propozycji modyfikacji wraz z informacją na temat sposobu ich uwzględnienia wraz z uzasadnieniem znajduje się w Załączniku 1 niniejszego *Raportu*. Kolejność przedstawianych uwag i propozycji nie ma charakteru wartościującego. Większość z przedstawionych w tabeli postulatów została przytoczona w oryginalnym zapisie.

Uwagi zgłoszone do *projektu RPO WP 2014-2020* dzielą się na dwie kategorie:

1. odnoszące się do kwestii horyzontalnych,
2. dotyczące specyficznych zagadnień i problemów.

1. PODSUMOWANIE UWAG O CHARAKTERZE HORYZONTALNYM

W ramach uwag horyzontalnych zgłaszane postulaty dotyczyły w szczególności:

- wykorzystania podejścia opartego na Rozwoju Lokalnym Kierowanym przez Społeczność (RLKS), zarówno w zakresie preferencji, jak również sposobu realizacji i ukierunkowania terytorialnego, a także – w przypadku uwag najdalej idących – utworzenia odrębnego priorytetu RLKS i wprowadzenia specjalnych trybów wyboru projektów,
- wzmocnienia zapisów odnoszących się do obszarów wiejskich i wspierania osób je zamieszkujących,
- wzmocnienia zapisów dotyczących osób niepełnosprawnych,
- uwzględnienia/uwypuklenia w katalogach beneficjentów m.in. parków naukowo-technologicznych, podmiotów ekonomii społecznej, LGD/LGR,
- wprowadzenia mechanizmów dedykowanego wsparcia dla organizacji pozarządowych, w tym uproszczenia procedur wyboru, finansowania i realizacji projektów, szczegółowego określenia zasad wyboru projektów organizacji pozarządowych w trybie pozakonkurencyjnym oraz doradztwa dla beneficjentów na etapie ubiegania się o finansowanie oraz realizacji projektów,
- poszerzenia zakresu tematycznego zastosowania instrumentu ZIT/ZPT, a także wprowadzenia możliwości rozszerzania tego zakresu w indywidualnych przypadkach w trybie negocjacyjnym.

Zgłaszane uwagi obejmowały również rozszerzenie i doprecyzowanie katalogu wskaźników produktu i rezultatu określonych dla Priorytetów i Działań Programu, a także uzupełnienie treści projektu RPO WP 2014-2020 o wybrane inwestycje do realizacji.

2. PODSUMOWANIE UWAG ZGŁOSZONYCH DO POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI

2.1 STRATEGIA PROGRAMU

W ramach zgłoszonych uwag zaproponowano m.in.: wzmocnienie zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, jako kluczowej zasady Programu; dodanie priorytetów inwestycyjnych (4.2, 9.5 i 9.7) oraz celu tematycznego 11; rozszerzenie zakresu wsparcia w ramach RPO WP w priorytetach inwestycyjnych: 2.3 na wszystkie e-usługi, 9.1 na rozwój usług społecznych; zmian pomiędzy Priorytetami/Działaniami, w tym zwiększenie alokacji na *Priorytet 8. Konwersja, Działanie 3.5. Szkolnictwo wyższe*, zmiany podziału środków pomiędzy Działaniami w Priorytetach: *7. Zdrowie, 10. Energia, 11. Środowisko* oraz połączenie *Działania 4.2. Kształcenie zawodowe na poziomie wyższym z Działaniem 3.5. Szkolnictwo wyższe*; uwzględnienie obszarów wiejskich jako kluczowych obszarów problemowych w ramach obszarów o nie w pełni uruchomionych potencjalach.

W części dotyczącej wyzwań dla poszczególnych obszarów tematycznych postulowano m.in. o:

- w obszarze „gospodarka” – uzupełnienie o interwencję umożliwiającą wykreowanie rynku usług energetycznych, wyszczególnienie parków naukowo-technologicznych w ramach poprawy efektywności i jakości działania instytucji otoczenia biznesu,
- w obszarze „edukacja” – uwypuklenie wątków związanych z: edukacją w zakresie zrównoważonego rozwoju, edukacją pozaszkolną, turystyką edukacyjną, zwiększeniem dostępności kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych oraz uzupełnieniem interwencji o obszar opieki nad dziećmi do lat 3,
- w obszarze „aktywność zawodowa i społeczna” – uwypuklenie wątków związanych z: wskazaniem szerszej palety przyczyn bierności zawodowej, chorobami cywilizacyjnymi, ubóstwem i wykluczeniem społecznym, dostępnością usług społecznych oraz aktywnością obywatelską,
- w zakresie „obszarów o nie w pełni uruchomionych potencjalach” – określenie wyzwań dla rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem ich potencjałów endogenicznych, w tym w zakresie kapitału społecznego, przedsiębiorczości i rozwoju przestrzeni publicznych,
- w obszarze „systemu transportowego” – uwypuklenie kwestii związanych z rozwojem transportu lokalnego, w tym drogowego, autobusowego i kolejowego,
- w obszarze „środowisko” – rozszerzenie zakresu tematycznego o zagadnienia dotyczące ochrony przed powodzią oraz gospodarki wodnej, usuwania azbestu, monitoringu środowiska i poprawy jakości powietrza.

2.2 PRIORYTETY

W ramach **Priorytetu 1. Komercjalizacja wiedzy** zaproponowano przede wszystkim:

- preferowanie technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych (morska energetyka wiatrowa),
- uwzględnienie w preferencjach obszarów wiejskich i miejskich charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego,
- uwzględnienie lub uszczegółowienie wśród beneficjentów m.in. parków naukowo-technologicznych, pracowników jednostek naukowych, pracowników szkół wyższych,
- zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług ochrony zdrowia.

W ramach **Priorytetu 2. Przedsiębiorstwa** postulowano głównie:

- podkreślenie znaczenia wykorzystania energii, w tym energii odnawialnej,
- wykreowanie rynku usług energetycznych,
- wprowadzenie braku zawężenia dla budowy infrastruktury,
- uwzględnienie wśród beneficjentów z nazwy parków naukowo-technologicznych,
- rezygnację z preferowania obszarów o niskim poziomie aktywności gospodarczej w zakresie rozwoju doradztwa dla przedsiębiorców,
- podkreślenie znaczenia obszarów wiejskich m.in. poprzez konkretne preferencje.

W ramach **Priorytetu 3. Edukacja** uwagi dotyczyły w szczególności:

- umożliwienia realizacji szerszej palety działań infrastrukturalnych, głównie związanych z budową nowych obiektów infrastruktury edukacyjnej (przedszkolnej i szkolnej), modernizacją istniejących obiektów dydaktyczno-badawczych oraz zakupem wyposażenia w ramach szkolnictwa wyższego,
- uwzględnienia tematyki przedwczesnego wypadania młodzieży z systemu edukacji, wsparcia szkoły w zakresie pracy z uczniem młodszym oraz przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu i segregacji w obszarze edukacji,
- uwypuklenia problematyki kształcenia osób dorosłych oraz kształcenia zawodowego,
- umożliwienia realizacji działań służących podnoszeniu jakości kształcenia w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobkach i klubach dziecięcych),
- dodania elementów edukacji sportowej, edukacji na rzecz przedsiębiorczości, edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz umożliwienia realizacji programów profilaktycznych w ramach edukacji przedszkolnej i szkolnej,
- poszerzenia katalogu preferowanych partnerstw, m.in. o parki narodowe i krajobrazowe oraz przedsiębiorców,

- dodania innych typów ukierunkowania terytorialnego, m.in. *obszary charakteryzujące się przyrostem naturalnym powyżej średniej wojewódzkiej* w ramach Działania 3.1,
- poszerzenia katalogu beneficjentów, m.in. o: podmioty ekonomii społecznej, państwowe instytuty badawcze, przedsiębiorców, szkoły wyższe oraz publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- umożliwienia realizacji kampanii informacyjno-promocyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego,
- umożliwienia sfinansowania opracowania i wdrożenia systemów zarządczych sprzyjających wspólnemu, niekonkurencyjnemu wykorzystaniu zasobów uczelni.

W ramach **Priorytetu 4. Kształcenie zawodowe** uwagi dotyczyły w szczególności:

- poszerzenia zakresu Działania 4.1 o ośrodki pozaszkolne, jednostki edukacyjne odpowiedzialne za kształcenie praktyczne oraz wątki kształcenia osób dorosłych,
- poszerzenia katalogu beneficjentów, m.in. o Ochotnicze Hufce Pracy,
- umożliwienia realizacji szerszej palety działań infrastrukturalnych, głównie związanych z budową nowych obiektów infrastruktury szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym,
- poszerzenia ukierunkowania terytorialnego w Działaniu 4.2 o Malbork i Gdańsk lub jego rozszerzenie na „całe województwo” lub wykreślenie sformułowania „obszary wyłącznie uprawnione”.

W ramach **Priorytetu 5. Zatrudnienie** zaproponowano głównie:

- szersze uwzględnienie w zapisach potrzeby wspierania osób niepełnosprawnych,
- potrzebę profilaktyki w zakresie chorób cywilizacyjnych oraz umożliwienie wsparcia w zakresie rozwoju kadr medycznych i działań promocyjnych i informacyjnych,
- rozszerzenie wsparcia o inne obszary, które nie zostały wskazane w ukierunkowaniu terytorialnym,
- rozszerzenie katalogu beneficjentów o m.in. podmioty ekonomii społecznej, szkoły wyższe, duże przedsiębiorstwa.

W ramach **Priorytetu 6. Integracja** uwagi dotyczyły w szczególności:

- umożliwienia realizacji palety działań infrastrukturalnych, przede wszystkim w zakresie infrastruktury społecznej,
- wyeksponowania wątków: usług społecznych oraz przeciwdziałania bezdomności,
- umożliwienia realizacji działań na rzecz rozwoju współpracy międzysektorowej w zakresie zwalczania problemów społecznych,
- zmiany nazwy Działania 6.1 na bardziej adekwatną do problematyki integracji społecznej,
- uwypuklenia kwestii osób starszych w ramach Działania 6.1,

- usunięcia z grupy beneficjentów instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy,
- poszerzenia katalogu preferowanych partnerstw, m.in. o podmioty ekonomii społecznej,
- modyfikacji ukierunkowania terytorialnego Działania 6.1 pod kątem: zmiany wskaźników definiujących „obszary ponadprzeciętnego wykluczenia społecznego”, dodania miejskich terenów zdegradowanych lub zmiany, np. na „całe województwo”,
- uzupełnienia katalogu grup docelowych o Romów,
- poszerzenia katalogu beneficjentów, m.in. o: instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, instytucje resocjalizacyjne i opiekuńczo-wychowawcze oraz duże przedsiębiorstwa,
- umożliwienia realizacji kampanii informacyjnych w zakresie ekonomii społecznej.

W ramach **Priorytetu 7. Zdrowie** uwagi dotyczyły w szczególności:

- rozszerzenia zakresu wsparcia o podstawową opiekę zdrowotną i lokalne ośrodki zdrowia,
- uogólnienia preferencji i rozszerzenia ukierunkowania terytorialnego w zakresie bazy szpitalnej,
- wyraźniejszego podkreślenia potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie usług zdrowotnych,
- uwzględnienia negocjacyjnego trybu wyboru projektów w zakresie Działania 7.2.

W ramach **Priorytetu 8. Konwersja** zgłoszono głównie postulaty dotyczące:

- zmiany zakresu tematycznego, w tym uwzględnienia m.in. wsparcia przestrzeni publicznych na obszarach wiejskich, zabudowy mieszkaniowej w ramach kompleksowej rewitalizacji, budowy nowych obiektów w ramach rozwoju przestrzeni publicznej, popularyzacji dziedzictwa kulturowego,
- rozszerzenia zakresu terytorialnego na wszystkie miasta i obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym,
- uwzględnienia negocjacyjnego trybu wyboru projektów w całym Priorytecie 8.

W ramach **Priorytetu 9. Mobilność** postulowano przede wszystkim:

- stworzenie działania dedykowanego lokalnej infrastrukturze drogowej oraz rozszerzenie zakresu interwencji na drogi lokalne,
- dopuszczenie możliwości finansowania lokalnych linii kolejowych (np. bocznic), stanowiących dowiązanie do kolejowych przedsięwzięć regionalnych,
- rozszerzenie wsparcia o działania związane z elektryfikacją transportu kołowego, w tym indywidualnego, a także o działania związane z zastosowaniem alternatywnych paliw transportowych,
- uwzględnienie komunikacji autobusowej regionalnej (taboru) w ramach interwencji dotyczącej transportu zbiorowego,

- szersze uwzględnienie w zapisach dotyczących transportu potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych,
- rozszerzenie wsparcia o inne obszary, które nie zostały wskazane w ukierunkowaniu terytorialnym,
- rozszerzenie katalogu beneficjentów o m.in. służby kontrolne (np. Wojewódzka Inspektorat Transportu Drogowego), podmioty Zintegrowanego Systemu Ratownictwa Województwa Pomorskiego,
- rozszerzenie katalogu sposobów realizacji, przede wszystkim o tryb konkursowy.

W ramach **Priorytetu 10. Energia** proponowano głównie:

- uzupełnienie zapisów o działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w przedsiębiorstwach, rozwoju sieci inteligentnych, sieci gazowych oraz magazynowania energii, a także wykorzystywania biopaliw w transporcie,
- dopuszczenie współfinansowania dla budowy nowych elektrowni wodnych,
- podkreślenie roli usług energetycznych oraz maksymalizacji efektów ekonomicznych w realizacji działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej w zabudowie,
- konieczność zapewnienia komplementarności pomiędzy działaniami służącymi poprawie efektywności energetycznej w budownictwie (Działanie 10.1) a wsparciem dla rozwoju sieci ciepłowniczych (Działanie 10.3),
- zmianę preferencji w działaniach służących modernizacji oświetlenia zewnętrznego,
- rozszerzenie katalogu podmiotów wpisanych do Grup docelowych i Beneficjentów.

W ramach **Priorytetu 11. Środowisko** uwagi dotyczyły w szczególności:

- rozszerzenia katalogu obszarów, które mogą zostać objęte wsparciem w zakresie zagospodarowania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych oraz ścieków komunalnych,
- rozszerzenia ukierunkowania tematycznego o zagadnienia z zakresu: ochrony brzegów morskich (Działanie 11.1), unieszkodliwiania azbestu (Działanie 11.2) oraz oczyszczania ścieków komunalnych (Działanie 11.4),
- doprecyzowania zapisów dotyczących gospodarki odpadami,
- modyfikacji lub dodania nowych preferencji w poszczególnych działaniach,
- uwzględnienia parków narodowych w Działaniu 11.4.

W ramach **Priorytetu 12. Pomoc techniczna** uwagi dotyczyły m.in.:

- włączenia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do systemu realizacji Programu,
- rozszerzenia katalogu beneficjentów o Miejskie Obszary Funkcjonalne.

2.3 PLAN FINANSOWY

Główne postulaty zgłaszane do **Planu finansowego** dotyczyły zwiększenia alokacji na Priorytety: *4. Kształcenie zawodowe, 8. Konwersja, 11. Środowisko.*

2.4 ZASADY WYBORU PROJEKTÓW

Uczestnicy konsultacji społecznych postulowali w szczególności uwzględnienie podejścia RLKS jako jednego z trybów wyboru projektów.

2.5 PODEJŚCIE TERYTORIALNE

Zgłaszane postulaty dotyczyły w szczególności:

- doprecyzowania kwestii związanych z instrumentem ZIT/ZPT w tym umożliwienia rozszerzenia zakresu tematycznego przedsięwzięć w oparciu o wyniki uzgodnień pomiędzy Samorządem Województwa a reprezentacjami ZIT/ZPT oraz określenia wytycznych i zasad wdrażania ZIT/ZPT,
- dodanie instrumentu RLKS jako jednego ze sposobów realizacji podejścia terytorialnego, w tym wprowadzenie specjalnego trybu negocjacyjnego dla projektów realizowanych przez LGD/LGR.

2.6 OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

W ramach rozdziału **Obszary o szczególnych potrzebach** uwagi dotyczyły w szczególności:

- uzupełnienia katalogu obszarów peryferyjnych o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego o zlewnię rzeki Wierzycy oraz Dolne Powiśle,
- uzupełnienia rozdziału o zmarginalizowane i zagrożone marginalizacją obszary wiejskie,
- przeformułowania zapisów dotyczących zdegradowanych obszarów miejskich i przestrzeni publicznych.

2.7 SYSTEM INSTYTUCJONALNY

W ramach **Systemu instytucjonalnego** postulowano w szczególności włączenie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako instytucji wdrażającej w działaniach dotyczących ochrony środowiska.

2.8 KOORDYNACJA

Główne postulaty dotyczyły włączenia podejścia RLKS jako jednej z form koordynacji w ramach RPO WP.

2.9 WARUNKOWOŚĆ EX-ANTE

W ramach **Warunkowości ex-ante** postulowano dodanie warunków zapewniających działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.

2.10 UŁATWIENIA DLA BENEFICJENTÓW

Główne postulaty dotyczyły:

- wprowadzenia słownika kluczowych pojęć,
- rozszerzenia zakresu kwalifikowalności wydatków w ramach projektów.

2.11 ZASADY HORYZONTALNE

W ramach rozdziału **Zasady horyzontalne** uwagi dotyczyły w szczególności:

- uwzględnienia polityki „Zielonych zamówień publicznych” oraz wspierania działań dotyczących podpisywania długoterminowych umów o poprawę efektywności energetycznej zapewniających długoterminową oszczędność energii,
- podkreślenia ukierunkowania wsparcia na potrzeby osób niepełnosprawnych.

III. REKOMENDOWANE KIERUNKI ZMIAN PROJEKTU RPO WP 2014-2020

Należy wziąć pod uwagę, iż kierunki zmian projektu RPO WP 2014-2020 nie są uzależnione wyłącznie od procesu konsultacji społecznych ww. dokumentu. Dla ostatecznego kształtu kolejnej wersji projektu Programu równie kluczowe są wnioski płynące z: oceny ex-ante, strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz nieformalnego i formalnego dialogu z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską.

Podczas konsultacji społecznych nie zostały zakwestionowane fundamentalne założenia RPO WP 2014-2020. Niewątpliwie proces konsultacji przyczyni się do zaproponowania zapisów poprawiających wewnętrzną spójność *projektu RPO WP 2014-2020*. Należy podkreślić, że zapisy te nie wpływają na zmianę zakresu i logiki przewidywanej w jego ramach interwencji.

Po przeprowadzonej analizie i podsumowaniu zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych uwag i propozycji rekomendowane zmiany w kolejnej wersji *projektu RPO WP 2014-2020* dotyczyć będą:

- szerszego uwzględnienia zasady niedyskryminacji i równości szans, w tym w szczególności potrzeb osób niepełnosprawnych,
- określenia zakresu interwencji w rozwój obszarów wiejskich wraz z wskazaniem indykatywnej alokacji środków oraz tematycznego zakresu wsparcia,
- precyzyjniejszego tematycznego ukierunkowania wsparcia z uwzględnieniem zdiagnozowanych potrzeb i problemów,
- precyzyjniejszego terytorialnego ukierunkowania ze wskazaniem kryteriów delimitacji obszarów wsparcia,
- skonkretyzowania preferencji z jasnym wskazaniem czy są one wyłączające,
- uzupełnienia katalogu beneficjentów i grup docelowych,
- modyfikacji wskaźników produktu i rezultatu wraz z określeniem ich definicji i metod pomiaru.

Ponadto, *projekt RPO WP 2014-2020* zostanie dostosowany do wymagań Komisji Europejskiej i Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju określonych w *Szablonie programu operacyjnego na lata 2014-2020*. Wpłyne to m.in. na:

- precyzyjniejsze określenie wkładu Programu w realizację *Strategii EUROPA 2020*,
- jasne zdefiniowanie ostatecznych efektów realizacji,
- silniejsze powiązanie ukierunkowania tematycznego z ukierunkowaniem terytorialnym interwencji,
- precyzyjniejsze zdefiniowanie głównego nurtu planowanego wsparcia.

Załącznik 1. Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych¹

Uwagi zostały zgłoszone przez²:

1. Akademia Piłkarska Lechia Gdańsk
2. Akademia Pomorska w Słupsku
3. Biały Tomasz
4. Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 Sp. z o.o.
5. Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT
6. Black Pearls Sp. z o.o.
7. CARITAS Archidiecezji Gdańskiej
8. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
9. Centrum Techniki Okrętowej S.A.
10. Demski Patryk
11. ECO Malbork Sp. z o.o.
12. EDF Wybrzeże S.A.
13. Federacja Zielonych GAJA
14. Firma ConVoco – Consulting for Sustainable Development Sp. z o.o.
(oraz projekt Baltic Sea Region Bioenergy Promotion 2)
15. Fundacja Gospodarcza w Gdyni
16. Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy
17. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii
18. Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi
19. Fundacja SPEKTRUM CWWM (oraz projekt Baltic Sea Region Bioenergy Promotion 2)
20. Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.
21. Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.
22. Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)
23. Gdański Uniwersytet Medyczny
24. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku
25. Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
26. Gmina Borzytuchom
27. Gmina Bytów
28. Gmina Cewice
29. Gmina Czarna Dąbrówka
30. Gmina Główny
31. Gmina Kartuzy

---

¹ W załączniku 1 nie uwzględniono uwag zgłoszonych przez podmioty powiązane ze strukturami Samorządu Województwa Pomorskiego: Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

² W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu RPO WP 2014-2020, Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Wejherowskiego przesłała materiał opracowany przez Stałą konferencję ds. konsultacji funduszy europejskich 2014-2020 przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych (OFOP). Materiał ten został jednak opracowany zanim rozpoczęły się konsultacje projektu RPO WP (sierpień 2013 r.) i ma charakter horyzontalnych spostrzeżeń i postulatów do programowania i wdrażania regionalnych programów operacyjnych we wszystkich województwach. W związku z powyższym, materiał nie zawiera uwag specyficznie i bezpośrednio adresowanych do projektu RPO WP i postulujących wprowadzenie w nim konkretnych zmian. Ponadto, istotna część spostrzeżeń odnosi się do kwestii wdrożeniowych, wykraczających poza zakres regulacji projektu RPO WP. Z powyższych względów zawarte w ww. materiale postulaty nie zostały włączone w ramy niniejszego *Raportu*, ale zostaną poddane pogłębionej analizie na dalszym etapie prac nad RPO WP, w tym nad pakietem dokumentów wdrożeniowych.

32. Gmina Kępice
33. Gmina Kobylnica
34. Gmina Koczała
35. Gmina Kolbudy
36. Gmina Kolczyglowy
37. Gmina Rzeczenica
38. Gmina Sierakowice
39. Gmina Starogard Gdański (Miejski Obszar Funkcjonalny Starogardu Gdańskiego)
40. Gmina Stężyca
41. Gmina Studzienice
42. Gmina Sulęcyno
43. Gmina Szemud
44. Gmina Sztutowo
45. Gmina Żukowo
46. Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale
47. Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy
48. Gminny Ośrodek Kultury w Kolczyglowach
49. HUMANEO
50. Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie
51. Instytut Elektrotechniki Oddział w Gdańsku
52. Instytut Maszyn Przepływowych PAN
53. Kallas Wojciech
54. Kapłan Ewa
55. Knitter Renata
56. Koło gdańskie Partii Zieloni
57. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku
58. Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku
59. Lewko Przemysław
60. Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”
61. Marchlewicz Przemysław
62. Marcinkowski Stanisław
63. Masik Grzegorz
64. Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR Pradolina Łeby)
65. Miasto Chojnice
66. Miasto Gdańsk
67. Miasto Gdynia
68. Miasto Gdynia (Komisja Strategii i Polityki Gospodarczej Rady)
69. Miasto i Gmina Debrzno
70. Miasto i Gmina Sztum
71. Miasto Kościerzyna
72. Miasto Malbork (Miejski Obszar Funkcjonalny)

73. Miasto Słupsk
74. Miasto Sopot
75. Miasto Starogard Gdański (Miejski Obszar Funkcjonalny Starogardu Gdańskiego)
76. Miasto Ustka
77. Miasto Wejherowo
78. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie
79. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku
80. Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie
81. Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie
82. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku
83. Ministerstwo Edukacji Narodowej
84. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
85. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
86. Ministerstwo Środowiska
87. Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB
88. Muzeum Narodowe w Gdańsku
89. Muzeum w Lęborku
90. Narodowy Fundusz Zdrowia Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku
91. NOMIKOS Karol Schramke
92. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED
93. ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie
94. OWES Dobra Robota
95. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski
96. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
97. Politechnika Gdańska
98. Polska Spółka Gazownictwa sp z o.o. Oddział w Gdańsku
99. Polskie Centrum Opieki Sp. z o.o
100. Polskie Stowarzyszenie Turystyki Medycznej
101. Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej
102. Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych
103. Pomorska Izba Rzemieślnicza MSP
104. Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku
105. Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
106. Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności
107. Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych, Żuławska Kolej Dojazdowa
108. Powiat Bytowski
109. Powiat Człuchowski
110. Powiat Kościerski
111. Powiat Kwidzyński
112. Powiat Malborski
113. Powiat Słupski
114. Powiat Starogardzki (Miejski Obszar Funkcjonalny Starogardu Gdańskiego)

115. Powiat Sztumski
116. *POZIOM Piotr Poziomski*
117. Pracodawcy Pomorza
118. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie
119. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej sp. z o.o. w Gdyni
120. Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o. o. w Gdańsku
121. Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza
122. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku
123. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lęborku
124. Słowiński Park Narodowy
125. Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”
126. Stowarzyszenie „Naju Checz”
127. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie
128. Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby
129. Sulikowski Grzegorz
130. Telewizja Polska S.A.
131. Towarzystwo Budownictwa Społecznego "Motława" Sp. z o.o.
132. Twardowski Jan
133. Uniwersytet Gdański
134. Wieliński Kazimierz
135. Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gdańsku
136. Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku
137. Wysocki Marek
138. Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim
139. Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie
140. Zarudzki Ryszard
141. Związek Gmin Pomorskich
142. Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
143. Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW						
1.	Gmina Kolbudy	4	W układzie SI jednostką pracy, energii oraz ciepła jest džul, natomiast wielokrotnością i podwielokrotnością jednostki jest m.in. GIGADŻUL, a nie GIGADŻULE.	GJ-gigadzul	<i>Uwzględniona</i>	
2.	Gmina Kolbudy	4	Brak rozwinięć skrótów w języku angielskim ISO – międzynarodowa organizacja normalizacyjna ICT- technologie informacyjno-komunikacyjne Wszystkie skróty należy rozwinąć, bez względu na to czy są skrótami w języku polskim czy angielskim oraz podać ich rozwinięcia w języku polskim. Ponadto należy ujednoczyć zapisy (rozwinięcia) wielką lub małą literą.	ISO- Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (International Organization for Standardization) ICT- - technologie informacyjno-komunikacyjne (Information and communications technology)	<i>Uwzględniona</i>	
3.	Ministerstwo Środowiska	4	Łatwiejsze stosowanie.	Proponuje się alfabetyczne uporządkowanie wykazu skrótów.	<i>Uwzględniona</i>	
4.	Ministerstwo Środowiska	4	Należy stosować nazewnictwo zgodne z przepisami ustawowymi.	Należy zmienić na: PSZOK - punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych	<i>Uwzględniona</i>	
WPROWADZENIE						
5.	Gmina Kolbudy	5	Brak informacji o podmiotach zaangażowanych w przygotowanie programu.	-	<i>Uwzględniona</i>	
6.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	5	Należy pamiętać o uzupełnieniu RPO w części dotyczących wiodących dokumentów strategicznych o Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i Europejską Strategię w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020.	„Projekt RPO WP został opracowany z uwzględnieniem projektu pakietu legislacyjnego dla polityki ... na lata 2007-2013.” W planowaniu interwencji (w zakresie ON) należy również uwzględniać ratyfikowaną w 2012 roku przez Polskę "Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych", której celem jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Konwencja gromadzi i porządkuje	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Równość szans i niedyskryminacja oraz równość płci stanowią zasady horyzontalne realizacji RPO WP. Opis tych zasad zostanie odpowiednio zmodyfikowany. Dodatkowo cały Program zostanie zweryfikowany pod kątem silniejszego uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				rekomenacje dla poszczególnych obszarów funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Odniesienie do Konwencji znajdujemy także w Europejskiej Strategii w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020, gdzie jako cel nadrzędny wskazuje się na poziomie UE „optymalizowanie wykorzystania instrumentów finansowania UE na rzecz dostępności i niedyskryminacji oraz zwiększenie widoczności możliwości finansowania związanych z niepełnosprawnością w programach po 2013 r. oraz stwierdza, że Strategia określa działania, które na poziomie UE mają uzupełniać działania krajowe i wyznacza mechanizmy potrzebne do wdrożenia Konwencji ONZ na poziomie Unii Europejskiej."		
7.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	5	...Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP są zdeteminowane zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, transportu, energetyki i środowiska, aktywności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia) stanowiącymi uszczegółowienie SRWP.... pytanie: z jakich środków i w jakiej wysokości (jaka jest pula dostępnych środków i jakie są ich źródła) będą finansowane RPS podjęte Uchwalone przez Zarząd Województwa Pomorskiego w okresie 1-13 sierpnia 2013 r. (uchwały nr: 910/272/13, 912/272/13, 930/274/13, 931/274/13, 951/275/13 i 952/275/13 zm. 967/277/13). (Chodzi o wskazanie źródeł finansowania RPS poza środkami z UE i środkami inwestorów).		Niezasadna	RPO WP nie wskazuje źródeł finansowania regionalnych programów strategicznych. Pytanie nie dotyczy konsultacji społecznych RPO WP.
8.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	5	Dodatkowo, wykorzystano także wnioski płynące z doświadczeń w realizacji RPO WP na lata 2007-2013. pytanie: proszę o podanie jakiego typu doświadczenia wykorzystano w ramach realizacji RPO na lata 2007-2013.		Uwzględniona	
9.	Demski Patryk	5	Zawartość i struktura Projektu RPO WP odzwierciedla m.in. sugestie Komisji Europejskiej		Niezasadna	Postulat nie ma charakteru uwagi do projektu RPO WP. Kwestia rozwoju

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Zarudzki Ryszard		<p>(KE) zawarte w projekcie wzoru programu (maj 2013 r.), a także Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (MRR) zawarte w Szablonie programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem (wrzesień 2013 r.).</p> <p>pytanie: ale jakie w stosunku do problematyki rozwoju obszarów wiejskich – proszę wymienić z materiałów źródłowych, które założenia zostały uwzględnione w pomorskim RPO.</p>			obszarów wiejskich zostanie opisana w odpowiedniej sekcji kolejnego projektu RPO WP.
STRATEGIA PROGRAMU						
10.	Miasto Gdynia	6	<p>Punkt wyjścia (przed punktem 1.1) Żaden z realizowanych projektów nie będzie miał dyskryminacyjnego charakteru.</p> <p>Realnie zwiększamy rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p><i>Realizowane projekty zapewnią pełną dostępność osobom z niepełnosprawnościami.</i></p> <p>Korzystnym zapisem byłaby: <i>Preferencja dla projektów w których realizacji uczestniczą osoby z niepełnosprawnością.</i></p>	<i>Nieuwzględniona</i>	Zapewnienie dostępności osobom niepełnosprawnym wynika z zasad horyzontalnych realizacji RPO WP. Kwestie te zostały szczegółowo opisane w odpowiedniej sekcji dokumentu.
11.	Gmina Kolbudy	6	Brak zdefiniowanego celu głównego RPO. Cel główny RPO WP 2014-2020 powinien być zdefiniowany na podstawie diagnoz strategicznych województwa pomorskiego, które zostały opracowane na podstawie analiz społeczno-gospodarczych przeprowadzonych na potrzeby Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego.	-	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Struktura ostatecznego projektu RPO WP wynikać będzie z Szablону programu operacyjnego 2014-2020 określonego przez KE i MIR.
12.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	6	<p><i>Poniżej przedstawiono przesłanki interwencji i oczekiwania związane z realizacją RPO WP, a następnie określono i uzasadniono jego ramy tematyczne, które odniesiono do Strategii EUROPA 2020, Projektu Umowy Partnerstwa i zapisów stanowiska negocjacyjnego (Position Paper) KE do Umowy Partnerstwa. (Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania Umowy Partnerstwa i programów w Polsce na lata 2014 2020 z dnia 28 września 2012 r.)</i></p> <p>pytanie: czy projekt RPO dla woj. pomorskiego spełnia wszystkie zapisy z wytycznych do opracowania UP i z Position Paper w sprawie rozwoju obszarów</p>		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ostateczny projekt RPO WP zostanie dostosowany do wymagań wszystkich dokumentów zarówno na poziomie UE, jak i Polski.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wiejskich. W licznych dokumentach i stanowiskach służb KE jak Position Paper, w sprawie opracowania Umowy Partnerstwa i programów w Polsce na lata 2014 2020 z dnia 28 września 2012 r. i innych ogólnie dostępnych są odniesienia do rozwoju obszarów wiejskich i istnieje konieczność uwzględnienia tej problematyki w m.in. programach regionalnych w ramach priorytetów celów i celów.			
Punkt wyjścia – wyzwania – oczekiwane efekty Programu						
Gospodarka						
13.	Sulikowski Grzegorz	6	Duża liczba MŚP w dużej mierze wynika ze słabości systemu rejestracyjnego.(Firmy zawieszane lub zlikwidowane często figurują nadal w rejestrach). Zwłaszcza najmniejsze firmy zmagają się z wymienionymi problemami, co dotyczy zwłaszcza konieczności odprowadzania podatków od wystawionych faktur pomimo braku płatności.	<u>Punkt wyjścia</u> Duża liczba MŚP nie stanowi wystarczającej siły do napędzania gospodarki gdyż warunki ich funkcjonowania (<i>legislacyjne, skarbowe, ubezpieczeniowe, dostęp do nowych technologii, inwestorów, nauki i in</i>) hamują ich rozwój co powoduje że zbyt mała liczba MŚP rozwija się i przekształca w silne przedsiębiorstwa. Brak innowacyjności, kooperacji międzynarodowej ze skupienia na bieżącej walce o przetrwanie oraz brak inteligentnie skonstruowanych systemów wsparcia dla tych grup <i>przedsiębiorców (kredyty, inwestorzy, wynalazcy, właściciele patentów, itp.)</i> .	<i>Niezasadna</i>	Uwaga odnosi się do poszerzenia istniejącego zapisu, którego wydzźwięk w obecnej czy proponowanej wersji nie ulega zmianie.
14.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	6	Dyrektywa 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych jest już implementowana Dyrektywa 2012/27/UE w sprawie Efektywności energetycznej zaleca rozwój rynku usług energetycznych (pojęcie ogólne) Usługa energetyczna po prostu wprowadza energooszczędne technologie i jest mierzalna	<u>Punkt wyjścia</u> Dodać pkt. 7 Niedorozwój rynku usług energetycznych, przy wysokiej energochłonności gospodarki i imitacyjnym charakterze inwestycji innowacyjnych stanowi zagrożenie dla <u>zrównoważonego i trwałego rozwoju</u> regionu w dłuższej perspektywie.	<i>Niewzględniona</i>	Zaproponowane treści mieszczą się w ramach Wyzwania 6. w racjonalizacji zużycia energii.
15.	Fundacja na rzecz Efektywnego	6	Z doświadczeń FEWE. Przykład gospodarki Królestwa Danii radykalnie poprawiającej efektywność energetyczną oraz Niemiec	<u>Punkt wyjścia</u> Dodać pkt. 7 Niekorzystanie z usług energetycznych	<i>Niewzględniona</i>	Zaproponowane treści mieszczą się w ramach Wyzwania 6. w racjonalizacji zużycia energii.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Wykorzystania Energii		wskazuje na rolę poprawy EE (efektywności energetycznej) dla wzmocnienia konkurencyjności gospodarki.	zwiększających efektywność energetyczną, dla opłacalnej systemowej redukcji nadmiernej energochłonności gospodarki regionu przy dostępności źródeł zewnętrznego finansowania nie sprzyja rozwojowi gospodarnemu Pomorza w długim okresie.		
16.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	6	Realizacja celów ustawy o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. oraz Dyrektywy 2006/32/WE	<u>Wyzwanie 1</u> dodać słowa (...), „rozwiązania innowacyjne i efektywne energetycznie , wzmocnienie proekspertowo ukierunkowanych firm oraz rynku usług energetycznych	<i>Nieuzgodniona</i>	Usługi energetyczne nie zostały przewidziane do wsparcia. Kwestie związane z efektywnością energetyczną oraz OZE są przewidziane do wsparcia w ramach Priorytetu 10 Energia.
17.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	6	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE Dotyczy też PI 3.2, 3.3 s. 13	<u>Wyzwanie 1</u> dodać słowa (...), „rozwiązania innowacyjne i energooszczędne , wzmocnienie proekspertowo ukierunkowanych firm i klastrów gospodarczych oraz rynku usług energetycznych	<i>Nieuzgodniona</i>	Usługi energetyczne nie zostały przewidziane do wsparcia. Kwestie związane z efektywnością energetyczną oraz OZE są przewidziane do wsparcia w ramach Priorytetu 10 Energia
18.	Powiat Kwidziński	6	W perspektywie unijnej na lata 2007-2013 położono nacisk na powstanie infrastruktury parków naukowo-technologicznych, przyszła perspektywa finansowa 2014-2020 powinna w tym zakresie iść w kierunku poprawy ich jakości i efektywności, aby zapewnić prawidłowe działania dla całego regionu.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 3. Poprawa efektywności i jakości działania instytucji otoczenia biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem parków naukowo-technologicznych.	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu. Nie ma potrzeby szczegółowego wymieniania wszystkich beneficjentów.
19.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	6	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Dodać pkt. 6 Wykreowanie rynku usług energetycznych, który w zwiększy konkurencyjność i atrakcyjność regionu.	<i>Niezasadna</i>	Zaproponowane treści są wprost przytoczone w ramach Wyzwania 6. w racjonalizacji zużycia energii.
20.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	6	Z doświadczeń FEWE. Przykład gospodarki Królestwa Danii radykalnie poprawiającej efektywność energetyczną oraz Niemiec wskazuje na rolę poprawy EE (efektywności energetycznej) dla wzmocnienia konkurencyjności gospodarki oraz realizacja celów ustawy o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. oraz Dyrektywy 2006/32/WE oraz 2012/27	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Dodać pkt. 6 Stworzenie rynku usług energetycznych, który zwiększy konkurencyjność i atrakcyjność Pomorza.	<i>Niezasadna</i>	Zaproponowane treści są wprost przytoczone w ramach Wyzwania 6. w racjonalizacji zużycia energii.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
21.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	6	PPP jest stosunkowo nowym narzędziem, które należy propagować.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Proponujemy dodać pkt 6. o treści: Wzrost inwestycji realizowanych w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Z uwagi na charakter uwagi, będzie ona wzięta pod uwagę przy kolejnej wersji projektu RPO WP, gdyż przyjęcie zaproponowanego zapisu będzie miało bezpośrednie skutki na kształt poszczególnych Priorytetów.
Edukacja						
22.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE, Konstytucja RP. Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, 1 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, Strategia EUROPA 2020	<u>Punkt wyjścia 6</u> dodać słowa (..), „regionalnej gospodarki, oraz z celami i priorytetami wyznaczającymi kierunki zrównoważonego rozwoju regionu, Polski i Unii Europejskie (w tym w zakresie efektywności energetycznej, zasobooszczędności), a jej (...)	<i>Niewzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „potrzeb regionalnej gospodarki”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. potrzeby. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> .
23.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	7	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie doświadczeń nabytych w toku prowadzenia działalności edukacyjnej w ramach Edukacji Morskiej Akwarium gdyńskiego identyfikuje możliwość podniesienia udziału w/w ośrodków w kierowaniu zainteresowania uczniów na naukę	<u>Punkt wyjścia</u> Wstawienie punktów: 8. Niski udział edukacji pozaszkolnej w podnoszeniu zainteresowania nauką w toku procesu edukacyjnego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany pod kątem wypuklenia roli edukacji nieformalnej i pozaformalnej.
24.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	7	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie doświadczeń nabytych w toku prowadzenia działalności edukacyjnej w ramach Edukacji Morskiej Akwarium gdyńskiego identyfikuje możliwość znacznego rozwinięcia opisywanej działalności na terenie województwa i jednoczesne podniesienie zainteresowania nauką	<u>Punkt wyjścia</u> Wstawienie punktów: 8. Rozwijające się zjawisko turystyki edukacyjnej i poznawczej daje możliwość wzrostu zainteresowania nauką i bezpośrednie poznanie dalszych ścieżek rozwoju uczniów	<i>Niewzględniona</i>	Kwestia ta nie została wskazana jako kluczowe wyzwanie dla obszaru edukacji, zarówno w treści <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , na zapisach których bazowano tworząc rozdział <i>Strategia Programu</i> .
25.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7	Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ , Dotyczy też PI 10.1 s. 13	<u>Wyzwanie 2</u> dodać słowa (...) „pracy oraz perspektyw zrównoważonego rozwoju , w tym efektywne (...)	<i>Niewzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „sytuacji na rynku pracy”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. sytuację. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
26.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	7	Zgodnie z art. 24 ratyfikowanej rok temu przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki. Kształcenie w okresie dzieciństwa ma przełożenie na kształtowanie się późniejszej ścieżki edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego.	<u>Wyzwanie 2</u> Propozycja uzupełnienia: Poprawa jakości kształcenia i ograniczanie dysproporcji w dostępie do usług edukacyjnych na wszystkich poziomach, z uwzględnieniem sytuacji na rynku pracy, w tym poprawa dostępu uczniów niepełnosprawnych do kształcenia w zwykłych szkołach ogólnodostępnych w miejscu zamieszkania oraz efektywne wykorzystanie potencjału pomorskich uczelni dla podniesienia ich konkurencyjności w kraju i na arenie międzynarodowej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Kwestia dostępu uczniów niepełnosprawnych do kształcenia w zwykłych szkołach ogólnodostępnych w miejscu zamieszkania zawiera się w obecnym, bardziej syntetycznym zapisie.
27.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	7	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie doświadczeń nabytych w toku prowadzenia działalności edukacyjnej w ramach Edukacji Morskiej Akwarium gdyńskiego identyfikuje możliwość znacznego rozwinięcia opisywanej działalności na terenie województwa i jednocześnie podniesienie zainteresowania nauką	<u>Wyzwanie 2</u> Poprawa jakości kształcenia i ograniczenie dysproporcji w dostępie do usług edukacyjnych na wszystkich poziomach, z uwzględnieniem edukacji pozaszkolnej i sytuacji na rynku pracy, w tym efektywne wykorzystanie potencjału pomorskich uczelni dla podniesienia ich konkurencyjności w kraju i na arenie międzynarodowej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Kwestia edukacji pozaszkolnej zawiera się w obecnym, bardziej syntetycznym zapisie.
28.	Miasto Gdańsk	7	Innowacyjna gospodarka/nauka będzie możliwa, jeśli na wcześniejszych etapach rozwoju potencjału ludzkiego będzie obecna ta innowacyjność i formy eksperymentalne.	<u>Oczekiwane efekty</u> 2. Poprawa jakości i wzrost innowacyjności kształcenia, głównie pod kątem nabywania kompetencji kluczowych, w tym społecznych oraz ułatwiających dostęp do rynku pracy.	<i>Nieuwzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „jakości kształcenia”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. jakość. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> .
29.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7	Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, Dotyczy też PI 10.2 s. 13	<u>Oczekiwane efekty</u> Punkt 4) dodać na końcu słowa (...) „pracodawcami z uwzględnieniem potrzeb związanych z zrównoważonym rozwojem regionu.	<i>Nieuwzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „współpracy między uczelniami a pracodawcami”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. współpracę. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
30.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	7	Zgodnie z art. 24 ratyfikowanej rok temu przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki. Kształcenie w okresie dzieciństwa ma przełożenie na kształtowanie się późniejszej ścieżki edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego.	<u>Oczekiwane efekty</u> Propozycja dodania: 5. Zwiększenie dostępności kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych w miejscu zamieszkania.	<i>Niewzględniona</i>	Proponowany zapis ma charakter szczegółowy i zawiera się w syntetycznym oczekiwanym efekcie nr. 1.
31.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB	7	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie doświadczeń nabytych w toku prowadzenia działalności edukacyjnej w ramach Edukacji Morskiej Akwarium gdyńskiego identyfikuje znaczne zainteresowanie nauką u uczestników zajęć praktycznych i odbiorców ścieżki edukacyjnej Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB. Bezpośredni udział uczestników zajęć w zajęciach laboratoryjnych i warsztatowych oraz edukacja przez doświadczanie pozostawiają duże wrażenie wymierności nauki i wzrost chęci poznawczych	<u>Oczekiwane efekty</u> Propozycja dodania: 5. Wzrost udziału edukacji pozaszkolnej i turystyki edukacyjnej w budowie zainteresowania nauką na wszystkich szczeblach edukacji.	<i>Niewzględniona</i>	Kwestia ta nie została wskazana jako kluczowe wyzwanie dla obszaru edukacji, zarówno w treści <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , na zapisach których bazowano tworząc rozdział <i>Strategia Programu</i> .
32.	Miasto Chojnice	7	Program pomija te instytucje, a w nich również prowadzone są programy wczesnej edukacji dziecka, brak możliwości doskonalenia zawodowego kadr, realizacji programów edukacyjnych - pomimo zapisów o wspieraniu powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3 (str. 52)	<u>Punkt wyjścia, Wyzwanie 2, Oczekiwane efekty Programu</u> Uzupełnienie o obszar „opieki nad dziećmi do lat 3” (żłobki, kluby dziecięce)	<i>Niewzględniona</i>	Odnosnie form opieki nad dziećmi do lat 3, w ramach Programu prowadzona będzie jedynie interwencja ukierunkowana na zwiększanie ich dostępności (działanie 5.2 Programu), co jest zgodne z zapisami RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> oraz wytycznymi KE i MIR.
Aktywność zawodowa i społeczna						
33.	Sulikowski	7	Bierność zawodowa wynika nie tylko z	<u>Punkt wyjścia</u>	<i>Częściowo</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany pod

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Grzegorz		posiadania w rodzinie osób zależnych, ale przede wszystkim z braku albo niepełnego lub mało przydatnego wykształcenia oraz braku mechanizmów czynnych i biernych przywracających takie osoby na rynek pracy (czynnych – instytucjonalnych i biernych – ulg prawnych dla firm zatrudniających takie osoby).	1. Znaczna jest populacja biernych zawodowo, co wynika m.in. z poważnych trudności w : - wejściu na rynek osób kończących edukację, - powrocie na rynek osób krótko i długotrwale bezrobotnych, - powrocie na rynek pracy osób, które mają pod opieką osoby zależne (dzieci, seniorów, osoby niepełnosprawne).	<i>uwzględniona</i>	kątem uwypuklenia wskazanych przyczyn bierności zawodowej.
34.	Miasto Gdańsk	7	Szybko postępujący rozwój cywilizacji obecnego pokolenia powoduje społeczną podatność na choroby cywilizacyjne: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, otyłość, stąd potrzeba ich wyszczególnienia.	<u>Punkt wyjścia</u> 3. Niski jest poziom świadomości mieszkańców regionu co do roli profilaktyki i zdrowego trybu życia w zapobieganiu chorobom, w tym chorobom cywilizacyjnym , stanowiącym istotną barierę w wydłużaniu aktywności zawodowej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany pod kątem uwypuklenia kwestii chorób cywilizacyjnych.
35.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	7	Jednym z głównych celów strategii Europa 2020 jest ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego (20 milionów mniej osób doświadczających ubóstwa), w przypadku Polski zadanie to obejmuje zmniejszenie liczby osób ubogich i wykluczonych społecznie o 1,5 miliona. Komisja UE niedawno przyjęła Pakiet Inwestycji Społecznych które powinny być kierunkiem działań dla krajów UE w przyszłym budżecie i perspektywie 2014-2020 w kontekście zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Jednym z warunków ex-ante postawionym przez Komisję Europejską jest przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2014-2020. Program ten ma wyznaczać strategiczne kierunki interwencji finansowej 2014-2020 w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia. Projektowany RPO w części Strategia Programu w gruncie rzeczy niemal w ogóle wprost nie odnosi się do sfery ubóstwa i wykluczenia społecznego, ograniczając się głównie do sfery zatrudnienia i rynku pracy,	<u>Punkt wyjścia</u> Rozszerzenie punktów wyjścia/wyzwania o problemy związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane pod kątem uwypuklenia kwestii wykluczenia społecznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>a te kwestie nie są tożsame. Cały RPO powinien wprost odnosić się do tego zagadnienia i być skorelowany z projektem Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego. Ubóstwo i wykluczenie społeczne jest jednym z głównych problemów do rozwiązywania także w województwie pomorskim. Skala i charakter ubóstwa i wykluczenia społecznego w województwie pomorskim nie odbiegają od reszty Polski. Dokumenty strategiczne województwa pomorskiego są w tym zakresie dość skrótowe i lapidarne. Pomijanie tej kwestii jest oczywistym brakiem i deficytem programu, niespójnym wobec kierunków strategicznych UE (patrz m.in. Pakiet Inwestycji Społecznych). Wymaga to uzupełnień.</p> <p>Jedyne w tym miejscu nawiązanie w pkt. 7 zmniejszenie liczby osób wykluczonych nie jest tożsame z wyzwaniem zwiększenia zatrudnienia. Ponadto poprawa dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych powinna zostać rozszerzona na usługi społeczne zgodnie z kierunkiem projektu Umowy Partnerskiej Cel 9.1 i 9.7. Niezrozumiale jest tutaj selektywne potraktowanie tych usług</p>			
36.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	8	<p>Jednym z głównych celów strategii Europa 2020 jest ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego (20 milionów mniej osób doświadczających ubóstwa), w przypadku Polski zadanie to obejmuje zmniejszenie liczby osób ubogich i wykluczonych społecznie o 1,5 miliona. Komisja UE niedawno przyjęła Pakiet Inwestycji Społecznych które powinny być kierunkiem działań dla krajów UE w przyszłym budżecie i perspektywie 2014-2020 w kontekście zwalczania ubóstwa i</p>	<p><u>Wyzwanie 3</u> Rozszerzenie punktów wyjścia/wyzwania o problemy związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym Zmodyfikowanie wyzwania 3 o zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Zapisy zostaną zmodyfikowane pod kątem uwypuklenia kwestii wykluczenia społecznego.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wykluczenia społecznego.</p> <p>Jednym z warunków ex-ante postawionym przez Komisję Europejską jest przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2014-2020. Program ten ma wyznaczać strategiczne kierunki interwencji finansowej 2014-2020 w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia.</p> <p>Projektowany RPO w części Strategia Programu w gruncie rzeczy niemal w ogóle wprost nie odnosi się do sfery ubóstwa i wykluczenia społecznego, ograniczając się głównie do sfery zatrudnienia i rynku pracy, a te kwestie nie są tożsame. Cały RPO powinien wprost odnosić się do tego zagadnienia i być skorelowany z projektem Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego. Ubóstwo i wykluczenie społeczne jest jednym z głównych problemów do rozwiązywania także w województwie pomorskim. Skala i charakter ubóstwa i wykluczenia społecznego w województwie pomorskim nie odbiegają od reszty Polski. Dokumenty strategiczne województwa pomorskiego są w tym zakresie dość skrótowe i lapidarne. Pomijanie tej kwestii jest oczywistym brakiem i deficytem programu, niespójnym wobec kierunków strategicznych UE (patrz m.in. Pakiet Inwestycji Społecznych). Wymaga to uzupełnień.</p> <p>Jedyne w tym miejscu nawiązanie w pkt.7 zmniejszenie liczby osób wykluczonych nie jest tożsame z wyzwaniem zwiększenia zatrudnienia. Ponadto poprawa dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych powinna zostać rozszerzona na usługi społeczne zgodnie z kierunkiem projektu Umowy</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Partnerskiej Cel 9.1 i 9.7. Niezrozumiale jest tutaj selektywne potraktowanie tych usług			
37.	Miasto Gdańsk	8	Szybko postępujący rozwój cywilizacji obecnego pokolenia powoduje społeczną podatność na choroby cywilizacyjne: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, otyłość, stąd potrzeba ich wyszczególnienia.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 3. Wzrost skuteczności działań profilaktycznych w zapobieganiu chorobom, w tym chorobom cywilizacyjnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany pod kątem uwypuklenia kwestii chorób cywilizacyjnych.
38.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	8	Jednym z głównych celów strategii Europa 2020 jest ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego (20 milionów mniej osób doświadczających ubóstwa), w przypadku Polski zadanie to obejmuje zmniejszenie liczby osób ubogich i wykluczonych społecznie o 1,5 miliona. Komisja UE niedawno przyjęła Pakiet Inwestycji Społecznych które powinny być kierunkiem działań dla krajów UE w przyszłym budżecie i perspektywie 2014-2020 w kontekście zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Jednym z warunków ex-ante postawionym przez Komisję Europejską jest przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2014-2020. Program ten ma wyznaczać strategiczne kierunki interwencji finansowej 2014-2020 w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia. Projektowany RPO w części Strategia Programu w gruncie rzeczy niemal w ogóle wprost nie odnosi się do sfery ubóstwa i wykluczenia społecznego, ograniczając się głównie do sfery zatrudnienia i rynku pracy, a te kwestie nie są tożsame. Cały RPO powinien wprost odnosić się do tego zagadnienia i być skorelowany z projektem Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego. Ubóstwo i wykluczenie społeczne jest	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Rozszerzenie pkt 4 oczekiwanych efektów o usługi społeczne	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany pod kątem uwypuklenia kwestii usług społecznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>jednym z głównych problemów do rozwiązywania także w województwie pomorskim. Skala i charakter ubóstwa i wykluczenia społecznego w województwie pomorskim nie odbiegają od reszty Polski. Dokumenty strategiczne województwa pomorskiego są w tym zakresie dość skrótowe i lapidarne. Pomijanie tej kwestii jest oczywistym brakiem i deficytem programu, niespójnym wobec kierunków strategicznych UE (patrz m.in. Pakiet Inwestycji Społecznych). Wymaga to uzupełnień.</p> <p>Jedyne w tym miejscu nawiązanie w pkt.7 zmniejszenie liczby osób wykluczonych nie jest tożsame z wyzwaniem zwiększenia zatrudnienia. Ponadto poprawa dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych powinna zostać rozszerzona na usługi społeczne zgodnie z kierunkiem projektu Umowy Partnerskiej Cel 9.1 i 9.7. Niezrozumiale jest tutaj selektywne potraktowanie tych usług</p>			
39.	Miasto Sopot	8	<p>Inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności prowadzą do budowania społeczeństwa obywatelskiego, które bardziej utożsamia się z miejscem w którym mieszka i tworzy jego specyficzny charakter.</p>	<p><u>Oczekiwane efekty Programu</u> Dodanie pkt. 9 : Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez wzrost ich aktywności obywatelskiej</p>	<i>Niewzględzona</i>	<p>Prowadzona w ramach Programu interwencja w zakresie aktywności zawodowej i społecznej tylko w bardzo ograniczonym stopniu dotyczyć będzie aktywności obywatelskiej, co związane jest z zakresem Priorytetów Inwestycyjnych, głównie EFS.</p>
Obszary o nie w pełni uruchomionych potencjałach						
40.	Gmina Kolbudy	8	<p>Podstawowym problemem w Gminie Kolbudy jest niedostatek przestrzeni publicznej pozwalającej na integrację lokalnej społeczności. Problem ten jest bardziej widoczny, jeżeli zważy się na fakt, że w Gminie ma miejsce znaczny wzrost liczby ludności spowodowany dużą liczbą osób migrujących do Gminy w wyniku procesu suburbanizacji OMT. Gmina Kolbudy cechuje się również dodatnim przyrostem</p>	<p><u>Punkt wyjścia 1</u> W województwie pomorskim istnieją liczne zdegradowane przestrzenie i społecznie obszary miejskie i wiejskie, które cechują się wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Pozbawione są one m.in. infrastruktury zapewniającej dostęp do istotnych funkcji i usług, a także przestrzeni stanowiących miejsce koncentracji aktywności społecznej, z którymi utożsamiliby się mieszkańcy.</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	<p>Opis punktu wyjścia dla obszarów o nie w pełni uruchomionych potencjałach zostanie odpowiednio zmodyfikowany. Dodatkowo opis <i>Priorytetu Konwersja</i> zostanie zmieniony z uwzględnieniem rekomendacji oceny ex-ante oraz wyników konsultacji społecznych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>naturalnym, co oznacza, że potrzebne są m.in. miejsca spędzania wolnego czasu dla matek z małymi dziećmi. W chwili obecnej takich miejsc w Gminie Kolbudy brakuje. Brak przestrzeni, gdzie nowi mieszkańcy mogliby poznać się i spędzić czas z osobami mieszkającymi na obszarze od dłuższego czasu powoduje zmniejszenie poczucia identyfikacji z miejscem, w którym mieszkają, a w konsekwencji obniża spójność społeczną obszaru. Biorąc pod uwagę dynamiczny rozwój gminy, napływ nowych mieszkańców oraz inwestycje poczynione w Gminie w ostatnich latach, brak przestrzeni publicznej obniża znacznie atrakcyjność Gminy. Ponadto tereny takie sprzyjają rozwijaniu się zjawisk niekorzystnych z punktu widzenia lokalnej społeczności np. drobnej przestępczości. Taka sytuacja ma również negatywny wpływ na gminy ościenne, w których ruch turystyczny jest przestrzennie powiązany z Gminą Kolbudy poprzez sieć szlaków pieszych, rowerowych czy konnych.</p> <p>W Gminie Kolbudy znajdują się przemysłowe tereny zdegradowane, zaniedbane, niezagospodarowane nieużytki znajdujące się w centrum stolicy Gminy, pozbawione infrastruktury zapewniającej dostęp do innych funkcji i usług. Biorąc pod uwagę w/w czynniki oraz fakt, iż RPO będzie jednym z narzędzi realizacji Strategii Województwa Pomorskiego 2020 wpisanie powyższego zapisu jest niezbędne i konieczne.</p>			
41.	Sulikowski Grzegorz	8	Ten zapis nie odzwierciedla sytuacji w sposób właściwy: obszar jest zdegradowany i dlatego nie ma na nim funkcji usługowych. Ktoś kto jest wykluczony społecznie, jednocześnie jest wykluczony z rynku pracy,,	<u>Punkt wyjścia 1</u> W regionie istnieją liczne zdegradowane przestrzenie i społecznie obszary miejskie, które cechują się wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Znaczny procent mieszkańców	<i>Nieuzgodniona</i>	Kwestie dotyczące wykluczenia społecznego mieszkańców województwa zawarte są w punkcie 1.3. Aktywność zawodowa i społeczna. Nacisk w tym zakresie został położony na systemowe

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			nie posiada środków czyli automatycznie nie korzysta z usług, więc te nie mają racji bytu. Istotą jest brak miejsc pracy które dadzą ludności odpowiednią siłę nabywczą. Paradoksalnie w takich obszarach ludność gromadzi się w miejscach publicznych, tzn. „aktywizuje się najczęściej pod lokalnym sklepem, dworcem kolejowym lub autobusowym” ale nie buduje to „społeczeństwa obywatelskiego” gdyż ludzie ci nie rozwiązują tam problemów swojej społeczności, bo nie są w stanie rozwiązać własnych problemów.	zamieszkujących te obszary jest wykluczony z rynku pracy co powoduje że ich siła nabywczą jest niska a obszary te upadają we wszystkich sferach życia. Brak polityki i instrumentów (narzędzi) przywracających bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem na rynek pracy powoduje zjawisko dziedziczenia biedy, nasilanie niekorzystnych zjawisk społecznych i degradację obszarów.		podejście, a efektem ma być zmniejszenie liczby osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
42.	Sulikowski Grzegorz	9	Poprawa, jakości przestrzeni publicznych powinna być wtórnym efektem działań na obszarze zdegradowanym. Podstawowym efektem powinna być aktywizacja społeczna wykluczonych grup mieszkańców. Zaktywizowana społeczność lokalna stanowi klucz do odnowy obszaru, sam zadba o swoje środowisko. W tym przypadku samorząd będzie mógł zadbać o właściwą, jakość przestrzeni publicznych dzięki wpływowi budżetowym z podatków od pracującej społeczności. Przestrzeni publiczne mogą być traktowane, jako starter, tło dla działań społecznych zwłaszcza w sytuacjach, gdy zdegradowana infrastruktura hamuje lub wręcz blokuje rozwój obszaru. Poprawa, jakości przestrzeni publicznych powinna być efektem dodatkowym tylko w połączeniu z poprawą, jakości infrastruktury (technicznej, edukacyjnej lub społecznej, a w pewnych sytuacjach kulturalnej lub sportowej).	<u>Oczekiwane efekty</u> 1. Przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych i poprawa jakości życia mieszkańców na zdegradowanych obszarach	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Oczekiwane efekty Programu zostaną odpowiednio zmodyfikowane. Dodatkowo opis Priorytetu <i>Konwersja</i> zostanie zmieniony z uwzględnieniem rekomendacji oceny ex-ante oraz wyników konsultacji społecznych.
43.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	8-9	W województwie pomorskim poza obszarami miejskimi które obejmują ok. 7% obszaru są również obszary wiejskie, które obejmują 93% powierzchni województwa.	1.4. Obszary wiejskie i miejskie o nie w pełni uruchomionych potencjałach Punkt wyjścia 1. W regionie istnieją liczne zdegradowane przestrzenie i społecznie obszary wiejskie i	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>miejskie, które cechują <u>się zróżnicowanym stopniem rozwoju</u> wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Pozbawione są one m.in. infrastruktury zapewniającej dostęp do istotnych funkcji i usług, a także przestrzeni publicznych stanowiących miejsce koncentracji <u>kapitału społecznego</u>, aktywności społecznej, z którymi utożsamiałiby się mieszkańcy.</p> <p>2. Niektóre obszary funkcjonalne <u>Obszary wiejskie peryferyjne (w szczególności te nie należące do MOF)</u> w regionie cechują się niewykorzystanym potencjałem <u>wewnętrznym</u>, a jednocześnie licznymi problemami i barierami strukturalnymi. Dotyczy to ~~m.in.~~ <u>nie tylko obszarów związanych z miastami lub jego najbliższym otoczeniem jak:</u> terenów przemysłowych, powojkowych, pokolejowych, pasa nadmorskiego, obszarów wzdłuż ważnych ciągów transportowych, <u>ale również obszarów oddalonych o większych miast i terenów nadmorskich wiejskich obszarów peryferyjnych, które są zróżnicowane na obszarze województwa pomorskiego.</u></p> <p>3. Region dysponuje wieloma walorami krajobrazowymi i kulturowymi, które mogą stać się podstawą dla zrównoważonego rozwoju sektora turystycznego i poprawy jakości oferty turystycznej regionu.</p> <p>Wyzwanie 4 Aktywizacja obszarów <u>wiejskich i miejskich charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego</u> depresji społeczno-gospodarczej oraz optymalizacja <u>wykorzystaniem ich kapitałów wewnętrznych (endogennych)</u>, takich jak: społeczny, gospodarczy, ludzki, finansowy, kulturowy. i krajobrazowego)</p> <p>Oczekiwane efekty Programu 1. Przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych i poprawa jakości przestrzeni publicznych na zdegradowanych obszarach <u>wiejskich i miejskich.</u></p>		<p>opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.</p> <p>Dodatkowo opis Priorytetu <i>Konwersja</i> zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem rekomendacji oceny ex-ante oraz wyników konsultacji społecznych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				2.Włączenie w procesy rozwojowe obszarów słabiej rozwiniętych, <u>w szczególności peryferyjnych obszarów wiejskich.</u> 3.Utworzenie nowych i wzmocnienie istniejących produktowa kulturowych i turystycznych, <u>oraz marki lokalnej.</u>		
System transportowy						
44.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	9	System transportu zbiorowego obejmuje nie tylko transport kolejowy, jakby to wynikało z przedstawionej w tym ustępie informacji, lecz również inne gałęzie transportu i realizowany jest na liniach komunikacyjnych, którymi wg ustawy o publicznym transporcie zbiorowym są m.in.: sieci dróg publicznych, linie kolejowe i inne szynowe, akwenu morskie lub śródlądowe. Należałoby zatem rozwinąć treść tego ustępu o informację dot. sieci drogowej województwa. W tym celu sugeruje się wprowadzenie fragmentu opisu diagnozy zaczerpniętego z dokumentu p.n. „Regionalny Program Strategiczny w zakresie transportu Mobilne Pomorze”.	<u>Punkt wyjścia</u> zmiana treści ustępu 1 na: „System transportu zbiorowego w regionie cechuje się niedostatecznym stopniem integracji, niskim poziomem bezpieczeństwa oraz względnie niską jakością oferowanych usług. Towarzyszy temu zły stan techniczny sieci kolejowej i infrastruktury towarzyszącej (głównie węzły integracyjne). Także zły stan techniczny dróg w województwie wywołuje szereg negatywnych skutków dla społeczeństwa i gospodarki regionu. W konsekwencji spada zainteresowanie korzystaniem ze środków transportu publicznego ”.	Niewzględniona	Zapis jest ogólny i w zasadniczym stopniu opis odnosi się do całego systemu transportu zbiorowego. Podkreślenie stanu technicznego sieci kolejowej jest w tym zakresie konieczne, gdyż samorząd województwa przede wszystkim w transporcie kolejowym upatruje podstawę rozwoju transportu zbiorowego.
45.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	9	Pominięcie komunikacji autobusowej i busowej pozostawia poza granicami strategii istotną część transportu zbiorowego.	<u>Punkt wyjścia 1</u> System transportu zbiorowego w regionie cechuje się niedostatecznym stopniem integracji, niskim poziomem bezpieczeństwa oraz względnie niską jakością oferowanych usług. Towarzyszy temu zły stan techniczny sieci kolejowej, <u>autobusowej</u> i infrastruktury towarzyszącej (głównie węzły integracyjne, <u>dworce</u>). W konsekwencji spada zainteresowanie korzystaniem ze środków transportu publicznego.	Niewzględniona	Zapis jest ogólny i w zasadniczym stopniu opis odnosi się do całego systemu transportu zbiorowego, w tym do jakości taboru. Nieodzownym elementem transportu zbiorowego jest infrastruktura towarzysząca, pod pojęciem której mieszczą się także dworce.
46.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	9	-	<u>Punkt wyjścia</u> W ustępie 2 wskazuje się na niezadawalającą dostępność transportową regionu, „o czym decyduje niska jakość techniczno-funkcjonalna krajowej i wojewódzkiej infrastruktury drogowej”. Proponuje się dopisanie informacji dotyczącej niezadawalającej dostępności infrastruktury kolejowej,	Niewzględniona	Wątki kolejowe zostały uwzględnione w punkcie pierwszym, który opisuje stan wyjścia w ramach transportu kolejowego. W tym punkcie opisu jest uzasadnienie strategii programu dla interwencji w zakresie dróg.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				co również powinno stanowić punkt wyjścia dla dalszych działań rozwojowych.		
47.	Powiat Kwidzyński	9	Niezadawalająca dostępność transportowa regionu wynika również z niskiej jakości techniczno-funkcjonalnej lokalnej infrastruktury drogowej na znacznej części województwa pomorskiego. To często drogi, które łączą się z drogami wyższego rzędu, co przekłada się w konsekwencji na opisane problemy.	<u>Punkt wyjścia</u> 2. Na tle innych części kraju dostępność transportowa regionu jest wciąż niezadawalająca, o czym decyduje niska jakość techniczno-funkcjonalna krajowej, wojewódzkiej i lokalnej infrastruktury drogowej.	<i>Niewzględniona</i>	Drogi lokalne nie są elementem decydującym o dostępności transportowej regionu, wyjątkiem są niektóre drogi obecnie lokalne, które po wybudowaniu podstawowego szkieletu drogowego regionu, będą pełniły inną rolę w sieci drogowej regionu.
48.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	9	Pominięcie komunikacji autobusowej i busowej pozostawia poza granicami strategii istotną część transportu zbiorowego. Wyzwanie 5 całkowicie pomija komunikację lokalną nie miejską.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 1. Wzrost mobilności mieszkańców w skali regionalnej (transport kolejowy i autobusowy) i lokalnej (transport lokalny na obszarach miejskich i wiejskich) dzięki sprawnie funkcjonującej infrastrukturze liniowej i węzłowej transportu zbiorowego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzje o rozszerzeniu interwencji na transport autobusowy o skali regionalnej będą podejmowane w oparciu o wnioski z Planu transportowego dla województwa.
49.	Powiat Kwidzyński	9	Dla pełniejszej realizacji usprawnienia połączeń drogowych w regionie istnieje potrzeba uwzględnienia lokalnego układu drogowego.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 2. Usprawnienie połączeń drogowych między ważnymi ośrodkami miejskimi regionu, a także między nimi i ich otoczeniem funkcjonalnym, z uwzględnieniem lokalnego układu drogowego.	<i>Niewzględniona</i>	Powiązania między ośrodkami miejskimi o ich otoczeniem funkcjonalnym w zasadniczym stopniu opiera się o układ dróg wojewódzkich, a także częściowo lokalnych – powiatowych. Interwencja w tym zakresie więc będzie dopuszczona.
50.	Wysocki Marek	9	Wprowadzenie horyzontalnej zasady dostępności wynikającej art. 9. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Dodać dodatkowy pkt. 5. Poprawa dostępności transportu zbiorowego do zróżnicowanych potrzeb osób z ograniczeniami mobilności i percepcji (osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
51.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	9	Art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (dostępność).	<u>Oczekiwane efekty</u> Propozycja uzupełnienia pkt.1 i 3: 1. Wzrost mobilności mieszkańców w skali regionalnej (transport kolejowy) i lokalnej (transport miejski) dzięki sprawnie funkcjonującej infrastrukturze liniowej i węzłowej transportu zbiorowego, z zachowaniem warunku dostępności	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				przestrzennej i informacyjnej dla osób niepełnosprawnych. 3. Poprawa dostępności liniowej i węzłowej infrastruktury transportowej o znaczeniu krajowym i europejskim, z zachowaniem warunku rzeczywistej dostępności dla osób niepełnosprawnych		WP.
Energia						
52.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	9	W regionie jest tylko jedna elektrownia szczytowo-pompowa w Żarnowcu regulująca deficyt mocy w „szczytach energetycznych”	<u>Punkt wyjścia 1</u> Region notuje duży deficyt mocy wytwórczej, co wymusza import energii elektrycznej, brakuje również dyspozycyjnych mocy regulujących chwilowy deficyt mocy.	<i>Niewzględniona</i>	Problem niedostatecznej mocy dyspozycyjnej w regionie jest niewątpliwy, jednak działania wspierane w ramach RPO WP 2014-2020 nie będą się skupiały na budowie takich źródeł. W związku z tym nie ma uzasadnienia dla rozwijania tego wątku w części diagnostycznej dokumentu.
53.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	9	Szacuje się, że około 30% zasobów hydroenergetycznych kraju zlokalizowane jest na odcinku Dolnej Wisły, która to w istotnej części przebiega przez nasze woj. Do tego dochodzą techniczne, niewykorzystane potencjały hydroenergetyczne w rzekach Kaszub. Polska wykorzystuje około 12-17% technicznego potencjału hydroenergie-tycznego, gdy średnia europejska to około 45%.	<u>Punkt wyjścia 2</u> Region posiada duże możliwości dla rozwoju energetyki odnawialnej, głównie w zakresie energii wiatru, słońca i wody. Duże są też zasoby biomasy oraz potencjał do produkcji i wykorzystania biogazu.	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie z zapisami RPS w zakresie energetyki i środowiska, możliwości wykorzystania potencjału energii wody w województwie zostały już wyczerpane, m.in. z racji ograniczeń środowiskowych.
54.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	10	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	<u>Punkt wyjścia</u> Dodać pkt. 6 Brak rynku usług energetycznych, który kreuje trwałe podstawy zwiększenia efektywności energetycznej regionu, i zwiększa przez to jego konkurencyjność oraz bezpieczeństwo energetyczne.	<i>Niewzględniona</i>	Celem Programu jest rozwiązanie problemu zbyt niskiej efektywności energetycznej, a nie upowszechnianie usług energetycznych. Z tego względu zagadnienie to nie będzie szczególnie akcentowane na poziomie Strategii Programu. Niewykluczone jest natomiast to, że w wyniku realizacji RPO WP nastąpi upowszechnienie usług energetycznych.
55.	Fundacja na rzecz Efektywnego	10	Z doświadczeń FEWE. Przykład gospodarki Królestwa Danii radykalnie poprawiającej efektywność energetyczną oraz Niemiec	<u>Punkt wyjścia</u> Dodać pkt. 6 Brak rynku usług energetycznych, który pozwoliłby	<i>Niewzględniona</i>	Celem Programu jest rozwiązanie problemu zbyt niskiej efektywności energetycznej, a nie upowszechnianie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Wykorzystania Energii		wskazuje na rolę poprawy EE (efektywności energetycznej) dla wzmocnienia konkurencyjności gospodarki. oczywisty fakt wynika z definicji usługi energetycznej.	na widoczną poprawę efektywności energetycznej Pomorza		usług energetycznych. Z tego względu zagadnienie to nie będzie szczególnie akcentowane na poziomie Strategii Programu. Niewykluczone jest natomiast to, że w wyniku realizacji RPO WP nastąpi upowszechnienie usług energetycznych.
56.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	10	Woj. Pomorskie może utworzyć nową opłacalną dla wszystkich gałęzi gospodarki tworzącą miejsca pracy.	<u>Wyzwanie 6</u> dodać słowa (...)„dostaw energii, stworzenie trwałego mechanizmu zapewniającego ekonomicznie opłacalną racjonalizację zużycia energii (...)	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jednym z wyzwań w obszarze energetyki przed którym stoi region jest poprawa efektywności energetycznej. Na kwestie opłacalności podejmowanych działań nacisk kładziony będzie w opisie Priorytetu i Działania dedykowanego przedsięwzięciom służącym poprawie efektywności energetycznej.
57.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	10	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE Dotyczy też PI 4.1 oraz 4.3 s. 13	<u>Wyzwanie 6</u> dodać słowa (...) „dostaw energii, stworzenie trwałego mechanizmu zapewniającego opłacalną racjonalizację zużycia energii (...)	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jednym z wyzwań w obszarze energetyki przed którym stoi region jest poprawa efektywności energetycznej. Na kwestie opłacalności podejmowanych działań nacisk kładziony będzie w opisie Priorytetu i Działania dedykowanego przedsięwzięciom służącym poprawie efektywności energetycznej.
58.	Demski Patryk Zarządki Ryszard	10	Pominięcie funkcji dochodowej OZE szczególnie na obszarach zdegradowanych.	<u>Wyzwanie 6</u> Wykorzystanie potencjału posiadanych zasobów dla po prawy bezpieczeństwa dostaw energii, racjonalizacja zużycia energii, redukcji środowiskowych oddziaływań związanych z jej produkcją i wzrostu zamożności mieszkańców obszarów peryferyalnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Modyfikacji ulegnie treść Wyzwania 6 dla podkreślenia efektu gospodarczego związanego z wykorzystaniem zasobów.
59.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	10	Niezbędnym warunkiem wzrostu poziomu wykorzystywania OZE jest rozwój sieci inteligentnych, łączących generacją rozproszoną oraz powstanie nowych dyspozycyjnych mocy regulujących chwilowy deficyt mocy.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 1. Wzrost poziomu wykorzystywania OZE, szczególnie w generacji rozproszonej (wzrost bezpieczeństwa) Po w/wym. punkcie 1) sugeruje się dodanie następnego/nowego punktu w brzmieniu: 2. Rozwój sieci inteligentnych, łączących generacją rozproszoną oraz powstanie nowych dyspozycyjnych mocy	<i>Niewzględniona</i>	RPO WP ze względu na demarkację pomiędzy programem krajowym a regionalnymi nie będzie wspierać rozwoju sieci inteligentnych. W związku z tym ich rozwój nie będzie efektem realizacji Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
60.	Instytut Maszyn Przepływowych PAN	10	Spontaniczne procesy fermentacji biomasy odpadowej (komunalnej i przemysłowej) stanowią źródło nieprzyjemnych emisji złoonych poważnie obniżających jakość życia mieszkańców. Biomasa ta może z powodzeniem być wykorzystana do produkcji biogazu lub syngazu. Właściwie prowadzone procesy utylizacji odpadów mogą ograniczyć zarówno emisję gazów złoonych jak i CO2 z zyskiem dla środowiska.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> 3. Poprawa jakości powietrza, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z produkcji energii oraz spontanicznych procesów fermentacji biomasy odpadowej (komunalnej i przemysłowej)	<i>Niewzględniona</i>	Ograniczenie emisji odorów, pochodzących np. ze składowisk odpadów będzie przede wszystkim efektem realizacji działań wspieranych w ramach Priorytetu 11 Środowisko. W Priorytecie 10 działania będą ukierunkowane przede wszystkim na poprawę jakość powietrza i ograniczanie emisji pochodzącej z produkcji energii.
61.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	10	Pomorskie może wykreować nową opłacalną dla wszystkich gałęzi gospodarki (sytuacja win-win)	Oczekiwane efekty Programu Dodać pkt. 5 Stworzenie rynku usług energetycznych, jako mechanizmu zapewniającego opłacalną więc <u>trwałą racjonalizację zużycia energii we wszystkich sektorach.</u>	<i>Niewzględniona</i>	Celem Programu jest rozwiązanie problemu zbyt niskiej efektywności energetycznej, a nie upowszechnianie usług energetycznych. Z tego względu zagadnienie to nie będzie szczególnie akcentowane na poziomie Strategii Programu. Niewykluczone jest natomiast to, że w wyniku realizacji RPO WP nastąpi upowszechnienie usług energetycznych.
62.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	10	Pomorskie może utworzyć nową opłacalną dla wszystkich gałęzi gospodarki tworząc miejsca pracy, patrz uzas. 1 Z doświadczeń FEWE. Przykład gospodarki Królestwa Danii radykalnie poprawiającej efektywność energetyczną oraz Niemiec wskazuje na rolę poprawy EE (efektywności energetycznej) dla wzmocnienia konkurencyjności gospodarki. oczywisty fakt wynika z definicji usługi energetycznej.	Oczekiwane efekty Programu Dodać pkt. 5 Stworzenie rynku usług energetycznych, jako mechanizmu zapewniającego systemową opłacalną więc <u>trwałe gospodarne zużycie mediów energetycznych we wszystkich sektorach,</u> poprawiającego efektywność energetyczną Pomorza i atrakcyjność dla nowych inwestorów.	<i>Niewzględniona</i>	Celem Programu jest rozwiązanie problemu zbyt niskiej efektywności energetycznej, a nie upowszechnianie usług energetycznych. Z tego względu zagadnienie to nie będzie szczególnie akcentowane na poziomie Strategii Programu. Niewykluczone jest natomiast to, że w wyniku realizacji RPO WP nastąpi upowszechnienie usług energetycznych.
Środowisko						
63.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	10	Pominięcie funkcji monitorującej zagrożenie zanieczyszczenia środowiska przez odpady azbestopochodne vide program krajowy i wojewódzki	<u>Punkt wyjścia 2</u> System selektywnego zbierania odpadów w regionie nie jest dobrze rozwinięty. Na składowiska trafia zbyt duża masa odpadów, niski jest poziom recyklingu i odzysku odpadów. Niektóre regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych wymagają przebudowy lub rozbudowy, a część zamkniętych	<i>Niewzględniona</i>	Usuwanie azbestu nie jest najważniejszym problemem do rozwiązania w gospodarce odpadami w perspektywie do roku 2020 (2022). Temat ten nie został ujęty w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska „Ekoeffektywne Pomorze”, który stanowi

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				składowisk odpadów wymaga rekultywacji, <u>konieczne jest wzmożenie aktywności w realizacji programu usuwania azbestu.</u>		ramę strategiczną dla RPO WP 2014-2020 w dziedzinie środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że realizacja rządowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidziana jest do 2032 roku.
64.	Ministerstwo Środowiska	10	Doprecyzować należy aby nie było wątpliwości, czy wyraz „region” stosuje się w znaczeniu „województwo” czy też „region gospodarki odpadami komunalnymi”.	<u>Punkt wyjścia 2</u> Proponuje się zmienić na: „System selektywnego zbierania odpadów w województwie nie jest dobrze rozwinięty.”	<i>Uwzględniona</i>	
65.	Pracodawcy Pomorza	10	Zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, woda opadowa powinna być zagospodarowywana w sposób najbardziej odpowiedni dla określonego terenu, tj. odprowadzana, ale również retencjonowana, infiltrowana, magazynowana w celu jej wykorzystania, a usprawnienie systemów powinno też obejmować pozostawienie jak największej ilości wód opadowych w miejscu opadu.	<u>Punkt wyjścia 3</u> Rosnące ryzyko deszczy nawalnych wymusza inwestycje w obiekty małej retencji wodnej i systemy zagospodarowania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych , a także zwiększenie powierzchni terenów biologicznie czynnych, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych,	<i>Uwzględniona</i>	
66.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	10	Niewłaściwa zabudowa terenów, szczególnie miejskich, i utwardzanie nawierzchni powodują wzmożony, szybki spływ wód, bez możliwości retencji gruntowej (wsiąkania); znaczna część województwa narażona jest na wystąpienie powodzi nie znanych w innych regionach kraju; są to powodzie sztormowe, zimowe zatorowe oraz wewnątrzpolderowe (na Żuławach), duże ryzyko wystąpienia takich powodzi ma wpływ na ograniczenie możliwości rozwojowych części obszaru.	<u>Punkt wyjścia 3</u> Rosnące ryzyko deszczy nawalnych, ryzyko wystąpienia powodzi, w tym powodzi sztormowych, zatorowych zimowych i wewnątrzpolderowych, charakterystycznych dla obszaru województwa, szczególnie Żuław, przy postępującej zabudowie, zwiększającej szybkość spływu wód opadowych, wymusza inwestycje	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym uwzględnieniu proponowanych zapisów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Na etapie przygotowania projektu RPO WP skierowanego do konsultacji społecznych, działania związane z ochroną przed powodzią miały być tylko wspierane z poziomu krajowego.
67.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	10	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych to jeden z zasadniczych celów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Cele te mają być osiągnięte poprzez właściwe planowanie w gospodarowaniu wodami w państwie, co jest równoznaczne z właściwym planowaniem w regionie wodnym.	Wprowadzić nowy zapis jako p. 3a o treści: „ryzyko nieosiągnięcia lub utrzymania co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych”	<i>Niewzględniona</i>	W projekcie RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się działań związanych z właściwym planowaniem w gospodarowaniu wodami w państwie ani w regionie wodnym w związku z czym proponowanego zapisu nie uwzględnia się.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
68.	Ministerstwo Środowiska	10	Ograniczenie presji, sformułowane w Wyzwaniu 7, odzwierciedlone jest już w Punktach wyjścia 1,2 i 3. Punkt wyjścia 4 powinien dotyczyć tylko czynnej ochrony przyrody, zwłaszcza, że w Ukierunkowaniu tematycznym dokument określa, że wspierana będzie ochrona czynna. Dodatkowo wsparcie będzie dotyczyło przede wszystkim obszarów objętych formami ochrony przyrody (parki krajobrazowe, rezerваты), które niejako z definicji ograniczają antropopresję. Poza tym takie rozróżnienie na punkty wyjścia ograniczające antropopresję oraz punkty wyjścia chroniące różnorodność biologiczną jest kompatybilne z unijnym CT 6, wymienionym na stronie 10 i 11 projektu, gdzie P.I. 6.1., 6.2. i 6.3. ograniczają antropopresję, a 6.4 nastawiony jest na ochronę czynną przyrody.	<u>Punkt wyjścia 4</u> Proponuje się zmodyfikować w następujący sposób: 4. Istnieje potrzeba podjęcia działań ochronnych wobec ponadprzeciętnych na tle kraju walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu.	<i>Uwzględniona</i>	
69.	Demski Patryk Zarudcki Ryszard	10	Pominięcie funkcji monitorującej zagrożenie zanieczyszczenia środowiska vide wojewódzkie programy monitorujące.	<u>Punkt wyjścia</u> 5.Istnieją duże możliwości poprawy efektywności ochrony środowiska poprzez, skuteczny monitoring zanieczyszczeń środowiska , budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców regionu skutkującej pozytywną zmianą ich postaw i zachowań.	<i>Niewzględniona</i>	Monitoring środowiska służy ocenie stanu środowiska. Autorom projektu RPO WP 2014-2020 trudno ocenić czy jest on prowadzony w sposób skuteczny, czy też nie. Nie jest on jednak narzędziem poprawy efektywności ochrony środowiska.
70.	Ministerstwo Środowiska	10	Zgodnie z wynikami oceny jakości powietrza w strefach województwa pomorskiego, na przestrzeni ostatnich kilku lat, stwierdza się utrzymujące przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu. W związku z powyższym oraz faktem, iż jakość powietrza wpływa bezpośrednio na stan zdrowia ludzi, jest to kluczowy komponent środowiska, który powinien być uwzględniony w RPO.	<u>Punkt wyjścia</u> <u>Proponuje się dodanie pkt 6 w brzmieniu:</u> „Utrzymujące się przekroczenia standardów jakości powietrza”.	<i>Niezasadna</i>	Przekroczenia standardów jakości powietrza i występowanie tzw. niskiej emisji zostały opisane w części 1.6 Energia, w punkcie wyjścia - pkt 4.
71.	Pracodawcy	10	Oczekiwany zgodnie z wytycznymi UE oraz programami NFOŚiGW kierunek to nie	<u>Wyzwanie 7</u> Ograniczenie presji na środowisko, poprawa	<i>Niewzględniona</i>	Promowanie rozwiązań przeciwdziałającym zmianom klimatu jest

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza		tylko wzrost odporności na zmiany klimatu, ale głównie rozwiązania przeciwdziałające zmianom klimatu.	środowiskowych warunków życia mieszkańców, wzrost odporności regionu na zmiany klimatu oraz promowanie rozwiązań przeciwdziałających zmianom klimatu.		uwzględnione w Wyzwaniu 6 w oczekiwanych efektach Programu, gdzie mówi się o wzroście poziomu wykorzystania OZE i poprawie efektywności energetycznej.
72.	Pracodawcy Pomorza	10	Zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, woda opadowa powinna być zagospodarowywana w sposób najbardziej odpowiedni dla określonego terenu, tj. odprowadzana, ale również retencjonowana, infiltrowana, magazynowana w celu jej wykorzystania, a usprawnienie systemów powinno też obejmować pozostawienie jak największej ilości wód opadowych w miejscu opadu.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> Usprawnienie systemów zagospodarowania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych.	<i>Uwzględniona</i>	
73.	Ministerstwo Środowiska	10	Jak każdy dokument strategiczny dla danego obszaru, wymagane jest przedstawienie stanu faktycznego środowiska – diagnozy. Działania z zakresu ochrony powietrza mają duże znaczenie w bieżącej perspektywie co wynika z ich znaczącego wpływu na jakość życia mieszkańców. Należy podkreślić, że zgodnie z wynikami <u>oceny jakości powietrza</u> w strefach województwa pomorskiego, na przestrzeni ostatnich kilku lat, stwierdza się utrzymujące przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu.	<u>Oczekiwane efekty Programu</u> <u>Proponuje się dodanie pkt 6 w brzmieniu: „Poprawa stanu jakości powietrza”</u>	<i>Niezasadna</i>	Poprawa ochrony powietrza została uwzględniona w Wyzwaniu 6 w trzecim oczekiwanych efekcie Programu.
74.	Ministerstwo Środowiska	10	Jak każdy dokument strategiczny dla danego obszaru, wymagane jest przedstawienie stanu faktycznego środowiska – diagnozy	W diagnozie środowiska w podziale na komponenty brakuje diagnozy w zakresie stanu jakości powietrza w woj. pomorskim.	<i>Niezasadna</i>	Poprawa ochrony powietrza została uwzględniona w Wyzwaniu 6 w trzecim oczekiwanych efekcie Programu.
Ramy tematyczne Programu						
75.	Gmina Kolbudy	11	Brak uzasadnienia CT. Brak odniesienia do dokumentów strategicznych szczebla krajowego i UE. Cele Tematyczne programu powinny być uzasadnione zapisami europejskich i krajowych dokumentów strategicznych oraz dokumentów kierunkowych związanych z	-	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			perspektywą 2014-2020.			
76.	Powiat Kwidzyński	11	CT 1 Program wojewódzki skierowany dla województwa pomorskiego nie powinien faworyzować ośrodków o znaczeniu europejskim, z uwagi na działające również takie ośrodki na poziomie lokalnym i subregionalnym.	PI 1.1. – wzmocnienie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji	<i>Nieuzgodniona</i>	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
77.	Miasto Gdynia	11	Pierwotny zapis „budowanie sieci współpracy” wydaje się zbyt ogólny, enigmatyczny i niejednoznaczny; poprzez wymienienie poszczególnych składowych procesu budowania sieci współpracy, konkretyzujemy zakres możliwych w tym Działaniu zadań.	PI 1.2 promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, budowanie sieci współpracy w celu wymiany doświadczeń i wiedzy m.in. poprzez organizację i udział w warsztatach, seminariach, szkoleniach, konferencjach, wizytach studyjnych, forach przedsiębiorczości, targach (krajowych oraz zagranicznych), a także utworzenia bazy przedsiębiorstw i giełdy projektów innowacyjnych (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...);	<i>Nieuzgodniona</i>	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
78.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	11	CT 4 Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE i 2001/77/WE	Uzupełnić o: PI. 4.2 Promowanie efektywności energetycznej i użycie OZE w przedsiębiorstwach	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym dodaniu Priorytetu inwestycyjnego zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
79.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	11	Właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów w strefie występowania różnego rodzaju ryzyka jest gwarancją na ograniczenie konkretnego ryzyka.	CT 5 PI 5.2 promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi; planowanie zagospodarowania przestrzennego terenów narażonych na ryzyka	<i>Nieuzgodniona</i>	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
80.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza	12	Zasady zrównoważonego rozwoju najlepiej konsumuje wykorzystywanie transportu śródlądowego.	PI 7.4. rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego i śródlądowego.	<i>Nieuzgodniona</i>	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorza					
81.	Wielński Kazimierz	12	CT 8	Dopisać: " <i>wspieranie pracodawców w tworzenie i realizowanie zakładowych programów na rzecz zarządzania wiekiem</i> ". Ważne jest aby nie tylko starać się wspierać zatrudnianie osób starszych pozostających bez pracy ale promować dobre rozwiązania, które sprzyjają ich nie zwalnianiu.	Niewzględniona	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
82.	Wielński Kazimierz	12	CT.8.10 Wspieralbym samorzady w tworzeniu "strategii na rzecz aktywnego starzenia się i solidarności międzypokoleniowej". W świecie są już takie wzorce. U nas też niedługo ludzie będą na emeryturze przez 20 lat. Trzeba do nich skierować odpowiednia ofertę zagospodarowania tej przestrzeni. Proponuję w tym obszarze wesprzeć samorzady w tworzeniu programów na rzecz rozwoju sektora srebrnej ekonomii. Nasze samorzady powinny przystępować do europejskiego programu "Silver Region".		Niewzględniona	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
83.	Sulikowski Grzegorz	12	Zwłaszcza inwestycje we wszelkiego rodzaju infrastrukturą mającą na celu inkubację zatrudnienia, rozwoju MŚP powiązaną z tym edukację i reedukację społeczności lokalnej mają ogromne znaczenie i dają szansę największej skuteczności ożywienia zwłaszcza w obszarach zdegradowanych.	CT 9, PI 9.1 inwestycje w infrastrukturę zdrowotną, społeczną oraz powiązaną ze społeczną infrastrukturę sportową, kulturalną, edukacyjną pozaszkolną, inkubatory zatrudnienia i przedsiębiorczości oraz infrastrukturę dla rozwoju przedsiębiorstw z zakresu ekonomii społecznej, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych;	Niewzględniona	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
84.	Sulikowski Grzegorz	12	<i>Uwaga o charakterze znaczeniowym</i>	CT 9, PI 9.2. wspieranie rewitalizacji technicznej (lub przestrzennej) , gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;	Niewzględniona	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
85.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z	12	Wskazane zakresy interwencji nie w pełni wypełniają zapisy projektu Umowy Partnerskiej do realizacji w RPO. Brakuje	Rozszerzenie o PI 9.7 i 9.5	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Odnosnie kwestii usług społecznych (9.7) – tematyka ta została zawarta w ramach Działania 6.1 („W ramach Działania,

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Bezdomności		tutaj dwóch elementów wskazywanych do realizacji na poziomie regionalnym tzn.: 9.5. integracja społeczności marginalizowanych takich jak Romowie 9.7. ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym. Marginalizowane społeczności w rozumieniu Komisji Europejskiej to nie tylko Romowie, ale inne społeczności w tym np. osoby bezdomne. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego regulujące wykorzystanie EFRR na cele rozwoju mieszkalnictwa dla marginalizowanych społeczności wyraźnie wskazują, że uwzględnia się tutaj wszelkie społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym. Dodanie 9.7 umożliwi także rozwijanie różnych usług społecznych i zdrowotnych.			realizowane będą także inicjatywy w zakresie rozwoju spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych”...). Kwestie przeciwdziałania bezdomności zostaną uwypuklone w treści Programu. Decyzja o ewentualnym dodaniu Priorytetu inwestycyjnego zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
86.	Wysocki Marek	12	Zwrócenie uwagi na konieczność dostosowania przestrzeni i programów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	PI 10.1. ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób z ograniczeniami mobilności i percepcji	<i>Nieuwzględniona</i>	Priorytety inwestycyjne (w tym ich nazwy i zakres) wynikają bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego.
87.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	12	PPP jest stosunkowo nowym narzędziem, które należy propagować.	Proponujemy dodać pkt CT 11. o treści: CT 11. Promowanie realizacji inwestycji w partnerstwie publiczno-prywatnym PI 11.1. upowszechnianie doświadczeń krajowych i zagranicznych, gdzie PPP rozwija się najlepiej; PI 11.2. wspieranie organizacji konferencji, szkoleń, seminariów, wizyt studyjnych i misji zagranicznych związanych z partnerstwem publiczno-prywatnym; PI 11.3. monitorowanie rozwoju inwestycji w ramach PPP i na tej podstawie przygotowywanie propozycji zmian regulacji prawnych; PI 11.4. stworzenie płaszczyzny kontaktu podmiotów publicznych z partnerami prywatnymi; PI 11.5. tworzenie warunków usprawniających	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa cel tematyczny 11 będzie realizowany wyłącznie na poziomie krajowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				realizację projektów w PPP PI 11.6. wspieranie rozwoju sieci autostrad i dróg szybkiego ruchu		
Uzasadnienie dla Priorytetów Inwestycyjnych						
88.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	13	-	Proponuje się dodać pkt 2.2. o treści: 1.1. Potrzeba stymulowania realizacji inwestycji w partnerstwie publiczno-prywatnym.	<i>Nieuwzględniona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji.
89.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	13	PI 2.3 ogranicza zakres interwencji TYLKO dla e-zdrowia i jednocześnie żaden inny priorytet nie zapewnia możliwości realizacji CT2. Obecne zapisy nie są zgodne ze wskazaniami pkt. CT2.	2.3 Potrzeba wykorzystania TIK w tworzeniu ...	<i>Nieuwzględniona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego RPO WP.
90.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	13	PI 4.3 Wzorem RPO WP str.9	Uzupełnić (...) poprawa efektywności zużycia energii	<i>Niezasadna</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji.
91.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	13	PI 4.3 Za RPO WP str.9	Uzupełnić (...) racjonalizacja zużycia energii	<i>Niezasadna</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji.
92.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	13	-	PI 6.3. Potrzeba aktywizacji potencjałów związanych z materialnym i niematerialnym dziedzictwem historycznym i kulturowym uwzględniającym regionalną specyfikę (Kociewie, Kaszuby, inne). (Wyzwanie 4).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji. Uzasadnienie zostanie odpowiednio zmodyfikowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
93.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	13	-	PI8.2. Potrzeba aktywizacji obszarów depresji społeczno-gospodarczej oraz optymalizacji wykorzystania ich potencjałów Potrzeba aktywizacja obszarów wiejskich i miejskich charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego wykorzystaniem ich kapitałów wewnętrznych (endogennych), takich jak: społeczny, gospodarczy, ludzki, finansowy, kulturowy. (Wyzwanie 4).	<i>Niewzględzona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji.
94.	Wysocki Marek	13	Wskazanie na priorytet dostępności otwartego rynku pracy dla potrzeb osób z niepełnosprawnością.	8.5. Potrzeba podniesienie mobilności zawodowej i przestrzennej osób biernych zawodowo, niepełnosprawnych i bezrobotnych (Wyzwanie 3).	<i>Niewzględzona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji. Dodatkowo PI 8.5 odnosi się do wsparcia osób biernych zawodowo i bezrobotnych. Dla osób wykluczonych społecznie, w tym niepełnosprawnych dedykowany jest PI 9.4.
95.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	13	-	8.7 - dodać/rozszerzyć zapis, który będzie brzmiał „Potrzeba rozwoju systemu wsparcia dla rozpoczynających działalność gospodarczą (zwykłą) i w postaci podmiotów ekonomii społecznej”.	<i>Niewzględzona</i>	Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej zostało uwzględnione w PI 9.8.
96.	Wysocki Marek	13	Wskazanie na priorytet dostępności.	8.10 Potrzeba poprawy środowiska zabudowanego i stanu zdrowia mieszkańców dla lepszego wykorzystania na rynku pracy ich potencjału wynikającego z wydłużania się życia (Wyzwanie 3).	<i>Niewzględzona</i>	Uzasadnienie dla Priorytetu inwestycyjnego wynika bezpośrednio z zakresu tematycznego Priorytetów Programu i wskazuje najistotniejszą potrzebę, która zostanie zaspokojona dzięki jego realizacji.
97.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	13	PI 9.1. nie dotyczy tylko usług zdrowotnych ale także na równych prawach usług społecznych. Rozwój infrastruktury społecznej powinien być ukierunkowany na przejściu od usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych. Jednym z kierunków w tym zakresie jest deinstytucjonalizacja promowana przez Komisję Europejską jako priorytet w	9.1. Rozszerzenie potrzeb o rozwój usług społecznych w kierunku deinstytucjonalizacji czyli odchodzenia od usług instytucjonalnych na rzecz usług w środowisku	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej – problematyka ta nie została wskazana jako kluczowy wybór strategiczny w ramach RPS Aktywni Pomorzanie, a dodatkowo zgłoszona uwaga nie precyzuje jakie konkretnie obiekty infrastrukturalne są potrzebne. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przyszłym okresie 2014-2020. Dotyczy ona realizacji usług w środowisku i obejmuje różne problemy społeczne w tym, starość, zaburzenia psychiczne, bezdomność, niepełnosprawność itd. W skrócie chodzi o zmniejszaniu roli placówek i rozwiązań instytucjonalnych na rzecz wsparcia w środowisku w tym rozwój mieszkalnictwa wspieranego (chronionego)			etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
98.	Gmina Kolbudy	13	<p>Uzasadnienie dla Priorytetu Inwestycyjnego 9.2. nie jest tożsame z brzmieniem PI 9.2. <i>Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.</i></p> <p>Priorytet Inwestycyjny 9.2 wskazuje na konieczność nie tylko rewitalizacji na obszarach miejskich, ale również na zdegradowanych obszarach wiejskich, które znajdują się także w Gminie Kolbudy- tereny dawnych ogródków działkowych w Kolbudach oraz tereny przemysłowe przy ulicy Przemysłowej w Kolbudach.</p> <p>Realizacja tych zadań ma na celu ożywienie społeczne zdegradowanych obszarów na terenie Gminy Kolbudy. W Gminie Kolbudy, która jest atrakcyjną przede wszystkim pod względem osiedleńczym (bliskość Trójmiasta, obwodnicy) oraz kulturalno-przyrodniczym brakuje ukształtowanej przestrzeni publicznej, miejsca spotkań społeczności. Gmina Kolbudy pragnie również bezpiecznej przestrzeni dla swoich obywateli, co jest podniesieniem jakości życia mieszkańców i turystów. W ten sposób pobudzona jest również aktywność społeczna mieszkańców gminy i zawiązują się więzi społeczne.</p> <p>Ponadto w Województwie Pomorskim wdrożona jest inicjatywa JESSICA, która</p>	<i>9.2. Potrzeba rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich oraz odblokowanie ich potencjału społecznego (Wyżwanie 4)</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie dla PI zostanie odpowiednio uogólnione. Dodatkowo opis Priorytetu <i>Komersja</i> zostanie zmieniony z uwzględnieniem rekomendacji oceny ex-ante oraz wyników konsultacji społecznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			skierowana jest tylko i wyłącznie do obszarów miejskich. Z tego wsparcia wyłączone są obszary wiejskie.			
99.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	13	-	PI 9.2. Potrzeba rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich z szczególnym uwzględnieniem małych miast i miasteczek (poniżej 20 mieszkańców) i wiejskich z szczególnym uwzględnieniem wiejskich obszarów peryferyjnych i odblokowanie ich potencjału kapitału społecznego. (Wyzwanie 4).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP. Dodatkowo opis Priorytetu <i>Konwersja</i> zostanie zmieniony z uwzględnieniem rekomendacji oceny ex-ante oraz wyników konsultacji społecznych.
Struktura interwencji						
100.	Miasto Słupsk	14, 20- 24	8,6% alokacji przeznaczono na Priorytet 1. Znaczna część alokacji RPO WP zostanie przekazana na wspieranie innowacji wśród przedsiębiorstw oraz badań naukowych. W praktyce oznaczać będzie to, że zdecydowana większość środków z priorytetu 1 trafi do Trójmiasta, ze względu na fakt, iż jest to zaplecze akademickie, naukowe oraz zlokalizowane są tam firmy o największym potencjale technologicznym i rozwojowym. Przeniesienie części alokacji na inne priorytety zwiększy możliwość pozyskania środków przez inne obszary województwa, a tym samym zapewnienie zrównoważonego rozwoju całego obszaru woj. pomorskiego.	Przeniesienie części alokacji na inne priorytety np. konwersja, zdrowie.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
101.	Gdański Obszar Metropolitalny	14	Pozostawienie tylko działania 7.2 skutkuje brakiem możliwości osiągnięcia CT2 i w	1. Komercjalizacja wiedzy i zastosowania TIK 2. Dopisać nowe działanie 1.3 Rozwój bezpiecznych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	(Miasto Gdańsk)		ramach obecnej struktury interwencji wraz z projektem działań nie ma miejsca na wzmacnianie szerzej rozumianych zastosowań TIK.	e-usług i interoperacyjności ; z celem tematycznym 2.3 i % alokacji 2,4% 3. Usunąć działanie 7.2		zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
102.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	2.4. Otoczenie biznesu – 1,4% indykatorywny % alokacji Zmniejszenie alokacji o 0,4% na rzecz inwestycji profilowanych	2.4. Otoczenie biznesu – 1,0% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
103.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	2.2. Inwestycje profilowane – 2,8% indykatorywny % alokacji Zmniejszenie alokacji o 0,4% na rzecz inwestycji profilowanych	2.2. Inwestycje profilowane – 3,8% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
104.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	2.5. Inwestorzy zewnętrzni – 2,3% indykatorywny % alokacji Zmniejszenie alokacji o 0,3% inwestorów zewnętrznych na rzecz inwestycji profilowanych	2.5. Inwestorzy zewnętrzni – 2,0% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
105.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	2.2. Inwestycje profilowane – 2,8% indykatorywny % alokacji Zmniejszenie alokacji o 0,3% inwestorów zewnętrznych na rzecz inwestycji profilowanych	2.2. Inwestycje profilowane – 3,5% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
106.	Politechnika	14	W dzisiejszym kształcie opisu działania 1.1 i 4.1 proponowana alokacja jest zbyt wysoka.	Zwiększenie środków na działanie 3.5 kosztem działania 1.1 i 4.1	<i>Nieuwzględniona</i>	Nie ma możliwości przesuwania środków pomiędzy Działaniami finansowanymi z

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gdańska		Zasadnym byłoby połączenie działań 3.5 i 4.2, wraz z uelastycznieniem zapisów dotyczących działania 1.2.			różnych funduszy UE (EFRR i EFS).
107.	Gdański Uniwersytet Medyczny	14	W dzisiejszym kształcie opisu działania 4.2 proponowana alokacja jest zbyt wysoka. Należy rozważyć połączenie działań 3.5 i 4.2, wraz z uelastycznieniem zapisów dotyczących działania 1.2.	Zwiększenie środków na działanie 3.5 kosztem 1.2 i 4.2.	<i>Nieuwzględniona</i>	Nie ma możliwości przesuwania środków pomiędzy Działaniami finansowanymi z różnych funduszy UE (EFRR i EFS).
108.	Gdański Uniwersytet Medyczny	14	Doświadczenie z lat 2007-2013 wskazuje, iż środki przeznaczone na wsparcie o charakterze miękkim, mające na celu aktywizację zawodową i społeczną były wydatkowane nieefektywnie. Problemem rynku pracy jest m.in. niedobór kandydatów o pożądanym przez pracodawców profilu wykształcenia i doświadczenia – chodzi tu głównie o branżę o najwyższym potencjale rozwoju. Należy zatem ukierunkować wsparcie na potrzeby wzmacniania kompetencji kluczowych, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy osób, tak aby móc lepiej wykorzystać potencjał zasobów ludzkich w przededniu zbliżającego się niżu demograficznego.	Zwiększenie środków na działanie 3.5 kosztem priorytetu 5. Zatrudnienie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
109.	Masik Grzegorz	14	Jeśli priorytet 4 dotyczy szkolnictwa zawodowego, to w nim powinno znaleźć się działanie 3.4 a nie w priorytecie 3 Edukacja	4.3 Jakość kształcenia zawodowego	<i>Nieuwzględniona</i>	Nie ma możliwości przesuwania środków pomiędzy Działaniami finansowanymi z różnych funduszy UE (EFRR i EFS).
110.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	14	W ramach priorytetu 5 tematyka ochrony zdrowia została zmarginalizowana w wymiarze finansowym, co jest nieuzasadnione i niezgodne z diagnozą zawartą w Programie, która wskazuje na znaczące problemy z zapewnieniem powszechnego i zrównoważonego przestrzennie dostępu do wysokiej jakości specjalistycznych usług zdrowotnych w regionie. Postulat zwiększenia nakładów na to działanie jest powiązany z postulatem rozszerzenia zakresu tego działania (patrz uwaga nr 7)	5.3. Zdrowie na rynku pracy - 1,8%	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
111.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	14 i konsekwentnie w dalszej części dokumentu	Zgodnie z Priorytetem 3.2 „Efektywne wykorzystanie dostępności transportowej węzłów multimodalnych” w ramach Regionalnego Programu Strategicznego „Mobilne Pomorze”, poprawa powiązań węzłów multimodalnych z układem transportowym regionu wymaga działań inwestycyjno-modernizacyjnych, polegających na zwiększeniu przepustowości samych węzłów multimodalnych, tak aby przy zwiększonej dostępności zewnętrznej sprawnie i efektywnie obsłużyć przewozy pasażerskie i towarowe. W ramach działania 3.2.1 przewiduje się budowę lub przebudowę infrastruktury portowej, zaplecza logistycznego portów morskich oraz systemów łączności, nawigacji, dozoru i zarządzania ruchem w porcie. Zapis ten powinien znaleźć swoje odzwierciedlenie w RPO, z uwagi na fakt iż budowa kluczowego węzła dystrybucyjno-logistycznego w porcie morskim w Gdańsku stanowiącego początek sieci TEN-T jest jednym z najważniejszych projektów, mających wpływ na rozwój gospodarczy województwa. Priorytet ten i wynikające z niego działania nie znajdują odniesienia w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (dokument po konsultacjach), dlatego też uwzględnienie ich w procedowanym RPO uważamy za niezbędne.	„9.Mobilność 9.1. Transport miejski 9.2. Regionalna infrastruktura kolejowa 9.3. Regionalna infrastruktura drogową 9.4 Regionalna infrastruktura multimodalnych węzłów transportowych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
112.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	14	Zdając sobie sprawę z ograniczonego budżetu Programu nie postulujemy zwiększenia całkowitej alokacji środków na Priorytet 7. Jednakże dotychczasowa struktura podziału środków wewnątrz tego priorytetu jest niewłaściwa. Przewiduje ona	7.1. Zasoby ochrony zdrowia - 4,2% 7.2. Systemy informatyczne i telemedyczne - 1,5%	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przeznaczenie aż 42% alokacji na systemy IT. Nie negując potrzeby inwestycji w IT w sektorze ochrony zdrowia uważamy, że nie powinny one się odbywać kosztem inwestycji podstawowych (tj. inwestycji w sprzęt medyczny). Zwracamy też uwagę, że inwestycje w systemy informatyczne i telemedyczne mogą być finansowane ze środków PO PC. Środki inwestycyjne w ramach niniejszego Programu powinny natomiast być przede wszystkim przeznaczane na sprzęt medyczny sensu stricto.			potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
113.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie Pracodawcy	14	Redukcja emisji jest najważniejszym celem do osiągnięcia i najbardziej efektywnym w porównaniu z pozostałymi działaniami w RPO WP.	10. Energia 10.1. Efektywność energetyczna: 5% 10.2. Odnawialne źródła energii: 3,2% 10.3. Redukcja emisji: 4%	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Pomorza</p> <p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o.o. w Gdańsku</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie</p>					
114.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	<p>11.1. Ograniczanie zagrożeń naturalnych – 1,6% indykatorywny % alokacji</p> <p>Zmniejszenie alokacji o 0,6% z ograniczenia zagrożeń naturalnych na rzecz gospodarki wodno-ściekowej</p>	11.1. Ograniczanie zagrożeń naturalnych – 1,0% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
115.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	14	<p>11.3. Gospodarka wodno-ściekowa -3,2% indykatorywny % alokacji</p> <p>Zmniejszenie alokacji o 0,6% z ograniczenia zagrożeń naturalnych na rzecz gospodarki</p>	11.3. Gospodarka wodno-ściekowa – 3,8% indykatorywny % alokacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie podziału alokacji pomiędzy Priorytety RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu dokumentu. Podział pomiędzy Priorytety musi uwzględniać

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wodno-ściekowej			limity określone przez KE i MIR oraz potrzeby wskazane w ramach Regionalnych Programów Strategicznych.
116.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	14	Suma z tabeli daje 96,3% Czy suma nie powinna wynosić 100%? Brakuje Priorytetu 12 – pomoc techniczna.	-	<i>Nieuwzględniona</i>	Sposób przygotowania tabeli określającej strukturę interwencji wynika z <i>Szablону programu operacyjnego 2014-2020</i> określonego przez KE i MIR. Tabela ta ma przedstawiać przypisanie Priorytetów RPO WP do Priorytetów inwestycyjnych wraz z alokacją poszczególnych funduszy. Tabela nie będzie sumować się do 100% ponieważ nie uwzględnia alokacji na Pomoc techniczną. Podział całkowitej alokacji w ramach RPO WP jest zawarty w sekcji dotyczącej planu finansowego.
117.	Miasto Słupsk	15	<i>a) na wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE przeznaczonych będzie nieco ponad 50% wkładu EFRR (36% alokacji Programu), b) na działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE skierowanych będzie 21,8% alokacji EFRR,</i> zapis nieadekwatny do danych przedstawionych w tabeli struktura interwencji.	Podanie prawidłowego podziału..	<i>Niezasadna</i>	Podział jest prawidłowy.
Wkład Programu w realizację Strategii EUROPA 2020						
118.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	15	W tym kształcie projekt RPO z jednej strony wskazuje na wymagania Europy 2020 oraz projektu Umowy Partnerskiej jednak zaplanowane cele, wyzwania, interwencje i działania w żaden sposób nie zagwarantują zmniejszenia skali ubóstwa i wykluczenia społecznego. Mamy zatem klasyczną rozbieżność między adekwatnością działań do planowanych do osiągnięcia celów. Projekt RPO w tym zakresie jest niespójny i niepełny. Uzupełnień zatem wymaga sfera	Dostosowanie celów, interwencji i zadań do realizacji wskaźników dotyczących ubóstwa i wykluczenia społecznego	<i>Nieuwzględniona</i>	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu stanowi jeden z trzech priorytetów Strategii EUROPA 2020. RPO WP jako całość ma przyczynić się do realizacji wszystkich trzech priorytetów Strategii EUROPA 2020. Priorytety RPO WP dedykowane rozwojowi sprzyjającemu włączeniu społecznemu obejmują Priorytet 6. Integracja, Priorytet 8. Konwersja i Priorytet 7. Zdrowie. Te Priorytety

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			działań, zadań, interwencji i dodanie ich w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.			finansowane są w ramach Celu Tematycznego 9 dedykowanemu włączeniu społecznemu i przeciwdziałaniu ubóstwu.
119.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	15	-	<u>Ujednoczenie danych stanu wyjściowego – metodologiczny błąd porównania celu strategicznego na podstawie zróżnicowanych chronologicznie danych wyjściowych (od 2010 do 2012)</u>	<i>Niewzględniona</i>	Dane są prezentowane w zależności od ich dostępności. Co do zasady wskaźniki są porównywalne na poziomie kraju i województwa
120.	Wysocki Marek	16	Zrównoważony rozwój obejmuje również efektywne wykorzystanie potencjału społecznego w tym kapitału ludzkiego oraz rozwój projektowania uniwersalnego – projektowania dla wszystkich (za Wysocki M. „Projektowanie otoczenia dla osób niewidomych. Pozawzrokowa percepcja przestrzeni”, Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, 2010, str. 23).	W układzie trzech głównych priorytetów <i>Strategii EUROPA 2020</i> , w RPO WP największy będzie udział środków skierowanych na działania wspierające rozwój zrównoważony, czyli wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, potencjału społecznego bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Należy jednak pamiętać, że część tych działań pośrednio będzie wspierać także rozwój inteligentny, w szczególności w zakresie innowacyjnych rozwiązań z zakresu energetyki, transportu i projektowania uniwersalnego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy w kolejnym projekcie RPO WP zostaną odpowiednio zmodyfikowane.
121.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	16	Zgodnie z oficjalnym tłumaczeniem KE (KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW „Mobilna młodzież” Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej”.	Mobilna młodzież	<i>Uwzględniona</i>	
122.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	17	Obecne zapisy są sprzeczne z priorytetami i nie zapewniają możliwości osiągnięcia założeń celu CT 2 (z wyłączeniem e-zdrowia). Obecne zapisy w tabeli nie wynikają z wyznaczonych priorytetów i zaprojektowanych działań.	<u>Powiązanie z głównymi dokumentami referencyjnymi:</u> Rozszerzyć Europejska Agenda Cyfrowa – o wskazanie powiązania z priorytetem Komerccjalizacja wiedzy i zastosowania TIK – Zwiększenie wykorzystania TIK oraz bezpieczeństwa i interoperacyjności e-usług.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
123.	Wysocki Marek	17	Zgodnie z: POPRAWIONE ROZPORZĄDZENIE OGÓLNE	Brak w tabeli uwzględnienia horyzontalnego priorytetu DOSTĘPNOŚĆ	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zapisów RPO WP zostanie podjęta na

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>KOMISJI EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE PROGRAMOWANIA PIĘCIU FUNDUSZY POLITYKI SPÓJNOŚCI 2014-2020: Załącznik I, p. 6.4. Dostępność (s. 141): <i>Institucje zarządzające gwarantują, że wszystkie produkty, towary, usługi i infrastruktury, które są publicznie dostępne lub zapewniane ogółowi społeczeństwa i które są współfinansowane z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, są dostępne dla wszystkich obywateli, łącznie z osobami niepełnosprawnymi. W szczególności należy zapewnić dostępność środowiska fizycznego, transportu oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych, aby włączyć grupy w niekorzystnej sytuacji, łącznie z osobami niepełnosprawnymi. Institucje zarządzające podejmują w trakcie trwania programu działania mające na celu identyfikację i wyeliminowanie istniejących barier dostępności lub uniknięcia ich w przyszłości”</i></p>	Propozycja do włączenia priorytetu Dostępność do RPO WP		etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
PRIORYTET 1. KOMERCJALIZACJA WIEDZY						
124.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	20	Zgodnie z Europejską Strategią w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: <i>„Dostępność” oznacza, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych prawach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz pozostałych obiektów usług. We wszystkich tych obszarach nadal istnieją znaczne bariery.</i>	Przy planowaniu, wdrażaniu, realizacji projektów z zakresu Priorytetu należy pamiętać o zróżnicowanych potrzebach osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
125.	Miasto Gdańsk	20	Komercjalizacja wiedzy nie ogranicza się do biznesu. Powinna być wykorzystywana także do usprawniania i zwiększania skuteczności działań administracji publicznej.	1.2 Transfer wiedzy do gospodarki i administracji	<i>Niewzględniona</i>	Administracja publiczna została uwzględniona w ramach grup docelowych w Działaniu 2.4.
Cele szczegółowe Priorytetu						
126.	Miasto Gdańsk	20	Komercjalizacja wiedzy nie ogranicza się do biznesu. Powinna być wykorzystywana także	Dodać cel szczegółowy 3. Zwiększenie jakości, skuteczności i efektywności	<i>Niezasadna</i>	Administracja publiczna została uwzględniona w ramach grup docelowych

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			do usprawniania, zwiększania skuteczności oraz obniżania kosztów działań administracji publicznej.	działań administracji publicznej poprzez wykorzystanie działań sfery B+R		w Działaniu 2.4.
DZIAŁANIE 1.1 EKSPANSJA PRZEZ INNOWACJE						
Uzasadnienie realizacji						
127.	Politechnika Gdańska	21	Dane z raportu „Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2011 r.”, GUS, Szczecin, listopad 2012 r.	43,7%	<i>Uwzględniona</i>	
Ukierunkowanie tematyczne						
128.	Pracodawcy Pomorza	21	Doprecyzowanie tekstowe	Wspierane będzie tworzenie i rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, w tym zakup aparatury specjalistycznej i urządzeń laboratoryjnych	<i>Nieuwzględniona</i>	Treść zapisu jest przy proponowanym zapisie niegramatyczna.
129.	Politechnika Gdańska	21	Rozszerzenie zakresu ochrony patenti na ekspansję na globalne rynki.	Finansowany będzie także zakup oraz wdrożenie wyników prac B+R, a także praw do własności intelektualnej (w tym patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej związanej z wdrażanym produktem lub usługą), jak i uzyskiwanie praw wyłącznych dla własnych rozwiązań technicznych., w szczególności uzyskanie ochrony własności przemysłowej poza granicami kraju.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść programu w aktualnej formie nie wyklucza uzyskania ochrony własności przemysłowej poza granicami kraju, jednak w treści zostanie pod ty, kątem uwzględniony odpowiedni akcent.
130.	Politechnika Gdańska	21	Ograniczenie do przedsiębiorstw może wpłynąć negatywnie na prowadzone prace B+R prowadzone na uczelniach, czy w jednostkach naukowych.	Realizowane będą także prace B+R, których wyniki znajdą praktyczne zastosowanie w gospodarce.	<i>Niezasadna</i>	Prace B+R prowadzone na uczelniach są w 1.2, a 1.1 jest skierowane do przedsiębiorstw.
Preferencje						
131.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	21	Przemysł medyczny, oferujący ponad 500 000 wyrobów stosowanych m.in. w diagnostyce, prewencji i leczeniu chorób oraz niepełnosprawności wciąż dąży do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań i udoskonalania produktów. Jest on jednym z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki. Średnio w ciągu 18 -24 miesięcy pojawia się kolejna generacja produktów w danej klasie. Niestety, nie oznacza to, że polscy pacjenci mogą zawsze i w miarę szybko skorzystać z tych osiągnięć i cieszyć się z leczenia na	Preferowane będą projekty: 2) z zakresu rozwiązań przyczyniających się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska, a także innowacyjnych technologii medycznych	<i>Niezasadna</i>	Aktualne preferencje uwzględniają kwestie oszczędności surowców i energii oraz innowacyjnych technologii, w których zawierają się również technologie medyczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>możliwie najlepszym i najnowocześniejszym poziomie.</p> <p>Nowoczesne technologie medyczne niosą ze sobą wiele wymiernych korzyści. Przede wszystkim wiążą się ze skróceniem czasu rekonwalescencji i hospitalizacji pacjenta, zmniejszeniem liczby powikłań i zużycia leków, pozwalają na zdecydowanie szybszy powrót do społecznie i ekonomicznie produktywnego życia osoby wymagającej leczenia. Te czynniki natomiast bezpośrednio przekładają się na wymierne korzyści finansowe dla całego systemu ochrony zdrowia, a co za tym idzie na ich lepsze działanie i większą wydajność.</p> <p>W wielu przypadkach najnowsze metody leczenia przy wykorzystaniu innowacyjnych wyrobów medycznych, które są standardem w innych krajach europejskich, w Polsce są nadal mało dostępne.</p> <p>Należy podkreślić, że zastosowanie innowacyjnych technologii medycznych oznacza dla pacjenta m.in. krótszy czas rekonwalescencji, zmniejszenie bólu pooperacyjnego oraz szybszy powrót do normalnego życia. Dla systemu ochrony zdrowia skrócenie czasu hospitalizacji przynosi wymierne korzyści finansowe.</p>			
132.	Gdański Uniwersytet Medyczny	21	Preferowanie wsparcia dla rozwoju rozwiązań z zakresu technologii cyfrowych może ograniczyć rozwój innych, nowych technologii np. biotechnologii, nanotechnologii.	3) wprowadzające na rynek innowacyjne wyroby lub usługi i/lub nowe rozwiązania z zakresu nowych technologii.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zapis do ewentualnego wykorzystania na kolejnym etapie prac w trakcie przygotowywania dokumentów uszczegółwiających Program, np. w zakresie uzupełnienia ukierunkowania tematycznego.
133.	Instytut Maszyn Przepływowych PAN	21	PRIORYTET 1. KOMERCJALIZACJA WIEDZY pozostaje w ścisłym związku z PRIORYTETEM 2. PRZEDSIĘBIORSTWA. Celem działań przewidzianych w obu priorytetach jest poprawa pozycji rynkowej pomorskich	Dodatkowo w zakresie prac B+R preferowane będą projekty: 1) powiązane z pomorskimi przedsięwzięciami w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej, 2) obejmujące cały proces projektowy od fazy	<i>Niezasadna</i>	Aktualne zapisy preferencji uwzględniają przedsięwzięcia z zakresu rozwoju technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Mieszczą się w nich również kwestie związane z morską energetyką wiatrową.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>przedsiębiorstw. Na stronie 27 <u>Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020</u> czytamy „Do branż szczególnie rozwiniętych w województwie, zalicza się m.in. branże związane z morzem (w 2010 r. porty morskie wraz z otoczeniem generowały ok. 14% PKB regionalnego). Jednocześnie „dofinansowanie, w PRIORYTECIE 1 co do zasady, będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu.” – s. 21.</p> <p>Istotnym obszarem aktywności szeregu pomorskich przedsiębiorstw jest działalność produkcyjna na potrzeby morskiej energetyki wiatrowej. Pomorskie zakłady: Crist, Vistal, Stocznia Gdańsk, Energomontaż Północ, Odys, Stocznia Marynarki Wojennej obecnie angażują znaczną część zasobów na produkcję elementów i urządzeń morskich farm wiatrowych.</p> <p>W dokumencie strategicznym Województwa Pomorskiego „Program rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025 poświęcono sporo miejsca przemysłowi offshore. Morska energetyka wiatrowa została ujęta także w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Uważa się, że osiągnięcie 6 GW mocy morskich farm wiatrowych w 2025 roku może oznaczać ok. 74 mld zł wartości dodanej dla polskiej gospodarki, z czego prawie 15 mld to bezpośrednie przychody sektora finansów publicznych.</p> <p>Już dziś polski przemysł, zwłaszcza stoczniowy uczestniczy w budowie morskiej</p>	<p>badawczej do proof-of-concept.</p> <p>3) z zakresu rozwoju technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych w tym morskiej energetyki wiatrowej</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			energetyki wiatrowej w innych krajach, głównie na Morzu Północnym, w Wielkiej Brytanii, w Niemczech i w Danii. Polska jest krajem, w którym istnieje infrastruktura, specjaliści i podstawy do rozwoju morskiej energetyki wiatrowej. Według raportu firmy doradczej Ernst&Young, przygotowanego na zlecenie PSEW, rozwój morskiej energetyki wiatrowej w Polsce może przynieść w perspektywie 2025 r. prawie 32 tysiące nowych miejsc pracy oraz może pozwolić na uniknięcie emisji ok. 40 mln ton CO2”			
134.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	21	Doprecyzowanie tekstowe	a. partnerskie, oparte na współpracy przedsiębiorstw w tym realizowanych w ramach inicjatyw klastrowych oraz jednostek sfery B+R	<i>Niewzględzona</i>	Aktualne zapisy wskazują na zasadniczą kwestię dla Priorytetu – współpracę jednostek sfer B+R z przedsiębiorstwami. Zaproponowana modyfikacja mieści się w obecnym brzmieniu preferencji, tylko rozkłada inaczej akcenty.
135.	Politechnika Gdańska	21	Preferowanie wsparcia dla rozwoju rozwiązań z zakresu technologii cyfrowych może ograniczyć rozwój innych, nowych technologii.	3) wprowadzające na rynek innowacyjne wyroby lub usługi i/lub nowe rozwiązania z zakresu nowych technologii, w szczególności technologii cyfrowych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja do uwzględnienia na dalszym etapie prac w trakcie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program, np. w zakresie ukierunkowania terytorialnego.
136.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	21	-	Preferowane będą projekty: dodać pkt. 4): 4) z przeznaczeniem dla obszarów <u>wiejskich i miejskich</u> charakteryzujących się <u>niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego.</u>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.
137.	Wysocki Marek	21	Zwrócenie uwagi, że poprzez projektowanie uniwersalne zwiększamy obszar aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Dodatkowy pkt. 4) z zakresu rozwiązań przestrzennych, produktowych i usług uwzględniających zasady projektowania uniwersalnego, które przyczyniają się do zwiększenia aktywności osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
138.	Politechnika Gdańska	21	Im wcześniejszy etap badań tym przedsiębiorstwa są mniej zainteresowane wkładem finansowym w projekt – ze względu na brak możliwości oceny przydatności oraz wyceny wartości niematerialnych i prawnych.	Dodatkowo w zakresie prac B+R preferowane będą projekty: 2) obejmujące proces projektowy przynajmniej od fazy badań rozwojowych do proof-of-concept	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W celu uspoźnienia treści uszczegółowienie zapisów będzie wzięte pod uwagę przy modyfikacji zapisów Programu.
139.	Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych	21	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiągnięciu założonych celów rozwojowych Pomorza.	Preferowane będą projekty: 1) partnerskie, w tym oparte na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i/lub realizowane w ramach inicjatyw klastrowych lub konsorcjalnych, 2) z zakresu rozwiązań przyczyniających się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska, 3) wprowadzające na rynek innowacyjne wyroby lub usługi i/lub nowe rozwiązania z zakresu technologii cyfrowych i ochrony zdrowia.	<i>Niewzględzona</i>	W ramach Priorytetu 1 nie ma podstaw do preferowania projektów w zaproponowanym zakresie.
140.	Politechnika Gdańska	21	<i>powiązane z pomorskimi przedsięwzięciami w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej</i> Kształt Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej nie jest znany, a pełne wykorzystanie potencjalnej infrastruktury będzie możliwe na koniec okresu programowania. Dodatkowo nie ma gwarancji, że projekty znajdujące się na Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej otrzymają dofinansowanie z PO IR i będą realizowane. Finansowanie przedsięwzięć powiązanych może nie wpłynąć na kompleksowość wsparcia.	Wykreślenie	<i>Niewzględzona</i>	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej jest obligatoryjna przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych, które jedynie w wąskim zakresie będą możliwe do realizacji regionalnie. Z uwagi na niewystarczający poziom wykorzystania infrastruktury, która została dotychczas stworzona, generalne podejście mające na celu egzekwowanie projektów z nią powiązanych wydaje się zasadne.
141.	Gdański Uniwersytet Medyczny	21	<i>powiązanie z pomorskimi przedsięwzięciami w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej</i> Kształt Polskiej Mapy Drogowej	Wykreślenie	<i>Niewzględzona</i>	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej jest obligatoryjna przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych, które jedynie w wąskim zakresie będą możliwe

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Infrastruktury Badawczej nie jest znany, a jej ostateczne zapisy wcale nie muszą odpowiadać regionalnym priorytetom.			do realizacji regionalnie. Z uwagi na niewystarczający poziom wykorzystania infrastruktury, która została dotychczas stworzona, generalne podejście mające na celu egzekwowanie projektów z nią powiązanych wydaje się zasadne.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
142.	Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych	22	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiąganiu założonych celów rozwojowych Pomorza.	Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie) oraz negocyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT).	<i>Niewzględniona</i>	Działanie jest realizowane horyzontalnie w skali całego województwa. W ramach niniejszej interwencji uznano, że istotne jest zachowanie konkurencyjności w skali całego regionu, co się przekłada na zachowanie dostępu do wsparcia dla całości obszaru województwa.
Grupy docelowe						
143.	Miasto Gdańsk	22	Komercjalizacja wiedzy nie ogranicza się do biznesu. Powinna być wykorzystywana także do usprawniania, zwiększania skuteczności oraz obniżania kosztów działań administracji publicznej.	Dodać Jednostki administracji publicznej	<i>Niezasadna</i>	Administracja publiczna została uwzględniona w ramach grup docelowych w Działaniu 2.4.
Beneficjenci						
144.	Powiat Kwidzyński	22	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi.	Przedsiębiorcy, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki naukowe, szkoły wyższe, instytucje otoczenia biznesu, parki naukowo-technologiczne , instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu. Nie ma potrzeby szczegółowego wymieniania wszystkich beneficjentów.
145.	Masik Grzegorz	22	Proponuję dopisanie pracowników jednostek naukowych i szkół wyższych. Jeśli tworzone na uczelniach wyższych jednostki wspierające komercjalizację badań naukowych (słusznie dbające o interes uczelni) okażą się organizacyjnie niewydolne, drogie i niekorzystne dla pojedynczych zespołów badawczych (pojedynczych pracowników), to wdrażanie ich pomysłów (innowacyjnych rozwiązań) może trwać zbyt długo (innowacja stanie się bezużyteczna) lub może	Przedsiębiorcy, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki naukowe, szkoły wyższe, pracownicy jednostek naukowych, pracownicy szkół wyższych , instytucje otoczenia biznesu, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja zapisu zostanie rozstrzygnięta na dalszym etapie. Województwo pomorskie wyróżnia się sporą liczbą naukowców zatrudnionych w firmach, co się jednak w niewielki sposób przekłada na wyniki.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>być nieopłacalne dla zespołów badawczych ze względu na duże koszty generowane przez biurokrację uczelni wyższych (zbyt duże opłaty na rzecz uczelni – np. w projektach badawczych overheads wynosi 20% wartości projektu). Uczelnie wyższe/instrukcje badawcze powinny konkurować o innowacyjne pomysły swoich pracowników. Jeśli będzie się opłacało pracownikowi wystąpić o dotację poprzez uczelnię (np. dzięki zakupionemu przez uczelnię sprzętowi) to tak zrobi. Jeśli się nie będzie opłacało, to pracownik powinien mieć prawo samodzielnie wystąpić o dotację na swoje badania realizowane z wykorzystaniem urządzeń (np. jakiejś firmy) poza uczelnią i powinien jednocześnie mieć prawo być beneficjentem w tym działaniu RPO WP (gdyż zajmuje się badaniami)</p> <p>Jeśli powstanie etyczny dylemat – czy korzyści powinna odnieść uczelnia (dobra opinia dla niej, zysk z komercjalizacji badań przeznaczony na inne cele niż inwestycyjne bezpośrednio związane z owymi badaniami) czy pracownik naukowy (zysk dla niego i gospodarki) to powinien być on rozwiązany na korzyść naukowca-przedsiębiorcy</p>			
146.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	22	<p>W przeciwieństwie do innych przedsiębiorstw, głównym celem działalności spółdzielni mieszkaniowych nie jest osiągnięcie zysku, ale utrzymanie w jak najlepszym stanie budynków, budowli, ulic, chodników, terenów zielonych, placów zabaw itp. znajdujących się w ich zasobach. Spółdzielnie mieszkaniowe prowadzą działalność związaną z kompleksowym zarządzaniem nieruchomościami mieszkalnymi stanowiącymi często całe dzielnice w ramach miasta. Ponadto często</p>	<p>Przedsiębiorcy, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki naukowe, szkoły wyższe, instytucje otoczenia biznesu, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka, spółdzielnie mieszkaniowe.</p>	<i>Niewzględzona</i>	<p>Katalog beneficjentów ma ścisły związek z przewidzianą interwencją. Działanie 1.1 ma charakter wybitnie innowacyjny i jest dedykowany do podmiotów, które mają znaczny potencjał w tym zakresie. Spółdzielnie mieszkaniowe w zakresie działalności, którą prowadzą, a która została uszczegółowiona w treści uwagi, odnajdą się jako beneficjenci innych działań RPO WP.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>prowadzą również na własny koszt działalność kulturalną, oświatową, społeczną, wychowawczą, sportową i rekreacyjną, uzupełniając w tym zakresie zadania organów samorządowych.</p> <p>Z tego powodu spółdzielnie mieszkaniowe stanowią specyficzny rodzaj podmiotów gospodarczych, które ze względu na działanie na rzecz i dobro mieszkańców miasta oraz jego infrastruktury, powinny zostać wyodrębnione z innych podmiotów.</p>			
147.	Miasto Gdynia (Komisja Strategii i Polityki Gospodarczej Rady)	22	JST w coraz większym zakresie stają się częścią innowacyjnej gospodarki, będąc kreatorem innowacyjnej architektury organizacyjnej na poziomie lokalnym i regionalnym.	PROPONUJE SIĘ DODAC [PO SŁOWIE „podwyższonego ryzyka”]: (...), jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne	<i>Niewzględniona</i>	Charakter interwencji nie jest dedykowany jst i ich jednostkom organizacyjnym.
148.	Miasto Gdańsk	22	Komercjalizacja wiedzy nie ogranicza się do biznesu. Powinna być wykorzystywana także do usprawniania, zwiększania skuteczności oraz obniżania kosztów działań administracji publicznej.	Dodać Jednostki administracji publicznej	<i>Niewzględniona</i>	Administracja publiczna została uwzględniona w ramach grup docelowych w Działaniu 2.4.
149.	Miasto Gdynia	22	Nie ma uzasadnienia aby z Działania 1.1. <i>Ekspansja przez innowacje</i> wykluczano z grupy beneficjentów jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, które z powodzeniem mogą realizować opisane w Działaniu typy przedsięwzięć. Dodatkowo, we wszystkich pozostałych działaniach RPO, kategoria „jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne” jest uwzględniona.	Przedsiębiorcy, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne , jednostki naukowe, szkoły wyższe, instytucje otoczenia biznesu, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka.	<i>Niewzględniona</i>	Charakter interwencji nie jest dedykowany jst i ich jednostkom organizacyjnym.
150.	Telewizja Polska S.A.	22	Rozszerzenie listy beneficjentów korzystanie wpłynie na wzrost konkurencyjności i absorpcję środków UE.	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	Niezasadna	Interwencja nie ogranicza rodzaju przedsiębiorstwa, które chce aplikować o wsparcie. Istotne jest aby samo przedsięwzięcie mieściło się w ukierunkowaniu tematycznym.
Wskaźniki produktu						
151.	Masik Grzegorz	22	Dążenie do realizacji tego wskaźnika spowoduje rozproszenie wsparcia na wiele	Wskaźnik należy wykreślić Liczba przedsiębiorstw otrzymujących	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie związane ze wskaźnikami będą kompleksowo weryfikowane na dalszym

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			bardzo małych dotacji, co może przyczynić się do niewłaściwej alokacji środków. Duże wsparcie dla jednego przedsiębiorstwa w drogie prace badawczo-rozwojowe może być bardziej znaczące dla gospodarki regionu niż ta sama kwota przeznaczona dla dziesięciu przedsiębiorstw na tanie prace B&R. Zachowujące ten wskaźnik pracownicy odpowiedzialni za realizację RPO będą dążyli do osiągnięcia zakładanych wartości zamiast skupiać się na kwestiach merytorycznych.	wsparcie (szt.)		etapie prac.
DZIAŁANIE 1.2 TRANSFER WIEDZY DO GOSPODARKI						
Ukierunkowanie tematyczne						
152.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	23	Doprecyzowanie tekstowe	Wsparcie skierowane jest przede wszystkim do jednostek sfery B+R, w tym szkół wyższych. Będą one pełnić rolę lidera projektu w tym Działaniu, jednak w celu zapewnienia możliwości komercjalizacji wyników badań i wiedzy na jak najwcześniejszym etapie, warunkiem uzyskania wsparcia będzie udokumentowany udział partnerów gospodarczych w realizacji przedsięwzięcia w wymiarze finansowym (wymóg wkładu finansowego).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.
153.	Politechnika Gdańska	23	Z dotychczasowego doświadczenia wynika, że przedsiębiorstwa nie są zainteresowane realizacją innowacyjnych projektów obciążonych dużym ryzykiem.	Będą one pełnić rolę lidera projektu w tym Działaniu, jednak w celu zapewnienia możliwości komercjalizacji wyników badań i wiedzy na jak najwcześniejszym etapie, warunkiem uzyskania wsparcia będzie udział partnerów gospodarczych w realizacji przedsięwzięcia.	<i>Nieuwzględniona</i>	Partnerstwo bez wymiaru finansowego zazwyczaj przekłada się na iluzoryczne efekty.
154.	Politechnika Gdańska	23	Zawężenie do jednostek naukowych eliminowałoby pozostałe jednostki prowadzące działalność w zakresie B+R (np. szkoły wyższe).	Możliwe będzie finansowanie badań i prac naukowych realizowanych przez jednostki sfery B+R, ukierunkowanych na komercjalizację wyników badań przez konkretne przedsiębiorstwo	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.
155.	Gdański Uniwersytet Medyczny	23	Zawężenie do jednostek naukowych jest nieuzasadnione, powstają wątpliwości definicyjne czy szkoły wyższe będą również uwzględniane stąd propozycja ogólniejszego zapisu..	Możliwe będzie finansowanie badań i prac naukowych realizowanych przez jednostki sfery B+R, ukierunkowanych na komercjalizację wyników badań przez konkretne przedsiębiorstwo	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.
156.	Politechnika Gdańska	23	Zawężenie do jednostek naukowych eliminowałoby inne jednostki prowadzące działalność w zakresie B+R (np. szkoły	Możliwe będzie również wsparcie infrastruktury, w jednostkach sfery B+R służącej rozwijaniu współpracy z przedsiębiorstwami, uwarunkowane	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wyższe).	komercjalizacją wyników badań		
157.	Black Pearls Sp. z o.o.	23	Przedsiębiorcy mają ograniczoną możliwość pozyskiwania informacji na temat projektów realizowanych w jednostkach B+R. Brak wiedzy o prowadzonych badaniach ogranicza popyt na ich wyniki.	Wspierane będą także kompleksowe i skoordynowane działania o zasięgu regionalnym ukierunkowane na promocję innowacyjnych rozwiązań, współpracy przedsiębiorstw ze sferą nauki (m.in. tzw. bony na innowacje) oraz wymianę informacji pomiędzy jednostkami B+R a przedsiębiorcami na temat zakresu badawczego oraz konkretnych prac prowadzonych w jednostkach.	<i>Niezasadna</i>	Zaproponowany zapis mieści się w ramach Działania 2.4. IOB będą otrzymywać dofinansowanie na realizację takich przedsięwzięć.
158.	Gdański Uniwersytet Medyczny	23	Zawężenie do jednostek naukowych jest nieuzasadnione, powstają wątpliwości definicyjne czy szkoły wyższe będą również uwzględniane stąd propozycja ogólniejszego zapisu.	Możliwe będzie również wsparcie infrastruktury, w jednostkach sfery B+R służącej rozwijaniu współpracy z przedsiębiorstwami, uwarunkowane komercjalizacją wyników badań	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.
Preferencje						
159.	Gdański Uniwersytet Medyczny	23	Projekty partnerskie, przy współudziale przedsiębiorstw i jednostek B+R powinny być na równi traktowane z inicjatywami klastrów.	Preferowane będą projekty: 1) obejmujące proces projektowy przynajmniej od fazy badań rozwojowych do proof-of-concept 2) partnerskie, w tym oparte na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i/lub realizowane w ramach inicjatyw klastrowych.	<i>Niezasadna</i>	W ramach Działania istnieje wymóg udziału przedsiębiorstw w projektach B+R.
160.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	23	Przemysł medyczny, oferujący ponad 500 000 wyrobów stosowanych m.in. w diagnostyce, prewencji i leczeniu chorób oraz niepełnosprawności wciąż dąży do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań i udoskonalania produktów. Jest on jednym z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki. Średnio w ciągu 18 -24 miesięcy pojawia się kolejna generacja produktów w danej klasie. Niestety, nie oznacza to, że polscy pacjenci mogą zawsze i w miarę szybko skorzystać z tych osiągnięć i cieszyć się z leczenia na możliwie najlepszym i najnowocześniejszym poziomie. Nowoczesne technologie medyczne niosą ze sobą wiele wymiernych korzyści. Przede wszystkim wiążą się ze skróceniem czasu rekonwalescencji i hospitalizacji pacjenta,	Preferowane będą projekty: 3) z zakresu rozwiązań przyczyniających się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska, a także innowacyjnych technologii medycznych	<i>Niezasadna</i>	Aktualne preferencje uwzględniają kwestie oszczędności surowców i energii oraz innowacyjnych technologii, w których zawierają się również technologie medyczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zmniejszeniem liczby powikłań i zużycia leków, pozwalają na zdecydowanie szybszy powrót do społecznie i ekonomicznie produktywnego życia osoby wymagającej leczenia. Te czynniki natomiast bezpośrednio przekładają się na wymierne korzyści finansowe dla całego systemu ochrony zdrowia, a co za tym idzie na ich lepsze działanie i większą wydajność.</p> <p>W wielu przypadkach najnowsze metody leczenia przy wykorzystaniu innowacyjnych wyrobów medycznych, które są standardem w innych krajach europejskich, w Polsce są nadal mało dostępne.</p> <p>Należy podkreślić, że zastosowanie innowacyjnych technologii medycznych oznacza dla pacjenta m.in. krótszy czas rekonwalescencji, zmniejszenie bólu pooperacyjnego oraz szybszy powrót do normalnego życia. Dla systemu ochrony zdrowia skrócenie czasu hospitalizacji przynosi wymierne korzyści finansowe.</p>			
161.	Wysocki Marek	23	Zwrócenie uwagi, że poprzez projektowanie uniwersalne zwiększamy obszar aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	<p>Dodatkowy pkt. po 3)</p> <p>3a: z zakresu rozwiązań przestrzennych, produktowych i usług uwzględniających zasady projektowania uniwersalnego, które przyczyniają się do zwiększenia aktywności osób z niepełnosprawnością i osób starszych.</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
162.	Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych	23	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiągnięciu założonych celów rozwojowych Pomorza.	<p>Preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obejmujące cały proces projektowy od fazy badawczej, prototypowania do proof-of-concept, 2) realizowane w ramach inicjatyw klastrowych, 3) z zakresu rozwiązań przyczyniających się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska, <p>3a) z zakresu rozwiązań przyczyniających się do</p>	<i>Niewzględniona</i>	Z uwagi na charakter interwencji nie jest pożądane zawężenie konkretnej preferencji jedynie w zakresie usług ochrony zdrowia. Kwestiom zdrowotnym są poświęcone działania w ramach innych Priorytetów (Priorytet 7 Zdrowie oraz Działanie 5.3. Zdrowie na rynku pracy).

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				zwiększenia dostępności oraz podniesienia jakości usług ochrony zdrowia, 4) powiązane z pomorskimi przedsięwzięciami realizowanymi w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej.		
163.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	23	-	Preferowane będą projekty: 4) z przeznaczeniem dla obszarów <u>wiejskich i miejskich charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego.</u>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.
164.	Institut Maszyn Przepływowych PAN	23	PRIORYTET 1. KOMERCJALIZACJA WIEDZY pozostaje w ścisłym związku z PRIORYTETEM 2. PRZEDSIĘBIORSTWA. Celem działań przewidzianych w obu priorytetach jest poprawa pozycji rynkowej pomorskich przedsiębiorstw. Na stronie 27 <u>Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020</u> czytamy „Do branż szczególnie rozwiniętych w województwie, zalicza się m.in. branże związane z morzem (w 2010 r. porty morskie wraz z otoczeniem generowały ok. 14% PKB regionalnego). Jednocześnie „dofinansowanie, w PRIORYTECIE 1 co do zasady, będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu.” – str 21. Istotnym obszarem aktywności szeregu pomorskich przedsiębiorstw jest działalność produkcyjna na potrzeby morskiej energetyki wiatrowej. Pomorskie zakłady: Crist, Vistal, Stocznia Gdańsk, Energomontaż Północ,	Preferencje Preferowane będą projekty: 1)obejmujące cały proces projektowy od fazy badawczej, prototypowania do proof-of-concept, 2) realizowane w ramach inicjatyw klastrowych, 3)z zakresu rozwiązań przyczyniających się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska, 4)powiązane z pomorskimi przedsięwzięciami realizowanymi w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej, 5)z zakresu rozwoju technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych w tym morskiej energetyki wiatrowej	<i>Niezasadna</i>	Aktualne zapisy preferencji uwzględniają przedsięwzięcia z zakresu rozwoju technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Mieszczą się w nich również kwestie związane z morską energetyką wiatrową. Preferencje są zakotwiczone w RPS PPK.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Odys, Stocznia Marynarki Wojennej obecnie angażują znaczną część zasobów na produkcję elementów i urządzeń morskich farm wiatrowych.</p> <p>W dokumencie strategicznym Województwa Pomorskiego „Program rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025 poświęcono sporo miejsca przemysłowi offshore. Morska energetyka wiatrowa została ujęta także w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Uważa się, że osiągnięcie 6 GW mocy morskich farm wiatrowych w 2025 roku może oznaczać ok. 74 mld zł wartości dodanej dla polskiej gospodarki, z czego prawie 15 mld to bezpośrednie przychody sektora finansów publicznych.</p> <p>Już dziś polski przemysł, zwłaszcza stoczniowy uczestniczy w budowie morskiej energetyki wiatrowej w innych krajach, głównie na Morzu Północnym, w Wielkiej Brytanii, w Niemczech i w Danii. Polska jest krajem, w którym istnieje infrastruktura, specjaliści i podstawy do rozwoju morskiej energetyki wiatrowej.</p> <p>Według raportu firmy doradczej Ernst&Young, przygotowanego na zlecenie PSEW, rozwój morskiej energetyki wiatrowej w Polsce może przynieść w perspektywie 2025 r. prawie 32 tysiące nowych miejsc pracy oraz może pozwolić na uniknięcie emisji ok. 40 mln ton CO₂”</p>			
165.	Politechnika Gdańska	23	<p>Projekty partnerskie, przy współudziale przedsiębiorstw i jednostek B+R powinny być na równi traktowane z inicjatywami klastrów.</p>	<p>Preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obejmujące proces projektowy przynajmniej od fazy badań rozwojowych do proof-of-concept 2) partnerskie, w tym oparte na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i/lub realizowane w ramach inicjatyw klastrów. 	<p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i></p>	<p>Do ewentualnego wykorzystania przy uszczegóławianiu treści Programu.</p> <p>Ad 2) niezasadna – wymóg uczestnictwa przedsiębiorstw w projektach B+R.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
166.	Politechnika Gdańska	23	<p>powiązanie z pomorskimi przedsięwzięciami w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej</p> <p>Kształt Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej nie jest znany, a pełne wykorzystanie potencjalnej infrastruktury będzie możliwe na koniec okresu programowania. Dodatkowo nie ma gwarancji, że projekty znajdujące się na Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej otrzymają dofinansowanie z PO IR i będą realizowane.</p> <p>Finansowanie przedsięwzięć powiązanych może nie wpłynąć na kompleksowość wsparcia.</p>	Wykreślenie	<i>Niewzględniona</i>	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej jest obligatoryjna przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych, które jedynie w wąskim zakresie będą możliwe do realizacji regionalnie. Z uwagi na niewystarczający poziom wykorzystania infrastruktury, która została dotychczas stworzona, generalne podejście mające na celu egzekwowanie projektów z nią powiązanych wydaje się zasadne.
167.	Gdański Uniwersytet Medyczny	23	<p>powiązanie z pomorskimi przedsięwzięciami w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej</p> <p>Kształt Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej nie jest znany, a jej ostateczne zapisy wcale nie muszą odpowiadać regionalnym priorytetom..</p>	Wykreślenie	<i>Niewzględniona</i>	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej jest obligatoryjna przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych, które jedynie w wąskim zakresie będą możliwe do realizacji regionalnie. Z uwagi na niewystarczający poziom wykorzystania infrastruktury, która została dotychczas stworzona, generalne podejście mające na celu egzekwowanie projektów z nią powiązanych wydaje się zasadne.
Beneficjenci						
168.	Powiat Kwidzyński	24	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi.	Jednostki naukowe, szkoły wyższe, przedsiębiorcy, klastry, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, parki naukowo-technologiczne , związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne (nie wymienione wcześniej) instytucje prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe, instytucje finansowe	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu. Nie ma potrzeby uszczegóławiania każdego podmiotu w tym zakresie.
169.	Masik Grzegorz	24	Proponuję dopisanie pracowników jednostek naukowych i szkół wyższych. Jeśli tworzone na uczelniach wyższych jednostki wspierające komercjalizację badań naukowych (słusznie dbające o interes uczelni) okażą się	Przedsiębiorcy, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki naukowe, szkoły wyższe, pracownicy jednostek naukowych, pracownicy szkół wyższych , instytucje otoczenia biznesu, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe,	<i>Niewzględniona</i>	Z uwagi na charakter Działania nie ma podstaw do wpisywania zaproponowanych beneficjentów, uwaga będzie przeanalizowana w ramach Działania 1.1.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>organizacyjnie niewydolne, drogie i niekorzystne dla pojedynczych zespołów badawczych (pojedynczych pracowników), to wdrażanie ich pomysłów (innowacyjnych rozwiązań) może trwać zbyt długo (innowacja stanie się beзуżyteczna) lub może być nieopłacalne dla zespołów badawczych ze względu na duże koszty generowane przez biurokrację uczelni wyższych (zbyt duże opłaty na rzecz uczelni – np. w projektach badawczych overheads wynosi 20% wartości projektu). Uczelnie wyższe/institucje badawcze powinny konkurować o innowacyjne pomysły swoich pracowników. Jeśli będzie się opłacało pracownikowi wystąpić o dotację poprzez uczelnię (np. dzięki zakupionemu przez uczelnię sprzętowi) to tak zrobi. Jeśli się nie będzie opłacało, to pracownik powinien mieć prawo samodzielnie wystąpić o dotację na swoje badania realizowane z wykorzystaniem urządzeń (np. jakiejś firmy) poza uczelnią i powinien jednocześnie mieć prawo być beneficjentem w tym działaniu RPO WP (gdyż zajmuje się badaniami)</p> <p>Jeśli powstanie etyczny dylemat – czy korzyści powinna odnieść uczelnia (dobra opinia dla niej, zysk z komercjalizacji badań przeznaczony na inne cele niż inwestycyjne bezpośrednio związane z owymi badaniami) czy pracownik naukowy (zysk dla niego i gospodarki) to powinien być on rozwiązany na korzyść naukowca-przedsiębiorcy</p>	podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka.		
Wskaźniki produktu						
170.	Masik Grzegorz	24	Jeżeli beneficjentem mają być głównie instytucje badawcze i uczelnie wyższe, to warto wpisać jako wskaźnik produktu podobny wskaźnik do wskaźnika nr 3. ze strony 21.	<p>Dopisać wskaźnik produktu:</p> <p>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla uczelni wyższych/institucji badawczych w zakresie innowacji lub B+R (PLN).</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie wskaźników będą kompleksowo i szczegółowo dyskutowane na dalszym etapie prac.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
PRIORYTET 2. PRZEDSIĘBIORSTWA						
171.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	25	Zgodnie z Europejską Strategią w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: <i>„Dostępność” oznacza, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych prawach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz pozostałych obiektów usług. We wszystkich tych obszarach nadal istnieją znaczne bariery.</i>	Przy planowaniu, wdrażaniu, realizacji projektów z zakresu Priorytetu należy pamiętać o zróżnicowanych potrzebach osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
172.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	28-32	Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich. Zgodnie z aktualną sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego PROW 2007-2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Tka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007-2014 .	Działanie 2.3. Aktywność eksportowa Działanie 2.4. Otoczenie biznesu Działanie 2.5. Inwestorzy zewnętrzni Uwzględnić specyfikę obszarów wiejskich w woj. pomorskim (dotyczy 94% obszaru woj. pomorskiego).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.
CELE SZCZEGÓLWE PRIORYTETU						
173.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	25	podkreśla wagę energii, energooszczędności	Pkt 2 dodać słowo (...), wykorzystania energii , zasobów i surowców(...),	<i>Niezasadna</i>	Wykorzystanie energii mieści się w wykorzystaniu zasobów. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.
174.	Fundacja na	25	podkreśla wagę energii jako szczególnego	Pkt 2	<i>Niezasadna</i>	Wykorzystanie energii mieści się w

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii		zasobu, energooszczędności	dodać słowo (...)wykorzystania <u>energii pierwotnej nieodnawialnej</u> , zasobów i surowców(...),		wykorzystaniu zasobów. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.
175.	Politechnika Gdańska	25	Nacisk na rozwój technologii cyfrowych może ograniczyć rozwój innych, nowych technologii	Pkt 2 Stymulowanie profilowanych (o określonych celach i efektach) inwestycji w przedsiębiorstwach, w szczególności przyczyniających się do większego wykorzystania nowych technologii, w tym technologii cyfrowych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uwaga do rozważenia na etapie przygotowywania szczegółowych zapisów w ramach dokumentów uszczegóławiających Program.
176.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	25	utrwała rzadko używane pojęcie, daje podstawy wsparcia kreacji innowacyjne gałęzi, wspierającej trwały i zrównoważony rozwój gospodarki i wzrost zatrudnienia, Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Pkt 4 dodać frazę (...),„usług, <u>w tym usług energetycznych</u> , świadczonych(...)	<i>Nieuwzględniona</i>	Usługi energetyczne nie zostały przewidziane do wsparcia. Kwestie związane z efektywnością energetyczną oraz OZE są przewidziane do wsparcia w ramach Priorytetu 10.
WSKAŹNIKI REZULTATU						
177.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	25	Propozycja rozbudowania działania jest zgodna z projektem Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Propozycja zgodna z zapisami projektu Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Definicja przedsiębiorstwa społecznego znajduje się w ww. projekcie programu. Założenia do ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu ekonomii społecznej znajdują się w trakcie procedury legislacyjnej.	Proponuje się uwzględnić wsparcie dla przedsiębiorstw społecznych. Proponowany wskaźnik: Liczba osób, które otrzymały środki na utworzenie przedsiębiorstwa społecznego/Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych/Liczba utworzonych przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie wskaźników będą kompleksowo i szczegółowo dyskutowane na dalszym etapie prac.
DZIAŁANIE 2.1 INWESTYCJE PODSTAWOWE						
Ukierunkowanie tematyczne						
178.	Gmina Stężycza Gmina Sulęczyno	26	Wprowadzenie możliwości budowy i przebudowy pomieszczeń dla przedsiębiorstw w celu ich rozwoju.	W szczególności wspierane będą inwestycje związane z wyposażeniem lub doposażeniem nowych stanowisk pracy, unowocześnieniem wyposażenia przedsiębiorstwa, modernizacją środków produkcji, budową, przebudową, adaptacją pomieszczeń wykorzystywanych w działalności, wdrażaniem	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W założeniu w celu nierozproszenia środków i nie koncentrowaniu się na budowie infrastruktury, kwestie związane z budową są w RPO WP znacznie ograniczone. Przebudowa w pewnym zakresie może się mieścić w pojęciu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				nowych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, cyfrowych i proekologicznych.		adaptacyjności. Pojęcie adaptacyjności będzie uszczegółowione na dalszym etapie prac
179.	Gmina Szemud	26	Wprowadzenie możliwości budowy i przebudowy pomieszczeń dla przedsiębiorstw w celu ich rozwoju.	W szczególności wspierane będą inwestycje związane z wyposażeniem lub doposażeniem nowych stanowisk pracy, unowocześnieniem wyposażenia przedsiębiorstwa, modernizacją środków produkcji, budową, przebudową, remont i modernizacją adaptacją pomieszczeń wykorzystywanych w działalności, wdrażaniem nowych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, cyfrowych i proekologicznych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W założeniu w celu nierozproszenia środków i nie koncentrowaniu się na budowie infrastruktury, kwestie związane z budową i przebudową są w RPO WP znacznie ograniczone. Remont i modernizacja w zależności od projektu może się mieścić w adaptacji pomieszczeń wykorzystywanych w działalności. Pojęcie adaptacyjności będzie uszczegółowione na dalszym etapie prac.
180.	Gmina Sierakowice	26	Wprowadzenie możliwości budowy, przebudowy i rozbudowy pomieszczeń wykorzystywanych w działalności przedsiębiorstw umożliwią rozwój ich potencjału rynkowego, jak również umożliwią stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy.	W szczególności wspierane będą inwestycje związane z wyposażeniem lub doposażeniem nowych stanowisk pracy, unowocześnieniem wyposażenia przedsiębiorstwa, modernizacją środków produkcji, budową, przebudową, rozbudową adaptacją pomieszczeń wykorzystywanych w działalności, wdrażaniem nowych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, cyfrowych i proekologicznych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W założeniu w celu nierozproszenia środków i nie koncentrowaniu się na budowie infrastruktury, kwestie związane z budową i przebudową są w RPO WP znacznie ograniczone. Przebudowa w zależności od projektu może się mieścić w adaptacji pomieszczeń wykorzystywanych w działalności. Pojęcie adaptacyjności będzie uszczegółowione na dalszym etapie prac
Preferencje						
181.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	26	Polska i region nadal nie mogą się poszczycić zbliżaniem się do czołówki jeżeli chodzi o wydajność pracy. Jest to istotna bariera rozwoju naszej gospodarki. Obniżanie kosztów wytwarzania poprawi konkurencyjność polskiej gospodarki	Preferowane będą projekty: 1) ukierunkowane na rozwój potencjału rynkowego, 2) przyczyniające się do powstawania trwałych miejsc pracy. 3) pozytywnie oddziałujące na zmiany w organizacji pracy, których efektem będzie wzrost wydajności pracy 4) pozytywnie oddziałujące na ograniczenie kosztów wytworzenia	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja do wykorzystania na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program. Zaproponowane preferencje nie wynikają bezpośrednio z zapisów RPS. Ad 3). należy mieć na uwadze zapisy RPS Aktywni Pomorzanie oraz Działania jakim jest wzrost zatrudnienia. Wzrost wydajności jest pożądanym, jednak w ramach Działania 2.2.
182.	Demski Patryk Zarządki Ryszard	26	<u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego</u>	Preferowane będą projekty: 1) ukierunkowane na rozwój potencjału rynkowego, 2) przyczyniające się do powstawania trwałych miejsc pracy na obszarach wiejskich z szczególnym	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><u>typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na: <u>podnoszenie konkurencyjności MŚP</u>, m.in. wsparcie w zakresie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym producentów rolno-spożywczych) oraz promocji przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych (w tym m.in. z branży rolno-spożywczej); projekty doradcze i szkoleniowe zwiększające zdolność MŚP i Grup Producentów Rolnych (GPR) do budowania oraz wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku.</p> <p>Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich.</p> <p>Zgodnie z aktualną sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego PROW 2007-2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Taka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007-2014.</p>	<p><u>uwzględnieniem wiejskich obszarów peryferyjnych</u></p> <p><u>3) Opracowanie kryteriów preferujące przedsiębiorców tworzących miejsca pracy na obszarach zmarginalizowanych i obszarach charakteryzujących się trwałym bezrobociem.</u></p>		<p>Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.</p>
183.	Wysocki Marek	26	Zwrócenie uwagi na możliwość zwiększenia zatrudnienia osób z niepełno spraw-no śnie	Zmiana: 2) przyczyniające się do powstawania trwałych miejsc	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			na otwartym rynku pracy.	pracy, w tym dostępnych dla osób z niepełnosprawnością.		równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
184.	Gmina Żukowo	26	Na terenach o niskim poziomie aktywności gospodarczej istnieje bardzo duże ryzyko iż zakładane w ramach realizowanych projektów mikro i małe przedsiębiorstwa będą tworzone fikcyjnie bądź nie będą się w stanie utrzymać ze względu na brak popytu na danym terenie. Takie działanie spowoduje ograniczenie możliwości dofinansowania działalności na terenach gdzie pomimo obecnego wysokiego poziomu aktywności gospodarczej jest nadal potencjał i popyt.	Obszar całego województwa pomorskiego.	<i>Niezasadna</i>	W ramach Działania znajduje się preferencja, a nie ograniczenie do obszarów o niskim poziomie aktywności gospodarczej
185.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	26	<u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na: <u>podnoszenie konkurencyjności MŚP</u> , m.in. wsparcie w zakresie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym producentów rolno-spożywczych) oraz promocji przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych (w tym m.in. z branży rolno-spożywczej); projekty doradcze i szkoleniowe zwiększające zdolność MŚP i Grup Producentów Rolnych (GPR) do budowania oraz wzrostu przewagi	Preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej, <u>w szczególności dotyczy to obszarów wiejskich w tym peryferyjnych jak i zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją</u>	<i>Niezasadna</i>	Obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej w woj. Pomorskim to są głównie obszary wiejskie, peryferyjne, zagrożone marginalizacją

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>konkurencyjnej na rynku.</p> <p>Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich.</p> <p>Zgodnie z aktualna sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwała Komitetu Monitorującego PROW 2007 2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Tka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007 -2014 .</p>			
Sposób realizacji i forma wsparcia						
186.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	26	<p><u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na: <u>podnoszenie konkurencyjności MŚP</u>, m.in. wsparcie w zakresie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym producentów rolno-spożywczych) oraz promocji przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych (w tym m.in. z branży rolno-spożywczej); projekty doradcze i</p>	<p>Przewidywane jest zastosowanie instrumentów zwrotnych.</p> <p><u>Na obszarach preferowanych i z preferencjami planuje się zastosowanie dodatkowych zachęt finansowych.</u></p>	Niezasadna	<p>W ramach Działania ukierunkowanie terytorialne preferuje obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej – nie ma więc mowy o marginalizowanie obszarów wiejskich. Zasadniczą rolę w tym zakresie będzie pełnił nowy PROW 2014-2020, z którego zostały wyłączone miasta i miejskie obszary funkcjonalne. Kwestia związana z zachętami finansowymi nie jest do końca zrozumiała.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>szkoleniowe zwiększające zdolność MŚP i Grup Producentów Rolnych (GPR) do budowania oraz wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku.</p> <p>Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich.</p> <p>Zgodnie z aktualną sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego PROW 2007-2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Taka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007-2014.</p>			
Beneficjenci						
187.	Powiat Kwidziński	26	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi	Mikro i małe przedsiębiorstwa, instytucje finansowe, instytucje otoczenia biznesu, parki naukowo-technologiczne , jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.	<i>Niewzględniona</i>	IOB oraz jst znalazły się w katalogu beneficjentów jako potencjalni operatorzy/zarządcy funduszy, a PNT nie będą pełnił takiej funkcji.
188.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	26	Izby Gospodarcze, związki pracodawców, jako istotny element IOB powinien być wpisany wprost.	Mikro i małe przedsiębiorstwa, instytucje finansowe, instytucje otoczenia biznesu, Izby Gospodarcze, Związki Pracodawców , jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.	<i>Niewzględniona</i>	W ramach Działania ze względu na typ wsparcia beneficjentem będzie przedsiębiorca, lub instytucja finansowa, która się mieści w kategorii IOB. IOB oraz jst znalazły się w katalogu beneficjentów jako potencjalni operatorzy/zarządcy funduszy, a Izby Gospodarcze i Związki Pracodawców nie będą pełnił takiej funkcji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
189.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	26	Zgodnie z definicją MŚP spółki z udziałem JST nie mieszczą się w kategorii małych i mikro przedsiębiorstw. Ze względu na znaczącą rolę w zakresie aktywnego kreowania przedsiębiorczości w regionie spółek, których udziałowcami są JST, tj. np., Agencja Rozwoju Pomorza S.A. czy Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego sp. z o.o., proponowany zapis uważamy za zasadny.	Mikro i małe przedsiębiorstwa, instytucje finansowe, spółki z udziałem JST , instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja poszerzenia katalogu beneficjentów będzie wzięta pod uwagę przy pracach nad kolejną wersją RPO WP.
190.	Wysocki Marek	26	-	Dolączyć: organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Działanie jest dedykowane przede wszystkim przedsiębiorcom. IOB oraz jst znalazły się w katalogu beneficjentów jako potencjalni operatorzy/zarządcy funduszy. Dla organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w kontekście wspierania MŚP dedykowane są inne działania w ramach RPO WP (m.in. Działanie 5.5 Nowe mikroprzedsiębiorstwa).
DZIAŁANIE 2.2 INWESTYCJE PROFILOWANE						
191.	Marchlewicz Przemysław	27	Ważnym celem działania jest wspierania inwestycji i rozwiązań organizacyjnych służących zapobieganiu powstawania i ograniczeniu emisji do środowiska oraz racjonalnej gospodarce zasobami i surowcami naturalnymi (ograniczeniu wodochłonności, materiałochłonności, transportochłonności i energochłonności procesów produkcyjnych, poprawie efektywności energetycznej). Projekty nastawione jednak na rozwiązania w zakresie wysokich efektów środowiskowych nie są konkurencyjne w stosunku do innych przedsięwzięć, które wykazują wysokie efekty gospodarcze i jak wynika z doświadczeń obecnie wdrażanego RPO 2007-2013, nie uzyskują wsparcia przydzielanego w ramach procedur konkursowych.	Aby zagwarantować możliwość realizacji projektów, których jedynym celem są wysokie wskaźniki środowiskowe proponuje się wydzielić poddziałanie, w ramach którego będą mogły aplikować jedynie projekty związane z wdrożeniem inwestycji i rozwiązań organizacyjnych służących zapobieganiu powstawania i ograniczeniu emisji do środowiska oraz racjonalnej gospodarce zasobami i surowcami naturalnymi.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uwaga zostanie szczegółowo przeanalizowana na etapie tworzenia dokumentów uszczegółwiających Program. Propozycja jest również warta zastanowienia w kontekście ewentualnego ukierunkowywania poszczególnych konkursów w ramach wdrażania Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Uzasadnienie realizacji						
192.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	27	Ze względu na trendy demograficzne, zwłaszcza starzenie się społeczeństwa regionu i wzrastające zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi przewidywany jest szybki rozwój branży usług w zakresie ochrony zdrowia.	Największy potencjał rozwoju w regionie wykazują branże: technologie informacyjne i komunikacyjne, energetyka, logistyka, usługi biznesowe, chemia lekka (branża farmaceutyczna i kosmetyczna), biotechnologia, technologie offshore i przemysły kreatywne oraz branża usług zdrowotnych	<i>Nieuwzględniona</i>	Branże o najwyższym potencjale rozwoju zostały zdiagnozowane na etapie tworzenia SRWP i uwzględnione w jej zapisach. Nie ma możliwości dowolnego poszerzania tego katalogu.
193.	Wysocki Marek	27	Priorytety społeczne są bardzo ważne w rozwoju gospodarczym i społecznym.	Uwzględniając unikatowość środowiska naturalnego Pomorza rozwój branż o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu będzie silnie skorelowany z priorytetami ekologicznymi i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnością.	<i>Niezasadna</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
194.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Stężyca Gmina Sulęczyń Gmina Szemud	27	Wprowadzenie możliwości finansowania inwestycji również w sprzęt usługowy.	Wspierane będą działania związane z rozbudową przedsiębiorstwa, zmianą procesu produkcyjnego lub zmianą w sposobie świadczenia usług. Finansowane będą inwestycje w nowoczesne maszyny, sprzęt produkcyjny i usługowy.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Wprowadzona zmiana nie będzie wskazywać o jaki sprzęt chodzi. Ma to na celu uniknięcie niepotrzebnego zawężenia w zakresie możliwości uzyskania wsparcia.
195.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	27	Ze względu na trendy demograficzne, zwłaszcza starzenie się społeczeństwa regionu i wzrastające zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi przewidywany jest szybki rozwój branży usług w zakresie ochrony zdrowia.	Wspierane będą również projekty z zakresu przemysłów kreatywnych oraz usług zdrowotnych	<i>Nieuwzględniona</i>	Odniesienie do przemysłów kreatywnych to bezpośrednie nawiązanie do branż o najwyższym potencjale rozwoju uwzględnionych w SRWP. Usługi zdrowotne nie mieszczą się w tym katalogu.
196.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	27	podkreśla wagę energii, efektywności energetycznej	Przedostatni akapit dodać słowo (...), „gospodarce <u>energia</u> , zasobami i surowcami (...)	<i>Niezasadna</i>	Wykorzystanie energii mieści się w wykorzystaniu zasobów. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
197.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	27	uwypukla znaczenie efektywności energetycznej	Przedostatni akapit dodać słowo (...)„gospodarce energią , zasobami i surowcami (...)	<i>Niezasadna</i>	Wykorzystanie energii mieści się w wykorzystaniu zasobów. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.
198.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	27	Wytyczne dotyczą standardów w tworzeniu dostępnych stron internetowych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Częściowo zapisy te znalazły odzwierciedlenie w krajowych regulacjach, np. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności. Ponadto zgodnie z Europejską Strategią w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: „Dostępność” oznacza, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych prawach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz pozostałych obiektów usług. We wszystkich tych obszarach nadal istnieją znaczne bariery.	Propozycja uzupełnienia. „...rozwijania produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, handlu elektronicznego i innych usług z wykorzystaniem sieci Internet.” Usługi/strony internetowe będą zgodne z wytycznymi Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) stworzonymi przez organizację World Wide Web Consortium (W3C).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Wsparcie na rozwój handlu elektronicznego zostanie uszczegółowione na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program.
199.	Black Pearls Sp. z o.o.	27	Przemysł kreatywny funkcjonuje obok przemysłów tradycyjnych, mimo że na wielu polach oba sektory mogłyby przenikać się zarówno w relacjach kontrahenckich jak i partnerskich. Co więcej drobni twórcy i rzemieślnicy w województwie pomorskim często obawiają się zakładania działalności gospodarczej prowadząc sprzedaż własnych dzieł w tak zwanej „szarej strefie”. Należy stworzyć warunki, które pozwolą im rozwijać się twórczo oraz prowadzić legalną, dochodową działalność.	Wspierane będą również projekty z zakresu przemysłów kreatywnych, a w szczególności stymulujące współpracę pomiędzy przemysłem tradycyjnym i kreatywnym. Dodatkowo wsparciem objęte zostaną działania mające na celu aktywizację przedsiębiorczości wśród artystów, twórców i rzemieślników.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uwaga zostanie uwzględniona w nowej wersji Programu w zakresie pierwszej części, która dotyczy uszczegółowienia współpracy pomiędzy przemysłem tradycyjnym i kreatywnym.
Preferencje						
200.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń	28	Uzupełnienie katalogu przy braku PI 4.2	Dodać 4) Poprawiające lub promujące efektywność energetyczną,	<i>Niezasadna</i>	Kwestie związane z energochłonnością oraz poprawą efektywności energetycznej zostały wpisane do ukierunkowania tematycznego. Zgodnie z logiką pisania

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Polska Zielona Sieć					Programu zapisy nie powinny być powielone w preferencjach. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.
201.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	28	uzupełnienie katalogu o cele Ustawy o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r.	Dodać 4) Zwiększające, promujące efektywność energetyczną,	<i>Niezasadna</i>	Kwestie związane z energochłonnością oraz poprawą efektywności energetycznej zostały wpisane do ukierunkowania tematycznego. Zgodnie z logiką pisania Programu zapisy nie powinny być powielone w preferencjach. Szczegółowe kwestie związane z wykorzystaniem energii są zawarte w Priorytecie 10.
Ukierunkowanie terytorialne						
202.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	28	Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich. Zgodnie z aktualna sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego PROW 2007 2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Tka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007 -2014 .	obszar całego województwa z szczególnym ukierunkowaniem na obszary wiejskich z szczególnym uwzględnieniem wiejskich obszarów peryferyjnych jak i zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
203.	Demski Patryk	28	Aktualna sytuacja i zapisy w RPO nie preferują a wręcz wykluczają przedsiębiorstwa działające na obszarach	..... <u>Na obszarach preferowanych i z innymi preferencjami planuje się zastosowanie</u>	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach sposobu realizacji Działania 2.2. zostały przewidziane instrumenty zwrotne oraz dotacyjne. Nie przewiduje

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Zarudzki Ryszard		wiejskich. Taka sytuacja praktycznie zahamowuje rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich. Zgodnie z aktualną sytuacją (okresu programowania 2007-2013) zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego PROW 2007-2013 z dn. 12.11.2013 r. podjęto uchwałę o przesunięciu środków w wysokości 34 mln euro z działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na rzecz działania „Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej”. To praktycznie blokuje wszystkie dostępne środki dla przedsiębiorców nie będących rolnikami na rozwój swoich form na obszarach wiejskich. Taka sytuacja może być utrzymana w nowym PROW na lata 2007-2014.	<u>dotychczasowych zachęt finansowych.</u>		się dodatkowych zachęt finansowych dla beneficjentów Propozycja może być problematyczna w kontekście zastosowania pomocy publicznej.
Grupy docelowe						
204.	Miasto Chojnice	28	Doprecyzowanie – na str. 27 w <i>Uzasadnieniu</i> mowa jest o sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Czy Działanie 2.2 dotyczy tylko ich? Sformułowanie „Przedsiębiorcy” jednoznacznie na to nie wskazuje.	Doprecyzowanie: Przedsiębiorcy - mikro, mali, średni... inni	<i>Niewzględzona</i>	Uzasadnienie realizacji odnosi się do małych i średnich przedsiębiorstw. Interwencja ukierunkowana konkretnie pod mikro i małe przedsiębiorstwa znajduje się w ramach Działania 2.1.
Beneficjenci						
205.	Powiat Kwidzyński	28	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi	Przedsiębiorcy, klastry, instytucje finansowe, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, parki naukowo-technologiczne związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.	<i>Niewzględzona</i>	Interwencja w ramach Działania dotyczy przede wszystkim inwestycji w przedsiębiorstwach. IOB i jst znalazły się w katalogu beneficjentów jako potencjalni operatorzy/zarządcy funduszami, natomiast PNT takimi nie będą.
206.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	28	W przeciwieństwie do innych przedsiębiorstw, głównym celem działalności spółdzielni mieszkaniowych nie jest osiągnięcie zysku, ale utrzymanie w jak najlepszym stanie budynków, budowli, ulic, chodników, terenów zielonych, placów zabaw itp. znajdujących się w ich zasobach. Spółdzielnie mieszkaniowe prowadzą	Przedsiębiorcy, klastry, instytucje finansowe, instytucje otoczenia biznesu, instytucje finansowe, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie mieszkaniowe.	<i>Niewzględzona</i>	Interwencja w ramach Działania dotyczy przede wszystkim inwestycji w przedsiębiorstwach. IOB i jst znalazły się w katalogu beneficjentów jako potencjalni operatorzy/zarządcy funduszami, natomiast spółdzielnie mieszkaniowe takimi nie będą.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			działalność związaną z kompleksowym zarządzaniem nieruchomościami mieszkalnymi stanowiącymi często całe dzielnice w ramach miasta. Ponadto często prowadzą również na własny koszt działalność kulturalną, oświatową, społeczną, wychowawczą, sportową i rekreacyjną, uzupełniając w tym zakresie zadania organów samorządowych. Z tego powodu spółdzielnie mieszkaniowe stanowią specyficzny rodzaj podmiotów gospodarczych, które ze względu na działanie na rzecz i dobro mieszkańców miasta oraz jego infrastruktury, powinny zostać wyodrębnione z innych podmiotów.			
207.	Miasto Chojnice	28	Doprecyzowanie – na str. 27 w <i>Uzasadnieniu</i> mowa jest o sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Czy Działanie 2.2 dotyczy tylko ich? Sformułowanie „Przedsiębiorcy” jednoznacznie na to nie wskazuje.	Doprecyzowanie: Przedsiębiorcy - mikro, mali, średni... inni	<i>Niezasadna</i>	Uzasadnienie realizacji odnosi się do małych i średnich przedsiębiorstw. Interwencja ukierunkowana konkretnie pod mikro i małe przedsiębiorstwa znajduje się w ramach Działania 2.1.
DZIAŁANIE 2.3 AKTYWNOŚĆ EKSPORTOWA						
Ukierunkowanie tematyczne						
208.	Masik Grzegorz	29	Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikiem Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową wynika, że firmom eksportującym w Polsce brakuje umiejętności kompleksowej obsługi klienta poprzez platformę cyfrową (pełna informacja o produktach i usługach wraz ze specyfikacją techniczną itp., sprzedaż, z informatyzowana obsługa finansowa – w tym kredyt itp., wsparcie techniczne i in.). To wszystko powinno być zautomatyzowane i osiągalne za pomocą Internetu.	Firmy eksportujące otrzymają kompleksowe wsparcie w zakresie e-sprzedaży i e-usług.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uwaga zostanie wykorzystana na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program. W ramach inwestycji profilowanych ukierunkowanie tematyczne wspiera inwestycje w zmianę sposobu świadczenia usług oraz służące poprawie efektywności zarządczej i techn z udziałem ICT lub z wykorzystaniem sieci Internet.
209.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza	29	W związku intensywnie rozwijającym się exportem realizowanym przez MSP istnieje konieczność wsparcia podmiotów rozpoczynających tego typu aktywność. Firmy rozpoczynające działalność exportową	Wspierane będą również inne działania przygotowujące przedsiębiorstwa do eksportu w tym: a. Doradztwo w zakresie praktycznego ograniczenia ryzyka kursowego b. Dostarczanie raportów ekonomicznych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Do ewentualnego wykorzystania również na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program - w zakresie przygotowania konkretnych typów projektów.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorza		posiadają małą wiedzę związaną z tym zagadnieniem. Dla stabilizacji zwiększenia swojej aktywności w danym kraju potrzebne zbudowanie niewielkiego biura handlowego/przedstawicielstwa	dotyczących branż i krajów c. Wsparcie finansowe w utrzymaniu biura handlowego/ przedstawicielstwa danej firmy. Preferowane będą przedstawicielstwa budowane w partnerstwie d. Doradztwo w zakresie uwarunkowań formalno-prawnych w danym kraju.		
Preferencje						
210.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	29	Z przeprowadzonych badań wynika, że wsparcia potrzebują firmy, które dopiero zaczynają swoją aktywność na innych rynkach jak i te, które dopiero przygotowują się do takiej ekspansji.	Preferowane będą projekty: 1) kompleksowe, partnerskie (w tym realizowane w ramach inicjatyw klastrowych), 2) ukierunkowane na wspieranie branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu. 3) polegające na wsparciu firm rozpoczynających aktywność eksportową oraz dobrze do tego przygotowanych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja modyfikacji w zakresie „polegające na wsparciu firm rozpoczynających aktywność eksportową” zostanie wykorzystana w ramach przygotowania uszczegółowienia Programu. Określenie „dobrze przygotowana” może być problematyczne w ocenie, konieczne byłyby w tym zakresie dodatkowe kryteria. Obecne zapisy nie wykluczają takiego wsparcia, a zaproponowana preferencja nie wynika z RPS.
Beneficjenci						
211.	Powiat Kwidziński	30	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi	Instytucje otoczenia biznesu, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, parki naukowo-technologiczne , związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, klastry, organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej)	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu.
212.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	30	Zgodnie z definicją MŚP spółki z udziałem JST nie mieszczą się w kategorii małych i mikro przedsiębiorstw. Ze względu na znaczącą rolę w zakresie aktywnego kreowania przedsiębiorczości w regionie spółek, których udziałowcami są JST, tj. np., Agencja Rozwoju Pomorza S.A. czy Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego sp. z o.o., proponowany zapis uważamy za	Instytucje otoczenia biznesu, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, spółki z udziałem JST związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, klastry, organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja poszerzenia katalogu beneficjentów będzie wzięta pod uwagę przy pracach nad kolejną wersją RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zasadny.			
DZIAŁANIE 2.4 OTOCZENIE BIZNESU						
Ukierunkowanie tematyczne						
213.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	30	Zgodnie z Europejską Strategią w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: <i>„Dostępność” oznacza, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych prawach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz pozostałych obiektów i usług. We wszystkich tych obszarach nadal istnieją znaczne bariery.</i>	Propozycja uzupełnienia Ukierunkowania tematycznego. Wsparcie oferowane w ramach Działania będzie świadczone z uwzględnieniem standardów świadczenia usług (w tym dotyczących zróżnicowanych potrzeb osób niepełnosprawnych), dotyczących rozwiązań komunikacyjnych, technologicznych itp	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
214.	Miasto Gdynia	30	Pierwotny zapis wydaje się zbyt ogólny, enigmatyczny i niejednoznaczny; poprzez wymienienie poszczególnych składowych procesu budowania sieci współpracy, konkretyzujemy zakres możliwych Działaniu 2.4. przedsięwzięć.	Możliwe będzie wsparcie realizacji projektów doradczych i szkoleniowych budujących platformę współpracy m.in poprzez organizację i udział w warsztatach, seminariach, szkoleniach, konferencjach, wizytach studyjnych, forach przedsiębiorczości, targach (krajowych oraz zagranicznych), a także utworzenia bazy przedsiębiorstw i giełdy projektów innowacyjnych w celu wymiany doświadczeń i wiedzy , zwiększających zdolność przedsiębiorstw do budowania oraz wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku, m.in. w zakresie rozwoju nowych usług, tworzenia wspólnej oferty produktowej lub usługowej grup branżowych i międzybranżowych, zarządzania zmianą, a także w zakresie upowszechniania planowania strategicznego i systemów zarządzania (w tym środowiskowego) oraz wdrażania modeli biznesowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zaproponowany zapis zostanie wykorzystany na etapie przygotowywania dokumentów uszczegółwiających Program.
215.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie	30-31	Finansowanie badań sytuacji i potrzeb przedsiębiorców z danego obszaru, np. powiatu jest bardzo istotne z uwagi na zapewnienie im kompleksowej oferty usług. Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie statutowo wspiera rozwój przedsiębiorczości w powiecie człuchowskim. Aby przygotować wyspecjalizowane usługi, dostosowane do	Wsparcie ukierunkowane jest na działania poprawiające jakość, zakres i dostępność usług okołobiznesowych. Finansowane będą przede wszystkim wyspecjalizowane usługi (nowe lub udoskonalone) dostosowane do potrzeb przedsiębiorców. <u>Finansowane będzie także badanie sytuacji i potrzeb przedsiębiorców w celu udoskonalenia usług dla nich i innych działań</u>	<i>Nieuwzględniona</i>	Co do zasady w RPO finansujemy konkretne usługi, a nie projekty polegające tylko na badaniu potrzeb przedsiębiorstw. Zaproponowany zapis dotyczy bieżącej działalności IOB.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>potrzeb przedsiębiorców powinien znać ich sytuację oraz potrzeby. Przeprowadzone badania w opracowywanym cyklicznie dokumencie umożliwią takim instytucjom jak Inkubator przygotowanie odpowiedniego wsparcia przedsiębiorstwom. Badania te posłużą udoskonaleniu usług dla przedsiębiorstw oraz innych działań wspierających przedsiębiorczość.</p>	<p><u>wspierających przedsiębiorczość.</u> Możliwe będzie wsparcie realizacji projektów doradczych i szkoleniowych zwiększających zdolność przedsiębiorstw do budowania oraz wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku, m.in. w zakresie rozwoju nowych usług, tworzenia wspólnej oferty produktowej lub usługowej grup branżowych i międzybranżowych, zarządzania zmianą, a także w zakresie upowszechniania planowania strategicznego i systemów zarządzania (w tym środowiskowego) oraz wdrażania modeli biznesowych. Wsparcie będzie również ukierunkowane na tworzenie wysokospecjalistycznych i innowacyjnych usług dla przedsiębiorstw, obejmujących m.in.: pośrednictwo (prawne, finansowe) w procesie transferu technologii i <i>know-how</i>, wycenę wartości technologii, doradztwo z zakresu globalizacji usług/produktów. Możliwe będzie wsparcie kompleksowych i skoordynowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na pobudzenie popytu przedsiębiorstw na usługi IOB (np. bony na usługi). Finansowanie będą mogły uzyskać także przedsięwzięcia związane z wdrażaniem rozwiązań opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwojem usług świadczonych drogą elektroniczną w instytucjach otoczenia biznesu, w tym w administracji publicznej (w szczególności samorządowej). Możliwe będzie również wsparcie usług doradczych i szkoleniowych dla instytucji otoczenia biznesu, w tym ukierunkowanych na zwiększenie zdolności do bardziej efektywnego zarządzania posiadaną infrastrukturą, a także podniesienie kompetencji kadr (finansowanie krzyżowe).</p>		
216.	Black Pearls Sp. z o.o.	31	<p>Przedsiębiorstwa o ugruntowanej pozycji rynkowej napotykają często problem w dostosowaniu się do zmieniających się warunków rynkowych. Oznacza to, że utrzymanie pozycji wymaga zmiany lub</p>	<p>Możliwe będzie również wsparcie usług doradczych i szkoleniowych dla instytucji otoczenia biznesu, w tym ukierunkowanych na zwiększenie zdolności do bardziej efektywnego zarządzania posiadaną infrastrukturą, a także podniesienie kompetencji kadr</p>	<i>Niezasadna</i>	<p>Propozycja już jest wpisana w ukierunkowanie tematyczne, nie ma potrzeby powtarzać zapisu. Zaproponowany zapis zostanie ewentualnie wykorzystany na etapie</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			ulepszenia modelu biznesowego. W przypadku doświadczonych przedsiębiorców z długoletnim stażem zmiany te przychodzą powoli, co wynika z naturalnej niechęci do zmian. Doradztwo w tym zakresie pozwoli szybko reagować, kiedy firma zacznie znajdować się w trudnej sytuacji wynikającej z braku reakcji na potrzeby rynku.	(finansowanie krzyżowe). Dodatkowo wsparciem objęte zostaną podmioty chcące wdrożyć nowe modele biznesowe oraz wdrożyć innowacje na poziomie organizacyjnym, co pozwoli na szybsze przystosowanie się do zmieniających się dynamicznie warunków rynkowych.		przygotowywania dokumentów uszczegóławiających Program.
217.	Gmina Żukowo	31	JST pomimo posiadanych przedsiębiorstw o bardzo dużym potencjale nie posiadają zwartej, kompleksowej informacji o prowadzonych na jej terenie działalnościach umożliwiającej np. wyszukanie partnerów, rynków zbytu, ofert pracy Proponowana zmiana umożliwi jst stworzenie np. internetowej platformy przedsiębiorców	Rozwinięcie uwarunkowań o treść: Wsparcie IOB w celu promowania lokalnego biznesu poprzez tworzenie systemów informacji i promocji o szerszym zasięgu.	<i>Niezasadna</i>	W ramach aktualnych zapisów możliwa jest do realizacji wskazana interwencja. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z podejściem w nowym okresie programowania wspieramy przede wszystkim przedsiębiorców, którzy ostatecznie sami będą decydować do jakiej instytucji otoczenia biznesu udadzą się po kompleksową lub konkretną usługę.
Preferencje						
218.	Wysocki Marek	31	Projektowanie uniwersalne może być elementem innowacji w rozwoju różnych dziedzin gospodarki (turystyka, kultura itp.)	4) związane z upowszechnianiem oraz promocją rozwiązań proekologicznych, a także technologii i usług cyfrowych oraz rozwiązań przestrzennych, produktowych i usług opartych o zasady projektowania uniwersalnego	<i>Niezasadna</i>	Proponowany zapis jest niezrozumiały
219.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	31	Polska i region nadal nie mogą się poszczycić zbliżaniem się do czołówki, jeżeli chodzi o wydajność pracy. Jest to istotna bariera rozwoju naszej gospodarki. Obniżanie kosztów wytwarzania poprawi konkurencyjność polskiej gospodarki.	Preferowane będą projekty: 5) pozytywnie oddziałujące na zmiany w organizacji pracy, którym efektem będzie wzrost wydajności pracy oraz ograniczenie kosztów wytworzenia	<i>Niezasadna</i>	Obecne zapisy nie wykluczają takiego wsparcia, a preferencje wynikają z RPS.
220.	Politechnika Gdańska	31	Preferencja pozwoli na rozwój firm innowacyjnych – start-up, spin-off, spin-out.	Preferowane będą projekty: Zorientowane na inicjowanie pomysłów i zapewnienia wsparcia dla osób zamierzających uruchomić innowacyjne firmy	<i>Niewzględniona</i>	Należy pamiętać, że beneficjentami będą głównie instytucje otoczenia biznesu, a to jest preferencja pod projekt realizowany przez indywidualnego przedsiębiorcę. Innowacyjne start-upy mieszczą się aktualnie w Działaniu 1.1. Obecne zapisy nie wykluczają takiego wsparcia, a preferencje wynikają z RPS.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Ukierunkowanie terytorialne						
221.	Fundacja Gospodarcza w Gdyni	31	Rozwój usług doradczych, w tym specjalistycznych jest niezbędny na terenie całego województwa, a zwłaszcza na obszarach o dużej koncentracji nowo tworzonych firm	Usunięcie zapisu. <i>W zakresie rozwoju usług doradczych dla mikro i małych przedsiębiorstw preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej.</i>	<i>Niezasadna</i>	Dalszy zapis w ukierunkowaniu terytorialnym mówi o obszarze całego województwa. Konsultacje społeczne kładą nacisk na uwzględnienie we wspieraniu przedsiębiorczości obszarów o niskim poziomie aktywności gospodarczej.
222.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie	31	Zdecydowanie ważnym jest, aby były preferowane obszary o wysokiej stopie bezrobocia, z tego względu, iż świadczy to o fakcie trudnej sytuacji na rynku przedsiębiorstw. Na tych obszarach osoby bezrobotne utraciły zatrudnienie w przedsiębiorstwach, które potrzebują kompleksowego wsparcia. Pogorszenie się sytuacji przedsiębiorstw przyczynia się do utraty zatrudnienia, co wpływa na wysoką stopę bezrobocia.	W zakresie rozwoju usług doradczych dla mikro i małych przedsiębiorstw preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej oraz obszary o wysokiej stopie bezrobocia . Pozostałe projekty będą realizowane na obszarze całego województwa.	<i>Niezasadna</i>	Zapis jest konsekwencją przeniesienia zapisów RPS AP. Obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej oraz obszary o wysokiej stopie bezrobocia w znacznej mierze się ze sobą pokrywają.
Grupy docelowe						
223.	Politechnika Gdańska	31	Grupa docelowa, która mogłaby tworzyć firmy typu start-up, spin-off, spin-out	absolwenci, studenci i doktoranci, pracownicy jednostek sfery B+R	<i>Niezasadna</i>	Wszystkie wymienione podmioty po założeniu działalności będą miały status przedsiębiorcy, a więc mieszczą się w grupach docelowych Działania 2.4.
Beneficjenci						
224.	Powiat Kwidziński	31	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi	Instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, parki naukowo-technologiczne , związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, klastry, jednostki naukowe, szkoły wyższe	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu.
225.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	31	-	Instytucje otoczenia biznesu, Izby Gospodarcze, Związki Pracodawców , jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, klastry, jednostki naukowe, szkoły wyższe.	<i>Niezasadna</i>	Wskazane podmioty mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu.
DZIAŁANIE 2.5 INWESTORZY ZEWNĘTRZNI						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Ukierunkowanie tematyczne						
226.	Gmina Steżyca Gmina Sulęcyno	32	Wprowadzenie możliwości budowy infrastruktury szeroko pojętej.	Finansowane będzie przygotowanie (w tym uzbrojenie) terenów inwestycyjnych, tworzenie stref przemysłowych i budowa infrastruktury szeroko pojętej.	<i>Niewzględzona</i>	Proponowany zapis ma zbyt otwarty i niedoprecyzowany charakter. Nie każda infrastruktura jest preferowana do wsparcia w ramach RPO WP.
227.	Gmina Szemud	32	Wprowadzenie możliwości budowy infrastruktury szeroko pojętej.	Finansowane będzie przygotowanie (w tym uzbrojenie) terenów inwestycyjnych, tworzenie stref przemysłowych i budowa, remont, modernizacja wszelkiej infrastruktury.	<i>Niewzględzona</i>	Proponowany zapis ma zbyt otwarty i niedoprecyzowany charakter. Nie każda infrastruktura jest preferowana do wsparcia w ramach RPO WP.
228.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	32	Specyfika problemu wymaga, aby dla skutecznego działania zaangażować jak najszersze kręgi osób i firm posiadających różnego rodzaju kontakty.	Działanie zostanie zrealizowane poprzez kompleksowe i skoordynowane przedsięwzięcie strategiczne gdzie warunkiem będzie nawiązanie szerokiej współpracy z JST, przedstawicielami przedsiębiorstw, indywidualnymi przedsiębiorcami i firmami, uczelniami itp.	<i>Niewzględzona</i>	Przedsięwzięcia strategiczne zostały zidentyfikowane na etapie przygotowywania sześciu Regionalnych Programów Strategicznych. Uwaga nie będzie miała realnego przełożenia na ich wybór.
Preferencje						
229.	Masik Grzegorz	33	Należy dążyć do tego, aby coraz więcej firm było zakorzenionych w regionie poprzez swój wkład w działalność B&R przy wsparciu finansowym strony publicznej.	Preferowane będą projekty: 1) angażujące środki finansowe w działalność badawczo-rozwojową	<i>Niewzględzona</i>	Preferencja w zakresie Działania 2.5. mogłaby w takiej formie zbyt zawęzić interwencję. Pierwsza z preferencji odnosi się do branż o najwyższym potencjale rozwoju i inteligentnych specjalizacji. W zakresie inwestycji zewnętrznych jest to wystarczające zawężenie.
230.	Masik Grzegorz	33	Firmy, które oferują jedynie miejsca pracy (w domyśle niewymagające kwalifikacji) zamiast trwałych miejsc pracy lub miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji powinny otrzymywać wsparcie tylko na obszarach o wysokim bezrobociu strukturalnym i niskiej aktywności gospodarczej. W obszarze aglomeracji dużych firm oferujących „proste” miejsca pracy należy unikać jak ognia. Nie należy ich wspierać środkami publicznymi	2) ukierunkowane na przyciąganie inwestycji skutkujących wzrostem zatrudnienia na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokim bezrobociu	<i>Niezasadna</i>	Preferencje odnosząc się do obszarów o niskim poziomie aktywności gospodarczej mają swoje przełożenie na Działania 2.1. i 2.4. Celem Działania 2.5. jest przyciągnięcie inwestycji zewnętrznych, jednak większość z nich prawdopodobnie będzie zlokalizowana na obszarach bardziej dogodnych dla dużych inwestorów.
231.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba	33	Doprecyzowanie tekstowe Ponieważ wzrost zatrudnienia może nastąpić również u kooperantów i dostawców.	Preferowane będą projekty: 4) ukierunkowane na przyciąganie inwestycji skutkujących nawiązaniem szerokich więzi kooperacyjnych	<i>Niewzględzona</i>	Ocena i zdefiniowanie „szerokich więzi kooperacyjnych” może być problematyczna w weryfikacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gospodarcza Pomorza					
232.	Black Pearls Sp. z o.o.	33	Niechęć do inwestycji inwestorów zewnętrznych wynika często ze zbyt dużego ryzyka. Zmniejszenie go zwiększa atrakcyjność przedmiotu inwestycji w oczach inwestorów zewnętrznych.	(dodatkowy punkt) 4) ukierunkowane na zmniejszanie ryzyka inwestycyjnego inwestorów zewnętrznych poprzez odpowiednie przygotowanie potencjalnych inwestycji.	<i>Niewzględniona</i>	Uwaga zmierza do wspierania usług konsultingowych. Nie ma możliwości (oraz prawnych instrumentów) aby dokonywać oceny stopnia przygotowania inwestycji.
Ukierunkowanie terytorialne						
233.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie	33	W myśl działania preferowane będą projekty ukierunkowane na przyciąganie inwestycji skutkujących wzrostem zatrudnienia. Mimo to nie preferuje się obszarów, na których stopa bezrobocia jest wysoka. Powiat człuchowski boryka się z wieloma problemami m.in. wysokim bezrobociem. Do ożywienia gospodarczego tego regionu utworzono Zielony Park Przemysłowy Cierznie (położony w powiecie człuchowskim, gminie Debrzno)-tereny inwestycyjne o wielkości ok. 56ha, w którym znajduje się Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie. Wyposażenie ZPP w niezbędną infrastrukturę (głównie przebudowę sieci energetycznej) spowoduje wzrost zainteresowania się tym terenem ze strony inwestorów, a co za tym idzie przyciągnięciem inwestycji skutkującej wzrostem zatrudnienia. Zapis ujęty w Działaniu 2.5 dotyczący ukierunkowania terytorialnego dyskwalifikuje ten i podobne obszary inwestycyjne położone poza obszarem Metropolitalnym Trójmiasta oraz gminy położone poza regionalnymi korytarzami transportowymi z możliwością o ubieganie się o środki finansowe na budowę infrastruktury. Zwłaszcza, iż na tych obszarach występuje wysoki poziom bezrobocia, zdecydowanie wyższy niż na obszarach Metropolitalnych Trójmiasta.	W zakresie infrastruktury preferowany będzie Obszar Metropolitalny Trójmiasta oraz gminy położone wzdłuż infrastruktury regionalnych korytarzy transportowych wskazanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz obszary o <u>wysokiej stopie bezrobocia</u> . Pozostałe projekty będą realizowane na obszarze całego województwa.	<i>Niewzględniona</i>	Proponowany zapis czyni ukierunkowanie terytorialne bezużytecznym, gdyż całkowicie je otwiera.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Zatem zasadne jest uwzględnienie naszych uwag w zakresie tego Działania.			
Sposób realizacji i forma wsparcia						
234.	Powiat Starogardzki	33	Powiat Starogardzki od dwóch lat ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013 przygotowuje dokumentację na uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Starogardzie Gdańskim i chce mieć możliwość zrealizowania tego dużego przedsięwzięcia. Obecny zapis w projekcie RPO WP 2014 – 2020 utrudnia prostą formę wsparcia dla jst. Dlatego wnosimy o dokonanie zmiany w wersji przez nas zaproponowanej	Dopisać: 3) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT)	<i>Nieuzwzględniona</i>	Co do zasady Działanie 2.5 w celu nierozpraszania środków ma być realizowane przez przedsięwzięcie strategiczne <i>Invest in Pomerania</i> . Nie zamyka to jednak drogi dla samorządów, które chcą skorzystać z podobnej interwencji, aby swoje plany inwestycyjne zrealizowały za pośrednictwem ww. przedsięwzięcia.
Beneficjenci						
235.	Powiat Kwidziński	33	Działanie ze względu na swój charakter może być realizowane również przez podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi	Institucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, parki naukowo-technologiczne , związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy	<i>Niezasadna</i>	Parki naukowo-technologiczne mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu.
236.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	33	-	Institucje otoczenia biznesu, Izby Gospodarcze, Związki Pracodawców , jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy.	<i>Niezasadna</i>	Wskazane podmioty mieszczą się w definicji instytucji otoczenia biznesu.
237.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	33	Za zasadne uważamy doprecyzowanie zapisu dotyczącego przedsiębiorców i ograniczenie podmiotowego zakresu do przedsiębiorców dysponujących gruntami inwestycyjnymi. Uwaga ma na celu zapewnienie powodzenia realizacji założonego celu działania 2.5.	Institucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy posiadający tereny inwestycyjne .	<i>Nieuzwzględniona</i>	Katalog beneficjentów wskazuje podmioty, a nie cechy. Zapis wprowadza zbędne zawężenie.
PRIORYTET 3. EDUKACJA						
238.	Gmina Starogard Gdański	34	Jeżeli planuje się finansowanie inwestycji w edukację cross financing w ramach EFS to w naszym zbyt mały zakres na inwestycje w jej ramach. Inwestycje są planowane, co wynika z ukierunkowania tematycznego na str. 35 i 37.	Fundusz EFS, EFRR	<i>Nieuzwzględniona</i>	W ramach Priorytetu 3, finansowanego w ramach EFS, inwestycje w infrastrukturę mogą być realizowane jedynie uzupełniająco do działań „miękkich”, związanych z podnoszeniem kompetencji nauczycieli, zajęciami dodatkowymi itp.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						Potrzeba budowy nowej infrastruktury edukacyjnej nie została natomiast wskazana jako wybór strategiczny w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .
239.	Miasto Słupsk	34-45	Ograniczenie rozwoju szkolnictwa poza wyższym i zawodowym	Nie założono przebudowy i modernizacji szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych – tylko ewentualne w ramach finansowania krzyżowego.	<i>Nieumwzględniona</i>	W ramach Priorytetu 3, finansowanego w ramach EFS, inwestycje w infrastrukturę mogą być realizowane jedynie uzupełniająco do działań „miękkich” związanych z podnoszeniem kompetencji nauczycieli, zajęciami dodatkowymi itp. Potrzeba budowy nowej infrastruktury edukacyjnej nie została natomiast wskazana jako wybór strategiczny w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .
240.	Gdański Uniwersytet Medyczny Politechnika Gdańska	34	Umożliwienie finansowania infrastruktury badawczo-dydaktycznej przez szkoły wyższe.	Tabela: EFS i EFRR	<i>Nieumwzględniona</i>	W ramach Priorytetu 3, finansowanego w ramach EFS, inwestycje w infrastrukturę mogą być realizowane jedynie uzupełniająco do działań „miękkich”. Potrzeba budowy nowej infrastruktury badawczo-edukacyjnej jest możliwa w ramach Priorytetu 4, jednak jedynie dla szkół wyższych zawodowych, co zgodnie jest z wytycznymi KE i MIR w tym zakresie.
241.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	34-45	Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich. <u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na edukację: <u>inwestycje w edukację</u> – wsparcie obszarów wiejskich przede wszystkim	Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetem 3 Edukacja o brzmieniu jak w uwadze	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dotyczyć będzie wyrównywania szans edukacyjnych oraz uzupełniające do tych działań inwestycje w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej. Wspierany będzie również dostęp do edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich. Konieczne jest przy tym uwzględnienie kwestii demograficznych, analiza ekonomiczna inwestycji po zakończeniu projektu itp.			
242.	Miasto Gdańsk	34-45	W działaniach z zakresu edukacji niewystarczająco zaakcentowany jest problem przedwczesnego wypadania młodzieży z systemu edukacji. Jest to obszar wskazany jako priorytetowy w strategii Europa 2020.		<i>Niewzględniona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż tematyka ta znajdzie się przede wszystkim w sferze oddziaływania PO WER.
243.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Zgodnie z wcześniejszym pismem, proponujemy, aby w Regionalnym Programie Operacyjnym uwzględnić działania na rzecz wsparcia szkoły w zakresie pracy z uczniem młodszym w szkole i placówce na każdym kolejnym etapie kształcenia. Należy zapewnić programy wsparcia umożliwiające identyfikację i eliminację problemów związanych z pokonywaniem kolejnych progów edukacyjnych. Model wsparcia szkoły opracowany zostanie przez MEN, natomiast wdrożenie tych modeli mogłoby zostać sfinansowane z EFS na poziomie regionalnym.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia ta wymaga dalszej analizy pod kątem ewentualnego umieszczenia jej w ramach PO WER lub określenia linii demarkacyjnej w tym zakresie pomiędzy RPO a PO WER. Należy zwrócić uwagę, iż powyższa tematyka jedynie pośrednio znajduje odzwierciedlenie w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , na którego treści bazowano podczas opracowywania Priorytetu 3 <i>Edukacja</i> .
244.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnego programu operacyjnego, zgodnie z założeniami polityki krajowej, powinny uwzględniać działania na rzecz przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu i segregacji, w tym wsparcie dla szkół i placówek z obszarów/środowisk		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane pod kątem uwypuklenia kwestii związanych z zapewnieniem spójności społecznej i terytorialnej w obszarze edukacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			defaworyzowanych.			
245.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Wśród zaproponowanych wskaźników odnotowano brak większości wskaźników właściwych dla kształcenia zawodowego.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
246.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Biorąc pod uwagę konieczność podjęcia przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe strategicznej współpracy z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, zasadne wydaje się objęcie kształcenia zawodowego tzw. podejściem zintegrowanym, obejmującym działania, dla których istnieją warunki do skutecznego przeprowadzenia interwencji dzięki zastosowaniu podejścia zintegrowanego. Tego rodzaju działaniem może być np. kształtowanie oferty szkół zawodowych w regionie.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zakres Działania 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i> Możliwa jest modyfikacja zakresu działania, ale w zaproponowanej uwadze brak konkretnej propozycji.
247.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie osób dorosłych Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać kompleksowe wsparcie dla osób dorosłych chcących podnosić swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje poprzez udział w edukacji formalnej i pozaformalnej, ukierunkowane na zdobycie nowych, podwyższenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych lub podniesienie poziomu wykształcenia.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Tego typu formy kształcenia są już zawarte, m.in. w Działaniach 3.4, 4.1, 5.1, 5.4, 6.1, jednakże zapisy w tym zakresie zostaną uwypuklone.
248.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie osób dorosłych Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowanych we współpracy z pracodawcami poprzez		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Tego typu formy kształcenia są już zawarte, m.in. w Działaniach 3.4, 4.1, 5.1, 5.4, 6.1, jednakże zapisy w tym zakresie zostaną uwypuklone.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			organizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m. in. kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych) oraz organizację innych kursów umożliwiających uzyskanie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych bądź nabycie uprawnień zawodowych. Realizacja powyższych przedsięwzięć została uregulowana w art. 68 a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz rozporządzeniu w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.			
249.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	<p>Kształcenie osób dorosłych</p> <p>Istotne jest by w RPO szczególny nacisk został położony na upowszechnianie wszelkich form współpracy szkół zawodowych z pracodawcami w procesie kształcenia zawodowego. Niezwykle istotne będzie w tym zakresie zachęcenie pracodawców, zarówno na poziomie regionalnym jak i lokalnym do większego zaangażowania i włączenia się w proces kształcenia zawodowego i egzaminowania, w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikacji potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, – oceny wymagań kwalifikacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia w zawodach, – konstruowania oferty kształcenia w szkołach i w formach pozaszkolnych, – wspólnego przygotowywania programów nauczania dla zawodu, – organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla uczniów, – organizacji ze szkołami kwalifikacyjnych kursów zawodowych, – szerszego udziału pracodawców w organizacji praktyk i staży dla nauczycieli 		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Tego typu formy kształcenia są już zawarte, m.in. w Działaniach 3.4, 4.1, 5.1, 5.4, 6.1, jednakże zapisy w tym zakresie zostaną uwypuklone.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			kształcenia zawodowego, – zwiększenia dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii, – tworzenia ośrodków egzaminacyjnych przez pracodawców.			
250.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie osób dorosłych Istotnym wsparciem dla tworzenia RPO mogą być przykładowe propozycje działań wypracowane w ramach projektów systemowych KOWEZiU, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności z zakresu współpracy szkół zawodowych z pracodawcami, zapewniania jakości kształcenia zawodowego oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Tego typu formy kształcenia są już zawarte, m.in. w Działaniach 3.4, 4.1, 5.1, 5.4, 6.1, jednakże zapisy w tym zakresie zostaną uwypuklone.
251.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie zawodowe Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać upowszechnianie wszelkich form współpracy szkół zawodowych z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, instytucjami rynku pracy i szkołami wyższymi. Niezwykle istotne będzie w tym zakresie zachęcenie pracodawców na poziomie regionalnym i lokalnym do większego zaangażowania i włączenia się w proces kształcenia zawodowego i egzaminowania. Współpraca z pracodawcami powinna mieć charakter zarówno strategiczny (włączenie pracodawców w system identyfikacji potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na regionalnym i lokalnym rynku pracy, wspólne projektowanie oferty kształcenia), jak i praktyczny (większe zaangażowanie pracodawców we wspólne przygotowywanie programów nauczania ze szkołami, organizację kształcenia praktycznego dla		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres Działania 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynku pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			uczniów w rzeczywistych warunkach pracy oraz prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, jak również zwiększenie udziału pracodawców w egzaminowaniu). Współpraca z uczelniami powinna być skoncentrowana m.in. wokół doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego, dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii oraz wspólnych działań na rzecz doradztwa edukacyjno-zawodowego.			
252.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie zawodowe Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy. Interwencja powinna zapewnić nauczycielom zawodu możliwość aktualizowania swojej wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy. Powyższe powinno być osiągnięte poprzez poszerzenie oferty praktyk i staży dla nauczycieli w przedsiębiorstwach, uruchomienie studiów podyplomowych mających na celu przeciwdziałanie brakom kadrowym w kształceniu zawodowym, szkolenia kaskadowe dla nauczycieli organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres Działania 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>
253.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie zawodowe Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny wspierać rozwój calożyciowego doradztwa zawodowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez: zapewnienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej od pierwszych etapów edukacyjnych, w tym umożliwienie uczniom szkół podstawowych zapoznania		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres Działania 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			się ze światem zawodów również z wykorzystaniem centralnie wypracowanych materiałów oraz tworzenie regionalnych platform edukacyjno-zawodowych integrujących informacje o rynku pracy i ofercie kształcenia. Działania podejmowane w poszczególnych regionach powinny obejmować również współpracę różnych instytucji działających w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz organizację różnych form kształcenia i doskonalenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, dzięki którym uzyskają one odpowiednie przygotowanie do ich realizacji.			
254.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie zawodowe Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględnić tworzenie i/lub rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego lub innych jednostek organizacyjnych realizujących zadania zbieżne z zadaniami ckg. Niezbędna będzie w tym zakresie współpraca organów prowadzących szkoły w utworzeniu dobrze funkcjonującego centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, które będzie oferowało młodzieży i dorosłym różne formy kształcenia i poradnictwa zawodowego oraz będzie współpracowało z pracodawcami. Możliwość tworzenia centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego została zapewniona w art. 62a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres działań 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>
255.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	34-45	Kształcenie zawodowe Dopełnieniem powyższych działań będzie tworzenie w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres działań 3.4/4.1 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			pracy zawodowej dzięki znaczącemu doinwestowaniu systemu kształcenia zawodowego. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać wyposażenie/ doposażenie szkół i placówek w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne zapewniające wysoką jakość kształcenia i umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach (w oparciu o centralnie opracowane rekomendacje).			zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
CELE SZCZEGÓŁOWE PRIORYTETU						
256.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	34	Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ,	Pkt 3 uzupełnić (...) pracy oraz perspektyw zrównoważonego rozwoju.	<i>Niewzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „sytuacji na rynku pracy”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. sytuację. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> .
257.	Gmina Kolbudy	34	Gmina Kolbudy planuje wraz z Gminą Miasta Gdańska i Gminą Pruszcz Gdański wybudowanie w formule partnerstwa nowoczesnej szkoły w miejscowości Kowale w Gminie Kolbudy. Ponieważ jest to bardzo kosztowna inwestycja, bez wsparcia zewnętrznym dofinansowaniem nie uda się jej zrealizować. W nowo wybudowanej szkole będą się uczyć dzieci z Gdańska Południe, Gmin Kolbudy i Pruszcz Gdański. Są to dynamicznie rozwijające się obszary, zabudowane nowymi osiedlami mieszkaniowymi, w których w przeważającej części zamieszkują młode małżeństwa z małymi dziećmi. Należy im zapewnić łatwy dostęp do nowoczesnej infrastruktury szkolnej, aby wyrównać ich szanse w dostępie do efektywnej edukacji. Istniejące szkoły na terenie Gminy Kolbudy są przepelnione, co jest dyskomfortem	Dodanie celu szczegółowego „Zwiększenie udziału dzieci w wysokiej jakości edukacji szkolnej”, oraz wskaźnika rezultatu „Liczba dzieci objętych edukacją w ośrodkach szkolnych objętych wsparciem w ramach Programu (osoby)”.	<i>Niewzględniona</i> / <i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<i>Niewzględniona:</i> Zaproponowany cel szczegółowy zawiera się w obecnym celu szczegółowym 2. <i>Do rozważenia na dalszym etapie prac:</i> Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, a także samorządu gminnego, który pragnie aby najmłodszy obywatele uczyli się w komfortowych warunkach.			
WSKAŹNIKI REZULTATU						
258.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	34	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP. Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
259.	Gdański Uniwersytet Medyczny	34	Liczba studentów będzie wskaźnikiem znacznie lepiej odzwierciedlającym efekty priorytetu. Generowanie wskaźników odnoszącego się do absolwentów zajmie 3-5 lat, co znacząco wydłuża czas monitoringu projektów i zwiększa ryzyko ich realizacji. Ponadto w działaniu 3.5 przewidziano wyłącznie wskaźniki odnoszące się do studentów i do nauczycieli akademickich.	Proponuje się: Liczba <u>studentów</u> wspartych kierunków zamawianych oraz wydziałów międzyuczelnianych i kierunków interdyscyplinarnych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
260.	Gdański Uniwersytet Medyczny	34	Co do zasady generowanie tych wskaźników uzależnione będzie od cyklem roku akademickiego, zgodnie z którym nabory prowadzi się raz do roku.	Wskaźniki rezultatu nr 5 i nr 6: Częstotliwość monitorowania raz na rok	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
DZIAŁANIE 3.1 EDUKACJA PRZEDSZKOLNA						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
261.	Miasto Chojnice	35-36	Program pomija te instytucje, a w nich również prowadzone są programy wczesnej edukacji dziecka, brak możliwości doskonalenia zawodowego kadr, realizacji programów edukacyjnych - pomimo zapisów o wspieraniu powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3 (str. 52)	Uzupełnienie o obszar „opieki nad dziećmi do lat 3” (żłobki, kluby dziecięce)	<i>Niewzględniona</i>	Odnosnie form opieki nad dziećmi do lat 3, w ramach Programu prowadzona będzie jedynie interwencja ukierunkowana na zwiększanie ich dostępności (Działanie 5.2 Programu), co jest zgodne z zapisami RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> oraz wytycznymi KE i MIR.
Uzasadnienie realizacji						
262.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	35	Zgodnie z art. 24 ratyfikowanej rok temu przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki. Kształcenie w okresie dzieciństwa ma przełożenie na kształtowanie się późniejszej ścieżki edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego. Jedną z ważniejszych misji edukacji przedszkolnej jest wyrównanie szans rozwojowych dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych.	Propozycja uzupełnienia: Istotną barierą w korzystaniu z prawa do edukacji na poziomie przedszkolnym (nieobligatoryjnym) jest niepełnosprawność. ³ Ze względu na długoterminowe efekty (większe szanse na prawidłową socjalizację a tym samym na podjęcie w przyszłości pracy i samodzielnego życia), jak też stymulujący prorozwojowy charakter samej edukacji przedszkolnej oraz ze względu na umożliwienie podjęcia / powrotu do pracy przez rodziców (zwłaszcza przez matki), którzy należą do kategorii rodzin zagrożonych wykluczeniem, należy wykorzystać fundusze w celu zwiększenia dostępu tej kategorii dzieci do wczesnej edukacji.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
263.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	35	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w	Propozycja uzupełnienia: Istotną barierą w korzystaniu z prawa do edukacji na poziomie przedszkolnym (nieobligatoryjnym) jest niepełnosprawność. ⁴ Ze względu na długoterminowe efekty (większe szanse na prawidłową socjalizację a tym samym na podjęcie w przyszłości pracy i samodzielnego życia), jak też stymulujący prorozwojowy charakter samej edukacji przedszkolnej	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO

³ Zob. np. "Równe szanse w dostępie do edukacji osób z niepełnosprawnościami. Analiza i zalecenia", red. Anna Błaszczak, wyd. przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012.

⁴ Dudzińska Agnieszka "Uczniowie z niepełnosprawnościami w Polsce wg danych Systemu Informacji Oświatowej 2010", w: "Równe szanse w dostępie do edukacji osób z niepełnosprawnościami. Analiza i zalecenia", red. Anna Błaszczak, wyd. przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012, s. 121-192.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki. Kształcenie w okresie dzieciństwa ma przełożenie na kształtowanie się późniejszej ścieżki edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego. Jedną z ważniejszych misji edukacji przedszkolnej jest wyrównanie szans rozwojowych dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych.	oraz ze względu na umożliwienie podjęcia / powrotu do pracy przez rodziców (zwłaszcza matki), którzy należą do kategorii rodzin zagrożonych wykluczeniem, należy wykorzystać fundusze w celu zwiększenia dostępu tej kategorii dzieci do wczesnej edukacji. Dlatego też przedsięwzięcia te będą obejmować działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych poprzez organizowanie i prowadzenie dodatkowych zajęć wspierających w placówkach wychowania przedszkolnego (np. logopedycznych, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego itp.).		WP.
264.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	35	-	... Brakuje natomiast placówek dostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych, osób żyjących na wsiach i w małych miastach, a także uboższych mieszkańców dużych miast. Występuje brak różnorodności działań realnych, związanych z włączaniem osób niepełnosprawnych do edukacji na wszystkich poziomach, w placówkach ogólnodostępnych. Promocja wczesnej socjalizacji osób niepełnosprawnych przez włączanie do edukacji w zwykłych ogólnodostępnych szkołach przyczynia się w dłuższej perspektywie do zwiększenia szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
265.	Gmina Starogard Gdański	35	W roku 2016 wchodzi obowiązek zapewnienia miejsc przedszkolnych dzieciom w wieku poniżej 5 lat. Gminy będą radykalnie musiały znaleźć miejsca dla większej liczby dzieci. Aby przygotować się do planowanych zmian niezbędny jest plan dotyczący finansowania tworzenia nowych miejsc dla przyszłych przedszkolaków.	Wsparcie ukierunkowane będzie na tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej , w tym finansowanie budowy, przebudowy/remontu infrastruktury i wyposażenia: przedszkoli (w tym przedszkoli przyzakładowych i specjalnych), oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz innych form wychowania przedszkolnego, tj. punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego.	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na fakt, iż Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, nie możliwa jest w jego ramach budowa infrastruktury edukacyjnej. Zgodnie z wytycznymi MEN i MIR, wskazane jest m.in. adaptowanie już istniejącej infrastruktury lub rozwój innych form wychowania przedszkolnego, tj. punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego.
266.	Gmina Sierakowice	35	Barierą rozwoju placówek przedszkolnych jest przede wszystkim brak bazy lokalowej.	Wsparcie ukierunkowane będzie na tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej, w tym finansowanie budowy, przebudowy, rozbudowy i	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na fakt, iż Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, nie możliwa jest w jego ramach budowa

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				remontu infrastruktury i wyposażenia:		infrastruktury edukacyjnej. Zgodnie z wytycznymi MEN i MIR, wskazane jest m.in. adaptowanie już istniejącej infrastruktury lub rozwój innych form wychowania przedszkolnego, tj. punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego.
267.	Miasto Gdynia	35	Zwiększy się udział dzieci z niepełnosprawnością w edukacji przedszkolnej.	Ostatnie zdanie 1 akapitu Ukierunkowania tematyczne u.. <i>tak, by były w pełni przyjazne i dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
268.	Politechnika Gdańska	35	Powstawanie nowych przedszkoli powinno być również możliwe przez budowę nowych obiektów.	Wsparcie ukierunkowane będzie na tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej, w tym finansowanie budowy, przebudowy/remontu infrastruktury i wyposażenia:	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na fakt, iż Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, nie możliwa jest w jego ramach budowa infrastruktury edukacyjnej. Zgodnie z wytycznymi MEN i MIR, wskazane jest m.in. adaptowanie już istniejącej infrastruktury lub rozwój innych form wychowania przedszkolnego, tj. punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego.
269.	Masik Grzegorz	35	Edukacja kulturalna nie jest rodzajem kompetencji, edukacja może prowadzić do rozwoju kompetencji i ich nabycia. Edukacja kulturalna nie należy więc do kompetencji kluczowych ale należy do nich m.in. „ świadomość i ekspresja kulturowa ” http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_pl.pdf	... przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych (społecznych, porozumiewania się, umiejętności uczenia się i in.) oraz edukacji kulturalnej, ekologicznej i prozdrowotnej	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany na bardziej syntetyczny, skoncentrowany na uwypukleniu kompetencji kluczowych.
270.	Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 sp. z o.o.	35	Nie jest jeszcze w szerokim znaczeniu edukacja prozdrowotna jednoznaczna z edukacją sportowego – aktywnego trybu życia i na poziomie wyjaśnienia zakresu interwencji niezbędne jest takie sprecyzowanie.	Ponadto, w ramach Działania prowadzona będzie interwencja służąca podnoszeniu jakości edukacji przedszkolnej , przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz edukacji ekologicznej, sportowej i prozdrowotnej.	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
271.	Politechnika Gdańska	35	Nowe formy opieki przedszkolnej, w tym wykorzystanie technologii cyfrowych w funkcjonowaniu przedszkoli wpłynęły pozytywnie na jakość oferowanych usług edukacyjnych.	Ponadto, w ramach Działania prowadzona będzie interwencja służąca nowym formom opieki przedszkolnej (e-przedszkola) oraz podnoszeniu jakości edukacji przedszkolnej i przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną doprecyzowane, należy jednak zauważyć, iż obecna treść Programu dopuszcza zastosowanie rozwiązań cyfrowych w obszarze edukacji przedszkolnej, pod warunkiem skoncentrowania się na kształtowaniu kompetencji kluczowych.
272.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	35	Zgodnie z art. 24 ratyfikowanej rok temu przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki. Kształcenie w okresie dzieciństwa ma przełożenie na kształtowanie się późniejszej ścieżki edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego. Jedną z ważniejszych misji edukacji przedszkolnej jest wyrównanie szans rozwojowych dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych.	Ukierunkowanie tematyczne odnosi się do tworzenia miejsc w przedszkolach specjalnych. Jest to sprzeczne z polityką włączania edukacyjnego. Należy pamiętać, że dzieci z niepełnosprawnością w wieku przedszkolnym są jedyną podgrupą przedszkolaków, na które samorząd może otrzymać subwencję oświatową, naliczaną wyłącznie z tytułu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Edukacja przedszkolna pozostałych dzieci jest finansowana wyłącznie ze środków własnych samorządu. Umożliwia to unikanie segregacji tych dzieci we wczesnym dzieciństwie. Stąd należy promować rozwiązania polegające na dostosowaniu możliwości przedszkoli ogólnodostępnych (w tym punktów przedszkolnych) do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
273.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	35	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki.	Propozycja uzupełnienia Ukierunkowania tematycznego: „...Interwencja ta realizowana będzie głównie poprzez: prowadzenie zróżnicowanych form zajęć bezpośrednio wspierających rozwój dzieci oraz doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie przygotowania do kształtowania kompetencji kluczowych w pracy z dziećmi młodszymi, w tym niepełnosprawnymi. Uzupełniająco, w ramach finansowania krzyżowego, możliwe będą również modernizacja infrastruktury oraz doposażenie przedszkoli, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, wspomagających system edukacji poprzez wykorzystanie	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				nowoczesnych narzędzi nauczania.		
274.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	35	Nie jest jeszcze w szerokim znaczeniu edukacja prozdrowotna jednoznaczna z edukacją sportowego – aktywnego trybu życia i na poziomie wyjaśnienia zakresu interwencji niezbędne jest takie sprecyzowanie.	Ponadto, w ramach Działania prowadzona będzie interwencja służąca podnoszeniu jakości edukacji przedszkolnej, przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz edukacji ekologicznej i prozdrowotnej. Proponujemy dopisać (...) kompetencji (...) sportowej	Uwzględniona	
275.	Gmina Kobylnica	35	Obok kształcenia i wychowywania, ważnym obszarem działania przedszkoli (szkół) powinna być profilaktyka zdrowia oraz zapobieganie nieprawidłowościom rozwojowym. Pomimo ogólnych zapisów warto dookreślić możliwość realizacji programów profilaktycznych. W obecnym okresie programowania w ramach RPO WP w działaniu 9.2 pomimo preferencji dla projektów podnoszących zdolność jednostek ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki i diagnostyki w ramach cross-finansingu możliwe było jedynie przeprowadzenie szkoleń dla osób uczestniczących w projekcie lub kampanii promocyjnych w zakresie diagnostyki i profilaktyki. Brak możliwości przeprowadzenia programów profilaktycznych przyczynił się do ograniczenia ciekawych projektów lub spowodował, że nie były one kompleksowe.	Ponadto, w ramach Działania prowadzona będzie interwencja służąca podnoszeniu jakości edukacji przedszkolnej, przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz edukacji ekologicznej i prozdrowotnej <u>realizowanej również poprzez programy profilaktyczne.</u>	Nieuwzględniona	Realizacja programów profilaktycznych w sektorze edukacji jest możliwa w ramach obecnych zapisów Programu, należy jednak pamiętać, iż może mieć ona jedynie charakter uzupełniający w stosunku do działań na rzecz kształcenia kompetencji kluczowych.
276.	Miasto Gdańsk	35	Zwiększy się udział dzieci z niepełnosprawnością w edukacji przedszkolnej.	Uzupełniająco, w ramach finansowania krzyżowego, możliwe będą również modernizacja infrastruktury oraz doposażenie przedszkoli tak, by były w pełni przyjazne i dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.	Częściowo uwzględniona	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
277.	Państwowy Fundusz	35	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – „Państwa Strony	Ponadto, w ramach Działania prowadzona będzie interwencja służąca podnoszeniu jakości edukacji	Częściowo uwzględniona	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski		uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”. Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki.	przedszkolnej , przede wszystkim w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uwzględniających edukację kulturalną) oraz edukacji ekologicznej i prozdrowotnej. Interwencja ta realizowana będzie głównie poprzez: prowadzenie zróżnicowanych form zajęć bezpośrednio wspierających rozwój dzieci w tym dzieci niepełnosprawnych oraz doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie przygotowania do kształtowania kompetencji kluczowych w pracy z dziećmi młodszymi. Uzupełniająco, w ramach finansowania krzyżowego, możliwe będą również modernizacja infrastruktury oraz doposażenie przedszkoli, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, wspomagających system edukacji poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi nauczania		równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
278.	Ministerstwo Środowiska	35	Podnoszenie jakości edukacji powinno iść także w kierunku kształtowania wzorców zrównoważonej konsumpcji sprzyjając gospodarce niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów. Kompetencje i umiejętności w tym zakresie muszą być wyrabiane na wszystkich etapach kształcenia poczynając od przedszkola. Wymaga to również podnoszenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Jednym z celów Strategii „Europa 2020” na najbliższe lata jest inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. EFS ma wspierać realizację Strategii 2020. Transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów wymaga zarówno działań infrastrukturalnych, twardych inwestycji ale również zmiany wzorców konsumpcji i zachowań ludzi.	Usunięcie z nawiasu określenia –uwzględniających edukację kulturalną i zastąpienie tego określeniem– edukację dla zrównoważonego rozwoju)	<i>Nieuwzględniona</i>	Obecny zapis zgodny jest z treścią RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> i uwzględnia edukację ekologiczną, co jest terminem bardziej precyzyjnym.
Preferencje						
279.	Ministerstwo Pracy i Polityki	35	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych „Państwa Strony uznają	Propozycja rozważenia uzupełnienia katalogu preferencji o zasadę dotyczącą tworzenia miejsc dla	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Spolecznej		<i>prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym</i> . Osoby z niepełnosprawnością powinny mieć równy dostęp do szkół ogólnodostępnych, na wszystkich poziomach nauki.	dzieci niepełnosprawnych.		równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
280.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	35	Uważamy, iż w obszarze tworzenia nowych miejsc edukacji przedszkolnej, promocji edukacji przedszkolnej oraz podnoszeniu jakości edukacji przedszkolnej organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej są równie dobrymi partnerami dla samorządów jak partnerzy prywatni. Zawężenie do wskazanych w obecnej wersji RPO partnerstw w praktyce wykluczy partnerów społecznych z realizacji tych zadań.	Proponuje się dodać zapis, iż preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie kilku samorządów, formule partnerstwa publiczno-prywatnego lub/i partnerstwa publiczno-społecznego.	<i>Uwzględniona</i>	
281.	Politechnika Gdańska	35	Obecna preferencja ogranicza możliwości tworzenia przedszkoli pozostałym beneficjentom z sektora publicznego.	W zakresie wspierania tworzenia nowych miejsc edukacji przedszkolnej, preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie kilku samorządów (np. gmina-gmina, powiat-gmina) lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego lub też realizowane samodzielnie przez instytucje publiczne, w tym szkoły wyższe	<i>Niewzględniona</i>	Preferencja została zaczerpnięta z RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , nie posiada charakteru wykluczającego i nie uniemożliwia projektów realizowanych samodzielnie.
282.	Słowiński Park Narodowy	35	Jednym z zadań wynikającym z ustawy o ochronie przyrody jest prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą, którą objęte są dzieci i młodzież z regionu, jak również spoza regionu. Stąd też celowe wydaje się rozszerzenie zapisu o parki narodowe i krajobrazowe, co umożliwiłoby kształcenie dzieci z zakresu edukacji ekologicznej w partnerstwie: szkoły/przedszkola z parkami narodowymi i krajobrazowymi.	2) realizowane w partnerstwie przedszkola lub organu prowadzącego z co najmniej jednym spośród następujących podmiotów: d) parki narodowe i krajobrazowe	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Preferencja została zaczerpnięta z RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , nie posiada charakteru wykluczającego i nie uniemożliwia projektów realizowanych w partnerstwie z parkami narodowymi i krajobrazowymi. Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Ukierunkowanie terytorialne						
283.	Związek Gmin Pomorskich	35		<p>Proponujemy jako ukierunkowanie terytorialne zapisać obszary gmin wiejskich. Ponadto, na dalszym etapie wnioskujemy, aby uwzględnić ogłoszenie odrębnych konkursów dla tych obszarów.</p> <p>Program, w tym zakresie, również nie uwzględnia jasnych zasad i kryteriów wyposażania, doposażenia oraz wykonywania jakichkolwiek robót budowlanych w obiektach przedszkolnych.</p>	<p><i>Niewzględniona</i></p> <p>/</p> <p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i></p>	<p><i>Niewzględniona:</i></p> <p>Ukierunkowanie terytorialne „obszary o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej średniej wojewódzkiej” pochodzi ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> oraz RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> i zostało zdefiniowane w oparciu o problem niskiego uczestnictwa w edukacji przedszkolnej. Należy podkreślić, iż obszary te to najczęściej obszary wiejskie.</p> <p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac:</i></p> <p>Kwestie kryteriów/kwalifikowalności kosztów zostaną określone w dokumentach uszczegółwiających Program.</p>
284.	Gmina Sierakowice	35	Nowe miejsca edukacji przedszkolnej powinny być tworzenie przede wszystkim w gminach rozwojowych.	<p>W zakresie tworzenia nowych miejsc edukacji przedszkolnej:</p> <p>- obszary o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej średniej wojewódzkiej.</p> <p>- obszary charakteryzujące się przyrostem naturalnym powyżej średniej wojewódzkiej</p>	<p><i>Niewzględniona</i></p>	<p>Ukierunkowanie terytorialne „obszary o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej średniej wojewódzkiej” pochodzi ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> i zostało zdefiniowane w oparciu o problem niskiego uczestnictwa w edukacji przedszkolnej.</p>
285.	Powiat Kościerski	35	W związku z koniecznością realizacji dalszych działań tworzenia i utrzymania przedszkoli na terenach wiejskich	<p>W zakresie tworzenia nowych miejsc edukacji przedszkolnej:</p> <p>☐ ☐ obszary o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej średniej wojewódzkiej,</p> <p>- obszar terenów wiejskich</p>	<p><i>Niewzględniona</i></p>	<p>Ukierunkowanie terytorialne „obszary o odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej średniej wojewódzkiej” pochodzi ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> i zostało zdefiniowane w oparciu o problem niskiego uczestnictwa w edukacji przedszkolnej. Należy podkreślić, iż obszary te to najczęściej obszary wiejskie.</p>
Sposób realizacji i forma wsparcia						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
286.	Gmina Kartuzy	35	Ujednolicenie zapisów odnośnie trybu negocjacyjnego w ramach ZIT/ZPT w całym dokumencie	Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) Konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie) 2) Negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT)	<i>Uwzględniona</i>	
Beneficjenci						
287.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	36	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
288.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	36	Zmiana zapisu pozwoli na realizację projektów z zakresu edukacji przedszkolnej przez Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB, Zadania takie są przez ośrodek realizowane od 5 lat – niestety w związku z niewielkim finansowaniem zewnętrznym obszar działania jest niewielki. Proponowane przez Akwarium gdyńskie zajęcia edukacyjne dla grup przedszkolnych organizowane w oparciu o naukę przez zabawę są bardzo wysoko oceniane przez opiekunów grup przedszkolnych i samych uczestników zajęć. Realizowane szkolenia aktywizujące dla nauczycieli oddziałów wczesnoszkolnych dotychczas zrealizowane zostały bardzo wysoko ocenione przez uczestników i cieszyły się dużym zainteresowaniem	Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o bardziej syntetyczną kategorię „jednostki naukowe”. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w zakresie jakości edukacji przedszkolnej nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący przedszkola.
289.	Politechnika Gdańska	36	Dodanie beneficjanta umożliwi szkołom wyższym podjęcie tematów związanych z zapewnieniem opieki nad dziećmi studentów i pracowników.	szkoły wyższe	<i>Niewzględniona</i>	Szkoły wyższe mieszczą się w szerszej kategorii „instytucje edukacyjne”.
290.	Gdański Uniwersytet Medyczny	36	Uzupełnienie listy beneficjentów o placówki tego typu znacząco wzmocni możliwość realizacji edukacji o charakterze prozdrowotnym.	Publiczne zakłady opieki zdrowotnej.	<i>Niewzględniona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie jakości edukacji przedszkolnej nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący przedszkola.
Wskaźniki produktu						
291.	Gmina Kolbudy	36	Gmina Kolbudy planuje wraz z Gminą Miasta Gdańska i Gminą Pruszcz Gdański	Dodanie wskaźnika produktu „Liczba obiektów wychowania szkolnego utworzonych w ramach	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na fakt, iż Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, nie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wybudowanie w formule partnerstwa nowoczesnej szkoły w miejscowości Kowale w Gminie Kolbudy. Ponieważ jest to bardzo kosztowna inwestycja, bez wsparcia zewnętrznym dofinansowaniem nie uda się jej zrealizować. W nowo wybudowanej szkole będą się uczyć dzieci z Gdańska Południe, Gmin Kolbudy i Pruszcz Gdański. Są to dynamicznie rozwijające się obszary, zabudowane nowymi osiedlami mieszkaniowymi, w których w przeważającej części zamieszkują młode małżeństwa z małymi dziećmi. Należy im zapewnić łatwy dostęp do nowoczesnej infrastruktury szkolnej, aby wyrównać ich szanse w dostępie do efektywnej edukacji. Istniejące szkoły na terenie Gminy Kolbudy są przepelnione, co jest dyskomfortem zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, a także samorządu gminnego, który pragnie aby najmłodszy obywatele uczyli się w komfortowych warunkach.	dofinansowania w programie (szt.)”		możliwa jest w jego ramach budowa infrastruktury edukacyjnej. Zgodnie z wytycznymi MEN i MIR, wskazane jest m.in. adaptowanie już istniejącej infrastruktury lub rozwój innych form wychowania przedszkolnego, tj. punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego.

DZIAŁANIE 3.2 EDUKACJA OGÓLNA

292.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Pólnocy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borz Tuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna	36- 39	Z uwagi na fakt, iż szkoła stanowi często jeden z niewielu (a czasami jedyny) ośrodek skupiający znaczną część środowiska lokalnego, umożliwienie realizacji wybranych działań stanowiących zakres działania 3.3. z wykorzystaniem podejścia RLKS może w sposób zdecydowany poprawić współpracę społeczności lokalnej na rzecz rozwoju. Poprzez realizację takich zadań jak: inicjatywy związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych uwzględniające edukację kulturalną oraz działania związane z edukacją ekologiczną i prozdrowotną, jak również organizacja źródnicy form opieki świetlicowej w szkołach, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz zajęć edukacyjnych w świetlicach środowiskowych	Uzasadnienie realizacji Jednym z najważniejszych problemów województwa pomorskiego jest niezadowolająca jakość kształcenia na wszystkich etapach edukacji, o czym świadczą m.in. utrzymujące się poniżej średniej krajowej wyniki egzaminów zewnętrznych uczniów pomorskich szkół. Na zaistniałą sytuację w szczególności negatywny wpływ mają wyniki uzyskiwane przez uczniów wielu szkół z obszarów wiejskich i małych miast. W szkołach usytuowanych w dużych miastach średnie wyniki egzaminacyjne nie odbiegają od krajowych; jednak tu niepokojącym zjawiskiem, nasilającym się w ostatnich latach jest polaryzacja wyników egzaminów zewnętrznych, w szczególności w gimnazjach. <u>Niezadowolające wyniki egzaminów zewnętrznych spowodowane są przede wszystkim niskim poziomem kreatywności uczniów, która zanika stopniowo gdy</u>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności
------	---	-----------	--	---	-------------------------------	--

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępicę Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowych Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke POZIOM Piotr		<p>czy projekty kompleksowe, łączące działania skierowane do nauczycieli, uczniów i rodziców możliwe do osiągnięcia są takie efekty jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w wysokiej jakości edukacji, w tym w edukacji pozaformalnej - zapewnienie dzieciom i młodzieży (w tym uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych) indywidualny rozwój - pobudzenie kreatywności i rozwój kompetencji kluczowych - poprawa jakości współpracy na poziomie lokalnym w zakresie edukacji (w tym w zakresie edukacji ekologicznej, prozdrowotnej, kulturalnej, itp.) <p>Wpisanie pkt. 4 pozwoli na realizację zadań dostosowanych do lokalnych potrzeb edukacyjne i je zaspokajających, przy współpracy zarówno jednostek terytorialnych - gmin, szkół, organizacji pozarządowych, a także samych mieszkańców Przykładami projektów mogą być m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kola zainteresowań szkołach w godzinach popołudniowych - zajęcia ruchowe - różnicowane pod względem zainteresowań i predyspozycji dzieci i młodzieży co będzie sprzyjać obniżaniu odsetka zwolnień z WF-u a co za tym idzie mniejszej liczbie schorzeń, układu ruchu, kręzenia i otyłości u młodych ludzi - wprowadzenie indywidualnych ścieżek nauczania przez nauczycieli do odpowiednich predyspozycji ucznia - wprowadzenie żywych lekcji historii uwzględniające historię regionu, lub żywych lekcje przyrody. Szczególnie na wsiach takie rozwiązania są możliwe. Istniejące LGD 	<p><u>wraz ze wzrostem ilości przymusowych treści, które wymagają wyłącznie zapamiętywania, a nie samodzielnego, logicznego myślenia. Niezwykle rzadko nabywanie wiedzy i umiejętności odbywa się w sposób ciekawy, interesujący i pobudzający do kreatywności. Jakość kształcenia na wszystkich etapach edukacji ogólnej jest zbyt niska - nie ma żywych lekcji, pomoce dydaktyczne nie motywują do kreatywnej pracy, a mimo to wymagania wobec uczniów są mocno obciążające dla ucznia, co powoduje wzrost ilości zachowań agresywnych i stanów depresyjnych w bardzo młodym wieku.</u></p> <p>Na zaistniałą sytuację w negatywny sposób wpływa m.in. fakt, iż działania podejmowane przez placówki doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych nie mają charakteru systemowego i nie zapewniają systematycznego wsparcia rozwoju szkół. Zauważalny jest brak wsparcia dla nauczycieli kształcenia zawodowego oraz słabe upowszechnienie wśród nauczycieli metod kształcenia na odległość (<i>e-learning</i>). Funkcjonujące obecnie doskonalenie nauczycieli oparte jest na incydentalnych formach, niezapewniających trwałej poprawy umiejętności dydaktycznych kadry pedagogicznej, zwłaszcza w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych. Ponadto, czynnikiem utrudniającym wypracowywanie nowych narzędzi wsparcia nauczycieli jest widoczny w województwie pomorskim brak przedmiotowych i podmiotowych sieci współpracy nauczycieli i dyrektorów szkół na poziomie powiatu i na poziomie regionu.</p> <p>Pomorskie charakteryzuje niski poziom współpracy szkół ze środowiskiem lokalnym. Mała liczba funkcjonujących rad szkół oraz rad oświatowych powoduje brak neutralnej przestrzeni nawiązywania partnerskich relacji na linii rodzice/opiekunowie-nauczyciel. Bardzo mała popularność rad oświatowych (w całym województwie pomorskim funkcjonuje tylko jedna) przy jednoczesnym braku innych form</p>		<p>wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego Działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p> <p>Preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.</p> <p>Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o LGD/LGR.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Pozjomski</p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader</p>		<p>mają już niemałe doświadczenie w tym zakresie dlatego wdrażanie tego działania z wykorzystaniem podejścia RLKS byłoby znacznie bardziej efektywne od tradycyjnego podejścia.</p>	<p>współpracy, skutkuje deficytem rzetelnego dialogu o edukacji, prowadzonego przez szeroki krąg interesariuszy. <u>Na obszarach wiejskich powstało wiele świetlic, w których na zapewnienie aktywności są wystarczające fundusze, zaś wykorzystanie komercyjne tych obiektów jest ograniczone. Z powodzeniem można wykorzystać je do zajęć pozaszkolnych. Bardzo często może być to jedyne miejsce możliwości nauki niektórych dzieci szczególnie z rodzin patologicznych lub o bardzo niskim statusie społecznym. Należy również powrócić do relacji uczeń uczy ucznia, często skutkuje to większymi efektami niż relacja nauczyciel-uczeń.</u></p> <p>Ukierunkowanie tematyczne</p> <p>Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną i prozdrowotną uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych, głównie poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie przygotowania do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów oraz prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, a w szczególności pozaszkolnych związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych. Uzupełniająco, m.in. w ramach finansowania krzyżowego, możliwe będzie doposażenie szkół, w tym uwzględniające cyfryzację oraz rozbudowa/przebudowa/remont infrastruktury dydaktycznej (przede wszystkim w zakresie pracowni przedmiotowych). Realizowane będą projekty kompleksowe, łączące działania skierowane do nauczycieli, uczniów i rodziców, obejmujące minimum jeden rok szkolny.</p> <p>W ramach Działania, wsparte zostaną także przedsięwzięcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację zajęć kompensacyjno-wyrównawczych, zróżnicowanych form opieki świetlicowej w szkołach, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz zajęć</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>edukacyjnych w świetlicach środowiskowych.</p> <p>Interwencją objęte zostanie również kompleksowe wspomaganie szkół w zakresie diagnozowania potrzeb rozwojowych, doboru dostosowanych do tych potrzeb form doskonalenia oraz pomocy we wdrażaniu zmian, a także budowa sieci współpracy i samokształcenia dla dyrektorów oraz nauczycieli szkół i placówek.</p> <p>Wsparcie obejmie również rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach edukacyjnych nie wyłączając ośrodków szkolno-wychowawczych przede wszystkim poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli doradców zawodowych m.in. w zakresie wsparcia osób zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu edukacji (np. socjoterapia motywacyjna) oraz indywidualnych form doradztwa (np. brokering edukacyjny).</p> <p>W ramach Działania prowadzone będą także działania wspomagające dotyczące:</p> <p>I) współpracy szkół i placówek z uczelniami w zakresie tworzenia dostosowanych do potrzeb szkół i nauczycieli narzędzi dydaktycznych oraz budowy klas/szkół patronackich,</p> <p>2) organizacji sieci szkół referencyjnych jako miejsca wdrażania innowacji pedagogicznych, prowadzenia zajęć praktycznych dla studentów, lekcji otwartych, staży i praktyk dla nauczycieli (w tym zakresie interwencja zostanie skierowana wyłącznie do szkół uzyskujących najwyższe EWD), rozwoju dialogu edukacyjnego.</p> <p>Preferencje</p> <p>Preferowane będą projekty wiążące działania edukacyjne z potrzebami regionalnego rynku pracy.</p> <p>W zakresie kompetencji kluczowych, preferowane będą projekty:</p> <p>1) przyczyniające się do kształtowania wśród uczniów oprócz kompetencji kluczowych, także postaw proekologicznych i prozdrowotnych,</p> <p>2) realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>metod kształcenia oraz technologii cyfrowych i usług,</p> <p>3) realizowane w partnerstwie szkół lub ich organów prowadzących z co najmniej jednym spośród następujących podmiotów:</p> <p>a) instytucji edukacyjnych, b) organizacji pozarządowych c) instytucji kultury.</p> <p>4) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</p> <p><u>W zakresie wyrównywania szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację zróżnicowanych form opieki świetlicowej w szkołach, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz zajęć edukacyjnych w świetlicach środowiskowych preferowane będą projekty realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</u></p> <p><u>W</u> zakresie budowy sieci współpracy i samokształcenia dla dyrektorów oraz nauczycieli szkół i placówek, preferowane będą projekty:</p> <p>1) realizowane w partnerstwie gmina-powiat, gmina-województwo, powiat - województwo, 2) realizowane w partnerstwie co najmniej dwóch spośród następujących podmiotów:</p> <p>a) szkół lub ich organów prowadzących, b) placówek doskonalenia nauczycieli, c) poradni psychologiczno-pedagogicznych, d) organizacji pozarządowych, e) instytucji kultury.</p> <p>3) obejmujące zasięgiem minimum 10 szkół.</p> <p>W zakresie rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego, preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie co najmniej dwóch spośród następujących podmiotów:</p> <p>a) instytucje rynku pracy, b) instytucje edukacyjne, c) organizacja pozarządowe, d) instytucje integracji i pomocy społecznej.</p> <p>W zakresie organizacji sieci szkół referencyjnych, preferowane będą projekty:</p> <p>1) obejmujące szkoły uczestniczące w krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy,</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>2) realizowane w partnerstwie ze szkołami wyższymi. W zakresie rozwoju dialogu edukacyjnego, preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych z organizacjami pozarządowymi i/lub przedsiębiorcami.</p> <p>Ukierunkowanie terytorialne W zakresie rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego, współpracy szkół i placówek z uczelniami, organizacji sieci szkół referencyjnych, rozwoju dialogu edukacyjnego oraz budowy sieci współpracy i samokształcenia dla dyrektorów oraz nauczycieli szkół i placówek: obszar całego województwa.</p> <p>W pozostałych zakresach interwencji: ☐ ☐ obszary o najsłabszych wynikach egzaminów zewnętrznych na wszystkich etapach edukacji.</p> <p><u>W zakresie rozwoju kompetencji kluczowych oraz wyrównywania szans edukacyjnych:</u> - <u>obszary objęte podejściem RLKS (geograficzne obszary aktywności LGD).</u></p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) indywidualnym (przedsięwzięcie strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej), 4) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.</p> <p>Grupy docelowe Kadra instytucji edukacyjnych (w tym nauczyciele-doradcy zawodowi, opiekunowie w ośrodkach szkolno-wychowawczych), uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, placówek/ ośrodków szkolno-wychowawczych.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				Beneficjenci Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, <u>LGD</u> , instytucje rynku pracy, związki zawodowe, instytucje integracji i pomocy społecznej, instytucje kultury.		
293.	Miasto Gdynia	36-39	-	Działanie 3.2 Edukacja ogólna zakłada, iż głównym realizatorem działań edukacyjnych muszą być szkoły. Taki zapis uniemożliwia np. prowadzenie innowacyjnych zajęć edukacyjnych dla młodzieży przez inną instytucję, np. przez Park Naukowo-Technologiczny. Obecnie takie działania prowadzone są przez Dział Innowacji Społecznych, Centrum Designu Gdynia czy Centrum Kreatywnej Przedsiębiorczości. Wymaga to zmiany w zapisach, zakładającej, że nie tylko szkoła jest głównym realizatorem działań. Należałoby również uwzględnić, że preferowane są partnerstwa podejmowane między szkołami a innymi jednostkami samorządu-terytorialnego (takimi np. jak Park Naukowo-Technologiczny czy też MOPS) – a nie tylko, jak określają to preferencje: z instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi czy instytucjami kultury (jak w punkcie dot. Kompetencji kluczowych – str. 37), czy też z szkołami, placówkami doskonalenia nauczycieli poradniami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury (pkt. dot. Sieci współpracy w preferencjach – str. 38) czy też instytucjami rynku pracy, instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi czy instytucjami integracji i pomocy społecznej (pkt. dot. Rozwoju doradztwa – str. 38).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie jakości edukacji ogólnej nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący szkoły. Preferowane są natomiast projekty partnerskie, wykorzystujące potencjał/zasoby różnych podmiotów. Zapisy zostaną jednak przeformułowane pod kątem umożliwienia realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji nieformalnej/pozaformalnej.
Uzasadnienie realizacji						
294.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	36	Do zaradzenia tym problemom zobowiązują nas dokumenty strategiczne, w tym Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) i Europejska Strategia w sprawie Niepełnosprawności	Propozycja uzupełnienia zapisów: Obok problemu niedopasowania kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy w obszarze edukacji występują również inne problemy i zagrożenia. Wynikają one m.in. z faktu nierówności w	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			2010-2020.	dostępie do usług edukacyjnych, jakości usług nauczania czy niskiej świadomości dotyczącej konieczności uzupełniania swoich kwalifikacji. Źródłem tych nierówności jest zarówno zróżnicowanie społeczne, jak i materialne ludności regionu. Problemy te wynikają też z trudnej sytuacji uczniów niepełnosprawnych w zakresie dostępu do ogólnodostępnych placówek oświatowych i uzyskaniu w nich potrzebnego wsparcia.		WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
295.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	36	Do zaradzenia tym problemom zobowiązują nas dokumenty strategiczne, w tym Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) i Europejska Strategia w sprawie Niepełnosprawności 2010-2020.	Propozycja uzupełnienia zapisów: Obok problemu niedopasowania kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy w obszarze edukacji występują również inne problemy i zagrożenia. Wynikają one m.in. z faktu nierówności w dostępie do usług edukacyjnych, jakości usług nauczania czy niskiej świadomości dotyczącej konieczności uzupełniania swoich kwalifikacji. Źródłem tych nierówności jest zarówno zróżnicowanie społeczne, jak i materialne ludności regionu. Problemy te wynikają też z trudnej sytuacji uczniów niepełnosprawnych w zakresie dostępu do ogólnodostępnych placówek oświatowych i uzyskaniu w nich potrzebnego wsparcia.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
296.	Ministerstwo Środowiska	37	Podnoszenie jakości edukacji powinno iść także w kierunku kształtowania wzorców zrównoważonej konsumpcji sprzyjając gospodarce niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów. Kompetencje i umiejętności w tym zakresie muszą być wyrabiane na wszystkich etapach kształcenia poczynając od przedszkola. Wymaga to również podnoszenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Jednym z celów Strategii „Europa 2020” na najbliższe lata jest inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. EFS ma wspierać realizację Strategii 2020. Transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie	Usunięcie z nawiasu określenia –uwzględniających edukację kulturalną i zastąpienie tego określeniem– edukację dla zrównoważonego rozwoju).	<i>Niewzględniona</i>	Obecny zapis zgodny jest z treścią RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> i uwzględnia edukację ekologiczną, co jest terminem bardziej precyzyjnym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			korzystającej z zasobów wymaga zarówno działań infrastrukturalnych, twardej inwestycji ale również zmiany wzorców konsumpcji i zachowań ludzi.			
297.	Gmina Starogard Gdański	37	Jest ciągły brak finansowania podstawowej edukacji na obszarach wiejskich. Gminy wiejskie stale odczuwają dysproporcje pomiędzy możliwościami, jakie stwarzają dla dzieci w swoich szkołach a ofertą w szkołach w dużych miastach. Nie ma możliwości, aby edukacja na podstawowym poziomie skupiona była w całości w dużych miastach. Niezbędne jest rozproszenie i dążenie do zrównoważonego rozwoju szkół w kontekście terytorialnym. W przypadku obszarów wiejskich ciągle nie da się tego osiągnąć bez wsparcia z zewnątrz.	Uzupełniająco, m.in. w ramach finansowania kryzysowego, możliwe będzie doposażenie szkół, w tym uwzględniające cyfryzację oraz budowa, rozbudowa/przebudowa/remont infrastruktury dydaktycznej.	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na fakt, iż Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, nie możliwa jest w jego ramach budowa infrastruktury edukacyjnej. Zgodnie z wytycznymi MEN i MIR, wskazane jest m.in. adaptowanie już istniejącej infrastruktury.
298.	Fundacja Gospodarcza w Gdyni	37	Doprecyzowanie i rozszerzenie zakresu edukacji o uczenie się przez całe życie dorosłych. W przypadku akceptacji zmiana wpłynie na grupy docelowe (str. 38) oraz wskaźniki produktu (str. 38). Uczenie się przez całe życie wchodzi w zakres 10 celu tematycznego, wskazanego w pakiecie legislacyjnym przez KE, a wydaje się słabo reprezentowane w projekcie RPO.	Wsparcie obejmie również rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i innych placówkach edukacyjnych, przede wszystkim poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli doradców zawodowych (lub doradców zawodowych innych placówek edukacyjnych) m.in. w zakresie wsparcia osób zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu edukacji (np. socjoterapia motywacyjna) oraz indywidualnych form doradztwa, także w zakresie uczenia się przez całe życie (np. broker edukacyjny).	<i>Niewzględniona</i>	Kwestia kształcenia ustawicznego została potraktowana horyzontalnie i jej elementy widoczne są w Działaniach: 3.4, 4.1, 5.1, 5.4 i 6.1. Takie podejście do kształcenia osób dorosłych zostało zastosowane także w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .
299.	Masik Grzegorz	37	Edukacja kulturalna nie jest rodzajem kompetencji, edukacja może prowadzić do rozwoju kompetencji i ich nabycia. Edukacja kulturalna nie należy więc do kompetencji kluczowych ale należy do nich m.in. „świadomość i ekspresja kulturowa” http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_pl.pdf	Należy wykreślić treść w nawiasie. Z ...z kształtowaniem kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) ... Na ...z kształtowaniem kompetencji kluczowych...	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany na bardziej syntetyczny, skoncentrowany na uwypukleniu kompetencji kluczowych.
300.	Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 sp. z o.o.	37	Nie jest jeszcze w szerokim znaczeniu edukacja prozdrowotna jednoznaczna z edukacją sportowego – aktywnego trybu życia i na poziomie wyjaśnienia zakresu interwencji niezbędne jest takie	Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną, sportową i prozdrowotną	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			sprecyzowanie.	uczniów		
301.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	37	Do zaradzenia tym problemom zobowiązują nas dokumenty strategiczne, w tym Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) i Europejska Strategia w sprawie Niepełnosprawności 2010-2020	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie udzielane w ramach Działania będzie zmierzać również do poprawy jakości warunków kształcenia w szkołach, w tym dostosowanie tych warunków do kształcenia osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
302.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	37	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.	Propozycja uzupełnienia: „Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych oraz działań związanych z edukacją ekologiczną i prozdrowotną uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, głównie poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie przygotowania do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów oraz prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. Wsparcie będzie ukierunkowane także na zakup przez szkołę lub placówkę sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności oraz podręczników szkolnych dostosowanych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych a także organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapewnienie uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka oraz jego możliwości psychofizycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP. Należy zwrócić uwagę, iż modelowe/systemowe rozwiązania odnoszące się do uczniów z niepełnosprawnościami zaplanowane zostały w Działaniu 3.3.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
303.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	37	Możliwość aplikowania o środki w ramach programu pozwoli na rozwój działalności edukacyjnej Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB, co pozwoli na szerszy wpływ działalności na budowanie zainteresowania nauką i sam proces poznawczy w trakcie wszystkich etapów edukacji	Dodanie jednego przedmiotu działań wspomagających: - rozwój ośrodków edukacji pozaszkolnej	<i>Niewzględniona</i>	Priorytet 3 finansowany jest ze środków EFS, co wyklucza „rozwój” w rozumieniu infrastrukturalnym. W zakresie działań miękkich, nacisk został położony na projekty kompleksowe, realizowane w szerokich partnerstwach.
304.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	37	Nie jest jeszcze w szerokim znaczeniu edukacja prozdrowotna jednoznaczna z edukacją sportowego – aktywnego trybu życia i na poziomie wyjaśnienia zakresu interwencji niezbędne jest takie sprecyzowanie.	<i>Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną i prozdrowotną uczniów ...</i> Dodać: (...) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną, sportową i (...)	<i>Uwzględniona</i>	
305.	Gmina Kobylnica	37	Obok kształcenia i wychowywania, ważnym obszarem działania przedszkoli (szkół) powinna być profilaktyka zdrowia oraz zapobieganie nieprawidłowościom rozwojowym. Pomimo ogólnych zapisów warto dookreślić możliwość realizacji programów profilaktycznych. W obecnym okresie programowania w ramach RPO WP w działaniu 9.2 pomimo preferencji dla projektów podnoszących zdolność jednostek ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki i diagnostyki w ramach cross – finansingu możliwe było jedynie przeprowadzenie szkoleń dla osób uczestniczących w projekcie lub kampanii promocyjnych w zakresie diagnostyki i profilaktyki. Brak możliwości przeprowadzenia programów profilaktycznych przyczynił się do ograniczenia ciekawych projektów lub spowodował, że nie były one kompleksowe.	Wsparcie ukierunkowane będzie przede wszystkim na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną i prozdrowotną uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych, głównie poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie przygotowania do kształtowania kompetencji kluczowych uczniów oraz prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych, <u>realizację programów profilaktycznych.</u>	<i>Niewzględniona</i>	Realizacja programów profilaktycznych w sektorze edukacji jest możliwa w ramach obecnych zapisów Programu, należy jednak pamiętać, iż może mieć ona jedynie charakter uzupełniający w stosunku do działań na rzecz kształcenia kompetencji kluczowych.
306.	Miasto Gdańsk	37	Tok prowadzenia zajęć kompensacyjno-wyrównawczych powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb każdego ucznia, tak aby jak najwłaściwiej dostosować tok	W ramach Działania, wsparte zostaną także przedsięwzięcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację zajęć kompensacyjno-wyrównawczych wspierających	<i>Niewzględniona</i>	W określeniu „wyrównywanie szans edukacyjnych” mieści się również indywidualizacja procesu nauczania, która jest jedną z metod pracy z uczniem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			nauczania do jego realnych potrzeb.	indywidualizację procesu nauczania , zróżnicowanych form opieki świetlicowej w szkołach, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz zajęć edukacyjnych w świetlicach środowiskowych.		
307.	Miasto Gdańsk	37	W przypadku szkół miejskich nie możemy jednoznacznie stwierdzić czy wysokie EWD jest efektem pracy szkoły czy korepetycji opłacanych przez rodziców.	... organizacji sieci szkół referencyjnych jako miejsca wdrażania innowacji pedagogicznych, prowadzenia zajęć praktycznych dla studentów, lekcji otwartych, staży i praktyk dla nauczycieli (w tym zakresie interwencja zostanie skierowana wyłącznie do szkół uzyskujących dodatnie EWD na podstawie analizy dynamiki rozwoju placówki).	<i>Niewzględzona</i>	Zawężenie (wybór strategiczny) odnośnie szkół uzyskujących dodatnie EWD został dokonany na poziomie RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .
308.	Miasto Gdańsk	37	Dla rozwoju potencjału, innowacyjności regionalnej gospodarki, oraz zwiększenia zatrudnialności osób w młodym wieku konieczne jest rozwijanie u uczniów wszystkich etapów edukacji postaw przedsiębiorczych. Takie umiejętności są wartościowe dla każdego człowieka, funkcjonującego w zmieniającym się świecie, jak również pożądane przez pracodawców i wartościowe w gospodarce każdego kraju.	Dodać akapit Edukacja dla przedsiębiorczości - wspieranie młodych naukowców i przedsiębiorców, a zwłaszcza młodych naukowców z pomysłem na własny biznes, poczynając od poziomu ich edukacji ponadgimnazjalnej, - mentoring naukowy i/lub przedsiębiorcy prężnego, z sukcesami (program stypendialny na najciekawsze projekty) - wspieranie postaw przedsiębiorczych wśród uczniów.	<i>Niewzględzona</i>	Inicjatywność/przedsiębiorczość to jedna z kompetencji kluczowych, na które nacisk został położony w ramach działań 3.1 i 3.2 (por. RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , słowniczek kluczowych pojęć).
309.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	37	Do zaradzenia tym problemom zobowiązują nas dokumenty strategiczne, w tym Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) i Europejska Strategia w sprawie Niepełnosprawności 2010-2020.	„W ramach Działania, ... środowiskowych.” Wsparcie udzielane w ramach Działania będą zmierzać również do poprawy jakości warunków kształcenia w szkołach, w tym dostosowanie tych warunków do kształcenia osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
310.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	37	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie będzie ukierunkowane także na zakup przez szkołę lub placówkę sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomaganie rozwoju i prowadzenia terapii dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności oraz	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				podręczników szkolnych dostosowanych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych a także organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapewnienie uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka oraz jego możliwości psychofizycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.		
Preferencje						
311.	Wysocki Marek	37	Zwrócenie uwagi na społeczny problem niepełnosprawności i zwiększanie tolerancji i przeciwdziałania dyskryminacji.	1) przyczyniające się do kształtowania wśród uczniów oprócz kompetencji kluczowych, także postaw społecznych (akceptacja odmienności np. niepełnosprawności), proekologicznych i prozdrowotnych,	<i>Niezasadna</i>	Postawy społeczne to jedna z kompetencji kluczowych, na które nacisk został położony w ramach działań 3.1 i 3.2 (por. <i>Regionalny Program Strategiczny Aktywni Pomorzanie</i> , słowniczek kluczowych pojęć).
312.	Masik Grzegorz	37	Przykładowo, osoby młode, wykształcone, posiadające kluczowe kompetencje i wykwalifikowane w zakresie doradztwa zawodowego często pracują na umowy-zlecenia, nie są zatrudniane na umowy o pracę przez wymienione na stronie 37 instytucje/poradnie itp. Brak kategorii przedsiębiorcy (tj. osób pracujących na umowy-zlecenia które mogą założyć firmę) powoduje, że wyklucza się je z konkursów o środki z RPO. Preferowanie tylko instytucji publicznych powoduje mniejszą konkurencję, wskazuje jednocześnie, że w województwie pomorskim osoby świadczące usługi społeczne (psycholog, pedagog) nie powinny być przedsiębiorcze – nie mają wsparcia samorządu województwa. Nowa firma posiadająca kilku-kilkunastu dobrych pracowników z zakresu usług społecznych (np. oferująca rozwój umysłu, szybkie czytanie, innowacyjne techniki nauczania itp.) może przecież świadczyć usługi lepszej jakości niż niejedna poradnia	2) realizowane w partnerstwie co najmniej dwóch spośród następujących podmiotów: Dopisać w podpunkcie f) przedsiębiorcy	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Preferencja została zaczerpnięta z RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , nie posiada charakteru wykluczającego i nie uniemożliwia projektów realizowanych w partnerstwie z przedsiębiorcami. Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			czy szkoła z długimi tradycjami.			
313.	Miasto Gdynia	38	Przedszkola powinny być dostępne dla wszystkich dzieci w tym z niepełnosprawnościami a zespół winien być przygotowany do pracy zapewniając dziecku optymalny rozwój. Pozwoli to uniknąć wskazywania zawodów, których wykonywanie nie jest możliwe lub bardzo utrudnione przez osoby niepełnosprawne.	W zakresie budowy... preferowane będą projekty <i>uwzględniające specyficzne potrzeby uczniów z niepełnosprawnościami.</i> 3) a)..d) e) <i>zawierające w swym programie tematy związane ze specyfiką potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
314.	Słowiński Park Narodowy	38	Jednym z zadań wynikającym z ustawy o ochronie przyrody jest prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą, którą objęte są dzieci i młodzież z regionu, jak również spoza regionu. Stąd też celowe wydaje się rozszerzenie zapisu o parki narodowe i krajobrazowe, co umożliwiłoby kształcenie dzieci z zakresu edukacji ekologicznej w partnerstwie: szkoły/przedszkola z parkami narodowymi i krajobrazowymi.	3) realizowane w partnerstwie szkół lub ich organów prowadzących z co najmniej jednym spośród następujących podmiotów: d) parki narodowe i krajobrazowe	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Preferencja została zaczerpnięta z RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , nie posiada charakteru wykluczającego i nie uniemożliwia projektów realizowanych w partnerstwie z parkami narodowymi i krajobrazowymi. Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> .
315.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupy Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	38	„Maszoperia”, sieć pomorskich Lokalnych Grup Rybackich docenia uwzględnienie w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 roli Lokalnych Grup Rybackich i Lokalnych Grup Działania. Dzięki zaangażowaniu środków z RPO WP lokalne grupy z powodzeniem będą mogły kontynuować działania przyczyniające się do rozwoju obszarów wiejskich i obszarów zależnych od rybactwa w województwie pomorskim. Zależy nam na maksymalnym wykorzystaniu potencjału organizacyjnego i ludzkiego powstałego dzięki realizacji „oddolnego podejścia” z korzyścią dla naszych małych ojczyzn, na wykorzystaniu sieci kontaktów,	Preferowane będą projekty wiążące działania edukacyjne z potrzebami regionalnego rynku pracy. W zakresie kompetencji kluczowych, preferowane będą projekty: 1) przyczyniające się do kształtowania wśród uczniów oprócz kompetencji kluczowych, także postaw proekologicznych i prozdrowotnych, 3) realizowane w partnerstwie szkół lub ich organów prowadzących z co najmniej jednym spośród następujących podmiotów: a) instytucji edukacyjnych, b) organizacji pozarządowych, c) instytucji kultury. 4) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>nawiązanej współpracy z organizacjami pozarządowymi, współpracy samorządów w ramach LGR / LGD, społecznej akceptacji pracy wykonywanej przez LGR i LGD.</p> <p>Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru umożliwia zastosowanie podejścia Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.</p> <p>Korzyści jakie wynikają z zastosowania RLKS to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejściem „oddolnym” objętych jest: <ul style="list-style-type: none"> - LGR – 75% województwa - ok 30 % mieszkańców województwa pomorskiego • włączanie obywateli i społeczeństwa w działania na rzecz rozwoju lokalnego (pomorskie LGR liczą w sumie około 1100 aktywnych członków), • wzmacnianie kapitału społecznego (w spotkaniach, szkoleniach organizowanych przez LGR uczestniczyło ponad 4100 osób) • wzrost znaczenia aktywności obywatelskiej (liczba projektów złożonych do LGR -3000 na kwotę wielokrotnie przekraczającą kwotę alokacji) • wzrost zaufania obywateli do instytucji samorządowych szczebla regionalnego • rozbudzanie w mieszkańcach komunikatywności, innowacyjności i kreatywności • rozwijanie postaw i kompetencji społecznych • wzmacnianie postaw liderów i animatorów społecznych; wzmacnianie postaw liderów i animatorów społecznych oraz zaaktywizowanie szerokiego grona ludzi, firm organizacji kreujących rozwój 			<p>wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego Działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>społeczny i gospodarczy na obszarach wiejskich i zależnych od rybactwa; daje to gwarancje dotarcia do szerokiego grona beneficjentów, którzy dzięki LGR / LGD stali się czynnymi uczestnikami procesu redystrybucji środków unijnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie udziału mieszkańców w realizację zadań, wzrost poczucia współodpowiedzialności w realizowaniu zadań (wzrost odpowiedzialności za wspólnotę lokalną i podejmowane decyzje, w szczególności w sferze publicznej) • wzmocnienie spójności i przynależności do wspólnoty społecznej (wzmacnianie więzi społecznych) • wzmacnianie partnerstwa i współdziałania • wzrost zainteresowania mieszkańców sprawami publicznymi, zachęcanie do angażowania we wspólne sprawy <p>W związku z powyższym wnosimy o zwiększenie znaczenia RLKS w RPO WP na lata 2014-2012 poprzez rozszerzenie zakresu działań objętych podejściem RLKS oraz doprecyzowaniem roli LGR/LGD w poszczególnych działaniach. W każdym z wymienionych zakresów lokalne grupy posiadają doświadczenie w realizacji projektów.</p>			
316.	Gmina Żukowo	38	Wykluczono możliwość zawierania partnerstw pomiędzy gminami.	W zakresie budowy sieci współpracy i samokształcenia dyrektorów (...) (...) Realizowane w partnerstwie <u>gmina – gmina</u> , gmina-powiat, gmina –województwo, powiat województwo	<i>Unwzględniona</i>	
317.	Powiat Kościerski	38	Jako organy prowadzące szkoły JST winny być możliwym beneficjentem lub partnerem w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.	W zakresie rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego, preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie co najmniej dwóch spośród następujących podmiotów: a) instytucje rynku pracy,	<i>Unwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				b) instytucje edukacyjne, c) organizacja pozarządowe, d) instytucje integracji i pomocy społecznej. e) jednostki samorządu terytorialnego		
Ukierunkowanie terytorialne						
318.	Miasto Gdynia	38	Wnosimy o doprecyzowanie obszarów, które będą brane pod uwagę, z uwzględnieniem faktu, iż np. w obrębie jednej miejscowości wyniki egzaminów uzyskiwane przez uczniów poszczególnych szkół mogą znacząco się różnić. Definiowany obszar powinien być stosunkowo wąski, ograniczony np. do rejonów szkół.	<i>Nie formułuje się zmiany zapisu – prośba o doprecyzowanie pojęcia „obszaru”.</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kryteria wyznaczania obszarów w ramach ukierunkowania terytorialnego zostaną sformalizowane w ramach dalszych prac nad projektem RPO WP 2014-2020.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
319.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	39	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: - kształtowanie kompetencji kluczowych (uwzględniających edukację kulturalną) oraz działań związanych z edukacją ekologiczną i prozdrowotną, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację zróżnicowanych form opieki świetlicowej w szkołach, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz zajęć edukacyjnych w świetlicach środowiskowych	projekty parasolowe, projekty realizowane bezpośrednio przez LGD tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie dodania szczególnego trybu wyboru projektów realizowanych bezpośrednio przez LGD o – uwaga nieuwzględniona. W zakresie propozycji wprowadzenia negocjacyjnego trybu wyboru projektów uzgodnionych w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
320.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej	39	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)			zdefiniowane w RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej), 4) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.		tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.
Grupy docelowe						
321.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	39	Wskazanie tej grupy jest niezbędne ze względu na brak działań dedykowanych osobom niepełnosprawnym. Istnieje w związku z tym zagrożenie, że specyfika tej grupy i konieczność wyrównywania jej szans nie zostaną uwzględnione w działaniu.	Propozycja uzupełnienia: Kadra instytucji edukacyjnych (w tym nauczyciele-doradcy zawodowi), uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności.	<i>Nieuwzględniona</i>	Przyjęto bardziej syntetyczny zapis „uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”.
322.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	39	Propozycja wynika z obowiązujących przepisów oświatowych.	Kadra instytucji edukacyjnych (w tym nauczyciele-doradcy zawodowi), uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w tym uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.	<i>Nieuwzględniona</i>	Przyjęto bardziej syntetyczny zapis „uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”.
323.	Miasto Chojnice	39	Program pomija te instytucje, a w nich również prowadzone są programy wczesnej edukacji dziecka, brak możliwości doskonalenia zawodowego kadr, realizacji programów edukacyjnych - pomimo zapisów o wspieraniu powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3 (str. 52).	Uzupełnienie o: <i>kadry i podopieczni instytucji zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Odnosnie form opieki nad dziećmi do lat 3, w ramach Programu prowadzona będzie jedynie interwencja ukierunkowana na zwiększanie ich dostępności (Działanie 5.2 Programu), co jest zgodne z zapisami RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> oraz wytycznymi KE i MIR.
Beneficjenci						
324.	Masik Grzegorz	39	Przykładowo, osoby młode, wykształcone, posiadające kluczowe kompetencje i	proponuję wpisać: przedsiębiorcy	<i>Nieuwzględniona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie jakości edukacji ogólnej nacisk w

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wykwalifikowane w zakresie doradztwa zawodowego często pracują na umowy-zlecenia, nie są zatrudniane na umowy o pracę przez wymienione na stronie 37 instytucje/poradnie itp. Brak kategorii przedsiębiorcy (tj. osób pracujących na umowy-zlecenia które mogą założyć firmę) powoduje, że wyklucza się je z konkursów o środki z RPO. Preferowanie tylko instytucji publicznych powoduje mniejszą konkurencję, wskazuje jednocześnie, że w województwie pomorskim osoby świadczące usługi społeczne (psycholog, pedagog) nie powinny być przedsiębiorcze – nie mają wsparcia samorządu województwa.</p> <p>Nowa firma posiadająca kilku-kilkunastu dobrych pracowników z zakresu usług społecznych (np. oferująca rozwój umysłu, szybkie czytanie, innowacyjne techniki nauczania itp.) może przecież świadczyć usługi lepszej jakości niż niejedna poradnia czy szkoła z długimi tradycjami.</p> <p>Ponadto na zasadzie analogii, skoro w działaniu 3.1 Edukacja przedszkolna beneficjentami mogą być przedsiębiorcy (strona 36), to w edukacji szkolnej też powinni być oni uwzględnieni</p>			Programie został położony na projekty kompleksowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący szkoły.
325.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	39	<p>Zmiana zapisu pozwoli na realizację projektów z zakresu edukacji przedszkolnej przez Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB. Planowane w ramach działania projekty to budowa odbieranej wszystkimi zmysłami ścieżki edukacyjnej na powierzchniach ekspozycyjnych – „zmysłowa ścieżka pozwoli na bezpośrednie doświadczenie prezentowanych treści bez konieczności wykorzystywania tylko zmysłu wzroku (dodanie bodźców działających na cały organizm odbiorcy), rozbudowę zaplecza</p>	<p>Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych</p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o bardziej syntetyczną kategorię „jednostki naukowe”.</p> <p>Należy jednak zwrócić uwagę, iż w zakresie jakości edukacji ogólnej nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący szkoły.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dydaktycznego o dedykowaną kursom nauczycielskim i zajęciom dla grup gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych			
326.	Maszopera Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	39	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, związki zawodowe, instytucje integracji i pomocy społecznej, instytucje kultury, LGR/LGD,	<i>Uwzględniona</i>	
Wskaźniki produktu						
327.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	39	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
328.	Miasto Gdańsk	39	Odzwierciedlenie realizacji działań wspomagających – rozwoju dialogu społecznego.	Dodanie wskaźników Liczba rad szkół Liczba rad oświatowych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
329.	Miasto Gdańsk	39	Rozważenie nadawania statusu na okres 2-3 lat. Powinniśmy być zainteresowani, aby status szkoły referencyjnej miało jak najwięcej placówek w woj. pomorskim. Jest	Dodanie wskaźnika Liczba i lokalizacja szkół referencyjnych na każdym poziomie nauczania (wskaźnik określany co 2 lata)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020,

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			to szansa na udrożnienie transferu wiedzy i innowacyjności uczelnie-szkoly, co wzmacnia motywację do rozwoju i sprzyja dbałości o jakość edukacji. „Staly” status szkoły referencyjnej może skutkować tworzeniem placówki „elitarniej”, która nie jest zainteresowana upowszechnianiem doświadczeń, ale utrzymaniem wyjątkowego statusu.			która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
330.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	39	Propozycja wyszczególnienia dzieci niepełnosprawnych we wzroście udziału dzieci w edukacji przedszkolnej. Zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego przedsięwzięcia podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych powinny uwzględniać działania służące indywidualizacji podejścia do ucznia, również poprzez wspieranie jednostek systemu oświaty w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Dodanie 5 wskaźnika: Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych wsparciem w programie.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.

DZIAŁANIE 3.3 INDYWIDUALNE ŚCIEŻKI EDUKACJI

331.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka		Oddolne podejście RLKS, daje możliwość szczegółowego określenia problemów i potrzeb obszarów, a także sposobów rozwiązywania tych problemów. Ponadto, biorąc pod uwagę, że LGD są partnerstwem trójsektorowym, możliwa jest lepsza współpraca między interesariuszami i jednostkami administracyjnymi. Wykorzystanie podejścia RLKS w realizacji działania 3.3. dotyczyć może w szczególności rozbudzania talentów np. plastycznych, muzycznych i wokalnych, które często nie mają możliwości ujawnienia się ze względu na obowiązujący program nauczania, a także braku czasu na indywidualną pracę z uczniem w godzinach lekcyjnych. Często sytuacja rodzinna także nie sprzyja rozwojowi, co prowadzi często do frustracji i odrzucenia. Wielu nauczycieli przedmiotów	Preferencje W zakresie rozbudzania zainteresowań i kreatywności wśród dzieci i młodzieży, preferowane będą projekty: 1) realizowane w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych ze szkołami wyższymi i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami kultury, 2) realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia oraz technologii cyfrowych i usług <u>3) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</u> W zakresie pomocy finansowej dla uczniów szczególnie uzdolnionych preferowane będą projekty: 1) skierowane do laureatów i finalistów konkursów i olimpiad przedmiotowych, konkursów artystycznych i zawodów sportowych o zasięgu minimum regionalnym, 2) skierowane do uczniów zdolnych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W zakresie organizacji form pracy z uczniem z	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego
------	--	--	---	--	-------------------------------	--

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gmina Główczyce Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierzenie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke POZIOM Piotr Poziomski		artystycznych nie wykazuje kreatywności ani nie posiada stosownej wiedzy. Dlatego dzięki zastosowaniu RLKS możliwe będzie zatrudnienie profesjonalistów (np. artystów) do pracy ze szczególnie uzdolnionym uczniem na warsztatach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Bardzo często szczególne zdolności artystyczne posiadają uczniowie o niskiej akceptacji w społeczności szkolnej. Bardzo często są to młodzi ludzie z zaburzeniami emocjonalnymi, którzy odprężają się zatapiając w sztuce co sprzyja lepszym wynikom w nauce. LGD często współpracują na ze środowiskiem artystycznym na obszarze swojego działania, a relacje te mogą być wykorzystane do osiągnięcia także celów edukacyjnych i społecznych, co będzie znacznie bardziej efektywne przy wykorzystaniu podejścia RLKS niż tradycyjną metodą. W ramach obecnego okresu programowania na obszarach wiejskich powstały i częściowo wyposażono świetlice, które mogą być doskonałym miejscem realizacji zadań opisanych powyżej.	niepełnosprawnościami i uczniem z zaburzeniami rozwoju, preferowane będą projekty: 1) zgodne ze standardami edukacji opracowanymi w stosownym przedsięwzięciu strategicznym w ramach RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej, 2) realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia, 3) prowadzące do kompleksowego włączenia społecznego uczniów z niepełnosprawnościami. W zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego psychologów, pedagogów i nauczycieli, preferowane będą projekty prowadzące do budowy i standaryzacji narzędzi diagnostycznych i pomocy dydaktycznych. W zakresie organizacji placówki referencyjnej, preferowane będzie przedsięwzięcie realizowane w partnerstwie organów prowadzących szkół ze szkołami wyższymi. Ukierunkowanie terytorialne: obszar całego województwa. <u>W zakresie rozbudzania zainteresowań i kreatywności wśród dzieci i młodzieży: obszary objęte podejściem RLKS (geograficzne obszary aktywności LGD).</u> Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS).</u> Grupy docelowe Uczniowie szczególnie uzdolnieni, uczniowie z niepełnosprawnościami oraz uczniowie z zaburzeniami rozwoju, psychologowie, pedagodzy, nauczyciele, rodzice. Beneficjenci Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organy prowadzące szkół, instytucje edukacyjne, <u>LGD</u> , organizacje		beneficjenta-operatora. W odniesieniu do przedmiotowego działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadniają preferowania wskazanego wyżej podejścia. Preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną. Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o LGD/LGR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader			pozarządowe, instytucje integracji i pomocy społecznej, instytucje kultury.		
Ukierunkowanie tematyczne						
332.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	40	Zawężanie włączającego kształcenia uczniów niepełnosprawnych tylko do klas tzw. integracyjnych jest już nieco anachroniczne i w praktyce rodzi wiele poważnych trudności. Na de facto segregacyjny charakter placówek integracyjnych oraz pułapki propagowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych klasach wyłącznie integracyjnych a nie również zwykłych wskazuje m.in. raport „Tendencje w kształceniu integracyjnym w Polsce w latach 2003 – 2008”, przygotowany na podstawie bazy danych o przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi prowadzonej w Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, opracowanie Małgorzata Kummant, Pracownia Wspomagania Rozwoju i	Propozycja uzupełnienia: Wsparta zostanie również organizacja form pracy z uczniem z niepełnosprawnościami i uczniem z zaburzeniami rozwoju, w tym uzupełniająco prowadzona będzie psychoedukacja rodziców, lekarzy, nauczycieli, pracowników socjalnych w zakresie specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz dostosowanie infrastruktury szkolnej. Interwencja obejmie także poszerzenie dostępu dla uczniów z niepełnosprawnościami i z zaburzeniami rozwoju do placówek ogólnodostępnych integracyjnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP. Działanie 3.3 w tym zakresie bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Wyzpracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Integracji CMPPP, Warszawa, 2008, dostępny np. na stronie: http://forum.adhd.org.pl/viewtopic.php?t=4650</p> <p>Oto niektóre sugestie z tego opracowania:</p> <p><i>„Pojęcie specjalne potrzeby edukacyjne jest nieostry i odnosi się do bardzo zróżnicowanej grupy uczniów, która będzie się powiększać. Jest to grupa uczniów zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, którzy z różnych powodów potrzebują dodatkowej pomocy w nauce wymagającej odpowiedniej organizacji procesu dydaktycznego i wychowawczego. Związana jest z tym konieczność przyjęcia nowego paradygmatu klasy szkolnej, według którego stanowi ona grupę o zróżnicowanych możliwościach i potrzebach edukacyjnych.”</i> (s. 50)</p> <p><i>„Nauczanie integracyjne i włączające, aby mogło być skutecznie prowadzone, wymaga dodatkowych nakładów finansowych na wyposażenie placówek w oprzyrządowanie, pomoce dydaktyczne (tym i komputery przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i inne ułatwiające naukę), znoszenie barier architektonicznych. Przyjęte sposoby pozyskiwania środków finansowych od władz samorządowych sugerują potrzebę zapewnienia odpowiednich szkoleń w zakresie negocjacji dla dyrektorów szkół i przygotowywania projektów dofinansowywanych ze środków unijnych”.</i> (s. 52/3)</p> <p><i>„Bezspornie wzrasta zapotrzebowanie na szkoły i przedszkola, które potrafią zabezpieczyć specjalne potrzeby edukacyjne w lokalnym środowisku dziecka niepełnosprawnego, jak najbliższej jego miejsca</i></p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><i>zamieszkania.</i>" (s. 53)</p> <p>Należy też przypomnieć o zapisach Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.(art. 24)</p>			
333.	Miasto Gdańsk	40	Rozbudzanie zainteresowań powinno być adresowane do możliwie szerokiego grona i realizowane przez nauczycieli/animatorów ze świadomością możliwości ich pogłębiania na kolejnych etapach rozwoju. (świadomość funkcjonowania systemu).	W ramach Działania, prowadzone będą działania służące rozbudzeniu zainteresowań i kreatywności wśród ~~szczególne uzdolnionych~~ dzieci i młodzieży	<i>Uwzględniona</i>	
334.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	40	<p>Konieczność realizacji tego typu działań wynika z postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zgodnie z art. 24 Konwencji należy zapewnić włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym.</p>	„Interwencja obejmie także poszerzanie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnościami i z zaburzeniami rozwoju do przedszkoli integracyjnych i klas/szkół integracyjnych Nie jest jasne dlaczego poszerzanie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnościami ogranicza się do placówek integracyjnych. Zdaniem MPiPS uczniowie niepełnosprawni powinni mieć zapewniony dostęp do wszystkich placówek edukacyjnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	<p>Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.</p> <p>Działanie 3.3 w tym zakresie bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i>.</p>
335.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział	39	-	Interwencja obejmie także poszerzanie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnościami i z zaburzeniami rozwoju do placówek ogólnodostępnych oraz przedszkoli integracyjnych i klas/szkół integracyjnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorski					niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP. Działanie 3.3 w tym zakresie bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju</i> zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.
336.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	40	Zmiana zapisu pozwoli na realizację projektów z zakresu edukacji przedszkolnej przez Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB. Planowane w ramach działania projekty to budowa odbieranej wszystkimi zmysłami ścieżki edukacyjnej na powierzchniach ekspozycyjnych – „zmysłowa ścieżka” pozwoli na bezpośrednie doświadczenie prezentowanych treści bez konieczności wykorzystywania tylko zmysłu wzroku (dodanie bodźców działających na cały organizm odbiorcy), rozbudowę zaplecza dydaktycznego o dedykowaną zajęciom dla grup gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych	<i>Niewzględzona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie indywidualnych ścieżek edukacji nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe i systemowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący przedszkola i/lub samorząd województwa pomorskiego. Działanie 3.3 bazuje na treści przedsięwzięć strategicznych <i>Włączenie nwypracowanego w ramach projektu „Zdolni z Pomorza” systemu wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych do regionalnej polityki edukacyjnej oraz Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju</i> zawartych w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.
337.	Miasto Gdynia (Komisja Strategii i Polityki Gospodarczej Rady)	40	Utworzenie gimnazjów przyczyniło się do skoncentrowania młodzieży o specyficznych problemach wychowawczych, wymagających odrębnej kategorii działań.	PROPONUJE SIĘ DODAC [po słowach]...infrastruktury szkolnej”]: Uwzględniona zostanie również możliwość finansowania profilaktycznej pracy wychowawczej z młodzieżą gimnazjalną, biorąc pod uwagę jej specyfikę i poważne problemy wychowawcze pojawiające się w okresie adolescencji”.	<i>Niewzględzona</i>	Działanie 3.3 bazuje na treści przedsięwzięć strategicznych <i>Włączenie nwypracowanego w ramach projektu „Zdolni z Pomorza” systemu wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych do regionalnej polityki edukacyjnej oraz Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju</i> zawartych w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie, gdzie problematyka ta nie została wskazana.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Sposób realizacji i forma wsparcia						
338.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	41	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: - rozbudzanie zainteresowań i kreatywności wśród szczególnie uzdolnionych dzieci i młodzieży poprzez udział w edukacji pozaformalnej i nieformalnej, m.in. poprzez rozwój pozaszkolnych miejsc aktywności edukacyjnej, organizację pozaszkolnych warsztatów edukacyjnych rozwijania kreatywności, festiwałów nauki oraz uniwersytetów dziecięcych i młodzieżowych	projekty parasolowe, projekty realizowane bezpośrednio przez LGD tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie dodania szczególnego trybu wyboru projektów realizowanych bezpośrednio przez LGD o – uwaga nieuwzględniona. W zakresie propozycji wprowadzenia negocjacyjnego trybu wyboru projektów uzgodnionych w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Beneficjenci						
339.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	41	Zmiana zapisu pozwoli na realizację projektów z zakresu edukacji przedszkolnej przez Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB. Planowane w ramach działania projekty to budowa odbieranej wszystkimi zmysłami ścieżki edukacyjnej na powierzchniach ekspozycyjnych – „zmysłowa ścieżka pozwoli na bezpośrednie doświadczenie prezentowanych treści bez konieczności wykorzystywania tylko zmysłu wzroku (dodanie bodźców działających na cały organizm odbiorcy), rozbudowę zaplecza dydaktycznego o dedykowaną kursom nauczycielskim i zajęciom dla grup gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych	<i>Nieuwzględniona</i>	Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie indywidualnych ścieżek edukacji nacisk w Programie został położony na projekty kompleksowe i systemowe, w których beneficjentem jest organ prowadzący przedszkola i/lub samorząd województwa pomorskiego. Działanie 3.3 bazuje na treści przedsięwzięć strategicznych <i>Włączenie wypracowanego w ramach projektu „Zdolni z Pomorza” systemu wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych do regionalnej polityki edukacyjnej oraz Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju zawartych w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
340.	Politechnika Gdańska	41	Szkoły wyższe powinny mieć możliwość samodzielnej realizacji projektu zapewniającego preferencyjne działania w zakresie rozbudzania zainteresowań i kreatywności wśród młodzieży - nie uzależniając podjęcia inicjatywy przez inne instytucje.	szkoły wyższe	<i>Nieuwzględniona</i>	Szkoły wyższe mieszczą się w szerszej kategorii „instytucje edukacyjne” zawartej w sekcji „beneficjenci”, a zaproponowane preferencje dotyczące projektów partnerskich nie mają charakteru wykluczającego.
Wskaźniki produktu						
341.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	41	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
342.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	41		Wskaźnik „liczba uczniów uczestniczących w zajęciach prowadzonych w oparciu o indywidualne podejście do ucznia” powinien osiągać wartość 100%, co wynika nie z logiki interwencji, lecz z obowiązujących obecnie polskich przepisów oświatowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
343.	Miasto Gdańsk	41	Rozważenie nadawania statusu na okres 2-3 lat. Powinniśmy być zainteresowani, aby status szkoły referencyjnej miało jak najwięcej placówek w woj. pomorskim. Jest to szansa na udrożnienie transferu wiedzy i innowacyjności uczelnie-szkoły, co wzmacnia motywację do rozwoju i sprzyja dbałości o jakość edukacji. „Staly” status szkoły referencyjnej może skutkować tworzeniem placówki „elitarnej”, która nie jest zainteresowana upowszechnianiem doświadczeń, ale utrzymaniem wyjątkowego statusu.	Dodanie wskaźnika Liczba i lokalizacja włączających szkół referencyjnych na każdym poziomie nauczania prowadzących edukację włączającą (wskaźnik określany co 2 lata)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 3 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
DZIAŁANIE 3.4 JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO						
344.	Ministerstwo Edukacji	41-42	W projekcie RPO brakuje odniesienia do priorytetu inwestycyjnego 10.3, ściśle związanego z kształceniem zawodowym.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Materiał „linia demarkacyjna” opracowywany przez MIR nie daje jednoznacznej odpowiedzi czy tematyka

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Narodowej		Wydaje się wskazane przeniesienie wszystkich działań merytorycznych dotyczących kształcenia zawodowego z PI 10.1 do 10.3.			kształcenia zawodowego mieści się w obszarze interwencji PI 10.1 czy 10.3, w związku z czym kwestia zostanie rozstrzygnięta na dalszym etapie prac.
Ukierunkowanie tematyczne						
345.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	41	Konstytucja RP. Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE , 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ , Strategia EUROPA 2020	Pierwszy akapit dodać frazę w 1 zdaniu (...),specjalizacje <u>oraz perspektywiczne cele priorytetowe wyznaczone zasadą zrównoważonego rozwoju regionu, Polski i Unii Europejskiej (np. efektywność energetyczna, zasobooszczędność).</u> (...)	Nieuwzględniona	Działanie 3.4 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> , gdzie zawężono interwencję do branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji.
Preferencje						
346.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	42	Konstytucja RP. Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE , 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ ,	Pkt 1 dodać frazę (...),specjalizacjach <u>oraz perspektywicznych ze względu na cele priorytetowe wyznaczone zasadą zrównoważonego rozwoju regionu.</u>	Nieuwzględniona	Działanie 3.4 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> , gdzie zawężono interwencję do branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
347.	Masik Grzegorz	42	W całym opracowaniu pojawia się określenie „tryb konkurencyjny” zamiast „konkursowy”. Jeśli to możliwe, to warto zmienić owo pojęcie. Jeśli to niemożliwe/niezasadne to warto gdzieś w przypisie wyjaśnić czym różni się tryb konkurencyjny od konkursowego	konkursowym	Niezasadna	Wyjaśnienie zawarto każdorazowo używając ww. terminu, tj. „konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie)”.
Beneficjenci						
348.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	42	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	Uwzględniona	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
349.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	42	Z uwagi na sprawnie funkcjonujące i dedykowane edukacji i rozwoju przedsiębiorczości podmioty w regionie, za zasadne uważamy poszerzenie zakresu podmiotowego beneficjentów.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organy prowadzące szkoły, instytucje edukacyjne, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, fundacje mające na celu działalność edukacyjną w zakresie przedsiębiorczości oraz wspieranie przedsiębiorców.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zaproponowane podmioty mieszczą się w kategorii „instytucje otoczenia biznesu”, zawartej w sekcji „beneficjenci”. Katalog beneficjentów zostanie uzupełniony o kategorię „organizacje pozarządowe”.
350.	Telewizja Polska S.A.	42	Rozszerzenie listy beneficjentów korzystanie wpłynie na wzrost konkurencyjności i absorpcję środków UE . Wpisanie kampanii medialnych pozwoli na wzrost świadomości we wskazanym obszarze tematycznym.	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne. Proponujemy wpisać także kampanie medialne na rzecz kształcenia zawodowego.	<i>Niewzględniona</i>	Kategoria „przedsiębiorstwa” znajduje się w sekcji „beneficjenci”. Kampanie medialne mogą stanowić wyłącznie element uzupełniający w ramach szerszych przedsięwzięć w zakresie kształcenia zawodowego. Działanie 3.4 bazuje na treści przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i>
DZIAŁANIE 3.5 SZKOLNICTWO WYŻSZE						
351.	Miasto Gdynia	42	Obecnie częściowo funkcję tę pełni PFRON jednak nadal uczniowie poruszający się na wózku nie mieszkający w Gdańsku nie mogą dojechać na uczelnie bez wsparcia innych osób- do czasu udostępnienia infrastruktury kolejowej	Powinien pojawić się zapis mówiący o możliwości indywidualnej oceny potrzeb funkcjonalnych przyszłego studenta co pozwoli na jego (studenta) indywidualne doposażenie lub przyznanie stypendium.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP. Należy jednak zwrócić uwagę, iż problematyka ta nie została wskazana w ramach RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> , na zapisach którego bazuje treść działania 3.5.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Uzasadnienie realizacji						
352.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	42	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie będzie ukierunkowane również na poprawę jakości warunków kształcenia w uczelniach, w tym dostosowanie tych warunków do kształcenia osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
353.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	43	Konstytucja RP. Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, 1.	Drugi akapit dodać frazę (...)„gospodarki oraz perspektywicznych celów wyznaczonych zasadą zrównoważonego rozwoju.	<i>Niewzględniona</i>	Przyjęto szerszy, bardziej syntetyczny termin „potrzeb regionalnej gospodarki”, bez wskazywania katalogu elementów składających się na ww. potrzeby. Diagnoza w tym zakresie została zawarta przede wszystkim w <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.</i>
354.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	43	Konstytucja RP. Niniejsze RPO WP: XI. ZASADY HORYZONTALNE, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, 1.	dodać frazę (...) „specjalizacji oraz perspektywicznych ze względu na cele priorytetowe wyznaczone zasadą zrównoważonego rozwoju regionu,	<i>Niewzględniona</i>	Zapis bazuje na treści RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> i ogranicza ukierunkowanie tematyczne do inteligentnych specjalizacji regionu.
355.	Centrum Techniki Okrętowej S.A.	43	Brak takiego zapisu Wśród wyzwań Programu można znaleźć następujące: <i>Silnie rozwinięty sektor przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, nie w pełni wykorzystuje swój potencjał. Wynika to z m.in. z barier w dostępie do kapitału, nienystarczającej skłonności do kooperacji, czy aktywności międzynarodowej, a także z niskiego poziomu innowacyjności firm. (strona 6)</i> <i>Niski odsetek przedsiębiorstw, zwłaszcza małych, wykazuje aktywność innowacyjną, a znaczna część inwestycji w innowacje ma charakter imitacyjny. Niewiele przedsiębiorstw prowadzi też prace B+R</i>	Proponuję dodać zapis: W zakresie dopasowania profilu kształcenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy realizowane będzie również wsparcie kierunków studiów, których absolwenci znajdą zatrudnienie w przedsiębiorstwach jako specjaliści i managerzy odpowiedzialni za planowanie kierunków rozwoju, organizację badań oraz współpracy z jednostkami naukowymi, a także wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technicznych, technologicznych, informatycznych i organizacyjnych.	<i>Niewzględniona</i>	Proponowany zapis ma charakter zbyt szczegółowy, a obecne zapisy nie wykluczają realizacji ww. typu projektów.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><i>lub korzysta z usług sektora B+R. (strona 6)</i> <i>Potencjał naukowo-badawczy regionu nie jest wyraźnie ukierunkowany na cele gospodarcze, co przekłada się na niski poziom transferu i komercjalizacji wiedzy w gospodarce regionu. Oferta sektora B+R jest słabo upowszechniona wśród przedsiębiorstw. Brakuje też mechanizmów wspierających współpracę firm i ośrodków badawczych.</i></p> <p>Jedną z istotnych przyczyn takiego stanu rzeczy jest brak w przedsiębiorstwach specjalistów i menedżerów, którzy potrafią zaplanować i zrealizować ciąg działań obejmujący m.in. badania stosowane i prace rozwojowe, prace projektowe i wdrożeniowe nad nowymi, innowacyjnymi technikami, produktami, technologiami czy też usługami. Brakuje w firmach specjalistów, którzy rozumieją innowacje jako pewne procesy wymagające określonych działań i przygotowania. Potrzebne jest połączenie umiejętności i wiedzy typowej dla inżyniera z wiedzą właściwą menedżerom.</p> <p>Mówiąc kolokwialnie badacz w przedsiębiorstwie nie ma z kim rozmawiać, a przedsiębiorca nie widzi dla badacza żadnej roli. Żeby innowacje były kreowane przez przemysł w firmach muszą pracować ludzie, którzy wiedza to zrobić, by wyniki badań i wiedzę przelożyć na innowacje i przewagę nad konkurencją. Z całym szacunkiem - akademicy tego nie potrafią.</p> <p>Takich kierunków studiów jak "menedżer ds. innowacji" w regionie pomorskim nie ma. Z długoletniego doświadczenia w kontaktach z przedsiębiorcami mogę stwierdzić, że ich nieufność do finansowania prac B+R wynika z braku świadomości znaczenia badań dla innowacji. Często brak zrozumienia prostej zasady, że wiedzę się kupuje, a innowacje</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			sprzedaje stanowi przeszkodę we współdziałaniu przedsiębiorcy z badaczem i słabą współpracą podmiotów z obu tych sektorów.			
356.	Politechnika Gdańska	43	Projekty infrastrukturalne, na które mógłby wsparcie otrzymać szkoły wyższe znajdują się w Działaniu 1.2 Transfer wiedzy do gospodarki (str. 22). Tam brakuje jednak elementu związanego z dydaktyką, co może wykluczyć możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych we wspartych obiektach, a to wprowadza nieuzasadnione ograniczenia z punktu widzenia uczelni. Sugestia: przewidzenie wsparcie na projekty infrastrukturalne badawczo-dydaktyczne, przy dodaniu elementów związanych z transferem wiedzy i komercjalizacją (przesunięcie środków z 1.2 do 3.5 z zachowaniem celów 1.2, ale uwzględnieniem dydaktyki).	W zakresie dopasowania profilu kształcenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy możliwe będzie wsparcie na modernizację istniejących obiektów dydaktyczno-badawczych oraz zakup wyposażenia.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane w oparciu o możliwą interwencję w tym zakresie w ramach EFS, z którego finansowane jest Działanie 3.5.
357.	Politechnika Gdańska	43	Proponowane działania będą sprzyjać obniżaniu kosztochłonności	(W zakresie współpracy...) Wsparcie ukierunkowane również na opracowanie i wdrożenie systemów zarządczych sprzyjających wspólnemu, niekonkurencyjnemu wykorzystaniu zasobów uczelni, w tym np. wspólnemu zarządzaniu drogą wysokospecjalistyczną aparaturą badawczą, prowadzeniu wspólnych kierunków studiów itp.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane w oparciu o możliwą interwencję w tym zakresie w ramach EFS, z którego finansowane jest Działanie 3.5.
358.	Wysocki Marek	43	Brakuje w zapisach potrzeb osób niepełnosprawnych.	... dostosowanie programów kształcenia i materiałów dydaktycznych dla potrzeb nowych grup odbiorców usług, stworzenie oferty edukacyjnej dla osób szczególnie uzdolnionych <u>i zagrożonych wykluczeniem (osoby z niepełnosprawnością)</u> , stypendia dla najlepszych studentów oraz zachęty w formie np. dofinansowania relokacji, umożliwienie podjęcia pracy i praktyk w okresie studiów, a także wspieranie zatrudniania zagranicznych wykładowców.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
359.	Gdański Uniwersytet Medyczny	43	W polskim systemie prawnym inne instytucje tj. spoza sfery B+R+I nie posiadające statusu uczelni wyższych nie mogą oferować programów kształcenia uprawniających do	Skreślenie sformułowania – realizowanych również poza instytucjami sfery B+R+I	<i>Nieuwzględniona</i>	Zapis bazuje na treści RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> i nie przesądza formuły prowadzonego kształcenia (formalne/pozaformalne).

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			nabycia kwalifikacji na poziomie studiów wyższych, mogłoby to być oferowane jako programy kształcenia pozaformalnego, może we współpracy z B+R+I.			
360.	Gdański Uniwersytet Medyczny	43	Projekty infrastrukturalne, na które mógłby wsparcie otrzymać szkoły wyższe znajdujące się w Działaniu 1.2 Transfer wiedzy do gospodarki (str. 22). Tam brakuje jednak elementu związanego z dydaktyką, co może wykluczyć możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych we wspartych obiektach, a to wprowadza nieuzasadnione ograniczenia z punktu widzenia uczelni. Sugestia: uwzględnienie wsparcia dla projektów infrastrukturalnych naukowo-dydaktycznych, przy dodaniu elementów związanych z transferem wiedzy i komercjalizacją (przesunięcie środków z 1.2 do 3.5 z zachowaniem celów 1.2, ale uwzględnieniem dydaktyki).	W zakresie dopasowania profilu kształcenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy możliwe będzie wsparcie na modernizację istniejących obiektów dydaktyczno-badawczych oraz zakup wyposażenia.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane w oparciu o możliwą interwencję w tym zakresie w ramach EFS, z którego finansowane jest Działanie 3.5.
361.	Gdański Uniwersytet Medyczny	43	Proponowane działania będą sprzyjać obniżaniu kosztocłonności.	(W zakresie współpracy...) Wsparcie ukierunkowane również na opracowanie i wdrożenie systemów zarządczych sprzyjających wspólnemu, niekonkurencyjnemu wykorzystaniu zasobów uczelni, w tym np. wspólnemu zarządzaniu drogą wysokospecjalistyczną aparaturą badawczą, opracowaniu systemów rozliczeń prowadzenia wspólnych kierunków studiów itp.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną zmodyfikowane w oparciu o możliwą interwencję w tym zakresie w ramach EFS, z którego finansowane jest Działanie 3.5.
Preferencje						
362.	Politechnika Gdańska	44	Tego typu wykształcenie jest konieczne dla zapewnienia elastyczności absolwentów na szybko zmieniającym się rynku pracy.	Dodanie punktu: 4) Obejmujące szeroki zakres kształcenia ogólnotechnicznego (w tym informatycznego), w dziedzinie podstaw nauk technicznych (w tym matematyka i fizyka) oraz w dziedzinie nowych technologii.	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencje zawarte w Programie bazują na treści RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> i wskazują przede wszystkim na realizację projektów w zakresie branż o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu, co nie wyklucza projektów „obejmujących szeroki zakres kształcenia ogólnotechnicznego”.
363.	Politechnika	44	Nieuzasadnione jest ograniczenie preferencji	(W zakresie współpracy...)	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencje zawarte w Programie bazują

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gdańska		jedynie do projektów badawczych.	Skreślenie sformułowania w pkt. 1) – w odniesieniu do projektów badawczych		na treści RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> .
364.	Gdański Uniwersytet Medyczny	44	Nieuzasadnione jest ograniczenie preferencji jedynie do projektów badawczych, ale wsparcie powinno dotyczyć innych rodzajów aktywności, w tym np. infrastruktury badawczej czy nowych programów dydaktycznych, w tym doktoranckich oferowanych przez KNOW	(W zakresie współpracy...) Skreślenie sformułowania w pkt. 1) – w odniesieniu do projektów badawczych	<i>Nieuzgodniona</i>	Preferencje zawarte w Programie bazują na treści RPS <i>Port Kreatywności</i> .
365.	Wysocki Marek	44	-	Dodać pkt uwzględniający dostosowanie programów edukacyjnych do specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnością	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
PRIORYTET 4. KSZTAŁCENIE ZAWODOWE						
366.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	46-48	Zawartość Priorytetu 4 powiela się w części Działania 3.4 Jakość kształcenia zawodowego.		<i>Nieuzgodniona</i>	Działania 3.4 i 4.1 są w stosunku do siebie komplementarne (merytorycznie oraz w relacji kwalifikowalności EFS-EFRR) i stanowią formę realizacji przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
367.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	46-48		Zapewnienie możliwości realizacji projektów przez Ochotnicze Hufce Pracy w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.4	<i>Uwzględniona</i>	
WSKAŹNIKI REZULTATU						
368.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	46	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Nieuzgodniona</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 4 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
369.	Pomorska Izba Rzemieśnicza MSP	46	Niewskazane jest na etapie negocjacji RPO zawężanie wskaźnika do uczniów (pozostawienie osób daje zawsze możliwości w uszczegółowieniu zawężenie do uczniów jeśli taka potrzeba zajdzie, pozostawia jednakże możliwość rozszerzenia interwencji na osoby dorosłe (kształcenie ustawiczne obejmuje również takie osoby). Dalej pozostawienie we wskaźniku nazwy CKZiU determinuje przyszłą formę takich centrów gdyż CKZiU jest to forma ustawowo określona ci do formy organizacyjnej i formy działania. Na chwilę obecną prowadzone są prace na temat najlepszej formy systemu kształcenia zawodowego ponadgimnazjalnego i nie jest przesądzony kształt systemu. Nazwanie we takich centrów Centrami Kształcenia Zawodowego nie determinuje jego formy i daje możliwość dostosowania wypracowanej formy do wskaźnika.	Liczba osób uczących się w centrach kształcenia zawodowego	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 4 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
DZIAŁANIE 4.1 INFRASTRUKTURA PONADGIMNAZJALNYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH						
370.	Fundacja Gospodarcza w Gdyni	46	Rozszerzenie zakresu edukacji o ośrodki pozaszkolne oraz uczenie się przez całe życie dorosłych. W przypadku akceptacji zmiana wpłynie na cele szczegółowe (str. 46), wskaźniki rezultatu (str. 46), ukierunkowanie tematyczne (str. 46). Uczenie się przez całe życie wchodzi w zakres 10 celu tematycznego, wskazanego w pakiecie legislacyjnym przez KE, a wydaje się słabo reprezentowane w projekcie RPO.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Działania 3.4 i 4.1 są w stosunku do siebie komplementarne (merytorycznie oraz w relacji kwalifikowalności EFS-EFRR) i stanowią formę realizacji przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy zawartego w Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie.</i> Zawarcie innych elementów niż te zdefiniowane w ramach ww. przedsięwzięcia strategicznego możliwe jest jedynie w toku dalszych ustaleń wynikających m.in. z opracowania

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						studium wykonalności dla ww. przedsięwzięcia.
Ukierunkowanie tematyczne						
371.	Powiat Kwidziński	46	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury szkół ponadgimnazjalnych to bardzo istotna sprawa, nie wymaga ona szczególnego uzasadnienia w odniesieniu do dużej ilości takich szkół.	W ramach działania wspierania będzie doposażenie/wyposażenie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, w szczególności w pomoce dydaktyczne pracowni kształcenia praktycznego, adekwatne do wyposażenia zakładów pracy, a także – modernizacja i rozbudowa infrastruktury ww. szkół.	<i>Niewzględniona</i>	Działanie 4.1 stanowi formę realizacji przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> , gdzie wskazano przede wszystkim na potrzeby związane z doposażaniem już istniejącej infrastruktury edukacyjnej.
372.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	46	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.	W ramach Działania wspierane będzie doposażenie/wyposażenie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, w szczególności w pomoce dydaktyczne pracowni kształcenia praktycznego, adekwatne do wyposażenia zakładów pracy, a także – w uzasadnionych przypadkach – modernizacja i rozbudowa infrastruktury ww. szkół. Uzupełniająco, interwencja skierowana zostanie na utworzenie (wyposażenie) w ww. szkołach ośrodków egzaminacyjnych umożliwiających w szczególności potwierdzanie efektów uczenia się poza formalnego i nieformalnego z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
373.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	46	Zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – „Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji. W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym”.	Propozycja uzupełnienia: Uzupełniająco, interwencja skierowana zostanie na utworzenie (wyposażenie) w ww. szkołach ośrodków egzaminacyjnych umożliwiających w szczególności potwierdzanie efektów uczenia się pozaformalnego nieformalnego, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb edukacyjnych oraz możliwości osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
374.	Powiat Malborski	46	W obecnych warunkach podniesienie jakości kształcenia zawodowego wymaga dostosowania całego procesu do potrzeb zmieniającej się gospodarki. Szczególnego	W ramach Działania wspierane będzie doposażenie/wyposażenie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych oraz jednostek edukacyjnych odpowiedzialnych za kształcenie praktyczne, w	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Działania 3.4 i 4.1 są w stosunku do siebie komplementarne (merytorycznie oraz w relacji kwalifikowalności EFS-EFRR) i stanowią formę realizacji

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			znaczenia nabiera w tym kontekście kształcenie praktyczne realizowane nie tylko w szkołach, ale też przy udziale innych jednostek edukacyjnych (w tym m.in. Centrów Kształcenia Praktycznego) zapewniających dostęp do wiedzy praktycznej. Wzrost jakości i adekwatności kształcenia praktycznego w dużej mierze zależy od dostępu do nowoczesnych technologii umożliwiających zdobycie wiedzy odpowiadającej potrzebom lokalnego rynku pracy. Zasadnym jest zatem podjęcie działań zmierzających do zapewnienia dostępu do odpowiedniej infrastruktury obu kategoriom podmiotów (w formie doposażenia/ wyposażenia, modernizacji i rozbudowy zaplecza). Zdaniem Zgłaszającego skierowanie wsparcia w ramach Działania 4.1 nie tylko do szkół, ale też jednostek odpowiedzialnych za kształcenie praktyczne (w tym Centrów Kształcenia Praktycznego oraz Centrów Kształcenia Ustawicznego) umożliwi dostęp do wysokiej jakości kształcenia większej grupie odbiorców oraz wpłynie pozytywnie na komplementarność systemu kształcenia zawodowego. W związku z rozszerzeniem ukierunkowania tematycznego Działania proponujemy zmianę nazwy Działania na „Nowoczesna infrastruktura systemu kształcenia zawodowego”.	szczegółności w pomoce dydaktyczne, adekwatne do wyposażenia zakładów pracy, a także – w uzasadnionych przypadkach – modernizacja i rozbudowa infrastruktury ww. szkół i jednostek edukacyjnych.		przedsięwzięcia strategicznego <i>Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy</i> zawartego w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> . Zawarcie innych elementów niż te zdefiniowane w ramach ww. przedsięwzięcia strategicznego możliwe jest jedynie w toku dalszych ustaleń wynikających m.in. z opracowania studium wykonalności dla ww. przedsięwzięcia.
Preferencje						
375.	Miasto Gdynia	47	Zwiększenie szansy dla osoby z niepełnosprawnością intelektualną na zatrudnienie.	4) <i>nowe programy nauczania przygotowujące ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w zawodach oczekiwanych na rynku pracy.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						WP.
376.	Miasto Gdańsk	47	Zwiększenie szansy dla osoby z niepełnosprawnością intelektualną na zatrudnienie.	Dodać kolejną preferencję 4) wykorzystujące nowe programy nauczania przygotowujące ucznia z niepełnosprawnością intelektualną do pracy w zawodach oczekiwanych na rynku pracy.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Wskaźniki produktu						
377.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	47	wskaźnik 2 – chyba wkradł się błąd, jest: „potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi (?) lub edukacyjnej.... Czy na pewno w tym miejscu powinien być taki wskaźnik?	-	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 4 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020 (WLWK), która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020. Obecne brzmienie wskaźnika pochodzi z WLWK.
DZIAŁANIE 4.2 KSZTAŁCENIE ZAWODOWE NA POZIOMIE WYŻSZYM						
Uzasadnienie realizacji						
378.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	47	Do zaradzenia tym problemom zobowiązują nas dokumenty strategiczne, w tym Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) i Europejska Strategia w sprawie Niepełnosprawności 2010-2020.	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie udzielane w ramach Działania będą zmierzać również do poprawy jakości warunków kształcenia w uczelniach, w tym dostosowanie tych warunków do kształcenia osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
379.	Akademia Pomorska w Słupsku	48	Ukierunkowanie tematyczne dotyczące poprawy istniejącej oferty i programów kształcenia zawodowego na poziomie wyższym na potrzeby gospodarki, w tym	<i>Zmiana poprzez dodanie zapisów</i> Interwencja w ramach Działania zostanie skierowana na uruchomienie lub poprawę istniejącej oferty i programów kształcenia zawodowego	<i>Niewzględniona</i>	Tworzenie nowoczesnej infrastruktury ICT nie jest wykluczone w oparciu o obecne zapisy Programu, musi być jednak ściśle powiązane z modernizacją procesu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			doposażenie /przebudowę /remont obiektów (...) nie jest zgodne z wyszczególnionym wskaźnikiem produktu . Wskaźnikiem produktu w działaniu jest liczba wybudowanych/ przebudowanych / rozbudowanych obiektów infrastruktury szkolnictwa wyższego. Zasadne jest zatem dopisanie w ukierunkowaniu tematycznym działania o budowę , co będzie logiczne i powiązane ze wskazanym wskaźnikiem. Nowoczesna infrastruktura informatyczna (ICT) bezpośrednio wpływa na jakość i poziom oferty edukacyjnej kształcenia zawodowego.	na poziomie wyższym na potrzeby gospodarki, w tym na doposażenie (z uwzględnieniem nowoczesnej infrastruktury informatycznej ICT) / budowę/ przebudowę/ remont obiektów (...).		kształcenia. Zgodnie z wyborem strategicznym zawartym w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Pomorski Port Kreatywności</i> inwestycje prowadzone w ramach Działania 4.2 powinny bazować na już istniejącej infrastrukturze edukacyjnej.
380.	Miasto Gdańsk	48	Istniejąca oferta kształcenia zawodowego specjalne go nie jest w wystarczającym stopniu dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz możliwości osób niepełnosprawnych intelektualnie. Stypendia stażowe oraz refundacja dla pracodawców to forma bardzo atrakcyjna i pożądana przez uczniów/studentów i pracodawców, przyczyniająca się do podniesienia kompetencji zawodowych stażysty i zwiększenia jego szansy na zatrudnienie poprzez nawiązaniu współpracy z konkretnym pracodawcom i lepszemu poznaniu danej branży.	Interwencja w ramach Działania zostanie skierowana na uruchamianie lub poprawę istniejącej oferty i programów kształcenia zawodowego, w tym kształcenia zawodowego specjalnego , na poziomie wyższym na potrzeby gospodarki, w tym doposażenie/przebudowę/remont obiektów oraz – w ramach finansowania krzyżowego – podnoszenie kwalifikacji kadry, zmiana programów kształcenia i ich uzupełnienie o elementy nauczania praktycznego wraz z przyznawaniem stypendiów stażowych dla uczniów i studentów z dodatkiem dla pracodawcy za oddelegowanie pracownika jako opiekuna stażysty . W ramach Działania, realizowane będą wyłącznie projekty kompleksowe, poprzedzone badaniem potrzeb subregionalnych rynków pracy.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Obecny zapis nie wyklucza kształcenia zawodowego specjalnego. Zapis odnośnie stypendiów stażowych ma charakter zbyt szczegółowy i zostanie przeanalizowany na etapie tworzenie dokumentów uszczegóławiających Program, przy zachowaniu zasad kwalifikowalności w ramach EFRR.
381.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	48	-	Interwencja w ramach Działania zostanie skierowana na uruchamianie lub poprawę istniejącej oferty i programów kształcenia zawodowego na poziomie wyższym na potrzeby gospodarki, w tym doposażenie/przebudowę/remont obiektów z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych oraz – w ramach finansowania krzyżowego – podnoszenie kwalifikacji kadry, zmiana programów kształcenia i ich uzupełnienie o elementy nauczania praktycznego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				W ramach Działania, realizowane będą wyłącznie projekty kompleksowe, poprzedzone badaniem potrzeb subregionalnych rynków pracy		
Ukierunkowanie terytorialne						
382.	Powiat Sztumski	48	Malbork jest ośrodkiem miejskim dysponującym filiami uczelni wyższych także o kierunkach i specjalnościach zawodowych.	Ślupsk, Chojnice-Człuchów, Kwidzyn i Malbork jako obszary wyłącznie uprawnione.	<i>Niewzględniona</i>	Ukierunkowanie tematyczne zostało przeniesione z tekstu <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> . W ww. dokumentach znajduje się także uzasadnienie dokonanego wyboru strategicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym.
383.	Miasto Gdańsk	48	Gdańsk posiada odpowiednią infrastrukturę IOB, a więc potencjal do rozwoju istniejącej oferty i programów kształcenia zawodowego na poziomie wyższym na potrzeby gospodarki regionu. Ponadto w Gdańsku istnieje konieczność rozwoju współpracy pomiędzy uczelniami wyższymi a szkołami zawodowymi, w tym szkołami zawodowymi specjalnymi.	Ślupsk, Chojnice-Człuchów i Kwidzyn, Gdańsk jako obszary wyłącznie uprawnione.	<i>Niewzględniona</i>	Ukierunkowanie tematyczne zostało przeniesione z tekstu <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> . W ww. dokumentach znajduje się także uzasadnienie dokonanego wyboru strategicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym.
384.	Miasto Gdańsk	48	Wydaje się błędem zapowiedziane na spotkaniu konsultacyjnym wyłączenie!!! możliwości wsparcia rozwoju trójmiejskich wyższych szkół zawodowych	-	<i>Niewzględniona</i>	Ukierunkowanie tematyczne zostało przeniesione z tekstu <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> . W ww. dokumentach znajduje się także uzasadnienie dokonanego wyboru strategicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym.
385.	Politechnika Gdańska	48	<i>Ślupsk, Chojnice-Człuchów i Kwidzyn jako obszary wyłącznie uprawnione.</i> Wykreślenie zapisu wynika z: 1. Spadającej liczby absolwentów szkół średnich w latach 2014-2010 o 25% 2. Rozproszenia kadry naukowo-dydaktycznej 3. Istnienia silnego ośrodka kształcenia na poziomie wyższym technicznym z dużymi tradycjami w województwie pomorskim	Wykreślenie	<i>Niewzględniona</i>	Ukierunkowanie tematyczne zostało przeniesione z tekstu <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> . W ww. dokumentach znajduje się także uzasadnienie dokonanego wyboru strategicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			4. Braku infrastruktury technicznej, w tym laboratoriów, w ośrodkach przewidzianych do powstania wyższych szkół zawodowych. Sugestia: Środki przewidziane na ten priorytet można przeznaczyć na stypendia dla studentów z tych obszarów.			
386.	Gdański Uniwersytet Medyczny	48	Zapis prowadzi do nieuzasadnionego rozproszenia środków, do rozważenia połączenia działań 3.5 i 4.2 i finansowanie zarówno z EFS, jak i EFRR.	Wykreślenie sformułowania -obszary wyłącznie uprawnione	<i>Nieuwzględniona</i>	Ukierunkowanie tematyczne zostało przeniesione z tekstu <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Pomorski Port Kreatywności</i> . W ww. dokumentach znajduje się także uzasadnienie dokonanego wyboru strategicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym.
Beneficjenci						
387.	Akademia Pomorska w Słupsku	48	Zasadne jest uszczegółowienie definicji instytucji edukacyjnej i wpisanie uczelni wyższych (zaakcentowanie) jako beneficjentów z uwagi na wypunktowanie uczelni w <u>uzasadnieniu realizacji działania</u> . Szkoły wyższe odgrywają kluczową rolę w rozwoju wykwalifikowanego kapitału ludzkiego, który jest podstawą trwałego rozwoju gospodarki i społeczeństwa.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Instytucje edukacyjne (w tym uczelnie wyższe), (...)	<i>Nieuwzględniona</i>	Szkoły wyższe/uczelnie mieszczą się w szerszej kategorii „instytucje edukacyjne”.
PRIORYTET 5. ZATRUDNIENIE						
388.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	49-57	Działanie to jest komplementarne do działań podejmowanych na poziomie centralnym w celu aktywizacji zawodowej osób w wieku 50 lat przez MPiPS. Główne postulowane przez MPiPS działania wiążą się z wypracowanym centralnie kompleksowym modelem aktywizacji, który ma w założeniach wykorzystywać standardy, dobre praktyki, metody, wyniki badań itp. przeprowadzonych dotychczas na poziomie krajowym i regionalnym. Wypracowany model będzie upowszechniany z poziomu krajowego poprzez system koordynatorów regionalnych 50 + oraz liderów lokalnych	Propozycja o uwzględnienie działań zw. z aktywizacją zawodową osób 50+, tj. wsparcie organizacji regionalnych ośrodków aktywności 50+ i aktywizacja osób w wieku 50+ w oparciu o wypracowany centralnie kompleksowy model aktywizacji.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Działania z zakresu aktywizacji zawodowej osób 50+ będą realizowane w Priorytecie 5, szczegółowe kwestie dotyczące ukierunkowania tematycznego będą rozważane na etapie opracowania szczegółowych strategicznych dokumentów wdrożeniowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>50+. Koordynatorzy regionalni stanowiliby łącznik pomiędzy działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym a instytucjami realizującymi projekty na poziomie lokalnym i regionalnym. Lokalni liderzy aktywności 50+ działaliby w obszarze aktywności społecznej osób 60+ oraz aktywności zawodowej osób 50+. Koordynatorzy regionalni oraz liderzy lokalni skupieni byłiby w regionalnych ośrodkach aktywności 50+, które powinny zostać umiejscowione w strukturach samorządu terytorialnego.</p> <p>Warto przy tym wspomnieć, że już w tej chwili wiele działań związanych z Programem Solidarność Pokoleń 50+ jest realizowanych na poziomie regionalnym i MPiPS chce by w nowej perspektywie te działania były kontynuowane.</p>			
389.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	49-57	<p>Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich.</p> <p><u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na zatrudnienie: <u>wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników</u> - wsparcie na rzecz obszarów wiejskich będzie możliwe przez dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, instrumenty finansowe czy doradztwo związane z rozpoczęciem i prowadzeniem pozarolniczej działalności</p>	<p>Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetem 5 Zatrudnienie o brzmieniu jak w uwadze ogólnej (patrz treść powyżej). <u>Oraz dopisać do tej treści: w jaki sposób jest możliwe uzyskanie efektu synergii pomiędzy środkami w ramach RPO (patrz: priorytet 5 zatrudnienie i inne priorytety w ramach RPO) a środkami z PROW 2014-2020 i PO Morskim i Rybackim (2014-2020)</u></p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			gospodarczej. Wszystkie te działania ukierunkowane są na aktywizację zawodową indywidualnych osób, w tym rolników i członków ich rodzin zainteresowanych odejściem z rolnictwa. Ponadto wspierane będą również kompleksowe projekty na rzecz obszarów ze specyficznymi problemami (np. byłe PGR).			
CELE SZCZEGÓŁOWE PRIORYTETU						
390.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	49	Zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego.	5. Wzrost liczby zakładanych mikroprzedsiębiorstw i rozwój samozatrudnienia (PI 8.7).	<i>Niewzględzona</i>	W Programie przyjęto, że pod pojęciem mikroprzedsiębiorstwa mieści się także samozatrudnienie.
391.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	49	Zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego.	Propozycja uzupełnienia celu 5: Wzrost zatrudnienia w sektorze mikroprzedsiębiorstw i rozwój samozatrudnienia.	<i>Niewzględzona</i>	W Programie przyjęto, że pod pojęciem mikroprzedsiębiorstwa mieści się także samozatrudnienie.
392.	Miasto Gdańsk Miasto Gdynia	49	Zmniejszenie zależności ekonomicznej od państwa.	Dodać kolejny cel szczegółowy 6) Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
WSKAŹNIKI REZULTATU						
393.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	49	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycje dotyczące zmiany wskaźników będą rozważane na dalszym etapie prac nad Programem.
394.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	49-50	wskaźniki 1,2,4,7 – co znaczy określenie „po opuszczeniu programu”? jest nieprecyzyjne, co oznacza – ukończenie programu, czy np. jednokrotną obecność/uczestnictwo, wg nas		<i>Niewzględzona</i>	Brak konkretnej propozycji. Nazwy wskaźników zostały zaproponowane w ramach Wspólnej Listy Wskaźników opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. W

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wskaźnik niewłaściwie opracowany			ramach tego opracowania zostały także przyjęte definicje poszczególnych wskaźników.
DZIAŁANIE 5.1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA						
395.	HUMANEO	49-57	<p>1) Wymogi gospodarki opartej na wiedzy i funkcjonującej globalnie wymagają by kompetencje zawodowe były „obudowane” umiejętnością posługiwania się językami obcymi i wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Globalny rynek pracy nakłada na pracowników wymóg nie tylko uzyskiwanie wysokich kwalifikacji zawodowych w obszarze ich specjalizacji ale dodatkowo wymaga potwierdzenia umiejętności w posługiwaniu się narzędziami informatycznymi, niezbędnymi do prawidłowego rozwoju gospodarczego i ekonomicznego. Dynamiczne zmiany zachodzące na międzynarodowym rynku pracy wymuszają nie tylko mobilność zawodową, ale również umiejętność posługiwania się językiem obcym branżowym, dającym swobodę działania i możliwość szybkiego dostosowania się do nowych warunków pracy. Powiązanie w/w umiejętności komputerowych i językowych jest niezbędnym elementem do uzyskania kompleksowych kwalifikacji zawodowych. Mając na względzie właściwe przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry pracowników należy uwzględnić w programach kształcenia elementy nauczania związane z umiejętnością obsługi profesjonalnych programów komputerowych w obszarze uzyskiwanych kompetencji zawodowych oraz posługiwać się językiem obcym branżowym.</p> <p>2) W celu zapewnienia uznawalności kwalifikacji na rynku pracy proces walidacji powinien składać się z części teoretycznej i</p>	<p>Rekomendujemy, aby szkolenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zawierały obowiązkowo komponent ICI oraz językowy, 2) składały się obowiązkowo z części teoretycznej i praktycznej, 3) kończyły się zewnętrzną walidacją kwalifikacji. 	<p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i></p>	<p>Propozycja będzie rozważana na etapie opracowania szczegółowych strategicznych dokumentów wdrożeniowych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>praktycznej, by w pełni weryfikować nie tylko wiedzę ale i praktyczne umiejętności. Przeprowadzenie egzaminu zarówno teoretycznego jak i praktycznego to racjonalne i skuteczne podejście do systemu potwierdzania kwalifikacji. Sam egzamin teoretyczny jest niewystarczający i ukazuje obraz wiedzy, mający niewiele wspólnego z umiejętnościami praktycznymi egzaminowanego. Natomiast dla pracodawcy zdecydowanie ważniejsze są zweryfikowane umiejętności praktyczne. Kandydat do pracy posiadający jedynie wiedzę czysto teoretyczną, nie jest w pełni przygotowany do wykonywania danego zawodu, tym samym zajmuje gorszą pozycję na rynku pracy. Pracodawca, mając do wyboru pracownika, który posiada potwierdzoną wiedzę teoretyczną i pracownika o udokumentowanej wiedzy oraz praktycznych umiejętnościach - wybierze tego drugiego. Dlatego też tak istotne jest, aby szkolenia kończyły się egzaminem zarówno teoretycznym, jak i praktycznym, umożliwiając rzetelne dokumentowanie swoich kwalifikacji.</p> <p>3) Ponadto rekomendujemy, aby szkolenia kończyły się egzaminem zewnętrznym przeprowadzanym przez niezależne podmioty, zewnętrzne i niezależne w stosunku do realizatora szkolenia, gwarantując obiektywną ocenę nabytych kompetencji.</p> <p>Rozdzielenie procesu szkolenia od procesu certyfikacji, zapewnia nie tylko rzetelność, wysoką jakość, ale też obiektywność procesu kształcenia.</p> <p>Oczekiwania pracodawców wobec potencjalnych pracowników są coraz większe, zmiana pracy lub znalezienie</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>satysfakcjonującego zatrudnienia przez osoby bezrobotne na współczesnym rynku pracy jest w dużej mierze uzależnione od posiadania przez te osoby aktualnej wiedzy merytorycznej oraz odpowiednich kompetencji. Brak odpowiednich kwalifikacji zwiększa ryzyko bezrobocia, które może doprowadzić do wykluczenia społecznego. Pracodawcy poszukują wysoko wykwalifikowanej kadry co podnosi w znaczącym stopniu popyt na naukę potwierdzoną oficjalnym świadectwem, dyplomem czy certyfikatem. Bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest to, aby uczestnik procesu kształcenia otrzymał odpowiednie dokumenty, które będą potwierdzały uzyskane przez niego efekty kształcenia. Najczęściej decydującym o uzyskaniu zatrudnienia są odpowiednie kwalifikacje potencjalnych pracowników – formalnie potwierdzone. Uzyskanie potwierdzenia formalnego swoich kompetencji np. w formie certyfikatu, który zawiera precyzyjne informacje o uzyskanych efektach kształcenia, stanowi informację dla pracodawcy o kompetencjach kandydata do pracy. Jest to dodatkowy atut, jeśli chodzi o rekrutację, zarówno do firm polskich jak i zagranicznych. Dla potencjalnych pracodawców osoba z potwierdzonymi formalnie kwalifikacjami, umiejętnościami oznacza, że spełniła określone wymagania dotyczące wiedzy i umiejętności.</p>			
396.	HUMANEO	49-57	<p>W obecnej gospodarce rynkowej opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach posiadanie podstawowych umiejętności w obszarze ICT jest niezbędne dla każdego przedsiębiorcy. Jest to szczególnie istotne, w kontekście preferowanej grupy docelowej (osoby niepełnosprawne oraz pow. 50 roku</p>	<p>Rekomendujemy aby w zakresie wsparcia doradczo – szkoleniowego dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej dodać jako obowiązkowy element rozwój kompetencji ICT, niezbędnych do prowadzenia własnej działalności</p>	<p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i></p>	<p>Propozycja będzie rozważana na etapie opracowania szczegółowych strategicznych dokumentów wdrożeniowych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			życia), która może mieć deficyty w tym zakresie. Umiejętność posługiwania się technologiami ICT wpłynie na obniżenie kosztów funkcjonowania firmy, na zwiększenie efektywności działania i możliwość poszerzenia rynków docelowych.			
397.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	49-57	Część osób niepełnosprawnych jest zarejestrowana w urzędach pracy jako „poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu”. Zakłada się, że wsparcie w ramach priorytetu będzie kierowane do osób biernych zawodowo i bezrobotnych. Nie jest jasne czy wsparcie obejmie również osoby o statusie poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
398.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główny Gmina Koczala Gmina	50-51	Proponowana zmiana dotyczy zastosowania w ramach działania preferencji dla projektów realizowanych z wykorzystaniem podejścia RLKS, na obszarach objętych tym podejściem. Propozycja ta wynika z faktu, iż tereny wiejskie województwa pomorskie – które objęte są zasięgiem podejścia RLKS – cechują się znacznym nasileniem negatywnych zjawisk dotyczących aktywności zawodowej na terenie województwa które skutkują, że sytuacja związana z zatrudnieniem mieszkańców jest na tych obszarach znacznie mniej korzystna od średniej dla całego województwa. Stan ten dotyczy dwóch zasadniczych mierników w tym zakresie tj. odsetka bezrobotnych oraz poziomu wskaźnika zatrudnienia. Udział osób bezrobotnych, zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi na terenach gmin wiejskich 8,8% i jest znacznie wyższy od średniej dla całego województwa – 7,8%. Podobnie niekorzystnie przedstawia się sytuacja wskaźnika zatrudnienia, który na terenach	Uzasadnienie realizacji Istotną barierą rozwojową regionu jest utrzymujący się niedostateczny poziom zatrudnienia mieszkańców, co przekłada się na znaczącą populację biernych zawodowo oraz wysoki poziom bezrobocia, w tym o charakterze strukturalnym. W 2012 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie pomorskim równał się średniej w kraju i wynosił 50,2%. Istotną barierą rozwojową regionu stanowi znaczny odsetek osób biernych zawodowo (39,8% w ludności powyżej 15 roku życia) i wysoki poziom bezrobocia (w 2012 r. stopa bezrobocia wyniosła 9,6%, przy średniej krajowej 10,1%) w tym strukturalnego, <u>który jest szczególnie widoczny na terenach wiejskich województwa.</u> Dodatkową trudnością jest niski wskaźnik zatrudnienia osób młodych do 30 roku życia (45%) oraz osób powyżej 50 lat (30,2%), a także kobiet (42,5%) i niepełnosprawnych (21,3%). Na niską mobilność przestrzenną mieszkańców województwa, którą charakteryzują się w szczególności mieszkańcy obszarów wiejskich i mniejszych miast, nakłada się niezadowalająca mobilność zawodowa.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Poziomski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie		<p>wiejskich województwa (BAEL) sięga poziomu 50,6% i jest niższy od średniej – 51,0%. Sytuację tą potęguje znacznie niższy od średniej dla województwa (115%) poziom rozwoju przedsiębiorczości, który na terenach wiejskich sięga zaledwie 80 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych, przypadających na 1000 mieszkańców. Opisaną sytuację potęguje fakt szczególnie dużego problemu na terenach wiejskich związanego z bezrobociem ludzi młodych oraz osób po 50 roku życia.</p> <p>Wszystkie wymienione elementy przekładają się na wysoką populację osób biernych zawodowych na terenach wiejskich województwa i generują szereg problemów społecznych z biedą i ubóstwem na czele.</p> <p>Metodą na wzmocnienie rozwiązania czy ograniczenia opisanych problemów jest zastosowanie w ramach działania podejścia RLKS, które bazując na oddolnym i uspołecznionym podejściu do rozwiązywania problemów lokalnych społeczności pozwala na znacznie bardziej trafne zidentyfikowanie problemów i dotarcie do grup docelowych działania – tak pod względem określenia konkretnych beneficjentów pomocy jak i zastosowania najbardziej efektywnych form wsparcia. Jednocześnie doświadczenie LGD we współpracy ze społecznością lokalną i znajomość lokalnych środowisk jest bardzo ważnym czynnikiem, który może w znacznym stopniu poprawić efektywność wsparcia w ramach działania</p>	<p>Przejawia się ona głównie brakiem kompetencji pozwalających na zmianę zawodu i niechęcią do podnoszenia posiadanych kwalifikacji oraz dostosowania umiejętności do oczekiwań pracodawców.</p> <p>Jednocześnie maleje liczba osób wchodzących na rynek pracy, co może doprowadzić do deficytu zasobów kadrowych w niektórych branżach.</p> <p>Ukierunkowanie tematyczne Podejmowane będą działania umożliwiające zdobywanie nowych umiejętności oraz podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Interwencja obejmować będzie również tworzenie różnego typu zachęt do podejmowania pracy poza dotychczasowym miejscem zamieszkania dla osób biernych zawodowo oraz bezrobotnych.</p> <p>Wsparcie realizowane będzie poprzez wdrażanie kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy. Działania te podejmowane będą poprzez wsparcie w ramach usług rynku pracy i z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy. Komplementarnie będą wykonywane działania analityczne mające na celu pomiar efektywności wsparcia.</p> <p>Przewidziane zostało również wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności przestrzennej (regionalnej i międzyregionalnej), w tym także w ramach sieci EURES.</p> <p>Realizowane będą także przedsięwzięcia w partnerstwie instytucji rynku pracy, edukacyjnych, pomocy i integracji społecznej i/lub organizacji pozarządowych i/lub pracodawców m.in. w zakresie tworzenia skutecznego i efektywnego poradnictwa zawodowego m.in. poprzez jego urynkwienie.</p> <p>Interwencja będzie realizowana poprzez przedsięwzięcia ukierunkowane na potrzeby grup defaworyzowanych (osoby: do 30 roku życia, 50 lat i więcej, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne</p>		<p>Natomiast preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych.</p> <p>Potencjalnie podejściem takim może być objęcie 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.</p> <p>Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o LGD/LGR.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	„Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader			<p>oraz kobiety) oraz wykluczonych, realizowane w oparciu o przeprowadzoną indywidualną diagnozę. Grupy te będą mogły uzyskać m.in. profesjonalne wsparcie psychologiczno-doradcze, a także dostęp do różnych form aktywizacji zawodowej np. staże, praktyki zawodowe, subsydiowane miejsca pracy. Interwencja jest powiązana z Działaniem 6.1. <i>Włączenie na rynku pracy</i> finansowanym z EFS.</p> <p>Preferencje W zakresie wdrażania kompleksowych rozwiązań dot. aktywizacji zawodowej oraz wspierania inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności przestrzennej preferowane będą projekty: 1) realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia oraz technologii cyfrowych i usług, 2) realizowane w porozumieniu z pracodawcami 3) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</p> <p>Ukierunkowanie terytorialne ☐ dla osób bezrobotnych: obszary o wysokiej stopie bezrobocia, ☐ dla osób biernych zawodowo: obszar całego województwa - <u>obszary objęte podejściem RLKS (geograficzne obszary aktywności LGD).</u></p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.</p>		
Ukierunkowanie tematyczne						
399.	Miasto Gdańsk	50	Rozszerzenie katalogu o narzędzia , którymi dysponują instytucje pomocy i integracji społecznej.	Działania te podejmowane będą poprzez wsparcie w ramach usług rynku pracy i z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy oraz instrumentów i narzędzi aktywizacji społecznej.	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w zakresie instrumentów i narzędzi aktywizacji społecznej będzie możliwe w ramach Priorytetu 6 Integracja.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
400.	Miasto Gdynia	51	Wnosimy o uzupełnienie zapisów o wskazane podmioty stanowiące otoczenie biznesu, które mogą doskonale wpisywać się w działania z zakresu aktywizacji zawodowej.	(...) Realizowane będą także przedsięwzięcia w partnerstwie instytucji rynku pracy, edukacyjnych, pomocy i integracji społecznej i/lub organizacji pozarządowych i/lub pracodawców i/lub podmiotów stanowiących infrastrukturę wsparcia przedsiębiorczości (parki technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości czy centra transferu technologii) m.in. w zakresie tworzenia skutecznego i efektywnego poradnictwa zawodowego m.in. poprzez urynkowanie. (...)	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące przedsięwzięć realizowanych w partnerstwie zostaną doprecyzowane.
401.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Należy podkreślić, że sieć EURES dotyczy mobilności na terenie krajów UE i EOG i Szwajcarii. Zasadne jest więc, aby obszar mobilności przestrzennej podanej w projekcie został uzupełniony	Proponuje się uzupełnienie tej części (zdania 3) o słowo „wewnątrz unijnej” w następujący sposób: „Przewidziane zostało również wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności przestrzennej (regionalnej, międzyregionalnej i wewnątrz unijnej), w tym także w ramach sieci EURES”.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące mobilności przestrzennej zostaną doprecyzowane.
402.	Miasto Gdynia	51	-	W związku z przytoczonym zapisem, zasadnym jest dodanie zapisów, iż preferowane będą także projekty, które zakładają realizację specjalnie zaprojektowanych badań – nie tylko zbierających indywidualnie potrzeby, ale także zbierających generalne potrzeby / lokalne uwarunkowania grup defaworyzowanych i projektowanie rozwiązań w odpowiedzi na te zebrane potrzeby.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W ramach Działania będzie możliwe prowadzenie komplementarnie działań analitycznych.
403.	Miasto Gdańsk	51	Rozszerzenie katalogu form, istotnych a wynikających z wcześniejszego opisu uzasadnienia realizacji	Grupy te będą mogły uzyskać m.in. profesjonalne wsparcie psychologiczno-doradcze, a także dostęp do różnorodnych form aktywizacji zawodowej np. staże, praktyki zawodowe, subsydiowane miejsca pracy, doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy, wsparcie działalności gospodarczej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Proponowane wsparcie będzie dostępne w ramach Działania 5.5 Nowe mikroprzedsiębiorstwa.
404.	Telewizja Polska S.A.	51	Rozszerzenie listy beneficjentów korzystanie wpłynie na wzrost konkurencyjności i absorpcję środków UE . Wpisanie kampanii medialnych pozwoli na wzrost świadomości we wskazanym obszarze tematycznym	Kampania promująca mobilność przestrzenną i zawodową. /Na niską mobilność przestrzenną mieszkańców województwa, która charakteryzują się w szczególności mieszkańcy obszarów wiejskich i mniejszych miast, nakłada się niezadowolająca mobilność zawodowa. Przejawia się ona głównie brakiem kompetencji pozwalających na zmianę zawodu i niechęcią do podnoszenia posiadanych	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach Działania będą realizowane przedsięwzięcia bezpośrednio przyczyniające do poprawy sytuacji zawodowej osób poszukujących pracy i prowadzące do ich zatrudnienia.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				kwalfikacji oraz dostosowania umiejętności do oczekiwań pracodawców. Jednocześnie maleje liczba osób wchodzących na rynek pracy, co może doprowadzić do deficytu zasobów kadrowych w niektórych branżach./		
Preferencje						
405.	Miasto Gdańsk Miasto Gdynia	51	Realne szanse na zwiększenie zatrudnienia.	1) realizowane ... cyfrowych i usług <i>z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
406.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Nie jest jasne czy ten zapis (pkt. 1) jest poprawny.	W zakresie wdrażania kompleksowych rozwiązań dot. aktywizacji zawodowej oraz wspierania inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności przestrzennej preferowane będą projekty: realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia oraz technologii cyfrowych i usług,	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Preferencja ta zostanie zmieniona lub usunięta.
407.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Propozycja uzasadniona tym, że działania te dotyczą wdrażania kompleksowych rozwiązań dot. aktywizacji zawodowej.	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji o zasadę dotyczącą wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
408.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	51	Propozycja uzasadniona tym, że działania te dotyczą wdrażania kompleksowych rozwiązań dot. aktywizacji zawodowej.	Pkt 3. dotyczące wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
409.	Wysocki Marek	51	-	Dodać pkt. 3) realizowane z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnością	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
410.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Jest to uzasadnione przyjętą w mandacie regulą, że wsparcie na danym terenie jest uzależnione od wypadkowej wartości wskaźników założonych w Programie. Dlatego też istnieje obawa, że przy braku wskaźników dotyczących sytuacji na rynku pracy osób niepełnosprawnych, wsparcie to nie będzie brane pod uwagę, lub będzie w znikomym zakresie i będzie ono niedostosowane do rzeczywistych potrzeb.	Koncentracja wsparcia na rzecz rozwoju gospodarczego i rozwoju kapitału ludzkiego na określonych obszarach regionu (zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego) powinna opierać się w części dotyczącej Ukierunkowania terytorialnego na wartościach następujących wskaźników, dotyczących osób niepełnosprawnych, w obszarze rynku pracy: RYNEK PRACY (do wyboru): współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); liczba osób zatrudnionych przy ciągłym lub regularnym wsparciu trenera pracy, czyli w tzw. zatrudnieniu wspomagany (wskaźnik bazowy: dane z PO KL); udział pracowników zakładów pracy chronionej wśród ogółu pracowników niepełnosprawnych, zarejestrowanych w SODiR (PFRON); udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w rozbiciu na bezrobotnych i poszukujących pracy (dane PUP); liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej, zgłoszonych do urzędów pracy (PUP); liczba zakładów aktywności zawodowej (Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – dane od wojewodów); liczba warsztatów terapii zajęciowej (PFRON); liczba zakładów pracy chronionej (Pełnomocnik Rządu ds. Osób	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				Niepelnosprawnych – dane od wojewodów); liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZAZ i ZPCH w rozbiciu na stopnie niepełnosprawności i występowanie schorzeń specjalnych (Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – dane od wojewodów); liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej (powiaty); liczba uczestników WTZ uzyskująca zatrudnienie na otwartym rynku pracy (powiaty); liczba pracowników ZAZ uzyskująca zatrudnienie na otwartym rynku pracy (samorządy województw); liczba osób niepełnosprawnych pozostających w zatrudnieniu powyżej 6 miesięcy od jego podjęcia (powiaty); liczba pracodawców otwartego rynku pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne (SODiR PFRON); liczba osób niepełnosprawnych będących klientami publicznych agencji zatrudnienia aktywizowanych przez niepubliczne agencje zatrudnienia prowadzone przez podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe (dane PUP		
411.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Na etapie sporządzania projektu RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 wskazane byłoby dokonanie analizy obszarów i grup docelowych, przewidzianych do objęcia wsparciem, ze względu na warunki finansowania projektów realizowanych ze środków UE.	Należy rozważyć, czy tak określony: 1) obszar terytorialny, objęcia wsparciem „dla osób bezrobotnych: obszary o wysokiej stopie bezrobocia” 2) grupy docelowe „Osoby bierne zawodowo oraz bezrobotne w szczególności do 30 roku życia, 50 lat i więcej, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, nie spowoduje uniemożliwienia korzystania ze środków Funduszu Pracy na projekty współfinansowane ze środków EFS przez PUP na obszarach, gdzie występuje niższa niż „wysoka stopa bezrobocia” oraz wsparciem nie będą mogły być objęte osoby bezrobotne, poza przedziałem wiekowym -30, 50+, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie ukierunkowanie terytorialne jest w tym Działaniu preferencją, a nie kryterium dostępu.
412.	Miasto Gdańsk	51	Możliwość wsparcia osób bezrobotnych powinna dotyczyć całego województwa. Sam fakt zarejestrowania się w urzędzie pracy i bycie bezrobotnym nie rozwiązuje	- dla osób bezrobotnych: obszar całego województwa	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie ukierunkowanie terytorialne jest w tym Działaniu preferencją, a nie kryterium dostępu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			problemów klientów i wymaga dodatkowego wsparcia na każdym obszarze województwa .			
Sposób realizacji i forma wsparcia						
413.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR Pradolina Łeby)	51	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Grupy docelowe						
414.	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	51	Zdefiniowanie Romów jako grupy docelowej jest niezbędne do podejmowania działań na rzecz społeczności romskiej w województwie. Uwzględnienie Romów w grupie docelowej pozwoli na ogłoszenie konkursów dedykowanych stricte tej grupie, będącej w największym stopniu zagrożonej wykluczeniem społecznym.	Osoby biernie zawodowo oraz bezrobotne, w szczególności do 30 roku życia, 50 lat i więcej, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, Romowie.	<i>Nieuwzględniona</i>	Romowie, którzy spełniają kryteria grup docelowych dla tego Działania mogą korzystać ze wsparcia. Ponadto wsparcie dla mniejszości etnicznych zostało przewidziane w ramach PO WER.
415.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	W ramach sieci EURES świadczone są usługi unijnego pośrednictwa pracy zarówno dla bezrobotnych i poszukujących pracy z Polski i z krajów UE/EOG i Szwajcarii oraz dla pracodawców z tych krajów. Ograniczenie grup docelowych tylko do osób biernych zawodowo i bezrobotnych uniemożliwi wsparcie pomorskich	Grupy docelowe należałoby uzupełnić o pracodawców z kraju i z państw UE, EOG i Szwajcarii.	<i>Nieuwzględniona</i>	Grupy docelowe dotyczą osób, do których będzie kierowane wsparcie. Nie ma uzasadnienia, aby za grupę docelową uznać przedsiębiorców.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			pracodawców w zakresie rekrutacji specjalistów z zagranicy do pracy w przedsiębiorstwach na terenie województwa pomorskiego. Dotyczy to głównie pracodawców zgłaszających problemy w rekrutacji pracowników z terenu kraju lub poszukujących wysoko wykwalifikowanej kadry.			
416.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Na etapie sporządzania projektu RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 wskazane byłoby dokonanie analizy obszarów i grup docelowych, przewidzianych do objęcia wsparciem, ze względu na warunki finansowania projektów realizowanych ze środków UE.	Należy rozważyć, czy tak określony: 3) obszar terytorialny, objęcia wsparciem „dla osób bezrobotnych: obszary o wysokiej stopie bezrobocia ” 4) grupy docelowe „Osoby bierne zawodowo oraz bezrobotne w szczególności do 30 roku życia, 50 lat i więcej , niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, nie spowoduje uniemożliwienia korzystania ze środków Funduszu Pracy na projekty współfinansowane ze środków EFS przez PUP na obszarach, gdzie występuje niższa niż „wysoka stopa bezrobocia” oraz wsparciem nie będą mogły być objęte osoby bezrobotne, poza przedziałem wiekowym -30, 50+, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne.	<i>Niezasadna</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie wśród osób objętych wsparciem – osoby bierne zawodowo oraz bezrobotne, preferowane będą osoby w wieku do 30 lat, 50 lat i więcej, niepełnosprawne oraz długotrwale bezrobotne.
Beneficjenci						
417.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
418.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Należy wziąć pod uwagę dotychczasowe doświadczenie tych jednostek w udzielaniu skutecznego wsparcia beneficjentom w obszarze rynku pracy.	Propozycja uzupełnienia katalogu o jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej).	<i>Niewzględniona</i>	Brak konkretnej propozycji oraz uzasadnienia do rozszerzenia grupy beneficjentów o pozostałe jednostki sektora finansów publicznych.
419.	Gdański Uniwersytet Medyczny	51	Być może pominięcie uczelni wynika z nieprecyzyjnej definicji – instytucje edukacyjne	Dodanie kategorii: szkoły wyższe	<i>Niewzględniona</i>	Szkoły wyższe zaliczane są do instytucji edukacyjnych. W kolejnym projekcie RPO WP przewiduje się stworzenie słowniczka definicji kluczowych pojęć.
420.	Politechnika Gdańska	51	Szkoły wyższe biorą udział w działaniach umożliwiających zdobywanie nowych umiejętności oraz podnoszenie lub zmianę	szkoły wyższe	<i>Niewzględniona</i>	Szkoły wyższe zaliczane są do instytucji edukacyjnych. W kolejnym projekcie RPO WP przewiduje się stworzenie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			kwalfikacji np. poprzez prowadzenie studiów podyplomowych. Włączenie do tego działania również uczelni wyższych jako beneficjentów umożliwiłoby realizację studiów podyplomowych na preferencyjnych warunkach dla osób wymienionych w Działaniu jako grupa docelowa.			słowniczka definicji kluczowych pojęć.
421.	Telewizja Polska S.A.	51	Rozszerzenie listy beneficjentów korzystanie wpłynie na wzrost konkurencyjności i absorpcję środków UE . Wpisanie kampanii medialnych pozwoli na wzrost świadomości we wskazanym obszarze tematycznym	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	<i>Nieuwzględniona</i>	Duże przedsiębiorstwa mieszczą się w kategorii przedsiębiorców. Nie przewiduje się rozszerzenia katalogu beneficjentów.
Wskaźniki produktu						
422.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	51	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.
DZIAŁANIE 5.2 GODZENIE ŻYCIA ZAWODOWEGO I PRYWATNEGO						
423.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52	Rozwój systemu wsparcia dla opiekunów zależnych osób starszych, np. Rozwój systemów szkolenia dla opiekunów	Uwzględnienie sytuacji osób opiekujących się zależnymi osobami starszymi	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie jest kierowane do osób, pod których opieką znajdują się osoby zależne. Wsparcie opiekunów osób zależnych możliwe będzie jako element realizowanego przedsięwzięcia.
424.	Miasto Gdańsk	52	Zmiana zwrotu prywatnego na rodzinne, wynika z treści uzasadnienia realizacji. Opis ten odnosi się do trudności w organizacji opieki nad osobami zależnymi m.in. dziećmi, seniorami, osobami chorymi, niepełnosprawnymi itp.	Działanie 5.2 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego	<i>Nieuwzględniona</i>	Proponowany zapis jest nieuzasadnionym zawężeniem.
Uzasadnienie realizacji						
425.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52		Jest: „Związane jest to <u>z</u> niewielką liczbą miejsc, które stanowią 4,2% wszystkich w Polsce (11. miejsce).” Korekta: „Związane jest to z niewielką liczbą miejsc, które stanowią 4,2% wszystkich w Polsce (11. miejsce).”	<i>Uwzględniona</i>	
Ukierunkowanie tematyczne						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
426.	Miasto Sopot	52	Kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej; ułatwienie dzieciom dostępu do edukacji i dóbr kultury.	Dodanie do pierwszego zdania : wspieranie rodziców wychowujących 3 i więcej dzieci.	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na ograniczone środki w ramach tego Działania nie ma możliwości prowadzenia szerszej polityki prorodzinnej.
427.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52	Stanowią one ważny element dla rodzin, które nie mogą zapewnić opieki dzieciom w godzinach popołudniowych	Proponuje się do form opieki nad osobami zależnymi dopisać placówki wsparcia dziennego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące form opieki nad osobami zależnymi zostaną doprecyzowane.
428.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52	<p>W przypadku niektórych rodzajów niepełnosprawności (np. osób z upośledzeniem umysłowym, osób z zaburzeniami psychicznymi) zatrudnienie wspomagane jest jedyną szansą na podjęcie i utrzymanie pracy.</p> <p>Na konieczność wprowadzania racjonalnych uprawnień, umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z prawa do pracy i zatrudnienia zwraca uwagę art. 27 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (punkt i).</p>	<p>Propozycja uzupełnienia: Wsparcie ukierunkowane będzie na wdrażanie mechanizmów ułatwiających powrót na rynek pracy oraz łączenie obowiązków zawodowych z prywatnymi, m.in. w zakresie zapewnienia różnych form opieki nad osobami zależnymi (w tym miejsca dziennego pobytu, opiekuni dzienni) oraz wspieranie powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3. Wsparcie będzie ukierunkowane również na tworzenie/ zwiększanie dostępności miejsc opieki dziennej dla osób zależnych, w szczególności osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wsparcie dotyczyć będzie również projektów polegających na wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia przez pracodawców oraz wdrażanie nowych form zatrudnienia, w tym zatrudnienia wspomagane jako instrumentu umożliwiającego aktywizację zawodową osób z grup defaworyzowanych na rynku pracy, w szczególności osób niepełnosprawnych. Będzie się ono przyczyniać do godzenia obowiązków prywatnych z możliwością uzyskania doświadczenia zawodowego oraz poprawy sytuacji materialnej osób, pod których opieką znajdują się osoby zależne.</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
429.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52	Formy opieki nad małymi dziećmi to nie tylko dzienni opiekunowie, ale także żłobki i kluby dziecięce.	Proponuje się następujące brzmienie: Wsparcie ukierunkowane będzie na wdrażanie mechanizmów ułatwiających powrót na rynek pracy oraz łączenie obowiązków zawodowych z prywatnymi, m.in. w zakresie zapewnienia różnych form opieki nad osobami zależnymi (w tym miejsca dziennego pobytu, <u>żłobki, kluby dziecięce oraz opiekunowie dzienni</u>) oraz wspieranie powstawania i	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące form opieki nad osobami zależnymi zostaną doprecyzowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3.		
430.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	52	W przypadku niektórych rodzajów niepełnosprawności (np. osób z upośledzeniem umysłowym, osób z zaburzeniami psychicznymi) zatrudnienie wspomagane jest jedyną szansą na podjęcie i utrzymanie pracy	Wsparcie dotyczyć będzie również projektów polegających na wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia przez pracodawców. oraz wdrażanie nowych form zatrudnienia, w tym zatrudnienia wspomagane jako instrumentu umożliwiającego aktywizację zawodową osób z grup defaworyzowanych na rynku pracy, w szczególności osób niepełnosprawnych. Będzie się ono przyczyniać do godzenia obowiązków prywatnych z możliwością uzyskania doświadczenia zawodowego oraz poprawy sytuacji materialnej osób, pod których opieką znajdują się osoby zależne..	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące form opieki nad osobami zależnymi zostaną doprecyzowane.
431.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	52	Konieczność realizacji tego typu działań wynika z postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.	Odnosząc się do konieczności zapewnienia opieki nad osobami zależnymi, w tym osobami niepełnosprawnymi, należy wspierać deinstytucjonalizację i tworzenie środowiskowych form wsparcia. Podejmowane inicjatywy powinny uwzględniać wspieranie procesów usamodzielniania osób niepełnosprawnych dzięki stopniowej deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym należy stworzyć takie warunki, w których osoba niepełnosprawna będzie mogła prowadzić w możliwie najpełniejszym zakresie samodzielne i niezależne życie we własnym środowisku. Wsparcie takie wymaga m.in. zapewnienia usług, w tym opiekuńczych w sposób stabilny i ciągły.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące form opieki nad osobami zależnymi zostaną doprecyzowane.
432.	Telewizja Polska S.A.	52	-	Wpisanie kampanii informacyjno-promocyjnych: godzenie życia zawodowego i prywatnego w szczególności wśród kobiet: /Niepokojącym zjawiskiem jest przewaga kobiet wśród ogółu osób biernych zawodowo i bezrobotnych, która wiąże się przede wszystkim z sytuacją rodzinną, w tym urodzeniem i wychowaniem dziecka, a także koniecznością zapewnienia opieki nad osobą zależną./	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach Działania będą realizowane przedsięwzięcia bezpośrednio przyczyniające się do poprawy sytuacji zawodowej osób, pod których opieką znajdują się osoby zależne.
Preferencje						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
433.	Miasto Gdynia	53	Poprawa sytuacji ekonomicznej rodziny, wypracowanie emerytury przez opiekunów.	4) <i>umożliwiający powrót na rynek pracy matkom wychowującym dzieci z niepełnosprawnością</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
434.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Propozycja uzasadniona tym, że działania te dotyczą wdrażania kompleksowych rozwiązań dot. aktywizacji zawodowej.	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji o zasadę dotyczącą wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
435.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	53	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty: 1) realizowane w partnerstwie (w tym z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej i/lub pracodawcami), 2) wspierające tworzenie wysokiej jakości trwałych miejsc pracy, cechujących się wysokim poziomem wymaganych kompetencji, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacjach regionu, 3) realizowane z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia oraz technologii cyfrowych i usług 4) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
436.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	53	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: - zapewnienie różnych form opieki nad osobami zależnymi (w tym miejsca dziennego pobytu, opiekunowie dzienni) oraz wspieranie powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3 - projekty, w ramach których osoby powracające na rynek pracy lub planujące powrót do aktywności zawodowej, będą mogły uzyskać dodatkowe kwalifikacje zawodowe lub je zmienić	projekty parasolowe, projekty realizowane bezpośrednio przez LGD tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie propozycji wprowadzenia negocjacyjnego trybu wyboru projektów uzgodnionych w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
437.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	53	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/ RLKS).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Grupy docelowe						
438.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Na etapie sporządzania projektu RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 należałoby dokonać wnikliwej analizy obszarów i grup docelowych przewidzianych do objęcia wsparciem, aby ułatwić dostęp osobom w wieku 50+, zajmującym się osobami zależnymi, do systemu wsparcia, w tym zakresie.	W I wersji projektu RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, w Preferencjach (str. 20) wskazane były projekty skierowane do kobiet powracających do aktywności zawodowej po urlopach macierzyńskich i wychowawczych, a także do osób w wieku niemobilnym (powyżej 50 roku życia). W aktualnej wersji projektu dokumentu nie została uwzględniona grupa wiekowa osób 50+. Proponuje się uzupełnienie tej części dokumentu; „Kobiety wracające na rynek pracy po urlopach macierzyńskich i wychowawczych, osoby opiekujące się osobami zależnymi, w tym osoby w wieku 50 lat i więcej”.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące grup docelowych zostaną doprecyzowane.
439.	Miasto Sopot	53	W kontekście niskiego wskaźnika urodzin wspieranie wszelkich inicjatyw ułatwiających funkcjonowanie dużym rodzinom.	Rodziny wielodzietne	<i>Nieuwzględniona</i>	Ze względu na ograniczone środki w ramach tego Działania nie ma możliwości prowadzenia szerszej polityki prorodzinnej.
440.	Miasto Chojnice	53	Takie rozszerzenie grup docelowych oraz wskaźników produktu: winno być konsekwencją ukierunkowania tematycznego na „wspieranie powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3” (str. 52)	Grupy docelowe: Uzupełnienie: <i>kadra i podopieczni miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie w ramach Działania jest skierowane do osób, pod których opieką znajdują się osoby zależne.
Beneficjenci						
441.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
442.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Brak jest pełnego katalogu beneficjentów mogących realizować to działanie.	Proponujemy uzupełnić wykaz beneficjentów o osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, tj. podmioty, które mogą tworzyć i prowadzić żłobki kluby dziecięce, zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.), oraz zatrudniać dziennego opiekuna, zgodnie z art. 36 ust. 1 ww. ustawy oraz jednostki wspierania rodziny z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie	<i>Nieuwzględniona</i>	Katalog beneficjentów jest szeroki i brakuje uzasadnienia dla jego rozszerzenia o pozostałe osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				pieczy zastępczej.		
443.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Należy wziąć pod uwagę dotychczasowe doświadczenie tych jednostek w udzielaniu skutecznego wsparcia beneficjentom, w obszarze rynku pracy.	Propozycja uzupełnienia katalogu o jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej).	<i>Niewzględniona</i>	Katalog beneficjentów jest szeroki i brakuje uzasadnienia dla jego rozszerzenie o pozostałe osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
444.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Jeżeli planuje się wspieranie powstawania i rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, to katalog beneficjentów powinien być zgodny z zapisami art. 8 ust. 1 oraz art. 36 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.	Proponuje się uzupełnić wykaz beneficjentów o osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, tj. podmioty, które mogą tworzyć i prowadzić żłobki i kluby dziecięce oraz zatrudniać dziennego opiekuna.	<i>Niewzględniona</i>	Katalog beneficjentów jest szeroki i brakuje uzasadnienia dla jego rozszerzenie o pozostałe osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
445.	Telewizja Polska S.A.	53	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	<i>Niewzględniona</i>	Duże przedsiębiorstwa mieszczą się w kategorii przedsiębiorców. Nie przewiduje się rozszerzenia katalogu beneficjentów.
Wskaźniki produktu						
446.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Doprecyzowanie wskaźników pozwoli efektywniej monitorować zmiany zachodzące w obszarze opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz w obszarze pomocy społecznej udzielanych w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą bądź niepełnosprawnością, dokonany w uzasadnieniu realizacji.	Proponuje się wyodrębnić w ramach wskaźników produktu wskaźniki dotyczące opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i opieki nad osobami zależnymi niepełnosprawnymi, zgodnie z podziałem	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.
447.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.
448.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Doprecyzowanie wskaźników pozwoli efektywniej monitorować zmiany zachodzące w obszarze opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz w obszarze pomocy społecznej udzielanych w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą bądź niepełnosprawnością.	Proponuje się wyodrębnić w ramach wskaźników produktu wskaźniki dotyczące opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i opieki nad osobami zależnymi niepełnosprawnymi, zgodnie z podziałem dokonany w uzasadnieniu realizacji.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.
449.	Miasto Chojnice	53	Takie rozszerzenie grup docelowych oraz wskaźników produktu: winno być konsekwencją ukierunkowania tematycznego na „wspieranie powstawania i rozwoju istniejących miejsc zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3” (str. 52)	dodać: <i>Liczba miejsc opieki nad osobami zależnymi dofinansowanych w programie.</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
DZIAŁANIE 5.3 ZDROWIE NA RYNKU PRACY						
450.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	53	Zwiększanie dostępności do placówek sportowo – rekreacyjnych poprawiających zdrowotność mieszkańców dla wydłużenia aktywności zawodowej i utrzymania dobrego stanu zdrowia	Wśród działań z zakresu profilaktyki warto włączyć Promowanie zachowań prozdrowotnych, w tym aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia wśród pracowników	<i>Niezasadna</i>	Promowanie zachowań prozdrowotnych i zdrowego trybu życia stanowi jeden z obszarów wsparcia Działania 5.3.
Uzasadnienie realizacji						
451.	Miasto Gdańsk	53	Szybko postępujący rozwój cywilizacji obecnego pokolenia powoduje społeczną podatność na choroby cywilizacyjne: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, otyłość, stąd potrzeba ich wyszczególnienia.	Choroby potencjalnie zagrażające życiu, w tym choroby cywilizacyjne lub skutkujące niepełnosprawnością nie są wykrywane dostatecznie szybko, co zmniejsza szansę na skuteczne wyleczenie i w efekcie negatywnie wpływa na aktywność zawodową mieszkańców.	<i>Uwzględniona</i>	
452.	Miasto Gdańsk	53	Szybko postępujący rozwój cywilizacji obecnego pokolenia powoduje społeczną podatność na choroby cywilizacyjne: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, otyłość, stąd potrzeba ich wyszczególnienia.	Dodatkowo mieszkańcy regionu nadal charakteryzują się niską świadomością roli profilaktyki i zdrowego trybu życia w zapobieganiu chorobom, w tym chorobom cywilizacyjnym , które stanowią istotną barierę w utrzymaniu i wydłużaniu aktywności zawodowej.	<i>Uwzględniona</i>	
Ukierunkowanie tematyczne						
453.	Wielkiński Kazimierz	54	Dotyczy to np. wprowadzania przez zakłady pracy systemów teleopieki bo jest to w ich interesie - poprawa efektywności pracy i ogólnej atmosfery. Z teleopieki skorzysta były pracownik lub osoba bliska aktualnie zatrudnionego. Pozwoli to na włączenie zakładów w głębszy poziom odpowiedzialności społecznej biznesu. To jest zgodne z Działaniem 5.2 Godzenie życia zawodowego i prywatnego. Firmy jeszcze nie wiedzą co to teleopieka i jakie korzyści mogą mieć z jej upowszechnienia. Skorzysta na tym również samorząd wojewódzki i lokalny, które są głównymi beneficjentami korzyści z teleopieki. To dalej wchodzi w Działanie 6.1 i 6.2 Trzeba wziąć pod uwagę, że tzw. obszar białej gospodarki, któremu sprzyja rozwój	Dodać, że realizowane będą również projekty aktywizujące pracodawców na rzecz byłych pracowników i bliskich /np. osoby starsze w rodzinie, którymi opiekuje się pracownik, łącząc pracę zawodową z opieką	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w zakresie zapewnienia różnych form opieki nad osobami zależnymi jako mechanizmu ułatwiającego powrót na rynek pracy oraz łączenie obowiązków zawodowych z prywatnymi jest zaplanowane w ramach Działania 5.2. Godzenie życia zawodowego i prywatnego. Natomiast systemy teleopieki są elementem wsparcia w zakresie usług telemedycznych w Działaniu 7.2. Systemy informatyczne i telemedyczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>teleopieki jest określany jako najbardziej perspektywiczny w tworzeniu nowych miejsc pracy. To właśnie w sektorze opieki nad osobami starszymi Niemcy planują zatrudnienie w najbliższych latach jeszcze 500 000 osób. W tym obszarze znajdują pracę zagrożeni wykluczeniem i firmy z obszaru ekonomii społecznej.</p> <p>Proszę przewidzieć, że teleopieka to nie tylko element służby zdrowia. To jest podstawa budowania nowoczesnych systemów opieki społecznej. W programie jest w obszarze zdrowia ale trzeba ją wprowadzić również do obszaru opieki społecznej. Dotyczy to zwłaszcza teleopieki pierwszej generacji czyli social alarmu - guzik życia. W Wielkiej Brytanii jest 240 firm świadczących teleopiekę i to nie są podmioty medyczne. Te, które to robią w Polsce to też nie NZOZ-y</p>			
454.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	54	<p>Dotychczasowy zapis uniemożliwia finansowanie samodzielnych projektów dotyczących podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr medycznych. Podejście takie jest nieuzasadnione. W razie utrzymania obecnego zapisu działania z zakresu podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr medycznych zostaną zmarginalizowane, gdyż będą stanowiły co najwyżej uboczne i nieznaczne wielkościowo komponenty projektów zdominowanych przez inne działania, takie jak profilaktyka czy diagnostyka. Tymczasem z punktu widzenia Wyzwań i Celów Programu konieczne jest zapewnienie możliwości kompleksowego podnoszenia kwalifikacji kadr medycznych regionu, w szczególności w zakresie efektywnego wykorzystywania nowych technologii medycznych oraz nowoczesnych metod</p>	<p>W ramach działania będą też realizowane projekty dotyczące podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr medycznych, w szczególności dotyczące poprawy warunków i stopnia wykorzystania sprzętu medycznego. Ponadto, w ramach kompleksowych projektów możliwa będzie realizacja działań promocyjnych i informacyjnych zachęcających mieszkańców do udziału w programach zdrowotnych</p>	<i>Niewzględniona</i>	<p>Wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadr medycznych, zgodnie z projektem Umowy partnerstwa, zostało zaplanowane na poziomie krajowym w PO WER. W ramach Działania 5.3. RPO WP wsparcie w tym zakresie może być wyłącznie w ramach kompleksowych projektów z zakresu programów zdrowotnych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zarządzania działalnością medyczną. Należy zaznaczyć, że takie samodzielne projekty z zakresu podnoszenia kwalifikacji kadr medycznych muszą być uwzględnione właśnie w działaniu 5.3, które jest finansowane z EFS. Natomiast w przypadku działania 7.1, finansowanego z EFRR, słuszne jest postanowienie, że działania dotyczące podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr świadczących usługi zdrowotne mogą być wspierane wyłącznie jako element kompleksowych projektów w ramach finansowania krzyżowego.			
455.	Koło gdańskie Partii Zieloni	54	Sprawne i efektywne zarządzanie profilaktyką i promocją zdrowia wymaga obecnie nowego rozwiązania organizacyjnego i kompetencyjnego. Stworzenie centrum pozwoliłoby na bardziej efektywne wykorzystanie środków wydatkowanych obecnie przez różne podmioty. Uzyskano by większą skuteczność prowadzonych działań. Jak wynika z dostępnych danych (projekt RPO, RPS Zdrowie dla Pomorza, SRWP 2020) mieszkańcom brakuje wiedzy. Dotychczas realizowane programy nie obejmowały wszystkich grup wiekowych. Ich zakres tematyczny był ograniczony. Zjawisko takie jest zrozumiałe w sytuacji małej ilości środków i dużej liczby podmiotów realizujących zadania bez możliwości ich koordynacji. Występuje potrzeba ciągłego uzupełniania wiedzy przez mieszkańców regionu z uwagi na nowe produkty, nowe technologie, nowe oznakowanie. Utworzenie Centrum umożliwiłoby realizację takich rozwiązań systemowych jak opracowanie długofalowego planu wspólnych działań, referencyjnych	Przed ostatnim zdaniem tej części proponujemy umieścić następujące zdanie: „Wymienione wyżej przedsięwzięcia będą koordynowane przez Regionalne Innowacyjne Centrum Profilaktyki i Promocji Zdrowia, które zostanie powołane.”	<i>Nieuwzględniona</i>	Kwestia sposobu koordynacji realizacji programów zdrowotnych w województwie pomorskim, a także zapewnienia efektywności i skuteczności tych programów jest elementem Regionalnego Systemu Monitorowania i Ewaluacji Programów Zdrowotnych. Decyzja w zakresie formy organizacji tego systemu należy do kompetencji Kierownika RPS Zdrowie dla Pomorza

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>programów wiedzy dla różnych grup wiekowych, w tym dla grup aktywnych na rynku pracy, wspólne składanie zamówień na realizację szkoleń/programów czy możliwość systemowego kształcenia dzieci i młodzieży. Celem byłoby stworzenie ośrodka prężnie działającego, którego koordynacja mogłaby znacząco wpłynąć na zmianę postaw mieszkańców, w tym grup na rynku pracy, tak by region można było jednoznacznie identyfikować jako lidera w obrębie zachowań prozdrowotnych. Funkcjonowanie Centrum winno ułatwić realizację działania określonego w SRWP 2020 jako „Intensyfikacja działań profilaktycznych i diagnostycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych”. W wyniku funkcjonowania centrum nastąpiłby też wzrost kompetencji zdrowotnych mieszkańców co oznacza realizację celu szczegółowego 1 wskazanego w RPS Zdrowie dla Pomorza. Określono go jako „Wysoki poziom kompetencji zdrowotnych ludności.”</p>			
456.	Polskie Stowarzyszenie Turystyki Medycznej	54	<p>Aby zwiększyć aktywność zawodową mieszkańców należy wprowadzić rozwiązania polegające na profilaktyce i monitoringu stanu zdrowia społeczeństwa w oparciu o rozwiązania telemedyczne. Choroby cywilizacyjne, które dziś stanowią istotną barierę w utrzymaniu i wydłużaniu aktywności zawodowej można skutecznie monitorować za pomocą telemedycyny, mówimy to o takich chorobach jak cukrzyca, choroby układu krążenia, POChP.</p>	<p>Wsparcie ukierunkowane będzie na kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu realizacji wieloletnich, wielosektorowych, wykorzystujących nowoczesne technologie medyczne z uwzględnieniem rozwiązań telemedycznych, ukierunkowanych na aktualne potrzeby społeczeństwa wynikające z danych epidemiologicznych oraz nakierowanych na zapobieganie niepełnosprawności i potrzeby osób niepełnosprawnych programów zdrowotnych obejmujących profilaktykę, diagnostykę i promocję zdrowia. Programy te dotyczyć będą chorób cywilizacyjnych i ukierunkowane będą na wydłużenie okresu aktywności zawodowej. Dla zapewnienia efektywności i skuteczności wdrażanych programów zdrowotnych rozwinięty zostanie Regionalny System Monitorowania</p>	<i>Nieuzgodniona</i>	<p>Systemy telemedyczne objęte są wsparciem w ramach Priorytetu 7. Zdrowie. Zakres wsparcia w ramach Działania 5.3, w tym w szczególności Regionalnego Systemu Monitorowania i Ewaluacji Programów Zdrowotnych został określony w ramach RPS Zdrowie dla Pomorza.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				Telemedycznego i Ewaluacji Programów Zdrowotnych (obejmujący budowę platformy monitoringu telemedycznego, która pozwoli na gromadzenie danych oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o badaniach profilaktycznych skierowanych do społeczeństwa w oparciu o rozwiązania telemedyczne oraz inne programy zdrowotne).		
457.	Telewizja Polska S.A.	54	-	Wpisanie kampanii informacyjno-promocyjnych na rzecz profilaktyki zdrowotnej. /Istotnym wyzwaniem jest wykorzystanie wciąż rosnącej liczby wieloletnich i partnerskich programów zdrowotnych. Jednak mieszkańcy województwa pomorskiego w niewystarczającym stopniu korzystają z profilaktyki zdrowotnej oferowanej przez system zdrowia. Choroby potencjalnie zagrażające życiu lub skutkujące niepełnosprawnością nie są wykrywane dostatecznie szybko, co zmniejsza szansę na skuteczne wyleczenie i w efekcie negatywnie wpływa na aktywność zawodową mieszkańców./	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe typy projektów zostaną określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów RPO WP.
Preferencje						
458.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	54	Współcześnie jednym z najbardziej optymalnych i sprawnych modeli funkcjonowania instytucji kultury jest otwarty model instytucji wielofunkcyjnej, dotyczy on głównie lokalnych ośrodków samorządowych i funkcjonujących na tym obszarze m.in. domów kultury czy bibliotek. Charakteryzuje go otwartość, czyli programowa gotowość różnorodnej współpracy z innymi podmiotami przy realizacji wspólnych projektów. Wielofunkcyjność instytucji polega na wszechstronności gałęzi działań i aktywności, którą może podejmować w celu rozszerzenia działalności poza obszar dotyczący stricte kultury. Tym samym, aby działalność instytucji mogła przyciągać jej potencjalnych uczestników oraz nabywców wytwarzanych przez nią dóbr musi spełniać	Sugerujemy, aby pierwszy typ preferowanych projektów zmodyfikować następująco: „1) realizowane w partnerstwie pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami, instytucjami naukowymi, instytucjami kultury, uniwersytetami trzeciego wieku oraz sektorem oświaty”.	<i>Niewzględniona</i>	W ramach Działania 5.3 realizowane będą programy zdrowotne. Zakres preferencji został określony na podstawie zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan. Nie wyklucza on jednak udziału innych partnerów w ramach projektów.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			warunek aktualności w działaniach wobec otaczającej rzeczywistości, w tym także w obszarze pozostałych polityk państwa oraz samorządu lokalnego (również w aspekcie zdrowia).			
459.	Miasto Gdańsk	54	Promocja zdrowia jest komplementarna z profilaktyką	2) przyczyniające się do zwiększenia świadomości obywatelskiej w zakresie roli profilaktyki w zapobieganiu chorobom i promocji zdrowia	<i>Uwzględniona</i>	
460.	Miasto Gdańsk	54	Szybko postępujący rozwój cywilizacji obecnego pokolenia powoduje społeczną podatność na choroby cywilizacyjne: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, otyłość, stąd potrzeba ich wyszczególnienia.	2) Przyczyniające się do zwiększenia świadomości obywatelskiej w zakresie roli profilaktyki w zapobieganiu chorobom, w tym chorobom cywilizacyjnym.	<i>Uwzględniona</i>	
Grupy docelowe						
461.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wzrostów Medycznych POLMED	55	Obecne brzmienie wyklucza możliwość objęcia działaniem 5.3. (np. badaniami profilaktycznymi) takich grup społecznych, jak np.: osoby poszukujące pracy, osoby samozatrudnione.	Mieszkańcy w wieku aktywności zawodowej oraz pracodawcy z województwa pomorskiego.	<i>Uwzględniona</i>	
Beneficjenci						
462.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	55	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
463.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	55	Współcześnie jednym z najbardziej optymalnych i sprawnych modeli funkcjonowania instytucji kultury jest otwarty model instytucji wielofunkcyjnej, dotyczy on głównie lokalnych ośrodków samorządowych i funkcjonujących na tym obszarze m.in. domów kultury czy bibliotek. Charakteryzuje go otwartość, czyli programowa gotowość różnorodnej współpracy z innymi podmiotami przy realizacji wspólnych projektów. Wielofunkcyjność instytucji polega na wszechstronności gałęzi działań i aktywności, którą może podejmować w celu	uzupełnienie katalogu beneficjentów o instytucje kultury oraz uniwersytety trzeciego wieku	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach Działania 5.3 realizowane będą programy zdrowotne. Katalog beneficjentów został opracowany na podstawie zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza i obejmuje potencjalnych beneficjentów dla Działania 5.3. Instytucje kultury mieszczą się m.in. w ramach jednostek organizacyjnych JST i organizacji pozarządowych. Uniwersytety trzeciego wieku mieszczą się w kategorii instytucji edukacyjnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			rozszerzenia działalności poza obszar dotyczący stricte kultury. Tym samym, aby działalność instytucji mogła przyciągać jej potencjalnych uczestników oraz nabywców wytwarzanych przez nią dóbr musi spełniać warunek aktualności w działaniach wobec otaczającej rzeczywistości, w tym także w obszarze pozostałych polityk państwa oraz samorządu lokalnego (również w aspekcie zdrowia).			
464.	Akademia Pomorska w Słupsku	55	Uzasadnione jest uszczegółowienie definicji instytucji edukacyjnej oraz wpisanie uczelni wyższych jako beneficjentów. W działaniu preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie z instytucjami naukowymi oraz sektorem oświaty. Uczelnie wyższe posiadają wyspecjalizowaną kadre naukową w obszarze zdrowia.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Podmioty świadczące usługi zdrowotne, (...), instytucje edukacyjne (w tym uczelnie wyższe) .	<i>Nieuwzględniona</i>	Uczelnie wyższe mieszczą się w kategorii instytucji edukacyjnych. W kolejnym projekcie RPO WP przewiduje się stworzenie słowniczka definicji kluczowych pojęć.
465.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	55	-	Proponuje się do katalogu dodać podmioty ekonomii społecznej, które z pewnością mogą realizować profilaktyczne programy zdrowotne i realizować promocję zdrowia.	<i>Uwzględniona</i>	
466.	Telewizja Polska S.A.	55	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	<i>Nieuwzględniona</i>	Duże przedsiębiorstwa mieszczą się w kategorii przedsiębiorców. Nie przewiduje się rozszerzenia katalogu beneficjentów.
DZIAŁANIE 5.4 ADAPTACYJNOŚĆ						
467.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	55	Wśród typów projektów zostały pominięte projekty związane z promocją i wzmocnieniem dialogu społecznego na poziomie regionalnym i zakładowym Zadaniem Wojewódzkich Komisji Dialogu społecznego jest rozwiązywanie sporów wykraczających poza zakres określonych dla sporów zbiorowych. Te kompetencje powinny być rozwijane szczególnie w okresie zmian w gospodarce. Negocjacyjne rozwiązywanie sporów w większym stopniu zapewnia bowiem spokój społeczny.	Wymienione działania szczegółowe powinny być rozszerzone lub uzupełnione o kwestie dialogu społecznego (szczególnie na poziomie regionalnym i zakładowym).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja będzie rozważana na dalszym etapie prac nad Programem lub będzie brana pod uwagę na etapie opracowania szczegółowych dokumentów wdrożeniowych jako możliwy element szerszego przedsięwzięcia.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Również promocja dialogu zakładowego i wzmocnienie jego stron przyczyniać się będzie do koncyliacyjnego rozwiązywania wynikłych z procesów adaptacyjnych różnic pomiędzy pracownikami a pracodawcami. Funkcjonowanie organizacji partnerów społecznych może mieć istotny wpływ na kształt stosunków pracy, Harmonijne i zgodne zasadami stosunki pracy mogą stanowić istotny element wpływający na atrakcyjność regionu dla potencjalnych inwestorów, Dobre i skuteczne funkcjonowanie instytucji o charakterze mediacyjnym ogranicza ryzyko eskalacji konfliktów między stronami stosunków pracy. Wobec powyższego proponuje się uzupełnienie materiału o wskazane elementy.			
468.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	55	Jedną z przyczyn pozostawiania osób niepełnosprawnych w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy wciąż są uprzedzenia pracodawców związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.	W opinii MPiPS należy zapewnić wsparcie doradczo-szkoleniowe dla pracodawców, np. w zakresie tworzenia stanowisk pracy dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych pracowników, w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
1.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	55	Wśród typów projektów zostały pominięte projekty związane z promocją i wzmocnieniem dialogu społecznego na poziomie regionalnym i zakładowym. Zadaniem Wojewódzkich komisje Dialogu społecznego jest rozwiązywanie sporów wykraczających poza zakres określonych dla sporów zbiorowych. Te kompetencje powinny być rozwijane szczególnie w okresie zmian w gospodarce. Negocjacyjne rozwiązywanie sporów w większym stopniu zapewnia bowiem spokój społeczny. Również promocja dialogu zakładowego i wzmocnienie jego stron przyczyniać się	W proces zmian w przedsiębiorstwach będą zaangażowane instytucje dialogu społecznego. Bardziej efektywny proces adaptacyjny możliwy jest przez udział różnych stron dialogu i współpracę z partnerami społecznymi.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Propozycja będzie rozważana na dalszym etapie prac nad Programem lub będzie brana pod uwagę na etapie opracowania szczegółowych dokumentów wdrożeniowych jako możliwy element szerszego przedsięwzięcia.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			będzie do koncyliacyjnego rozwiązywania wynikłych z procesów adaptacyjnych różnic pomiędzy pracownikami a pracodawcami. Bardziej efektywny proces adaptacyjny możliwy jest przez udział różnych stron dialogu i współpracę z partnerami społecznymi.			
Preferencje						
469.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	56	Propozycja uzasadniona tym, że działania te odnoszą się do rozwiązań dot. osób niepełnosprawnych	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji w pkt 3 o osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
470.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	56	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty: 1) przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia – wspierające tworzenie wysokiej jakości trwałych miejsc pracy, cechujących się wysokim poziomem wymaganych kompetencji, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacjach regionu, 2) obejmujących zakresem działania osoby w wieku 50 lat i więcej 3) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocyjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
471.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	56	Propozycja uzasadniona tym, że działania te dotyczą rozwiązań dot. osób niepełnosprawnych.	3. osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
472.	Wysocki Marek	56	-	Dodać pkt. 3) realizowane z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnością	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Sposób realizacji i formy wsparcia						
473.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	56	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Grupy docelowe						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
474.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	56	Propozycja uzasadniona tym, że działania te odnoszą się do rozwiązań dot. osób niepełnosprawnych	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji w pkt 3 o osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Beneficjenci						
475.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	56	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
476.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	56	Zgodnie z linią demarkacyjną z dn. 16 września 2013 r. podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy odbywać się będzie tylko na poziomie krajowym	Usunięcie z grupy beneficjentów instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy	<i>Niewzględniona</i>	Wskazane instytucje, biorąc pod uwagę ich doświadczenie w pracy z osobami wymagającymi wsparcia, wskazane są jako uczestnik/partner planowanych przedsięwzięć.
DZIAŁANIE 5.5 NOWE MIKROPRZEDSIĘBIORSTWA						
477.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57	Propozycja rozbudowania działania jest zgodna z zapisami projektu Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Definicja przedsiębiorstwa społecznego znajduje się w ww. projekcie programu. Założenia do ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu ekonomii społecznej znajdują się w trakcie procedury legislacyjnej.	Proponuje się w ramach działania 5.5. uwzględnić wsparcie dla przedsiębiorstw społecznych. Proponowany wskaźnik: Liczba osób, które otrzymały środki na utworzenie przedsiębiorstwa społecznego/Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych/Liczba utworzonych przedsiębiorstw społecznych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Przedsiębiorstwa społeczne zostaną dodane do beneficjentów Działania.
478.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi	57	Lokalne Grupy Działania tworzą strategię, które uwzględniają potrzeby i potencjał obszaru na którym działają. Realizacja strategii przyczynia się do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich m.in. poprzez wzrost aktywności lokalnych społeczności oraz stymulowanie powstawania nowych miejsc pracy. Strategie zawierają m.in. analizę społeczno-gospodarczą obszaru, w której znajdują się informacje o najważniejszych dla	Preferencje Preferowane będą projekty wspierające tworzenie trwałych miejsc pracy <u>oraz projekty wykorzystujące podejście RLKS.</u> Ukierunkowanie terytorialne: obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej lub obszary o wysokiej stopie bezrobocia, <u>obszary objęte podejściem RLKS (geograficzne obszary aktywności LGD).</u> Sposób realizacji i forma wsparcia	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główny Gmina Koczala Gmina Kolczyglowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczyglowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierzenie Kallas Wojciech Knitter Renata		<p>obszaru branżach gospodarki. LGD posiadają wiedzę o potrzebach rynku lokalnego, jakie branże mają szanse utrzymania się na rynku. Dzięki tym danym możliwe jest wybieranie do dofinansowania firm, które są najbardziej specyficzne i pożądane na obszarze LGD. Ponadto lokalne grupy działania posiadają doświadczenie we wspieraniu przedsiębiorców, ponieważ w aktualnej perspektywie finansowej 2007-2013 wybierały projekty w ramach działań „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” PROW 2007-2013, które polegały na otwarciu lub rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej. Projekty te były wybierane pod kątem kryteriów które pozwalały wyselekcjonować najbardziej pożądane na obszarze branże, które przyczynią się do rozwoju obszaru, w tym także do wzrostu zatrudnienia.</p> <p>Dokumenty planistyczne na poziomie UE stawiają za cel rozwój przedsiębiorczości.</p> <p>W obecnej perspektywie finansowej możliwe było wybieranie firm konsultingowych nawet spoza województwa pomorskiego, które realizowały projekty na nieznanym rynku. Biznesplany potencjalnych beneficjentów ostatecznych oceniane były przez te firmy jedynie pod kątem zasadności ekonomicznej, bez oceny pod kątem potrzeb lokalnego rynku. Dzięki LGD takie sytuacje nie będą miały miejsca. Ocena pod kątem ekonomicznym jak i potrzeb lokalnego rynku pozwoli wybrać firmy, które utrzymają się na rynku dłużej niż wymagany w umowie rok. Lokalne grupy działania nastawione są na rozwój obszaru a nie na zysku jak firmy konsultingowe.</p>	<p>Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym <u>przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>).</p> <p>Grupy docelowe Osoby biernie zawodowe i bezrobotne, w szczególności do 30 lat oraz długotrwale bezrobotne.</p> <p>Beneficjenci Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje rynku pracy, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, przedsiębiorcy, <u>LGD</u> organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej.</p>		<p>wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.</p> <p>Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o LGD/LGR.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Miasto i Gmina Debrzno</p> <p>NOMIKOS Karol Schramke</p> <p><i>POZIOM Piotr Poziomski</i></p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader</p>					
Ukierunkowanie tematyczne						
479.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyńno	57	Wprowadzenie możliwości finansowania zakupu samochodów na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej	Interwencją będą objęte również wydatki inwestycyjne na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej m.in. zakup maszyn i narzędzi, samochodów, wartości niematerialnych i prawnych, remont pomieszczeń, a także wyposażenie miejsc pracy.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie doprecyzowany na etapie opracowania strategicznych dokumentów wdrożeniowych dla Programu.
480.	Gmina Szemud	57	Wprowadzenie możliwości finansowania zakupu samochodów na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej.	Interwencją będą objęte również wydatki inwestycyjne na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej m.in. zakup maszyn i narzędzi, pojazdów, samochodów, wartości niematerialnych i	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie doprecyzowany na etapie opracowania strategicznych dokumentów wdrożeniowych dla Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				prawnych, remont pomieszczeń, a także wyposażenie miejsc pracy.		
481.	Gmina Sierakowice	57	Wprowadzenie możliwości finansowania zakupu samochodów na potrzeby tworzenia mikroprzedsiębiorstw umożliwi rozwój branż ściśle powiązanych z transportem.	Interwencją będą objęte również wydatki inwestycyjne na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej m.in. zakup maszyn i narzędzi, samochodów, wartości niematerialnych i prawnych, remont pomieszczeń, a także wyposażenie miejsc pracy.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie doprecyzowany na etapie opracowania strategicznych dokumentów wdrożeniowych dla Programu.
482.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	57	Zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego.	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie będzie ukierunkowane również na udzielanie instrumentów finansowych (pożyczek, poręczeń, grantów zwrotnych) w ramach systemu dystrybucji środków przeznaczonych na wsparcie samozatrudnienia. System dotacyjny będzie dotyczył wyłącznie osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (w tym m.in. niepełnosprawnych). Przedmiotowe wsparcie będzie uzupełnione także o wsparcie szkoleniowo-doradcze przygotowujące do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej, a także wspomagające ostatecznego odbiorcę wsparcia w początkowej fazie prowadzenia działalności.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W ramach Działania 2.1 Inwestycje podstawowe będzie udzielane wsparcie zwrotne na prowadzenie działalności gospodarczej. Interwencja w ramach Działania 5.5 będzie ukierunkowana przede wszystkim na osoby znajdujące się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Zapisy zostaną uzupełnione o wsparcie szkoleniowo-doradcze jako możliwy element przedsięwzięcia.
Preferencje						
483.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57	Propozycja uzasadniona tym, że działania te odnoszą się do rozwiązań dot. osób niepełnosprawnych.	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji o osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
484.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR,	57	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty wspierające tworzenie trwałych miejsc pracy, w tym wykorzystujące podejście RLKS.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Słowińskiej Grupy Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)					<p>szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.</p>
485.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	57	-	Projekty wspierające zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
486.	Fundacja Gospodarcza w Gdyni	57	Celem powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw powinno być ich utrzymanie się na rynku i rozwój, przedsiębiorczość nie powinna być w sposób sztuczny kierowana terytorialnie, tym bardziej przy założeniu promowania mobilności zawodowej.	Usunięcie zapisu obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej lub obszary o wysokiej stopie bezrobocia.	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie ukierunkowanie terytorialne jest w tym Działaniu preferencją, a nie kryterium dostępu.
487.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup	57	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej lub obszary o wysokiej stopie bezrobocia. Obszary objęte	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòréńka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR Pradolina Łeby)			podjęciem RLKS.		rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podjęcie RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podjęcia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Natomiast preferowanie „obszaru” objętego podjęciem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podjęciem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.
488.	Gmina Żukowo	57	Na terenach o niskim poziomie aktywności gospodarczej istnieje bardzo duże ryzyko iż zakładane w ramach realizowanych projektów mikro przedsiębiorstwa będą tworzone fikcyjnie bądź nie będą się w stanie utrzymać ze względu na brak popytu na danym terenie. Takie działanie spowoduje ograniczenie możliwości dofinansowania działalności na terenach gdzie pomimo obecnego wysokiego poziomu aktywności gospodarczej jest nadal potencjał i popyt.	Obszar całego województwa pomorskiego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie ukierunkowanie terytorialne jest w tym Działaniu preferencją, a nie kryterium dostępu.
489.	Państwowy	57	-	Obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej	<i>Częściowo</i>	Zgodnie z RPS Aktywni Pomorzanie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski			lub obszary o wysokiej stopie bezrobocia. Dla osób niepełnosprawnych całe województwo.	<i>uwzględniona</i>	ukierunkowanie terytorialne jest w tym Działaniu preferencją, a nie kryterium dostępu. Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
490.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57	Propozycja uzasadniona tym, że działania te odnoszą się do rozwiązań dot. osób niepełnosprawnych.	Propozycja uzupełnienia katalogu Preferencji o osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
491.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	57	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: cały zakres	projekty parasolowe dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie) /dotacje udzielane w trybie negocyjnym - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie propozycji wprowadzenia negocyjnego trybu wyboru projektów uzgodnionych w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
492.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich	57	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS),	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	(Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)					<p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.</p>
Grupy docelowe						
493.	Miasto Gdynia	57	Realne szanse na samozatrudnienie	Osoby bierne zawodowe i bezrobotne, w szczególności do 30 lat, długotrwale bezrobotne <i>oraz z niepełnosprawnością.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
494.	Fundacja Gospodarcza w Gdyni	57	Tego typu grupy docelowe są najmniej obiecującym materiałem na przedsiębiorców. Dotacje udzielone wg takich kryteriów będą raczej stanowić jednorazowe zapomogi dla tych osób i w żaden sposób nie gwarantują sukcesu nowych firm. Jedynymi kryteriami powinny być: pomysł, motywacja, możliwości przetrwania firmy na rynku.	Usunięcie zapisu Osoby bierne zawodowo i bezrobotne, a w szczególności do 30 lat oraz długotrwale bezrobotne.	<i>Nieuwzględniona</i>	Ukierunkowanie na grupy, które są w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, jest uzasadnione. Osoby znajdujące się w lepszej sytuacji na rynku pracy powinny korzystać z innych instrumentów wsparcia np. preferencyjne pożyczki (Działania 2.1).
495.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57		„Osoby bierne zawodowo i bezrobotne, w szczególności 30 lat i więcej oraz długotrwale bezrobotne”. Korekta: „Osoby bierne zawodowo i bezrobotne, w szczególności w wieku 30 lat i więcej oraz	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				długotrwale bezrobotne”.		
496.	Miasto Gdańsk	57	Realne szanse na samo zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	Osoby bierne zawodowe i bezrobotne, w szczególności do 30 lat, długotrwale bezrobotne, z niepełnosprawnością .	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
497.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	57	-	Osoby bierne zawodowe i bezrobotne, w szczególności do 30 lat oraz długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Beneficjenci						
498.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
499.	Miasto Chojnice	57	Nowe mikroprzedsiębiorstwa uruchamiane są przede wszystkim przez osoby fizyczne, a nie przez istniejące już podmioty gospodarcze.	dodać: <i>Osoby fizyczne</i>	<i>Niezasadna</i>	Osoby fizyczne są grupą docelową w tym Działaniu.
Wskaźniki produktu						
500.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	57	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.
501.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział	57	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	2. Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników będzie podlegać doprecyzowaniu na dalszym etapie prac nad Programem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorski					
PRIORYTET 6. INTEGRACJA						
502.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	58-61	<p>EFS realizuje dwie funkcje z jednej strony podniesienie poziomu zatrudnienia z drugiej strony podniesienia poziomu integracji społecznej. Obie kwestie są zbliżone ale nie tożsame. Uznawanie, że skala ubóstwa i wykluczenia społecznego zostanie zmniejszona i podniesiony zostanie poziom integracji tylko i wyłącznie przez działania zatrudnieniowe i rozwój ekonomii społecznej, kolejny raz pokazuje niespójność działań wobec planowanych celów i rezultatów. Włączenie do rynku pracy jest kluczowym ale nie jedynym elementem integracji. W tym sensie pominięcie dwóch PI 9.1 i 9.7 w tym zakresie jest kompletnie niezrozumiałe. Kluczowym bowiem jest właśnie dla kwestii integracji:</p> <p>9.7 ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym</p> <p>9.1. inwestycje w infrastrukturę społeczną, które przyczyniają się do przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.</p> <p>Interwencja EFRR konieczna jest nie tylko na poziomie zdrowia ale i usług społecznych i projekt Umowy partnerskiej wyraźnie to wskazuje. To jest właśnie element zmniejszania skali ubóstwa i wykluczenia.</p> <p>Dodania wymagają także działania skierowane na marginalizowane społeczności i ich integracja (9.5) – społeczności te definiowane są jako nie tylko Romowie. W grupie tej znajdują się także osoby doświadczające bezdomności i inne grupy doświadczające ubóstwa i wykluczenia</p>	<p>Dostosowanie zadań, działań i rezultatów do Krajowego programu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczenia społecznego.</p> <p>Rozszerzenie działań w zakresie integracji.</p> <p>Rozszerzenie interwencji w tym zakresie o 9.1 i 9.7, 9.5</p> <p>Rozszerzenie działań ukierunkowanych na wzmacnianie współpracy w ramach polityki społecznej</p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Głównym punktem odniesienia dla Priorytetu 6 są zapisy <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i>, jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i>.</p> <p>Odnośnie kwestii usług społecznych – tematyka ta została zawarta w ramach Działania 6.1 („W ramach Działania, realizowane będą także inicjatywy w zakresie rozwoju spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych”...).</p> <p>W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej – problematyka ta nie została wskazana jako kluczowy wybór strategiczny w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i>, a dodatkowo zgłoszona uwaga nie precyzuje jakie konkretnie obiekty infrastrukturalne są potrzebne. Zasadność poszerzenia interwencji w RPO WP w zakresie infrastruktury społecznej zostanie zatem poddana dalszej analizie, m.in. w oparciu o procedurę oceny ex-ante.</p> <p>Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020, wskazuje, iż głównymi wskaźnikami w obszarze integracji społecznej są kwestie związane z zatrudnieniem, podjęciem kształcenia itp.</p> <p>Kwestie przeciwdziałania bezdomności</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>społecznego. Zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i kierunkiem interwencji promowanym przez Komisję Europejską możliwe jest tutaj także inwestycje w mieszkalnictwo społeczne. Mieszkalnictwo jest ważnym elementem także mobilności zawodowej i spójności społecznej.</p> <p>Konieczne jest wprowadzenie działań w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Wskaźniki rezultatu w ogóle nie dotyczą zmniejszania skali ubóstwa i wykluczenia społecznego a to główne wskaźniki dla priorytetu Integracja</p> <p>Konieczne w priorytecie jest także wspieranie i rozwój działań ukierunkowanych na integrowanie różnych sektorów i resortów/wydziałów składających się na politykę społeczną. Innymi słowy rozwój sieci, partnerstw w zakresie integracji społecznej i zwalczania ubóstwa i wykluczenia. Pomoc społeczna nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać problemów społecznych, konieczna w tym zakresie jest zintegrowana działalność wszystkich instytucji i podmiotów polityki społecznej w tym pomocy społecznej, rynku pracy, edukacji, mieszkalnictwa, zdrowia. Szczególnie w priorytecie integracja konieczne są działania w tym zakresie. Cały RPO niestety poprzez podziały na priorytety dzielące się sektorowo nie sprzyja sieciowaniu i integracji różnych sfer w celu skutecznego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Pomorza. Konieczne jest tutaj dodanie takich działań w takim zakresie. Tworzenie i wspieranie partnerstw regionalnych i lokalnych jest kluczowe dla rozwiązywania problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego a także</p>			<p>zostaną uwypuklone w treści Priorytetu 6.</p> <p>Działania na rzecz współpracy międzysektorowej w zakresie zwalczania problemów społecznych zostały zawarte w treści Działania 6.1 oraz w preferencjach ww. Działania, odnoszących się do specjalnego premiowania projektów partnerskich.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dla podniesienia integracji społecznej w woj. Pomorskim.			
503.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	58-61	Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich. – <u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na priorytet 6 integracja: <u>wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem</u> - wsparcie na rzecz obszarów wiejskich będzie możliwe w szczególności na kompleksowe projekty dot. rewitalizacji obszarów wiejskich oraz związane z poprawą dostępu do różnego rodzaju usług publicznych (np. społecznych, zdrowotnych). W szczególności dotyczy to grup społecznych i środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.	Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetem 6 Integracja o brzmieniu jak w uwadze	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.
CELE SZCZEGÓLWE PRIORYTETU						
504.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	58	Realizacja działań wynika z ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. 2012, poz. 882). Ponadto, biorąc pod uwagę zagadnienie deinstytucjonalizacji jako przejście od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, w tym w stosunku do osób niepełnosprawnych, należy bezwzględnie odnieść się do zapisów,	Propozycja dodania celu szczegółowego 3: 3. Deinstytucjonalizacja usług publicznych świadczonych w interesie ogólnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Cele zostaną uzupełnione o kwestię dostępności do usług <u>społecznych</u> (gdyż usługi publiczne są terminem szerszym, obejmującym m.in. transport publiczny czy gospodarkę odpadami).

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>w szczególności wskaźników zawartych w dokumentach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu odejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”. 2. „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”. <p>Oba dokumenty są dostępne pod adresem: www.deinstitutionalisationguide.eu</p>			
505.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	58	<p>Realizacja działań wynika z ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. 2012, poz. 882).</p> <p>Ponadto, biorąc pod uwagę zagadnienie deinstytucjonalizacji jako przejście od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, w tym w stosunku do osób niepełnosprawnych, należy bezwzględnie odnieść się do zapisów, w szczególności wskaźników zawartych w dokumentach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu odejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”. 2. „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”. <p>Oba dokumenty są dostępne pod adresem: www.deinstitutionalisationguide.eu</p>	<p>3. Deinstytucjonalizacja usług publicznych świadczonych w interesie ogólnym.</p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Cele zostaną uzupełnione o kwestię dostępności do usług <u>społecznych</u> (gdyż usługi publiczne są terminem szerszym, obejmującym m.in. transport publiczny czy gospodarkę odpadami).</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
506.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	58	Wskaźniki te są kluczowymi wskaźnikami, szczególnie w sytuacji badania rezultatu projektu (po jego zakończeniu).	Propozycja utworzenia podkategorii, dotyczącej wyszczególnienia osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 6 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
DZIAŁANIE 6.1 WŁĄCZENIE NA RYNKU PRACY						
507.	Miasto Sopot	58	Nazwa Działania 6.1 „Włączenie na rynku pracy” jest myląca w stosunku do jego zawartości (ukierunkowania tematycznego). Działanie nie jest bowiem skierowane jedynie na przedsięwzięcia związane z aktywizacją zawodową, ale też na „zwykłą” integrację społeczną i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu; i jest to w zasadzie jedyne miejsce w RPO WP, gdzie te dwa zagadnienia - bez wymuszanego związku z rynkiem pracy, „klasycznie rozumianą” przedsiębiorczością albo przedsiębiorczością społeczną - się pojawiają.	Pożądana jest zmiana nazwy Działania, tak aby tytuł był adekwatny do zawartości.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Nazwa Działania zostanie przeformulowana, aby podkreślić kwestie włączenia społecznego.
508.	Miasto Gdańsk	58	Obecna nazwa działania nie oddaje w pełni planowanych działań w stosunku do osób, wobec których głównym celem jest aktywizacja społeczna np. seniorzy, dzieci.	Działanie 6.1 Włączenie społeczne, w tym włączenie na rynku pracy	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Nazwa Działania zostanie przeformulowana, aby podkreślić kwestie włączenia społecznego.
509.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	58	Rozwój systemu wsparcia dla opiekunów zależnych osób starszych, np. Rozwój systemów szkolenia dla opiekunów	Uwzględnienie sytuacji osób opiekujących się zależnymi osobami starszymi	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące osób starszych zostaną zweryfikowane i uwypuklone w treści Priorytetu 6.
510.	Miasto Gdynia	58-60		Należy przyjąć, że projekty powinny zakładać specjalnie przygotowane projekty badawcze, diagnozujące potrzeby grup docelowych. Ponadto w preferencjach warto wskazać, że projekty partnerskie mogą zakładać współpracę nie tylko instytucji integracji i pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy, ale także z innymi podmiotami stanowiącymi infrastrukturę wsparcia przedsiębiorczości – a dokładnie parki technologiczne (w przypadku Gdyni będzie to jednostka samorządu terytorialnego – inna niż instytucja integracji i pomocy społecznej czy	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Diagnoza potrzeb grup docelowych jest niezbędnym elementem poszczególnych projektów. Zapisy zostaną przeformulowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				instytucja rynku pracy – a realizująca w Mieście na polu innowacji społecznych działania leżące w kompetencjach obu tych sektorów), inkubatory przedsiębiorczości czy centra transferu technologii. Podmioty takie mogą stanowić bardzo wartościowego partnera, zwiększającego pole działania w zakresie włączania na rynek pracy.		
511.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępicę Gminna Biblioteka	58-60	Dodanie w ramach działania preferencji dla projektów realizowanych w wykorzystaniem podejścia RLKS oraz zwrócenie szczególnej uwagi na realizację zadań na obszarach objętym RLKS, wynika z nasilenia zidentyfikowanych w „Uzasadnieniu realizacji” działania elementów problemowych na terenach wiejskich województwa - które obejmuje to podejście. Analiza danych statystycznych wskazuje, że tereny wiejskie charakteryzują się w relacji do średniej dla województwa wyższym poziomem bezrobocia (liczba bezrobotnych w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym na terenach wiejskich: 7,91%, a w województwie: 7,84%), zaawansowanym problemem bezrobocia długotrwałego czy wciąż występującym problemem bezrobocia ukrytego, co przekłada się bezpośrednio na niższy poziom dochodów mieszkańców, wyższą od średniej skalę ubóstwa i generalnie niższe warunki życia ludności na terenach wiejskich. Efekt tego zjawiska widoczny jest np. w postaci wyższego na terenach wiejskich województwa udziału liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w relacji do całkowitej liczby ludności (tereny wiejskie: 10,94%, województwo: 8,54%) czy odsetka rodzin otrzymujących się z zasiłków rodzinnych na dzieci (tereny wiejskie: 45,16%), województwo: 34,18%). Jednocześnie trudna	Uzasadnienie realizacji Województwo pomorskie pod względem odsetka osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej nie odbiega od średniej krajowej. W województwie są jednak powiaty charakteryzujące się wysokim udziałem dochodów z pomocy społecznej w budżetach gospodarstw domowych, <u>zwłaszcza na terenach wiejskich</u> . Poprawie tej sytuacji nie sprzyja istniejący system wsparcia, którego efektywność jest ograniczana przez niewystarczające stosowanie metody środowiskowej w pracy socjalnej, a także brak stałego podnoszenia poziomu kwalifikacji kadry pracującej w instytucjach związanych z szeroko rozumianą pomocą społeczną. Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek rodzin zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie. Rodziny te dotknięte są najczęściej, obok ubóstwa, długotrwałym bezrobociem, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz problemami uzależnień i przemocy domowej. <u>Zjawiska te szczególnie widoczne są na terenach wiejskich, które zarówno pod względem infrastrukturalnym jak i organizacyjnym znajdują się w znacznie gorszej sytuacji od miast</u> . Kwestią wymagającą wsparcia jest zatem rozbudowa zróżnicowanych, zindywidualizowanych form pomocy rodzinie, zwłaszcza rodzinie zagrożonej dysfunkcją. W kontekście realnych potrzeb niezbędny jest m.in. rozwój takich instytucji jak placówki wsparcia dziennego, a także budowa systemu kształcenia i doskonalenia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i świadczących środowiskową pracę socjalną.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja. Natomiast preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierście Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Pozjowski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby		<p>sytuacja na wsi potęgowana jest niższym od średniej dla województwa poziomem dochodów gmin na 1 mieszkańca, które w gminach wiejskich są o prawie 30 % niższe niż średnia dla całego regionu województwa pomorskiego.</p> <p>Wszystkie opisane zjawiska wpływają na szczególnie wysoki i rosnący odsetek rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie na terenach wiejskich, czego konsekwencją są takie długofalowe, niekorzystne konsekwencje jak: rosnące patologie społeczne, wysoka umieralność czy obniżenie poziomu bezpieczeństwa publicznego. Znacznie gorzej od średniej dla całego regionu przedstawia się także sytuacja związana z aktywizacją społeczną seniorów oraz osób niepełnosprawnych, które na terenach wiejskich mają bardzo ograniczone możliwości w tym zakresie – przede wszystkim z uwagi na brak odpowiedniej infrastruktury, ale także słabą organizację działań skierowanych do tej grupy społecznej.</p> <p>Szansę na poprawę sytuacji w tym zakresie daje zastosowanie w ramach działania podejścia RLKS, które obejmuje swoim zakresem przestrzennym wszystkie gminy wiejskie województwa pomorskiego. Podejście to, bazując na oddolnym i uspołecznionym rozwiązywaniu problemów danego obszaru, umożliwi ukierunkowanie wsparcia na najważniejsze problemy terenów wiejskich danej społeczności lokalnej (danej LGD) i pozwala na ukierunkowanie pomocy – zarówno w zakresie grup docelowych jak i metod działania – do osób najbardziej potrzebujących.</p> <p>Jednocześnie doświadczenie LGD we</p>	<p>Istotny negatywny wpływ na aktywność zawodową i społeczną mieszkańców Pomorza mają także patologie społeczne. Problemy tej kategorii obejmują zagrożenia związane z rynkiem pracy, zagrożenie rodziny, sytuację zdrowotną (umieralność) oraz szeroko rozumiane bezpieczeństwo publiczne. Skala powyższych zagrożeń jest zróżnicowana terytorialnie i wymaga podjęcia działań zindywidualizowanych, ściśle dostosowanych do lokalnych potrzeb.</p> <p>Z kolei na aktywizację społeczną seniorów negatywnie wpływa brak zróżnicowanych i zindywidualizowanych form wsparcia o charakterze dziennym i całodobowym (w tym usługi opiekuńcze przeznaczone dla osób starszych, pozwalające na jak najdłuższe ich pozostawanie w środowisku domowym).</p> <p>Ukierunkowanie tematyczne</p> <p>W ramach Działania, realizowane będą wyłącznie projekty skutkujące wzrostem zatrudnienia i/lub zwiększoną integracją społeczną osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem, skoordynowane i komplementarne do interwencji prowadzonej w ramach Priorytetu 5. <i>Zatrudnienie</i> finansowanego z EFS (szczególnie w odniesieniu do Działań 5.1 i 5.2).</p> <p>Działanie będzie realizowane poprzez wdrażanie kompleksowych i indywidualizowanych programów aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej i zawodowej. Uzupełniająco, interwencją objęte zostaną także rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu środowiskowych form aktywizacji edukacyjnej, kulturowej, rekreacyjnej i sportowej. Interwencja ta będzie dotyczyć przede wszystkim dzieci i młodzieży (tzw. profilaktyka wykluczenia społecznego).</p> <p>W ramach Działania, realizowane będą także</p>		czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader		współpracy ze społecznością lokalną i znajomość lokalnych środowisk jest bardzo ważnym czynnikiem, który może w znacznym stopniu poprawić efektywność wsparcia w ramach działania.	<p>inicjatywy w zakresie rozwoju spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych, adresowanych przede wszystkim do rodzin zagrożonych dysfunkcją, dotyczące m.in. pomocy dla placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, klubów seniora, rozwoju systemu pieczy zastępczej (w tym kształcenia i doskonalenia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą) oraz poradnictwa rodzinnego, prawnego i obywatelskiego. Realizowane będą także inicjatywy związane z resocjalizacją oraz aktywizacją społeczno-zawodową usamodzielnianej młodzieży.</p> <p>Uzupełniająco, wsparcie obejmować będzie podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr instytucji pomocy i integracji społecznej.</p> <p>Preferencje</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) partnerskie, w tym realizowane we współpracy instytucji integracji i pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy oraz organizacjami pozarządowymi, 2) wykorzystujące wolontariat i animację środowiskową. <p><i>Preferencja 2 nie dotyczy podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr instytucji pomocy i integracji społecznej.</i></p> <p><u>W zakresie kompleksowych i indywidualizowanych programów aktywizacji społeczno-zawodowej oraz spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych preferowane będą projekty realizowane w wykorzystaniem podejścia RLKS.</u></p> <p>Ukierunkowanie terytorialne</p> <p>Obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego, tj. charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie dochodów własnych gmin na 1 mieszkańca, odsetka bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym oraz odsetka gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.</p> <p><u>W zakresie kompleksowych i indywidualizowanych programów aktywizacji społeczno-zawodowej oraz spersonalizowanych i zintegrowanych usług</u></p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>społecznych: obszary objęte podejściem RLKS (obszary geograficznej aktywności LGD). W zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadr instytucji pomocy i integracji społecznej: obszar całego województwa.</p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS), 3) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.</p> <p>Grupy docelowe Osoby wykluczone społecznie i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny, w tym przede wszystkim: osoby nieaktywne zawodowo, nieuczestniczące w kształceniu lub szkoleniu, dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne, osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, kadra instytucji pomocy i integracji społecznej.</p> <p>Beneficjenci Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje rynku pracy, związki zawodowe, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, instytucje edukacyjne, instytucje kultury, kluby sportowe, podmioty świadczące usługi zdrowotne i ich organy założycielskie, przedsiębiorcy, LGD/LGR, ROT/LOT.</p>		
Uzasadnienie realizacji						
512.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	58	Propozycja wynika z faktu, iż rodziny z osobą niepełnosprawną są w dużym stopniu dotknięte ubóstwem i zagrożone uzależnieniami.	<p>Propozycja uzupełnienia: Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek rodzin zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie. Rodziny te dotknięte są najczęściej, obok ubóstwa, długotrwałym bezrobociem, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz problemami uzależnień i przemocy domowej. Problem ten dotyczy</p>	<i>Nieuwzględniona</i>	Obecny zapis w sposób syntetyczny odnosi się także do wskazanego problemu rodzin z osobą niepełnosprawną.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				także rodzin z osobą niepełnosprawną.		
513.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	58	-	Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek rodzin i osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie. Rodziny te i osoby niepełnosprawne dotknięte są najczęściej, obok ubóstwa, długotrwałym bezrobociem, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz problemami uzależnień i przemocy domowej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
514.	OWES Dobra Robota	58	Nie można tylko mówić o patologiach – są inne powody które powodują bezrobocie i są one realne. Same te podmioty mogłyby zostać utworzenie przez podmioty ekonomii społecznej	Innym powodem braku pracy dla kobiet jest niewystarczająca ilość żłobków i przedszkoli, co uniemożliwia zajęcia miejsc pracy.	<i>Niewzględniona</i>	Kwestie dotyczące żłobków i przedszkoli zostały podjęte w ramach innych Priorytetów Programu (5 <i>Zatrudnienie</i> , 3 <i>Edukacja</i>).
Ukierunkowanie tematyczne						
515.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	59	Propozycja zmiany wynika z opisu Grupy docelowej, gdzie wskazano osoby wykluczone społecznie i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny. Dodatkowo jako wskaźnik produkty dla działania podano liczbę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem. Ponadto wskazane w przykładach usługi społeczne mogą być skierowane zarówno do osób indywidualnych jak i dla rodzin. Uwaga dotycząca zapisów w zakresie poradnictwa prawnego i obywatelskiego wynika z faktu, iż ww. pojęcia są horyzontalne i swym zakresem obejmują m.in. wskazane w tekście poradnictwo rodzinne.	W ramach Działania, realizowane będą także inicjatywy w zakresie rozwoju spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych , adresowanych przede wszystkim do osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin m.in. pomocy dla placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, klubów seniora, rozwoju systemu pieczy zastępczej (w tym kształcenia i doskonalenia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą) oraz bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego np. poradnictwa rodzinnego.	<i>Uwzględniona</i>	
516.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	59	Realizacja powyższych działań wynika z ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. 2012,	Propozycja uzupełnienia: Działania powinny uwzględniać wspieranie procesów usamodzielniania osób niepełnosprawnych dzięki stopniowej deinstytucjonalizacji domów pomocy społecznej poprzez inwestycje infrastrukturalne	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej – problematyka ta nie została wskazana jako kluczowy wybór strategiczny w ramach RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> , a dodatkowo zgłoszona uwaga

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			poz. 882). Usamodzielnianie osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie środowiskowe powinno być traktowane jako integralny element całościowej wizji działań na rzecz podmiotowości osób niepełnosprawnych, dając efekt synergii i przyczyniając się przez to do zwiększania szans osób niepełnosprawnych na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia.	polegające na wyodrębnieniu z nich mieszkań chronionych/wspomaganych na bazie istniejących zasobów lokalowych (budynków) i osobowych (kadry) oraz wykorzystywać lokalne zasoby infrastrukturalne, w tym zasoby niepubliczne (np. nieruchomości stanowiące własność prywatną lub własność organizacji pozarządowych), a także niepubliczne zasoby rzeczowe i osobowe, do tworzenia różnych form wsparcia środowiskowego, w szczególności mieszkań chronionych i specjalistycznych domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych.		nie precyzuje jakie konkretnie obiekty infrastrukturalne są potrzebne. Zasadność poszerzenia interwencji w RPO WP w zakresie infrastruktury społecznej zostanie zatem poddana dalszej analizie, m.in. w oparciu o procedurę oceny ex-ante. Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
517.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	59	Zgodnie z linią demarkacyjną z dn. 16 września 2013 r. podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy odbywać się będzie tylko na poziomie krajowym.	Usunięcie z grupy beneficjentów instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy	<i>Niewzględniona</i>	Głównym punktem odniesienia dla Priorytetu 6 są zapisy <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . W ramach RPO przewidziane są szkolenia praktyczne nastawione na silniejszą integrację działań instytucji pomocy i integracji społecznej i instytucji rynku pracy.
518.	OWES Dobra Robota	59	Szereg okazji może ująć rozwojowi ekonomii społecznej o ile takie analizy nie będą wykonywane. Jednym z przykładów stanowi starzenie się ludności – rozmiar, tempo, potrzeby, współpraca	Sytuacja w regionie wymaga cykli analizy makroekonomicznej prognozujących wiązki usług, które będą dawać szanse na wzrost i usług różnych podmiotów, w tym ekonomii społecznej. Składać się to będzie z osadzenia, ustandaryzowania i agregacji danych lokalnych, umożliwiając prognozy dla regionu/i budowy odpowiednich odpowiedzi na zapotrzebowania.	<i>Niewzględniona</i>	Interwencja w tym zakresie jest możliwa w ramach Działania 5.1 („Komplementarnie będą wykonywane działania analityczne mające na celu pomiar efektywności wsparcia”).
519.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	59	Ostatni akapit mówi o aktywizacji społecznej seniorów – czy to w tym miejscu powinno być, jak to się ma do włączania na rynku pracy?	-	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy dotyczące osób starszych zostaną zweryfikowane i uwypuklone w treści Priorytetu 6.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
520.	Miasto Gdańsk	59	Propozycja rozszerzenia zapisu o podanie działań odnoszących się do problematyki seniorów, osób niepełnosprawnych, dzieci jako bezpośrednich adresatów działań.	Dodać akapit W ramach działania realizowane będą także inicjatywy, projekty zwiększające efektywność i kompleksowość udzielanego wsparcia społecznego. Zwiększana będzie również dostępność do zintegrowanej, kompleksowej oferty pomocy np.: dla osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci.	<i>Nieumzględniona</i>	Proponowane zapisy mają charakter nieprecyzyjny („wsparcie społeczne”). Zapisy dotyczące osób starszych i osób niepełnosprawnych zostaną zweryfikowane i uwypuklone w treści Priorytetu 6.
Preferencje						
521.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	59	Podmioty ekonomii społecznej są bowiem poważnym partnerem zajmującym się właśnie włączaniem na rynku pracy i nawet jeśli dziś jeszcze w woj. pomorskim nie ma ich wielu, to przecież RPO dotyczy perspektywy aż do 2020, więc w tym czasie może (i z pewnością) ich przybędzie, brak zapisu wykluczy ważnego aktora z gry.	Proponuje się dodać pes-y w 1), czyli „[...] realizowane we współpracy instytucji integracji i pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej.	<i>Częściowo umzględniona</i>	Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
522.	Miasto Gdańsk	59	Dla realizacji celów działania wystarczające będzie zawarcie partnerstwa między dwoma podmiotami, tj. instytucją integracji społecznej oraz instytucją rynku pracy lub NGO	1) partnerskie, w tym realizowane we współpracy: instytucji integracji i pomocy społecznej, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych	<i>Częściowo umzględniona</i>	Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
523.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	59	-	1) partnerskie, w tym realizowane we współpracy instytucji integracji i pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy w tym PFRON oraz organizacjami pozarządowymi,	<i>Częściowo umzględniona</i>	Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
524.	Miasto Chojnice	59	Działanie zakłada działania resocjalizacyjne, jednakże wśród beneficjentów całkowicie pominięto zakłady resocjalizacyjne (m.in. schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze).	Realizowane będą projekty: 1) Partnerskie, w tym realizowane we współpracy instytucji integracji i pomocy społecznej z... <i>dodać: instytucjami resocjalizacyjnymi i opiekuńczo-wychowawczymi</i>	<i>Częściowo umzględniona</i>	Zapisy zostaną przeformułowane pod kątem ich uogólnienia i położenia nacisku na partnerstwo jako takie, przy wskazaniu szczególnej preferencji dla partnerstw wskazanych w <i>Regionalnym Programie Strategicznym Aktywni Pomorzanie</i> .
525.	Państwowy Fundusz	59	Jest to niewątpliwie jedna z największych grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym .	Dodanie punktu: 3. Projekty, których beneficjentami będą osoby niepełnosprawne.	<i>Częściowo umzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski					zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
526.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	59	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	<p>Preferowane będą projekty:</p> <p>1) partnerskie, w tym realizowane we współpracy instytucjami integracji i pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy oraz organizacjami pozarządowymi,</p> <p>2) wykorzystujące wolontariat i animację środowiskową.</p> <p>3) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</p> <p>Preferencja 2 nie dotyczy podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr instytucji pomocy i integracji społecznej.</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	<p>Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.</p>
Ukierunkowanie terytorialne						
527.	Miasto Sopot	59	Błędem jest terytorialne ograniczenie działania jedynie do obszarów ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego (ukierunkowanie terytorialne), które w tej chwili zdefiniowane są wyłącznie wskaźnikami związanymi właśnie z rynkiem pracy lub sytuacją ekonomiczną (stopa bezrobocia, odsetek rodzin objętych pomocą	Pożądane jest rozszerzenie ukierunkowania terytorialnego o obszary dotknięte innymi niż wymienione problemami społecznymi (a nie tylko tymi wynikającymi z niekorzystnej sytuacji ekonomicznej), w tym problemem dot. starzenia się społeczeństwa.	<i>Nieuwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostało przeniesione ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i <i>RPS Aktywni Pomorzanie</i> . Nie ma ono natomiast charakteru wykluczającego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			społeczną) albo też całkowicie odhumanizowanym wskaźnikiem dochodów własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Wymienione kryteria nie są jedynymi problemami społecznymi, które można zaobserwować (w każdym chyba mieście) i na które trzeba reagować; jest kilka innych co najmniej równie ważnych (np. przestępczość i inne patologie społeczne, ale również niekorzystne zjawiska demograficzne, takie jak starzenie się społeczeństwa – czym w szczególności charakteryzuje się np. Sopot, ale również wiele innych miejscowości). Ww. kwestie poruszane są w Uzasadnieniu realizacji Działania, ale nie pojawiają się już w Ukierunkowaniu terytorialnym – występuje tu więc niespójność.			
528.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	59	<i>Obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego</i> W chwili obecnej nie są znane konkretne wartości wskaźników naszym zdaniem należy przyjąć takie wartości , aby z możliwości ubiegania się o środki nie zostało wykluczone miasto Człuchów, w którym na 31.12.2012 było 944 osoby na 14172 mieszkańców., dochód na mieszkańca ogółem wyniósł 2952,00 zł na mieszkańca, a dochód podatkowy (bez dotacji, subwencji itp.) 1168,13 zł na mieszkańca. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na dzień 31.12.2013 wyniosła 530 rodzin, w których żyło 1055 osób, tj. 7,1% mieszkańców Człuchowa. Uwaga! Nie ma aktualnych danych dotyczących liczby gospodarstw domowych w Człuchowie. Pozbawienie Człuchowa możliwości ubiegania się o te środki byłoby ogromnie krzywdzące dla mieszkańców naszego miasta. Obszar, na którym znajduje się Człuchów (południowy		<i>Niewzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostało przeniesione ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . Nie ma ono natomiast charakteru wykluczającego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			kraniec województwa pomorskiego) negatywnie wpływa na sytuację mieszkańców Człuchowa, w związku z tym istnieje duża potrzeba działań na polu Integracji Społecznej.			
529.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	59	Jest to uzasadnione przyjętą w mandacie regułą, że wsparcie na danym terenie jest uzależnione od wypadkowej wartości wskaźników założonych w Programie. Dlatego też istnieje obawa, że przy braku wskaźników dotyczących sytuacji na rynku pracy ON, wsparcie to nie będzie brane pod uwagę, lub będzie w znikomym zakresie i będzie ono niedostosowane do rzeczywistych potrzeb.	Koncentracja wsparcia na rzecz rozwoju gospodarczego i rozwoju kapitału ludzkiego na określonych obszarach regionu (zgodnie z treścią mandatu negocjacyjnego) powinna opierać się w części dotyczącej Ukierunkowania terytorialnego na wartościach następujących wskaźników, dotyczących osób niepełnosprawnych, w obszarze integracji: współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (GUS BAEL 2012); liczba osób zatrudnionych przy ciągłym lub regularnym wsparciu trenera pracy, czyli w tzw. zatrudnieniu wspomaganym (wskaźnik bazowy: dane z PO KL); udział pracowników zakładów pracy chronionej wśród ogółu pracowników niepełnosprawnych, zarejestrowanych w SODiR (PFRON); udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w rozbiciu na bezrobotnych i poszukujących pracy (dane PUP); liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej, zgłoszonych do urzędów pracy (PUP); liczba zakładów aktywności zawodowej (Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – dane od wojewodów); liczba warsztatów terapii zajęciowej (PFRON); liczba zakładów pracy chronionej (Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – dane od wojewodów); liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZAZ i ZPCH w rozbiciu na stopnie niepełnosprawności i występowanie schorzeń specjalnych (Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – dane od	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostało przeniesione ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . Nie ma ono natomiast charakteru wykluczającego. Zaproponowane wskaźniki zostaną poddane pogłębionej analizie w ramach dalszych prac nad Programem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				województw); liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej (powiaty); liczba uczestników WTZ uzyskująca zatrudnienie na otwartym rynku pracy (powiaty); liczba pracowników ZAZ uzyskująca zatrudnienie na otwartym rynku pracy (samorządy województw); liczba osób niepełnosprawnych pozostających w zatrudnieniu powyżej 6 miesięcy od jego podjęcia (powiaty); liczba pracodawców otwartego rynku pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne (SODiR PFRON); liczba osób niepełnosprawnych będących klientami publicznych agencji zatrudnienia aktywizowanych przez niepubliczne agencje zatrudnienia prowadzone przez podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe (dane PUP).		
530.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	59	-	Proponuje się dodać miejskie tereny zdegradowane (objęte programami rewitalizacji).	<i>Uwzględniona</i>	
531.	Miasto Gdańsk	59	Możliwość wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym powinna dotyczyć całego województwa.	Obszar całego województwa	<i>Nieuwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostało przeniesione ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . Nie ma ono natomiast charakteru wykluczającego.
532.	Miasto Gdynia	59	Obszar ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia powinien odnosić się do mniejszej jednostki niż cała gmina, która jest tworem niejednorodnym i może mieć w swoim obrębie miejscowości lub nawet dzielnice bogate oraz takie, które wymagają wsparcia jako obszary ponadprzeciętnego wykluczenia. Wnosimy o zdefiniowanie stosunkowo wąskiego obszaru, np. dzielnic lub nawet fragmentów dzielnic, które dla aplikacji o środki będą musiały wykazać się osiągnięciem wskaźników świadczących o ponadprzeciętnym poziomie wykluczenia społecznego.	Obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego, tj. charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie dochodów własnych danego obszaru na 1 mieszkańca, odsetka bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym oraz odsetka gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostało przeniesione ze <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . Nie ma ono natomiast charakteru wykluczającego. Zaproponowana modyfikacja wskaźnika zostanie poddana pogłębionej analizie w ramach dalszych prac nad Programem.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
533.	Związek	60	zakres tematyczny do objęcia podejściem	projekty parasolowe,	<i>Do rozważenia na</i>	W zakresie propozycji wprowadzenia

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader		<p>RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie kompleksowych i zindywidualizowanych programów aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej i zawodowej. Uzupełniająco, interwencją objęte zostaną także rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu środowiskowych form aktywizacji edukacyjnej, kulturowej, rekreacyjnej i sportowej. Interwencja ta będzie dotyczyć przede wszystkim dzieci i młodzieży (tzw. profilaktyka wykluczenia społecznego) - inicjatywy w zakresie rozwoju spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych, adresowanych przede wszystkim do rodzin zagrożonych dysfunkcją, dotyczące m.in. pomocy dla placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, klubów seniora oraz poradnictwa rodzinnego, prawnego i obywatelskiego - inicjatywy związane z resocjalizacją oraz aktywizacją społeczno-zawodową usamodzielnianej młodzieży 	<p>projekty realizowane bezpośrednio przez LGD</p> <p>tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/</p> <p>tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie</p>	<i>dalszym etapie prac</i>	<p>negocjacyjnego trybu wyboru projektów uzgodnionych w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.</p>
534.	OWES Dobra Robota	60	Jest autentyczna potrzeba pracy partnerskiej w regionie. Wszyscy się do tego przyznają. Umożliwienie tego musi przejść także przez czyny np. w formie regrantingu.	4) dywersyfikacja źródeł regrantingu przekazując część środków organizacjom parasolowym, klastrom itp	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uwaga odnosi się do rozwiązań wdrożeniowych i zostanie poddana analizie na etapie tworzenia dokumentów uszczegółwiających Program.
535.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup	60	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/ RLKS),	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòréńka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)			2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 3) innym, zidentyfikowanym w toku realizacji Programu.		rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Grupy docelowe						
536.	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	60	Wskazanie Romów jako grupy docelowej działań planowanych do realizacji ze środków europejskich w latach 2014-2020 pozwoli na skuteczniejsze przeciwdziałanie dalszemu pogłębianiu wykluczenia tej społeczności	Osoby wykluczone społecznie i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny, w tym przede wszystkim: osoby nieaktywne zawodowo, nieuczestniczące w kształceniu lub szkoleniu, Romowie, dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne, osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, kadra instytucji pomocy i integracji społecznej.	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie ze stanowiskiem MIR, kwestia systemowych działań na rzecz integracji społecznej Romów będzie domeną PO WER. Nie wyklucza to pojedynczych projektów na rzecz społeczności romskiej w ramach RPO, na co wskazuje szersza kategoria „Osoby wykluczone społecznie i zagrożone wykluczeniem społecznym”.
Beneficjenci						
537.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	60	Uwaga zgłaszana już dwukrotnie : 14 sierpnia br. oraz 23 września br.	Brak jest pełnego katalogu beneficjentów mogących realizować te działania. Brak jest wśród beneficjentów instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	<i>Uwzględniona</i>	
538.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	60	Zgodnie z linią demarkacyjną z dn. 16 września 2013 r. podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy odbywać się będzie tylko na poziomie krajowym.	Usunięcie z grupy beneficjentów instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy	<i>Niewzględniona</i>	Głównym punktem odniesienia dla Priorytetu 6 są zapisy <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> , jak i RPS <i>Aktywni Pomorzanie</i> . W ramach RPO przewidziane są szkolenia praktyczne nastawione na silniejszą integrację działań instytucji

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						pomocy i integracji społecznej i instytucji rynku pracy.
539.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	60	Należy wziąć pod uwagę dotychczasowe doświadczenie tych jednostek w udzielaniu skutecznego wsparcia beneficjentom, w obszarze integracji.	Propozycja uzupełnienia katalogu o jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej).	<i>Nieuwzględniona</i>	Uwaga jest nieprecyzyjna – nie wskazuje o jakie konkretnie podmioty miałby być poszerzony katalog beneficjentów. Nie precyzuje też zakresu dotychczasowych doświadczeń ww. instytucji.
540.	Akademia Pomorska w Słupsku	60	Grupą docelową działania jest także młodzież. Uczelnie wyższe w swoich strukturach posiadają biura karier, które prowadzą kompleksową pomoc studentom i absolwentom w zakresie doradztwa indywidualnego i grupowego. Zasadne jest zatem dodanie uczelni wyższych jako beneficjenta działania.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, (...), instytucje edukacyjne (w tym uczelnie wyższe), (...).	<i>Nieuwzględniona</i>	Szkoły wyższe mieszczą się w szerszej kategorii „instytucje edukacyjne”.
541.	Miasto Chojnice	60	Działanie zakłada działania resocjalizacyjne, jednakże wśród beneficjentów całkowicie pominięto zakłady resocjalizacyjne (m.in. schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze).	dodać: <i>instytucje resocjalizacyjne, opiekuńczo-wychowawcze</i>	<i>Uwzględniona</i>	
DZIAŁANIE 6.2 PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ						
542.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	60	Propozycja jest zgodna z zapisami projektu Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. W ramach infrastruktury wsparcia dla ekonomii społecznej szczególną rolę odegra odrębny typ usług dla funkcjonujących przedsiębiorstw społecznych.	Proponuje się uwzględnienie w ramach działania 6.2. przedsiębiorstw społecznych. Propozycja zmiany nazwy działania: Podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorczość społeczna. Propozycja włączenia do obszarów wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych wsparcia rozwoju usług świadczonych przez przedsiębiorstwa społeczne i podmioty ekonomii społecznej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Ze względu na brak jednoznacznych przesądzeń legislacyjnych na poziomie krajowym w tym zakresie, na potrzeby Programu przyjęto, iż przedsiębiorstwa społeczne wchodzi w skład szerszej kategorii „podmioty ekonomii społecznej”.
543.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo	60-61	Z uwagi na trudną sytuację sektora ekonomii społecznej na wsi wymaga on wsparcia w postaci: - działań inkubujących działalność ekonomii społecznej (tj. wsparci powstawania oraz profesjonalizacji istniejących podmiotów ekonomii społecznej, m.in. poprzez działania inwestycyjne, szkoleniowe,	Uzasadnienie realizacji Pod względem liczby podmiotów ekonomii społecznej województwo pomorskie nie odbiega od średniej krajowej. Jednakże w porównaniu do danych z innych krajów europejskich (np. Francja, Holandia, Wielka Brytania) wskaźnik ilościowy dla naszego regionu jest bardzo niski. Jednocześnie charakterystyczne dla województwa pomorskiego jest	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Koczała Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina		<p>doradcze i koordynacyjne)</p> <p>- wdrażanie modelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej na wsi oraz promocja dobrych praktyk.</p> <p>Podmioty ekonomii społecznej na obszarach wiejskich mają ograniczony dostęp do usług obecnych ośrodków koncentrujących swoje działania w znacznej mierze w miastach. Z uwagi na charakter wielu działań istniejących LGD, w tym np. w zakresie wspierania rozwoju produktów lokalnych, wiele organizacji pozarządowych korzysta z pomocy LGD w często niesformalizowany sposób. Pomoc ta dotyczy w dużej mierze doradztwa w zakresie zakładania organizacji, rozwijania działalności odpłatnej czy gospodarczej. Pomoc ta, z uwagi na niewystarczające środki przeznaczane na ten cel jest znacząco ograniczona i wymaga wzmocnienia, dla skutecznego rozwoju sektora ES na wsi. Dodatkowo wsparcie roli LGD w rozwoju ekonomii społecznej na obszarach wiejskich może koncentrować się głównie na wspieraniu organizacji pozarządowych (w tym działających w obszarze rozwoju produktów lokalnych) w uruchamianiu i rozwijaniu działalności gospodarczej czy odpłatnej (nie tylko na tworzeniu spółdzielni socjalnych, co jest wyzwaniem stosunkowo trudnym dla społeczności wiejskich). Działalność odpłatna czy gospodarcza wiejskich NGOs pozwoli na poprawę sytuacji finansowej tych podmiotów, a tym samym ograniczy zależność finansową od sektora publicznego. Społecznościom wiejskim natomiast ułatwi dostęp do niektórych, rzadko dostępnych na wsi usług i produktów, uzupełniając w ten sposób gospodarkę lokalną. Dodatkowo, spodziewanym efektem wsparcia rozwoju</p>	<p>duże zróżnicowanie terytorialne w liczbie działających podmiotów ekonomii społecznej (najwięcej działa w powiecie chojnickim, w powiecie gdańskim natomiast nie funkcjonuje żadna instytucja tego typu). Tę niekorzystną dla regionu sytuację podtrzymuje brak kompleksowego i systemowego wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, przejawiający się głównie udzielaniem pomocy o instytucjonalnie rozproszonym charakterze (jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, PFRON, ROEFS).</p> <p>Niepokojąca jest w szczególności brak stabilnych podstaw finansowych tych podmiotów – 80% z nich nie posiada rezerw finansowych; nieco ponad 20% podmiotów deklaruje, że w wyniku problemów z płynnością finansową zdarzało im się w przeszłości nie regulować należności na czas.</p> <p>Poważną barierą dla sektora ekonomii społecznej w województwie pomorskim jest również uzależnienie od środków publicznych, brak powiązań ze sferą biznesu, słaba promocja, brak dobrych praktyk oraz niski poziom wiedzy i świadomości, dotyczący funkcjonowania tego typu podmiotów. <u>Szczególnie niekorzystną sytuacją występuje w sektorze ekonomii społecznej na obszarach wiejskich, gdzie podmioty ekonomii społecznej takie jak np. organizacje pozarządowe (w tym działające w obszarze rozwoju produktów lokalnych) rzadko prowadzą działalność gospodarczą czy nawet odpłatną, których rozwinięcie może w sposób znaczący poprawić kondycję finansową tych podmiotów i zmniejszyć uzależnienie od środków publicznych, a tym samym ułatwić dostęp do niektórych usług i produktów lokalnych na wsi, a nierzadko doprowadzić do ich legalnej komercjalizacji.</u></p> <p>Ukierunkowanie tematyczne</p> <p>Interwencja koncentrować się będzie na realizacji inicjatyw w zakresie rozwoju sektora ekonomii społecznej, przede wszystkim przy wykorzystaniu potencjału istniejących i nowopowstałych</p>		<p>przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Debrzno</p> <p>NOMIKOS Karol Schramke</p> <p><i>POZIOM Piotr Pozjowski</i></p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader</p>		<p>ekonomii społecznej na wsi doprowadzi do legalnej komercjalizacji m.in. wielu produktów i usług oferowanych dziś w sposób niezalegalizowany (np. sprzedaż usług cateringowych czy produktów lokalnych na jarmarkach i festynach, etc).</p>	<p>ośrodków/centrów wspierających ekonomię społeczną.</p> <p>W ramach Działania, interwencja obejmie wsparcie powstawania oraz profesjonalizację istniejących podmiotów ekonomii społecznej, m.in. poprzez działania inwestycyjne, doradcze, <u>szkoleniowe</u> i koordynacyjne na poziomie regionalnym. Uzupełniająco, możliwe będą także wdrażanie modelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej oraz promocja dobrych praktyk.</p> <p>Preferencje Preferowane będą projekty skutkujące wzrostem zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej.</p> <p>Ukierunkowanie terytorialne: obszar całego województwa.</p> <p><u>W zakresie wsparcia powstawania oraz profesjonalizacji istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz wdrażania modelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej preferowane będą przedsięwzięcia realizowane przy wykorzystaniu podejścia RLKS.</u></p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT).</p> <p>Grupy docelowe Podmioty ekonomii społecznej, osoby fizyczne, w szczególności osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych.</p> <p>Beneficjenci Podmioty ekonomii społecznej, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje rynku pracy, związki zawodowe, organizacje pozarządowe, LGD/LGR.		
544.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie		<p>Z uwagi na trudną sytuację sektora ekonomii społecznej na wsi wymaga on wsparcia w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działań inkubujących działalność ekonomii społecznej (tj. wsparci powstawania oraz profesjonalizacji istniejących podmiotów ekonomii społecznej, m.in. poprzez działania inwestycyjne, szkoleniowe, doradcze i koordynacyjne) - wdrażanie modelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej na wsi oraz promocja dobrych praktyk. <p>Podmioty ekonomii społecznej na obszarach wiejskich mają ograniczony dostęp do usług obecnych ośrodków koncentrujących swoje działania w znacznej mierze w miastach. Z uwagi na charakter wielu działań istniejących LGD, w tym np. w zakresie wspierania rozwoju produktów lokalnych, wiele organizacji pozarządowych korzysta z pomocy LGD w często niesformalizowany sposób. Pomoc ta dotyczy w dużej mierze doradztwa w zakresie zakładania organizacji, rozwijania działalności odpłatnej czy gospodarczej. Pomoc ta, z uwagi na niewystarczające środki przeznaczane na ten cel jest znacząco ograniczona i wymaga wzmocnienia, dla skutecznego rozwoju sektora ES na wsi. Dodatkowo wsparcie roli LGD w rozwoju ekonomii społecznej na obszarach wiejskich może koncentrować się głównie na wspieraniu organizacji pozarządowych (w tym działających w obszarze rozwoju produktów lokalnych) w uruchamianiu i rozwijaniu działalności gospodarczej czy odpłatnej (nie tylko na tworzeniu spółdzielni socjalnych, co jest</p>	<p>Uzasadnienie realizacji</p> <p>Pod względem liczby podmiotów ekonomii społecznej województwo pomorskie nie odbiega od średniej krajowej. Jednakże w porównaniu do danych z innych krajów europejskich (np. Francja, Holandia, Wielka Brytania) wskaźnik ilościowy dla naszego regionu jest bardzo niski. Jednocześnie charakterystyczne dla województwa pomorskiego jest duże zróżnicowanie terytorialne w liczbie działających podmiotów ekonomii społecznej (najwięcej działa w powiecie chojnickim, w powiecie gdańskim natomiast nie funkcjonuje żadna instytucja tego typu). Tę niekorzystną dla regionu sytuację podtrzymuje brak kompleksowego i systemowego wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, przejawiający się głównie udzielaniem pomocy o instytucjonalnie rozproszonym charakterze (jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, PFRON, ROEFS). Niepokojący jest w szczególności brak stabilnych podstaw finansowych tych podmiotów – 80% z nich nie posiada rezerw finansowych; nieco ponad 20% podmiotów deklaruje, że w wyniku problemów z płynnością finansową zdarzało im się w przeszłości nie regulować należności na czas.</p> <p>Poważną barierą dla sektora ekonomii społecznej w województwie pomorskim jest również uzależnienie od środków publicznych, brak powiązań ze sferą biznesu, słaba promocja, brak dobrych praktyk oraz niski poziom wiedzy i świadomości, dotyczący funkcjonowania tego typu podmiotów. <u>Szczególnie niekorzystna sytuacja występuje w sektorze ekonomii społecznej na obszarach wiejskich, gdzie podmioty ekonomii społecznej takie jak np. organizacje pozarządowe (w tym działające w obszarze rozwoju produktów lokalnych) rzadko prowadzi działalność gospodarczą czy nawet odpłatną, których rozwinięcie</u></p>	Niewzględniona	<p>Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego Działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wyzwaniem stosunkowo trudnym dla społeczności wiejskich). Działalność odpłatna czy gospodarcza wiejskich NGOs pozwoli na poprawę sytuacji finansowej tych podmiotów, a tym samym ograniczy zależność finansową od sektora publicznego. Społecznościom wiejskim natomiast ułatwi dostęp do niektórych, rzadko dostępnych na wsi usług i produktów, uzupełniając w ten sposób gospodarkę lokalną. Dodatkowo, spodziewanym efektem wsparcia rozwoju ekonomii społecznej na wsi doprowadzi do legalnej komercjalizacji m.in. wielu produktów i usług oferowanych dziś w sposób niezalegalizowany (np. sprzedaż usług cateringowych czy produktów lokalnych na jarmarkach i festynach, etc).</p>	<p><u>może w sposób znaczący poprawić kondycję finansową tych podmiotów i zmniejszyć uzależnienie od środków publicznych, a tym samym ułatwić dostęp do niektórych usług i produktów lokalnych na wsi, a nierzadko doprowadzić do ich legalnej komercjalizacji.</u></p> <p>Ukierunkowanie tematyczne Interwencja koncentrować się będzie na realizacji inicjatyw w zakresie rozwoju sektora ekonomii społecznej, przede wszystkim przy wykorzystaniu potencjału istniejących i nowopowstałych ośrodków/centrów wspierających ekonomię społeczną. W ramach Działania, interwencja obejmie wsparcie powstawania oraz profesjonalizację istniejących podmiotów ekonomii społecznej, m.in. poprzez działania inwestycyjne, doradcze, <u>szkoleniowe</u> i koordynacyjne na poziomie regionalnym. Uzupełniająco, możliwe będą także wdrażanie docelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej oraz promocja dobrych praktyk.</p> <p>Preferencje Preferowane będą projekty skutkujące wzrostem zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej.</p> <p>Ukierunkowanie terytorialne: obszar całego województwa.</p> <p><u>W zakresie wsparcia powstawania oraz profesjonalizacji istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz wdrażania modelowych/pilotażowych rozwiązań w sferze ekonomii społecznej preferowane będą przedsięwzięcia realizowane przy wykorzystaniu podejścia RLKS.</u></p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>ramach ZIT/ZPT).</p> <p>Grupy docelowe Podmioty ekonomii społecznej, osoby fizyczne, w szczególności osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych.</p> <p>Beneficjenci Podmioty ekonomii społecznej, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje rynku pracy, związki zawodowe, organizacje pozarządowe, LGD/LGR.</p>		
Ukierunkowanie tematyczne						
545.	OWES Dobra Robota	61	pozostawia większą otwartość na inne ewentualności	Druga linijka zamiast „przede wszystkim” m.in.	<i>Niewzględzona</i>	Zapisy Programu wskazują na konieczność systemowych i skoordynowanych działań w obszarze ekonomii społecznej.
546.	OWES Dobra Robota	61		Centra te będą musiały zapewnić różnorodne usługi dla ekonomii społecznej, m. in. wygaszenie PES, opracowanie odpowiedniego użytkowania klauzul społecznych, doradztwa itp. (interpretacja tekstów prawnych, wyszukiwania precedensów itp.)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog zadań ww. centrów zostanie doprecyzowany na etapie tworzenia dokumentów uszczegóławiających Program.
547.	Telewizja Polska S.A.	61	-	Wpisanie kampanii informacyjno-promocyjnych na rzecz sektora ekonomii społecznej. /Poważną barierą dla sektora ekonomii społecznej w województwie pomorskim jest również uzależnienie od środków publicznych, brak powiązań ze sferą biznesu, słaba promocja, brak dobrych praktyk oraz niski poziom wiedzy i świadomości, dotyczący funkcjonowania tego typu podmiotów./	<i>Niewzględzona</i>	Kampanie medialne mogą stanowić wyłącznie element uzupełniający w ramach szerszych przedsięwzięć w zakresie ekonomii społecznej.
Preferencje						
548.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR,	61	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty skutkujące wzrostem zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej, w tym realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS .	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brac Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR Pradolina Łeby)					<p>tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego Działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p>
Sposób realizacji i forma wsparcia						
549.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszub skiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brac Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR Pradolina Łeby)	61	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/ RLKS).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Beneficjenci						
550.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	61	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Niewzględniona</i>	Ze względu na brak jednoznacznych przesądzeń legislacyjnych na poziomie krajowym w tym zakresie, na potrzeby Programu przyjęto, iż przedsiębiorstwa społeczne wchodzi w skład szerszej kategorii „podmioty ekonomii społecznej”.
551.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	61	Uwaga zgłaszana już dwukrotnie : 14 sierpnia br. oraz 23 września br.	Brak jest pełnego katalogu beneficjentów mogących realizować te działania. Brak jest wśród beneficjentów instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	<i>Niewzględniona</i>	Działanie skierowane jest przede wszystkim do podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych.
552.	Telewizja Polska S.A.	61	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	<i>Niewzględniona</i>	Działanie skierowane jest przede wszystkim do podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych.
Wskaźniki produktu						
553.	Miasto Gdańsk	61	Zaproponowany w zapisach RPO wskaźnik jest niewystarczający.	Dodać wskaźnik produktu Liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej objętych wsparciem programu	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników w ramach Priorytetu 6 zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
PRIORYTET 7. ZDROWIE						
554.	Miasto Słupsk	62-66	W projekcie RPO WP 2020 przewidziano działania w zakresie medycyny naprawczej w stosunku do osób starszych. Brak jest propozycji realizacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia, skierowanych do dzieci i młodzieży. Wprowadzenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i promujących od najmłodszych lat życia, gwarantuje zdrowsze społeczeństwo w wieku produkcyjnym i mniejsze zaangażowanie środków finansowych na medycynę naprawczą.	Wprowadzenie działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
555.	Miasto Słupsk	62-66	W Priorytet 7 – Działanie 7.1. Zasoby ochrony zdrowia planuje się organizację systemu opieki geriatrycznej tylko na poziomie lecznictwa, brak uwzględnienia faktu, iż opiekę nad osobami starszymi świadczą placówki opieki społecznej. Uwzględnienie w ramach działania 7.2. Systemy informatyczne i telemedyczne dostępu do regionalnych rejestrów w zakresie epidemiologii, demografii dla jednostek samorządów terytorialnych pozwoli znacznie skrócić i uprościć procedurę zbierania danych do programów w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Brak priorytetu, działania w zakresie polityki społecznej – opieka społeczna, zwłaszcza w zakresie opieki nad osobami starszymi – domy pomocy społecznej. Ponadto w zakresie Działania 7.2. Systemy informatyczne i telemedyczne należałoby uwzględnić dostęp do regionalnych rejestrów w zakresie epidemiologii, demografii dla jednostek samorządów terytorialnych.	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie w zakresie zapewnienia różnych form opieki nad osobami zależnymi jako mechanizmu ułatwiającego powrót na rynek pracy oraz łączenie obowiązków zawodowych z prywatnymi jest zaplanowane w ramach Działania 5.2. Godzenie życia zawodowego i prywatnego. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia o działania w zakresie usług społecznych zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego programu RPO WP.
556.	Miasto Gdańsk	62-66	Priorytet 7 – Zdrowie: zaplanowane działania i przyjęte cele szczegółowe nie poprawią dostępności do usług medycznych, nie wpłyną na poprawę zabezpieczenia zdrowotnego mieszkańców województwa ponieważ samorzady nie mają żadnego wpływu na sposób i poziom kontraktowania usług medycznych; Koniecznym wydaje się wypracowanie innowacyjnego jak na polskie warunki modelu kontraktowania usług medycznych w woj. pomorskim (wzorem może być np. bremeński sposób „układania się wspólnie samorządów lokalnych, płatników i świadczeniodawców) na poziomie stosownym do przyjętych wskaźników gwarantujących elementarne!!! zabezpieczenie zdrowotne mieszkańców.	-	<i>Niezasadna</i>	Uwaga nie dotyczy projektu RPO WP. Wypracowanie modelu kontraktowania usług medycznych zostało określone jako jedno z kluczowych oczekiwań wobec administracji centralnej wskazanych w RPS Zdrowie dla Pomorza. Szczegółowe zadania zaplanowane do realizacji zostały określone w Roczny Planie Realizacji RPS na rok 2014.
557.	Miasto Gdańsk	62	Zdrowie w ujęciu nowoczesnym należy postrzegać poprzez pryzmat zwiększenia świadomości zdrowotnej a nie choroby	Dodać działanie 7.3. Profilaktyka i promocja zdrowia	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Budowanie świadomości zdrowotnej zostało zawarte w Działaniu 5.3. Zdrowie na rynku prac. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia w Priorytecie 7 zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.
558.	Polskie Stowarzyszenie Turystyki	62-66	-	Proponuje się rozwinąć o Działanie 7.3 Działanie 7.3 Wykorzystanie potencjału eksportowego sektora ochrony zdrowia (eksport	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie w ramach wzmacniania aktywności eksportowej zostało zawarte w Działaniu 2.3 Aktywność eksportowa.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Medycznej			<p>usług medycznych).</p> <p>Uzasadnienie realizacji</p> <p>W województwie pomorski jak i w całym kraju, istotnym problemem jest brak odpowiedniej wielkości kontraktowania zabiegów medycznych ze strony płatnika jakim jest NFZ. Poziom kontraktowania szpitali w województwie pomorskim kształtuje się na poziomie 60% w stosunku do możliwości jakimi dysponują placówki medyczne. Wskaźnik ten z roku na rok będzie jednak sukcesywnie się obniżał, powodem tego jest starzenie się społeczeństwa co sprawia, że coraz mniej ludzi aktywnych zawodowo będzie płaciło składki a w konsekwencji przełoży się na mniejsze środki jakimi będzie dysponował NFZ.</p> <p>Wyzwaniem dla pomorskich szpitali na chwilę obecną jest pozyskanie brakujących 40% procedur medycznych od pacjentów komercyjnych, którzy są w stanie zapłacić z własnej kieszeni za procedurę medyczną a w perspektywie długoterminowej znaczne zwiększenie udziału wykonywanych procedur medycznych dla pacjentów komercyjnych tak aby nie generować strat z działalności operacyjnej. Rynek wewnętrzny nie jest w stanie wypełnić wspomnianych wyżej 40% z uwagi na zasobność mieszkańców, których nie stać na płacenie za procedury medyczne z własnej kieszeni.</p> <p>Na terenie województwa pomorskiego zlokalizowanych jest kilkadziesiąt szpitali publicznych, z których część mogłaby eksportować swoje usługi medyczne. Na rynku znajdują się również szpitale i kliniki prywatne, które również potrzebują wsparcia w eksporcie swoich usług. Eksport usług medycznych spowoduje rozwój sektora, pozwoli wykorzystać istniejący potencjał oraz spowoduje umocnienie pozycji międzynarodowej regionu.</p> <p>Uzasadnieniem dla powyższego działania jest otwarcie rynku usług medycznych w UE. Dyrektywa o transgranicznym leczeniu, która obowiązuje od 25 października 2013 roku, umożliwia leczenie się pacjentów krajów unijnych poza granicami własnego</p>		<p>Beneficjentami mogą być m.in. przedsiębiorcy, klastry. Opisany w uwadze zakres wsparcia jest typowy dla Celu Tematycznego 3.</p> <p>W Priorytecie 7 wsparcie dla podmiotów leczniczych wpisuje się w Cel Tematyczny 9, który ukierunkowany jest na promowanie włączeniu społecznemu i walce z ubóstwem.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>kraju w ramach posiadanego powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Dodatkowo istnieje znaczne zapotrzebowanie na usługi medyczne z takich krajów jak Rosja (obwód Kaliningradzki), Ukraina, Białoruś oraz innych krajów byłego ZSRR.</p> <p>Ukierunkowanie tematyczne W ramach Działania przewiduje się dostosowanie placówek medycznych do obsługi pacjentów zagranicznych, opracowanie oferty produktowej, szkolenia kadry menadżerskiej oraz medycznej. Niezbędnym działaniem jest stworzenie punktu kontaktowego w formie platformy komunikacyjnej na poziomie regionalnym, którego zadaniem będzie informowanie pacjentów zagranicznych o możliwościach leczenia w placówkach medycznych znajdujących się w naszym regionie (punkt kontaktowy o którym mówi dyrektywa). Stworzenie planu promocji usług medycznych i realizacja działań promocyjnych na rynkach zagranicznych.</p> <p>Preferencje Preferowane będą projekty: 1) Partnerskie, w tym oparte na działaniach partnerskich realizowane w ramach inicjatyw klastrowych</p> <p>Ukierunkowanie terytorialne: obszar całego województwa</p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie).</p> <p>Grupy docelowe Podmioty świadczące usługi zdrowotne nastawieni na wzrost eksportu i zdobywanie nowych rynków.</p> <p>Beneficjenci Podmioty świadczące usługi zdrowotne i ich organy założycielskie, klastry, izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe</p>		
CELE SZCZEGÓŁOWE PRIORYTETU						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
559.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	62	Obecny zapis sugeruje, że w ramach Działania 7.1. wsparcie będą otrzymywały wyłącznie szpitale specjalistyczne, co jest nieuzasadnione w świetle diagnozy przedstawionej na str. 62-63 (Uzasadnienie realizacji działania 7.1.). Diagnoza ta wskazuje przede wszystkim na potrzebę zapewnienia dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych na obszarach wiejskich i małych miast, podczas gdy szpitale specjalistyczne działają z reguły w większych miastach. Co więcej, zapis ten jest niespójny z opisem Działania 7.1., który przewiduje wspieranie nie tylko szpitali, ale także poradni specjalistycznych, ośrodków rehabilitacji domowej, etc	Utworzenie spójnej, regionalnej sieci placówek medycznych świadczących wysokiej jakości usługi zdrowotne	<i>Nieuwzględniona</i>	Podmioty lecznicze świadczące usługi specjalistyczne (szpitale i opieka ambulatoryjna) świadczą usługi dla całego województwa. Zakres wsparcia w Działaniu 7.1. wynika z RPS Zdrowie dla Pomorza. Wybór strategiczny polega m.in. na wspieraniu usług specjalistycznych w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych.
DZIAŁANIE 7.1 ZASOBY OCHRONY ZDROWIA						
560.	Narodowy Fundusz Zdrowia Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku	62-64	Podstawą decyzji podejmowanych w ramach Działania 7.1 Zasoby w ochronie zdrowia winny być działania związane z: 1. Szczegółową analizą potencjału kadr lekarzy specjalistów, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. wąskich specjalności, 2. Określeniem terytorialnego dostępu do poszczególnych rodzajów i zakresów świadczeń opieki zdrowotnej, 3. Możliwościami finansowania świadczeń z uwzględnieniem dłuższego okresu czasowego.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Sposób realizacji Działania zostanie określony w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Postulaty NFZ zostaną wykorzystane przy określaniu zapisów dokumentów uszczegóławiających Program.
Uzasadnienie realizacji						
561.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	62	-	Wyzwaniem dla pomorskiego systemu zdrowia w atmosferze rosnących oczekiwań pacjentów jest stworzenie warunków dostarczania usług zdrowotnych adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb i konsekwentne wyrównywanie różnic w dostępie do świadczeń w całym regionie, zwłaszcza w ramach zdefiniowanych deficytów infrastruktury, aparatury i sprzętu medycznego. Istnieje również	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				potrzeba wdrożenia w systemie ochrony zdrowia rozwiązań nakierowanych na potrzeby osób starszych i osób niepełnosprawnych.		WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
562.	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lęborku	63	W ramach Działania przewiduje się przedsięwzięcia pozwalające na uporządkowanie, rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów regionalnej bazy szpitalnej. Dotyczyć to będzie przede wszystkim uporządkowania bazy w zakresie oddziałów dla chorób cywilizacyjnych oraz poprawy dostępności do oddziałów z deficytami łóżek, w tym utworzenie ośrodków opieki geriatrycznej, profilowanie ośrodków opieki długoterminowej, rozwój ośrodków rehabilitacji neurologicznej wczesnej i rehabilitacji pneumologicznej oraz utworzenie sieci referencyjnych placówek w zakresie oddziałów chirurgii urazowo-ortopedycznej.	<p>W ramach Działania przewiduje się przedsięwzięcia pozwalające na uporządkowanie, rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów regionalnej bazy szpitalnej. Dotyczyć to będzie przede wszystkim uporządkowania bazy w zakresie oddziałów dla chorób cywilizacyjnych oraz poprawy dostępności do oddziałów z deficytami łóżek, w tym utworzenie ośrodków opieki geriatrycznej, doposażenie, rozbudowę i przebudowę oddziałów psychiatrycznych oraz anestezjologii i intensywnej terapii, profilowanie ośrodków opieki długoterminowej, rozwój ośrodków rehabilitacji neurologicznej wczesnej i rehabilitacji pneumologicznej oraz utworzenie sieci referencyjnych placówek w zakresie oddziałów chirurgii urazowo-ortopedycznej.</p> <p>Obowiązujące Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z dnia 29 czerwca 2012 r.) nakłada na podmioty lecznicze obowiązek dostosowania min. oddziałów psychiatrycznych do zawartych w tym akcie prawnym wymogów. Ilość miejsc w oddziałach psychiatrycznych w województwie pomorskim jest zbyt mała, a zagrożenie niedostosowania do wymogów prawa- a tym samym likwidację, może sparaliżować opiekę nad chorymi psychiatrycznymi. Wobec małej zyskowności świadczeń psychiatrycznych istnieje obawa, iż przy braku wsparcia podmioty lecznicze nie będą zainteresowane inwestycjami w tym zakresie.</p> <p>Obowiązujące Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego w dziedzinie</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres tematyczny wsparcia zostanie zmodyfikowany. Szczegółowe typy projektów znajdują się w dokumentach uszczegóławiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>anestezjologii i intensywnej terapii dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą(Dz. U. z dnia 7 stycznia 2013 r.) nakłada na podmioty lecznicze obowiązek dostosują się do wymagań określonych w przepisach rozporządzenia § 17.:</p> <p>1) w części I "Organizacja udzielania świadczeń", "Wyposażenie w aparaturę i sprzęt medyczny" oraz "Pozostałe wymagania" - w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2016 r.;</p> <p>2) w części I "Personel" oraz w części II "Warunki szczegółowe dla poziomów referencyjnych oddziału anestezjologii i intensywnej terapii", oraz w części III "Warunki szczegółowe dla poziomów referencyjnych oddziału anestezjologii i intensywnej terapii dla dzieci" - w terminie nie dłuższym niż do dnia 1 lipca 2017 r.;</p> <p>3) w części I "Wymagania przestrzenne" - w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2018 r.</p> <p>Oddziały anestezjologii i intensywnej terapii są pod względem ekonomicznym deficytowe, jednak bezwzględnie konieczne dla funkcjonowania podmiotów leczniczych zapewniających kompleksową opiekę dla społeczności województwa. Pełnią również ważną rolę w uzupełnieniu systemu ratownictwa medycznego i zapewniają działalność zabiegową podmiotów leczniczych. Konieczność dużych nakładów inwestycyjnych związanych z dostosowaniem do wymogów prawa oraz istotna rola społeczna uzasadnia włączenie tych zagadnień do RPO.</p>		
563.	Miasto Kościerzyna	63	System opieki medycznej to jeden z najważniejszych obszarów którego wysokim poziomem świadczonych usług zainteresowane są wszystkie grupy wiekowe. Jest to także dziedzina w której stosowane są najnowocześniejsze rozwiązania tak techniczne jak też technologiczne. Jest to obszar w który inwestowane są ogromne środki finansowe, które często nie	W ramach Działania przewiduje się przedsięwzięcia pozwalające na uporządkowanie, rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów regionalnej bazy szpitalnej . Dotyczyć to będzie przede wszystkim uporządkowania bazy w zakresie oddziałów dla chorób cywilizacyjnych oraz poprawy dostępności do oddziałów z deficytami łóżek, w tym utworzenie ośrodków opieki geriatrycznej oraz rehabilitacji po zabiegowej, profilowanie ośrodków	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres tematyczny wsparcia zostanie zmodyfikowany. Szczegółowe typy projektów znajdują się w dokumentach uszczegóławiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przekładają się na spodziewane efekty. Ochrona zdrowia to obszar w ,którym możemy upatrywać także wzrostu zatrudnienia w oparciu o wykorzystanie najnowszych osiągnięć nauki i techniki. W celu maksymalnego wykorzystania zasobów należy uzupełnić procesy leczenia zabiegowego o wysoko efektywne rozwiązania w obszarze rehabilitacji po zabiegowej pozwalającej na pełne osiągnięcie zakładanych efektów po przeprowadzeniu zabiegów.	opieki długoterminowej, tworzenie i rozwój ośrodków rehabilitacji neurologicznej wczesnej i rehabilitacji pneumologicznej oraz utworzenie sieci referencyjnych placówek w zakresie oddziałów chirurgii urazowo-ortopedycznej.		
564.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	63	Wprowadzenie przedsięwzięć pozwalających na dostosowanie również lokalnej bazy szpitalnej.	W ramach Działania przewiduje się przedsięwzięcia pozwalające na uporządkowanie, rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów lokalnej i regionalnej bazy szpitalnej.	<i>Niewzględzona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan. Wybór strategiczny polega na koncentracji w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych.
565.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	63	Wprowadzenie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój lokalnych ośrodków zdrowia.	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu medycznego dla lokalnych ośrodków zdrowia oraz ośrodków świadczących specjalistyczne usługi zdrowotne w zakresie chorób cywilizacyjnych.	<i>Niewzględzona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan. Wybór strategiczny polega na koncentracji w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych.
566.	Gmina Szemud	63	Wprowadzenie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój lokalnych ośrodków zdrowia	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu medycznego dla lokalnych ośrodków zdrowia oraz ośrodków świadczących specjalistyczne usługi zdrowotne na obszarach wskazujących deficyty w dostępie do świadczeń zdrowotnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan. Wybór strategiczny polega na koncentracji w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych. Zapisy w zakresie dziedzin deficytowych zostaną zmodyfikowane.
567.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	63	Obecne brzmienie wprowadza niepotrzebne ograniczenie, które może być dużym problemem praktycznym na etapie wdrażania Programu. Powstanie bowiem problem: czy dana aparatura medyczna nabyta w ramach projektu może być wykorzystywana przez beneficjenta wyłącznie do usług	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu dla ośrodków świadczących specjalistyczne usługi zdrowotne, z odpowiednim zabezpieczeniem usług serwisowych oraz szkoleń personelu medycznego (w ramach finansowania krzyżowego).	<i>Niewzględzona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan. Wybór strategiczny polega na koncentracji w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych. Zasady dotyczące realizacji projektów

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych, czy też może być wykorzystywana również w zakresie innych chorób? Ponadto istotne jest, aby nabycie nowoczesnego sprzętu medycznego było powiązane z działaniami szkoleniowymi, pozwalającymi ten sprzęt efektywnie wykorzystywać.			zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
568.	Powiat Bytowski	63	Obecny zapis sugeruje ograniczenie podmiotów tylko i wyłącznie do placówek specjalistycznych, czyli II i III stopnia referencyjności. Podczas gdy również placówki I stopnia tj. powiatowe realizują usługi w zakresie profilaktyki, terapii oraz rehabilitacji chorób cywilizacyjnych	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu medycznego dla ośrodków świadczących usługi zdrowotne w zakresie chorób cywilizacyjnych.	<i>Niewzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza. Wybór strategiczny polega na koncentracji w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych.
569.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	63	-	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu medycznego dla ośrodków świadczących specjalistyczne usługi zdrowotne w zakresie chorób cywilizacyjnych. Wsparcie obejmie dostosowanie obiektów do odpowiedniego standardu hospitalizacji osób starszych i dostosowania do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym w zakresie komunikacji.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
570.	Powiat Bytowski	63	Większość szpitali stopnia powiatowego w chwili obecnej albo nie posiada wzmiankowanych certyfikatów, albo jest w trakcie wdrażania systemów, które warunkują ich uzyskanie. Spowodowane jest to głównie kosztami jakie wiążą się z reorganizacją umożliwiającą zastosowanie pewnych norm, standardów i procedur. Większość wysiłków w tych podmiotach dotychczas była skierowana głównie na spełnienie wymagań prawnych i NFZ, które warunkują w ich przypadku uzyskanie niezbędnych środków na funkcjonowanie. W chwili obecnej tylko jednostki specjalistyczne stopnia wojewódzkiego oraz kliniczne i podmioty	Wszystkie podmioty ubiegające się o wsparcie powinny posiadać lub wdrażać działania w kierunku uzyskania odpowiednich certyfikatów i funkcjonowania systemów jakości.	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			oparte o kapitał prywatny, posiadają wzmiankowane certyfikaty. I zawsze przyznają, że ich uzyskanie wiązało się z nie małymi nakładami. Dlatego też zapis w jego obecnym brzmieniu mógłby w sposób skuteczny zaburzać równy dostęp do planowanych środków, a może nawet dyskryminować jednostki głównie powiatowe i zlokalizowane na terenach małych miast i wsi. Co z kolei stoi w sprzeczności z założeniem „poprawy w dostępie do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych na obszarach wiejskich i w małych miastach o szczególnie niskiej dostępności do ww. świadczeń”			
571.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	63	Proponowany zapis jest bardziej elastyczny. Komponenty projektów dotyczące zdobywania certyfikatów i systemów jakości mogą być realizowane w ramach finansowania krzyżowego	Wszystkie placówki ubiegające się o wsparcie powinny posiadać odpowiednie certyfikaty i systemy jakości, lub też zdobycie tych certyfikatów (wprowadzenie systemów jakości) powinno stanowić element projektu	<i>Niewzględzona</i>	Wsparcie w ramach RPO WP ukierunkowane jest na rozwój specjalistycznych usług zdrowotnych w obszarze chorób cywilizacyjnych. Posiadanie przez beneficjentów systemów i certyfikatów jakości stanowić będzie kryterium dostępu do wsparcia i nie będzie objęte bezpośrednim wsparciem w ramach Działania.
572.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	63	Zgodnie z art. 25 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.	Propozycja uzupełnienia: Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i sprzętu medycznego dla ośrodków świadczących usługi zdrowotne w zakresie chorób cywilizacyjnych. Przedsięwzięcia te będą uwzględniać specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych, sposoby komunikacji i informowania dostosowane dla osób niepełnosprawnych, a także szkolenia kadry medycznej w zakresie współpracy z pacjentem niepełnosprawnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
573.	Gmina Kolbudy	63	Budynek, w którym mieści się gminna przychodnia zdrowia w Kolbudach, należy do Gminy Kolbudy. Jest on niedostosowany	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia poprzez zakup aparatury i	<i>Niewzględzona</i>	Zakres wsparcia w ramach RPO WP wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza. Wybór strategiczny polega na

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak podjazdów dla wózków inwalidzkich i windy) i za mały w stosunku do wciąż rosnącej liczby mieszkańców gminy, przez co na korytarzach, szczególnie w sezonie zimowym – szczyt zachorowalności – panuje tłok i kumulacja przenoszonych przez ludzi wirusów. Niezbędna jest rozbudowa istniejącego budynku, o co najmniej jedną nową kondygnację i dostosowanie całego obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.	sprzętu medycznego dla ośrodków świadczących specjalistyczne usługi zdrowotne w zakresie chorób cywilizacyjnych oraz rozbudowę istniejących zakładów opieki zdrowotnej na obszarach wiejskich.		koncentracji na specjalistycznej opiece zdrowotnej w zakresie zdefiniowanych chorób cywilizacyjnych. Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa oraz Position Paper Komisji Europejskiej co do zasady wsparcie nie obejmuje rozbudowy/budowy obiektów ochrony zdrowia.
574.	Gmina Kartuzy	63	Ze względu na niekorzystne tendencje demograficzne, związane ze starzeniem się społeczeństwa, a także wzrostem zachorowań na choroby cywilizacyjne, konieczne jest utworzenie sieci specjalistycznych poradni, w tym poradni rehabilitacyjnych. Wydłużenie wieku emerytalnego w Polsce powoduje, że system opieki zdrowotnej powinien w szczególności zadbać o wydłużenie okresu zdolności do pracy osób w wieku produkcyjnym. W związku z powyższym zasadne jest objęcie wsparciem w ramach działania również specjalistycznych poradni rehabilitacyjnych.	Dodatkowo wsparciem objęte będą przedsięwzięcia ukierunkowane na tworzenie poradni specjalistycznych w zakresie: kardiologii, diabetologii, onkologii, endokrynologii, geriatrici i rehabilitacji a także utworzenie sieci centrów zdrowia psychicznego. Planowana interwencja obejmie także rozwój ośrodków rehabilitacji domowej oraz zintegrowanej opieki długoterminowej domowej (m.in. w neurologii i pulmonologii).	<i>Uwzględniona</i>	
575.	Gmina Żukowo	63	Brak zapisów dotyczących działalności ochotniczych straży pożarnych działających na rzecz ochrony życia i zdrowia. Brak możliwości dofinansowania tzw. Centrów zarządzania kryzysowego, centrów szybkiej reakcji Działanie to ma na celu przede wszystkim poprawę bezpieczeństwa poprzez udoskonalenie systemu reagowania na zdarzenia wymagające interwencji służb ratowniczych. Centrum Zarządzania Kryzysowego pozwala przede wszystkim na przyspieszenie współdziałania Powiatowej Straży Pożarnej z Ochotniczą Strażą Pożarną oraz Pogotowiem Ratunkowym sytuacjach	Dopisanie następującego działania: Wsparcie centrów zarządzania kryzysowego. W ramach Działania przewiduje się przedsięwzięcia pozwalające na poprawę bezpieczeństwa poprzez udoskonalenie systemu reagowania na zdarzenia wymagające interwencji służb ratowniczych	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa wsparcie w zakresie ratownictwa, w tym ratownictwa medycznego realizowane będzie wyłącznie na poziomie krajowym w ramach PO Infrastruktura i Środowisko. Zakres wsparcia na poziomie regionalnym nie obejmuje centrów zarządzania kryzysowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zagrożeń wymagających szybkiej reakcji.			
Preferencje						
576.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	63	Jak wynika z opisu na str. 63 w uzasadnieniu realizacji niniejszego działania w regionalnych placówkach ochrony zdrowia już obecnie występują braki kadrowe. Należy przez to rozumieć, że liczba miejsc pracy dostępnych dla kadr medycznych przekracza liczbę takich pracowników. W tej sytuacji niezasadne jest preferowanie projektów ukierunkowanych na tworzenie kolejnych miejsc pracy; raczej należałoby preferować projekty przewidujące zastosowanie technologii medycznych zmniejszających pracochłonność świadczenia usług medycznych, np. poprzez automatyzację określonych procesów	Usunąć: Preferowane będą projekty: 1) przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia w podmiotach leczniczych kadry medycznej	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencja wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza.
577.	Miasto Gdańsk	63	Obserwuje się wysokie zapotrzebowanie usług terapeutycznych, w tym w zakresie uzależnień	1. Przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia w podmiotach leczniczych kadry medycznej (lekarzy, pielęgniarek, psychologów, opiekunów medycznych, terapeutów i fizjoterapeutów)	<i>Uwzględniona</i>	
578.	Gmina Żukowo	63	Brak zapisów dotyczących działalności ochotniczych straży pożarnych działających na rzecz ochrony życia i zdrowia. Brak możliwości dofinansowania tzw. Centrów zarządzania kryzysowego, centrów szybkiej reakcji Działanie to ma na celu przede wszystkim poprawę bezpieczeństwa poprzez udoskonalenie systemu reagowania na zdarzenia wymagające interwencji służb ratowniczych. Centrum Zarządzania Kryzysowego pozwala przede wszystkim na przyspieszenie współdziałania Powiatowej Straży Pożarnej z Ochotniczą Strażą Pożarną oraz Pogotowiem Ratunkowym sytuacjach zagrożeń wymagających szybkiej reakcji.	Dopisanie: projekty realizowane na terenach na których brak centrów zarządzania kryzysowego	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa wsparcie w zakresie ratownictwa, w tym ratownictwa medycznego realizowane będzie wyłącznie na poziomie krajowym w ramach PO Infrastruktura i Środowisko. Zakres wsparcia na poziomie regionalnym nie obejmuje centrów zarządzania kryzysowego.
579.	Polskie	63	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz	Preferowane będą projekty: 1) przyczyniające się do zwiększenia dostępności oraz	<i>Nieuwzględniona</i>	Proponowana preferencja wpisuje się w tematyczny zakres wsparcia Działania 7.1.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Towarzystwo Programów Zdrowotnych		współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiągnięciu założonych celów rozwojowych Pomorza.	podniesienia jakości usług ochrony zdrowia, 2) przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia w podmiotach leczniczych kadry medycznej (lekarzy, pielęgniarek, psychologów, opiekunów medycznych i fizjoterapeutów), 3) dające możliwość podwyższenia stopnia referencyjności podmiotu leczniczego, 4) przyczyniające się do rozwoju idei wolontariatu na oddziałach szpitalnych i w opiece długoterminowej, 5) realizowane w partnerstwie publiczno-prywatnym.		
Ukierunkowanie terytorialne						
580.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	64	Brak Kartuz w ukierunkowaniach terytorialnych w zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej.	W zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej: Słupsk, Ustka, Chojnice, Kwidzyn, Malbork, Starogard Gdański, Lębork, Kartuzy, Kościerzyna i Bytów.	<i>Nieumzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.
581.	Gmina Sierakowice	64	Brak Kartuz w ukierunkowaniach terytorialnych w zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej jest sytuacją niedopuszczalną!!! Powiat o tak dużym odsetku mieszkańców, w porównaniu do innych powiatów województwa, nie może zostać pominięty przy preferencjach terytorialnych.	W zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej: - Słupsk, Ustka, Chojnice, Kwidzyn, Malbork, Starogard Gdański, Lębork, Kartuzy , Kościerzyna i Bytów.	<i>Nieumzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.
582.	Powiat Człuchowski	64	Brak imiennego wskazania bazy szpitalnej w Człuchowie, jako obszaru wsparcia w ramach Działania 7.1. Zasoby ochrony zdrowia, uniemożliwia lub zdecydowanie utrudnia skuteczne aplikowanie przez Powiat Człuchowski w nowej perspektywie o wsparcie finansowe dla inwestycji zmierzających do poprawy warunków funkcjonowania podmiotu leczniczego tj. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego jest najbardziej realnym, pożądanym i właściwym	W zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej: □□ Słupsk, Ustka, Chojnice, Kwidzyn, Malbork, Starogard Gdański, Lębork, Człuchów Kościerzyna i Bytów.	<i>Nieumzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorzan i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>instrumentem wsparcia dla samorządu powiatu w prozdrowotnych działaniach inwestycyjnych. W ramach RPO WP 2007-2013 zrealizowano 2 projekty, które pozwoliły na zakup nowoczesnego zestawu cyfrowej aparatury rentgenowskiej do pracowni radiologicznej oraz termomodernizację obiektu z montażem baterii paneli solarnych do wytwarzania ciepłej wody użytkowej na potrzeby szpitala. Powiat Człuchowski aplikował też w ramach Osi 8, Działanie 8.1.2. o środki na rewitalizację terenu szpitala (WND-RPPM.08.01.02-00-043/12), lecz pomimo zadeklarowania rozbudowy w ramach własnych środków (niekwalifikowanych) bazy leczenia psychiatrycznego, długoterminowego i hospicjum, projekt nie otrzymał wsparcia.</p> <p>W uzasadnieniu realizacji działania 7.1 RPO WP 2014 stwierdza się „Istotnym wyzwaniem jest (...) poprawa dostępu do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych na obszarach wiejskich i w małych miastach o szczególnie niskiej dostępności do ww. świadczeń.” Przesłanka powyższa naszym zdaniem jak najbardziej dotyczy powiatu człuchowskiego, leżącego na południowo-zachodnim krańcu województwa, dotkniętego w dużej części ubóstwem i wysokim bezrobociem oraz wpisuje się w Grupy docelowe „w szczególności obszary o niezadawalającej dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych”.</p> <p>Dodatkowo projekt RPO WP 2014 odwołuje się do szpitali posiadających odpowiednie certyfikaty. W tym miejscu pragniemy zaznaczyć, że SP ZOZ Człuchów posiada certyfikat ISO 9001, a od września bieżącego roku certyfikat akredytacyjny.</p> <p>Zarówno samorząd powiatu jak i dyrekcja SP</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>ZOZ wraz z personelem dokładają starań aby ciągle doskonalić pracę, podnosić jakość świadczonych usług aby sprostać potrzebom społeczności powiatu człuchowskiego i wymogom obowiązujących przepisów. Należy w tym miejscu wskazać choćby na uruchomienie od marca bieżącego roku pracowni tomografii komputerowej z 16-to rzędowym tomografem.</p> <p>Planowane w najbliższej perspektywie zadania inwestycyjne wynikają z konieczności dostosowania podmiotu do obowiązujących przepisów prawa oraz wymogów płatnika określone jako strategiczne kryteria identyfikacji przedsięwzięć w RPS Zdrowie dla Pomorza i identyfikowalne jako zakres interwencji Działan 3.3.2 i 3.3.3 ww. RPS-u tj.:</p> <p><i>Działanie 3.3.2. Uporządkowanie, rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów regionalnej bazy szpitalnej</i></p> <p>1. <i>Uporządkowanie bazy w zakresie oddziałów chorób cywilizacyjnych obejmujące:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>reorganizację bazy lecznictwa psychiatrycznego z dostosowaniem do wymogów określonych w krajowych programach w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.</i> <p>2. <i>poprawa dostępności do oddziałów z deficytami łóżek (opieka długoterminowa, interna, geriatryczna, rehabilitacja), w tym:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>utworzenie ośrodków opieki geriatrycznej,</i> - <i>zwiększenie bazy łóżkowej oraz profilowanie ośrodków opieki długoterminowej.</i> <p>3. <i>Uporządkowanie bazy oddziałów współpracujących z ratownictwem medycznym, obejmujące:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozbudowę bloków operacyjnych</i> 			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><i>Działanie 3.3.3. Tworzenie, rozbudowa i modernizacja zasobów ochrony zdrowia</i></p> <p>4. <i>Dostosowanie oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii do obowiązujących wymogów.</i></p> <p>Mając powyższe na uwadze wnoszę o imienne wskazanie bazy szpitalnej w Człuchowie w ukierunkowaniach terytorialnych Działania 7.1 Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020</p>			
583.	Powiat Sztumski	64	<p>W Sztumie funkcjonuje spółka Szpital Polski Sztum świadcząca który jest jedyną placówką szpitalną w powiecie sztumskim dysponującą 11 oddziałami (w tym nowoczesnym Oddziałem Intensywnej Terapii sfinansowanym ze środków ZPORR 2004-2006 oraz nowoutworzonym i jedynym w regionie Dolnego Powiśla i Żuław Wiślanych Centrum Kardio-Angiologii Interwencyjnej), średniorocznie udzielająca ponad 8000 hospitalizacji dla mieszkańców powiatu sztumskiego, malborskiego i kwidzyńskiego oraz osób z innych regionów. Jest to placówka medyczna świadcząca znacznie szerszy zakres usług niż wymienione w projekcie szpitale w Malborku i Kwidzynie, także w specjalnościach wskazanych w ukierunkowaniu tematycznym.</p>	<p>Ślupsk, Ustka, Chojnice, Kwidzyn, Malbork, Starogard Gdański, Lębork, Kościerzyna, Bytów i Sztum.</p>	<i>Niewzględzona</i>	<p>Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.</p>
584.	Gmina Żukowo	64	<p>Brak zapisów dotyczących działalności ochotniczych straży pożarnych działających na rzecz ochrony życia i zdrowia. Brak możliwości dofinansowania tzw. Centrów zarządzania kryzysowego, centrów szybkiej reakcji Działanie to ma na celu przede wszystkim poprawę bezpieczeństwa poprzez udoskonalenie systemu reagowania na zdarzenia wymagające interwencji służb</p>	<p>Dopisanie: w zakresie centrów zarządzania kryzysowego – obszar całego województwa</p>	<i>Niewzględzona</i>	<p>Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			ratowniczych. Centrum Zarządzania Kryzysowego pozwala przede wszystkim na przyspieszenie współdziałania Powiatowej Straży Pożarnej z Ochotniczą Strażą Pożarną oraz Pogotowiem Ratunkowym sytuacjach zagrożeń wymagających szybkiej reakcji.			
585.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	64	Pominięcie w strategii rozwoju regionalnej bazy szpitalnej miasta Tczewa.	W zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej: – Obszar Metropolitalny Trójmiasta (w szczególności Gdańsk, Gdynia, Sopot), – Słupsk, Ustka, Chojnice, Kwidzyn, Malbork, Starogard Gdański, Lębork, Kościerzyna ,Bytów i Tczew.	<i>Nieuwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne wsparcia wynika z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza i stanowi preferencję w Działaniu 7.1.
Beneficjenci						
586.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	64	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Nieuwzględniona</i>	Beneficjentami w Działaniu 7.1. będą podmioty lecznicze, które są jednostkami organizacyjnymi JST lub przedsiębiorcami.
Wskaźniki produktu						
587.	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED	64	Rodzaj sprzętu medycznego nabywanego w ramach działania przez beneficjentów powinien być uzależniony od faktycznych potrzeb. Nie wiadomo dlaczego we wskaźniku ujęto akurat trzy rodzaje sprzętu (bardzo drogiego) służącego do diagnostyki obrazowej, a nie uwzględniono żadnego innego sprzętu: np. aparatury służącej np. do diagnostyki przeprowadzanej innymi metodami, sprzętu wykorzystywanego do bezpośredniego realizowania zabiegów medycznych czy też sprzętu rehabilitacyjnego? Taka konstrukcja wskaźnika może doprowadzić do aberracji polegających na tym, że będzie „na siłę” kupowany określony sprzęt wskazany w programie operacyjnym, który potem nie będzie w pełni wykorzystywany, a jednocześnie pozostaną niezaspokojone potrzeby beneficjentów dotyczące innego sprzętu czy aparatury.	Z: Liczba nowozakupionego wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego (tomograf komputerowy, rezonans magnetyczny, rentgen cyfrowy)(szt.) Na: Liczba nowozakupionego specjalistycznego sprzętu medycznego(szt.)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników wraz z definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
DZIAŁANIE 7.2 SYSTEMY INFORMATYCZNE I TELEMEDYCZNE						
Uzasadnienie realizacji						
588.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	64	Zgodnie z art. 25 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony zdrowia powinny uwzględniać specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych, komunikacji i informowania.	Z uzasadnienia został usunięty fragment dotyczący telemedycyny, co ma jak zauważono słusznie w poprzedniej wersji programu – znaczenie dla osób niepełnosprawnych. W związku z tym właściwe wydaje się przywrócenie usuniętego akapitu do uzasadnienia.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
589.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	65	Zgodnie z art. 25 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.	Propozycja uzupełnienia: Realizowane będą projekty umożliwiające wdrożenie interoperacyjnych i zintegrowanych systemów e-Zdrowia (wraz z niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturą) z zakresu: tworzenia elektronicznej dokumentacji medycznej, zarządzania, diagnostyki, terapii, logistyki, bezpieczeństwa, systemu informacji dla pacjentów i ich rodzin, platformy wymiany informacji, badania zadowolenia klienta, katalogu zdarzeń niepożądanych, archiwizacji oraz integracji lokalnych i krajowych systemów informatycznych ochrony zdrowia. Przedsięwzięcia te będą uwzględniać specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych, sposoby komunikacji i informowania dostosowane dla osób niepełnosprawnych, a także szkolenia kadry medycznej w zakresie współpracy z pacjentem niepełnosprawnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
590.	Telewizja Polska S.A.	65	Wszystkie projekty będą przyczyniać się do upowszechniania technologii cyfrowych i usług on-line oraz realizowane będą przy wykorzystaniu najnowszych dostępnych technik i technologii medycznych.	Wpisanie kampanii informacyjno-promocyjnych na rzecz promocji zdrowia. Możliwość wykorzystania nowoczesnych technologii w celu integracji systemów e-zdrowia.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegółwiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
591.	Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych	65	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiąganiu założonych celów rozwojowych Pomorza.	Wsparcie dotyczyć będzie przedsięwzięć ukierunkowanych na wdrożenie usług telemedycznych (telediagnostyki, telekonsultacji, telerehabilitacji, teleopieki, etc.) wraz z niezbędną dla ich funkcjonowania infrastrukturą, w szczególności dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz związane z chorobami cywilizacyjnymi.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio zmodyfikowane.
Preferencje						
592.	Gdański Uniwersytet Medyczny	65	Uzasadnione może być włączenie w realizację innych partnerów, zarówno publicznych, prywatnych.	Preferowane będą projekty: 1) realizowane w partnerstwie z podmiotami leczniczymi i jednostkami samorządu terytorialnego.	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencje wynikają bezpośrednio z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza.
593.	Black Pearls Sp. z o.o.	65	Na rynku istnieje wiele rozwiązań technologicznych, które po odpowiednim przystosowaniu mogłyby zmniejszyć nakłady zasobów ludzkich oraz finansowych na opiekę zdrowotną różnych grup docelowych. Przykładem może być opieka domowa osób starszych, gdzie czas poświęcany przez opiekuna mógłby być zmniejszony dzięki adaptacji systemów typu „smart home” na potrzeby osoby starszej.	(dodatkowy punkt) 3) adaptujące istniejące rozwiązania, których celem jest zmniejszenie nakładów na opiekę zdrowotną określonych grup docelowych (np. osób starszych lub niepełnosprawnych)	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencje wynikają bezpośrednio z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza.
594.	Politechnika Gdańska	65	Włączenie instytucji naukowych i szkół wyższych, daje możliwość wyjścia naprzeciw potrzebom służby zdrowia w zakresie e-usług oraz innych rozwiązań informatycznych. Istnieje potrzeba poszerzenia oferty oraz dofinansowania etapu wdrożenia rozwiązań opracowywanych w obecnym okresie finansowania.	Preferowane będą projekty: 3) realizowane w partnerstwie pomiędzy podmiotami leczniczymi i jednostkami naukowymi.	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencje wynikają bezpośrednio z zapisów RPS Zdrowie dla Pomorza.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
595.	Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych	65	Dotychczasowe doświadczenia Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych oraz współpracujących z organizacją ekspertów pozwalają sądzić, że zaproponowane rozwiązania będą służyć łatwiejszemu osiąganiu założonych celów rozwojowych Pomorza.	W zakresie systemów e-zdrowia dotacje udzielane w trybie: 1) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w ramach RPS w zakresie ochrony zdrowia), 1a) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu sposobu realizacji Działania zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				konkursie).		
Beneficjenci						
596.	Polskie Centrum Opieki Sp. z o.o	66	Dla uzyskania realnego wzrostu dostępności telemedycyny a zwłaszcza teleopieki niezbędne jest zaangażowanie przedsiębiorców i projektów komercyjnych. Szczególnie w teleopiece, która formalnie i faktycznie jest bardziej elementem systemu kompleksowej opieki niż ochrony zdrowia.	Dodać: <i>Podmioty świadczące usługi zdrowotne i opiekuńcze, ich organy założycielskie, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, przedsiębiorcy, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe.</i>	Niewzględniona	W ramach e-zdrowia i telemedycyny wsparcie uzyskać będą mogły w pierwszej kolejności podmioty świadczące usługi zdrowotne niezależnie od ich formy prawnej. Ostateczny katalog beneficjentów zostanie określony w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.
597.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	66	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	Niewzględniona	W ramach e-zdrowia i telemedycyny wsparcie uzyskać będą mogły w pierwszej kolejności podmioty świadczące usługi zdrowotne niezależnie od ich formy prawnej. Ostateczny katalog beneficjentów zostanie określony w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.
598.	Politechnika Gdańska	66	Jednostka naukowe i szkoły wyższe jako beneficjenci są w stanie zaoferować opracowane przez nią rozwiązania większej liczbie podmiotów leczniczych.	jednostki naukowe, szkoły wyższe	Niewzględniona	W ramach e-zdrowia i telemedycyny wsparcie uzyskać będą mogły w pierwszej kolejności podmioty świadczące usługi zdrowotne niezależnie od ich formy prawnej. Ostateczny katalog beneficjentów zostanie określony w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.
599.	Telewizja Polska S.A.	66	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	Niewzględniona	W ramach e-zdrowia i telemedycyny wsparcie uzyskać będą mogły w pierwszej kolejności podmioty świadczące usługi zdrowotne niezależnie od ich formy prawnej. Ostateczny katalog beneficjentów zostanie określony w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.
Wskaźniki produktu						
600.	Miasto Gdańsk	66	W treści rozdziału opisywany jest system informatyczny i telemedyczny a brak jest wskaźnika dotyczącego usług	Dodać wskaźnik 2. Liczba uruchomionych usług telemedycznych (szt.)	Do rozważania na dalszym etapie prac	Katalog wskaźników wraz z definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			telemedycznych.			
PRIORYTET 8. KONWERSJA						
601.	Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności	67-70	<p>Parlament i Komisja Europejska od dawna wspiera wykorzystanie EFRR na rozwój mieszkalnictwa dla ludzi ubogich i wykluczonych społecznie, w tym marginalizowanych społeczności. Właśnie w ramach rewitalizacji można wykorzystać 3% alokacji na działania ukierunkowane na rozwój mieszkalnictwa społecznego. Przypomnieć należy że w województwie pomorskim:</p> <p>Problemu wykluczenia mieszkaniowego zgodnie z Europejską Typologią Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS doświadcza około 200 tysięcy mieszkańców województwa pomorskiego (liczba niniejsza jest estymacją, na którą składają się liczba osób w mieszkaniach zadłużonych (powyżej 3 miesiące), substandardowych (warunki zamieszkania i skrajne przeludnienie), liczba osób zagrożonych eksmisją, osób zagrożonych przemocą). W województwie pomorskim ponad 100 tysięcy mieszkań (15%) jest zadłużonych, z czego niecałe 40 tysięcy mieszkań długotrwale (ponad 3 miesiące), żyje w nich około 100 tysięcy osób. Około 80 tysięcy mieszkań województwie pomorskim jest substandardowych (zły stan techniczny, niedostateczne wyposażenie, przeludnione) zamieszkuje w nich około 300 tysięcy osób. (Bank Danych Lokalnych Główny Urząd Statystyczny 2013 oraz Mieszkania, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, GUS Warszawa 2013). W 2011 roku w województwie pomorskim toczyło się ponad 1,5 tys. postępowań</p>	Działanie 8.1 rewitalizacja i przestrzenie publiczne powinny zostać rozszerzone o działania w zakresie rozwoju mieszkalnictwa społecznego w tym dla marginalizowanych społeczności. Działania powinny zostać szerzej rozpisane o rewitalizację społeczną kluczową dla w ogóle rewitalizacji	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Wzięte pod uwagę będą wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>eksmisyjnych, wydano ponad 1,5 tyś. wyroków eksmisji, wykonano niemal 300 eksmisji (Bank Danych Lokalnych Główny Urząd Statystyczny 2013).</p> <p>Działania właśnie w zakresie priorytetu Integracja i Konwersja mogą być wykorzystywane w tym celu rozwiązywania problemów mieszkaniowych szczególnie dla marginalizowanych społeczności, osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego. Rewitalizacja nie może tylko i wyłącznie dotyczyć inwestycji w infrastrukturę publiczną, placówki i obiekty użyteczności publicznej powinna także dotyczyć inwestycji w tworzenie i rewitalizowanie mieszkań społecznych.</p> <p>Większej uwagi wymaga także rewitalizacja społeczna zdegenerowanych obszarów. Nie można mówić o rewitalizacji tylko w kontekście infrastruktury, wyposażenie, twardej instytucji one są narzędziem priorytetem są ludzie, lokalne społeczności, mieszkańcy. Wyraźnie tego w tym priorytecie brakuje.</p>			
602.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	67-73	<p>Słowo konwersja odstrasza i jest niezrozumiałe.</p> <p>Synonim słowa konwersja</p> <p>konwersja: przekształcenie, przemiana, przeobrażenie, transformacja, przekształcenie, przebudowa, wymiana, zamiana, przemiana, przeobrażenie, wymiana, zamiana, reforma, reorganizacja, wymiana, zamiana, zmiana, restrukturyzacja, wymiana, zamiana, transformacja, zamiana</p>	PRIORYTET 8. ZARZĄDZANIE ZMIANĄ NA OBSZARACH Z SPECYFICZNYMI UTRUDNIENIAMI.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie nazwy Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP.
603.	Sulikowski Grzegorz	67	Powiązanie jest bardzo ryzykowne, gdyż prowadzi do utożsamienia i tym samym pomieszczenia problemów typowych dla przestrzeni publicznych z o wiele głębszym problem jakim jest degradacja obszarów	8.1. Rewitalizacja 8.2 . Przestrzenie publiczne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie układu Działań podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Wzięte pod uwagę będą wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>miejskich. Paradoks bierze się m.in. z tego, że często zła jakość przestrzeni publicznych często jest skutkiem głębokich problemów społecznych i gospodarczych obszaru. W takim przypadku poprawa jakości przestrzeni przykryje tylko „na chwilę” problemy egzystencjonalne społeczności lokalnej. Ale po kilku latach problem niczym „<i>rdza żnów wyjdzie spod lakieru</i>”. W takim przypadku działania skierowane tylko do przestrzeni nie mają głębokiego sensu (<i>nie gwarantują trwałości projektu!</i>).</p> <p>Ale również występują zdegradowane przestrzenie publiczne, których zły stan nie wynika z głębokich problemów społecznych a jedynie tylko z braku środków „w kasie gospodarza” czyli w samorządzie lokalnym (niekiedy z powodu konfliktów wewnętrznych, jakości zarządzani, itp). Należy rozważyć czy takie działania powinny w ogóle być finansowane ze środków europejskich, gdyż poza komfortem mieszkańców oraz przedstawicieli samorządu lokalnego, nie będą one miały specjalnie korzystnego wpływu na samodzielność, aktywność, przedsiębiorczość społeczności lokalnej, gdy środki pomocowe się skończą (po 2022) Warto rozważyć czy nie lepiej spożytkować je w inny, perspektywicznie bardziej korzystny sposób!?</p>			ex-ante.
604.	Telewizja Polska S.A.	67-73	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne. Wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (w szczególności digitalizacja zasobów tworzenia nowych treści cyfrowych). Popularyzacja kulturowego dziedzictwa regionu (w tym udostępniania zasobów kultury).	<i>Niewzględzona</i>	Katalog beneficjentów obejmuje przedsiębiorców bez względu na ich wielkość. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw udzielane będzie zgodnie z zasadami obowiązującymi dla wszystkich programów operacyjnych na lata 2014-2020 w Polsce.
605.	Miasto Chojnice	67, 101	Działania w zakresie rewitalizacji i przestrzeni publicznych winny być przedsięwzięciami kompleksowych	Znaczne zwiększenie alokacji dla priorytetu.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie alokacji podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			rozwiązań, o szerokim zasięgu, często złożonymi, wielokierunkowymi oraz obejmującymi znaczne obszary miejskie, wynikiem czego będą zapewne wysokie koszty ich realizacji.			
CELE SZCZEGÓŁOWE PRIORYTETU						
606.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk Gmina Stężyca Gmina Sulęcyno	67	Prośba o uwzględnienie obszarów wiejskich w celach szczegółowych priorytetu zgodnie z PI 9.2. wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.	Aktywizacja społeczna i gospodarcza zdegradowanych obszarów miejskich, wiejskich i podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i wsiach. (PI 9.2).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
607.	Gmina Sierakowice	67	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i posiadają nie mniejsze problemy niż obszary miejskie z przestrzeniami zdegradowanymi (m.in. pokolejowe, powojkowe, mieszkaniowe i usługowe).	1. Aktywizacja społeczna i gospodarcza zdegradowanych obszarów miejskich, <u>wiejskich i</u> podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i <u>wsiach. (PI 9.2).</u>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
608.	Gmina Szemud	67	Brak obszarów wiejskich w ukierunkowaniach terytorialnych w zakresie rozwoju regionalnej bazy szpitalnej.	1. Aktywizacja społeczna i gospodarcza zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich poprzez podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i wsiach. (PI 9.2).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
609.	Gmina Sztutowo	67	Chodzi o tereny popegerowskie. Rewitalizacja tych osiedli mieszkaniowych pozwoli na integrację społeczną oraz pomoże uaktywnić społeczeństwo do pracy dla środowiska w którym żyją.	1. Aktywizacja społeczna i gospodarcza zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich i podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i na wsi (PI 9.2)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
610.	Gmina Kolbudy	67	Brzmienie Priorytetu Inwestycyjnego 9.2 wskazuje na konieczność wspierania rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich . Pozostawienie pierwszego celu szczegółowego Priorytetu 8 w obecnym brzmieniu uniemożliwi pełną realizację PI 9.2. Pierwszy cel szczegółowy priorytetu 8 w niezmienionej formie będzie prowadzić do marginalizacji, wykluczenia i dyskryminacji	1. Aktywizacja społeczna i gospodarcza zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich oraz podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i wsiach (PI 9.2)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			obszarów wiejskich, na których osiedla się znacząca większość mieszkańców Pomorza. Aktywizacja społeczna mieszkańców wsi jest w równym stopniu ważna, co w miastach.			
WSKAŹNIKI REZULTATU						
611.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	67	Brak wskaźników ilościowych dotyczących zrealizowanych stref rozwojowych może skutkować wyłącznie realizacją programów społecznych (również bardzo cennych), ale chyba w tym priorytecie nie tylko o to chodzi.	Rozszerzyć wskaźniki rezultatu o ilość stref rozwojowych miasta zrealizowanych w ramach priorytetu.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników wraz z definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.
DZIAŁANIE 8.1 REWITALIZACJA I PRZESTRZENIE PUBLICZNE						
612.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	67	Projektowanie uniwersalne ma ogromne znaczenie dla możliwości uczestnictwa osób o ograniczonej sprawności w życiu społecznym.	Uwzględnienie zasady projektowania uniwersalnego (tzn. dostosowanie przestrzeni do potrzeb wszystkich użytkowników), w tym w szczególności osób o ograniczonej sprawności, tj. osób starszych oraz osób niepełnosprawnych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
613.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka	69	Obszary objęte geograficzną działalnością LGD obejmują zarówno obszary wiejskie oraz miasta, zgodnie z definicją obszarów wiejskich obowiązującą w PROW 2007-2013. Ograniczenia wynikające z tej definicji oraz z ograniczenia dostępności wsparcia w ramach PROW dla obszarów miejskich powodują, iż istnieją poważne trudności z realizacją przedsięwzięć o charakterze strategicznym dla obszarów wiejskich z perspektywy danej LSR (brak możliwości wrażania większych projektów rewitalizacyjnych zlokalizowanych w miastach, w tym brak możliwości realizacji w pełni projektów o charakterze sieciowym zlokalizowanych w części na terenie miast) Przewiduje się, że w latach 2014-2020 obszary LSR także obejmą obszary miast,	Preferencje Preferowane będą projekty: 1) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych, 2) realizowane w partnerstwie publiczno-prywatnym, 3) przyczyniające się do zwiększenia zatrudnienia mieszkańców, 4) nawiązujące do historii, tradycji i tożsamości miejsca (w odniesieniu do przestrzeni publicznych), 5) będące kontynuacją realizowanych przedsięwzięć z zakresu kompleksowej rewitalizacji lub rozwoju przestrzeni publicznych 6) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS. Ukierunkowanie terytorialne W zakresie kompleksowej rewitalizacji obszarami wyłącznie uprawnionymi do wsparcia są zdegradowane przestrzennie i społecznie obszary miejskie zlokalizowane w:	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gmina Główczyce Gmina Kępice Gmina Kobylnica Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke		<p>mających istotne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich (niektóre miasta rdzeniowe miejskich obszarów funkcjonalnych). Ponadto, część miast nie będzie objęta definicją obszarów wiejskich w PROW, jednak ich znaczenie dla rozwoju lokalnego jest duże, dlatego jednakowoż winny być możliwe do objęcia podejściem RLKS. Umożliwi to odbudowę zdolności do rozwoju poprzez zintegrowaną rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich oraz wzmocnienie związków na linii miasto-wieś, które są wymienione, jako typy działań wskazanych w umowie partnerstwa, jako predysponowane do objęcia podejściem RLKS (projekt umowy partnerstwa a dn. 19.07.213, str. 130), a co potwierdza, iż spodziewane efekty wdrażania tego działania metodą RLKS mogą być lepsze niż metodą tradycyjną.</p>	<p>- miastach rdzeniowych miejskich obszarów funkcjonalnych, tj. Chojnicach, Człuchowie, Malborku, Sztumie, Starogardzie Gdańskim, Kwidzynie, Lęborku, Słupsku, Ustce, Kościerzynie, Bytowie, - obszarach strategicznych rozwoju funkcji metropolitalnych lub w ich bezpośrednim otoczeniu, tj. Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Wejherowie, Tczewie i Pruszczu Gdańskim, zgodnie z ustaleniami <i>Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i>. W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych: - obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego tj. charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie dochodów własnych gmin na 1 mieszkańca, odsetka bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym oraz odsetka gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną. W zakresie podnoszenia atrakcyjności przestrzeni: - obszary funkcjonalne: Trójmiasta, Słupska, Chojnic-Człuchowa, Malborka, Starogardu Gdańskiego, Kwidzyna, Lęborka, Kościerzyny i Bytowa. Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/RLKS), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych.</p>		<p>wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	POZIOM Piotr Poziomski Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader					
614.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	67-68	Połączenie obu działań w jednym punkcie może rodzić chęć poprawy przede wszystkim przestrzeni publicznych mających wpływ na postrzeganie miasta, dzielnicy, osiedla kosztem projektów rewitalizacyjnych.	Proponuje się podział działania na dwa: 8.1 Rewitalizacja 8.2 Przestrzenie publiczne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu Działań zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Uzasadnienie realizacji						
615.	Sulikowski Grzegorz	67	W uzasadnieniu rewitalizacji poruszono tylko aspekt blokowisk i braku w nich centralnych przestrzeni w rozumieniu zapewne historycznie wykształconego rynku – centralnego placu miasta (dzielnicy) rodzaju agory. Uzasadnienie powinno zawierać przede wszystkim odniesienie do występowania obszarów zdegradowanych na których poziom bezrobocia i wszelkiego rodzaju wykluczeń jest znacznie wyższy od	<i>Po słowach:</i> W województwie pomorskim istnieją liczne obszary zamieszkania <i>Należy dodać:</i> ...szczególnie mocno dotknięte równocześnie degradacją zabudowy i infrastruktury technicznej, zapaścią gospodarczą i problemami społecznymi. Podejmowanie fragmentarycznych działań naprawczych na takich terenach nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dlatego konieczne jest	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie realizacji zostanie odpowiednio zmodyfikowane z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych oraz rekomendacji oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wartości strukturalnych lub średnich dla danego miasta. Problemy tych obszarów są głębsze i znacznie poważniejsze niż brak przestrzeni publicznych. Paradoksalnie w tego typu obszarach przestrzeni „otwartych” w zasadzie publicznych jest o wiele więcej niż w tradycyjnej strukturze miejskiej.</p> <p><i>Warto po raz kolejny odnotować że problemy obszarów zdegradowanych, przestrzeni publicznych a także blokowisk, nie są tożsame i lokowanie ich obok siebie prowadzić może do koncentrowania się beneficjentach na najbardziej wizualnych aspektach problemów i likwidacji skutków zamiast na likwidacji przyczyn. Oczywiście zdążają się zdegradowane „blokowiska” ale tak jest zwłaszcza w małych miastach, danych blokach dla pracowników PGR-ów czy zlikwidowanych bazach powojkowych. Jednak problemu nie zlikwiduje „zbudowanie” czy urządzenie tam przestrzeni wysokojakościowych publicznych.</i></p>	<p>wdrożenie kompleksowych i skoordynowanych działań rewitalizacyjnych obejmujących równocześnie wszelkie aspekty życia.</p> <p>W rejonach, które wymagają przeprowadzenia procesów kompleksowej (a więc jednocześnie technicznej, społecznej i gospodarczej) rewitalizacji, występują takie problemy, jak: wysoki poziom bezrobocia mieszkańców, niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców, wysoki stopień wykluczenia społecznego i biedy, trudne warunki mieszkaniowe, zanieczyszczone środowisko, duża liczba obiektów o wartościach kulturowych będących w złym stanie technicznym, położonych w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętych ochroną konserwatorską, zły stan techniczny istniejącej zabudowy, niedostateczne wyposażenie w sieci lub zły stan urządzeń infrastruktury technicznej.</p>		
Ukierunkowanie tematyczne						
616.	Gmina Stężycza Gmina Sulęczyno	68	Pominięto obszary wiejskie	<p>Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji dotyczyć będzie nadawania i przywracania funkcji społecznych zdegradowanym obszarom miejskim i wiejskim. Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, rewitalizację terenów kolejowych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego.</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.</p>
617.	Gmina Sierakowice	68	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i posiadają nie mniejsze problemy niż obszary miejskie z przestrzeniami zdegradowanymi, w tym m.in. pokolejowe, powojkowe, mieszkaniowe i	<p>Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji dotyczyć będzie nadawania i przywracania funkcji społecznych zdegradowanym obszarom miejskim i wiejskim. Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			usługowe.	rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich , rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, rewitalizację terenów kolejowych , działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego.		ex-ante.
618.	Gmina Szemud	68	Prośba o uwzględnienie obszarów wiejskich w celach szczegółowych priorytetu zgodnie z PI 9.2. wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;	Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji dotyczyć będzie nadawania i przywracania funkcji społecznych zdegradowanym obszarom miejskim i wiejskim. Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
619.	Sulikowski Grzegorz	68	Zapisy budzą wątpliwości merytoryczne: Na jakiej zasadzie partnerem może być LGD a zwłaszcza LGR, LGD z zasady powinna mieć status NGO, aby mogła być równorzędnym partnerem w projekcie. W innej sytuacji może współpracować gdyż problemy pojawiły by się przy konieczności rozliczania. Organizacje turystyczne mogą być beneficjentem w tego typu działaniach jako NGO.	Wszystkie projekty w zakresie kompleksowej rewitalizacji realizowane będą w sposób partnerski. Partnerami w projektach koordynowanych przez jednostki samorządu terytorialne będą m.in. organizacje pozarządowe, instytucje kultury, instytucje edukacyjne, kościoły i związki wyznaniowe , wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, ~~LGD/LGR, ROT/LOT~~ oraz inne podmioty, których udział jest istotny dla realizacji projektu.	<i>Uwzględniona</i>	
620.	Sulikowski Grzegorz	68	W ukierunkowaniu pojawiają się elementy sprzeczne: najpierw jest mowa o przestrzeniach publicznych a potem o infrastrukturze społecznej. Z zapisu wynika elementy infrastruktury społecznej a więc inwestycje muszą być zlokalizowane na lub	~~W ramach rozwoju przestrzeni publicznych realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeniom, z którymi utożsamiałaby się społeczność lokalna, stanowiącym jednocześnie~~	<i>Nieuwzględniona</i>	Zakres wsparcia wynika z zapisów RPS Aktywni Pomorzanie.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przy samej przestrzeni publicznej.	~~miejsce koncentracji życia społecznego osiedla lub dzielnicy, z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości. Obejmie to w szczególności: budowę i modernizację infrastruktury społecznej, elementów zagospodarowania przestrzeni oraz dostosowanie budynków do funkcji społecznych, rekreacyjnych, kulturalnych i edukacyjnych, a także wspieranie integracji społecznej mieszkańców.~~		
621.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Stężyca Gmina Sulęczyño Gmina Szemud	68	Pominięto obszary wiejskie – sołectwa w rozwoju przestrzeni publicznych. Pominięto obszary wiejskie, prośba o ich uwzględnienie	W ramach rozwoju przestrzeni publicznych realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeniom, z którymi utożsamiałaby się społeczność lokalna, stanowiącym jednocześnie miejsce koncentracji życia społecznego osiedla lub dzielnicy, sołectwa z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
622.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	68	Przedstawiony do konsultacji projekt RPO WP w obecnym kształcie nie uwzględnia kluczowej dla jakości życia aktywności fizycznej mieszkańców w przeciwieństwie do RPS Aktywni Pomorzanie. W niewielkim lub bardzo pośrednim stopniu zapewnia możliwość wykorzystania potencjału środowiska sportowego do realizacji celów SRWP w zakresie upowszechniania aktywności ruchowej mieszkańców pomorza. Analizując projekt RPO WP można odnaleźć w bardzo rozproszonej formie zapisy dotyczące poruszanej problematyki. W wypadku braku możliwości dokonania zmian w priorytetach RPO i wprowadzenia bezpośredniego priorytetu dotyczącego aktywności fizycznej - zasadnym wydaje się zatem bardziej jednolite i konkretne ulokowanie działań związanych z systemowym podnoszeniem aktywności ruchowej mieszkańców o zróżnicowanej strukturze demograficznej – ukierunkowanych na podnoszenie	<i>„(...)W ramach rozwoju przestrzeni publicznych realizowane będą (...) oraz dostosowanie budynków do funkcji społecznych, rekreacyjnych, kulturalnych i edukacyjnych, a także wspieranie integracji społecznej mieszkańców.(...)”</i> Proponujemy dopisać ...poprzez realizację komplementarnych projektów miękkich ukierunkowanych na działania prospołeczne. Dotyczyć to będzie działań prozdrowotnych i profilaktycznych zwłaszcza poprzez aktywizację ruchową mieszkańców.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach wdrożeniowych Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			świadomość profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywność fizyczną wykorzystując jednocześnie potencjał organizacji sportowych. Ponadto rozwiązanie takie dawało by możliwość wypracowania strategii win-win poprzez homogenizację celów RPS i organizacji sportowych ukierunkowanych na selekcję. Będzie to możliwe poprzez zwiększenie ilości osób trenujących zwłaszcza wśród grup kluczowych tj. dzieci i młodzieży, co przyniesie korzyść społeczną dla województwa. Z drugiej strony może przynieść także korzyść sportową poprzez zwiększenie ogólnego poziomu ilości osób uprawiających aktywność fizyczną – a zatem zwiększy szansę na lepszą selektywność związaną z większą grupą objętą selekcją sportową.			
623.	Sulikowski Grzegorz	68	Oznacza to że środki będą mogły być przeznaczane na dowolnie wybrane przestrzenie publiczne. Brak kryteriów powoduje że powstawać mogą „pomniki” zamiast realnie potrzebnych społeczności lokalnej projektów. W priorytecie mowa jest o rewitalizacji ale ten zapis de facto wyklucza obszary zdegradowane z interwencji!!!! Interwencja ma z założenia dotyczyć obszarów poza strefami zdegradowanymi!!!!?	~~W ramach rozwoju przestrzeni publicznych interwencją objęte będą obszary zlokalizowane poza obszarami uprawnionymi do wsparcia w ramach kompleksowej rewitalizacji~~	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu Priorytetu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
624.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	68	Jw.	<i>Dodatkowo interwencją objęte będą przedsięwzięcia ukierunkowane na podnoszenie atrakcyjności przestrzeni w miejskich obszarach funkcjonalnych (...) poprzez nadanie im nowych funkcji pozwalających na aktywizację społeczno-gospodarczą tych obszarów.</i> Proponujemy dopisać Wsparcie obejmować będzie również projekty, polegające na wypracowaniu trwałych i systemowych modeli wykorzystania zrewitalizowanych przestrzeni	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach uszczegóławiających Program.
625.	Miasto Słupsk	68	<i>Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji dotyczyć będzie nadawania i przywracania funkcji społecznych zdegradowanym obszarom miejskim.</i>	Konieczność doprecyzowania sformułowania dotyczącego zagospodarowania przestrzeni publicznych tj. dopuszczenie w zakresie rewitalizacji	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich, rewaloryzacje, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego.</p> <p>Obecny zapis sugeruje modernizację i adaptację jedynie istniejącej zabudowy, nie jest jasne czy możliwa będzie budowa infrastruktury społecznej, której brakuje na terenie zdegradowanym bądź istniejąca ze względu na zły stan nie jest możliwa do adaptacji</p>	obszarów miejskich także budowy infrastruktury społecznej w tym infrastruktury kultury, rekreacji i edukacji na terenie zdegradowanym.		rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach uszczegóławiających Program.
626.	Miasto Starogard Gdański	68	<p>Ponieważ wskazane działania dotyczą podniesienia atrakcyjności przestrzeni na obszarze <u>miejskiego obszaru funkcjonalnego</u>, wskazane jest rozszerzenie zakresu możliwego obszaru interwencji na tereny wartościowe, nie ograniczone do kategorii wymienionych w oryginalnym zapisie. Ponadto podnoszenie atrakcyjności przestrzeni nie jest zawsze związane z nadaniem jej nowych funkcji, chodzi również o wykorzystanie potencjału tkwiącego w tej przestrzeni (tj. bez zmiany ich funkcji)</p>	(w szczególności na terenach przemysłowych, powojennych, pokolejowych, portowych i przyportowych, mieszkaniowych, usługowych oraz wartościowych przyrodniczo i kulturowo) między innymi poprzez nadanie im nowych funkcji pozwalających na aktywizację społeczno-gospodarczą tych obszar	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach uszczegóławiających Program..
627.	Akademia Piłkarska Lechia Gdańsk Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku	68	<p>Przedstawiony do konsultacji projekt RPO WP w obecnym kształcie w niewielkim lub bardzo pośrednim stopniu zapewnia możliwość wykorzystania potencjału środowiska sportowego do realizacji celów SRWP w zakresie upowszechniania aktywności ruchowej mieszkańców Pomorza. Analizując projekt RPO WP można odnaleźć w bardzo rozproszonej formie zapisy dotyczące poruszanej problematyki.</p>	Obejmie to w szczególności: budowę i modernizację infrastruktury społecznej, elementów zagospodarowania przestrzeni oraz dostosowanie budynków do funkcji społecznych, rekreacyjnych, kulturalnych i edukacyjnych, a także wspieranie integracji społecznej mieszkańców <i>poprzez realizację komplementarnych projektów miękkich ukierunkowanych na działania prospołeczne. Dotyczyć to będzie działań prozdrowotnych i profilaktycznych zwłaszcza poprzez aktywizację ruchową mieszkańców.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach uszczegóławiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Zasadnym wydaje się zatem bardziej jednolite i konkretne ułożenie działań związanych z systemowym podnoszeniem aktywności ruchowej mieszkańców o zróżnicowanej strukturze demograficznej – ukierunkowanych na podnoszenie świadomości profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywność fizyczną wykorzystując jednocześnie potencjał organizacji sportowych. Ponadto rozwiązanie takie dawało by możliwość wypracowania strategii win-win poprzez homogenizację celów RPS i organizacji sportowych ukierunkowanych na selekcję. Będzie to możliwe poprzez zwiększenie ilości osób trenujących zwłaszcza wśród grup kluczowych tj. dzieci i młodzieży, co przyniesie korzyść społeczną dla województwa. Z drugiej strony może przynieść także korzyść sportową poprzez zwiększenie ogólnego poziomu ilości osób uprawiających aktywność fizyczną – a zatem zwiększy szansę na lepszą selektywność związaną z większą grupą objętą selekcją sportową.			
628.	Akademia Piłkarska Lechia Gdańsk Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku	68	Przedstawiony do konsultacji projekt RPO WP w obecnym kształcie w niewielkim lub bardzo pośrednim stopniu zapewnia możliwość wykorzystania potencjału środowiska sportowego do realizacji celów SRWP w zakresie upowszechniania aktywności ruchowej mieszkańców Pomorza. Analizując projekt RPO WP można odnaleźć w bardzo rozproszonej formie zapisy dotyczące poruszanej problematyki. Zasadnym wydaje się zatem bardziej jednolite i konkretne ułożenie działań związanych z systemowym podnoszeniem aktywności ruchowej mieszkańców o zróżnicowanej strukturze demograficznej – ukierunkowanych na	dopisać kolejne zdanie: <i>Wsparcie obejmować będzie również projekty, polegające na wypracowaniu trwałych i systemowych modeli wykorzystania zrewitalizowanych przestrzeni publicznych.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach Program..

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			podnoszenie świadomość profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywność fizyczną wykorzystując jednocześnie potencjał organizacji sportowych. Ponadto rozwiązanie takie dawało by możliwość wypracowania strategii win-win poprzez homogenizację celów RPS i organizacji sportowych ukierunkowanych na selekcję. Będzie to możliwe poprzez zwiększenie ilości osób trenujących zwłaszcza wśród grup kluczowych tj. dzieci i młodzieży, co przyniesie korzyść społeczną dla województwa. Z drugiej strony może przynieść także korzyść sportową poprzez zwiększenie ogólnego poziomu ilości osób uprawiających aktywność fizyczną – a zatem zwiększy szansę na lepszą selektywność związaną z większą grupą objętą selekcją sportową.			
629.	Gmina Sztutowo	68	Chodzi o tereny popegerowskie. Rewitalizacja tych osiedli mieszkaniowych pozwoli na integrację społeczną oraz pomoże uaktywnić społeczeństwo do pracy dla środowiska w którym żyją.	W każdym zdaniu po słowach „obszarów miejskich” należy dodać słowa „i wiejskich”	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wyniki konsultacji społecznych i rekomendacje z oceny ex-ante.
630.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Muzeum w Łęborku	68	W ostatnich latach pojawia się coraz większe zapotrzebowanie na projekty związane z prowadzeniem prac archeologicznych, dzięki którym odkrywane są nowe wymiary historii regionu, bądź też korygowane są dotychczasowe fakty historyczne. Wraz z prowadzeniem prac archeologicznych wzrasta świadomość historyczna lokalnych społeczności, jak również wzrasta poczucie lokalnej tożsamości wśród mieszkańców	Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich, rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie, prace archeologiczne oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone będą w dokumentach uszczegóławiających Program..
631.	Miasto Sopot	69	W ramach działania 8.2 możliwa jest realizacja projektów dotyczących infrastruktury uzdrowskiej, żeglarskiej i sportowo - rekreacyjnej. Powyższy zapis uniemożliwia Sopotowi (jednemu z 2	Uzupełnienie o zapis znajdujący się w ukierunkowaniu tematycznym działania 8.2: „wspierane będą przede wszystkim działania o charakterze sieciowym, polegające na zagospodarowaniu tras turystycznych o charakterze	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres wsparcia w RPO WP zostanie doprecyzowany z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i rekomendacji oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów określone

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>istniejących w województwie pomorskim uzdrowisk realizację projektów związanych z infrastrukturą uzdrowiskową). Koniecznym jest więc „przeniesienie” zapisów dotyczących infrastruktury uzdrowiskowej z działania 8.2. do 8.1.</p> <p>Dzięki takiej zmianie Obszar Metropolitalny Trójmiasta będzie miał możliwość ubiegania się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia wskazanego jako strategiczne (potencjalnie) w RPS „Pomorska Podróż” - „Pomorskie trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym”.</p> <p>W działaniu 8.2, który przewiduje dofinansowanie na tego typu projekty, obszar metropolitalny jest wyłączony.</p>	<p>regionalnym i ponadregionalnym, budowie lub modernizacji infrastruktury żeglarskiej oraz rozwoju infrastruktury o charakterze uzdrowiskowym i sportowo – rekreacyjnej”.</p>		<p>będą w dokumentach uszczegóławiających Program..</p>
632.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	68	<p>Zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych: <i>„Uniwiersalne projektowanie” oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. „Uniwiersalne projektowanie” nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób niepełnosprawnych, jeżeli jest to potrzebne.”</i></p>	<p>Propozycja uzupełnienia: Realizowane będą wyłącznie projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakładające uspołecznienie wypracowania koncepcji i szczegółowych założeń rewitalizacji oraz włączenie lokalnej społeczności zarówno na etapie planowania, jak i realizacji, – uwzględniające zasady projektowania uniwersalnego (tzn. dostosowanie przestrzeni do potrzeb wszystkich użytkowników), szczególnie z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, matek z wózkiem, osób o obniżonej mobilności, itp 	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Zakres wsparcia wynika z RPS Aktywni Pomorzanie. Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.</p>
633.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Towarzystwo Budownictwa Społecznego "Motława" Sp. z o.o.	68	<p>W programie całkowicie pominięto funkcje mieszkaniową oraz budynki mieszkalne ustalając jako priorytet funkcje usługowe oraz obiekty zabytkowe. Obecnie na rynku nie ma instrumentów które pozwoliłyby na rewitalizację budynków mieszkalnych tworzących tkankę miejską W Śródmieściach np. na Dolnym Mieście w Gdańsku objętym ZIPROM wiele budynków mieszkalnych to obiekty o wartościach kulturowych jednak nie są to zabytki i przy proponowanych zapisach nie przysługuje im wsparcie na ich</p>	<p>Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia-wynikające z programów rewitalizacji- będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich, rewitalizację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy w tym zabudowy mieszkaniowej, zagospodarowanie przestrzeni w tym publicznych, działania związane z ochroną zabytków, oraz obiektów ujętych w MPZP jako obiekty o wartościach kulturowych, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy</p>	<p><i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i></p>	<p>Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			rewitalizację. Bez rewitalizacji budynków mieszkalnych nie będzie pełnej rewitalizacji społecznej polegającej na poprawie życia i aktywizacji mieszkańców tej dzielnicy.	poprawy bezpieczeństwa publicznego”		
634.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	68	W projekcie RPO nie przewidziano wsparcia dla realizacji nowych budynków mieszkalno-usługowych na zdegradowanych obszarach miejskich. Budownictwo „plombowe”, uzupełniająca istniejącą, historyczną zabudowę może być jednym z instrumentów szeroko pojętej rewitalizacji obszarów miejskich. Szczególnie budownictwo TBS-owskie, realizowane w ramach gminnych polityk mieszkaniowych, może przyczynić się do ożywienia zdegradowanej zabudowy mieszkaniowej, umożliwiając odzyskiwanie mieszkań w starych zasobach i przeprowadzanie kompleksowych remontów	Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia-wynikające z programów rewitalizacji- będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich, rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej, oraz realizację nowych budynków mieszkalno-usługowych uzupełniających istniejącą zabudowę, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..
635.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	68	Osiedla sprzed 1990 r. (tzw. „blokowiska”) nie były przystosowane do obecnej liczby samochodów. Obecnie samochody skrajnie wypełniają każdą wolną przestrzeń często blokując pojazdom służb ratunkowych dojazd do budynku.	Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji dotyczyć będzie nadawania i przywracania funkcji społecznych zdegradowanym obszarom miejskim. Realizowane w ujęciu kompleksowym przedsięwzięcia – wynikające z programów rewitalizacji – będą obejmowały w szczególności wspieranie integracji społeczno-zawodowej mieszkańców zdegradowanych obszarów miejskich, rewaloryzację, modernizację i adaptację istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, działania związane z ochroną zabytków, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie oraz systemy poprawy bezpieczeństwa publicznego, również przez dostosowywanie układów drogowych do przepisów przeciwpożarowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..
636.	Gmina Kartuzy	68	Konieczność doprecyzowania jakie wymogi ma spełniać dokument określony jako program rewitalizacji.	-	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe wymagania dotyczące programów rewitalizacji zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
637.	Gmina Kartuzy	68	Rozszerzenie katalogu o pozostałe miejscowości; nie ograniczanie się wyłącznie do jednostek występujących w strukturze	W ramach rozwoju przestrzeni publicznych realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			miast (osiedla, dzielnice).	walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeniom, z którymi utożsamiałaby się społeczność lokalna, stanowiącym jednocześnie miejsce koncentracji życia społecznego miejscowości, osiedla lub dzielnicy, z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości.		
638.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk	68	Ograniczenie obszaru do wsparcia powoduje brak możliwości jakiegokolwiek interwencji na ww. terenie.	<i>W ramach rozwoju przestrzeni publicznych interwencją objęte będą obszary zlokalizowane poza obszarami uprawnionymi do wsparcia w ramach kompleksowej rewitalizacji.</i> Proponuje się usunąć zapis.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych i rekomendacje oceny ex-ante.
639.	Miasto Sopot	68	Zwrócenie uwagi na rosnącą populację osób starszych, które należy zaangażować w różne sfery życia .	W ramach rozwoju przestrzeni publicznych realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie aktywności społecznej, kulturowej i edukacyjnej osób starszych.	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w ramach kompleksowej rewitalizacji i rozwoju przestrzeni publicznych skierowane jest do wszystkich grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, w tym osób starszych.
640.	Black Pearls Sp. z o.o.	68	Wspomniana wyżej potrzeba aktywizacji przedsiębiorczości wśród artystów, twórców i ludzi kultury wymaga również zapewnienia im odpowiedniej infrastruktury. Stworzenie wspólnych pracowni dla tych grup docelowych zapewni agregowanie ciekawych inicjatyw w jednym miejscu, co wpłynie na atrakcyjność otoczenia takiego miejsca. Co więcej przynależność do tego typu przestrzeni będzie wymagała prowadzenia legalnej działalności, a co za tym idzie zwiększy się odsetek samozatrudnionych artystów, twórców i ludzi kultury.	W ramach Działania realizowane będą wyłącznie projekty: (dodatkowy punkt) - skupiające w rewitalizowanych obiektach mikro przedsiębiorców z przemysłu kreatywnego, kultury i sztuki	<i>Niewzględniona</i>	Proponowany zapis wykracza poza ramy wsparcia w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9.2. Wsparcie dla przedsiębiorców przewidziane jest w Priorytecie 2. RPO WP.
641.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	69	Czy koordynatorami działań mogą być/będą jedynie jst? Podmioty ekonomii społecznej są bowiem poważnym partnerem zajmującym się właśnie włączaniem na rynku pracy i nawet jeśli dziś jeszcze w woj. pomorskim nie ma ich wielu, to przecież RPO dotyczy perspektywy aż do 2020, więc w tym czasie może (i z pewnością)ich przybędzie, brak	Do grona potencjalnych partnerów proponuję dodać podmioty ekonomii społecznej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej przewidziane zostało w Działaniu 6.2. RPO WP (w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9.8). Ostateczny katalog beneficjentów zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP i doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			zapisu wykluczy ważnego aktora z gry Nawet jeśli dziś jeszcze w woj. pomorskim nie ma ich wielu, to przecież RPO dotyczy perspektywy aż do 2020, więc w tym czasie może (i z pewnością) ich przybędzie, brak zapisu wykluczy ważnego aktora z gry.			
642.	Miasto Gdynia	68, 69	-	W punkcie 1 preferencji zakładane jest, że preferowane będą projekty „uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych” – warto rozważyć, na ile w tym kontekście projekty powinny w większym stopniu zakładać możliwość finansowania procesów badawczych, polegających na zbieraniu i monitorowaniu tych potrzeb.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program.
643.	Miasto Chojnice	68	Z określonych wskaźników: - rezultatu nr 2 - produktu nr 2 wynika, iż działania rewitalizacyjne obejmować będą również budowę nowych obiektów infrastruktury, w tym również instytucji kultury.	Uzupełnienie opisu o: <i>Budowę nowych obiektów o kluczowym znaczeniu dla rewitalizowanych obszarów miejskich</i>	<i>Niewzględniona</i>	Budowa nowych obiektów została co do zasady wykluczona ze wsparcia, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa i Position Paper KE.
Preferencje						
644.	Miasto Gdynia	69	Zwiększenie szansy dla wymienionej grupy	3) przyczyniające się do zwiększenia zatrudnienia mieszkańców <i>w tym z niepełnosprawnościami</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
645.	Miasto Gdańsk	69	Zwiększenie szansy dla wymienionej grupy.	3) przyczyniające się do zwiększenia zatrudnienia mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
646.	Miasto Gdynia	69	Wnosimy o doprecyzowanie, iż kontynuacja realizowanych działań dotyczących kompleksowej rewitalizacji, możliwa będzie niezależnie od źródła z którego finansowane były wspomniane działania w przeszłości. Należałoby również dookreślić co oznacza kontynuacją przytoczona w preferencjach – czy kontynuacja zakłada, że już rozpoczęto „twarde działania z zakresu rewitalizacji przestrzeni” czy to, że przygotowano np. koncepcję zmian architektonicznych bądź rozpoczęto działania miękkie na tym terenie? W obecnym kształcie zapis jest niejasny.	Preferowane będą projekty: (...) 5) będące kontynuacją realizowanych przedsięwzięć z zakresu kompleksowej rewitalizacji lub rozwoju przestrzeni publicznych, niezależnie od źródła ich finansowania.	<i>Niewzględzona</i>	Preferencja nie określa źródła finansowania i zostanie doprecyzowana w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.
647.	Akademia Piłkarska Lechia Gdańsk Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku	69	Przedstawiony do konsultacji projekt RPO WP w obecnym kształcie w niewielkim lub bardzo pośrednim stopniu zapewnia możliwość wykorzystania potencjału środowiska sportowego do realizacji celów SRWP w zakresie upowszechniania aktywności ruchowej mieszkańców Pomorza. Analizując projekt RPO WP można odnaleźć w bardzo rozproszonej formie zapisy dotyczące poruszanej problematyki. Zasadnym wydaje się zatem bardziej jednolite i konkretne ulokowanie działań związanych z systemowym podnoszeniem aktywności ruchowej mieszkańców o zróżnicowanej strukturze demograficznej – ukierunkowanych na podnoszenie świadomości profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywność fizyczną wykorzystując jednocześnie potencjał organizacji sportowych. Ponadto rozwiązanie takie dawało by możliwość wypracowania strategii win-win poprzez homogenizację celów RPS i organizacji sportowych ukierunkowanych na selekcję. Będzie to możliwe poprzez zwiększenie ilości osób trenujących zwłaszcza wśród grup kluczowych tj. dzieci i młodzieży, co przyniesie korzyść społeczną	<i>dopisać pkt. 6:</i> 6) komplementarne w zakresie infrastruktury i kapitału ludzkiego	<i>Do rozważenia na kolejnym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu Działania zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Rozważanie jest wzmocnienie instrumentu finansowania krzyżowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dla województwa. Z drugiej strony może przynieść także korzyść sportową poprzez zwiększenie ogólnego poziomu ilości osób uprawiających aktywność fizyczną – a zatem zwiększy szansę na lepszą selektywność związaną z większą grupą objętą selekcją sportową.			
648.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	69	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty: 1) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych, 2) realizowane w partnerstwie publiczno-prywatnym, 3) przyczyniające się do zwiększenia zatrudnienia mieszkańców, 4) nawiązujące do historii, tradycji i tożsamości miejsca (w odniesieniu do przestrzeni publicznych), 5) będące kontynuacją realizowanych przedsięwzięć z zakresu kompleksowej rewitalizacji lub rozwoju przestrzeni publicznych. 6) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.
Ukierunkowanie terytorialne						
649.	Gmina Sztutowo	69	Chodzi o tereny popegerowskie. Rewitalizacja tych osiedli mieszkaniowych pozwoli na integrację społeczną oraz pomoże uaktywnić społeczeństwo do pracy dla środowiska w którym żyją.	W zakresie kompleksowej rewitalizacji obszarami uprawnionymi do wsparcia są zdegradowane przestrzenne i społecznie obszary zlokalizowane min. w:	<i>Niewzględniona</i>	Zakres terytorialny w ramach kompleksowej rewitalizacji obejmuje wyłącznie obszary miast. Natomiast wsparcie w zakresie przestrzeni publicznych ukierunkowane jest na obszary poza miastami.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
650.	Miasto Sopot	69	Błędem jest terytorialne ograniczenie działania jedynie do obszarów ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego (ukierunkowanie terytorialne), które w tej chwili zdefiniowane są wyłącznie wskaźnikami związanymi właśnie z rynkiem pracy lub sytuacją ekonomiczną (stopa bezrobocia, odsetek rodzin objętych pomocą społeczną) albo też całkowicie odhumanizowanym wskaźnikiem dochodów własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Wymienione kryteria nie są jedynymi problemami społecznymi, które można zaobserwować (w każdym chyba mieście) i na które trzeba reagować; jest kilka innych co najmniej równie ważnych (np. przestępczość i inne patologie społeczne, ale również niekorzystne zjawiska demograficzne, takie jak starzenie się społeczeństwa – czym w szczególności charakteryzuje się np. Sopot, ale również wiele innych miejscowości).	Pożądane jest rozszerzenie ukierunkowania terytorialnego (w zakresie Rozwoju przestrzeni publicznych) o obszary dotknięte innymi niż wymienione problemami społecznymi (a nie tylko tymi wynikającymi z niekorzystnej sytuacji ekonomicznej), w tym problemem dot. starzenia się społeczeństwa.	<i>Niewzględniona</i>	Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych wynikają z zapisów RPS Aktywni Pomorzanie.
651.	Gmina Kartuzy	69	Wnioskujemy rozszerzenie katalogu obszarów miejskich uprawnionych do wsparcia w granicach Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta do wszystkich miast z tego obszaru. Analizy dokonane na potrzeby opracowania Koncepcji zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego jednoznacznie wskazują potrzebę rewitalizacji przestrzeni miejskich nie tylko w Trójmieście, ale wszystkich miastach położonych w granicach Obszaru Metropolitalnego.	W zakresie kompleksowej rewitalizacji obszarami wyłącznie uprawnionymi do wsparcia są zdegradowane przestrzennie i społecznie obszary miejskie zlokalizowane w: - miastach rdzeniowych miejskich obszarów funkcjonalnych, tj. (...), - obszarach rozwoju funkcji metropolitalnych lub w ich bezpośrednim otoczeniu, tj. na terenie miast położonych w granicach obszaru funkcjonalnego Trójmiasta	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w zakresie kompleksowej rewitalizacji dotyczy wyłącznie obszarów miast. Natomiast wsparcie w zakresie przestrzeni publicznych obejmuje pozostałe obszary.
652.	Gmina Kartuzy	69	Proponujemy powtórzenie zapisu ze strony 67. Proponowany dotychczas w projekcie RPO zapis spowoduje zawężenie katalogu potencjalnych beneficjentów.	W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych: - obszary zlokalizowane poza obszarami uprawnionymi do wsparcia w ramach kompleksowej rewitalizacji.	<i>Niewzględniona</i>	Proponowany zapis jest zawarty w ukierunkowaniu tematycznym Działania i nie stanowi preferencji, tylko wyłączenie.
653.	Gdański Obszar Metropolitalny	69	Gmina posiada Lokalny Program Rewitalizacji dla Starego Miasta i Wzgórza	W zakresie kompleksowej rewitalizacji ... Dopisać Miasto Gniew	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu ukierunkowania tematycznego podjęta

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	(Miasto Gdańsk)		Zamkowego wraz z Zamkiem.			zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP.
654.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	69	Dopisane rozszerzenie wpłynie na możliwość lokowania środków na terenach mających wpływ na postrzeganie metropolii jako obszaru rozwiniętego cywilizacyjnie i gospodarczo.	W zakresie kompleksowej rewitalizacji obszarami wyłącznie uprawnionymi do wsparcia są zdegradowane przestrzennie i społecznie obszary miejskie zlokalizowane w: - miastach rdzeniowych miejskich obszarów funkcjonalnych, tj. Chojnicach, Człuchowie, Malborku, Sztumie, Starogardzie Gdańskim, Kwidzynie, Lęborku, Słupsku, Ustce, Kościerzynie, Bytowie, - obszarach strategicznych rozwoju funkcji metropolitalnych lub w ich bezpośrednim otoczeniu lub tereny przy głównych arteriach komunikacyjnych miasta i węzłach komunikacyjnych, tj. Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Wejherowie, Tczewie i Pruszczu Gdańskim, zgodnie z ustaleniami <i>Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> .	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w zakresie kompleksowej rewitalizacji dotyczy wyłącznie obszarów miast. Natomiast wsparcie w zakresie przestrzeni publicznych obejmuje pozostałe obszary.
655.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	69	Wymienione w podpunkcie cechy przestrzeni charakteryzują wyłącznie obszary zdegradowane, podlegające kompleksowym programom rewitalizacji, a nie rozwój przestrzeni publicznych. Ponadto trudno będzie znaleźć w miastach tego typu przestrzenie publiczne.	.... W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych: - <i>obszary ponadprzeciętnego wykluczenia społecznego</i> .... Proponuje się przesunięcie tego podpunktu do zakresu kompleksowej rewitalizacji,	<i>Niewzględniona</i>	Preferencja wynika z zapisów RPS Aktywni Pomorzanie i nie stanowi wykluczenia.
656.	Miasto Gdynia	69	Obszar ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia powinien odnosić się do mniejszej jednostki niż cała gmina, która jest tworem niejednorodnym i może mieć w swoim obrębie miejscowości lub nawet dzielnice bogate oraz takie, które wymagają wsparcia jako obszary ponadprzeciętnego wykluczenia.	W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych: - obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego tj. charakteryzujące się niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie dochodów własnych danego obszaru na 1 mieszkańca, odsetka bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym oraz odsetka gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zapisy zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
657.	Miasto Sopot	69	Centra miast zamieszkują w coraz większej liczbie osoby starsze, które wymagają stworzenia dla nich atrakcyjnej przestrzeni poprzez rewitalizację infrastrukturalną i społeczną.	W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych: - obszary o wysokim wskaźniku zamieszkania przez osoby starsze	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w ramach Działania jest ukierunkowane na wszystkie grupy wykluczone lub zagrożone wykluczeniem. Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych zostaną doprecyzowane na etapie kolejnego projektu RPO WP

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						oraz dokumentów uszczegółwiających.
658.	Miasto Gdynia (Komisja Strategii i Polityki Gospodarczej Rady)	69	-	W ukierunkowaniu terytorialnym dot. rozwoju przestrzeni publicznych, należy niezbędne są bardziej szczegółowe zapisy dotyczące delimitacji – pozwalające oceniać wskaźniki dotyczące wykluczenia na obszarach dotyczących fragmentów miast/gmin.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych zostaną doprecyzowane na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz dokumentów uszczegółwiających.
659.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	69	-	Proponuje się dodać miejskie tereny zdegradowane, dzielnice objęte programami rewitalizacji.	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w ramach Działania musi obejmować obszary zdegradowane, zgodnie z zapisami RPS Aktywni Pomorzanie, projektu Umowy Partnerstwa oraz dokumentów na poziomie UE.
660.	Gmina Żukowo	69	Miasto Żukowo zostało wykluczone w ramach RPO i nie ma możliwości uzyskania dofinansowania na kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	Dopisanie: inne miasta, m.in. Żukowo	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu terytorialnego podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
661.	Maszopera Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupy Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	69	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 2) Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS),	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Grupy docelowe						
662.	Gmina Sztutowo	69	Chodzi o tereny popegerowskie.	Mieszkańcy województwa pomorskiego, w tym w	<i>Częściowo</i>	Grupy docelowe zostaną zmodyfikowane

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Rewitalizacja tych osiedli mieszkaniowych pozwoli na integrację społeczną oraz pomoże uaktywnić społeczeństwo do pracy dla środowiska w którym żyją.	szczególności mieszkańcy zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich oraz obszarów ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego.	<i>uwzględniona</i>	z uwzględnieniem ewentualnych zmian w zakresie Działania na etapie kolejnego projektu RPO WP.
663.	Gmina Sierakowice	69	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i posiadają nie mniejsze problemy niż obszary miejskie z przestrzeniami zdegradowanymi, w tym m.in. pokolejowe, powojkowe, mieszkaniowe i usługowe.	Mieszkańcy województwa pomorskiego, w tym w szczególności mieszkańcy zdegradowanych obszarów miejskich <u>i wiejskich</u> oraz obszarów ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Grupy docelowe zostaną zmodyfikowane z uwzględnieniem ewentualnych zmian w zakresie Działania na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Beneficjenci						
664.	Uniwersytet Gdański	69	Uniwersytet Gdański dostrzega konieczność uzupełnienia zapisów w zakresie Beneficjentów o szkoły wyższe. Uczelnie wyższe stanowią bardzo ważne ogniwo działalności kulturalnej i turystycznej. Za przykład w tym zakresie może posłużyć Stacja Morska Uniwersytetu Gdańskiego w Helu i funkcjonujące przy niej Fokarium, które jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych atrakcji turystycznych województwa pomorskiego. Uczelnie są niejednokrotnie właścicielami zabytkowych obiektów, które po renowacji mogłyby zostać udostępnione i stanowić dodatkowe atrakcje turystyczne.	Dodać: Szkoly Wyzsze	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
665.	Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku	69	Sugerowana zmiana umożliwia włączenie do działań innych podmiotów np. Policji w przypadku obiektów znajdujących się na obszarach planowanych do rewitalizacji	Dodać: oraz inne podmioty, których udział jest istotny dla realizacji projektu	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
666.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	69	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
667.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza	69	Grupą docelową w tym obszarze mogą być także klastry.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe,	<i>Niewzględniona</i>	Brak uzasadnienia dla uwagi.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorza			przedsiębiorcy, instytucje edukacyjne, instytucje rynku pracy, kluby sportowe, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje finansowe, klastery , LGD/LGR, ROT/LOT.		
668.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	69	-	Proponuje się dodać podmioty ekonomii społecznej.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
669.	Politechnika Gdańska	69	Szkoły wyższe powinny mieć również możliwość projektów z zakresu rewitalizacji i przestrzeni publicznych; materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.	Szkoły wyższe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
670.	Gdański Uniwersytet Medyczny	69	Być może pominięcie uczelni wynika z nieprecyzyjnej definicji – instytucje edukacyjne.	Szkoły wyższe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog beneficjentów zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem ewentualnych zmian na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Wskaźniki produktu						
671.	Miasto Starogard Gdański	70	Brakuje wskaźnika dotyczącego podnoszenia atrakcyjności przestrzeni w ramach działania 8.1.	<i>Liczba nowych / przebudowanych/przekształconych obiektów infrastruktury w ramach podnoszenia atrakcyjności przestrzeni miejskich obszarów funkcjonalnych</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników wraz z ich definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.
672.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	70	Jeżeli w tytule działania znajdują się przestrzenie publiczne, to muszą się one również znaleźć w osiągniętych „Wskaźnikach produktu” np. ilość lub powierzchnia przestrzeni publicznych przekształconych lub uporządkowanych itp.	Należy rozszerzyć o ilość przestrzeni publicznych lub ich powierzchnię itp	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników wraz z ich definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.
DZIAŁANIE 8.2 OBSZARY O SPECYFICZNYCH POTRZEBACH						
673.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi	70-71	Zgodnie z zapisami projektu umowy partnerskiej (z dn. 19.07.2013) do typów działań predysponowanych do wdrożenia w ramach RLKS należą m.in: (2) wsparcie dla procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych wobec obszarów wiejskich i miejskich; (3) poprawa dostępu mieszkańców do podstawowych dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe; (5) zwiększenie aktywności społeczno-	Preferencje Preferowane będą projekty: 1) zapewniające całoroczną ofertę dostępną niezależnie od pory roku, 2) zaspokajające potrzeby i oczekiwania turysty zgodnie z motywami podróży turystycznej, 3) sieciowe, o skali ponadlokalnej, będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (w tym gospodarczych) oraz społecznej akceptacji, 4) obejmujące nowe i niestandardowe rozwiązania z zakresu użycia nowych technologii lub rozwiązań	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główny Gmina Kobylnica Gmina Koczała Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępicę Gminna Biblioteka Publiczna w Koczałe Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie		zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym; (6) wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego na rzecz lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego; Zakres działania 8.2 odpowiada ww. typom działań, tym samym winien być wdrażany przy wykorzystaniu podejścia RLKS. Dodatkowo, potrzebę w tym zakresie wykazują istniejące obszary objęte działaniami obecnie funkcjonujących LGD, które posiadają wiele doświadczeń wskazujących na fakt, iż realizacja projektów zbieżnych z zakresem działania 8.2, poprawiających, jakość przestrzeni, wpływających na zmianę profilu gospodarki lokalnej, czy projektów o charakterze sieciowym, polegających na zagospodarowaniu tras turystycznych, budowie lub modernizacji infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, pozwalają na skuteczne przelamywanie strukturalnych barier rozwoju i aktywowanie endogennych potencjałów rozwojowych obszarów objętych LSR, w stosunku, do których zastosowanie RLKS, jako zintegrowanego podejścia terytorialne może być bardziej skuteczne.	organizacyjnych, które w sposób istotny wpływają na rozwój gospodarczy regionu, 5) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych – m.in. osób starszych i niepełnosprawnych. <u>6) realizowane przy wykorzystaniu podejścia RLKS</u> W odniesieniu do gmin nadmorskich preferowane będą projekty przyczyniające się do ukierunkowania ruchu turystycznego poza obecnie dominujące ośrodki i atrakcje. Ukierunkowanie terytorialne - obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, - obszary gmin nadmorskich <u>- obszary objęte podejściem RLKS (obszary geograficznej aktywności LGD).</u> Sposób realizacji i forma wsparcia Dotacje udzielane w trybie: 1) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w ramach RPS w zakresie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wylonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wylonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 3. negocjacyjnym (przedsięwzięcia <u>uzgodnione w ramach RLKS</u>). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych.		w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Poziomski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader					
674.	Sulikowski Grzegorz	70	Z uzasadnienia wynika że chodzi o obszary posiadając problemy a więc obszary „problemowe”. Zmiana w tytule może ułatwić beneficjentom poruszanie się po dokumentach a także lepiej zrozumieć istotę interwencji	Działanie 8.2. Obszary o specyficznych problemach	<i>Niewzględniona</i>	W Działaniu chodzi o potrzeby tych obszarów wynikające ze zdiagnozowanych problemów.
Uzasadnienie realizacji						
675.	Gdański Obszar	70	Pominięto obszar Pojezierza Kaszubskiego.	Nieco lepiej pod względem odsetka zatrudnionych	<i>Częściowo</i>	Uzasadnienie realizacji zostanie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno			prezentuje się sytuacja w gminach nadmorskich, Pojezierza Kaszubskiego, jednak znaczna część miejsc pracy ma charakter sezonowy, a sytuacja może ulec pogorszeniu w związku z utratą walorów stanowiących o atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru	<i>uwzględniona</i>	zmodyfikowane z uwzględnieniem wniosków z konsultacji społecznych oraz rekomendacji z oceny ex-ante.
676.		70	Sezonowość, aczkolwiek w mniejszym zakresie, ale dotyczy również obszaru Kaszub. Część gmin obszaru Pojezierza Kaszubskiego nie posiada możliwości rozwoju turystyki całorocznej.	Nieco lepiej pod względem odsetka zatrudnionych prezentuje się sytuacja w gminach nadmorskich, Pojezierza Kaszubskiego , jednak znaczna część miejsc pracy ma charakter sezonowy, a sytuacja może ulec pogorszeniu w związku z utratą walorów stanowiących o atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie realizacji zostanie zmodyfikowane z uwzględnieniem wniosków z konsultacji społecznych oraz rekomendacji z oceny ex-ante.
677.	Gmina Kartuzy	70	Do obszarów o wysokich walorach turystycznych i rekreacyjnych, stanowiących podstawę rozwoju gospodarczego, należy również Pojezierze Kaszubskie. Sezonowy charakter działalności turystycznej generuje specyficzne problemy i stanowi barierę w rozwoju centralnej części województwa. Realizacja inicjatyw mających na celu wydłużenie sezonu turystycznego, dopasowanie oferty do potrzeb turystów, wprowadzenie produktów sieciowych itp. umożliwi spójny rozwój obszarów o wysokim potencjalnie turystycznym i rekreacyjnym na terenie woj. pomorskiego. Wymieniony w projekcie RPO katalog obszarów uprawnionych do wsparcia stanowi listę zamkniętą – w związku z tym proponowane jest dodatnie Pojezierza Kaszubskiego.	(...) Nieco lepiej pod względem odsetka zatrudnionych prezentuje się sytuacja w gminach nadmorskich oraz Pojezierza Kaszubskiego, jednak znaczna część miejsc pracy ma charakter sezonowy, a sytuacja może ulec pogorszeniu w związku z utratą walorów stanowiących o atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie realizacji zostanie zmodyfikowane z uwzględnieniem wniosków z konsultacji społecznych oraz rekomendacji z oceny ex-ante.
678.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	70	-	Dodać treść. Kreowania rozwoju lokalnego, również na obszarach wiejskich, polegającego na identyfikacji lokalnych zasobów i zamianie ich w kapitały, takie jak kapitał polityczny , czyli takie ukierunkowanie mieszkańców aby potrafili współdziałać z władzami szczebla lokalnego i wyższego, i wywierać na nie wpływ, aby zajmowały się budowaniem odpowiedniego otoczenia	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Uzasadnienie realizacji zostanie zmodyfikowane z uwzględnieniem wniosków z konsultacji społecznych oraz rekomendacji z oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				prawnego i finansowego, tak aby działania obywateli uzyskiwały wsparcie, kapitał naturalny – to zasoby naturalne które mamy i możemy wykorzystać wykorzystania (np. obszary objęte ochroną, tereny leśne, krajobraz, ciekawa architektura i układ wsi), kapitał społeczny – to umiejętność współpracy mieszkańców i wzajemne zaufanie, kapitał ludzki – to ludzie, ich umiejętności i instytucje pozwalające rozwijać te umiejętności, kapitał finansowy – to zasobność społeczności i pieniądze dostępne na inwestycje, kapitał kulturowy – to pozytywne tradycje przekazane przez poprzednie pokolenia, jak przedsiębiorczość, umiejętność radzenia sobie w różnych sytuacjach, potrzeba i chęć edukacji (aspiracje edukacyjne), kapitał fizyczny - infrastruktura pozwalająca m. in. komunikować się ze światem.		
Ukierunkowanie tematyczne						
679.	Akademia Piłkarska Lechia Gdańsk Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku	70	Przedstawiony do konsultacji projekt RPO WP w obecnym kształcie w niewielkim lub bardzo pośrednim stopniu zapewnia możliwość wykorzystania potencjału środowiska sportowego do realizacji celów SRWP w zakresie upowszechniania aktywności ruchowej mieszkańców Pomorza. Analizując projekt RPO WP można odnaleźć w bardzo rozproszonej formie zapisy dotyczące poruszanej problematyki. Zasadnym wydaje się zatem bardziej jednolite i konkretne ułożenie działań związanych z systemowym podnoszeniem aktywności ruchowej mieszkańców o zróżnicowanej strukturze demograficznej – ukierunkowanych na podnoszenie świadomości profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywność fizyczną wykorzystując jednocześnie potencjał organizacji sportowych. Ponadto rozwiązanie takie dawało by możliwość wypracowania strategii win-win poprzez homogenizację celów RPS i organizacji sportowych ukierunkowanych na	dopisać kolejne zdanie: <i>Wsparciem objęte będą także projekty wykorzystujące systemowe rozwiązania wdrażające dobre praktyki polegające na wykorzystaniu infrastruktury na obszarach o specyficznych potrzebach</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			selekcję. Będzie to możliwe poprzez zwiększenie ilości osób trenujących zwłaszcza wśród grup kluczowych tj. dzieci i młodzieży, co przyniesie korzyść społeczną dla województwa. Z drugiej strony może przynieść także korzyść sportową poprzez zwiększenie ogólnego poziomu ilości osób uprawiających aktywność fizyczną – a zatem zwiększy szansę na lepszą selektywność związaną z większą grupą objętą selekcją sportową.			
680.	Miasto Starogard Gdański	70	Z dotychczasowego zapisu wynika, że nie będą wspierane działania wpisujące się w strategię lub plany rozwojowe np. MOF. Trudno wskazać właściwy zapis, bo nie wiadomo czy taka właśnie była intencja autora czy to kwestia nieprecyzyjnego zapisu	Wspierane będą projekty wpisujące się w strategię lub plany rozwojowe obszarów funkcjonalnych oraz innych niż metropolitalne i miejskie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante.
681.	Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych, Żuławska Kolej Dojazdowa	70	W części obszaru metropolitalnego Gdańska, na którym działa Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych (Gmina Stegna, Gmina Sztutowo) dominującą formą gospodarowania jest turystyka wypoczynkowa. Projekty związane z rozwojem infrastruktury (co bezpośrednio przekłada się na funkcjonowanie turystyki) nie są ewidentnie związane ze zmianą profilu gospodarki, a są istotne dla rozwoju wspomnianych jednostek	Realizowane przedsięwzięcia mają służyć rozbudowie działalności bazującej na walorach endogenicznych obszaru, a jeśli profil gospodarczy wymaga przekwalifikowania, indykować te zmiany.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante.
682.	Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych, Żuławska Kolej Dojazdowa	70	W przypadku skonkretyzowania rodzajów infrastruktury turystycznej (żeglarstwo, uzdrowiska) konieczne jest zaznaczenie na tym samym poziomie dokładności obiektów kolejowych, które wymagają interwencji pomocowej, a pełnią inną w stosunku do pierwotnej funkcję (turystyczną, muzealną, kulturalną) m.in. Skansen Parowozownia Kościerzyna i Żuławska Kolej Dojazdowa. Wpisują się one w pozostałe ukierunkowania i preferencje.	Wspierane będą przede wszystkim działania o charakterze sieciowym, polegające na zagospodarowaniu tras turystycznych o charakterze regionalnym i ponadregionalnym, rozbudowie lub modernizacji infrastruktury przemysłowej, w tym linii kolejowych i zaplecza technicznego kolei muzealnych i turystycznych, infrastruktury żeglarskiej oraz rozwoju infrastruktury o charakterze uzdrowiskowym i sportowo-rekreacyjnej.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
683.	Słowiński Park Narodowy	70	W Słowińskim Parku Narodowym znajduje się obszar powojсковy, na którym zlokalizowane są zdegradowane obiekty, tj. budynki, garaże, magazyny i bunkry szpeczące otaczający je krajobraz. Obiekty te położone są także na obszarze o największej aktywności turystycznej w Parku oraz na trasie ścieżek przyrodniczych i edukacyjnych. Wykorzystując dostępną przestrzeń do zagospodarowania, a także istniejące budynki, Park chciałby stworzyć bazę turystyczną i edukacyjną, a także usprawnić obsługę ruchu turystycznego. Z tego też względu zależy nam, aby umiejscowić w planie RPO WP na lata 2014-2020 zapis, który umożliwiałby staranie się o środki na przywracanie zdegradowanych obszarów powojсковych znajdujących się także na obszarach chronionych, a nie tylko miastach. Warto rozważyć czy takowy zapis mógłby pozostać w Działaniu 8.2. Obszary o specyficznych potrzebach, czy powinno się skonstruować inny zapis, który umożliwiałby zdobycie środków na podobne cele w Działaniu 8.1. Rewitalizacja i przestrzenie publiczne, bądź innym bardziej stosownym.	Wspierane będą przede wszystkim działania o charakterze sieciowym, (...)budowie lub zaadaptowaniu istniejących budynków/obiektów na cele turystyczne i edukacyjne, obsługę ruchu turystycznego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..
684.	Gmina Kartuzy	70	Konieczność doprecyzowania wymogów dla strategii lub planów rozwojowych wymienionych obszarów funkcjonalnych. Brak informacji co do trybu opracowania dokumentu, zakresu tematycznego, obszaru objętego opracowaniem itp.	-	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Szczegółowe wymagania zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
685.	Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby	70	Obszary po specyficznych potrzebach, których dotyczy działanie posiadają często atrakcyjne walory wewnętrzne, które mogą decydować o ich rozwoju, w tym także rozwoju gospodarczym. Główną barierą w tym kierunku, poza niedorozwojem infrastruktury jest niski poziom rozpropagowania Informacji oraz	Wspierane będą projekty wpisujące się w strategię lub plany rozwojowe obszarów funkcjonalnych innych niż metropolitalny i miejskie. Realizowane przedsięwzięcia będą ukierunkowane na przełamywanie strukturalnych barier rozwoju lub aktywowanie potencjałów rozwojowych obszarów problemowych w stosunku, do których należy zastosować podejście zintegrowane.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wypromowania tych walorów na zewnątrz. Ponadto, możliwość wsparcia projektów infrastrukturalnych w ramach działania, powinna być uzupełniona o działania promocyjno-informacyjne, które będą propagowały posiadane walory a jednocześnie zwiększą popyt na powiązane z nimi usługi turystyczne ze strony odbiorców zewnętrznych	Realizowane przedsięwzięcia mają służyć zmianie profilu prowadzonej na tym obszarze gospodarki, a zarazem ograniczeniu negatywnego wpływu na środowisko. Wspierane będą przede wszystkim działania o charakterze sieciowym, polegające na zagospodarowaniu tras turystycznych o charakterze regionalnym i ponadregionalnym, budowie lub modernizacji infrastruktury żeglarskiej oraz rozwoju infrastruktury o charakterze uzdrowiskowym i sportowo-rekreacyjnej. <u>Ponadto przewiduje się wsparcie na realizację projektów promocyjno-informacyjnych o skali ponadlokalnej na terenach o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym. Działania te będą związane z propagowaniem posiadanych walorów naturalnych oraz związanej z nimi infrastruktury - jako potencjału na bazie którego możliwy jest rozwój tych terenów.</u> Wszystkie projekty powinny przyczyniać się do poprawy jakości przestrzeni oraz zapewniać zgodność z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.		uszczegóławiających Program..
686.	Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby	70	Pragniemy wskazać, że nie tylko Gminy nadmorskie charakteryzują się sezonowością turystyki przy jednoczesnym dużym znaczeniu tej gałęzi gospodarki w lokalnej gospodarce i rynku pracy. Podobna sytuacja dotyczy także obszaru Pojezierze Kaszubskiego, silnie związanego z turystyką a jednocześnie wciąż narażonego na negatywne skutki krótkiego sezonu turystycznego i sezonowości zarówno miejsc pracy jak i działalności części podmiotów gospodarczych.	W województwie pomorskim można wyróżnić szereg obszarów problemowych, których wyprowadzenie z sytuacji kryzysowej wymaga rozbudowy lub zmiany profilu gospodarczego. Zaliczają się do nich obszary peryferyjne: zachodnia i południowa część województwa, jak również dolina i delta Wisły – nisko zaludnione, jednocześnie charakteryzujące się utrzymującym się wysokim odsetkiem osób bezrobotnych. Nieco lepiej pod względem odsetka zatrudnionych prezentuje się sytuacja w gminach nadmorskich <u>oraz na terenie Pojezierza Kaszubskiego</u> , jednak znaczna część miejsc pracy ma charakter sezonowy, a sytuacja może ulec pogorszeniu w związku z utratą walorów stanowiących o atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru. Jednocześnie obszary te posiadają liczne walory endogenne, które mogą stać się podstawą do	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				kreowania nowej, odpowiadającej współczesnym potrzebom oferty, tym samym wzrostu lub stabilizacji zatrudnienia.		
687.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	70	-	~~Wspierane będą projekty wpisujące się w strategię lub plany rozwojowe obszarów funkcjonalnych innych niż metropolitalny i miejskie.~~ Wspierane będą projekty wpisujące się w strategię lub plany rozwojowe obszarów wiejskich, małych miast i miasteczek do 20 tys., mieszkańców, z szczególnym uwzględnieniem najmniejszych jednostek pomocniczych gminy jakimi są sołectwa.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..
Preferencje						
688.	Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych, Żuławska Kolej Dojazdowa	70	Umożliwi to pełniejsze wykorzystanie środków pomocowych na potrzeby Żuławskiej Kolei Dojazdowej, która pełni funkcje istotne z regionalnego punktu widzenia (atrakcja turystyczna, środek transportu w obszarze recepcji turystycznej, alternatywa dla zatłoczonych dróg łączących Powiśle i Dolinę Wisły z Mierzeją Wiślaną)	4) Obejmujące nowe i niestandardowe rozwiązania z zakresu użycia nowych technologii lub rozwiązań organizacyjnych, w tym nadające nowe role rewitalizowanym lub modernizowanym obiektom charakteryzującym się walorami, które w sposób istotny wpływają na rozwój gospodarczy regionu	<i>Niewzględniona</i>	Preferencje wynikają z zapisów RPS Aktywni Pomorzanie oraz Pomorska Podróż. Decyzja o ich ewentualnym rozszerzeniu podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP.
689.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Leby)	70-71	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Preferowane będą projekty: 1) zapewniające całoroczną ofertę dostępną niezależnie od pory roku, 2) zaspokajające potrzeby i oczekiwania turysty zgodnie z motywami podróży turystycznej, 3) sieciowe, o skali ponadlokalnej, będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (w tym gospodarczych) oraz społecznej akceptacji, 4) obejmujące nowe i niestandardowe rozwiązania z zakresu użycia nowych technologii lub rozwiązań organizacyjnych, które w sposób istotny wpływają na rozwój gospodarczy regionu, 70 5) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych – m.in. osób starszych i niepełnosprawnych 6) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Na etapie kolejnego projektu RPO WP wprowadzona zostanie odpowiednia preferencja.
690.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	70-71	*** W odniesieniu do gmin nadmorskich preferowane będą projekty przyczyniające się do ukierunkowania ruchu turystycznego poza obecnie dominujące ośrodki i atrakcje Jeśli wspieramy w szczególności i preferujemy obszary nadmorskie to pamiętajmy również o innych obszarach z szczególnymi utrudnieniami na obszarze woj. pomorskiego	Dodać: Zostaną zastosowane preferencje dla obszarów wiejskich peryferyjnych z ukierunkowaniem na ich specyficzne potrzeby. Zostanie to określone w ramach kryteriów wyboru projektów.	Do rozważenia na dalszym etapie prac	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu preferencji podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Uwzględnione zostaną wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje z oceny ex-ante. Szczegółowe przesądzenia zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..
Ukierunkowanie terytorialne						
691.	Gmina Stężyca Gmina Sulęcyno	71	Pominięto obszar Pojezierza Kaszubskiego w ukierunkowaniach terytorialnych	<ul style="list-style-type: none"> - obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, - Pojezierze Kaszubskie, - obszary gmin nadmorskich 	Częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną odpowiednio zmienione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP. Delimitacja obszarów zostanie dokonana w oparciu o odpowiednie kryteria.
692.	Gmina Sierakowice	71	Sezonowość, aczkolwiek w mniejszym zakresie, ale dotyczy również obszaru Kaszub. Część gmin obszaru Pojezierza Kaszubskiego nie posiada możliwości rozwoju turystyki całorocznej.	<ul style="list-style-type: none"> - obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, - Pojezierze Kaszubskie, - obszary gmin nadmorskich 	Częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
693.	Gmina Kartuzy	71	Wymieniony w projekcie RPO katalog obszarów uprawnionych do wsparcia stanowi listę zamkniętą – w związku z tym proponowane jest dodatnie Pojezierza Kaszubskiego.	Ukierunkowanie terytorialne <ul style="list-style-type: none"> - obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Pojezierze Kaszubskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, 	Częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				– obszary gmin nadmorskich.		
694.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	71	Powoduje to ograniczenie w dostępie do środków, lub dyskryminację niektórych regionów.	Proponuje się dopisać Kaszuby, gminę Gniew, Kartuzy, Pojezierze Kaszubskie lub nie wymieniać w ogóle żadnych nazw.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
695.	Miasto Starogard Gdański	71	Wskazany obszar wpisuje się w charakterystykę tych obszarów, m.in. w zakresie atrakcyjności potencjału przyrodniczo-kulturowego o czym może świadczyć choćby „Koncepcja zagospodarowania szlaków wodnych w województwie pomorskim dla rozwoju turystyki kajakowej” s. 207 określająca szlak Wierzycy jako „...jeden z najbardziej malowniczych a jednocześnie bardzo słabo zagospodarowanych... atrakcyjny zarówno przyrodniczo jak i kulturowo...”	– obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, zlewnia rzeki Wierzycy – obszary gmin nadmorskich.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
696.	Miasto Wejherowo	71	W strukturze interwencji RPO WP na lata 2014-2020 według wydzielonych Priorytetów i działań, w Działaniu 8.2 Obszary o specyficznych potrzebach istnieje możliwość realizacji projektów polegających na rozwoju infrastruktury o charakterze sportowo-rekreacyjnym. Wejherowo jest 50 tysięcznym miastem, którego baza sportowo-rekreacyjna wymaga modernizacji i rozbudowy. Nowe i przebudowane obiekty sportowe poprawią jakość przestrzeni, a jednocześnie będą odpowiedzią na szerokie potrzeby społeczne w zakresie sportu powszechnego, szczególnie środowisk defaworyzowanych. Obecnie, z uwagi na niewystarczającą liczbę i ich stan, dostępność do obiektów sportowych dla mieszkańców jest ograniczona.	- obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnych środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, Wejherowo	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
697.	Powiat Sztumski	71	Dolne Powiśle (powiaty kwidzyński i sztumski) to w przeważającej części obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska	obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przyrodniczego i kulturowego. Przez obydwie powiaty przebiega Szlak Polskich Zamków Gotyckich (Sztum – dawna letnia rezydencja Wielkiego Mistrza) i (Kwidzyn – dawna siedziba biskupów pomezzańskich). Dolne Powiśle to teren dotknięty wysokim bezrobociem, którego neutralizacja mogłaby się odbywać poprzez rozwój branży rekreacyjno-turystycznej.	Słowińska, Dolina i Delta Wisły oraz Dolne Powiśle.		
698.	Gmina Szemud	71	Wskazano obszar gmin nadmorskich, dlatego też niezrozumiale dla nas jest pominięcie gmin w otulinie parków krajobrazowych.	obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, obszary gmin nadmorskich, - obszary gmin w otulinie parków krajobrazowych (TPK, KPK)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
699.	Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby	71	Wskazane obszary nie wyczerpują listy wszystkich obszarów peryferyjnych o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego. Istnieją bowiem tereny także w innych częściach województwa, które również cechują się wysokimi walorami przyrodniczymi i kulturowymi w podobnym położeniu lub strukturze społeczno-gospodarczej podobnej do wskazanych regionów w zapisie projektu RPO. Z tego względu proponuje się wprowadzenie ogólnego zapisu bez wskazywania konkretnych obszarów, które spełniają definicję terenów uznanych za peryferyjne i posiadających jednocześnie wysoki potencjał turystyczny i kulturalny. W tym zakresie proponuje się uszczegółowienie preferencji w tym zakresie co do definicji obszaru peryferyjnego o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego na etapie tworzenia szczegółowych dokumentów dotyczących RPO: Uszczegółowienia RPO	- obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego,	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			oraz kryteriów wyboru projektów. Podobnie w przypadku wskazania obszaru gmin nadmorskich w ukierunkowaniu terytorialnym – tereny gmin nadmorskich są bardzo zróżnicowane i trudno jest określić je ogólnym mianem obszarów peryferyjnych czy terenów o szczególnych potrzebach w ogóle – podobne założenia, dotyczące sezonowości miejsc pracy co na terenach nadmorskich można odnieść także do innych terenów województwa np. Pojezierza Kaszubskiego, gdzie widoczna jest bardzo duża sezonowość ruchu turystycznego a turystyka ma bardzo duże znaczenie w lokalnej gospodarce. Stąd propozycja usunięcia tego zapisu i jego zdefiniowania na etapie bardziej szczegółowych dokumentów dotyczących wdrażania RPO.			
700.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	71	-	Proponuje się dodać Żuławy.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
701.	Gmina Żukowo	71	Pominięto jakże znaczące dla turystyki pomorskiej Pojezierze Kaszubskie. Region ten bywa określany mianem "Szwajcarii Kaszubskiej" ze względu na jego walory turystyczne. Szczególnie atrakcyjny dla turystów może być kompleks Jezior Wdzydzkich czyli tzw. "Kaszubskie Morze". Główne miasta Kaszub, w których kultywuje się tradycje i język kaszubski to Wejherowo, Puck, Kartuzy, Żukowo, Kościerzyna i Bytów.	Dopisać Pojezierze Kaszubskie oraz <u>Rezerwaty : m.in. Jar Raduni.</u>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.
702.	Powiat Kościerski	71	Powiat Kościerski wnosi by do obszarów terytorialnych włączyć Ziemię Kościerską. Ziemia Kościerska terytorialnie obejmuje cały powiat kościerski i odpowiada w pełni założeniom działania 8.2. Podzielenie terytorium powiatu poprzez ujęcie tylko części południowo zachodniej jest	□□ obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Ziemia Kościerska, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły,	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy zostaną odpowiednio uogólnione z uwzględnieniem ewentualnych zmian dokonanych na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			krzywdzące dla pozostałej równie peryferyjnej i ważnej turystycznie części powiatu kościerskiego. Pozostałe powiaty subregionu południowego objęte są w całości tym zadaniem. Jest to więc nierówne traktowanie Powiatów i dzielenie wewnętrzne samego Powiatu mimo, że część nieobjęta nie różni się warunkami.			
Sposób realizacji i forma wsparcia						
703.	Miasto Starogard Gdański	71	Zgodnie z RPS Pomorska Podróż odpowiadające temu działaniu działania 1.2.1 i 2.1.1 są rekomendowane do objęcia ZPT – co zresztą wynika z ich charakteru działań kwalifikujących do tego właśnie trybu udzielania dotacji	3) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT),	<i>Uwzględniona</i>	
704.	Miasto i Gmina Sztum	71	Stworzenie większych szans na realizację różnego rodzaju projektów z miejskich obszarów funkcjonalnych w ramach negocjacji.	Dotacje udzielane w trybie: 1) negocjacyjny (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 2) indywidualnym(...), 3) konkurencyjnym (...)	<i>Uwzględniona</i>	
705.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	71	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: cały zakres	projekty parasolowe, projekty wybierane przez LGD tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie zastosowania trybu negocjacyjnego do wylaniania projektów w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
706.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	71	Uzasadnienie przy uwadze nr 315.	Dotacje udzielane w trybie: 1) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w ramach RPS w zakresie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej), 2) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Beneficjenci						
707.	Uniwersytet Gdański	71	Uniwersytet Gdański dostrzega konieczność uzupełnienia zapisów w zakresie Beneficjentów o szkoły wyższe. Uczelnie wyższe stanowią bardzo ważne ogniwo działalności kulturalnej i turystycznej. Za przykład w tym zakresie może posłużyć Stacja Morska Uniwersytetu Gdańskiego w Helu i funkcjonujące przy niej Fokarium, które jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych atrakcji turystycznych województwa pomorskiego. Uczelnie są niejednokrotnie właścicielami zabytkowych obiektów, które po renowacji mogłyby zostać udostępnione i stanowić dodatkowe atrakcje turystyczne.	Dodać: Szkoly Wyzsze	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
708.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	71	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Uwzględniona</i>	
709.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	71	Grupą docelową w tym obszarze mogą być także klastry.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, instytucje edukacyjne, instytucje finansowe, przedsiębiorcy (w tym organizatorzy turystyczni), parki narodowe, PGL Lasy Państwowe, kluby sportowe, LGD/LGR, ROT/LOT i klastry .	<i>Uwzględniona</i>	
710.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	71	-	Proponuje się dodać podmioty ekonomii społecznej.	<i>Uwzględniona</i>	

DZIAŁANIE 8.3 MATERIALNE I NIEMATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE

711.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	71-73	W opinii MKiDN w tym działaniu warto odnieść się szerzej do wsparcia sektora kultury jako do „ zasobów kultury ”, ponieważ „dziedzictwo kulturowe” stanowi tylko jedną z integralnych części tych zasobów, które dopiero traktowane kompleksowo mogą przynieść wymierne korzyści społeczno-gospodarcze. Ponieważ działanie ma na celu ochronę zarówno materialnego jak i niematerialnego dziedzictwa kulturowego należy pamiętać także o roli instytucji kultury (tj. teatry, muzea, biblioteki itp.) jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego. Warto zatem włączyć do zakresu wsparcia także projekty dotyczące zwiększenia dostępu do zasobów kultury, poprawy jakości funkcjonowania instytucji kultury, w tym poprzez podnoszenie standardów infrastruktury oraz zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej. Ponadto, biorąc pod uwagę fakt, że znacząca część wsparcia zostanie przeznaczona na dokumentowanie i popularyzację kulturowego dziedzictwa regionu (...) z		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu Priorytetów Inwestycyjnych podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Wzięte pod uwagę będą wnioski z konsultacji społecznych oraz rekomendacje oceny ex-ante.
------	---	-------	---	--	---	--

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych zdaniem MKiDN w tabeli na str. 66, prezentującej powiązanie działań z priorytetami inwestycyjnymi w ramach Priorytetu 8. Konwersja warto dodać także PI 2.3.			
712.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Kobylnica Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice	71-72	Proponowana zmiana dotyczy zastosowania preferencji dla projektów realizowanych z zastosowaniem podejścia oraz na obszarach objętych podejściem RLKS. Znaczna część zasobów dziedzictwa kulturalnego województwa występuje na terenach wiejskich, które w całości objęte są podejściem RLKS. Zespoły ruralistyczne, założenia dworsko – pałacowe, założenia parkowe oraz liczne obiekty zabytkowe są charakterystyczne dla wielu gmin wiejskich województwa. Jednocześnie w wielu przypadkach, z uwagi na niedostatek środków finansowych obiekty te ulegają degradacji i nie są wykorzystywane, jako atrakcje turystyczne regionu. Bardzo ważnym elementem walorów kulturowych województwa, które szczególnie są widoczne na obszarach wiejskich, są jednak także walory niematerialne związane ze specyfiką kulturalną poszczególnych regionów województwa. Kaszuby, Kociewie czy Żuławy są regionami o wybitnych walorach kultury materialnej i niematerialnej nie tylko w skali województwa, ale kraju i Europy. Specyficzne walory tych kultur (język, stroje, rękodzieło, muzyka, sztuka) powodują, że stanowią one już obecnie dużą atrakcję turystyczną, znacznie wzbogacając atrakcyjność całego województwa. Z walorami tymi od początku związana jest działalność Lokalnych Grup Działania na terenie województwa pomorskiego. Od początku swojego istnienia, jednymi z	Uzasadnienie realizacji Stan znacznej części pomorskich zasobów dziedzictwa kulturowego uniemożliwia jego turystyczne wykorzystanie. Rozpoznawalne w skali światowej obszary i obiekty zabytkowe stanowią atrakcje turystyczne, których potencjał nadal nie jest w pełni wykorzystany. Odnowa zdegradowanych obiektów i obszarów przywróci im wartości użytkowe i zapewni atrakcyjną ekspozycję, zarówno zabytkom architektury, zespołom urbanistycznym, ruralistycznym, a także założeniom dworsko-pałacowym. Odpowiednie wykorzystanie dziedzictwa kulturowego regionu może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia, jak również – poprzez dywersyfikację oferty turystycznej – bardziej zrównoważonego wykorzystania środowiska. Dla osiągnięcia tego stanu konieczna jest poprawa stanu zachowania dziedzictwa, jak również stworzenie możliwości jego bezpiecznej eksploatacji i nowoczesnych mechanizmów zarządzania. Ukierunkowanie tematyczne W zakresie dziedzictwa kulturowego wspierane będzie ratowanie i otoczenie ochroną charakterystycznej zabudowy, w tym założeń parkowych oraz cennych układów ruralistycznych i urbanistycznych, tworzenie parków kulturowych oraz przywrócenie wartości obiektom i zespołom zabytkowym, m.in. poprzez nadanie im nowych funkcji służących celom turystycznym i kulturalnym, przy możliwym jednoczesnym zachowaniu funkcji dotychczasowych. Ponadto przewiduje się wsparcie w zakresie dokumentowania, promocji i popularyzacji	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. W odniesieniu do przedmiotowego Działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia. Natomiast preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Ciernie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Pozjomski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie		głównych obszarów działalności LGD jest wsparcie rozwoju, promocja i kultywowanie lokalnych tradycji kulturalnych. Dzięki temu LGD mają bardzo szerokie doświadczenie w kontaktach i wspólnym realizowaniu projektów ze społecznością lokalną w zakresie propagowania lokalnej kultury, tworzenia systemów promocji i informacji, wsparcia wprowadzenia na rynek produktów lokalnych czy działalności twórców ludowych. Jednocześnie sama forma działalności LGD oparta jest o szeroki udział społeczności lokalnych w planowaniu i wdrażaniu w życie kierunków rozwoju m.in. kultury i wykorzystania specyfiki danego obszaru w tym zakresie. Tym samym – mając na uwadze przede wszystkim doświadczenie i kwalifikacje LGD – wdrażanie tego działania z wykorzystaniem podejścia RLKS byłoby znacznie bardziej efektywne od tradycyjnego podejścia.	kulturowego dziedzictwa regionu (materialnego i niematerialnego), w tym udostępniania zasobów kultury oraz inwentaryzacji i udostępniania zasobów kultury z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (w szczególności digitalizacja zasobów tworzenia nowych treści cyfrowych). Preferencje Preferowane będą projekty: 1) sieciowe, stanowiące element produktu turystycznego o skali ponadlokalnej, będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (w tym gospodarczych) oraz społecznej akceptacji, 2) zgodnych z ustaleniami <i>Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> , 3) przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia, 4) obejmujące nowe i niestandardowe rozwiązania z zakresu użycia nowych technologii lub rozwiązań organizacyjnych, które w sposób istotny wpływają na rozwój gospodarczy regionu, 5) obejmujące działania wynikające bezpośrednio z zapisów powiatowych/gminnych programów opieki nad zabytkami, 6) zapewniające całoroczną ofertę dostępną niezależnie od pory roku 7) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS. Ukierunkowanie terytorialne Obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności: - miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork, - strefy koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określone w <i>Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> . <u>Obszary objęte podejściem RLKS (obszary geograficznej aktywności LGD)</u> Sposób realizacji i forma wsparcia		Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader			Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkursach dedykowanych dla podejścia RLKS</u> .) 3. negocjacyjnym, (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach RLKS). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych.		
Uzasadnienie realizacji						
713.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	71	Art. 30 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Wizja przyjęta w SRWP 2020 zakłada „przyjazne środowisko życia” dla „otwartych i aktywnych mieszkańców” Ponadto Prawo Budowlane zakłada, że w przypadku obiektów budowanych lub remontowanych (po 01 stycznia 1995 r.), w przypadku gdy wymagane jest uzyskanie pozwolenia na budowę, obiekty te powinny być pozbawione barier i winny być dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.	Propozycja uzupełnienia ostatniego akapitu: Z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w celu ułatwienia dostępu osobom niepełnosprawnym jako odbiorcy.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
714.	Pomorskie Towarzystwo Miłośników Kolei Żelaznych, Żuławska Kolej Dojazdowa	72	Zagospodarowanie turystyczne, rekreacyjne i rewitalizacja zabytków techniki jest jednym z głównych trendów w obecnej światowej turystyce, warto zatem wspomnieć na poziomie dokumentu RPO o możliwości ich finansowania.	W tym obiektów stanowiących element dziedzictwa kultury technicznej (m.in. linii kolejowych, zaplecza technicznych, pojazdów szynowych)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów określone zostaną w dokumentach uszczegóławiających Program..

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
715.	Lewko Przemysław	72	Współcześnie obserwuje się pogłębiony proces zaniedbania i dewastacji wartościowych instrumentów organowych znajdujących się w obiektach sakralnych co powodowane jest postępującym ubożeniem kościoła lokalnego. Parafie liczące do 4.000 wiernych nie są już praktycznie w stanie samodzielnie podejmować działania związane z utrzymaniem organów. Istniejące parafie składające się z kilkuset wiernych są z punktu widzenia ekonomii predestynowane do całkowitej likwidacji z powodu braku środków na utrzymanie nie mówiąc już o remontach i renowacjach. Dlatego konieczne jest aby zapobiec procesowi niszczenia wielu cennych obiektów należy podjąć kompleksowe działania mające na celu umożliwienia zabezpieczenia i w wielu przypadkach przywrócenia do życia czyli pełną rewitalizację tym obiektom, które są wartościowe. Istnieją także miejsca gdzie przywrócenie ich do życia da znaczny impuls dla funkcjonowania i rozwoju lokalnej społeczności. Celującym przykładem jest choćby Swolowo koło Słupska.	Dodać zapis Wspieranie działań mających na celu rewitalizację i rekonstrukcję zabytkowych instrumentów muzycznych ze szczególnym uwzględnieniem organów, szczególnie zagrożonych a będących ważnym świadectwem rozwoju myśli technologicznej i konwencji muzycznych dawnych społeczności objawiającej się uzyskaniem nowych miejsc pracy w tym rzemiosła, nauki, rozwoju poczucia zmysłu piękna i harmonii. Działaniami objęte zostaną wytypowane obiekty. Typowaniem obiektów zajmą się służby konserwatorskie przy udziale eksperckim w tym bazy ekspertów marszałka województwa pomorskiego. Przewiduje się także wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i kooperacji w zakresie prowadzonych prac w tym zakresie.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów określone zostaną w dokumentach uszczegóławiających Program..
716.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	72	Art. 30 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Wizja przyjęta w SRWP 2020 zakłada „przyjazne środowisko życia” dla „otwartych i aktywnych mieszkańców”.	W związku z rozbudowaniem uzasadnienia Działania, propozycja uwzględnienia uzupełnienia: Działania dotyczące dokumentowania i popularyzacji kulturowego dziedzictwa regionu powinny uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, w celu ułatwienia dostępu do tych zbiorów odbiorcom niepełnosprawnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
717.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Towarzystwo Budownictwa	72	W programie całkowicie pominięto funkcje mieszkaniową oraz budynki mieszkalne ustalając jako priorytet funkcje usługowe oraz obiekty zabytkowe. Obecnie na rynku nie ma instrumentów które pozwoliłyby na rewitalizację budynków mieszkalnych	W zakresie dziedzictwa kulturowego wspierane będzie ratowanie i otoczenie ochroną charakterystycznej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej , założeń parkowych oraz cennych układów ruralistycznych i urbanistycznych, tworzenie parków kulturowych oraz przywrócenie obiektom i zespołom	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie w ramach Działania 8.3 ukierunkowane jest na obiekty charakterystycznej zabudowy, z ukierunkowaniem na zabudowę publiczną, ogólnie dostępną. Co do zasady wsparciem nie będą objęte

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Spolecznego "Motława" Sp. z o.o.		tworzących tkankę miejską W Śródmieściach np. na Dolnym Mieście w Gdańsku objętym ZIPROM wiele budynków mieszkalnych to obiekty o wartościach kulturowych jednak nie są to zabytki i przy proponowanych zapisach nie przysługuje im wsparcie na ich rewitalizację. Bez rewitalizacji budynków mieszkalnych nie będzie pełnej rewitalizacji społecznej polegającej na poprawie życia i aktywizacji mieszkańców tej dzielnicy.	zabytkowym lub o wartościach kulturowych wynikających z zapisów MPZP , m.in. poprzez nadanie im nowych funkcji, przy możliwym jednoczesnym zachowaniu funkcji dotychczasowych		działania z zakresu mieszkalnictwa. Szczegółowe typy projektów określone zostaną w dokumentach uszczegóławiających Program..
718.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	72	-	„W zakresie dziedzictwa kulturowego ... dotychczasowych.” Działania te powinny odbywać się przy uwzględnieniu zróżnicowanych potrzeb osób niepełnosprawnych, którzy są odbiorcami zarówno kultury, jak i korzystającymi z bazy turystycznej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
719.	Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby	72	Obecnie obok kwestii infrastrukturalnych główne braki w zakresie posiadanych walorów kulturowych dotyczą także ich wypromowania i rozpropagowania w celu przyciągnięcia turystów z zewnątrz. Ponadto planowane do realizacji w ramach działania projekty infrastrukturalne powinny być wsparte działaniami promocyjnymi tak aby osiągnąć wymierne korzyści w postaci wzrostu znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu w ofercie turystycznej województwa. Działania te spowodują bowiem znaczny wzrost efektywności działań inwestycyjnej w postaci wzrostu ruchu turystycznego a w konsekwencji wzrostu znaczenia turystyki kulturowej w lokalnej i regionalnej gospodarce.	W zakresie dziedzictwa kulturowego wspierane będzie ratowanie i otoczenie ochroną charakterystycznej zabudowy, w tym założeń parkowych oraz cennych układów ruralistycznych i urbanistycznych, tworzenie parków kulturowych oraz przywrócenie wartości obiektom i zespołom zabytkowym, m.in. poprzez nadanie im nowych funkcji służących celom turystycznym i kulturalnym, przy możliwym jednoczesnym zachowaniu funkcji dotychczasowych. Ponadto przewiduje się wsparcie w zakresie dokumentowania i popularyzacji kulturowego dziedzictwa regionu (materialnego i niematerialnego), w tym udostępniania zasobów kultury oraz inwentaryzacji i udostępniania zasobów kultury z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (w szczególności digitalizacja zasobów tworzenia nowych treści cyfrowych). <u>Możliwe do wsparcia będą także projekty związane z promocją i informacją o posiadanym dziedzictwie</u>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Działania z zakresu promocji i informacji o posiadanym dziedzictwie kulturowym mogą być wspierane pod warunkiem, że będą elementem kompleksowych projektów z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program..

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<u>kulturowym województwa zarówno materialnym jak i niematerialnym, ze szczególnym nastawieniem na zastosowanie nowoczesnych technologii przekazu informacji.</u>		
720.	Miasto Sopot	72	Centra nauki i kultury poprzez prezentowanie swojego dorobku w przestrzeni miejskiej (sztuka w mieście) zwiększają zainteresowanie mieszkańców kulturą i pogłębiają świadomość dbałości o dziedzictwo kulturowe regionu.	Dodanie : popularyzacja kulturowego dziedzictwa regionu poprzez udostępnianie jej w przestrzeni miejskiej	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Działania z zakresu popularyzacji dziedzictwa kulturowego mogą być wspierane pod warunkiem, że będą elementem kompleksowych projektów z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego. Szczegółowe typy projektów zostaną określone w dokumentach uszczegółwiających Program..
Preferencje						
721.	Miasto Gdynia	72	Unikanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.	1) <i>z dostępną dla osób z niepełnosprawnościami infrastrukturą lub ofertą, sieciowe,</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
722.	Maszopera Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupy Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie , LGR	72	-	1) sieciowe, stanowiące element produktu turystycznego o skali ponadlokalnej, będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (w tym gospodarczych) oraz społecznej akceptacji, 2) zgodnych z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, 3) przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia, 4) obejmujące nowe i niestandardowe rozwiązania z zakresu użycia nowych technologii lub rozwiązań organizacyjnych, które w sposób istotny wpływają na rozwój gospodarczy regionu, 5) obejmujące działania wynikające bezpośrednio z zapisów powiatowych/gminnych programów opieki nad zabytkami, 6) zapewniające całoroczną ofertę dostępną	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pradolina Łeby)			niezależnie od pory roku. 7) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS		wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. W odniesieniu do przedmiotowego działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.
723.	Miasto Gdańsk	72	Unikanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.	7) zwiększające dostępność do oferty kulturalnej, turystycznej itp. dla osób z niepełnosprawnościami	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
724.	Wysocki Marek	72	-	Dolączyć pkt: 7) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych – m.in. osób starszych i niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
725.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	72	Pominięto Kartuzy w ukierunkowaniach terytorialnych	Obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności: – miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork, Kartuzy, – strefy koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określone w <i>Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> .	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostanie uogólnione wskazując oczekiwane cechy obszarów preferowanych. Kwestie te zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegółwiających RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
726.	Miasto i Gmina Sztum	72	Miasto Malbork i Miasto Sztum są miastami rdzeniowym MOF Malbork, Planuje się realizację wspólnych projektów.	Obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności: - miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork-Sztum , - strefy koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określone w <i>Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostanie uogólnione wskazując oczekiwane cechy obszarów preferowanych. Kwestie te zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
727.	Powiat Sztumski	72	Szlak Polskich Zamków Gotyckich jest bardzo istotnym elementem oferty turystycznej na Pomorzu, który bezwzględnie wymaga wsparcia w ramach przyszłej perspektywy finansowej. Mając powyższe na uwadze samorządy będące właścicielami obiektów zabytkowych zlokalizowanych na wspomnianym szlaku, powinny znaleźć się w kręgu beneficjentów uprawnionych do aplikowania w Działaniu 8.3.	miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego, a także miasta dysponujące obiektami zabytkowymi zlokalizowanymi na Szlaku Polskich Zamków Gotyckich: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork, Kwidzyn i Sztum.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostanie uogólnione wskazując oczekiwane cechy obszarów preferowanych. Kwestie te zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
728.	Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby	72	Do najważniejszych obszarów o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego województwa należą także tereny Kaszub, Kociewia i Żuławy, które wykształciły szereg specyficznych cech lokalnej kultury, odróżniających je od pozostałych regionów województwa czy kraju. Obszary te jednocześnie wymagają wsparcia w zakresie działań inwestycyjnych jak i ich rozpropagowania tak w odniesieniu do dziedzictwa kulturalnego materialnego jak i niematerialnego.	Obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności: - miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork, - <u>obszary o wykształconym odrębnym, lokalnym dziedzictwie kulturowym: Kaszuby, Kociewie, Żuławy,</u> - strefy koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostanie uogólnione wskazując oczekiwane cechy obszarów preferowanych. Kwestie te zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.
729.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	72	Na terenie miasta jest 46 obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz 2 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, a także ponad 250 obiektów wpisano do Wojewódzkiej ewidencji zabytków.	<i>... miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych...</i> Dopisać Miasto Gniew	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Ukierunkowanie terytorialne zostanie uogólnione wskazując oczekiwane cechy obszarów preferowanych. Kwestie te zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegóławiających RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
730.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mórénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	72	-	<p>Obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miasta o najwyższej koncentracji nieruchomości i ruchomych elementów dziedzictwa kulturowego: Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Malbork, - strefy koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. <p>- Obszary objęte podejściem RLKS.</p>	<i>Nieuwzględniona</i>	<p>Preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.</p>
Sposób realizacji i forma wsparcia						
731.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	72	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: cały zakres	<p>projekty parasolowe, projekty wybierane przez LGD</p> <p>tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wyłonione w konkursie</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>W zakresie zastosowania trybu negocjacyjnego do wylaniania projektów w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmach ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
732.	Miasto i Gmina Sztum	72	Stworzenie większych szans na realizację różnego rodzaju projektów z miejskich obszarów funkcjonalnych w ramach negocjacji.	Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie) oraz w trybie negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT).	<i>Niewzględniona</i>	Sposób realizacji został określony na podstawie zapisów RPS Pomorska Podróż i nie przewiduje wykorzystania podejścia negocjacyjnego.
733.	Miasto Słupsk	72	Nieadekwatne do zapisów RPS Pomorska Podróż	Włączenie do sposobu realizacji i formy wsparcia także trybu negocjacyjnego w formule ZPT	<i>Niewzględniona</i>	Sposób realizacji został określony na podstawie zapisów RPS Pomorska Podróż i nie przewiduje wykorzystania podejścia negocjacyjnego.
734.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	72	-	Dotacje udzielane w trybie konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Grupy docelowe						
735.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	73	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Niewzględniona</i>	Brak uzasadnienia pod kątem zakresu Działania 8.3.
Beneficjenci						
736.	Uniwersytet Gdański	73	Uniwersytet Gdański dostrzega konieczność uzupełnienia zapisów w zakresie Beneficjentów o szkoły wyższe. Uczelnie wyższe stanowią bardzo ważne ogniwo działalności kulturalnej i turystycznej. Za	Dodać: Szkoly Wyzsze	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			przykład w tym zakresie może posłużyć Stacja Morska Uniwersytetu Gdańskiego w Helu i funkcjonujące przy niej Fokarium, które jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych atrakcji turystycznych województwa pomorskiego. Uczelnie są niejednokrotnie właścicielami zabytkowych obiektów, które po renowacji mogłyby zostać udostępnione i stanowić dodatkowe atrakcje turystyczne.			
737.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	73	Zmiana pozwoli na realizację projektu mającego na celu stworzenie ekspozycji poświęcone historii i rozwojowi rybołówstwa morskiego w regionie i kraju – prezentacji historii województwa w oparciu o nowoczesne technologie. Płaszczyzna prezentowanych treści będzie skierowana na historię regionu w zakresie rozwoju rybołówstwa – wysoka frekwencja w sezonie turystycznym pozwoli na możliwie szerokie rozpowszechnianie prezentowanych treści a realizowane w sezonie szkolnym zajęcia (około 35 tys uczestników zajęć /rok) gwarantuje odpowiednie ugruntowanie wiedzy i odpowiedzialności społecznej.	Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o bardziej syntetyczną kategorię „jednostki naukowe”.
738.	Akademia Pomorska w Słupsku	73	Uczelnie wyższe posiadają w swoich zasobach budynki wpisane w rejestr zabytków. Będąc właścicielami zabytkowych budynków, uczelnie wpisują się w ukierunkowanie tematyczne działania.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, (...), uczelnie wyższe.	<i>Uwzględniona</i>	
739.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	73	-	Proponuje się dodać podmioty ekonomii społecznej.	<i>Niewzględniona</i>	Brak uzasadnienie pod kątem zakresu Działania 8.3.
740.	Słowiński Park Narodowy	73	Na obszarze Słowińskiego Parku Narodowego oraz w zarządzie Parku, znajdują się obiekty zabytkowe, które są zdegradowane i wyłączone z użytkowania. Obiekty chcielibyśmy zaadaptować i nadać im nowe funkcje: edukacyjne, turystyczne i społeczne.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, instytucje edukacyjne, instytucje finansowe, przedsiębiorcy (w tym organizatorzy turystyczni), kościoły i związki wyznaniowe, LGD/LGR, ROT/LOT, parki narodowe	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Niestety, wysokie koszty remontów i adaptacji takich obiektów, a także brak możliwości uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych przez Słowiński Park Narodowy powoduje, że stan obiektów zabytkowych stale się pogarsza (nie jesteśmy instytucją kultury, udział w naborach wniosków o środki unijne jest ograniczony na poziomie ustalania beneficjentów).			
Wskaźniki produktu						
741.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	73	-	Dodanie wskaźnika: 2. Liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Katalog wskaźników wraz z definicjami i metodologią pomiaru zostanie określony na etapie kolejnego projektu RPO WP.
PRIORYTET 9. MOBILNOŚĆ						
742.	Powiat Kwidziński	74	Budowanie silnej pozycji gospodarczej oraz zwiększenie spójności terytorialnej i społecznej całego województwa wymaga intensywnych działań zmierzających do niwelowania przestrzennych dysproporcji w rozwoju wybranych kategorii lokalnej infrastruktury podstawowej. Konieczne jest kontynuowanie działań zmierzających do redukcji dysproporcji, a także poprawy powiązań w układzie obszar metropolitalny-obszary pozametropolitalne oraz miastowiesi, głównie poprzez rozwój i poprawę stanu dróg lokalnych. Rozwój lokalnej infrastruktury i poprawa jej stanu ograniczy bariery w rozwoju gospodarczym i przyczyni się do zwiększenia poziomu inwestycji. Tym samym wzrosną możliwości dywersyfikacji działalności gospodarczej i zatrudnienia oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców.	Dopisanie nowego Działania: 9.3 – Lokalna infrastruktura drogowa	<i>Niewzględzona</i>	Zaproponowane w programie rozwiązania w odniesieniu do lokalnej infrastruktury drogowej koncentrują się na wsparciu modernizacji dróg lokalnych, jako układu pomocniczego sieci drogowej wzmacniającego spójność województwa. Jednak interwencja w tym zakresie nie jest możliwa na szeroką skalę, stąd dokonano jej zawężenia do: <ul style="list-style-type: none"> – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) komplementarnych (łączących węzły drogowe) z projektowaną siecią dróg krajowych, – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) łączących miasta powiatowe z ich otoczeniem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
743.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	74	Jako element rozwoju transportu intermodalnego z założeniem, że przewóz ładunków do i z portów morskich będzie korzystać z transportu kombinowanego, w tym wodnego śródlądowego, jako dziedziny transportu najbardziej przyjaznej dla środowiska, dzięki niskiemu poziomowi emisji.	W tabeli proponuje się dopisać p. 9.4 „Kompleksowa sieć transportu wodnego”	<i>Niewzględniona</i>	Transport wodny śródlądowy z uwagi na uwarunkowania krajowe interwencji, które koncentrować się będą na Odrzańskiej Drodze Wodnej nie daje wyraźnej podstawy do sensownej interwencji w tym zakresie z poziomu regionalnego. Droga wodna Wisły musi mieć sensownie zaplanowany Plan działań na szczeblu centralnym.
744.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Szczególnej uwagi wymaga uzyskanie rozwiniętego i efektywnego systemu transportu miejskiego (zbiorowego) – (cel tematyczny 4 w RPO priorytet 9 Mobilność). Na osiągnięcie rozwiniętego i efektywnego systemu publicznego transportu zbiorowego (cel szczegółowy 1 (s. 19) w RPS Transport przewidziano 49% dostępnych środków (4 mld zł wobec 8,11 mld zł (s. 59).	-	<i>Niewzględniona</i>	Uwaga jest niezrozumiała.
745.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Zawarty w materiałach RPS-Transport Mobilne Pomorze (s. 19-47) opis zakresu interwencji i przedsięwzięć strategicznych jest ogólny i niepełny (nie wskazano przedsięwzięć strategicznych w szeregu działań) nie daje możliwości oceny prawidłowości podziału dostępnych środków.		<i>Niewzględniona</i>	Nie każdy zakres interwencji określony w RPS Mobilne Pomorze, posiada możliwość finansowania z poziomu programu regionalnego lub ogólnie z polityki spójności. Podział dostępnych środków w ramach RPO jest wynikiem podziału zakresu interwencji polityki spójności na poziomie krajowym i regionalnym.
746.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Dla prawidłowej realizacji inwestycji komunikacyjnych, za szczególnie zasadne uważa się, staranne przygotowanie i koordynację poszczególnych zadań inwestycyjnych w tym zakresie.		<i>Niewzględniona</i>	Temu służy proces realizacji RPS. Jego realizacja ma umożliwić koordynację działań.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
747.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Pomorska Rada powinna monitorować przebieg wdrażania programu transportowego i wnosić uwagi do wymagających tego przedsięwzięć inwestycyjnych, objętych RPS. Postuluje się, aby „listy rankingowe” stały się trwałym elementem i składnikiem Programu Mobilne Pomorze 2020, nie podlegającym łatwym i nieprzemyślanym zmianom.		<i>Niewzględniona</i>	Uwaga jest niezrozumiała. RPO będzie posiadało swój własny Komitet Monitorujący przebieg realizacji programu. Na poziomie RPS także są tego typu struktury.
748.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Aby publiczny system transportu zbiorowego stawał się alternatywą dla używania samochodów prywatnych, zachodzi permanentna konieczność poprawy jego efektywności i jakości świadczonych usług.		<i>Niewzględniona</i>	Taki jest cel interwencji w obszarze transportu zbiorowego.
749.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	74-79	Stwierdza się potrzebę wypracowania wspólnej polityki transportowej dla Pomorza w tym dla Gdańsko-Gdyńskiego Obszaru Metropolitalnego.		<i>Niewzględniona</i>	Takie zapisy wynikają z RPS i będą miały przełożenie na kryteria wyboru projektów. Szczegółowo zostanie to określone w dokumentach wdrożeniowych.
750.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	74-79	Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich. <u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i</u>	Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetami 9 – 11. W jaki sposób zostaną sięgnięte oferty synergii z innymi programami (PROW FMiR).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MiR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><u>terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na priorytety 9 – 11 na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</u> w szczególności wsparcie wytwarzania energii z OZE na obszarach wiejskich oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej. - <u>dostosowanie do zmian klimatu.</u> przede wszystkim rozwój form małej retencji – tego typu interwencje w szczególności dotyczą obszarów wiejskich; organizacja systemów wczesnego reagowania i ratownictwa - głównie sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych - i usuwania skutków katastrof; wykonanie zabezpieczeń obiektów już istniejących - kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów, rozbiórki obiektów, których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu ekologicznemu i społecznemu. - <u>w zakresie ochrony środowiska</u> - priorytetem w tym obszarze jest realizacja inwestycji wynikających z dyrektyw unijnych, a więc w aglomeracjach pow. 2 tys. RLM. (które mogą obejmować swym zasięgiem obszary wiejskie). <p><u>inwestycje transportowe</u> - projekty dotyczące dróg niższego rzędu (powiatowe i gminne) będą wspierane w ograniczonym zakresie uwarunkowanym ich rolą w regionalnym układzie transportowym. Zgodnie ze stanowiskiem KE, tego typu projekty będą musiały wspierać działania rewitalizacyjne lub też wypełniać luki w</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			sieci transportowej, zapewniając niezbędne połączenia z drogami krajowymi.			
CELE SZCZEGÓLWE PRIORYTETU						
751.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	74	-	Proponujemy przeredagować treść w punkcie 2., odnoszącym się do transportu kolejowego. Proponuje się zmienić istniejący zapis: „ <i>Wzrost udziału transportu kolejowego w ogólnej liczbie podróży na obszarze województwa (PI 7.4)</i> ” na inny, dostosowany do konwencji punktu 3, odnoszącego się do transportu drogowego. Punkt 2 otrzymałby następujące brzmienie: „ Poprawa stanu regionalnych linii kolejowych i systemu transportu kolejowego na obszarze województwa ”.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Cele szczegółowe Priorytetu Mobilność będą wprost nawiązywać do wskaźników rezultatu strategicznego.
WSKAŹNIKI REZULTATU						
752.	Gmina Starogard Gdański	74	W zakresie MOF Starogard na węzeł infrastruktury transportu zbiorowego składają się: - węzeł przesiadkowy kolejowy, - węzeł przesiadkowy autobusowy – komunikacja miejska i pozamiejska, - docierające do tego węzła drogi. Aby w największym zakresie korzystać z węzła komunikacyjnego muszą być stworzone odpowiednie warunki, by do niego dotarło jak niej więcej osób. W naszym odczuciu tak zapisany wskaźnik pozwoli na realizację układu dróg dowiązanych do węzła przesiadkowego	Liczba osób docierających do węzłowej infrastruktury transportu zbiorowego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie związane ze wskaźnikami będą kompleksowo weryfikowane na dalszym etapie prac.
753.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	74	Zmiana redakcyjna	Proponujemy zmianę istniejącego zapisu: „ <i>Przewozy pasażerów przewiezionych koleją miejską (osoby)</i> ” na: „ Liczba pasażerów przewiezionych koleją miejską ”	<i>Niewzględzona</i>	Kolejowa komunikacja miejska jest poza interwencją z poziomu regionalnego.
754.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	74	Zbyt długi okres częstotliwości monitorowania stanu dróg wojewódzkich.	4. Odsetek długości dróg wojewódzkich w dobrym i zadowalającym stanie technicznym (%) 47,8 (2011) Zarząd Dróg Wojewódzkich raz na dwa lata.	<i>Niewzględzona</i>	Częstotliwość monitorowania stanu dróg wojewódzkich określona została w RPS, który stanowi podstawę do tworzenia zapisów RPO.
755.	Komenda Wojewódzka Państwowej	74	Celem wprowadzenia tego wskaźnika rezultatu jest poprawa efektywności działania Zintegrowanego Systemu Ratownictwa,	Dodanie wskaźnika 5. Powierzchnia województwa objęta regionalnym Zintegrowanym Systemem Ratownictwa (ha).	<i>Niewzględzona</i>	Zintegrowany System Ratownictwa jest poza zakresem interwencji w ramach Priorytetu Mobilność.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Straży Pożarnej w Gdańsku		która ma objąć zasięgiem cały obszar województwa pomorskiego. Wskaźnik ten był również wykorzystywany w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego w latach 2007 – 2014.			
756.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	74	Trudno zmierzyć dany wskaźnik. Zwłaszcza że jest to wynik szacunkowy. Kto miałby prowadzić takie pomiary?	Proponuje się usunąć wskaźnik rezultatu 2. Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych	<i>Niewzględniona</i>	Jest to wskaźnik wynikający z WLWK. Ma być on przedmiotem wyliczeń GUS, gdyż stanowi podstawę do monitorowania interwencji w ramach działań związanych z gospodarką niskoemisyjną.
DZIAŁANIE 9.1 TRANSPORT MIEJSKI						
757.	Związek Gmin Pomorskich	74-76	W związku z brakiem możliwości finansowania dróg lokalnych z RPO WP na lata 2014-2020, wnioskujemy o ograniczenie dofinansowania do dróg na terenach miast w działaniu 9.1.		<i>Niewzględniona</i>	Bardzo często ograniczeniem dostępności do miast z regionu są wąskie gardła układów drogowych w miastach i na drogach wylotowych z miast.
758.	Instytut Elektrotechniki Oddział w Gdańsku	74-76	jak się wydaje, brakiem RPO WP jest brak działań związanych z elektryfikacją transportu, w tym kołowego (np. samochody i autobusy). Mówi się tylko ogólnie o zrównoważonym transporcie. Elektryfikacja transportu kołowego została praktycznie całkowicie pominięta.	Proponuje się rozwinąć RPO WP uwzględniając następującą sprawę: <u>Zmodyfikowany transport:</u> Wsparcie elektryfikacji transportu, Poprawa technologii akumulatorów (w tym superkondensatory), Zastosowania alternatywnych paliw transportowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Tego typu działania zostaną poddane analizom na etapie przygotowywania kolejnego Projektu Programu lub zostaną uwzględnione w dokumentach uszczegółwiających Program.
Uzasadnienie realizacji						
759.	Demski Patryk Zarządki Ryszard	75	Pominięcie komunikacji autobusowej i busowej pozostawia poza granicami strategii istotną część transportu zbiorowego.	Zmniejsza się także konkurencyjność oferty usługowej publicznego transportu zbiorowego w stosunku do indywidualnego transportu samochodowego oraz lokalnego transportu zbiorowego. Wynika to m.in. z braku uprzywilejowania pojazdów komunikacji miejskiej w ruchu drogowym (zwłaszcza w obszarach centralnych miast), słabej integracji, niedostosowania oferty przewozowej do postępującej urbanizacji obszarów peryferyjnych – zwłaszcza w południowych i zachodnich dzielnicach Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta, ale także w innych miastach, jak np. Słupsk, Chojnice, Starogard Gdański i ich otoczeniu	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zakup taboru autobusowego wymaga dalszego zastanowienia w punktu widzenia beneficjentów – obecnie przedsiębiorstwa typu PKS są prywatnymi przedsiębiorstwami.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				oraz systematycznej ekspansji lokalnego transportu zbiorowego (busy).		
Ukierunkowanie tematyczne						
760.	Miasto Sopot	75	W celu maksymalizacji efektów planowanych przedsięwzięć infrastrukturalnych należy przeprowadzić kampanie informacyjno-promocyjne, obejmujące wszystkie, alternatywne do indywidualnego transportu samochodowego, formy przemieszczania się.	Rozszerzenie zapisu ...”projektom towarzyszyć będą kampanie informacyjno-edukacyjne promujące transport zbiorowy oraz ruch pieszy i rowerowy ”	<i>Uwzględniona</i>	
761.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	75	Mimo że obowiązek taki wynika z obowiązującego prawa, obserwuje się trudności w egzekwowaniu jego przestrzegania.	Propozycja uzupełnienia: Celem zapewnienia rzeczywistej dostępności zarówno taboru, jak i obiektów infrastruktury transportu, sposobu komunikacji, działania będą ukierunkowane również na pełną adaptację z uwzględnieniem m.in. potrzeb osób niepełnosprawnych (np. osób z upośledzeniem umysłowym, osób z autyzmem), osób starszych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
762.	Instytut Maszyn Przepływowych PAN	75	Gaz ziemny jest paliwem ograniczającym emisję spalin (i CO2). Biogaz z odpadów po wzbogaceniu jest szczególnie ważnym paliwem ekologicznym. Pojazdy z silnikami elektrycznymi to ważny przyszłościowo środek transportu.	Proponujemy dodać: "W celu ograniczenia emisji spalin wspierane będą działania zmierzające do zwiększonego wykorzystania gazu ziemnego oraz paliw OZE - w tym biogazu z odpadów oraz elektryczności	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Tego typu działania zostaną poddane analizom na etapie przygotowywania kolejnego Projektu Programu lub zostaną uwzględnione w dokumentach uszczegółwiających Program.
763.	Koło gdańskie Partii Zieloni	75	Obawiamy się, że wskazane w tej części projektu rodzaje wsparcia dla transportu zbiorowego mogą być niewystarczające. Miasta winny rozważyć możliwość wprowadzenia bezpłatnego transportu zbiorowego przynajmniej na niektórych liniach lub ich odcinkach. Rozwiązania takie już istnieją, na przykład w 2012 r. wprowadzono bezpłatny transport publiczny dla mieszkańców Tallina. Chińskie miasto Chengdu (4-te co do wielkości, 5 mln mieszkańców) wprowadziło niektóre bezpłatne linie autobusowe by odciążyć centrum	Proponujemy dodać jako ostatnie zdanie: „ Nie wyklucza się ustanowienia bezpłatnego transportu zbiorowego dla wszystkich korzystających na niektórych liniach/odcinkach linii.”	<i>Nieuwzględniona</i>	To jest kwestia organizacyjna, która nie jest i nie będzie regulowana rozwiązaniami określonymi w Programie.
764.	Gdańska Agencja	75	Z uwagi na prowadzone obecnie prace	Wsparcie w zakresie transportu miejskiego	<i>Do rozważenia na</i>	Tego typu działania zostaną poddane

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.		przygotowawcze dla projektu budowy infrastruktury stanowiącej zaplecze dla niskoemisyjnego transportu indywidualnego niniejsza uwaga jest zasadna.	adresowane będzie do miast oraz ich obszarów funkcjonalnych i ukierunkowane będzie na wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym i indywidualnym , wynikających z zapisów lokalnych strategii niskoemisyjnych lub dokumentów spełniających ich wymogi.”	<i>dalszym etapie prac</i>	analizom na etapie przygotowywania kolejnego Projektu Programu lub zostaną uwzględnione w dokumentach uszczegóławiających Program.
765.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	75	Z uwagi na prowadzone obecnie prace przygotowawcze dla projektu budowy infrastruktury stanowiącej zaplecze dla niskoemisyjnego transportu indywidualnego niniejsza uwaga jest zasadna.	Interwencja dotyczyć będzie kompleksowej modernizacji istniejących i budowy nowych elementów liniowej infrastruktury transportu szynowego, trolejbusowego, autobusowego ~~oraz~~ , węzłowej infrastruktury transportu zbiorowego (węzły integrujące podsystemy transportu zbiorowego, w tym kolejowego oraz transportu rowerowego zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego) oraz indywidualnego transportu niskoemisyjnego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Tego typu działania zostaną poddane analizom na etapie przygotowywania kolejnego Projektu Programu lub zostaną uwzględnione w dokumentach uszczegóławiających Program.
766.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	75	-	Obok działań infrastrukturalnych przewiduje się także wsparcie przedsięwzięć związanych z zakupem i modernizacją taboru miejskiego publicznego transportu zbiorowego z uwzględnieniem szczególnych potrzeb osób niepełnosprawnych, osób starszych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Preferencje						
767.	Koło gdańskie Partii Zieloni	75	Obawiamy się, że wskazane w tej części projektu rodzaje wsparcia dla transportu zbiorowego mogą być niewystarczające Miasta winny rozważyć możliwość wprowadzenia bezpłatnego transportu zbiorowego przynajmniej na niektórych liniach lub ich odcinkach. Rozwiązania takie już istnieją, na przykład w 2012 r. wprowadzono bezpłatny transport publiczny dla mieszkańców Tallina. Chińskie miasto Chengdu (4-te co do wielkości, 5 mln mieszkańców) wprowadziło niektóre	Proponujemy dodać jako ostatni punkt : „4) objęte zasadą bezpłatnego przejazdu dla wszystkich korzystających na niektórych liniach/odcinkach linii. Zasada bezpłatnego transportu winna być wprowadzona najpóźniej w ciągu 12 miesięcy od wdrożenia projektu i trwać minimum 2 lata.”	<i>Nieuwzględniona</i>	To jest kwestia organizacyjna, która nie jest i nie będzie regulowana rozwiązaniami określonymi w Programie.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			bezpłatne linie autobusowe by odciążać centrum			
768.	Gmina Kartuzy	75	Preferowane będą projekty: (...) 2) Zgodne z planami zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego jednostek samorządu terytorialnego lub miejskich obszarów funkcjonalnych, 3) Wpisujące się w plany zrównoważonej mobilności miejskiej Konieczność doprecyzowania wymogów stawianych wymienionym dokumentom. Brak informacji co do trybu opracowania dokumentu, zakresu tematycznego, obszaru objętego opracowaniem itp.	-	<i>Nieuwzględniona</i>	Wymogi co do planów transportowych określa ustawa o transporcie zbiorowym. Plany zrównoważonej mobilności nie wynikają z przepisów prawa, ale są dobrą praktyką promowaną w UE.
769.	Wysocki Marek	75	-	Dolączyć pkt: 4) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych – m.in. osób starszych i niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
770.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	75	Pominięto obszar Pojezierza Kaszubskiego w ukierunkowaniach terytorialnych.	Ukierunkowanie terytorialne – Obszar Metropolitalny Trójmiasta, – miejskie obszary funkcjonalne: Słupska, Chojnice-Człuchów, Kwidzyna, Malbork-Sztum, Starogardu Gdańskiego, Lęborka, Kościerzyny i Bytowa, - Pojezierze Kaszubskie	<i>Nieuwzględniona</i>	Interwencja zgodnie z zapisem RPS Mobilne Pomorze jest ukierunkowana wyłącznie na OMT i pozostałe miejskie obszary funkcjonalne.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
771.	Gmina Kartuzy	76	Proponowane jest rozszerzenie forma wsparcia o dotacje udzielane w trybie konkursowym. Po zamknięciu procesu negocjacyjnego i ustaleniu listy przedsięwzięć w obszarach funkcjonalnych poszczególnych	Dotacje udzielane w trybie: – negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), – konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w	<i>Nieuwzględniona</i>	ZPT będą mogły być re negocjowane np. w wyniku oszczędności, tak aby całkowicie wykorzystać dostępną alokację.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			miast może się okazać konieczne uruchomienie dodatkowej drogi wyboru projektów wpisujących się w ramy Działania i pozwalających osiągnąć zamierzone wskaźniki jego realizacji.	konkursie). Przewidywane jest także zastosowanie instrumentów zwrotnych.		
772.	Miasto Słupsk	76	Założono jedynie tryb negocjacyjny (ZIT/ZPT), wyklucza to możliwość dofinansowania projektów konkursowych.	Nie dopuszczono trybu konkursowego	<i>Nieuzgodniona</i>	Interwencja zgodnie z zapisem RPS Mobilne Pomorze jest ukierunkowana wyłącznie na OMT i pozostałe miejskie obszary funkcjonalne, zaś uzgodnienie przedsięwzięć odbywa się w wyniku negocjacji.
773.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	76	W związku z dużym zainteresowaniem wymienionym programem środki z ZIT mogą być niewystarczające.	Proponuje się dopisać tryb konkurencyjny.	<i>Nieuzgodniona</i>	Interwencja zgodnie z zapisem RPS Mobilne Pomorze jest ukierunkowana wyłącznie na OMT i pozostałe miejskie obszary funkcjonalne, zaś uzgodnienie przedsięwzięć odbywa się w wyniku negocjacji.
Wskaźniki produktu						
774.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	76	2. Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szk.) Zakup i modernizacja taboru nie powinna być zadaniem regionalnym. Powinniśmy skupić się na wynajmowaniu przewoźnika wraz z taborem.	.....	<i>Nieuzgodniona</i>	RPO nie określa zadań regionalnych, a zakres interwencji Programu.
DZIAŁANIE 9.2 REGIONALNA INFRASTRUKTURA KOLEJOWA						
775.	Gmina Studzienice		Trasa łącząca miasto Bytów z Lipuszem, będącym najbliższym punktem kolei łączącej obszar pozametropolitalny z Trójmiastem przebiega głównie przez Gminę Studzienice. W przybliżeniu 65% całości docelowej trasy to obszar terytorialnie należący do Gminy Studzienice. W zamyśle projekt zakłada optymalne szybkie dotarcie z Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Bytowa do Trójmiasta, co w konsekwencji wiąże się z ograniczeniem postojów pociągów i tym samym minimalizacją miejsc lub stacji postojowych. Gmina Studzienice liczy ponad	Wprowadzenie do projektu RPO WP na lata 2014-2020, przynajmniej dwóch przystanków postojowych, stacji kolejowych na obszarze Gminy Studzienice w kontekście zaplanowanego w Ramach RPS transportu zbiorowego polegającego na modernizacji i ponownym uruchomieniu pasażerskiej linii kolejowej łączącej Bytów-Lipusz z węzłem metropolitalnym.	<i>Nieuzgodniona</i>	To jest problem do rozstrzygnięcia np. w Studium wykonalności konkretnego projektu, a nie na poziomie Programu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			3,5 tyś. mieszkańców, którzy za sprawą modernizacji i ponownemu uruchomieniu linii kolejowej zyskają duże możliwości związane z znalezieniem i zwiększeniem liczby zatrudnienia, skutecznym oraz niedrogim transportem do miejsc pracy zlokalizowanych przy rdzeniu metropolitalnym Gdańsk-Sopot-Gdynia.			
776.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	77	W przypadku projektów dotyczących infrastruktury kolejowej, gdzie modernizacja dotyczy wielu km linii, a koszt modernizacji może dochodzić do wartości progowych dużych projektów, warunek taki może być przeszkodą do aplikowania o środki w ramach Programu RPO.	Należy uwzględnić możliwość realizacji dużych projektów.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ta kwestia wymaga jeszcze głębszego zastanowienia. Generalnie jednak działanie przeznaczone jest na realizację projektów dużych określonych w RPS Mobilne Pomorze.
Ukierunkowanie tematyczne						
777.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	77	Zgodnie z art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, gdzie została zdefiniowana dostępność, w tym także do środków transportu. Mimo że obowiązek dostosowania wynika z obowiązującego prawa, obserwuje się trudności w egzekwowaniu jego przestrzegania.	Propozycja uzupełnienia: Celem zapewnienia rzeczywistej dostępności zarówno taboru, jak i obiektów infrastruktury transportu, sposobu komunikacji, działania będą ukierunkowane również na pełną adaptację z uwzględnieniem m.in. potrzeb osób niepełnosprawnych (np. osób z upośledzeniem umysłowym, osób z autyzmem), osób starszych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
778.	Miasto Słupsk	77	Założono przebudowę infrastruktury na poziomie regionalnym, co praktycznie wyklucza możliwość modernizacji mniejszych odcinków linii kolejowych.	Dopuszczenie możliwości finansowania mniejszych odcinków sieci stanowiących fragment linii regionalnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia zostanie jeszcze uzgodniona w toku dalszych prac. Być może małe projekty kolejowe - komplementarne do regionalnych będą mogły być realizowane w ramach przedsięwzięć regionalnych.
779.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski	77	Zgodnie z art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, gdzie została zdefiniowana dostępność, w tym także do środków transportu. Mimo że obowiązek dostosowania wynika z obowiązującego prawa, obserwuje się trudności w egzekwowaniu jego przestrzegania.	Celem zapewnienia rzeczywistej dostępności zarówno taboru jak i obiektów infrastruktury transportu, sposobu komunikacji, działania będą ukierunkowane również na pełną adaptację z uwzględnieniem m.in. potrzeb osób niepełnosprawnych (np. osób z upośledzeniem umysłowym, osób z autyzmem), osób starszych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
Preferencje						
780.	Gmina Steżycza Gmina Sulęczyńno	77	Wprowadzenie w projektach preferowanych rewitalizacji dworców kolejowych ze względu na ich brak.	Preferencje Preferowane będą projekty: 1) zgodne z zasadami zagospodarowania przestrzennego określonymi w <i>Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> , 2) będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów oraz społecznej akceptacji, 3) będące kompleksową modernizacją liniowej i punktowej infrastruktury kolejowej, 4) polegające na rewitalizacji dworców kolejowych	<i>Niewzględzona</i>	Przedmiotem interwencji w ramach działania jest liniowa i punktowa infrastruktura kolejowa. Wchodzą w to także dworce. Samej rewitalizacji dworców nie przewidujemy, chyba, że będzie ona elementem projektów dotyczących węzłów integracyjnych z działania 9.1.
781.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	77	Wprowadzenie w projektach preferowanych rewitalizacji dworców kolejowych ze względu na ich brak.	Dodać 4). Dworce kolejowe	<i>Niewzględzona</i>	Przedmiotem interwencji w ramach działania jest liniowa i punktowa infrastruktura kolejowa (perony, przystanki itp.). Samej rewitalizacji dworców nie przewidujemy, chyba, że będzie ona elementem projektów dotyczących węzłów integracyjnych z działania 9.1.
782.	Miasto Gdynia	77	Zwiększenie szansy na naukę i pracę poza miejscem zamieszkania	<i>4) umożliwiające osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich samodzielne korzystanie z infrastruktury kolejowej</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
783.	Wysocki Marek	77	-	Dolączyć pkt: 4) uwzględniające potrzeby grup defaworyzowanych i wykluczonych – m.in. osób starszych i niepełnosprawnych.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
Sposób realizacji i forma wsparcia						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
784.	Gmina Steżycza Gmina Sulęczyno	77	Dopuszczenie w sposobie realizacji i formach wsparcia trybu konkursowego	3) konkursowym	<i>Niewzględniona</i>	Działanie jest przeznaczone na realizację regionalnych przedsięwzięć strategicznych.
785.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	77	Dopuszczenie w sposobie realizacji i formach wsparcia trybu konkursowego.	Dodać pkt. 3 tryb konkursowy	<i>Niewzględniona</i>	Działanie jest przeznaczone na realizację regionalnych przedsięwzięć strategicznych.
786.	Gmina Kartuzy	77	Proponowane jest rozszerzenie forma wsparcia o dotacje udzielane w trybie konkursowym. Po zamknięciu procesu negocjacyjnego i ustaleniu listy przedsięwzięć w obszarach funkcjonalnych poszczególnych miast oraz dookreśleniu zakresu projektów strategicznych może się okazać konieczne uruchomienie dodatkowej drogi wyboru projektów wpisujących się w ramy Działania i pozwalających osiągnąć zamierzone wskaźniki jego realizacji.	Dotacje udzielane w trybie: 1) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie transportu), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie).	<i>Niewzględniona</i>	Działanie jest przeznaczone na realizację regionalnych przedsięwzięć strategicznych.
787.	Miasto Gdynia	77	Wnosimy o uzupełnienie form wsparcia o wsparcie udzielane w ramach konkursów.	Dotacje udzielane w trybie negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT) oraz konkurencyjnym.	<i>Niewzględniona</i>	Działanie jest przeznaczone na realizację regionalnych przedsięwzięć strategicznych.
Wskaźniki produktu						
788.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	77	W projekcie RPO mowa jest o słabo rozwiniętej komunikacji w trzech obszarach województwa (tj. środkowej, środkowo-zachodniej i południowo-zachodniej części) i nie można wykluczyć potrzeby ewentualnego uzupełnienia infrastruktury kolejowej o nowe odcinki torów - nie zamykamy zatem możliwości realizacji projektów rozwijających połączenia komunikacyjne w województwie poprzez budowę nowych linii kolejowych. Ponadto proponowana zmiana zapisu pozwoli na zachowanie spójności z opisem działań w punkcie pn. „Ukierunkowanie tematyczne”	We wskaźniku 1 proponujemy uwzględnienie obok linii zrehabilitowanych także linii wybudowanych i zmodernizowanych, a zatem wskaźnik ten otrzymałby brzmienie: 1. „Całkowita długość wybudowanych, zmodernizowanych i zrehabilitowanych ... „	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie związane ze wskaźnikami będą kompleksowo weryfikowane na dalszym etapie prac.
789.	PKP Polskie Linie Kolejowe	77	W treści działania 9.2 mowa jest o dużej liczbie przejazdów niestrzeżonych, a także o możliwych projektach podnoszących	Proponujemy dodanie jeszcze jednego wskaźnika w brzmieniu: 2. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych	<i>Niewzględniona</i>	Wskaźnik ma charakter zbyt szczegółowy w stosunku do planowanej interwencji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	S.A.		bezpieczeństwo transportu kolejowego. Konsekwentnie do tego należałoby wprowadzić taki wskaźnik.	skrzyżowań jedno- i dwupoziomowych. [szt.]		
DZIAŁANIE 9.3 REGIONALNA INFRASTRUKTURA DROGOWA						
790.	Związek Gmin Pomorskich	78	W ramach działania 9.3 wnioskujemy o finansowanie wyłącznie dróg regionalnych poza obszarami miast.		<i>Nieuwzględniona</i>	Bardzo często ograniczeniem dostępności do miast z regionu są wąskie gardła układów drogowych w miastach i na drogach wylotowych z miast.
Uzasadnienie realizacji						
791.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Sztutowo	78	Takiego zapisu należy dokonać aby nie wykluczyć gmin położonych w północno – wschodniej części woj. pomorskiego.	Szczególnie narażone na negatywne skutki niskiej jakości systemu transportowego są obszary zachodniej i południowo zachodniej oraz północno – wschodniej części województwa	<i>Nieuwzględniona</i>	Wniosek wynika z diagnozy określonej w RPS Mobilne Pomorze.
Ukierunkowanie tematyczne						
792.	Miasto Słupsk	78	Z obecnych zapisów wynika, iż możliwa będzie poprawa infrastruktury drogowej na terenie obszaru Metropolitalnego. Pominięto rolę ośrodków regionalnych wynikających z zapisów KPZK.	Dopuszczenie możliwości finansowania wąskich gardel, przebudowy i budowy sieci uliczno-drogowej na obszarze miast wskazanych w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jako ośrodki regionalne celem poprawy przepustowości, sprawności i bezpieczeństwa ruchu	<i>Nieuwzględniona</i>	Bardzo często ograniczeniem dostępności do Trójmiasta z regionu są wąskie gardła układów drogowych w miastach lub na drogach wylotowych z tych miast.
793.	Gmina Żukowo	78	Brak możliwości dofinansowania dróg lokalnych o szczególnym znaczeniu dla województwa, np. zapewniających alternatywny dojazd do Trójmiasta. Zapis ten wiąże się również z koniecznością uwzględnienia w Preferencjach i Uwarunkowaniach terytorialnych zapisów związanych z możliwością realizacji projektów o znaczeniu lokalnym.	Wsparciem objęte będą przede wszystkim drogi o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i <u>lokalnym</u> szczególnie ważne dla obsługi województwa pomorskiego.	<i>Nieuwzględniona</i>	Zaproponowane w programie rozwiązania w odniesieniu do lokalnej infrastruktury drogowej koncentrują się na wsparciu modernizacji dróg lokalnych, jako układu pomocniczego sieci drogowej wzmacniającego spójność województwa. Jednak interwencja w tym zakresie nie jest możliwa na szeroką skalę, stąd dokonano jej zawężenia do: <ul style="list-style-type: none"> – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) komplementarnych (łączących węzły drogowe) z projektowaną siecią dróg krajowych, – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) łączących miasta powiatowe z ich otoczeniem.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
794.	Powiat Kościerski	78	W kontekście projektów dotyczących dróg powiatowych i gminnych, które byłyby kontynuacją działań rozpoczętych w poprzedniej perspektywie finansowej oraz rozszerzenia katalogu dróg o oddziaływaniu regionalnym należy przyjąć powyższą poprawkę.	Możliwe będą także przedsięwzięcia w ciągu dróg łączących miasta powiatowe z ośrodkami gminnymi, w tym dróg na których realizowany jest przewóz o charakterze użyteczności publicznej, zgodnie z planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego jednostek samorządu terytorialnego.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Program zasadniczo nie przewiduje przebudowy dróg lokalnych – gminnych, poza działaniami związanymi z budową integracyjnych węzłów transportowych.
Preferencje						
795.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gdańsku	79	Brak zadania dotyczącego ochrony infrastruktury drogowej zarządzanej przez samorządy oraz parkingów dla usuwanych pojazdów przewożących materiały niebezpieczne (ADR). <u>Uzasadnienie do wszystkich propozycji WITD</u> Na przestrzeni najbliższych kilku lat przewiduje się znaczny wzrost obrotów trójmiejskich terminali kontenerowych. Aktualnie ok. 70% kontenerów wywożonych jest transportem drogowym. Ponadto prowadzonych będzie szereg inwestycji do realizacji których niezbędny będzie dowóz materiałów np. kruszyw. To wszystko przeloży się na dalsze pogorszenie stanu infrastruktury drogowej, w szczególności dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów o nacisku pojedynczej osi do 8t – wszystkie drogi gminne, powiatowe i większość wojewódzkich. Jeśli chodzi o wyprowadzenie z miast ruchu tranzytowego do dnia dzisiejszego nie została rozwiązana kwestia Estakady Kwiatkowskiego – wyjazd z terminali i portu do drogi krajowej S6. Nowe inwestycje drogowe bez spójnego systemu ochrony infrastruktury drogowej i bez włączenia się w działania ochronne organów uprawnionych takich jak Policja, Straż Graniczna, Służba Celna oraz samych zarządców dróg, a także nie wyposażenie		<i>Nieumzględniona</i>	Temat parkingów dla pojazdów o ponadnormatywnym nacisku pojedynczej osi napędowej na potrzeby działań WITD może być elementem projektu drogowego (kwalifikowalność).

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>tych podmiotów w infrastrukturę kontrolną oraz w niezbędny sprzęt nie powstrzyma procesu degradacji narażając nowo budowane drogi na zniszczenie. Wyniki kontroli potwierdzają, że po pomorskich drogach poruszają się pojazdy o rzeczywistej masie 60 – 70 t i o nacisku pojedynczej osi napędowej nawet 19,5t.</p> <p>Stan infrastruktury drogowej decyduje o bezpieczeństwie na pomorskich drogach. O tym bezpieczeństwie decyduje również zaplecze administracyjno-techniczne np. w postaci parkingów dla usuwanych pojazdów przewożących materiały niebezpieczne (ADR). Bez tego zaplecza istnieje poważne zagrożenie nie tylko dla bezpieczeństwa, ale również dla środowiska naturalnego. Problem ww. parkingów nie został rozwiązany na terenie województwa od 2003 r. pomimo, iż obowiązują stosowne regulacje prawne w tym zakresie</p>			
796.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Sztutowo	79	Takiego zapisu należy dokonać aby nie wykluczyć gmin położonych w północno – wschodniej części woj. pomorskiego.	W zakresie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych preferowane będą projekty:	<i>Niewzględzona</i>	<p>Zaproponowane w programie rozwiązania w odniesieniu do lokalnej infrastruktury drogowej koncentrują się na wsparciu modernizacji dróg lokalnych, jako układu pomocniczego sieci drogowej wzmacniającego spójność województwa. Jednak interwencja w tym zakresie nie jest możliwa na szeroką skalę, stąd dokonano jej zawężenia do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) komplementarnych (łączących węzły drogowe) z projektowaną siecią dróg krajowych, – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) łączących miasta powiatowe z ich otoczeniem.
Ukierunkowanie terytorialne						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
797.	Powiat Słupski	79	Obecny zapis w projekcie RPO WP 2014-2020 wyklucza realizację jakiegokolwiek inwestycji drogowej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupska. Wyklucza on również wsparcie inwestycji drogowych będących kontynuacją działań rozpoczętych w perspektywie 2007-2013, których realizacja jest możliwa zgodnie z ukierunkowaniem tematycznym (str. 78 dokumentu).	obszary poprawy dostępności drogowej do miasta powiatowego - w zakresie poprawy dostępności drogowej do miast powiatowych z ich otoczeniem funkcjonalnym.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Z zapisów programu nie wynika wykluczenie realizacji jakiegokolwiek inwestycji drogowej lokalnej na terenie MOF Słupska. W tym kontekście zasadniczą postawą wyboru przedsięwzięć będą zapisy SRWP oraz RPS Mobilne Pomorze.
798.	Miasto Chojnice	79	Ostatni punkt ukierunkowań terytorialnych, tj. : <i>obszary poprawy dostępności drogowej do miasta powiatowego (ponad 30 minut) - w zakresie poprawy dostępności drogowej do miast powiatowych z ich otoczeniem funkcjonalnym</i> – nie obejmuje swym zakresem wszystkich miast MOF mających kluczowe znaczenie dla ich funkcjonowania.	Uzupełnienie opisu o dodatkowe wyszczególnienie: - obszary poprawy dostępności drogowej do miast powiatowych miejskich obszarów funkcjonalnych: Słupska, Chojnice-Człuchów, Kwidzyna, Malbork-Sztum, Starogardu Gdańskiego, Lęborka, Kościerzyny i Bytowa.	<i>Nieuwzględniona</i>	Propozycja jest niezgodna z zapisami RPS Mobilne Pomorze.
Beneficjenci						
799.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gdańsku	79		Dodać: <i>usługi kontrolne</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Temat parkingów dla pojazdów o ponadnormatywnym nacisku pojedynczej osi napędowej na potrzeby działań WITD może być elementem projektu drogowego (kwalifikowalność).
800.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku	79	Osiągnięcie efektu wzrostu bezpieczeństwa na drogach jest możliwe tylko przy stworzeniu kompletnego systemu zawierającego zarówno działania zapobiegawcze (np. przebudowa dróg, inteligentne systemy zarządzania ruchem, itp.), jak i też sprawnie działający system ratownictwa drogowego (Zintegrowany System Ratownictwa), który ma bezpośrednie przełożenie na obniżenie liczby.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, zarządcy dróg, podmioty Zintegrowanego Systemu Ratownictwa woj. pomorskiego.	<i>Nieuwzględniona</i>	Propozycja jest niezgodna z zapisami RPS Mobilne Pomorze.
Wskaźniki produktu						
801.	Wojewódzki Inspektorat Transportu	79		Dodać: <i>liczba zważonych pojazdów</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Wskaźnik ma charakter zbyt szczegółowy w stosunku do planowanej interwencji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Drogowego w Gdańsku					
802.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gdańsku	79		Dodać: <i>liczba wybudowanych miejsc kontroli ze stanowiskami do ważenia pojazdów oraz parkingów ADR.</i>	<i>Nieumzględniona</i>	Wskaźnik ma charakter zbyt szczegółowy w stosunku do planowanej interwencji.
803.	Gmina Starogard Gdański	79	W zakresie produktów nie przewiduje się budowy dróg wcale. Ponadto są drogi o randze gminnej, które są bardziej uczęszczane przez korzystających niż drogi wojewódzkie, czy powiatowe. W naszym odczuciu wyznacznikiem prawa do korzystania z dofinansowania nie powinna być formalnoprawna klasyfikacja dróg, a częstotliwość ich użytkowania	Długość wybudowanych/ przebudowanych dróg powiatowych (km)	<i>Nieumzględniona</i>	Zaproponowane w programie rozwiązania w odniesieniu do lokalnej infrastruktury drogowej koncentrują się na wsparciu modernizacji dróg lokalnych, jako układu pomocniczego sieci drogowej wzmacniającego spójność województwa. Jednak interwencja w tym zakresie nie jest możliwa na szeroką skalę, stąd dokonano jej zawężenia do: <ul style="list-style-type: none"> – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) komplementarnych (łączących węzły drogowe) z projektowaną siecią dróg krajowych, – przebudowy połączeń drogowych (dróg lokalnych) łączących miasta powiatowe z ich otoczeniem.
804.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gmina Sztutowo	79	Takiego zapisu należy dokonać aby nie wykluczyć gmin położonych w północno – wschodniej części woj. pomorskiego.	Długość przebudowanych dróg powiatowych i gminnych (km)	<i>Nieumzględniona</i>	Program zasadniczo nie przewiduje przebudowy dróg lokalnych – gminnych, poza działaniami związanymi z budową integracyjnych węzłów transportowych.
805.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku	79	Osiągnięcie efektu wzrostu bezpieczeństwa na drogach jest możliwe tylko przy stworzeniu kompletnego systemu zawierającego zarówno działania zapobiegawcze (np. przebudowa dróg, inteligentne systemy zarządzania ruchem, itp.), jak i też sprawnie działający system ratownictwa drogowego (Zintegrowany System Ratownictwa), który ma bezpośrednie przełożenie na obniżenie	1. Długość przebudowanych dróg wojewódzkich (km) 2. Długość przebudowanych dróg powiatowych (km) 3. Liczba wspartych podmiotów Zintegrowanego Systemu Ratownictwa woj. pomorskiego w sprzęt do ratownictwa drogowego (szt.)	<i>Nieumzględniona</i>	Proponowany nowy wskaźnik nie oddaje rzeczywistego charakteru interwencji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			liczby.			
806.	Gmina Kobylnica	79	Należy rozszerzyć proponowane wskaźniki o drogi gminne, które nierzadko mają bardzo istotne znaczenie komunikacyjne (zwłaszcza w ośrodkach miejskich i podmiejskich). Drogi powinny być rozpatrywane pod kątem znaczenia dla obszaru a nie pod kątem kategorii.	Wskaźniki produktu: 1. Długość przebudowanych dróg wojewódzkich (km) 2. Długość przebudowanych dróg powiatowych (km) 3. <u>Długość przebudowanych dróg gminnych (km)</u>	<i>Nieuwzględniona</i>	Program zasadniczo nie przewiduje przebudowy dróg lokalnych – gminnych, poza działaniami związanymi z budową integracyjnych węzłów transportowych.
PRIORYTET 10. ENERGIA						
807.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Uznając fakt, iż największy potencjał oszczędnościowy energii jest w sektorze publicznym oraz mieszkaniowym, należy też zwrócić uwagę na spore rezerwy w tym zakresie w przypadku sektora MSP, który charakteryzuje się dużą energochłonnością. Wsparcie projektów związanych z realizacją takich projektów jak np. systemy zarządzania energią i jej jakością, instalacje i urządzenia techniczne, służące poprawie efektywności energetycznej, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków zajmowanych przez przedsiębiorstwa, a także zmierzające ku temu zmiany procesów technologicznych przyczynią się nie tylko do realizacji takich celów, jak obniżenie emisji gazów cieplarnianych, czy kształtowanie właściwych postaw z zakresu efektywności energetycznej, ale poprzez ograniczenie kosztów produkcji zwiększą konkurencyjność ekonomiczną przedsiębiorstw, a także mogą skutkować tworzeniem i popularyzacją innowacyjnych rozwiązań, wnosząc tym samym znaczący wkład we wzrost konkurencyjności całego regionu.	W tabeli należy uwzględnić także priorytet 4.2, poprzez dopisanie w kolumnie „Priorytet inwestycyjny” numeru priorytetu 4.2, obok priorytetu 4.1 i 4.3. Umieszczenie Priorytetu inwestycyjnego 4.2 w proponowanych działaniach w ramach Priorytetu 10. Energia	<i>Niezasadna</i>	Zagadnienia, o których mowa w uwadze wpisują się nie tylko w PI 4.2, ale także w PI 3.3 i są ujęte w projekcie RPO WP w Priorytecie 2. Przedsiębiorstwa w Działaniu 2.2. Inwestycje profilowane.
808.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	80	W priorytecie 10. ENERGIA/działania nie uwzględniono nowych źródeł energii elektrycznej i rozwoju infrastruktury energetycznej.	Budowa nowych źródeł energii elektrycznej i rozwój infrastruktury energetycznej.	<i>Nieuwzględniona</i>	Struktura projektu RPO WP wynika m.in. z katalogu Priorytetów inwestycyjnych, a także wytycznych dot. linii demarkacyjnej. Zgodnie z nimi w ramach Programu nie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Gmina Gniew planuje budowę elektrowni gazowej w rejonie Opalenia – Dolna Wisła.			przewiduje się wsparcia dla elektrowni gazowych oraz infrastruktury przesyłu i dystrybucji gazu.
809.	Instytut Elektrotechniki Oddział w Gdańsku	80-86	<p>Wydaje się, że w RPO WP zbyt pobieżnie potraktowano problemy modernizacji i rozbudowy inteligentnych sieci elektroenergetycznych (Smart Grid).</p> <p>Problem inteligentnych sieci (Smart Grid) jest szerszy niż tylko systemy zarządzania energią w budynkach, dotyczy bowiem współdziałania różnych źródeł energii elektrycznej, w tym OZE, odbiorców (którzy mogą być również producentami energii) i systemów teleinformatycznych potrzebnych do zarządzania takimi sieciami. Stanowi to wielkie wyzwanie dla jednostek B+R specjalizujących się w badaniach i projektowaniu niezbędnych do tego celu urządzeń oraz firm, które będą podejmowały ich produkcję.</p> <p>Zagadnienie to przedstawiono w zarysie w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska (w którym mowa wyżej), nie zostało one jednak wystarczająco rozwinięte w RPO WP.</p>	<p>Proponuje się rozwinąć RPO WP uwzględniając następującą sprawę</p> <p><u>Sieć energetyczna</u>: Rozwój inteligentnych sieci (Smart Grid), B+R w zakresie Smart Grid, Zabezpieczenia infrastruktury sieci.</p>	<i>Niewzględniona</i>	Struktura projektu RPO WP wynika m.in. z wytycznych dot. linii demarkacyjnej. Zgodnie z nimi w ramach programów regionalnych nie przewiduje się wsparcia dla sieci inteligentnych (wsparcie wyłącznie na poziomie programu krajowego).
810.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	80-86	<p>Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich.</p> <p><u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na priorytety 9 – 11 na:</p> <p>– <u>przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną,</u> w szczególności</p>	<p>Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetami 9 – 11. W jaki sposób zostaną osiągnięte oferty synergii z innymi programami (PROW FMiR).</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wsparcie wytwarzania energii z OZE na obszarach wiejskich oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.</p> <p>– <u>dostosowanie do zmian klimatu</u>, przede wszystkim rozwój form małej retencji – tego typu interwencje w szczególności dotyczą obszarów wiejskich; organizacja systemów wczesnego reagowania i ratownictwa - głównie sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych - i usuwania skutków katastrof; wykonanie zabezpieczeń obiektów już istniejących - kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów, rozbiórki obiektów, których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu ekologicznemu i społecznemu.</p> <p>– <u>w zakresie ochrony środowiska</u> - priorytetem w tym obszarze jest realizacja inwestycji wynikających z dyrektyw unijnych, a więc w aglomeracjach pow. 2 tys. RLM. (które mogą obejmować swym zasięgiem obszary wiejskie).</p> <p><u>inwestycje transportowe</u> - projekty dotyczące dróg niższego rzędu (powiatowe i gminne) będą wspierane w ograniczonym zakresie uwarunkowanym ich rolą w regionalnym układzie transportowym. Zgodnie ze stanowiskiem KE, tego typu projekty będą musiały wspierać działania rewitalizacyjne lub też wypełniać luki w sieci transportowej, zapewniając niezbędne połączenia z drogami krajowymi.</p>			
811.	Telewizja Polska S.A.	80-86	-	Propozycja poszerzenia listy beneficjentów o duże przedsiębiorstwa i podmioty świadczące usługi publiczne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Część działań powiązanych tematycznie z Priorytetem 10 zawiera się w Działaniu 2.2. Inwestycje profilowane, gdzie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						przedsiębiorstwa znajdują się w katalogu beneficjentów. Ponadto przedsiębiorcy mogą być beneficjentami we wszystkich Działaniach Priorytetu 10.
812.	Marcinkowski Stanisław	80-86	Człowiek ma prawo do świeżego powietrza zgodnie z Konwencją WHO, to dla SBS=1 i AQ1=600pmm CO ₂ 1 człowiek średnio potrzebuje 135m ³ /świeżego powietrza na 1 os. X 30 kWh/sezon. Jest to blisko tyle, co suma wymian przewidzianych w PN-83-B-03430 dla wszystkich pomieszczeń. Szerokie uzasadnienie zostało zawarte w piśmie skierowanym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego z dnia 19 listopada 2013.	Strategia termomodernizacji Proponuję wentylację z rekuperacją starych budynków (podgrzewanie powietrza w przypadku wentylacji pogarsza znacznie środowisko).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Modernizacja systemów wentylacji i klimatyzacji (z wykorzystaniem rekuperacji) będzie mógł stanowić element kompleksowego projektu termomodernizacyjnego.
CELE SZCZEGÓŁOWE PRIORYTETU						
813.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Uzasadnienie realizacji Działania na rzecz efektywności energetycznej oferują wciąż niewykorzystane możliwości ograniczenia zużycia energii, złagodzenia negatywnych skutków działalności człowieka oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego	Pkt. 0. Dodać: Działania na rzecz efektywności energetycznej oferują wciąż niewykorzystane możliwości ograniczenia zużycia energii, złagodzenia negatywnych skutków działalności człowieka oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego	<i>Niewzględniona</i>	Zapisy ujęte w projekcie RPO WP odnoszą się do oczekiwanych celów Priorytetu i dotyczą m.in. poprawy efektywności energetycznej. Zaproponowane w uwadze treści pokrywają się w pewnym stopniu z istniejącymi zapisami, a ponadto nie mają charakteru celu, a raczej stanowią formę diagnozy.
814.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektywy 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Pkt 1 uzupełnić (...),, zwłaszcza wykorzystaniem usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej	<i>Niewzględniona</i>	Celem Priorytetu jest poprawa efektywności energetycznej, natomiast wskazywanie narzędzi (metod) służących realizacji tego celu w tym miejscu projektu RPO WP jest niezasadne.
815.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. za Dyrektywą 2006/32/WE oraz za Dyrektywą 2012/27/UE na pierwszym miejscu wymienia energy performance contractig EPC czyli umowy o poprawę efektywności energetycznej [tj. takiej <i>której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego</i>	Pkt 1 Poprawa efektywności energetycznej szczególnie w zabudowie mieszkaniowej i użyteczności publicznej, a także oświetlenia zewnętrznego i innych systemów elektroenergetycznych zwłaszcza dzięki <u>wykorzystaniu mechanizmu usługi energetycznej i umowy o poprawę efektywności energetycznej</u> [tj takiej <i>której przedmiotem jest realizacja i finansowanie</i>	<i>Niewzględniona</i>	Celem Priorytetu jest poprawa efektywności energetycznej, natomiast wskazywanie narzędzi (metod) służących realizacji tego celu w tym miejscu projektu RPO WP jest niezasadne.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<i>poprawie efektywności energetycznej- ustawa Art. 10 u2. pkt1].</i>	<i>przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej] (PI 4.3).</i>		
816.	<p>ECO Malbork Sp. z o.o.</p> <p>Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku</p> <p>Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie</p> <p>Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie</p> <p>ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie</p> <p>Pracodawcy Pomorza</p> <p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp.</p>	80	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukonkretnienie celu szczegółowego 2. Obszar znaczący w poprawie jakości życia, poprzez obniżenie poziomu niskiej emisji i wzrost efektywności energetycznej 3. Poprawa bezpieczeństwa życia mieszkańców 	<p>Pkt 1</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, szczególnie w zabudowie mieszkaniowej i użyteczności publicznej, systemów ciepłowniczych-grzewczych a także efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego i innych systemów elektroenergetycznych (PI 4.3).</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść Celu szczegółowego 1 zostanie częściowo zmodyfikowana.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	z o. o. w Gdańsku Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie					
817.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	80	Brak w celach poprawy efektywności przedsiębiorców wpływa istnie na ich pozycję konkurencyjną, koszty funkcjonowania, możliwości rozwoju a co za tym idzie tworzenie miejsc pracy regionie. Brak wsparcia dla projektów komercyjnych, wyklucza istotny element inwestycji efektywnościowych ograniczających pobór energii, redukujących emisję etc.	Pkt 1 Poprawa efektywności energetycznej, szczególnie w zabudowie mieszkaniowej i użyteczności publicznej a także w infrastrukturze przedsiębiorców, realizujących inwestycje w zakresie efektywności energetycznej	<i>Niezasadna</i>	Działania związane z poprawą efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach realizowane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane. Ujęty w Priorytecie 2 Przedsiębiorstwa cel szczegółowy nr 2 (PI 3.3) odwołuje się do ograniczenia zużycia zasobów (w tym oszczędności energii). W celu uniknięcia powielania wsparcia dla analogicznych działań w kilku priorytetach, nie przewiduje się współfinansowania w zakresie wskazanym w uwadze w ramach Priorytetu 10.
818.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Pkt 2 uzupełnić (...),energetycznego <u>w szczególności dzięki wykorzystaniu usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej</u> i wykorzystanie	<i>Niewzględniona</i>	Celem Priorytetu jest poprawa efektywności energetycznej, natomiast wskazywanie narzędzi (metod) służących realizacji tego celu w tym miejscu projektu RPO WP jest niezasadne.
819.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. za Dyrektywą 2006/32/WE oraz za Dyrektywa 2012/27/UE na pierwszym miejscu wymienia energy performance contractig	Pkt 2 Wzrost bezpieczeństwa energetycznego w szczególności dzięki generacji rozproszonej i maksymalne wykorzystanie potencjału poprawy efektywności energetycznej dzięki wykorzystaniu	<i>Niewzględniona</i>	Celem Priorytetu jest poprawa efektywności energetycznej, natomiast wskazywanie narzędzi (metod) służących realizacji tego celu w tym miejscu projektu RPO WP jest niezasadne.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			EPC czyli umowy o poprawę efektywności energetycznej [tj. takiej <i>której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej</i>]. Są to wzorcowe działania, o ile ekonomicznie efektywne/ opłacalne.	mechanizmu usługi energetycznej i umowy o poprawę efektywności energetycznej [tj. takiej <i>której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej</i>] oraz odnawialnych źródeł energii, (PI 4.1).		
820.	Twardowski Jan	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Pkt 4 uzupełnić (...), „postaw, wszystkich końcowych użytkowników energii, w tym mieszkańców(...)	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść Celu szczegółowego nr 4 zostanie zmodyfikowana.
821.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE Nie należy ograniczać działań zmierzających do zwiększania świadomości wpływu produkcji energii na środowisko wyłącznie do wytwarzania ciepła. Takie ograniczenie utrudniłoby kompleksowe podejście do problemu emisji gazów cieplarnianych w wyniku wytwarzania energii. Fakt, że za znaczną część emisji odpowiada wytwarzanie ciepła, nie oznacza, że nie należy zwiększać świadomości także w zakresie wpływu wytwarzania energii elektrycznej na środowisko. Priorytety Inwestycyjne 4.1 i 4.3 dotyczą także energii elektrycznej.	Pkt 4 uzupełnić (...), „postaw, wszystkich końcowych użytkowników energii, w tym mieszkańców w zakresie energetyki odnawialnej i prosumenckiej, racjonalizacji zużycia energii, a także wpływu produkcji ciepła i energii elektrycznej na środowisko”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść Celu szczegółowego nr 4 zostanie zmodyfikowana.
822.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Za Ustawą o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r., dyrektywy 2006/32/WE – po zmianie zapis obejmie też wszystkie JST- / dyrektorów szkół, szpitali, urzędów	Pkt 4 <i>Uzupełnić (...), „postaw, wszystkich odbiorców końcowych energii, w tym mieszkańców(...)</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść Celu szczegółowego nr 4 zostanie zmodyfikowana.
823.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	80	Zasadnym jest rozszerzenie kręgu oddziaływania działań informacyjnych oraz edukacyjnych.	Pkt 4 Zwiększenie świadomości oraz kształtowanie postaw wszystkich interesariuszy w zakresie energetyki odnawialnej i prosumenckiej, racjonalizacji zużycia energii, a także wpływu produkcji ciepła na Środowisko i poszanowania energii oraz	<i>Niewzględniona</i>	Zaproponowane zapisy (uszczegółowienie) zawiera się w obecnym zapisie. Zwiększenie świadomości i kształtowanie postaw jest drogą do umożliwienia i prowadzenia dialogu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				zwiększanie zdolności do realizacji dialogu społecznego, szczególnie w zakresie EE oraz energetyki, w tym OZE		
824.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektywy 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Dodać Pkt 5 <u>Stworzenie i rozwój rynku usług energetycznych jako trwałego mechanizmu zapewniającego opłacalną racjonalizację zużycia energii u wszystkich końcowych jej użytkowników (...)</u>	<i>Niewzględniona</i>	Celem RPO WP jest m.in. poprawa efektywności energetycznej, a także rozwój przedsiębiorczości. Rozwój usług energetycznych wpisuje się w ww. cele, jednak nie ma uzasadnienia imienne wskazywanie tego rodzaju usług jako jednego z Celów Priorytetu.
825.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Skorzystanie ze słownictwa o celów dyrektywy 2006/32/WE, 6) odbiorca końcowy — odbiorcę końcowego w rozumieniu art. 3 pkt 13a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne;	Dodać Pkt 5 <u>Stworzenie i rozwój rynku usług energetycznych jako trwałego systemowego mechanizmu zapewniającego wyraźną poprawę efektywności energetycznej i racjonalizację zużycia energii u wszystkich końcowych jej odbiorców (...)</u>	<i>Niewzględniona</i>	Celem RPO WP jest m.in. poprawa efektywności energetycznej, a także rozwój przedsiębiorczości. Rozwój usług energetycznych wpisuje się w ww. cele, jednak nie ma uzasadnienia imienne wskazywanie tego rodzaju usług jako jednego z Celów Priorytetu.
826.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Uznając fakt, iż największy potencjał oszczędnościowy energii jest w sektorze publicznym oraz mieszkaniowym, należy też zwrócić uwagę na spore rezerwy w tym zakresie w przypadku sektora MŚP, który charakteryzuje się dużą energochłonnością. Wsparcie projektów związanych z realizacją takich projektów jak np. systemy zarządzania energią i jej jakością, instalacje i urządzenia techniczne, służące poprawie efektywności energetycznej, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków zajmowanych przez przedsiębiorstwa, a także zmierzające ku temu zmiany procesów technologicznych przyczynią się nie tylko do realizacji takich celów, jak obniżenie emisji gazów cieplarnianych, czy kształtowanie właściwych postaw z zakresu efektywności energetycznej, ale poprzez ograniczenie kosztów produkcji zwiększą konkurencyjność ekonomiczną przedsiębiorstw, a także mogą skutkować tworzeniem i popularyzacją innowacyjnych	Dodać Pkt Zmniejszenie energochłonności sektora MŚP (PI 4.2)	<i>Niezasadna</i>	Działania związane z poprawą efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach realizowane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane. Ujęty w Priorytecie 2 Przedsiębiorstwa cel szczegółowy nr 2 (PI 3.3) odwołuje się do ograniczenia zużycia zasobów (w tym oszczędności energii). W celu uniknięcia powielania wsparcia dla analogicznych działań w kilku priorytetach, nie przewiduje się współfinansowania w zakresie wskazanym w uwadze w ramach Priorytetu 10.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			rozwiązań, wnosząc tym samym znaczący wkład we wzrost konkurencyjności całego regionu.			
WSKAŹNIKI REZULTATU						
827.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Liczba zawartych umów o poprawę efektywności energetycznej	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uszczegóławianie wskaźników w zakresie umów zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających RPO WP.
828.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. Art. 10. Ust 2 p.1	Dodać Pkt 6 <i>Liczba zawartych umów</i> której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uszczegóławianie wskaźników w zakresie umów zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających RPO WP.
DZIAŁANIE 10.1 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA						
Uzasadnienie realizacji						
829.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	COM(2006) 545 final, z dnia 19 października 2006 r. – Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału	Rozpocząć: Działania na rzecz efektywności energetycznej oferują wciąż niewykorzystane możliwości ograniczenia zużycia energii, złagodzenia negatywnych skutków działalności człowieka oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zmodyfikowana zostanie treść I akapitu, w kierunku podkreślenia niedostatecznie wykorzystywanych możliwości ograniczenia zużycia energii.
830.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Z doświadczeń Unii Europejskiej, Fundacji i za CombineES: http://www.office.fewe.pl/projekty/combin.es	Działania w zakresie efektywności energetycznej są często wykorzystywane bez wcześniejszego rozważenia możliwości współfinansowania tych działań z prywatnych środków przez stronę trzecią i skorzystania z mechanizmu umowy o uzyskanie efektu energetycznego (EPC) co zwykle znacząco wzmacnia efekty ekologiczne.	<i>Niewzględniona</i>	Propozycja uzupełnienia odnosi się do szczegółowych aspektów związanych z projektami służącymi poprawie efektywności energetycznej. Natomiast uzasadnienie realizacji podkreślać ma ogólnie problem, na którym rozwiązaniu skupia się dane działanie.
831.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Należy podkreślić zasadę opłacalności kosztowej przedsięwzięć finansowanych ze środków pomocowych za: EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 /Opłacalność inwestycji w efektywność energetyczną... , Fakt, iż rzecz jest technicznie możliwa (np. lot na	<i>Usunąć: Potencjał oszczędności ciepła jest wielokrotnie wyższy od potencjału oszczędności energii elektrycznej uzyskanej w sektorze elektroenergetycznym, dlatego szczególnej uwagi wymagają działania w tym obszarze</i> <i>Wstawić: Techniczny potencjał oszczędności ciepła jest wielokrotnie wyższy od potencjału oszczędności energii elektrycznej uzyskanej w</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść zostanie zmodyfikowana w kierunku podkreślenia potrzeby zapewnienia efektywności kosztowej podejmowanych działań.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Marsa) nie oznacza, iż należy ją wykonać w pierwszej kolejności jeśli w ogóle. Modernizację energetyczną należy wyraźnie oddzielać od RENOWACJI budynków. Obiektywną miarą jest zainteresowanie biznesowych podmiotów współfinansowaniem przynajmniej części inwestycji.	sektorze elektroenergetycznym, dlatego szczególnej uwagi wymagają działania w tym obszarze z uwzględnieniem ich efektywności kosztowej, by mogły być zastosowane na dużą skalę		
832.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Należy podkreślić zasadę opłacalności kosztowej przedsięwzięć finansowanych ze środków pomocowych za: EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 /Opłacalność inwestycji w efektywność energetyczną..., wnioski za programem CombineES: finansowanego ze środków EFRR pełna informacja na http://www.office.fewe.pl/projekty/combin es http://www.combines-ce.eu/pl-pl/stronaglowna.aspx	<i>Zamienić: Zgodnie z przepisami prawa sektor publiczny pełnić ma rolę wzorcową w zakresie działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej</i> NA: Zgodnie z przepisami prawa sektor publiczny pełnić ma rolę wzorcową w zakresie działań prowadzących do poprawy efektywności energetyczne ze szczególnym uwzględnieniem gospodarności i racjonalności.. Ograniczone środki PO środki nie powinny być bezużytecznie kierowane i wydawane na przedsięwzięcia, które mogą być łatwo realizowane przez dostawców usług energetycznych, podczas gdy inne projekty nie otrzymują wsparcia, mimo tego, że byłoby to korzystne dla środowiska naturalnego.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść zostanie zmodyfikowana w kierunku podkreślenia potrzeby zapewnienia efektywności kosztowej podejmowanych działań.
833.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	80	Za RPS Ekoefektywne Pomorze str 26 , Dyrektywa 2006/32/WE, EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 /Opłacalność inwestycji w efektywność(...) oraz http://www.combines-ce.eu/pl-pl/stronaglowna.aspx	<i>uzupełnić. „ Działanie to winno być realizowane w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony z wykorzystaniem projektów demonstracyjnych. Zapewniona wówczas winna być mierzalność i weryfikowalność osiągniętych efektów. Osiągnięcie tych celów musi być monitorowane za pomocą wskaźników wykonania.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść zostanie zmodyfikowana w kierunku podkreślenia potrzeby zapewnienia efektywności kosztowej podejmowanych działań.
834.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	80-81	Za RPS Ekoefektywne Pomorze s. 26 Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Dopisać na końcu „Działanie to winno być realizowane w sposób zrównoważony, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony z wykorzystaniem projektów demonstracyjnych. Zapewniona wówczas winna być mierzalność i weryfikowalność osiągniętych efektów.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść zostanie zmodyfikowana w kierunku podkreślenia potrzeby zapewnienia efektywności kosztowej podejmowanych działań.
Ukierunkowanie tematyczne						
835.	Twardowski Jan Związek	81	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Dodać akapit 3A Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach Ukierunkowania tematycznego wskazywane są rodzaje przedsięwzięć przewidzianych do wsparcia w ramach

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć			energetycznej powinny jasno określać relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii i poniesionymi nakładami		działania. I w tej części wskazano działania służące poprawie efektywności energetycznej, niezależnie od formuły w jakiej przedsięwzięcia będą realizowane. Kwestię zapewnienia uzasadnienia ekonomicznego podejmowanych działań podkreślono w Uzasadnieniu realizacji oraz w Preferencjach.
836.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 :Podmioty odpowiedzialne za zarządzanie programami wydatkowania środków lub projektami rozwojowymi powinny ustalać racjonalne cele i obiektywnie weryfikowalne wskaźniki ich realizacji. W przypadku inwestycji w efektywność energetyczną realizowanych w ramach polityki spójności instytucje zarządzające powinny ustanowić system odpowiednich i wymiernych wskaźników wykonania Aby ułatwić monitorowanie realizacji projektów, obejmujące np. ilość i koszt zaoszczędzonej energii oraz wkład danego projektu w osiągnięcie celów polityki w dziedzinie efektywności energetycznej - Opinia Trybunału Obrachunkowego nr 7/2011 (Dz.U.C 47 z 17.2.2012, s. 1).	<i>Dodać akapit 3A Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej powinny jasno określać relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii i poniesionymi nakładami.</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	W ramach Ukierunkowania tematycznego wskazywane są rodzaje przedsięwzięć przewidzianych do wsparcia w ramach działania. I w tej części wskazano działania służące poprawie efektywności energetycznej, niezależnie od formuły w jakiej przedsięwzięcia będą realizowane. Kwestię zapewnienia uzasadnienia ekonomicznego podejmowanych działań podkreślono w Uzasadnieniu realizacji oraz w Preferencjach.
837.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	81	Uważamy za konieczne uwzględnienie obiektów mieszczących zakłady pracy, z uwagi na znaczący ich wpływ na energochłonność.	Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej—i, mieszkalnych oraz stanowiących lokalizację zakładów pracy , w tym przedsięwzięcia termomodernizacyjne.	<i>Niezasadna</i>	Działania związane z poprawą efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach realizowane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane. Ujęty w Priorytecie 2 Przedsiębiorstwa cel szczegółowy nr 2 (PI 3.3) odwołuje się do ograniczenia zużycia zasobów (w tym oszczędności energii). W celu uniknięcia powielania wsparcia dla analogicznych działań w kilku priorytetach, nie przewiduje się współfinansowania w zakresie wskazanym w uwadze w ramach

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						Priorytetu 10.
838.	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	81	Rozszerzenie zakresu oddziaływania o przedsiębiorców- szczególnie MMŚP, działających w woj. pomorskim.	Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, oraz obiektów komercyjnych w tym przedsięwzięcia termomodernizacyjne.	<i>Niezasadna</i>	Działania związane z poprawą efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach realizowane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane. Ujęty w Priorytecie 2 Przedsiębiorstwa cel szczegółowy nr 2 (PI 3.3) odwołuje się do ograniczenia zużycia zasobów (w tym oszczędności energii). W celu uniknięcia powielania wsparcia dla analogicznych działań w kilku priorytetach, nie przewiduje się współfinansowania w zakresie wskazanym w uwadze w ramach Priorytetu 10.
839.	Politechnika Gdańska	81	Nieuzasadnione zawężenie do jednostek samorządu terytorialnego.	Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące modernizację oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych, oraz takie, które obejmą co najmniej 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Na etapie dalszych prac nad RPO ustalone zostaną ostateczne kryteria wyboru projektów na podstawie zapisów RPS w zakresie energetyki i środowiska.
840.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Brak uzasadnienia dla wprowadzania takich ograniczeń. Do wyboru projektów, które otrzymają wsparcie z funduszy UE w ramach realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej, powinny być stosowane jasne i przejrzyste kryteria, jak np. wartość redukcji emisji CO ₂ , ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej itp.	Usunięcie cytowanego fragmentu. <i>Działania służące poprawie efektywności energetycznej w zabudowie mieszkaniowej oraz oświetlenia zewnętrznej wspierane będą wyłącznie w formie ukierunkowanych terytorialnie pakietów przedsięwzięć.</i>	<i>Niewzjętna</i>	Poprawa efektywności energetycznej w zabudowie mieszkaniowej wspierana będzie prawdopodobnie wyłącznie w formie pakietów przedsięwzięć, a projekty nie będą skupiały się na pojedynczych budynkach.
841.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	zmienić w ostatnim akapicie (...), „świadomość, wszystkich końcowych użytkowników energii, w tym mieszkańców	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zmodyfikowana zostanie treść ostatniego akapitu.
842.	Fundacja na rzecz Efektywnego	81	Rozszerzenie grupy docelowej : odbiorca końcowy za Ustawą o EE z energetycznej z dnia 15IV2011r., odbiorcę końcowego w	<i>zmienić w ostatnim akapicie (...), „świadomość, wszystkich odbiorców końcowych energii, w tym mieszkańców</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zmodyfikowana zostanie treść ostatniego akapitu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Wykorzystania Energii		rozumieniu <u>art. 3 pkt 13a</u> ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne			
843.	Miasto Sopot	81	Właścicielami infrastruktury oświetlenia zewnętrznego (w Sopocie) są w części Energa, w części Gmina lub sieci należą do Energi a pozostałe elementy oświetlenia do Gminy. Rozszerzenie zapisu umożliwi budowę własnej infrastruktury oświetlenia zewnętrznego i spowoduje właściwe relacje pomiędzy właścicielem infrastruktury a operatorem. Dzięki temu możliwe będzie zbudowanie nowoczesnej infrastruktury i wygenerowanie dużych oszczędności w kosztach dostawy energii.	Rozszerzenie zapisu „Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące budowę i modernizację oświetlenia zewnętrznego....”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W ramach działań służących poprawie efektywności energetycznej modernizowane ma być istniejące oświetlenie lub budowane nowe w miejsce istniejącego małoefektywnego oświetlenia. Nie przewiduje się natomiast wsparcia budowy nowego oświetlenia w miejscach dotychczas nieobjętych zasięgiem systemu.
844.	Federacja Zielonych GAJA	81	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.	(Dodatkowy zapis): w ramach poprawy efektywności energetycznej budynku możliwe będzie także uzyskanie wsparcia, polegającego na wymianie dachu wykonanego z eternitu na nowe pokrycie dachowe, wykonane z materiału nie zawierającego azbestu wraz z wykonaniem odpowiedniej izolacji cieplnej .	<i>Nieuwzględniona</i>	Zmiana pokrycia dachu, jeżeli będzie wynikać z audytu energetycznego, będzie możliwa w ramach kompleksowego projektu termomodernizacyjnego. Działanie 10.1 nie jest natomiast ukierunkowane na rozwiązywanie problemów usuwania azbestu.
845.	Instytut Maszyn Przepływowych PAN	81	Wiele podmiotów posiada "uśpione" źródła energii dla wykorzystania w przypadku awarii. Uwolnienie tych mocy może stanowić doskonałe źródło mocy regulacyjnej w momentach maksymalnego zapotrzebowania	Proponuję dodać: "Wspierane będą działania z zakresu inteligentnych sieci zmierzające do racjonalizacji wykorzystania zasobów i źródeł energii będących w dyspozycji podmiotów lokalnych"	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z wytycznymi dot. linii demarkacyjnej wspieranie rozwoju sieci inteligentnych możliwe będzie wyłącznie z poziomu krajowego programu operacyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			na energię elektryczną.			
846.	Miasto Ustka	81	<p>Działanie 10.1 str. 81</p> <p>Zapis: „Możliwa będzie m.in. modernizacja systemów grzewczych <u>(sieci, węzłów i instalacji wewnętrznych)</u> i źródeł ciepła”,</p> <p>Oraz zapis z Działania 10.3 str. 84</p> <p>W tym celu wsparciem objęte będą inwestycje służące budowie nowych niskoemisyjnych bądź modernizacji istniejących niskosprawnych źródeł ciepła, <u>a także modernizacji bądź zwiększaniu zasięgu scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło.</u></p> <p>Przy budowie sieci scentralizowanej w ramach działania 10.3 powinna istnieć również możliwość modernizacji i wymiany węzłów i instalacji wewnętrznych określonych w działaniu 10.1.</p> <p>Realizacja projektu tylko w zakresie budowy nowej sieci przesyłowej nie da ostatecznego efektu, a wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe nie będą w stanie sfinansować 100% kosztów prac wewnątrz budynków oraz budowy nowych przyłączy.</p>		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dalszego rozważenia wymaga demarkacja pomiędzy Działaniem 10.1 i 10.3 oraz zapewnienie komplementarności pomiędzy Działaniami.
847.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo	81	Zastąpienie słowa „możliwa” słowem „wspierana” ma na celu podniesienie rangi systemów grzewczych w kontekście pozostałych inwestycji.	<p>Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, w tym przedsięwzięcia termomodernizacyjne.</p> <p>Wspierana będzie m.in. modernizacja systemów grzewczych (sieci, węzłów i instalacji wewnętrznych) i źródeł ciepła, systemów wentylacji i klimatyzacji (szczególnie z zastosowaniem rekuperacji ciepła), innych systemów elektroenergetycznych, w tym systemów zarządzania budynkiem, oświetlenia</p>	<i>Niewzględniona</i>	Zaproponowana zmiana nie zmieni dotychczasowego przekazu Ukierunkowania tematycznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie</p> <p>Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie</p> <p>ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie</p> <p>Pracodawcy Pomorza</p> <p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o.o. w Gdańsku</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej Tczew</p>			<p>wewnętrznego oraz instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach. W ramach Działania realizowane może być (w zależności od zakresu rzeczowego oraz wartości) potencjalne przedsięwzięcie strategiczne ujęte w RPS w zakresie energetyki i środowiska.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Sp. z o.o. w Tczewie					
848.	Pracodawcy Pomorza	81	Rozszerzenie zakresu oddziaływania o przedsiębiorców- szczególnie MMŚP, działających w woj. pomorskim oraz rozszerzenie wspierania przedsięwzięć termomodernizacyjnych.	<p>Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz obiektów komercyjnych w tym przedsięwzięcia termomodernizacyjne.</p> <p>Możliwe będzie m.in. docieplenie przegród budowlanych (ścian, stropów, okien) i modernizacja systemów grzewczych (sieci, węzłów i instalacji wewnętrznych) i źródeł ciepła, systemów wentylacji i klimatyzacji (szczególnie z zastosowaniem rekuperacji ciepła), innych systemów elektroenergetycznych, w tym systemów zarządzania budynkiem, oświetlenia wewnętrznego oraz instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach. W ramach Działania realizowane może być (w zależności od zakresu rzeczowego oraz wartości) potencjalne przedsięwzięcie strategiczne ujęte w RPS w zakresie energetyki i środowiska.</p> <p>Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące modernizację oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego oraz takie, które obejmą co najmniej 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie.</p> <p>Działania służące poprawie efektywności energetycznej w zabudowie mieszkaniowej oraz oświetlenia zewnętrznego wspierane będą wyłącznie w formie ukierunkowanych terytorialnie pakietów przedsięwzięć.</p> <p>Uzupełniająco, w ramach finansowania krzyżowego, przewiduje się działania informacyjno-edukacyjne, podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie oszczędności i poszanowania energii, a także efektów podejmowanej interwencji..</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	<p>Zmodyfikowane zostaną zapisy Ukierunkowania tematycznego w kierunku uszczegółowienia działań wpisujących się w projekty termomodernizacyjne.</p> <p>Działania z zakresu modernizacji energetycznej budynków należących do przedsiębiorstw wspierane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane.</p>
849.	Gmina Kolbudy	81	Ukierunkowanie tematyczne w tym działaniu skierowane jest w szczególności do jednostek samorządu terytorialnego oraz takie, które	Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące modernizację oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Na etapie dalszych prac nad RPO ustalone zostaną ostateczne kryteria wyboru projektów na podstawie zapisów

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			obejmą 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie. 25% wszystkich punktów świetlnych w systemie jest to zdecydowanie za wysoki % w stosunku do możliwości finansowych Gminy.	zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego oraz takie, które obejmą co najmniej 20% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie		RPS w zakresie energetyki i środowiska.
850.	Gmina Kobylnica	81	Określenie modernizacja nie jest jednoznaczne. Mając na uwadze zaproponowany wskaźnik tj. min. 25 % wszystkich punktów świetlnych aby projekty były kompleksowe i należy uwzględnić rozbudowę, przebudowę a w uzasadnionych przypadkach budowę nowego oświetlenia w miejsce starego. Często w ramach projektów konieczna będzie przebudowa całego oświetlenia, łącznie z położeniem linii kablowych (z uwagi na zużycie techniczne), gdyż również one generują znaczne straty.	Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące <u>budowę, rozbudowę, przebudowę</u> oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego oraz takie, które obejmą co najmniej 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W ramach działań służących poprawie efektywności energetycznej modernizowane ma być istniejące oświetlenie lub budowane nowe w miejsce istniejącego małoefektywnego oświetlenia. Nie przewiduje się natomiast wsparcia budowy nowego oświetlenia w miejscach dotychczas nieobjętych zasięgiem systemu.
Preferencje						
851.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektywy 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Cz1. Preferowane (...). Dodać 0) Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia preferowania działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej w formule usługi energetycznej wymaga dalszej dyskusji.
852.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	Za Ustawą o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r., wdrożenie dyrektywy 2006/32/WE –	<i>Cz1. Preferowane (...). Dodać 0) Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia preferowania działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej w formule usługi energetycznej wymaga dalszej dyskusji.
853.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektywy 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Cz1. (...) zmienić w 1) (...)świadomości wszystkich końcowych użytkowników energii oraz kształtowaniu (...)	<i>Uwzględniona</i>	
854.	Fundacja na rzecz Efektywnego	81	Rozszerzenie –o JST odbiorca końcowy –w rozumieniu <u>art. 3 pkt 13a</u> ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne	<i>Cz1. (...) zmienić w 1)(...)świadomości wszystkich odbiorców końcowych energii oraz kształtowaniu (...)</i>	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Wykorzystania Energii					
855.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	z doświadczeń CombineES: http://www.office.fewe.pl/projekty/combin.es	uzup.1) cz.1 Sektor publiczny pełnić ma rolę wzorcową w zakresie działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej. Otwarcie i rozwoju rynku usług energetycznych pozwoli na zwiększenie i maksymalizację zaoszczędzonej energii, nawet przy ograniczeniu wydatków publicznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia preferowania działań prowadzących do poprawy efektywności energetycznej w formule usługi energetycznej wymaga dalszej dyskusji.
856.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	Za EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 Opłacalność inwestycji w efektywność energetyczną (...) i z doświadczeń CombineES: http://www.office.fewe.pl/projekty/combin.es	uzup.1) cz.1 Po „Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną budynków”. Dopisać Przedsięwzięcia powinny zostać jasno sprecyzowane, a kryteria wyboru powinny być przejrzyste oraz powinny gwarantować udzielenie wsparcia dla opłacalnych projektów w dziedzinie efektywności energetycznej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy Działania (Uzasadnienie realizacji) zostaną uzupełnione o kwestie uzasadnienia ekonomicznego dla realizowanych projektów.
857.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Implementacja flagowych idei „efektywnościowych” Dyrektyw 2006/32/WE oraz 2012/27/UE	Cz.2 Ponadto uzup.2) (...) (całościowy) lecz jasno określające relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii i poniesionymi nań nakładami.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy Działania (Uzasadnienie realizacji) zostaną uzupełnione o kwestie uzasadnienia ekonomicznego dla realizowanych projektów.
858.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	81	Przedsięwzięcia przynoszące oszczędności energii w długiej perspektywie czasowej zapewniają realne oszczędności (niższe rachunki za energię), jednak bywają kosztowne, dlatego należy zapewnić im wsparcie finansowe, aby zwiększyć ich atrakcyjność dla inwestorów.	Cz.2 Dopisać dodatkowy punkt dotyczący preferencji w zakresie efektywności energetycznej: „zapewniające trwale oszczędności energii”.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy Działania (Uzasadnienie realizacji) zostaną uzupełnione o kwestie uzasadnienia ekonomicznego dla realizowanych projektów.
859.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 i z doświadczeń CombineES: http://www.office.fewe.pl/projekty/combin.es	<i>Cz.2 Ponadto uzup.2) (...) (całościowy) lecz jasno określające relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii i poniesionymi nań nakładami. Oszczędności powinny być mierzalne, osiągalne. Osiągnięcie tych celów musi być monitorowane za pomocą wskaźników.</i>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapisy Działania (Uzasadnienie realizacji) zostaną uzupełnione o kwestie uzasadnienia ekonomicznego dla realizowanych projektów.
860.	Twardowski Jan Związek	81	Należy skorzystać z okazji, by kompleksowo rozwiązać problemy związane z strukturą własnościową opraw oświetleniowych i	Cz.3 W zakresie dodać 0) Demonstracyjne, wprowadzające modelowe zasady świadczonych usług.	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie w ramach Działania 10.1 będą mogły uzyskać działania (niezależnie od ich modelowego/demonstracyjnego

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć		brakiem działań energooszczędnych.			charakteru) służące modernizacji oświetlenia zewnętrznego, wpisujące się w preferencje wskazane w Programie. Realizacja ww. działań uzależniona może być m.in. od zainteresowania podmiotów odpowiedzialnych za utrzymanie i modernizację infrastruktury, co oznacza, że nie zawsze rozwiązania organizacyjne dające oczekiwany efekt w jednej gminie pozwolą osiągnąć pożądany efekt także w innej gminie.
861.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	81	Zmiana ta pozwoli na modernizację oświetlenia również na dużych osiedlach, które nie są zarządzane przez jednostki samorządowe.	Wsparcie będą mogły uzyskać również projekty obejmujące modernizację oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego lub takie, które obejmą co najmniej 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Na etapie dalszych prac nad RPO ustalone zostaną ostateczne kryteria wyboru projektów na podstawie zapisów RPS w zakresie energetyki i środowiska.
862.	Federacja Zielonych GAJA	81	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.	Ponadto w zakresie poprawy efektywności energetycznej w zabudowie preferowane będą przedsięwzięcia: 2. rozwiązujące podejmowany problem w sposób kompleksowy (całościowy), (Dodatkowy zapis): w tym wspierający usuwanie wyrobów azbestowych w postaci dachów eternitowych (zgodnie z rządowym Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu)	<i>Niewzględnioma</i>	Zmiana pokrycia dachu, jeżeli będzie wynikać z audytu energetycznego, będzie możliwa w ramach kompleksowego projektu energetycznego. Działanie 10.1 nie jest jednak ukierunkowane na rozwiązywanie problemów dot. usuwania azbestu.
863.	Pracodawcy	81	Zwiększenie zdolności przedsiębiorstw do	Dodać: pkt.4 – Projekty umożliwiające aplikację	<i>Niezasadna</i>	Działania z zakresu upowszechniania

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza		utrzymania lub stworzenia przewag konkurencyjnych na rynku w obszarze bilansu kosztów konsumpcji energii i wyboru jej źródeł, w tym ograniczających emisję.	przez przedsiębiorców alternatywnych metod zaopatrzenia w energię		OZE w przedsiębiorstwach wspierane będą w ramach Działania 2.2. Inwestycje profilowane.
864.	Miasto Gdynia	81	(...) Wsparcie będą mogły uzyskać również projekt obejmujące modernizację oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne i zastosowanie systemów zarządzania energią, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego oraz takie, które obejmują co najmniej 25% wszystkich punktów świetlnych w danym systemie. Wnosimy o doprecyzowanie pojęcia systemu. Rozpatrując systemy poszczególnych gmin, zdecydowanie lepszy efekt energetyczny można uzyskać obejmując działaniami np. kilka procent punktów świetlnych w systemie dużej gminy, niż modernizując ponad 25% punktów świetlnych mniejszej gminy.	<i>Nie formułuje się zmiany zapisu – prośba o doprecyzowanie pojęcia „systemu”.</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zdefiniowanie pojęć zawartych w RPO WP nastąpi w dokumentach uszczegóławiających ww. dokument.
865.	Miasto Gdynia	81	(...) Działania służące poprawie efektywności energetycznej w zabudowie mieszkaniowej oraz oświetlenia zewnętrznego wspierane będą wyłącznie w formie ukierunkowanych terytorialnie pakietów przedsięwzięć. Wnosimy o doprecyzowanie zapisów, które w obecnym kształcie nie są jednoznaczne w zakresie umożliwienia aplikowania o dofinansowanie w trybie konkursowym spółdzielniom i wspólnotom mieszkaniowym.	<i>Nie formułuje się zmiany zapisu – prośba o doprecyzowanie pojęcia „ukierunkowanych terytorialnie pakietów przedsięwzięć”.</i>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zdefiniowanie pojęć zawartych w RPO WP nastąpi w dokumentach uszczegóławiających ww. dokument.
866.	Politechnika Gdańska	81	2) <i>realizowane z udziałem kapitału prywatnego</i> Pozyskanie finansowania prywatnego (zewnętrznego) na tego typu projekty nie powinno decydować o przyznaniu dofinansowania (preferencje). Z natury nie są to projekty partnerskie, z których korzyści odniesie inny podmiot niż beneficjent	Wykreślenie	<i>Niewzględzona</i>	Zapis wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. W przypadku braku zainteresowania podmiotów prywatnych we współrealizacji projektu, inne projekty bez udziału kapitału prywatnego będą także mogły aplikować o środki.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dlatego podmioty prywatne mogą nie być zainteresowane wspieraniem takich inicjatyw.			
867.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	81	Za POiŚ na lata 2014-2020	Zakończyć. W każdym przypadku nie wyklucza się [lub należy rozważyć] zastosowania różnych form partnerstwa publiczno-prywatnego, przy realizacji takich projektów biorąc pod uwagę inne dostępne mechanizmy wsparcia tego sektora.	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencja zawarta w projekcie RPO WP dot. udziału kapitału prywatnego wpisuje się w możliwość zastosowania formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.
Grupy docelowe						
868.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego "Motława" Sp. z o.o.	82	TBS nie jest wspólnotą ani spółdzielnią, przy katalogu zamkniętym zapis może wykluczać TBS jako grupę docelową	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Uwzględniona</i>	
869.	Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	82	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.1.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Uwzględniona</i>	
870.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w	82	-	Użytkownicy korzystający ze wspartej infrastruktury, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy , jednostki samorządu terytorialnego.	<i>Nieuwzględniona</i>	Przedsiębiorcy znajdują się w katalogu beneficjentów. Ponadto w wykazie grup docelowych wskazano „użytkowników korzystających ze wspartej infrastruktury”, co może także obejmować przedsiębiorców.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Kościerzynie ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie Pracodawcy Pomorza Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o. o. w Gdańsku Zakład Energetyki Ciepłej STAR- PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie					
871.	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	82	Rozszerzenie zakresu oddziaływania o przedsiębiorców- szczególnie MMŚP, działających w woj. pomorskim.	Dodać: przedsiębiorcy.	<i>Nieumzględniona</i>	Przedsiębiorcy znajdują się w katalogu beneficjentów. Ponadto w wykazie grup docelowych wskazano „użytkowników korzystających ze wspartej infrastruktury”, co może także obejmować przedsiębiorców.
Beneficjenci						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
872.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	82	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Działania służące poprawie efektywności energetycznej realizowane przez przedsiębiorstwa wspierane będą w Działaniu 2.2. Inwestycje profilowane. Do rozważenia rozszerzenie katalogu (w miarę potrzeby) w ww. Działaniu. Obecne zapisy w Działaniu 10.1 nie wykluczają z beneficjentów przedsiębiorstw społecznych. Do rozważenia poszerzenie i uszczegółowienie dotychczasowych zapisów.
873.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	82	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.1.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Wykaz Grup docelowych zostanie uzupełniony o towarzystwo budownictwa społecznego.
874.	Federacja Zielonych GAJA	82	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych	Dodatkowy zapis): Użytkownicy wyrobów azbestowych w postaci dachów eternitowych – spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, prywatni właściciele nieruchomości.	<i>Niewzględniona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			warunków.			
875.	Gmina Kartuzy	82	Ze względu na specyfikę działania proponowane jest rozszerzenie katalogu beneficjentów o spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje finansowe, spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe.	<i>Niewzględzona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.
876.	Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Morena”	82	W przeciwieństwie do innych przedsiębiorstw, głównym celem działalności spółdzielni mieszkaniowych nie jest osiągnięcie zysku, ale utrzymanie w jak najlepszym stanie budynków, budowli, ulic, chodników, terenów zielonych, placów zabaw itp. znajdujących się w ich zasobach. Spółdzielnie mieszkaniowe prowadzą działalność związaną z kompleksowym zarządzaniem nieruchomościami mieszkalnymi stanowiącymi często całe dzielnice w ramach miasta. Ponadto często prowadzą również na własny koszt działalność kulturalną, oświatową, społeczną, wychowawczą, sportową i rekreacyjną, uzupełniając w tym zakresie zadania organów samorządowych. Z tego powodu spółdzielnie mieszkaniowe stanowią specyficzny rodzaj podmiotów gospodarczych, które ze względu na działanie na rzecz i dobro mieszkańców miasta oraz jego infrastruktury, powinny zostać wyodrębnione z innych podmiotów.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje finansowe, spółdzielnie mieszkaniowe.	<i>Niewzględzona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.
877.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	82	Uważamy za konieczne uwzględnienie wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, z uwagi na znaczący wpływ tej grupy podmiotów na energochłonność.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje finansowe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.	<i>Niewzględzona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
878.	<p>ECO Malbork Sp. z o.o.</p> <p>Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku</p> <p>Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie</p> <p>Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie</p> <p>ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie</p> <p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o. o. w Gdańsku</p> <p>Zakład Energetyki</p>	82	Wśród beneficjentów pominięto podmioty wskazane w grupach docelowych.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe , instytucje finansowe.	<i>Niewzględzona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie					
879.	Pracodawcy Pomorza	82	Wśród beneficjentów pominięto podmioty wskazane w grupach docelowych. Rozszerzenie zakresu oddziaływania o izby gospodarcze, związki pracodawców, organizacje samorządu gospodarczego,.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe , instytucje finansowe, izby gospodarcze, związki pracodawców, organizacje samorządu gospodarczego.	<i>Niewzględnioma</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych. Do rozważenia rozszerzenie katalogu o izby gospodarcze i in.
880.	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	82	Dopełnienie grup beneficjentów o organizacje otoczenia biznesu + wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.	Dodać: izby gospodarcze, związki pracodawców oraz organizacje samorządu gospodarczego, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.	<i>Niewzględnioma</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych. Do rozważenia rozszerzenie katalogu o izby gospodarcze i in.
881.	Miasto Gdynia (Komisja Strategii i Polityki Gospodarczej Rady)	82	Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe są ważnym podmiotem rynku usług mieszkaniowych i nie powinny zostać pomijane w kontekście zagadnień efektywności energetycznej.	PROPONUJE SIĘ DODAC [PO SŁOWACH „instytucje finansowe”]: Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.	<i>Niewzględnioma</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.
882.	Miasto Gdynia	82	Wnosimy o uzupełnienie grona potencjalnych Beneficjentów o spółdzielnie i	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek	<i>Niewzględnioma</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wspólnoty mieszkaniowe.	samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe , instytucje finansowe.		zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.
883.	Politechnika Gdańska	82	Szkoły wyższe powinny zostać uwzględnione w zagadnieniach związanych efektywnością energetyczną.	szkoły wyższe	<i>Niezasadna</i>	Szkoły wyższe wpisują się w obecny katalog Beneficjentów – cyt. „jednostki naukowe, instytucje edukacyjne”.
884.	Gdański Uniwersytet Medyczny	82	Być może pominięcie uczelni wynika z nieprecyzyjnej definicji – instytucje edukacyjne.	szkoły wyższe	<i>Niezasadna</i>	Szkoły wyższe wpisują się w obecny katalog Beneficjentów – cyt. „jednostki naukowe, instytucje edukacyjne”.
885.	Ministerstwo Środowiska	82	Uwaga uzupełniająca, w celu zachowania spójności dokumentu. Zgodnie z ukierunkowaniem tematycznym, wsparcie uzyskać będą mogły wspólnoty mieszkaniowe na kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczna budynków.	<u>Proponuje się dodać do Beneficjentów – „Wspólnoty mieszkaniowe”</u>	<i>Nieuwzględniona</i>	Wskazany katalog podmiotów odpowiada, choć nie wprost, obecnym zapisom dotyczącym Grupy docelowej. Na obecnym etapie prac nie przewiduje się bezpośredniego wspierania pojedynczych budynków należących do wspólnot mieszkaniowych.
DZIAŁANIE 10.2 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII						
886.	Marchlewicz Przemysław	82	Zapisy działania wskazują na wrzucenie do jednego worka: instalacji oze elektrycznych, instalacji oze kogeneracyjnych, przebudowa i budowa dystrybucyjnej sieci elektroenergetycznej umożliwiających przyłączenie źródeł OZE, pomp ciepła itp.. Dodatkowo preferowane będą projekty w ramach terytorialnie ukierunkowanych pakietów przedsięwzięć. Szeroka grupa beneficjentów (jst, inne jednostki sektora finansów, instytucje finansowe, przedsiębiorcy itp.) właściwie wyklucza dostęp do środków dla małych przemysłowych instalacji OZE o mocy kilku MW realizowanych przez przedsiębiorców. W obecnym kształcie zapisy preferują duże przedsięwzięcia infrastrukturalne oraz programy integracyjne, w ramach których	Aby zagwarantować dostęp do środków dla przedsiębiorców realizujących małe instalacje przemysłowe proponuje się przesunąć część środków z działania 10.2 do 2.2 „Inwestycje profilowane” i utworzenie podziałania w zakresie instalacji OZE przeznaczonego dla niewielkich przemysłowych jednostek wytwórczych o mocy do 2 MW (?). Na zasadność takiego rozwiązania wskazuje samo uzasadnienie działania 2.2, gdzie zostało wskazane iż największe potencjał rozwojowy w województwie wskazuje m.in. branża energetyczna.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Obecny zapis dopuszcza realizację OZE przez przedsiębiorców (jako projekt biznesowy) w ramach Dz. 10.2., natomiast Działanie 2.2. Inwestycje profilowane wspierać będzie wykorzystywanie OZE na potrzeby własne przedsiębiorstw.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>budowane będą masowo mikro instalacje u indywidualnych mieszkańców województwa. Z drugiej strony wszystkie małe instalacje przemysłowe o mocy kilku MW są budowane tylko i wyłącznie ze środków prywatnych. Instalacje te charakteryzują się stosunkowo najmniejszym negatywnym oddziaływaniem na środowisko oraz małym negatywnym oddziaływaniem na sieć elektroenergetyczną. Dodatkowo ilość energii wytwarzana przez takie instalacje jest już znacząca w skali lokalnej. Rozproszony charakter takich źródeł gwarantuje również zapewnienie priorytetu bezpieczeństwa energetycznego województwa. W związku z powyższym RPO powinno zagwarantować pewną pulę środków przeznaczoną na wsparcie tego typu inwestycji.</p>			
Uzasadnienie realizacji						
887.	Ministerstwo Środowiska	82	<p>Należy stosować bardziej klarowne sformułowania. Z tekstu trudno wywnioskować czy chodzi o to, że „odpady ze składowisk” są źródłem biogazu na składowisku odpadów, czy też są wydobyte ze składowiska i następnie spalone, lub czy odpady te nie mają w ogóle trafić na składowisko i zostać przetworzone termicznie z odzyskiem energii. Każda z powyższych możliwości niesie ze sobą inne konsekwencje dla środowiska.</p>	<p>Należy doprecyzować co oznaczają wymienione pojęcia takie jak: „odpady ze składowisk” poprzez określenie w jaki sposób odpady te mają być wykorzystywane dla zaspokojenie zapotrzebowania w energię elektryczną.</p>	<i>Nieuwzględniona</i>	<p>Wskazana treść oraz przytoczone wartości w części diagnostycznej działania (w uzasadnieniu realizacji) wynikają z opracowania pn. „Zasoby biomasy w województwie pomorskim, uwarunkowania przestrzenne i kierunki ich wykorzystania do produkcji energii elektrycznej i ciepła. Poradnik dla organów samorządu lokalnego.” Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Słupsku, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku Słupsk – Gdańsk, lipiec 2010 r. W komentowanym fragmencie uwzględniono zarówno energię z termicznego przetwarzania odpadów i zasobów biogazu ze składowisk.</p>
Ukierunkowanie tematyczne						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
888.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	83	Niezbędnym warunkiem wzrostu poziomu wykorzystywania OZE jest budowa urządzeń i instalacji służących do jej magazynowania	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej jak również przedsięwzięcia polegające na magazynowaniu tej energii.	<i>Nieumzględniona</i>	Magazynowanie energii, jako działania innowacyjne w branży energetycznej wspierane będą generalnie w ramach Priorytetu 1. Nie przewiduje się wspierania w ramach RPO WP (w Priorytecie 10. Energia) budowy elektrowni szczytowo-pompowych.
889.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	83	Niezbędnym warunkiem wzrostu poziomu wykorzystywania OZE jest rozwój sieci inteligentnych, łączących generacją rozproszoną	Ponadto przewiduje się wsparcie budowy i/lub modernizacji dystrybucyjnej sieci elektroenergetycznej oraz sieci inteligentnych , umożliwiających przyłączanie do nich źródeł produkujących energię z OZE.	<i>Nieumzględniona</i>	Wsparcie rozwoju sieci inteligentnych, zgodnie z wytycznymi dot. linii demarkacyjnej będzie możliwe wyłącznie z poziomu krajowego programu operacyjnego.
890.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	83	Projekty realizowane przez operatorów energetycznych (w tym m.in. modernizacja sieci dystrybucyjnych) powinny być wspierane tylko wówczas, gdy w bezpośredni sposób warunkują realizację projektów z zakresu OZE. W innym przypadku, każdy wniosek o dofinansowanie modernizacji infrastruktury sieciowej, będącej w posiadaniu operatora mógłby być motywowany „potrzebą umożliwienia w przyszłości przyłączenia nowych mocy OZE”.	Ponadto przewiduje się wsparcie budowy i/lub modernizacji dystrybucyjnej sieci elektroenergetycznej, umożliwiającej w przypadku, gdy jest to niezbędne dla przyłączenia do niej źródeł produkujących energię z OZE.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia ustalenia kryteriów identyfikacji działań inwestycyjnych na sieci elektroenergetycznej niezbędnych dla rozwoju OZE w regionie wymaga dalszych analiz.
891.	Miasto Gdynia	83	Biogaz może być wykorzystany do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła jak i może być oczyszczony do standardu metanu, a następnie wykorzystany jako paliwo do silników gazowych w transporcie kołowym. Oczyszczony biogaz może być wtłaczany do istniejącej infrastruktury gazowej i przesyłany na znaczne odległości. Powyższe rozwiązanie jest z powodzeniem stosowane w Szwecji, gdzie od 50% do 100% komunikacji publicznej jest zasilanych biogazem, z biogazowi rolniczych. Należy zaznaczyć, że państwo szwedzkie nie stosuje żadnych form dotacji dla takich inwestycji – produkowany biogaz jest wolny od podatku zgodnie z decyzją KE. Natomiast poferment	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej oraz jako paliwa transportowego , przy czym interwencja w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będzie wyłącznie modernizacji istniejących obiektów	<i>Nieumzględniona</i>	W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje się wspierania wykorzystywania biopaliw. Natomiast w ramach Działania 9.1 Transport miejski wspierany ma być rozwój rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			jest wykorzystywany, jako nawóz mineralny.			
892.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej sp. z o.o. w Gdyni	83	Biogaz może być wykorzystany do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła jak i może być oczyszczony do standardu metanu, a następnie wykorzystany jako paliwo do silników gazowych w transporcie kołowym. Oczyszczony biogaz może być wtłaczany do istniejącej infrastruktury gazowej i przesyłany na znaczne odległości. Powyższe rozwiązanie jest z powodzeniem stosowane w Szwecji, gdzie od 50% do 100% komunikacji publicznej jest zasilanych biogazem, z biogazowi rolniczych. PKM w Gdyni posiada obecnie 16szt. autobusów zasilanych CNG, które mogą być zasilane biogazem. W okresie najbliższych 2 lat liczba tych autobusów wzrośnie do 41 szt. Tak liczna flota autobusów uzasadnia potrzebę rozwoju technologii pozyskiwania biogazu, tym bardziej, że na to paliwo nie ma podatku akcyzowego.	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej oraz jako paliwa transportowego , przy czym interwencja w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będzie wyłącznie modernizacji istniejących obiektów	<i>Niewzględniona</i>	W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje się wspierania wykorzystywania biopaliw. Natomiast w ramach Działania 9.1 Transport miejski wspierany ma być rozwój rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym.
893.	EDF Wybrzeże S.A.	83		Po zdaniu: W zakresie systemów ogrzewania opartych na pompach ciepła wspierane będą przede wszystkim systemy, niewykorzystujące dodatkowych instalacji kolektorów słonecznych, wyklucza się także wsparcie systemów zasilających niskotemperaturowe instalacje grzewcze, zlokalizowane w obiektach przyłączonych do lokalnej sieci ciepłowniczej. Proponujemy dodać zdanie: Podobnie nie będą wspierane dodatkowe instalacje kolektorów słonecznych, zlokalizowane w obiektach przyłączonych do lokalnej sieci ciepłowniczej.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Wykaz preferencji wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. Rozważenia wymaga rozszerzenie dotychczasowych zapisów.
894.	Instytut Maszyn Przepływowych PAN	83	Biogaz może być wykorzystany do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła. W przypadku braku zapotrzebowania na ciepło może być wykorzystany (po uprzednim oczyszczeniu i wzbogaceniu) jako paliwo dla celów transportowych.	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej oraz jako paliwa transportowego , przy czym interwencja w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będzie wyłącznie	<i>Niewzględniona</i>	W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje się wspierania wykorzystywania biopaliw. Natomiast w ramach Działania 9.1 Transport miejski wspierany ma być rozwój rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			Oczyszczony biogaz (biometan) może być wtłaczany do istniejącej infrastruktury gazowej i przesyłany na znaczne odległości. Powyższe rozwiązanie jest z powodzeniem stosowane w Szwecji, gdzie od 50% do 100% komunikacji publicznej jest zasilanych biogazem, z biogazowi rolniczych.	modernizacji istniejących obiektów... W zakresie produkcji i wykorzystania biogazu oraz jego dystrybucji wspierane będą przede wszystkim instalacje, w których unieszkodliwia się odpady organiczne z produkcji rolno-spożywczej oraz odpady komunalne , wykorzystuje się nadwyżki ...		Wykaz preferencji wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. Rozważenia wymaga rozszerzenie dotychczasowych zapisów.
895.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	83	Ograniczenie kwestii związanych z interwencją w zakresie energetyki wodnej wyłącznie do modernizacji istniejących obiektów jest całkowicie niezasadne i nie pozwala wykorzystać hydroenergetycznego potencjału technicznego dostępnego na Pomorzu. Takie projekty mogą być doskonałym przykładem realizacji przedsięwzięć w formule PPP oraz są całkowicie zgodne z RDW (Ramowa Dyrektywa Wodna), celami UE 2020 itd. Ograniczenie to byłoby sprzeczne z Działaniem 11.1. Ograniczanie zagrożeń naturalnych, gdzie zaleca się m.in. budowę małej retencji przez piętrzenia. Zgodnie z celami RDW, która jasno nakazuje wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego nowopowstałego piętrzenia wodnego jeśli to tylko jest technicznie możliwe.	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej.	<i>Niewzględzona</i>	Wspieranie rozwoju wyłącznie modernizacji elektrowni wodnych wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. Dokumenty sporządzane na poziomie regionu wskazują na brak możliwości wykorzystania potencjału energii wody, szczególnie ze względu na ograniczenia środowiskowe. Doświadczenia obecnej perspektywy wskazują na brak zainteresowania budową nowych źródeł tego typu. Natomiast elektrownie wodne o większych mocach wspierane będą wyłącznie z poziomu programu krajowego.
896.	Firma ConVoco – Consulting for Sustainable Development Sp. z o.o. Fundacja SPEKTRUM CWWM	83	Biogaz może być oczyszczony do jakości gazu ziemnego i wykorzystany jako paliwo (biometan, czyli uzdatniony biogaz) do silników gazowych w transporcie kołowym. W kontekście miejskim istnieje kilka możliwych źródeł pozyskiwania biogazu, na przykład ze stałych odpadów biologicznych, odpadów z przemysłu spożywczego, zieleni miejskiej czy z osadów ściekowych. Biometan może być wtłaczany do istniejącej sieci gazowej i przesyłany w jej ramach na znaczne odległości. Może być również transportowany w cysternach w formie	Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zrównoważonym wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej (wiatru, słońca, wody, biomasy, biogazu) w celu produkcji paliwa transportowego bądź energii elektrycznej i/lub—ciepłej, przy czym interwencja w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będzie wyłącznie modernizacji istniejących obiektów.	<i>Niewzględzona</i>	W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje się wspierania wykorzystywania biopaliw. Natomiast w ramach Działania 9.1 Transport miejski wspierany ma być rozwój rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>gazowej bądź skroplony. Powyższe rozwiązania są od lat z powodzeniem stosowane w Szwecji, gdzie od 50% do 100% komunikacji publicznej (w zależności od miasta) jest zasilanych biogazem. Należy zaznaczyć, że państwo szwedzkie nie stosuje żadnych form dotacji dla takich inwestycji – produkowany biogaz jest wolny od podatku zgodnie z decyzją KE. Natomiast poferment jest wykorzystywany, jako nawóz mineralny.</p> <p>1. Propozycja nadania preferencji wykorzystania biogazu do celów transportowych wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczonych możliwości dywersyfikacji energii w transporcie w stosunku do możliwości dywersyfikacji w sektorze ciepłownictwa oraz energii elektrycznej; - celu osiągnięcia minimum 10% dywersyfikacji w transporcie do roku 2020 nałożonego przez dyrektywę RED o promocji energii ze źródeł odnawialnych (dyrektywa 2009/28/EC), która wskazuje jako priorytet dywersyfikację źródeł energii w sektorze transportu, jak również wykorzystanie odpadów do produkcji paliw na wszystkie kraje członkowskie (w zakresie dywersyfikacji energii cieplnej i elektrycznej dyrektywa nie zakładała odgórnie minimum – każdy kraj określał je sam); - innowacyjności tego rozwiązania w skali krajowej oraz w skali regionu Europy Środkowej i Wschodniej. <p>1. Propozycja nadania preferencji wykorzystania odpadów do produkcji energii odnawialnej wynika z następujących przesłanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od lat w Europie i na Świecie zwraca się uwagę i bije na alarm, że nie każdy sposób produkcji energii odnawialnej jest 			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>rozwiązaniem zrównoważonym. Na przykład produkcja biokomponentów czy inne energetyczne uprawy rolnicze typowo powodują zaburzenie biodywersyfikacji – tworzą się monokultury w uprawach rolniczych (drastyczne sytuacje tego typu np. w Niemczech).</p> <p>- produkcja energii odnawialnej może prowadzić do sytuacji nieracjonalnych, na przykład używania drewna do produkcji zielonej energii powoduje niepotrzebne ograniczenie dostępności tego surowca dla przemysłu meblarskiego czy budowlanego. Jednocześnie ogromne ilości odpadów szczególnie w aglomeracjach miejskich nie tylko marnują się, ale stanowią problem i generują niepotrzebne koszty utylizacji. Należy wspierać rozwiązania minimalizujące ilości odpadów biologicznych trafiające do zakładów utylizacji odpadów, oraz maksymalizujące ich wykorzystanie do produkcji energii.</p> <p>- Jest to również podejście zgodne z założeniami szeregu dyrektyw unijnych, m.in. dyrektywy o odpadach (Waste Directive) oraz kluczowej w kwestii energii odnawialnych dyrektywy RED o promocji energii ze źródeł odnawialnych (dyrektywa 2009/28/EC), zakłada podwójne naliczanie paliw produkowanych z odpadów do osiągnięcia celów dywersyfikacji energii. Aktualnie rozważa się <i>poczwórne</i> naliczanie (quadruple accounting) dla biopaliw niewymagających użytkowania ziemi. Takim paliwem jest biometan wytworzony z odpadów biologicznych.</p> <p>3. Propozycja szczególnej promocji podejścia systemowego wynika z następujących przesłanek:</p> <p>- jednym z dominujących kierunków</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>myślenia na następny okres programowania jest integracja systemowa; tworzenie synergii pomiędzy różnymi procesami; integracja szeregu innowacji w jednym przedsięwzięciu; optymalizacja wykorzystania zasobów i tworzenie w tym celu rozwiązań krossektorowych.</p> <p>- jest to również racjonalne podejście i krok konieczny do wykonania na drodze do zrównoważonego rozwoju. Takie podejście daje lepsze efekty zarówno środowiskowe jak i ekonomiczne niż dotacje punktowe, np. tylko na instalację danego źródła energii. Wdrożenie tego podejścia może wymagać tworzenia powiązań kooperacyjnych, co może wiązać się z dodatkowym wy lokalnej wielu po</p> <p>Istnieje szereg przykładów w tym zakresie w kontekście gmin i regionów (m.in. w Danii, Szwecji, Niemczech, Szwajcarii i innych krajach).</p>			
897.	Ministerstwo Środowiska	83	Unieszkodliwianie odpadów jest najniższej położone w hierarchii sposobów postępowania z odpadami. Zgodnie z dyrektywą ramową o odpadach należy przesuwać się w górę tej hierarchii.	Należy zamienić na: „W zakresie produkcji i wykorzystania biogazu oraz jego dystrybucji wspierane będą przede wszystkim instalacje, w których poddaje się recyklingowi odpady organiczne z produkcji rolno-spożywczej, wykorzystuje nadwyżki surowców organicznych oraz takie, w których następuje zagospodarowanie pofermentu, w tym do produkcji nawozów.”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Obecne zapisy zostaną zmodyfikowane.
898.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	83	MEW realizują również wiele dodatkowych funkcji <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie MEW jako kompleksowego rozwiązania przeciwdziałającego zmianom klimatu: łagodzenie ekstremów (susze, powodzie); • ochrona przeciwpowodziowa; • rozwój małej retencji; • poprawa zaopatrzenia w wodę; • poprawa warunków wód gruntowych; • poprawa warunków ekohydrologicznych 	- dopisać budowę Małych Elektrowni Wodnych	<i>Niewzględniona</i>	Wspieranie rozwoju wyłącznie modernizacji elektrowni wodnych wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. Dokumenty sporządzane na poziomie regionu wskazują na brak możliwości wykorzystania potencjału energii wody, szczególnie ze względu na ograniczenia środowiskowe. Doświadczenia obecnej perspektywy wskazują na brak zainteresowania budową nowych źródeł tego typu.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<ul style="list-style-type: none"> i jakości wód; • rozwój generacji rozproszonej; • produkcja czystej energii – OZE; • zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionów; • budowa nowych przepraw przez rzeki; • zmniejszenie kosztów utrzymania rzek; • wykorzystanie lokalnych zasobów. 			Natomiast elektrownie wodne o większych mocach wspierane będą wyłącznie z poziomu programu krajowego.
Preferencje						
899.	Politechnika Gdańska	83	<p>5) <i>realizowane z udziałem kapitału prywatnego</i></p> <p>Pozyskanie finansowania prywatnego (zewnątrznego) na tego typu projekty nie powinno decydować o przyznaniu dofinansowania (preferencje). Z natury nie są to projekty partnerskie, z których korzyści odniesie inny podmiot niż beneficjent dlatego podmioty prywatne mogą nie być zainteresowane wspieraniem takich inicjatyw.</p>	Wykreślenie	<i>Niewzględzona</i>	Zapis wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. W przypadku braku zainteresowania podmiotów prywatnych we współrealizacji projektu, inne projekty bez udziału kapitału prywatnego będą także mogły aplikować o środki.
900.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	83	Ujęcie w RPO wdrożonego po raz pierwszy w Polsce - na Pomorzu modelu partycypacji społecznej.	6) będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej, Dodać: jako efektów realizacji procesów dialogu społecznego w regionie	<i>Niewzględzona</i>	Zapewnienie trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej wynikać może, choć nie musi z prowadzonego dialogu społecznego.
901.	Black Pearls Sp. z o.o.	83	Wsparcie, szczególnie finansowe, w tym zakresie pozwoli zmieniać nastawienie lokalnych społeczności do odnawialnych źródeł energii zwiększając ich świadomość w tym zakresie a także generując realne korzyści dla mieszkańców. Działania te zwiększą popularność i popyt na rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii, które mogą być implementowane w istniejących już obiektach.	(dodatkowy punkt) 8) angażujące wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie i stowarzyszenia lokatorskie w obniżanie kosztów energii zamieszkiwanych nieruchomości poprzez implementację odnawialnych źródeł energii	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Działania polegające na wykorzystaniu OZE w budynkach mieszkalnych będzie wspierane jako elementy kompleksowych projektów termomodernizacyjnych w ramach Działania 10.1.
902.	Firma ConVoco – Consulting for Sustainable Development	83	Uzasadnienie przy uwadze w ramach ukierunkowaniu tematycznym.	Zgodnie z założeniem dyrektywy 2009/28/EC o promocji energii ze źródeł odnawialnych preferowane będą: 1. rozwiązania polegające na wykorzystaniu odpadów do produkcji energii odnawialnej; oraz	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W ramach Działania 10.2 podkreślona zostanie preferencja dla działań innowacyjnych, stanowiących element tzw. wyspy energetycznej. W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Sp. z o.o. Fundacja SPEKTRUM CWWM			2. rozwiązania mające na celu produkcję paliwa transportowego ; oraz 3. układy systemowe, tworzące synergie pomiędzy różnymi procesami i powodujące maksymalizację korzyści w całym systemie na poziomie danej gminy lub zespołu gmin.		się wspierania wykorzystania biopaliw. Natomiast w ramach Działania 9.1 Transport miejski wspierany ma być rozwój rozwiązań niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym. Ponadto komercyjny rozwój infrastruktury związanej z produkcją i dystrybucją paliw wspierany może być w ramach Priorytetu 2 Przedsiębiorstwa. Wykaz preferencji wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. Rozważenia wymaga rozszerzenie dotychczasowych zapisów.
Grupy docelowe						
903.	Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	84	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.2.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Uwzględniona</i>	
Beneficjenci						
904.	Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku	84	Sugerowana zmiana umożliwia włączenie do działań jednostek sektora finansów publicznych nie posiadających osobowości prawnej	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki sektora finansów , organizacje pozarządowe, jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, przedsiębiorcy, instytucje finansowe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Modyfikacja zapisów dotyczących katalogu beneficjentów zostanie rozważona w trakcie dalszych prac nad RPO.
905.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	84	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Modyfikacja zapisów dotyczących katalogu beneficjentów zostanie rozważona w trakcie dalszych prac nad RPO.
906.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	84	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.2.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Katalog podmiotów zaliczonych do Grup docelowych zostanie uzupełniony o towarzystwa budownictwa społecznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
907.	Akademia Pomorska w Słupsku	84	Zasadne jest uszczegółowienie definicji instytucji edukacyjnej i wpisanie uczelni wyższych (zaakcentowanie) jako beneficjentów. Uczelnie wyższe posiadają wyspecjalizowaną kadre naukowo – dydaktyczną w zakresie odnawialnych źródeł energii i energetyki.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, (...), instytucje edukacyjne (w tym uczelnie wyższe), (...).	<i>Niezasadna</i>	Szkoły wyższe wpisują się w obecny katalog Beneficjentów – cyt. „jednostki naukowe, instytucje edukacyjne”.
Wskaźniki produktu						
908.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	84	Niezbędnym warunkiem wzrostu poziomu wykorzystywania OZE jest budowa urządzeń i instalacji służących do jej magazynowania	1. Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych jednostek wytwarzania oraz magazynowania energii elektryczną z OZE (szt)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W chwili obecnej działania służące magazynowaniu energii będą mogły uzyskać wsparcie w ramach Priorytetu 1. Nie przewiduje się wspierania tego rodzaju działań w ramach Priorytetu 10. Ewentualne uszczegółowienie wskaźników w zaproponowanym zakresie zostanie rozważona na dalszym etapie prac.
909.	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej	84	Niezbędnym warunkiem wzrostu poziomu wykorzystywania OZE jest rozwój sieci inteligentnych, łączących generacją rozproszoną	3. Długość wybudowanej/ zmodernizowanej inteligentnej sieci elektroenergetycznej (km)	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z wytycznymi dot. linii demarkacyjnej na poziomie RPO WP nie przewiduje się wsparcia dla rozwoju sieci inteligentnych. Z tego względu nie ma uzasadnienia uzupełnienie katalogu wskaźników w tym zakresie.
DZIAŁANIE 10.3 REDUKCJA EMISJI						
Uzasadnienie realizacji						
910.	Ministerstwo Środowiska	84	Zgodnie z definicją tzw. niskiej emisji – oznacza ona emisję zanieczyszczeń pochodzących z sektora bytowo-komunalnego oraz sektora transportu.	<u>W akapicie 1, proponujemy nadanie nowego brzmienia ostatniego zdania:</u> „Źródłami emisji ... lokalnych kotłowniach węglowych (sektor bytowo-komunalny) i transport – tzw. niska emisja.”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Treść Uzasadnienia realizacji zostanie zmodyfikowana.
911.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	84	Implementacja flagowych idei Dyrektywy 2006/32/WE oraz Dyrektywy 2012/27/UE	2 Akapit uzupełnić: Działanie to winno być realizowane w sposób zrównoważony, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony z wykorzystaniem projektów demonstracyjnych. Zapewniona wówczas winna być mierzalność i weryfikowalność osiągniętych efektów.	<i>Nieuwzględniona</i>	Konieczność zapewnienia efektywności podejmowanych działań oraz preferowanie przedsięwzięć o najlepszym stosunku efektu środowiskowego do nakładów finansowych wynika z Preferencji.
912.	Fundacja na rzecz	84	Zasady za dyrektywą 2006/32/WE i sensem uwag EUROPEJSKI TRYBUNAŁ	2 Akapit uzupełnić: Działanie to winno być realizowane w sposób zrównoważony, w sposób	<i>Nieuwzględniona</i>	Konieczność zapewnienia efektywności podejmowanych działań oraz

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Efektywnego Wykorzystania Energii		OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 Opłacalność inwestycji w efektywność energetyczną (...) (per analogiam)	<i>technicznie i ekonomicznie uzasadniony z wykorzystaniem projektów demonstracyjnych. Potwierdzenie osiągniętego efektu powinien być mierzalny i weryfikowalny.</i>		preferowanie przedsięwzięć o najlepszym stosunku efektu środowiskowego do nakładów finansowych wynika z Preferencji.
913.	EDF Wybrzeże S.A.	84		<p>Zdanie: W systemach ciepłowniczych małych i średnich miast rzadko stosuje się kogenerację, a wsparcie dla konwersji węglowych źródeł ciepła na źródła wykorzystujące niskoemisyjne paliwo (gaz ziemny) lub na OZE jest niewystarczające.</p> <p>Proponujemy zamienić na zdanie: W systemach ciepłowniczych małych i średnich miast rzadko stosuje się kogenerację, a wsparcie dla konwersji węglowych źródeł ciepła na źródła wykorzystujące niskoemisyjne paliwo (gaz ziemny), OZE oraz wysokosprawną kogenerację jest niewystarczające.</p>	Uwzględniona	
Ukierunkowanie tematyczne						
914.	Polska Spółka Gazownictwa sp z o.o. Oddział w Gdańsku	84	<p>1. Budowa sieci dystrybucyjnych gazu ziemnego umożliwi przyłączenie odbiorców do sieci gazowej, co przyczyni się do zastąpienia niskosprawnych urządzeń zasilanych węglem wysokosprawnymi urządzeniami gazowymi oraz spowoduje ograniczenie tzw. „niskiej emisji” i przyspieszy rozwój gospodarczy regionu.</p> <p>2. Budowa sieci dystrybucyjnych gazu ziemnego doprowadzających gaz do kotłowni miejskich spowoduje konwersję wysokoemisyjnych i nieefektywnych źródeł na niskoemisyjne, wysokosprawne urządzenia.</p>	<p>dodać zapis: <i>„Jednocześnie wspierane będą inwestycje polegające na budowie i modernizacji dystrybucyjnych sieci gazowych umożliwiające budowę wysokosprawnych, bądź modernizację wysokoemisyjnych źródeł ciepła i energii elektrycznej.</i></p>	Niewzględniona	Zgodnie z wytycznymi dot. linii demarkacyjnej systemu przesyłu i dystrybucji gazu wspierane będą wyłącznie z programów krajowych.
915.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	84	Implementacja flagowych idei Dyrektywy 2006/32/WE oraz Dyrektywy 2012/27/UE	<p>Dodać akapit 3A Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej powinny jasno określać relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii, ograniczeniami emisji i poniesionymi nakładami.</p>	Niewzględniona	Konieczność zapewnienia efektywności podejmowanych działań oraz preferowanie przedsięwzięć o najlepszym stosunku efektu środowiskowego do nakładów finansowych wynika z Preferencji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
916.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	84	Zasady za dyrektywą 2006/32/WE i sensem uwag EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY Raport Specjalny 21/2012 Opłatność inwestycji w efektywność energetyczną (...) (per analogiam	<i>Dodać akapit 3A</i> <i>Inwestycje i projekty realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej powinny jasno określać relacje pomiędzy uzyskanymi, obliczonymi oszczędnościami energii i poniesionymi nakładami.</i>	<i>Nieumzględniona</i>	Konieczność zapewnienia efektywności podejmowanych działań oraz preferowanie przedsięwzięć o najlepszym stosunku efektu środowiskowego do nakładów finansowych wynika z Preferencji.
917.	EDF Wybrzeże S.A.	84		Zdanie: „ W tym celu wsparciem objęte będą inwestycje służące budowie nowych niskoemisyjnych bądź modernizacji istniejących nisko sprawnych źródeł ciepła, a także modernizacji bądź zwiększaniu zasięgu scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło. W tym zakresie wspierane będą przede wszystkim inwestycje wykorzystujące gaz ziemny, biogaz i biomasę.” Proponujemy zamienić na zdanie: „W tym celu wsparciem objęte będą inwestycje służące budowie nowych niskoemisyjnych bądź modernizacji istniejących nisko sprawnych źródeł ciepła, a także modernizacji bądź zwiększaniu zasięgu scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło. W tym zakresie wspierane będą przede wszystkim inwestycje wykorzystujące gaz ziemny, biogaz, biomasę i wysokosprawną kogenerację. ”	<i>Częściowo umzględniona</i>	Zapis dotyczący preferencji dla wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji znajduje się w Preferencjach.
918.	Miasto Ustka	84	Działanie 10.1 str. 81 Zapis: „Możliwa będzie m.in. modernizacja systemów grzewczych (<u>sieci, węzłów i instalacji wewnętrznych</u>) i źródeł ciepła”, Oraz zapis z Działania 10.3 str. 84 W tym celu wsparciem objęte będą inwestycje służące budowie nowych niskoemisyjnych bądź modernizacji istniejących niskosprawnych źródeł ciepła, a także modernizacji bądź zwiększaniu zasięgu scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ostateczne ustalenie demarkacji pomiędzy Działaniami i mechanizmy zapewniające komplementarność pomiędzy Działaniami 10.1 i 10.3 nastąpi w trakcie dalszych prac nad projektem RPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Przy budowie sieci scentralizowanej w ramach działania 10.3 powinna istnieć również możliwość modernizacji i wymiany węzłów i instalacji wewnętrznych określonych w działaniu 10.1.</p> <p>Realizacja projektu tylko w zakresie budowy nowej sieci przesyłowej nie da ostatecznego efektu, a wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe nie będą w stanie sfinansować 100% kosztów prac wewnątrz budynków oraz budowy nowych przyłączy.</p>			
919.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	85	Monitoring jakości wód oraz innych danych z tym związanych jest kluczowy do realizacji celów związanych z redukcją emisji i innymi celami środowiskowymi zidentyfikowanymi w ramach RPS i RPO.	W ramach działania możliwa będzie również rozbudowa systemu monitoringu powietrza i/lub wody .	<i>Niezasadna</i>	Działania na rzecz rozwoju systemów monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych wspierane będą w ramach Działania 11.3.
920.	Ministerstwo Środowiska	85	Synergia działań przyczyni się do osiągnięcia zwiększonego efektu ekologicznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza.	<u>Akapit 1, proponujemy nadać nowe brzmienie zdaniu drugiemu:</u> „Uzupełniająco w ramach finansowania krzyżowego, przewiduje się działania termomodernizacyjne, informacyjno-edukacyjne ...”	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ostateczne ustalenie demarkacji pomiędzy działaniami i mechanizmy zapewniające komplementarność pomiędzy Działaniami 10.1 i 10.3 nastąpi w trakcie dalszych prac nad projektem RPO.
Preferencje						
921.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	85	Implementacja flagowych idei Dyrektyw 2006/32/WE oraz Dyrektywy 2012/27/UE	Cz1. Preferowane (...). Dodać 0) realizowane przez usługi energetyczne oraz umowy o poprawę efektywności energetycznej <u>dające weryfikowalne ograniczenie emisji</u>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestie dotyczące preferencji dla działań realizowanych w formule usług energetycznych rozstrzygnięte zostaną w trakcie dalszych prac nad projektem RPO oraz dokumentów uszczegóławiających.
922.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	85	Priorytet 10. Działanie 10.1 Efektywność energetyczna, Preferencje: uzup.1) cz.1 Projekt <u>Combines</u>	uzup.1) Przedsięwzięcia realizowane z udziałem kapitału prywatnego również powinny dotyczyć termomodernizacji budynków poprzez mechanizm umowy o efekt energetyczny (EPC - energy performance contracting)	<i>Niewzględniona</i>	Działania służące termomodernizacji budynków wspierane będą w ramach Działania 10.1, a nie 10.3.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
923.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	85	Należy dążyć do powtarzalności- łatwiej liczyć oszczędności energii w tym sektorze,	<i>Cz.3 W zakresie dodać 0) Demonstracyjne, wprowadzające modelowe zasady świadczonych usług.</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Katalog preferencji wynika z zapisów RPS w zakresie energetyki i środowiska. Działania demonstracyjne, związane z wdrażaniem innowacji m.in. w sektorze energetyki wspierane będą w ramach Priorytetu 1.
924.	Polska Spółka Gazownictwa sp z o.o. Oddział w Gdańsku	85	1. Budowa sieci dystrybucyjnych gazu ziemnego umożliwi przyłączanie odbiorców do sieci gazowej, co przyczyni się do zastąpienia niskosprawnych urządzeń zasilanych węglem wysokosprawnymi urządzeniami gazowymi oraz spowoduje ograniczenie tzw. „niskiej emisji” i przyspieszy rozwój gospodarczy regionu. 2. Budowa sieci dystrybucyjnych gazu ziemnego doprowadzających gaz do kotłowni miejskich spowoduje konwersję wysokoemisyjnych i nieefektywnych źródeł na niskoemisyjne, wysokosprawne urządzenia.	Proponujemy po punkcie 2) dodać punkt 3): <i>przedsięwzięcia budowy gazowych sieci dystrybucyjnych na obszarach niezgazyfikowanych oraz budowy i modernizacji sieci dystrybucyjnych zasilających lokalne, miejskie źródła ciepła.</i>	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z wytycznymi dot. linii demarkacyjnej systemu przesyłu i dystrybucji gazu wspierane będą wyłącznie z programów krajowych.
925.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	85	Preferowanie takich projektów zapewni maksymalne wykorzystanie potencjału oszczędności energii.	dodać dodatkowy punkt „W zakresie modernizacji i rozbudowy sieci ciepłowniczej: prowadzone w koordynacji z realizacją projektów w zakresie modernizacji energetycznej budynków projektów prowadzących do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło i chłód.”	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Ostateczne ustalenie demarkacji pomiędzy Działaniami i mechanizmy zapewniające komplementarność pomiędzy Działaniami 10.1 i 10.3 nastąpi w trakcie dalszych prac nad projektem RPO.
926.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z	85	Symulacyjna ocena wielkości obszaru, na którym występuje przekroczenie wielkości emisji jest obciążona dużym błędem lub niewystarczającym zbadaniem pozostałych obszarów. Oczywista jest też migracja zanieczyszczeń z innych obszarów, które też należy objąć inwestycjami mającymi na celu ograniczenie ww. emisji.	W zakresie źródeł i systemów zaopatrzenia w ciepło preferowane będą przedsięwzięcia: 1) wpisujące się w projekty założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, 2) wykorzystujące wysokosprawną kogenerację (w tym mikrokogenerację), 3) wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie zastosowanych urządzeń i systemów, projekty stanowiące element tzw. „wyspy energetycznej”, 4) wpisujące się w zapisy lokalnych strategii niskoemisyjnych i zapewniające największy efekt ekologiczny	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>o.o. w Redzie Miejskie</p> <p>Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie</p> <p>ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie</p> <p>Pracodawcy Pomorza</p> <p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o.o. w Gdańsku</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie</p>			<p>(m.in. redukcję emisji CO₂) w stosunku do nakładów finansowych,</p> <p>5) możliwie jak największym zasięgu oddziaływania, realizowane w gminach, w których stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza,</p> <p>6) realizowane z udziałem kapitału prywatnego,</p> <p>7) będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej,</p> <p>8) służące zwiększaniu świadomości oraz kształtowaniu i umacnianiu postaw mieszkańców w zakresie wpływu produkcji ciepła na jakość powietrza oraz ograniczania niskiej emisji.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
927.	Politechnika Gdańska	85	6) realizowane z udziałem kapitału prywatnego Pozyskanie finansowania prywatnego (zewnątrznego) na tego typu projekty nie powinno decydować o przyznaniu dofinansowania (preferencje). Z natury nie są to projekty partnerskie, z których korzyści odniesie inny podmiot niż beneficjent dlatego podmioty prywatne mogą nie być zainteresowane wspieraniem takich inicjatyw.	Wykreślenie	<i>Niewzględniona</i>	Zapis wynika z treści RPS w zakresie energetyki i środowiska. W przypadku braku zainteresowania podmiotów prywatnych we współrealizacji projektu, inne projekty bez udziału kapitału prywatnego będą także mogły aplikować o środki.
928.	Black Pearls Sp. z o.o.	85	Popularność pojazdów o napędzie elektrycznym przyczynia się do zmniejszenia emisji gazów szkodliwych. Niezbędna jest jednak infrastruktura, która pozwoli bez ograniczeń korzystać z tego typu pojazdów w przestrzeni miejskiej (np. gniazda do ładowania). Brak infrastruktury blokuje popyt na tego typu pojazdy.	(dodatkowy punkt) 9) zapewniające rozwój infrastruktury przyjaznej wykorzystywaniu przez mieszkańców urządzeń przyczyniających się do redukcji emisji gazów szkodliwych, np. tworzenie sieci niezbędnych do ładowania samochodów elektrycznych.	<i>Niewzględniona</i>	W ramach Priorytetu 10 nie przewiduje się wspierania rozwoju infrastruktury służącej ładowaniu samochodów elektrycznych. Komercyjny rozwój infrastruktury związanej z ww. działalnością wspierany może być w ramach Priorytetu 2 Przedsiębiorstwa.
929.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	85	Rozszerzenie zakresu oddziaływania o przedsiębiorców- szczególnie MŚP, działających w woj. pomorskim	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa, firmy , jednostki naukowe, instytucje edukacyjne, przedsiębiorcy, instytucje finansowe.	<i>Niezasadna</i>	Obecny zapis obejmuje m.in. przedsiębiorców.
Ukierunkowanie terytorialne						
930.	Koło gdańskie Partii Zieloni	85	Pojęcie „obszar” wymaga uściślenia ponieważ stwarza możliwość dowolnej interpretacji. Drastyczne różnice w zakresie jakości powietrza występują także w ramach jednego miasta. Sytuacja taka jest widoczna na przykład w Sopocie, gdzie dwa istniejące punkty pomiaru znajdują się poza najbardziej zdegradowanym terenie pod względem hałasu, zanieczyszczeń komunikacyjnych i natężenia ruchu. W Sopocie nie jest więc zachowana zasada reprezentatywności pomiaru. Przyjęcie proponowanego uzupełnienia umożliwi wsparcie dla gmin, które posiadają wprawdzie punkty pomiaru	W ostatnim zdaniu tej części , po słowie „obszarze” proponujemy dodać „wyszczególnionym w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” i dalej treść jak dotychczas.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie skorygowany, a słowo „obszar” zastąpione słowem „gminy”.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			jakości powietrza ale nie zapewniają one reprezentatywności uzyskiwanych rezultatów			
931.	Miasto Słupsk	85	Proponowana zmiana pozwoli przygotować projekty gmin, w których występują przekroczenia standardów jakości powietrza.	W zakresie źródeł ciepła i systemów zaopatrzenia w ciepło interwencja ukierunkowana będzie przede wszystkim na gminy, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza.	<i>Uwzględniona</i>	
Sposób realizacji i forma wsparcia						
932.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie Pracodawcy Pomorza Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w	85	Taki tryb realizacji umożliwi skierowanie środków na najbardziej istotne zadania. Tryb ten ma zastosowanie w Priorytecie 11 RPO – Środowisko, w którym wskazano, iż forma negocjacyjna obejmuje również priorytetu – Energia (str. 89)	Dodać: 3) indywidualnym (przedsięwzięcie strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie energetyki i środowiska).	<i>Nieuwzględniona</i>	W Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska nie wskazano przedsięwzięcia strategicznego dla działań wpisujących się w Działanie 10.3.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Kwidzynie</p> <p>Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o. o. w Gdańsku</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim</p> <p>Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie</p>					
Grupy docelowe						
933.	Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	85	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.3.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Uwzględniona</i>	
934.	Politechnika Gdańska	85	Szkoły wyższe powinny zostać uwzględnione w zagadnieniach związanych z redukcją emisji.	szkoły wyższe	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Instytucje edukacyjne zostaną wskazane wśród beneficjentów.
Beneficjenci						
935.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	85	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Rozszerzenie katalogu beneficjentów w Działaniu 10.3 zostanie rozważone na dalszym etapie prac.
936.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk) Gdańskie	85	Nie ujęcie TBS-ów w ramach grupy docelowej lub jako beneficjentów może uniemożliwić tym podmiotom ubieganie się o wsparcie w ramach priorytetu 10, działanie 10.3.	Dodać: towarzystwa budownictwa społecznego	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Katalog Grup docelowych zostanie uzupełniony o towarzystwa budownictwa społecznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Towarzystwo Budownictwa Społecznego					
937.	Politechnika Gdańska	85	Szkoły wyższe powinny zostać uwzględnione w zagadnieniach związanych z redukcją emisji.	szkoły wyższe	<i>Uwzględniona</i>	
Wskaźniki produktu						
938.	Polska Spółka Gazownictwa sp z o.o. Oddział w Gdańsku	86	Wprowadzenie wskaźników jest zgodne z Ukierunkowaniem Tematycznym Działania 10.3. podkreślającym wsparcie inwestycji wykorzystujących gaz ziemny i biogaz.	dodać wskaźnik: Długość wybudowanej sieci gazowej (km)	<i>Nieuwzględniona</i>	Na poziomie RPO nie będzie możliwe wspieranie rozwoju sieci gazowych. Nie ma zatem uzasadnienia formułowania wskaźnika dla tych działań.
939.				dodać wskaźnik: Długość zmodernizowanej sieci gazowej (km)	<i>Nieuwzględniona</i>	Na poziomie RPO nie będzie możliwe wspieranie rozwoju sieci gazowych. Nie ma zatem uzasadnienia formułowania wskaźnika dla tych działań.
940.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii		Nie ilość zbudowanych jednostek, ale zdolności wytwórcze wyrażone w jednostkach mocy mają związek z ograniczeniem emisji (wsk. rezultatu). Wielkość mocy wytwórczej po uwzględnieniu czasu pracy , określa ilość wyprodukowanej energii co wpływa na ograniczenie (uniknięcie) emisji.	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji powinna zostać wyrażona nie w szt. a w kW.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uszczegóławianie wskaźników w zakresie kogeneracji zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających RPO WP.
941.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie Miejskie	86	Inwestycje dokonane w pkt lepiej obrazują skuteczność działań inwestycyjnych w zakresie emisji i efektywności energetycznej.	Dodać pkt 4: Liczba zmodernizowanych/nowych węzłów ciepłych Dodać pkt 5: Liczba źródeł nisko-emisyjnych Dodać pkt 6: Liczba mieszkań podłączonych do instalacji wewnętrznych CO i CWU, liczba likwidacji indywidualnych podgrzewaczy wody	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uszczegóławianie wskaźników w zakresie kogeneracji zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów uszczegóławiających RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp. z o.o. w Kościerzynie ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie Pracodawcy Pomorza Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o.o. w Gdańsku Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie					
942.	Ministerstwo Środowiska	86	Poprawę jakości powietrza nie można jedynie opierać na podłączeniu do sieci ciepłowniczej, po za tym nie zawsze jest to	<u>Proponuje się dodać nowy wskaźnik w brzmieniu:</u> 4. Ilość zmodernizowanych/ zastosowanych alternatywnych źródeł ciepła, Źródło danych –	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uszczegóławianie wskaźników w zakresie kogeneracji zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			możliwe i uzasadnione technicznie i ekonomicznie. Dlatego też zasadnym wydaje się wprowadzenie dodatkowego wskaźnika osiągnięcia efektu.	Beneficjenci/IŻ; Częstotliwość monitorowania – raz na rok”.		uszczegóławiających RPO WP.
PRIORYTET 11. ŚRODOWISKO						
943.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	87- 96	<p>Brak w projekcie RPO odniesienia w ramach priorytetu do obszarów wiejskich.</p> <p><u>W ramach polityki spójności, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca br., na obszary wiejskie mogą zostać skierowane środki na różnego typu działania. Z jednej strony będą to interwencje sprzyjające wzmocnieniu konkurencyjności, z drugiej zaś poprawie spójności społecznej i terytorialnej.</u> Wśród nich przede wszystkim należy zwrócić uwagę na, ze względu na priorytety 9 – 11 na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.</u> w szczególności wsparcie wytwarzania energii z OZE na obszarach wiejskich oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej. – <u>dostosowanie do zmian klimatu,</u> przede wszystkim rozwój form małej retencji – tego typu interwencje w szczególności dotyczą obszarów wiejskich; organizacja systemów wczesnego reagowania i ratownictwa - głównie sprzęt do powadzenia akcji ratowniczych - i usuwania skutków katastrof; wykonanie zabezpieczeń obiektów już istniejących - kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów, rozbiórki obiektów, których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu 	Dopisać do treści projektu ROP odniesienie związane z priorytetami 9 – 11. W jaki sposób zostaną osiągnięte oferty synergii z innymi programami (PROW FMiR).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP. Alokacja na obszary wiejskie zostanie określona zgodnie z wymogami KE i MIR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>ekologicznemu i społecznemu.</p> <p>– w zakresie ochrony środowiska - priorytetem w tym obszarze jest realizacja inwestycji wynikających z dyrektyw unijnych, a więc w aglomeracjach pow. 2 tys. RLM. (które mogą obejmować swym zasięgiem obszary wiejskie).</p> <p>inwestycje transportowe - projekty dotyczące dróg niższego rzędu (powiatowe i gminne) będą wspierane w ograniczonym zakresie uwarunkowanym ich rolą w regionalnym układzie transportowym. Zgodnie ze stanowiskiem KE, tego typu projekty będą musiały wspierać działania rewitalizacyjne lub też wypełniać luki w sieci transportowej, zapewniając niezbędne połączenia z drogami krajowymi.</p>			
944.	Ministerstwo Środowiska	10 87- 96	<p>Jak każdy dokument strategiczny dla danego obszaru, wymagane jest przedstawienie stanu faktycznego środowiska – diagnozy. Działania z zakresu ochrony powietrza mają duże znaczenie w bieżącej perspektywie co wynika z ich znaczącego wpływu na jakość życia mieszkańców. Należy podkreślić, że zgodnie z wynikami <u>oceny jakości powietrza</u> w strefach województwa pomorskiego, na przestrzeni ostatnich kilku lat, stwierdza się utrzymujące przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu.</p>	<p>W diagnozie środowiska w podziale na komponenty brakuje diagnozy w zakresie stanu jakości powietrza w woj. pomorskim.</p> <p>Działanie nr 10.3 Redukcja emisji zawarte jest jedynie w Priorytecie 10 Energia.</p> <p><u>Zasadne jest aby komponent ochrona powietrza został także określony w Priorytecie nr 11. (działanie 6.5 w ramach Umowy Partnerstwa)</u></p>	<i>Niewzględniona</i>	<p>Interwencja w zakresie ochrony powietrza została ujęta w Priorytecie 10 Energia w Działaniu 10.3 Redukcja emisji, ze względu na wpływ energetyki na jakość powietrza. Powiązanie poprawy jakości powietrza z wytwarzaniem energii zostało dokonane w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 ma być jednym z narzędzi realizacji. Brak jest tym samym uzasadnienia dla dublowania zapisów dotyczących ochrony powietrza w Priorytecie 11.</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU						
945.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej	87	<p>Celem wprowadzenia tego wskaźnika rezultatu jest poprawa efektywności działania Zintegrowanego Systemu Ratownictwa, która ma objąć zasięgiem cały obszar województwa pomorskiego.</p>	<p>Dodać:</p> <p>8. Powierzchnia województwa objęta regionalnym Zintegrowanym Systemem Ratownictwa (ha).</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	w Gdańsku		Wskaźnik ten był również wykorzystywany w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego w latach 2007 – 2014.			
946.	Ministerstwo Środowiska	87/ 91	Nie ma ustawowej definicji ZZO.	Należy zdefiniować ZZO.	<i>Niewzględzona</i>	Nazwa wskaźnika pochodzi z listy WLWK 2014 opracowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Termin zakłady zagospodarowania odpadów funkcjonował w wojewódzkich planach gospodarki odpadami do 2012 roku. W związku z przepisami obowiązującej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach teraz odpady komunalne mają być przetwarzane w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych. W związku z powyższym nazwa wskaźnika na liście WLWK 2014 powinna zostać zmodyfikowana.
947.	Ministerstwo Środowiska	87	Zakłady zagospodarowania odpadów określone w Kpgo 2014 nie są tym samym co regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Przykładowo sortownia odpadów selektywnie zebranych może być uznana za ZZO, ale nie jest RIPOKiem.	Przypis numer 14 Proponuje się wykreślenie.	<i>Uwzględniona</i>	
DZIAŁANIE 11.1 OGRANICZENIE ZAGROŹEŃ NATURALNYCH						
Uzasadnienie realizacji						
948.	Gmina Kolbudy	87	Definicja <i>deszczu nawalnego(oberwanie chmury)- to krótkotrwały deszcz o dużym natężeniu, którego czas trwania waha się od kilku do kilkudziesięciu minut w warunkach klimatu umiarkowanego. Występuje tylko w okresie letnim i na ogół jest związany z niewielkim obszarem.</i> Nie przytoczono, nie wskazano podstaw tych badań (odnośnie prognozowanych zmian klimatu deszczów nawalnych). Niezbędne i konieczne jest umieszczenie takiej informacji: kto wykonywał badania, komu		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zlecono i przedstawienie tych badań publicznie. Ponadto zagrożenia naturalne to również występowanie suszy i zagrożenie pożarowe. W związku z tym brakuje ukierunkowania tematycznego na możliwość dofinansowania na szczeblu lokalnym zakupu sprzętu ratowniczo-gaśniczego lub samochodów pożarniczych.</p> <p>Wsparcie powinno zostać ukierunkowane również na wyposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczo-gaśniczy. <u>Działania przeciwpożarowe rekomendowane są do wsparcia z poziomu krajowego.</u> Wsparcie infrastruktury przeciwpowodziowej będzie możliwe w ramach Programów Operacyjnych wdrażanych na poziomie krajowym (w ramach PO LiŚ 2014-2020), zatem dofinansowanie inwestycji wsparcia infrastruktury przeciwpowodziowej w ramach RPO nie powinno być możliwe.</p>			
949.	Pracodawcy Pomorza	88	<p>Doprecyzowanie tekstu. Infiltracja wód opadowych do gruntu jest jednym z najważniejszych elementów zrównoważonego systemu zagospodarowania wód opadowych i przeciwdziałania suszy hydrologicznej.</p>	<p>Realizacja małej retencji preferująca rozwiązania uwzględniające infiltrację wód opadowych i roztopowych do gruntu pozwoli na poprawę warunków gruntowo-wodnych, m.in. na obszarach wykorzystywanych rolniczo, oraz wpłynie korzystnie – szczególnie w przypadku realizacji zbiorników retencyjnych – na walory krajobrazowe, turystyczne i rekreacyjne regionu. W skali lokalnej mała retencja przyczyni się także do ograniczenia skutków suszy hydrologicznej pogłębianej nie tylko przez zmiany w zjawiskach meteorologicznych, ale też poprzez ograniczenie infiltracji wód deszczowych i roztopowych do gruntu i pozwoli ograniczyć negatywne skutki krótkotrwałych, nawalnych opadów. Przy realizacji obiektów małej retencji należy uwzględnić potrzeby ochrony przyrody, w tym umożliwić migrację organizmom wodnym. Na części obszarów miast występuje problem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, czego efektem są m.in. lokalne podtopienia. Ponadto</p>	<i>Niewzględniona</i>	<p>Proponowane zapisy są zbyt szczegółowe jak na poziom programu operacyjnego, ponadto nie jest zasadne pisanie o preferencjach w części Uzasadnienie realizacji, ponieważ preferencje określane są w odrębnej sekcji każdego działania.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				zrzut nieoczyszczonych, niosących duży ładunek zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych z terenów zurbanizowanych bezpośrednio do odbiorników, skutkuje pogorszeniem jakości wód powierzchniowych. Dalszej rozbudowy wymaga także system zintegrowanego ratownictwa w szczególności w zakresie bezpieczeństwa wodnego.		
950.	Gmina Sierakowice	88	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i problemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w równie dużym stopniu, jak w miastach, grożą lokalnymi podtopieniami.	Na części obszarów miast i wsi występuje problem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych czego efektem są m.in. lokalne podtopienia.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
951.	Pracodawcy Pomorza	88	Doprecyzowanie tekstu	Realizowane będą przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększenia retencji wody i minimalizacji skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych, takich jak nawalne deszcze czy susza. Wspierane będą projekty związane z budową lub rozbudową systemów i urządzeń małej retencji, rozwojem systemów gromadzenia, oczyszczania i odprowadzenia wód opadowych i roztopowych oraz zatrzymywania tych wód w miejscu opadu w systemach retencyjnych, infiltracyjnych i magazynujących , a także ze wzmocnieniem służb ratowniczych w celu ograniczenia skutków zagrożeń naturalnych.	<i>Niezasadna</i>	W projekcie RPO WP 2014-2020 jest zapis o zatrzymywaniu i zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania.
952.	Pracodawcy Pomorza	88	Doprecyzowanie tekstu W wielu miastach i gminach na świecie zostały opracowane, wprowadzone w życie i sprawdzily się kompleksowe programy postępowania z wodą opadową. Programy takie obejmują sferę publiczną i mieszkańców	Wsparcie zostanie ukierunkowane w szczególności na: (...) – budowę, rozbudowę lub przebudowę systemów zagospodarowania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych w miastach do 50 tys. mieszkańców, – budowę indywidualnych systemów retencjonowania, infiltracji, magazynowania i wykorzystania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania w ramach mini programów przygotowywanych przez gminy lub stowarzyszenia	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Pierwszy postulat zostanie uwzględniony. Drugi jest niezasadny, ponieważ w zatrzymywaniu i zagospodarowaniu wód opadowych zawiera się ich retencjonowanie, infiltracja, magazynowanie i wykorzystanie.. Natomiast w odniesieniu do trzeciego w projekcie RPO WP 2014-2020 przewiduje się w przypadku zatrzymywania i

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>założone przez mieszkańców,</p> <p>– opracowanie programów zrównoważonych systemów zagospodarowania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych</p> <p>– przedsięwzięcia z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof oraz doposażenia jednostek ratowniczych.</p>		<p>zagospodarowania w systemach indywidualnych realizację tego typu projektów w ramach mini programów przygotowywanych przez gminy lub stowarzyszenia założone przez mieszkańców.</p>
953.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	88	Niniejsze doprecyzowanie odpowiada na wyzwania związane z zapobieganiem zagrożeniom takim jak powódzie czy lokalne podtopienia.	<p>Wsparcie zostanie ukierunkowane w szczególności na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie i rozwijanie naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę w ramach małej retencji, - odbudowę, budowę i przebudowę stawów, - budowę lub przebudowę zbiorników retencyjnych, - budowę, rozbudowę lub przebudowę systemów odbioru, odprowadzania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych w miastach do 50 tys. mieszkańców, - budowę indywidualnych systemów zatrzymywania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania w ramach mini programów przygotowywanych przez gminy lub stowarzyszenia założone przez mieszkańców, - przedsięwzięcia z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof oraz doposażenia jednostek ratowniczych, - budowę infrastruktury systemów teleinformatycznych do zarządzania zagrożeniami naturalnymi 	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
954.	Ministerstwo Środowiska	88	Działania w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych według linii demarkacyjnej mają być prowadzone w ramach programów krajowych.	<p>proponuje się usunąć tiret:</p> <p>„- budowę, rozbudowę lub przebudowę systemów odbioru, odprowadzania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych w miastach do 50 tys. mieszkańców,”</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
955.	Regionalny Zarząd	88	Problem odprowadzania i zatrzymywania nadmiaru wód, w tym powodziowych, musi	Realizowane będą przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększania retencji wody i minimalizacji skutków	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gospodarki Wodnej w Gdańsku		być rozwiązany nie tylko przez ich gromadzenie w małych retencyjnych (małych), ale również poprzez udrożnienie koryt rzek i międzywala, które są bezpośrednimi lub pośrednimi (poprzez system melioracyjny oraz inne rodzaje odprowadzania wód) odbiornikami spływających wód, stwarzających zagrożenie powodziowe, jak również poprzez sprawnie działające urządzenia wodne, w tym wrota przeciwpowodziowe i wrota sztormowe oraz jazy.	ekstremalnych zjawisk klimatycznych takich jak nawałne deszcze czy susza. Wspierane będą projekt związane z budową lub rozbudową systemów i urządzeń malej retencji, odbudową koryt rzek oraz urządzeń wodnych, rozwojem systemów gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych oraz zatrzymywania i zagospodarowania tych wód w miejscu ich powstawania, a także ze wzmocnieniem służb ratowniczych w celu ograniczenia skutków zagrożeń naturalnych.		etapie kolejnego projektu RPO WP.
956.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	88	Dla sprawnego odbierania i odprowadzania wód, stwarzających zagrożenie powodziowe, konieczne jest utrzymanie koryta rzek i urządzeń wodnych w dobrym stanie technicznym.	Wsparcie zostanie ukierunkowane w szczególności na: proponuję dopisać: - odbudowę koryt rzek i urządzeń wodnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
957.	Gmina Kobylnica	88	Ukierunkowanie wsparcia we wskazanym zakresie na obszary miast do 50 tys. powoduje, że realizacja projektów kompleksowych będzie w części przypadków niemożliwa. Nierzadko tereny gmin wiejskich wokół miast jest zabudowa stanowiąca kontynuację zabudowy miejskiej (w ciągu). W sytuacji gdzie jest to niezbędne należy dopuścić możliwość budowy, rozbudowy lub przebudowy systemów odbioru, odprowadzania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych zwartej zabudowy podmiejskiej.	Wsparcie zostanie ukierunkowane w szczególności na: budowę, rozbudowę lub przebudowę systemów odbioru, odprowadzania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych w miastach <u>oraz na terenach zwartej zabudowy podmiejskiej.</u>	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
958.	Gmina Sierakowice	88	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i problemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w równie dużym stopniu, jak w miastach, grożą lokalnymi podtopieniami.	- budowę, rozbudowę lub przebudowę systemu odbioru, odprowadzania oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych w <u>miejsowościach</u> do 50 tys. mieszkańców	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
959.	Ministerstwo Środowiska	88	Obszar województwa pomorskiego jest obszarem w znacznej części nadmorskim. W związku z możliwymi zmianami	„(...) Wsparcie zostanie ukierunkowane w szczególności na: ...” Proponuje się dodanie:	<i>Niewzględzona</i>	Ochrona brzegów morskich będzie finansowana w ramach PO IŚ 2014-2020, natomiast działania edukacyjne z zakresu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			klimatycznymi programowanie powinno uwzględniać adaptacji do nich. Budowanie bazy wiedzy o adaptacji do zmian klimatu stanowi podstawę do dalszych działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu i jest nieodzowne przed podjęciem jakichkolwiek działań inwestycyjnych, jest także jednym z ważniejszych priorytetów Strategii UE, a także Białej Księgi UE „Adaptacja do zmian klimatu”.	- działania z zakresu ochrony brzegów morskich - budowanie bazy wiedzy z zakresu zmian klimatu i adaptacji do nich.		zmian klimatu i adaptacji do nich są uwzględnione w Działaniu 11.4.
Preferencje						
960.	Pracodawcy Pomorza	88	Doprecyzowanie tekstowe	Preferowane będą projekty: 1) obejmujące swoim zasięgiem jak największą powierzchnię zlewni i ograniczające spływ wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych co najmniej w 30% ,	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu preferencji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Ukierunkowanie terytorialne						
961.	Miasto Wejherowo	89	W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast do 50 tys. mieszkańców Proszę o doprecyzowanie zapisu: czy dotyczy to liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, czy liczby mieszkańców zameldowanych zarówno na pobyt stały i czasowy		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Dane dotyczące liczby mieszkańców będą pochodziły z statystyki publicznej Głównego Urzędu Statystycznego. Zgodnie z metodologią GUS będzie to ludność faktycznie zamieszkała, czyli ogół osób zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.
962.	Związek Gmin Pomorskich	89	Ten zapis pozwoli na możliwość ubiegania się o dofinansowanie również gmin wiejskich a w szczególności dużych gmin wiejskich silnie zurbanizowanych.	W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach gmin do 50 tys. mieszkańców.”	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
963.	Pracodawcy Pomorza	89	Doprecyzowanie tekstowe	W zakresie malej retencji: obszar całego województwa. W zakresie zagospodarowania wód opadowych i	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast i gmin do 50 tys. mieszkańców. W zakresie ograniczenia spływu wód opadowych: obszar całego województwa.		narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
964.	Gmina Kobylnica	89	Zaproponowana linia demarkacyjna nie ma odniesienia na dzień dzisiejszy do POIiŚ.	W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast oraz na terenach zwartej zabudowy podmiejskiej.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
965.	Gmina Sierakowice	89	Pomorskie wsie bywają silnie zurbanizowane i problemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w równie dużym stopniu, jak w miastach, grożą lokalnymi podtopieniami.	W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miejsowości do 50 tys. mieszkańców	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
966.	Gmina Żukowo	89	Brak zapisów dotyczących zniwelowania problemu wód opadowych i roztopowych na terenach wiejskich. Nie tylko miasta borykają się z częstym zalewaniem wodami opadowymi i roztopowymi. Na terenach większych skupisk wiejskich (czasami o większej gęstości zaludnienia niż na obszarze miejskim) często jst borykają się z problemami zalewania. Uniemożliwienie finansowania takich działań ze środków UE pozwala zwiększyć bezpieczeństwo powodziowe – a przy okazji chronić przyrodę.	w zakresie wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast do 50 tys. i <u>centrów wsi o szczególnym znaczeniu</u> .	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, której RPO WP 2014-2020 będzie jednym z narzędzi realizacji, Obszarami Strategicznej Interwencji w zakresie wód opadowych i roztopowych są miasta.
967.	Miasto Gdynia	89	UWAGA WARUNKOWA – uzależniona od zaakceptowanej formalnie linii demarkacyjnej pomiędzy programami regionalnymi i programem krajowym w zakresie finansowania zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na obszarach zabudowanych na terenach miast. W przypadku zapewnienia w programie krajowym finansowania zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w obszarach zabudowanych na terenach miast powyżej 50	W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast do 50 tys. mieszkańców.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z projektem PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 miasta powyżej 50 tys. mieszkańców będą mogły ubiegać się o dofinansowanie z poziomu krajowego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			tys. mieszkańców, postulat należy uznać za spełniony.			
968.	Ministerstwo Środowiska	89	Działania w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych według linii demarkacyjnej mają być prowadzone w ramach programów krajowych.	Proponuje się także usunąć akapit: „W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych: obszary zabudowane na terenach miast do 50 tys. Mieszkańców”.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Beneficjenci						
969.	Akademia Pomorska w Słupsku	89	Uczelnie wyższe dysponują wyspecjalizowaną kadrą naukowo – dydaktyczną w obszarze bezpieczeństwa narodowego i zarządzania kryzysowego. Zasadne jest zatem dodanie uczelni wyższych jako beneficjenta działania.	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i> Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, (...), uczelnie wyższe.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
970.	Pracodawcy Pomorza	89	Doprecyzowanie tekstowe. Problem wody opadowej dotyczy także wymienionych grup.	<i>dopisać na końcu</i> wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, przedsiębiorcy	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
971.	Politechnika Gdańska	89	Szkoły wyższe powinny zostać ujęte w grupie Beneficjentów – analogicznie jak w działaniu 11.3.	szkoły wyższe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Wskaźniki produktu						
972.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku	89	Skuteczny system ochrony przed ekstremalnymi zjawiskami klimatycznymi powinien zawierać zarówno działania prewencyjne (infrastrukturalne), jak i też odpowiednie przygotowanie właściwych służb i instytucji do usuwania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych. Dlatego też aby Zintegrowany System Ratownictwa działał sprawnie należy go doposażyć w odpowiedni profesjonalny sprzęt do ograniczania i minimalizowania skutków występowania ekstremalnych zjawisk klimatycznych i zagrożeń pogodowych.	Dodać: 3. Liczba wspartych podmiotów Zintegrowanego Systemu Ratownictwa w sprzęt do ograniczania skutków zagrożeń naturalnych (szt.)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu listy wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
973.	Pracodawcy Pomorza	89	Doprecyzowanie tekstu i uzupełnienie o ważny, pominięty wskaźnik produktu, jakim są systemy oczyszczające.	<i>(w tabeli)</i> 1. Pojemność obiektów małej retencji i systemów infiltracji (m ³) 2. Długość wybudowanej i przebudowanej w ramach interwencji kanalizacji deszczowej (km) 3. Ilość systemów oczyszczania wód opadowych i	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu listy wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				roztopowych		
974.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	89	<p>Problem odprowadzania i zatrzymywania nadmiaru wód, w tym powodziowych, musi być rozwiązany nie tylko przez ich gromadzenie w małych retencyjnych (małych), ale również poprzez udrożnienie koryt rzek i międzywala, które są bezpośrednimi lub pośrednimi (poprzez system melioracyjny oraz inne rodzaje odprowadzania wód) odbiornikami spływających wód, stwarzających zagrożenie powodziowe, jak również poprzez sprawnie działające urządzenia wodne, w tym wrota przeciwpowodziowe i wrota sztormowe oraz jazy.</p> <p>Dla sprawnego odbierania i odprowadzania wód, stwarzających zagrożenie powodziowe, konieczne jest utrzymanie koryta rzek i urządzeń wodnych w dobrym stanie technicznym.</p>	Proponuje się dopisać wskaźnik produktu (nr 3) długość odbudowanych/udrożnionych koryt rzek (km) lub ilość odbudowanych urządzeń wodnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu listy wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
DZIAŁANIE 11.2 GOSPODARKA ODPADAMI						
Uzasadnienie realizacji						
975.	Federacja Zielonych GAJA	89	<p>Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa,</p>	<p>(Dodatkowy zapis):</p> <p>Problemem jest także zbyt niski stopień usuwania wyrobów azbestowych, pomimo coraz powszechniejszych systemów dofinansujących demontaż i utylizację wyrobów azbestowych. W woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie w postaci dachów wykonanych z eternitu. Należy podjąć działania motywujące właścicieli nieruchomości do usuwania azbestu poprzez udostępnienie im środków finansowych na zakup nowych dachów</p>	<i>Nieuwzględniona</i>	<p>Usuwanie azbestu nie jest najważniejszym problemem do rozwiązania w gospodarce odpadami w perspektywie do roku 2020 (2022). Temat ten nie został ujęty w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”, który stanowi ramę strategiczną dla RPO WP 2014-2020 w dziedzinie środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że realizacja rządowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidziana jest do 2032 roku.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.			
976.	Ministerstwo Środowiska	89	1. Region/województwo - należy doprecyzować aby nie było wątpliwości, czy wyraz „region” stosuje się w znaczeniu „województwo” czy też „region gospodarki odpadami komunalnymi”. 2. Wątpliwości budzi udział odpadów nieprzetworzonych, a składowanych, który jest wysoki, pomimo, że zostały już wybudowane prawie wszystkie regionalne instalacje.	Proponuje się zmienić na: „Znaczna część wytworzonych w województwie odpadów komunalnych, to jest ok. 35%, jest składowana bez uprzedniego przetworzenia.”	<i>Uwzględniona</i>	
977.	Ministerstwo Środowiska	90	Zmiany dotyczą stosowanego nazewnictwa. Wskazane byłoby także podanie, jakiego typu instalacjami są istniejące i budowane regionalne instalacje (np. MBP, kompostownie biodepadów) oraz jakie są ich łączne moce przerobowe (dla poszczególnych typów) oraz porównanie ich z ilością wytwarzanych odpadów. Jeżeli mowa jest tylko o instalacjach MBP, to należałoby wprost wskazać, że są to regionalne instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.	Proponuje się zmianę na: „Na terenie województwa wyznaczonych zostało 7 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, w ramach których funkcjonuje sieć 13 regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych 15 oraz trwa budowa kolejnych dwóch. Instalacje te wymagają doposażenia, a czasem uzupełnienia o nowe elementy linii technologicznych, aby możliwe było wypełnienie zobowiązań w zakresie gospodarki odpadami w województwie.”	<i>Uwzględniona</i>	
978.	Ministerstwo Środowiska	90	Uszczegółowienie informacji jest niezbędne dla klarownego przedstawienia sytuacji.	„Ponadto znaczna część kompostowni...” Należy określić jakie odpady są przetwarzane w tych kompostowniach oraz jakie są ich moce przerobowe a także czy są to instalacje regionalne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Po słowie „kompostowni” dodanie zostanie zapis „będących RIPOK-ami”. Pozostałe proponowane informacje są zbyt szczegółowe jak na poziom programu.
979.	Ministerstwo Środowiska	90	Uszczegółowienie informacji jest niezbędne dla klarownego przedstawienia sytuacji.	„Natomiast część zamkniętych składowisk...” Należy określić o jakie składowiska, jakich odpadów chodzi oraz jaka jest ich łączna powierzchnia i kiedy zostały zamknięte (w jakich latach).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym uszczegółowieniu zapisów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
980.	Federacja Zielonych GAJA	90	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.	(Dodatkowy zapis): W ramach wsparcia, możliwe będzie także uzyskanie środków finansowych, polegającego na wymianie dachu wykonanego z eternitu na nowe pokrycie dachowe, wykonane z materiału nie zawierającego azbestu wraz z wykonaniem odpowiedniej izolacji cieplnej, pod warunkiem wcześniejszego demontażu i utylizacji azbestu przez profesjonalną firmę.	<i>Niewzględzona</i>	Usuwanie azbestu nie jest najważniejszym problemem do rozwiązania w gospodarce odpadami w perspektywie do roku 2020 (2022). Temat ten nie został ujęty w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”, który stanowi ramę strategiczną dla RPO WP 2014-2020 w dziedzinie środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że realizacja rządowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidziana jest do 2032 roku.
981.	Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	90	Niniejsza uwaga związana jest faktem istnienia na terenie Województwa Pomorskiego dawnych składowisk odpadów, którym nadanie nowej funkcji jest istotne z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i społecznego.	Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów, likwidacji dzikich wysypisk odpadów oraz rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, w tym nadania im nowej funkcji.	<i>Niewzględzona</i>	Postulat niezgodny z zapisami RPS w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”, który stanowi ramę strategiczną dla RPO WP 2014-2020 w obszarze środowiska.
982.	Ministerstwo Środowiska	90	Takie podejście powinno obniżyć koszty i zwiększyć efektywność selektywnego zbierania odpadów.	„Dofinansowywane będą przedsięwzięcia związane...” Należy określić czy przewiduje się „łączone” (2 w 1) budowanie tych punktów, tzn. aby w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych zbierany był również zużyty sprzęt elektryczny i	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				elektroniczny.		
983.	Ministerstwo Środowiska	90	Należy stosować klarowne sformułowania.	„Wsparcie będą mogły uzyskać projekty...” Zużyty sprzęt stanowi odpady, w związku z tym nie wiadomo o jaką „wymianę” odpadów chodzi. Należy określić czy chodzi o wymieniane używane urządzenia, czy przyjmowanie odpadów, aby były poddane przygotowaniu do ponownego użycia i właściwie zapisać.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
984.	Ministerstwo Środowiska	90	Należy jasno określić przedsięwzięcia, które mają być dofinansowane w ramach RPO.	„W uzasadnionych przypadkach...” Należy zdefiniować czym są stacje przeladunkowe odpadów.	<i>Niewzględniona</i>	Stacje przeladunkowe odpadów są elementem pośredniczącym w systemie transportu odpadów, gdzie następuje przeladowanie odpadów.
985.	Ministerstwo Środowiska	90	Obecnie funkcjonujące składowiska powinny utworzyć fundusz rekultywacyjny.	„Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty rekultywacji...” Trzeba określić jakich składowisk dotyczy przedmiotowy zapis oraz w jakim okresie zamykanych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
986.	Ministerstwo Środowiska	90	Aktualizacja zapisów.	Przypis 17 Należy zastąpić: „17 W rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 i 888).”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zostanie dodany zapis „wraz z późniejszymi zmianami”.
Preferencje						
987.	Ministerstwo Środowiska	91	Korekta redakcyjna.	Należy zastąpić: 3) „maksymalizujące redukcję negatywnych oddziaływań środowiskowych, w szczególności ograniczenie masy składowanych odpadów komunalnych oraz poprawy efektywności wykorzystania zasobów,”	<i>Uwzględniona</i>	
988.	Federacja Zielonych GAJA	91	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia	(Dodatkowy zapis): 7) wzmacniające proces usuwania azbestu na terenie woj. pomorskiego (zgodnie z rządowym Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu)	<i>Niewzględniona</i>	Usuwanie azbestu nie jest najważniejszym problemem do rozwiązania w gospodarce odpadami w perspektywie do roku 2020 (2022). Temat ten nie został ujęty w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska „Ekoelektywne Pomorze”, który stanowi ramę strategiczną dla RPO WP 2014-2020 w dziedzinie środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że realizacja rządowego

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.			Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidziana jest do 2032 roku.
Beneficjenci						
989.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	91	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
990.	Federacja Zielonych GAJA	91	Z posiadanych przez FZ GAJA informacji wynika, że w woj. pomorskim jest ponad 42 400 samych tylko gospodarstw domowych, w których wciąż użytkowane są niebezpieczne wyroby azbestowe, głównie dachy eternitowe. Dotychczasowe zasady dofinansowania usuwania azbestu, tj. finansowanie jego demontażu, transportu i utylizacji, nie są wystarczające. Dzieje się tak ponieważ koszt montażu nowego pokrycia dachowego spada na właścicieli nieruchomości, których bardzo często nie stać na zakup i montaż dachu – dlatego też zainteresowanie demontażem eternitu jest wciąż zbyt niskie. Skuteczność usuwania azbestu w Polsce byłaby znacznie wyższa, gdyby możliwym było uzyskanie dofinansowania (pomocy bezzwrotnej) na wymianę pokryć dachowych na bezazbestowe, przy spełnieniu określonych warunków.	(Dodatkowy zapis): Użytkownicy wyrobów azbestowych w postaci dachów eternitowych – spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, prywatni właściciele nieruchomości.	<i>Niewzględniona</i>	Usuwanie azbestu nie jest najważniejszym problemem do rozwiązania w gospodarce odpadami w perspektywie do roku 2020 (2022). Temat ten nie został ujęty w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”, który stanowi ramę strategiczną dla RPO WP 2014–2020 w dziedzinie środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że realizacja rządowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidziana jest do 2032 roku.
991.	Politechnika Gdańska	91	Szkoły wyższe powinny zostać ujęte w grupie Beneficjentów – analogicznie jak w działaniu 11.3.	szkoły wyższe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
DZIAŁANIE 11.3 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA						
992.	Związek Gmin Pomorskich		W priorytecie tym nie uwzględniono możliwości realizacji przedsięwzięć z zakresu wodnokanalizacyjnych poniżej 2000 RLM, co powoduje brak finansowania tego zadania z jakichkolwiek środków UE.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Ukierunkowanie tematyczne						
993.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyño	92	Dopuszczenie wspierania przedsięwzięć w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM.	Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych, co do zasady w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM, a także w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM wyznaczonych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne.	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z projektem PO IS 2014-2020 projekty realizowane w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, będą mogły uzyskać dofinansowanie na poziomie krajowym.
994.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	92	Dopuszczenie wspierania przedsięwzięć w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM.	Nie ograniczać do 10 tys. RLM.	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z projektem PO IS 2014-2020 projekty realizowane w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, będą mogły uzyskać dofinansowanie na poziomie krajowym.
995.	Gmina Starogard Gdański	92	Najbardziej problemem braku środków na tworzenie systemów oczyszczania ścieków komunalnych są dotknięte gminy wiejskie. Mają one na swoim terenie aglomeracje pow. 2000 RLM, które często, co jest charakterystyczne w obszarze Woj. Pomorskiego, nie spełniają warunku 120 RLM na 1 km sieci. To powoduje, że nie kwalifikują się do wpisania ich w aglomeracje pow. 2 tys. RLM na podst. zapisów ustawy Prawo Wodne. Należy podkreślić to, że mimo iż takie aglomeracje nie istnieją w rozumieniu obowiązujących przepisów, problem na obszarach wiejski istnieje i pozostaje nierozwiązany. Dotychczas w niewielkim zakresie (do 4 mln. zł) środki na realizację tych zadań zapewniał PROW. Jednak nowy okres programowania nie przewiduje na ten moment możliwości finansowania tego typu zadań w ramach	Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			PROW. W POIiŚ nie będzie możliwości finansowania tego typu zadań, pomijając stopień trudności programu często nieadekwatny do otrzymanego wsparcia i trudny do pokonania w obszarach wiejskich.			
996.	Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.	92	Pojęcie RLM odnosi się wyłącznie do kwestii odprowadzania i oczyszczania ścieków, zatem tak określona linia demarkacyjna nie powinna dotyczyć projektów z zakresu gospodarki wodnej, w tym monitoringu wód podziemnych.	Nie jest jednoznaczne czy linia demarkacyjna 10 tys. RLM dotyczy jedynie projektów z zakresu gospodarki ściekowej, czy też zaopatrzenia w wodę, a także monitoringu jakości wód, dla których tak wyrażona linia nie jest zasadna.	<i>Niezasadna</i>	Podział interwencji ze względu na liczbę RLM dotyczy tylko projektów z zakresu gospodarki ściekowej.
997.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łęborku	92	Osady ściekowe powstają w oczyszczalniach ścieków jako specyficzny odpad procesów oczyszczania ścieków. Problem zagospodarowania ciągle wzrastających ilości osadów ściekowych staje się jednym z istotnych problemów środowiskowych naszego kraju. Osady ściekowe, podobnie jak ścieki, będą wytwarzane zawsze i trzeba znaleźć najlepsze rozwiązanie ich właściwego zagospodarowania. Wybór metody zagospodarowania osadów ściekowych jest ściśle związany z uwarunkowaniami obowiązującymi w UE.	Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych w aglomeracjach powyżej 50 tysięcy RLM.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z projektem PO IŚ 2014-2020 projekty realizowane w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, będą mogły uzyskać dofinansowanie na poziomie krajowym.
998.	Gmina Kolbudy	92	Gmina Kolbudy nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Na mocy Rozporządzenia nr 76/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 27.07.2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gdańsk, Gmina Kolbudy została zaliczona do aglomeracji Gdańsk z oczyszczalnią ścieków „Wschód” w Gdańsku. Aglomeracja Gdańsk posiada wskaźnik RLM 650 000. Z tego powodu Gmina Kolbudy zostałaby wyłączona z możliwości ubiegania się o dofinansowanie dla projektów wodno-ściekowych w ramach RPO WP 214-2020, a co za tym idzie pozbawiona jakichkolwiek możliwości uzyskania środków pozabudżetowych na	Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych, w aglomeracjach województwa pomorskiego wyznaczonych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z projektem PO IŚ 2014-2020 projekty realizowane w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, będą mogły uzyskać dofinansowanie na poziomie krajowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			realizację projektów służących rozwojowi sieci kanalizacji sanitarnej, ponieważ nie może również ubiegać się o dofinansowanie w ramach PO „Infrastruktura i Środowisko”, z powodu nie spełnienia minimalnych wymagań koncentracji, wynoszących 120 osób/km wybudowanej sieci. Natomiast w projekcie PROW 2014-2020 nie ma w ogóle ujętych projektów wodno-ściekowych.			
999.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku	92	Zbiorniki retencjonujące wodę pitną mają za zadanie zmagazynowanie jej w czasie braku rozbioru (w godzinach nocnych) przy jej najmniejszych nakładach finansowych (tania energia elektryczna w godzinach nocnych), w celu niezakłóconej dostawy w ciągu dnia do odbiorcy wody pitnej.	Możliwa będzie także realizacja projektów dotyczących poprawy procesu uzdatniania wody pitnej, a także budowa i rozbudowa zbiorników retencjonujących wodę pitną.	<i>Nieumzględniona</i>	Ramą strategiczną dla RPO WP 2014-2020 jest 6 Regionalnych Programów Strategicznych, a w temacie wody pitnej jest to RPS w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”. W RPS tym nie podjęto jednak tematu retencjonowania wody pitnej, a skupiono się na poprawie procesu uzdatniania wody oraz ograniczeniu jej strat.
1000.	Gmina Kolbudy	92	Należy wskazać w dokumencie (uzasadnienie realizacji, w opisie priorytetów), że inwestycje w obszarze gospodarki wodno-ściekowej będą zgodne z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Biorąc pod uwagę zobowiązania Polski w obszarze środowiska oraz konieczność zaplanowania wsparcia w sposób, który umożliwi spełnienie norm <i>acquis communautaire</i> w pierwszej kolejności powinny być finansowane zadania wynikające ze zobowiązań akcesyjnych Polski oraz dyrektyw unijnych.	-	<i>Nieumzględniona</i>	W projekcie RPO WP 2014-2020 jest zapis, że wspierane będą przedsięwzięcia w aglomeracjach wyznaczonych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne. Zapisy z uchwał wyznaczających aglomeracje są z kolei podstawą do sporządzenia wykazu tych aglomeracji, oraz wykazu niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych stanowiących integralną część Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
1001.	Gmina Kobylnica	92	Z nowego PROW na lata 2014-2020 gminy nie dostaną pieniędzy na kanalizację. Tym samym nie ma finansowania gospodarki ściekowej na obszarach poza aglomeracjami. Na etapie konsultacji PROW informowano, że inwestycje w tym obszarze mają być objęte wsparciem w ramach polityki spójności na poziomie regionalnym. Ukierunkowanie tematyczne nie daje	Realizowane będą projekty z zakresu gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę. Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych, co do zasady w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM wyznaczonych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, <u>a także na obszarach wyłączonych z aglomeracji.</u>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>możliwości realizacji projektów poza aglomeracjami. Natomiast jak wskazano w uzasadnieniu w województwie pomorskim zbiorcza kanalizacja sanitarna obsługuje ok. 76,5% mieszkańców, a oczyszczalnie ścieków ok. 80,8% mieszkańców, jednak w dalszym ciągu istnieje potrzeba rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków, zwłaszcza poza miastami. W obecnym i poprzednim okresie programowania interwencja kierowana była na aglomeracje, co spowodowało, że na obszarach gmin wiejskich wyłączonych (ze względów ekonomicznych i technicznych) z aglomeracji nie podejmowano działań związanych z gospodarką ściekową. Dalszy brak działań w tym obszarze będzie prowadził do pogłębiających się dysproporcji w dostępie do podstawowej infrastruktury w obrębie gmin i narastanie konfliktów społecznych.</p> <p>W przypadku aglomeracji które, w wyniku wcześniej podjętych działań inwestycyjnych, spełniają wymagania akcesyjne, posiadają wysokosprawne oczyszczalnie ścieków, które mogą przyjąć ścieki z terenów nie objętych kanalizacją, jednak z uwagi na istniejącą infrastrukturę nie ma możliwości ich odbioru (np. przesyłu) należałoby wesprzeć działania stwarzające taką możliwość.</p>			
1002.	Gmina Żukowo	92	<p>...co do zasady w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM</p> <p>Zapis ograniczający możliwości realizacji projektów jedynie do obszarów aglomeracji od 2 do 10 RLM wykluczy np. Gminę Żukowo z możliwości pozyskania środków na uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Jednocześnie Gmina Żukowo nie</p>	...co do zasady w jst o najniższym poziomie skanalizowania	<i>Nieuwzględniona</i>	Kryterium demarkacji pomiędzy programami w zakresie gospodarki ściekowej jest wielkość RLM

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			posiada tak dużej gęstości zaludnienia by spełnić wymogi ubiegania się o środki z puli programów krajowych. Ponadto uzależnienie uzyskania dofinansowania od jak najniższego poziomu skanalizowania jst pozwoli na efektywniejsze zagospodarowanie środków tak by trafiły one do obszarów najbardziej potrzebujących wsparcia.			
1003.	Miasto Gdynia	92	UWAGA WARUNKOWA – uzależniona od zaakceptowanej formalnie linii demarkacyjnej pomiędzy programami regionalnymi i programem krajowym w zakresie finansowania budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych. W przypadku zapewnienia w programie krajowym finansowania budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, postulat należy uznać za spełniony.	(...) Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych, ~~co do zasady w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM~~ wyznaczonych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne. (...)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z projektem PO IŚ 2014-2020 projekty realizowane w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM, będą mogły uzyskać dofinansowanie na poziomie krajowym.
Preferencje						
1004.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łęborku	92	Osady ściekowe powstają w oczyszczalniach ścieków jako specyficzny odpad procesów oczyszczania ścieków. Problem zagospodarowania ciągle wzrastających ilości osadów ściekowych staje się jednym z istotnych problemów środowiskowych naszego kraju. Osady ściekowe, podobnie jak ścieki, będą wytwarzane zawsze i trzeba znaleźć najlepsze rozwiązanie ich właściwego zagospodarowania. Wybór metody zagospodarowania osadów ściekowych jest ściśle związany z uwarunkowaniami obowiązującymi w UE.	Dopisać pkt 3: Projekty rozwiązujące problem zagospodarowania osadów ściekowych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu preferencji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1005.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku	92	Zbiorniki retencjonujące wodę pitną mają za zadanie zmagazynowanie jej w czasie braku rozbioru (w godzinach nocnych) przy jej najmniejszych nakładach finansowych (tania energia elektryczna w godzinach nocnych), w celu niezakłóconej dostawy w ciągu dnia do odbiorcy wody pitnej.	W zakresie wody pitnej preferowane będą projekty przyczyniające się do poprawy jakości wody pitnej oraz zabezpieczenia jej dostawy.	<i>Nieuwzględniona</i>	Ramą strategiczną dla RPO WP 2014-2020 jest 6 Regionalnych Programów Strategicznych, a w temacie wody pitnej jest to RPS w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”. W RPS tym nie podjęto jednak tematu retencjonowania wody pitnej, a skupiono się na poprawie procesu uzdatniania wody oraz ograniczeniu jej strat, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu RPO WP 2014-2020.
1006.	Politechnika Gdańska	92	doprecyzowanie	1) zakładające jak największą redukcję zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzanych do wód, 2) całościowo rozwiązujące problem oczyszczania ścieków na obszarze danej aglomeracji ściekowej.	<i>Uwzględniona</i>	
1007.	Gmina Kobylnica	92	Z nowego PROW na lata 2014-2020 gminy nie dostaną pieniędzy na kanalizację. Tym samym nie ma finansowania gospodarki ściekowej na obszarach poza aglomeracjami. Na etapie konsultacji PROW informowano, że inwestycje w tym obszarze mają być objęte wsparciem w ramach polityki spójności na poziomie regionalnym. Ukierunkowanie tematyczne nie daje możliwości realizacji projektów poza aglomeracjami. Natomiast jak wskazano w uzasadnieniu w województwie pomorskim zbiorcza kanalizacja sanitarna obsługuje ok. 76,5% mieszkańców, a oczyszczalnie ścieków ok. 80,8% mieszkańców, jednak w dalszym ciągu istnieje potrzeba rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków, zwłaszcza poza miastami. W obecnym i poprzednim okresie programowania interwencja kierowana była na aglomeracje, co spowodowało, że na obszarach gmin wiejskich wyłączonych (ze względów ekonomicznych i technicznych) z	W zakresie ścieków komunalnych preferowane będą projekty: 1) zakładające jak największą redukcję zanieczyszczeń zawartych w ściekach do wód, 2) całościowo rozwiązujące problem na obszarze danej aglomeracji ściekowej. <u>3) umożliwiające przyjęcie dodatkowych ścieków na wysokosprawne oczyszczalnie.</u>	<i>Nieuwzględniona</i>	Preferencja dla projektów umożliwiających przyjęcie dodatkowych ścieków na wysokosprawne oczyszczalnie zawiera się w aktualnych preferencjach zapisanych w projekcie RPO WP 2014-2020.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>aglomeracji nie podejmowano działań związanych z gospodarką ściekową. Dalszy brak działań w tym obszarze będzie prowadził do pogłębiających się dysproporcji w dostępie do podstawowej infrastruktury w obrębie gmin i narastanie konfliktów społecznych.</p> <p>W przypadku aglomeracji które, w wyniku wcześniej podjętych działań inwestycyjnych, spełniają wymagania akcesyjne, posiadają wysokosprawne oczyszczalnie ścieków, które mogą przyjąć ścieki z terenów nie objętych kanalizacją, jednak z uwagi na istniejącą infrastrukturę nie ma możliwości ich odbioru (np. przesyłu) należałoby wesprzeć działania stwarzające taką możliwość.</p>			
Ukierunkowanie terytorialne						
1008.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku	93	Zbiorniki retencyjne mają za zadaniem magazynowanie wody w okresach jej nadmiaru w celu wykorzystania jej w innym okresie. Inne funkcje zbiornika to wykorzystanie energii wodnej, ochrona przed powodzią lub utrzymanie żeglowności rzeki poprzez zmniejszenie nieregularności przepływów wody, wykorzystanie w celach irygacyjnych, rozwój turystyki, rekreacji i sportu.	Dopisać pkt: Gminy na terenie których istnieje zbiornik retencjonujący wodę pitną nie zabezpieczający jej dostaw w cyklu dobowym	<i>Niewzględzona</i>	Ramą strategiczną dla RPO WP 2014-2020 jest 6 Regionalnych Programów Strategicznych, a w temacie wody pitnej jest to RPS w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”. W RPS tym nie podjęto jednak tematu retencjonowania wody pitnej, a skupiono się na poprawie procesu uzdatniania wody oraz ograniczeniu jej strat.
1009.	Gmina Kobylnica	93	Z nowego PROW na lata 2014-2020 gminy nie dostaną pieniędzy na kanalizację. Tym samym nie ma finansowania gospodarki ściekowej na obszarach poza aglomeracjami. Na etapie konsultacji PROW informowano, że inwestycje w tym obszarze mają być objęte wsparciem w ramach polityki spójności na poziomie regionalnym. Ukierunkowanie tematyczne nie daje możliwości realizacji projektów poza aglomeracjami. Natomiast jak wskazano w uzasadnieniu w województwie pomorskim	W zakresie ścieków komunalnych: aglomeracje ściekowe niespełniające wymagań akcesyjnych <u>oraz aglomeracje które nie mają możliwości zapewnienia odbioru dodatkowych ścieków.</u>	<i>Niewzględzona</i>	Najważniejszą sprawą w zakresie gospodarki ściekowej jest spełnienie wymagań akcesyjnych w tym obszarze. Dlatego też wsparcie zostanie skoncentrowane na aglomeracjach ściekowych niespełniających wymagań akcesyjnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zbiorcza kanalizacja sanitarna obsługuje ok. 76,5% mieszkańców, a oczyszczalnie ścieków ok. 80,8% mieszkańców, jednak w dalszym ciągu istnieje potrzeba rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków, zwłaszcza poza miastami. W obecnym i poprzednim okresie programowania interwencja kierowana była na aglomeracje, co spowodowało, że na obszarach gmin wiejskich wyłączonych (ze względów ekonomicznych i technicznych) z aglomeracji nie podejmowano działań związanych z gospodarką ściekową. Dalszy brak działań w tym obszarze będzie prowadził do pogłębiających się dysproporcji w dostępie do podstawowej infrastruktury w obrębie gmin i narastanie konfliktów społecznych.</p> <p>W przypadku aglomeracji które, w wyniku wcześniej podjętych działań inwestycyjnych, spełniają wymagania akcesyjne, posiadają wysokosprawne oczyszczalnie ścieków, które mogą przyjąć ścieki z terenów nie objętych kanalizacją, jednak z uwagi na istniejącą infrastrukturę nie ma możliwości ich odbioru (np. przesyłu) należałoby wesprzeć działania stwarzające taką możliwość.</p>			
Sposób realizacji i forma wsparcia						
1010.	Gmina Kartuzy	93	Ujednolicenie zapisów odnośnie trybu negocjacyjnego w ramach ZIT/ZPT w całym dokumencie	<p>Dotacje udzielane w trybie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT), 3) indywidualnym (przedsięwzięcia strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie energetyki i środowiska). 	<i>Niewzględniona</i>	Tryb negocjacyjny zostanie usunięty ze sposobów realizacji tego działania.
Wskaźniki produktu						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1011.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku	93	Zbiorniki retencjonujące wodę pitną mają za zadanie zmagazynowanie jej w czasie braku rozbioru (w godzinach nocnych) przy jej najmniejszych nakładach finansowych (tania energia elektryczna w godzinach nocnych), w celu niezakłóconej dostawy w ciągu dnia do odbiorcy wody pitnej.	Dopisać pkt 3: Objętość wybudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych urządzeń wodociagowych – zbiornika wody pitnej (m³)	<i>Niewzględniona</i>	Ramą strategiczną dla RPO WP 2014-2020 jest 6 Regionalnych Programów Strategicznych, a w temacie wody pitnej jest to RPS w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”. W RPS tym nie podjęto jednak tematu retencjonowania wody pitnej, a skupiono się na poprawie procesu uzdatniania wody oraz ograniczeniu jej strat.
1012.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku	93	Osady ściekowe powstają w oczyszczalniach ścieków jako specyficzny odpad procesów oczyszczania ścieków. Problem zagospodarowania ciągle wzrastających ilości osadów ściekowych staje się jednym z istotnych problemów środowiskowych naszego kraju. Osady ściekowe, podobnie jak ścieki, będą wytwarzane zawsze i trzeba znaleźć najlepsze rozwiązanie ich właściwego zagospodarowania. Wybór metody zagospodarowania osadów ściekowych jest ściśle związany z uwarunkowaniami obowiązującymi w UE.	Dopisać pkt 4: Zmniejszenie masy zagospodarowanego osadu ściekowego (Mg)	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1013.	Politechnika Gdańska	93	Spójność ze wskaźnikiem rezultatu nr 4	Dodanie: Liczba wybudowanej/zmodernizowanej oczyszczalni ścieków.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu wskaźników zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
DZIAŁANIE 11.4 OCHRONA BIORÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ						
1014.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom	93-95	Lokalne Grupy Działania częstokroć w swoich strukturach zrzeszają instytucje ochrony przyrody (parki krajobrazowe i narodowe), wspólnie realizując własne działania związane z ochroną przyrody, zwłaszcza w dziedzinie edukacji ekologicznej. Lokalne Grupy Działania jako partnerstwa trójsektorowe spowodują zaangażowanie większej ilości podmiotów i osób przy realizacji tych działań, jednocześnie zapewniając szerszy ich odbiór. LGD ułatwią także komunikację pomiędzy	Uzasadnienie realizacji Ze względu na postępującą antropopresję, w szczególności związaną z nasilającym się ruchem turystycznym, prowadzonymi inwestycjami oraz zmianami klimatu, konieczne jest podejmowanie działań ochronnych ponadprzeciętnych na tle kraju walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Należą do nich przede wszystkim: ochrona siedlisk przyrodniczych związanych z nadmorskim położeniem, przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, umacnianie powiązań i korzyarzy ekologicznych.	<i>Niewzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główny Gmina Kępice Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno		instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę przyrody a organizacjami pozarządowymi i innymi lokalnymi podmiotami. Ponadto, Lokalne Grupy Działania posiadają doświadczenie w realizacji działań związanych z wytyczaniem ścieżek i szlaków turystycznych. Dotyczy to również ich promocji. LGD skupiając partnerów z trzech sektorów powodują, że w procesach związanych z powstawaniem ścieżek i szlaków uczestniczy więcej partnerów a efekt wspólnych prac jest pełniejszy.	Ponadto ponadprzeciętna jeziorność w regionie wymaga szczególnego podejścia do ochrony jezior i ich Ekosystemów. Problemem w zakresie ochrony przyrody jest też brak planów ochrony dla części obszarów chronionych, w szczególności dla większości parków krajobrazowych oraz części rezerwatów przyrody. Efektywna ochrona środowiska wymaga podnoszenia świadomości ekologicznej skutkującej zmianą postaw i zachowań ludzi na bardziej proekologiczne. Jest to istotne zwłaszcza w sytuacji niezadowolającego poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie problemów środowiska i ochrony przyrody. Ukierunkowanie tematyczne Wspierana będzie czynna ochrona przyrody, przede wszystkim na obszarach chronionych w szczególności parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, co prowadzić ma do ograniczenia degradacji środowiska oraz utraty zasobów różnorodności biologicznej. Dofinansowanie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia dotyczące poprawy stanu cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz ochrony ekosystemu strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego w tym m.in. projekty w zakresie: monitoringu i ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, opracowania i wdrażania programów odtwarzania i renaturalizacji ekosystemów, eliminacji obcych gatunków inwazyjnych. Wsparcie zostanie skierowane również na ochronę wód, w szczególności jezior i ekosystemów od wód zależnych. Możliwa będzie m.in. rekultywacja jezior, urządzenie i zagospodarowanie terenów wokół rzek i zbiorników wodnych w celu ograniczenia splywu powierzchniowego i antropopresji oraz renaturalizacja obszarów wodno-blotnych. Przewiduje się także, że dofinansowane będą projekty polegające na opracowaniu planów ochrony dla parków krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody. Wspierane będą projekty dotyczące zabezpieczania obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w szczególności		preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. W odniesieniu do przedmiotowego działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia. Natomiast preferowanie „obszaru” objętego podejściem RLKS jest niezasadne z uwagi na to, że zasięg takich obszarów nie wynika z przesłanek obiektywnych, ale jest determinowany wolą samych zainteresowanych. Potencjalnie podejściem takim może być objęte 100% obszaru województwa, co czyni preferencję nieselektywną a tym samym niezasadną.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>NOMIKOS Karol Schramke</p> <p>POZIOM Piotr <i>Pozjomski</i></p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader</p>			<p>związane z ukierunkowaniem ruchu turystycznego, w tym budowy, przebudowy lub rozbudowy małej infrastruktury takiej jak: ścieżki dydaktyczne, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, parkingi, punkty i wieże widokowe, zadaszenia, platformy.</p> <p>Umożliwiona będzie także realizacja projektów dotyczących ochrony i przywracania wartości ekologicznych środowiska miejskiego, przede wszystkim polegających na zwiększaniu powierzchni obszarów zieleni w miastach.</p> <p>Wsparcie będą mogły uzyskać także przedsięwzięcia dotyczące edukacji ekologicznej oraz zwiększania świadomości na rzecz zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałania zmianom klimatu, w tym projekty infrastrukturalne (np. budowa centrów edukacyjnych).</p> <p>W zakresie centrów edukacyjnych wyłączny dostęp uzyskają ośrodki edukacji ekologicznej prowadzone przez Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, WFOŚiGW w Gdańsku, szkoły wyższe, <u>LGD</u> oraz w partnerstwie w wymienionych podmiotami, a także wynegocjowane w ramach ZPT i <u>RLKS</u>.</p> <p>Dofinansowywane będą również przedsięwzięcia związane z rozwojem systemów przetwarzania i udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie w skali regionalnej.</p> <p>Uzupełniająco, w ramach finansowania krzyżowego, przewiduje się działania informacyjno-edukacyjne, podnoszące świadomość mieszkańców, szczególnie w zakresie efektów podejmowanej interwencji.</p> <p>Preferencje</p> <p>W zakresie ochrony przyrody preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) będące efektem współpracy i realizowane wspólnie przez różne podmioty, w tym we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, 2) sprzyjające tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowania i umacniania pożądaných postaw proekologicznych, 3) redukujące negatywne oddziaływania oraz przyczyniające się w największym stopniu do poprawy 		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>stanu środowiska,</p> <p>4) kompleksowe, np. łączące ochronę siedlisk, odtwarzanie populacji gatunków z ukierunkowaniem ruchu turystycznego.</p> <p><u>W zakresie zabezpieczania obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w szczególności związane z ukierunkowaniem ruchu turystycznego preferowane będą projekty realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</u></p> <p>W zakresie edukacji ekologicznej preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprzyjające tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowania i umacniania pożądanych postaw proekologicznych, 2) będące efektem współpracy i realizowane przez różne podmioty, 3) upowszechniające nowe rozwiązania technologiczne, 4) obejmujące swoim zasięgiem obszar co najmniej subregionu, 5) o dużej skali oddziaływania mierzonej liczbą osób objętych działaniami edukacyjnymi <p><u>6) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</u></p> <p>W zakresie centrów edukacyjnych preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obejmujące działaniem danego centrum edukacyjnego szerokie spektrum tematyczne z zakresu ochrony środowiska, 2) będące efektem współpracy i realizowane przez różne podmioty, 3) sprzyjające tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowania i umacniania pożądanych postaw proekologicznych, 4) upowszechniające nowe rozwiązania technologiczne <p><u>5) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</u></p> <p>Ukierunkowanie terytorialne</p> <p>W zakresie ochrony ekosystemu strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obszary objęte prawnymi formami ochrony 		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				<p>przyrody (jako wyłączny dostęp) w szczególności Zatoka Gdańska, Zalew Wiślany oraz obszary przybrzeżne.</p> <p>W zakresie ochrony wód, w szczególności jezior i ekosystemów od wód zależnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody oraz obszary wpisujące się w strukturę korytarzy ekologicznych wg <i>Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego</i> (jako preferencja), zwłaszcza wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, w szczególności jeziora. <p><u>W zakresie zabezpieczania obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w szczególności związane z ukierunkowaniem ruchu turystycznego: obszary objęte podejściem RLKS (obszary geograficznej aktywności LGD).</u></p> <p>W zakresie edukacji ekologicznej i centrów edukacyjnych: obszar całego województwa.</p> <p>Sposób realizacji i forma wsparcia</p> <p>Dotacje udzielane w trybie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, <u>w tym przedsięwzięcia wyłonione w konkurach dedykowanych dla podejścia RLKS</u>), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/RLKS), 3) indywidualnym (przedsięwzięcie strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie energetyki i środowiska). <p>Grupy docelowe</p> <p>Mieszkańcy, turyści, indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.</p> <p>Beneficjenci</p> <p>Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące zadania jst/związku komunalnego, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jednostki</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				administracji rządowej, LGD, organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, instytucje edukacyjne.		
Ukierunkowanie tematyczne						
1015.	Gmina Starogard Gdański	94	Jeżeli ze względu na linie demarkacyjne niemożliwe będzie finansowania systemów nie zaliczonych do KPOŚK, wnioskujemy o uwzględnienie tego typu oczyszczania jezior w ramach bioróżnorodności jezior.	Możliwa będzie m.in. rekultywacja jezior, urządzenie i zagospodarowanie terenów wokół rzek i zbiorników wodnych w celu ograniczenia spływu powierzchniowego i antropopresji oraz denaturalizacja obszarów wodno-blotnych oraz oczyszczanie ścieków komunalnych z terenów przyległych do jezior..	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie dla projektów z zakresu gospodarki ściekowej zostało ujęte w Działaniu 11.3 projektu RPO WP 2014-2020. W Działaniu 11.4 przewiduje się działania związane z czynną ochroną różnorodności biologicznej, edukacją ekologiczną, ochroną ekosystemów jezior, ale nie związaną z budową kanalizacji sanitarnej, a także zabezpieczenia obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów.
1016.	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku	94	Zanieczyszczenie Morza Bałtyckiego ściekami bytowymi i komunalnymi, jak również środkami chemicznymi z upraw rolniczych, które dostają się do rzek podczas opadów atmosferycznych, powoduje występowanie u ryb owrzodzeń, podskórnych guzów i innych chorób oraz zmniejszenie populacji i ich masowe śnięcie.	Dofinansowanie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia dotyczące ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz ochrony ekosystemu strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego w tym m.in. projekty w zakresie monitoringu i ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, projekty w zakresie eliminacji postępującej degradacji środowiska morskiego, spowodowanej odprowadzaniem do Morza Bałtyckiego zanieczyszczeń komunalnych i przemysłowych, pochodzących z odpadów przemysłu spożywczego, chemicznego, metalurgicznego i rolnictwa oraz zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych niesionych do morza przez rzeki.	<i>Niewzględniona</i>	Eliminacja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych, przemysłowych oraz z rolnictwa odprowadzanych do Morza Bałtyckiego nie jest przedmiotem Działania 11.4. Ograniczanie zrzutów ścieków komunalnych do wód będzie realizowane w ramach Działania 11.3 RPO WP 2014-2020 oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, natomiast zmniejszanie wpływu rolnictwa na środowisko będzie realizowane w ramach PROW 2014-2020.
1017.	Ministerstwo Środowiska	94	Korytarze ekologiczne są wymienione w RPO w Uzasadnieniu realizacji na str. 92, powinny mieć zatem odzwierciedlenie w Ukierunkowaniu tematycznym.	Proponuje się zmodyfikować w następujący sposób: Dofinansowanie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia dotyczące poprawy stanu cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz ochrony ekosystemu strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego w tym m.in. projekty w zakresie: monitoringu i ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, opracowania i wdrażania programów odtwarzania i renaturalizacji ekosystemów, realizacji projektów z zakresu zielonej infrastruktury, w tym	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				tworzenia, odtwarzania i udroźniania korytarzy ekologicznych, eliminacji obcych gatunków inwazyjnych.		
1018.	Słowiński Park Narodowy	94	Jak wspomniano na str. 93 „Ze względu na postępującą antropopresję, w szczególności związaną z nasilającym się ruchem turystycznym, prowadzonymi inwestycjami oraz zmianami klimatu, konieczne jest podejmowanie działań ochronnych <u>ponadprzeciętnych na tle kraju walorów przyrodniczych i krajobrazowych</u> ”. Słowiński Park Narodowy uważany jest za obszar o ponadprzeciętnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, ponadto ze względu na położenie nad Morzem Bałtyckim, co rok w okresie letnim zmaga się z nasilającym ruchem turystycznym, dlatego również powinno się uszczegółowić ten zapis również o parki narodowe.	Wspierana będzie czynna ochrona przyrody, przede wszystkim na obszarach chronionych w szczególności parków krajobrazowych, parków narodowych i rezerwatów przyrody, co prowadzić ma do ograniczenia degradacji środowiska oraz utraty zasobów różnorodności biologicznej.	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie dla projektów realizowanych przez parki narodowe jest przewidziane na poziomie krajowym w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
1019.	Gmina Sierakowice	94	Obszary wiejskie silnie zurbanizowane również powinny zasługiwać na możliwość realizacji projektów zwiększających powierzchnię obszarów zieleni.	Umożliwiona będzie także realizacja projektów dotyczących ochrony i przywracania wartości ekologicznych środowiska miejskiego i wiejskiego , przede wszystkim polegających na zwiększeniu powierzchni obszarów zieleni w miastach i wsiach .	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1020.	Słowiński Park Narodowy	94	Prowadzenie edukacji ekologicznej jest działaniem statutowym realizowanym przez parki narodowe. Ograniczenie możliwości uzyskania wsparcia jedynie dla wymienionych podmiotów, uniemożliwi zdobycie środków przez Słowiński Park Narodowy na stworzenie nowoczesnego centrum edukacji i badań naukowych, które może się stać wizytówką Województwa Pomorskiego, a także przyczynić się do aktywizacji i ożywienia regionu. Planowane jest prowadzenie w takim ośrodku zajęć dla mieszkańców, turystów, szkół, stworzenie ośrodka badań i sal konferencyjnych, z których również będą mogły korzystać instytucje współpracujące z Parkiem –	(...) W zakresie centrów edukacyjnych wyłączny dostęp uzyskają ośrodki edukacji ekologicznej prowadzone przez Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, parki narodowe, WFOŚiGW w Gdańsku, szkoły wyższe oraz w partnerstwie w wymienionymi podmiotami, a także wynegocjowane w ramach ZPT.	<i>Niewzględniona</i>	Wsparcie dla projektów realizowanych przez parki narodowe jest przewidziane na poziomie krajowym w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			instytucje naukowe i szkoły wyższe, organy administracji rządowej i samorządowej, itp.			
Preferencje						
1021.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	95	-	<p>W zakresie edukacji ekologicznej preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprzyjające tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowania i umacniania pożądaných postaw proekologicznych, 2) będące efektem współpracy i realizowane przez różne podmioty, 3) upowszechniające nowe rozwiązania technologiczne, 4) obejmujące swoim zasięgiem obszar co najmniej subregionu, 5) o dużej skali oddziaływania mierzonej liczbą osób objętych działaniami edukacyjnymi. <p>6) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS</p> <p>W zakresie centrów edukacyjnych preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obejmujące działaniem danego centrum edukacyjnego szerokie spektrum tematyczne z zakresu ochrony środowiska, 2) będące efektem współpracy i realizowane przez różne podmioty, 3) sprzyjające tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowania i umacniania pożądaných postaw proekologicznych, 4) upowszechniające nowe rozwiązania technologiczne <p>5) realizowane z wykorzystaniem podejścia RLKS.</p>	Niewzględniona	<p>Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p> <p>W odniesieniu do przedmiotowego działania uznano jednak, że jego cele i zakres tematyczny nie uzasadnia preferowania wskazanego wyżej podejścia.</p>
1022.	Ministerstwo Środowiska	94	Nie należy uzależniać wspierania projektów dotyczących czynnej ochrony przyrody od powiązania ich z realizacją innych celów RPO, ponieważ grozi to marginalizowaniem projektów o istotnym znaczeniu dla ochrony różnorodności biologicznej. Np. ukierunkowanie ruchu turystycznego nie jest	<p>Proponuje się zmodyfikować w następujący sposób:</p> <p>Preferencje</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) przyczyniające się w największym stopniu do poprawy stanu środowiska, 4) kompleksowe, np. redukujące negatywne działania z ukierunkowaniem ruchu turystycznego. 	Do rozważenia na dalszym etapie prac	Decyzja o ewentualnej zmianie katalogu preferencji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			tożsame z ochroną siedlisk i gatunków tak więc jedynie pośrednio może wpłynąć na ich stan. Dokument RPO wymienia konieczność tworzenia planów ochrony, działań monitoringowych czy innych działań ochronnych nie powiązanych z turystyką.			
Ukierunkowanie terytorialne						
1023.	Ministerstwo Środowiska	95	Nie należy ograniczać wsparcia dla obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody, ponieważ eliminowałoby to z możliwości wsparcia projekty dotyczące korytarzy ekologicznych czy innych projektów z zakresu zielonej infrastruktury lub np. wsparcie dla cennych gatunków bytujących w siedliskach nieobjętych prawną ochroną. Ponadto w punkcie „kierunkowanie tematyczne” jest informacja, że wsparcie będzie dotyczyć przede wszystkim obszarów objętych formami ochrony przyrody, a to dopuszcza także inne projekty.	Proponuje się zmodyfikować w następujący sposób: - obszary cenne przyrodniczo, w tym także objęte prawnymi formami ochrony przyrody (jako wyłączny dostęp) w szczególności Zatoka Gdańska, Zalew Wiślany oraz obszary przybrzeżne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
Sposób realizacji i forma wsparcia						
1024.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	72	zakres tematyczny do objęcia podejściem RLKS w ramach RPO WP, opierając się na układzie osi priorytetowych i działań obowiązujących w aktualnym projekcie RPO WP i sugerując adekwatne do zakresu ww. formy mechanizmu RLKS: - ochrona wód, w szczególności jezior i ekosystemów od wód zależnych. Możliwa będzie m.in. rekultywacja jezior, zarządzanie i zagospodarowanie terenów wokół rzek i zbiorników wodnych w celu ograniczenia spływu powierzchniowego i antropopresji oraz renaturalizacja obszarów wodno-błotnych. - projekty dotyczące zabezpieczania obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w	projekty parasolowe, projekty wybierane przez LGD tryb negocjacyjny - przedsięwzięcia uzgodnione w ramach LGD)/ tryb konkurencyjny - przedsięwzięcia wylonione w konkursie	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	W zakresie zastosowania trybu negocjacyjnego do wylaniania projektów w ramach LGD – uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			szczegółności związane z ukierunkowaniem ruchu turystycznego, w tym budowy, przebudowy lub rozbudowy małej infrastruktury takiej jak: ścieżki dydaktyczne, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, parkingi, punkty i wieże widokowe, zadaszania, platformy. - przedsięwzięcia dotyczące edukacji ekologicznej oraz zwiększania świadomości na rzecz zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałania zmianom klimatu			organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
1025.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupy Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	95	-	Dotacje udzielane w trybie: 1) konkurencyjnym (przedsięwzięcia wyłonione w konkursie, w tym dedykowane dla podejścia RLKS), 2) negocjacyjnym (przedsięwzięcia uzgodnione w ramach ZIT/ZPT/ RLKS), 3) indywidualnym (przedsięwzięcie strategiczne zdefiniowane w RPS w zakresie energetyki i środowiska).	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Decyzja o zasadach dotyczących sposobu organizacji projektów realizowanych z wykorzystaniem elementów podejścia RLKS oraz szczegółowych mechanizmów ich wyboru zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP oraz na poziomie dokumentów wdrożeniowych.
Beneficjenci						
1026.	Uniwersytet Gdański	95	Uniwersytet Gdański dostrzega konieczność uzupełnienia zapisów w zakresie Beneficjentów o szkoły wyższe. Uczelnie wyższe pełnią istotną rolę w podnoszeniu świadomości ekologicznej skutkującej zmianą postaw i zachowań ludzi na bardziej ekologiczne.	Dodać: Szkoly Wyzsze	<i>Nieuzględniona</i>	Szkoły wyższe znajdują się w grupie instytucji edukacyjnych.
1027.	Akademia	95	Zasadne jest dodanie uczelni wyższych jako	<i>Zmiana poprzez dodanie beneficjenta</i>	<i>Nieuzględniona</i>	Szkoły wyższe znajdują się w grupie

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorska w Słupsku		beneficjenta działania z uwagi na potencjał naukowo – dydaktyczny uczelni (pracownicy akademicy z zakresu ochrony środowiska).	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, (...),instytucje edukacyjne (w tym uczelnie wyższe).		instytucji edukacyjnych.
1028.	Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku	95	Sugerowana zmiana umożliwia włączenie się do działań jednostkom sektora finansów publicznych nie posiadających osobowości prawnej	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące zadania jst/związku komunalnego, inne jednostki sektora finansów publicznych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1029.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	95	Propozycja jest zgodna z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Proponuje się włączenie do grona beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1030.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Akwarium Gdyńskie MIR-PIB	95	Zmiana pozwoli na realizację projektu mającego na celu rozbudowę ścieżki edukacyjnej Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB o ekspozycje z gatunkami zwierząt zimnowodnych i chrzęstno-szkieletowych. W efekcie spodziewany jest znacznie szerszy odbiór działalności edukacyjnej Akwarium Gdyńskiego i natężenie zjawiska turystyki edukacyjnej. Zjawisko to będzie ponad cele edukacyjno-społeczne napędzać lokalny rynek w sposób znaczący. Pozwoli na promowanie postaw proekologicznych i świadomości konieczności dbania o zachowanie różnorodności biologicznej. Z doświadczeń Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego jednoznacznie wynika że poznawanie przez bezpośrednie doświadczanie, uczestnictwo i obserwacje gwarantuje najwyższą skuteczność prowadzonych działań. Cele określone w w/w działaniu stanowią podstawową idee funkcjonowania jedyne w kraju morskiego ogrodu zoologicznego jakim jest Akwarium Gdyńskiego MIR-PIB	Dodanie do grupy beneficjentów: Państwowych Instytutów Badawczych	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu katalogu beneficjentów zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1031.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich	95	-	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące zadania jst/związku komunalnego, inne jednostki	<i>Unwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	(Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)			sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jednostki administracji rządowej, LGR/LGD , organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, instytucje edukacyjne.		
1032.	Słowiński Park Narodowy	95	Proponuję uściślić ten zapis konkretnie o parki narodowe, gdyż ze względu na formę prawną „państwowa osoba prawna”, Parki wpasowują się jedynie w zapis „inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną”, a w przypadku ewentualnego wykreślenia tego zapisu, Park nie będzie mógł skorzystać ze wsparcia w ramach Priorytetu 11 Środowisko.	Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące zadania jst/związku komunalnego, inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jednostki administracji rządowej, organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, parki narodowe, instytucje edukacyjne.	<i>Nieuwzględniona</i>	Wsparcie dla projektów realizowanych przez parki narodowe jest przewidziane na poziomie krajowym w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
PRIORYTET 12. POMOC TECHNICZNA						
1033.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski		Zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, gdzie zostały wskazane definicje pojęć: „Racjonalne usprawnienie” oznacza konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. „Uniwersalne projektowanie” oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez	Należy rozważyć zabezpieczenie puli środków w ramach PT, z której będzie można finansować szczególne, nieprzewidziane w projekcie inwestycje, pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jeśli takowe zgłoszą się do projektu (w zakresie dostępności komunikacyjnej, technicznej, przestrzennej itd.). Wynika to z zasad uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień. Warto rozważyć także zapis dotyczący stosowania przy Prawie zamówień publicznych (i nie tylko) klauzul społecznych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów określone zostaną w <i>Planie komunikacji</i> .

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. „Universalne projektowanie” nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób niepełnosprawnych, jeżeli jest to potrzebne.</p> <p>Projekt Rozporządzenia ogólnego KE określa, że „Państwa Członkowskie i Komisja wspierają równość mężczyzn i kobiet i zapewnijają zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na różnych etapach realizacji programu.”</p> <p>Zasada ta obejmuje etapy: projektowania, wdrażania, monitorowania i oceny.</p>			
DZIAŁANIE 12.1 SYSTEM ZARZĄDZANIA						
1034.	Miasto i Gmina Sztum	97-99	<p>Utrzymanie sekretariatu MOF jest dodatkowym kosztem dla JST. Tego typu pomoc zapewniłaby lepsze warunki organizacyjno-finansowe do zarządzania realizowanymi - wynegocjowanymi projektami, które są istotne dla MOF i regionu.</p>	<p>Dodanie zapisów dotyczących obsługi Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Proponuje się możliwość pozyskania środków na funkcjonowanie sekretariatów /biur MOF, które wymagają zatrudnienia pracownika/ów, przeszkolenia oraz zapewnienia pewnego standardu środowiska pracy.</p>	<i>Niewzględniona</i>	<p>Opis Priorytetu zostanie dostosowany do wymogów <i>Szablону programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem</i> (październik 2013 r.)</p>
Uzasadnienie realizacji						
1035.	Związek Gmin Pomorskich	97	<p>Lata 2014-2020 to okres, w którym Polska oraz jej poszczególne regiony będą miały dostęp do znaczących środków Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację wielu inwestycji m.in. z zakresu energetyki i ochrony środowiska. Wyzwania przedstawione w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska Ekoefektywne Pomorze wskazują na konieczność zrealizowania w naszym województwie wielu trudnych i złożonych z zakresu energetyki i środowiska. Do najtrudniejszych zadań należą niewątpliwie: zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, wykorzystanie potencjału OZE oraz adaptację do zmian klimatu. Spodziewać się możemy zatem, że wdrażanie</p>	<p>Z:</p> <p>Kluczowe znaczenie w tym procesie ma zapewnienie odpowiedniej kadry wysokowykwalifikowanych pracowników. Niezbędne jest więc wsparcie w zakresie zatrudnienia pracowników do obsługi Programu, ciągłego podnoszenia ich kwalifikacji i umiejętności oraz zapewnienia im odpowiedniego standardu pracy i wyposażenia w sprzęt.</p> <p>Na:</p> <p>Należy podkreślić, że system zarządzania programem zapewnia najefektywniejsze wykorzystanie istniejącego już w regionie potencjału instytucji mających doświadczenie we wdrażaniu programów operacyjnych ze środków UE. Rozwiązanie to przyczyni się do zapewnienia wymaganej kadry wysokowykwalifikowanych pracowników do obsługi</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	<p>Decyzja o ewentualnej zmianie zapisów RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>w. programu będzie wymagało od Samorządu Województwa i pozostałych stron tego procesu dużych nakładów zaangażowania i pracy oraz wiedzy merytorycznej, w tym eksperckiej.</p> <p>Powstaje zatem wyzwanie sprawnego i efektywnego zarządzania środkami w nowej perspektywie, w tym zapewnienia odpowiedniej kadry wykwalifikowanych pracowników zaangażowanych w realizację przedsięwzięć. Dlatego też w projekcie programu w rozdziale VII. System Instytucjonalny, oprócz wykazu jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych priorytetów zapisano, że możliwe będzie włącznie również innych instytucji pośredniczących/wdrażających do systemu realizacji programu.</p> <p>Ponadto, dla priorytetu 12. Pomoc techniczna zaplanowano wsparcie w wysokości ok. 61,5 mln zł ze środków UE oraz 10,8 mln zł wkładu krajowego (patrz Plan finansowy na stronie 101), z którego finansowane będzie przede wszystkim zatrudnienie pracowników oraz ciągle podnoszenie poziomu ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, a także zapewnienie odpowiedniego standardu środowiska ich pracy</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, oraz mając na względzie konieczność ograniczania kosztów funkcjonowania instytucji publicznych oraz przedmiotowego programu proponuję, aby do systemu realizacji priorytetów 10. Energia i 11. Środowisko włączyć Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.</p> <p>WFOŚiGW w Gdańsku jest jedną z wiodących instytucji finansujących w naszym</p>	<p>Programu oraz ograniczy wydatkowanie środków pomocy technicznej na zatrudnienie nowych pracowników oraz zapewnienia im odpowiedniego standardu pracy i wyposażenia w sprzęt.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>regionie proekologiczne przedsięwzięcia realizowane przez samorządy, wspierające wdrażanie krajowych i regionalnych polityk środowiskowych. Wypracowane zasady gospodarki finansowej Funduszu w Gdańsku, a także wysokie kompetencje jego pracowników i 20 letnie już doświadczenie w realizacji przedsięwzięć środowiskowych, mają szczególne znaczenie dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich - gdzie wsparcie eksperckie jest szczególnie cenne, ponieważ pozwala realizować racjonalne i technicznie wykonalne przedsięwzięcia. Wyspecjalizowana kadra Funduszu, posiadająca szeroką znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i regionu, a także zdolność do realizacji krajowych i regionalnych polityk oraz programów środowiskowych, wspiera samorządy w ich wdrażaniu. Kieruje się przy tym interesem publicznym i środowiskowym, a nie wyłącznie opłacalnością projektów.</p> <p>Włączenie Funduszu do systemu realizacji programu da możliwość stworzenia oferty łączącej środki europejskie z krajowymi, co umożliwi i ułatwi realizację wielu przedsięwzięć realizowanych przez samorządy naszego województwa. Szczególnie jest to ważne ze względu na konieczność zapewnienia przez samorządy wkłady własnego na realizację inwestycji co przy obecnych osłabieniu finansów publicznych może mieć kluczowe znaczenie.</p> <p>Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, że kraju mamy już przykłady Samorządów Województw, które dostrzegły potencjał instytucjonalny i finansowy funduszy i zdecydowały się włączyć je jako Instytucje Pośredniczące w realizację swoich</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			regionalnych programów operacyjnych. Przykładami są województwo warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz lubuskim. Warto podkreślić, że ze względu na fakt, iż zcentralizowany system wdrażania funkcjonujący w okresie przedakcesyjnym i w latach 2004-2006 zupełnie się nie sprawdził, w perspektywie finansowej 2007-2013 w system wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko włączonych zostało szesnaście wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. W minionych latach priorytetem systemu ww. funduszy było właśnie zapewnienie finansowego i merytorycznego wsparcia projektom korzystającym ze środków unijnych.			
Ukierunkowanie tematyczne						
1036.	Związek Gmin Pomorskich	97	Ukierunkowanie tematyczne Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WP ukierunkowane jest na realizację przedsięwzięć zapewniających wysoki potencjał administracyjny Instytucji Zarządzającej oraz instytucji pośredniczących/wdrażających, zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WP. Finansowane będzie przede wszystkim zatrudnienie pracowników oraz ciągle podnoszenie poziomu ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych (m.in. szkolenia, studia podyplomowe, staże, kursy językowe, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne oraz inne formy doskonalenia zawodowego), a także zapewnienie odpowiedniego standardu środowiska ich pracy (m.in. zapewnienie i utrzymanie powierzchni biurowej, zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętów). Istotnym elementem jest także zapewnienie stabilności zatrudnienia i ograniczenie		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnej zmianie zapisów RPO WP zostanie podjęta na etapie tworzenia kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>fluktuacji kadry poprzez stosowanie odpowiednich bodźców motywacyjnych obejmujących instrumenty finansowe i organizacyjne.</p> <p>Lata 2014-2020 to okres, w którym Polska oraz jej poszczególne regiony będą miały dostęp do znaczących środków Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację wielu inwestycji m.in. z zakresu energetyki i ochrony środowiska. Wyzwania przedstawione w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska Ekoefektywne Pomorze wskazują na konieczność zrealizowania w naszym województwie wielu trudnych i złożonych z zakresu energetyki i środowiska. Do najtrudniejszych zadań należą niewątpliwie: zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, wykorzystanie potencjału OZE oraz adaptację do zmian klimatu. Spodziewać się możemy zatem, że wdrażanie ww. programu będzie wymagało od Samorządu Województwa i pozostałych stron tego procesu dużych nakładów zaangażowania i pracy oraz wiedzy merytorycznej, w tym eksperckiej.</p> <p>Powstaje zatem wyzwanie sprawnego i efektywnego zarządzania środkami w nowej perspektywie, w tym zapewnienia odpowiedniej kadry wykwalifikowanych pracowników zaangażowanych w realizację przedsięwzięć. Dlatego też w projekcie programu w rozdziale VII. System Instytucjonalny, oprócz wykazu jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych priorytetów zapisano, że możliwe będzie włącznie również innych instytucji pośredniczących/wdrażających do systemu realizacji programu.</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Ponadto, dla priorytetu 12. Pomoc techniczna zaplanowano wsparcie w wysokości ok. 61,5 mln zł ze środków UE oraz 10,8 mln zł wkładu krajowego (patrz Plan finansowy na stronie 101), z którego finansowane będzie przede wszystkim zatrudnienie pracowników oraz ciągle podnoszenie poziomu ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, a także zapewnienie odpowiedniego standardu środowiska ich pracy</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, oraz mając na względzie konieczność ograniczania kosztów funkcjonowania instytucji publicznych oraz przedmiotowego programu proponuję, aby do systemu realizacji priorytetów 10. Energia i 11. Środowisko włączyć Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.</p> <p>WFOŚiGW w Gdańsku jest jedną z wiodących instytucji finansujących w naszym regionie proekologiczne przedsięwzięcia realizowane przez samorządy, wspierające wdrażanie krajowych i regionalnych polityk środowiskowych. Wypracowane zasady gospodarki finansowej Funduszu w Gdańsku, a także wysokie kompetencje jego pracowników i 20 letnie już doświadczenie w realizacji przedsięwzięć środowiskowych, mają szczególne znaczenie dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich - gdzie wsparcie eksperckie jest szczególnie cenne, ponieważ pozwala realizować racjonalne i technicznie wykonalne przedsięwzięcia. Wyspecjalizowana kadra Funduszu, posiadająca szeroką znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i regionu, a także zdolność do realizacji krajowych i regionalnych polityk oraz</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>programów środowiskowych, wspiera samorządy w ich wdrażaniu. Kieruje się przy tym interesem publicznym i środowiskowym, a nie wyłącznie opłacalnością projektów.</p> <p>Włączenie Funduszu do systemu realizacji programu da możliwość stworzenia oferty łączącej środki europejskie z krajowymi, co umożliwi i ułatwi realizację wielu przedsięwzięć realizowanych przez samorządy naszego województwa.</p> <p>Szczególnie jest to ważne ze względu na konieczność zapewnienia przez samorządy wkłady własnego na realizację inwestycji co przy obecnych osłabieniu finansów publicznych może mieć kluczowe znaczenie.</p> <p>Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, że kraju mamy już przykłady Samorządów Województw, które dostrzegły potencjał instytucjonalny i finansowy funduszy i zdecydowały się włączyć je jako Instytucje Pośredniczące w realizację swoich regionalnych programów operacyjnych. Przykładami są województwo warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz lubuskie.</p> <p>Warto podkreślić, że ze względu na fakt, iż zcentralizowany system wdrażania funkcjonujący w okresie przedakcesyjnym i w latach 2004-2006 zupełnie się nie sprawdził, w perspektywie finansowej 2007-2013 w system wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko włączonych zostało szesnaście wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. W minionych latach priorytetem systemu ww. funduszy było właśnie zapewnienie finansowego i merytorycznego wsparcia projektom korzystającym ze środków unijnych.</p>			
Beneficjenci						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1037.	Miasto Malbork (Miejski Obszar Funkcjonalny)	98	Z uwagi na wsparcie procesu prawidłowego przygotowania i wdrażania projektów partnerskich, m.in. w formule ZPT.	Katalog beneficjentów powinien być rozszerzony o Miejskie Obszary Terytorialne	<i>Nieuwzględniona</i>	Opis Priorytetu zostanie dostosowany do wymogów <i>Szablону programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem</i> (październik 2013 r.)
Wskaźniki produktu						
1038.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	98	1. liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej (szt.) – wskaźnik niewłaściwy, nie oddaje efektywności, liczba finansowanych etatów może doprowadzić do sztucznego tworzenia etatów.	-	<i>Nieuwzględniona</i>	Brak propozycji sformułowania wskaźnika
DZIAŁANIE 12.2 INFORMACJA, KOMUNIKACJA I PROMOCJA ORAZ WSPARCIE DLA BENEFICJENTÓW						
Ukierunkowanie tematyczne						
1039.	Pracodawcy Pomorza Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	99	Izby i Związki pracodawców posiadają unikalną wiedzę z zakresu potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców jak również posiadają stały, bieżący kontakt z przedsiębiorcami. Działania związane z komunikacją i promocją powinny uwzględniać współpracę z tymi organizacjami c o winno być wprost zapisane.	Dopisać: Działania te powinny być realizowane we współpracy i przy merytorycznym zaangażowaniu IOB z szczególnym uwzględnieniem Izb Gospodarczych i Związków Pracodawców.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia podjęta zostanie na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów określone zostaną w <i>Planie komunikacji</i> .
Beneficjenci						
1040.	Miasto Malbork (Miejski Obszar Funkcjonalny)	99	Z uwagi na wsparcie procesu prawidłowego przygotowania i wdrażania projektów partnerskich, m.in. w formule ZPT.	Katalog beneficjentów powinien być rozszerzony o Miejskie Obszary Terytorialne	<i>Nieuwzględniona</i>	Opis Priorytetu zostanie dostosowany do wymogów <i>Szablону programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem</i> (październik 2013 r.)
Wskaźniki produktu						
1041.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	99	1. Liczba wydanych materiałów informacyjno-promocyjnych – liczba nie jest dobrym wskaźnikiem, nie oddaje skuteczności działań podjętych i zrealizowanych działań, jest technicznym wydaniem materiałów, czyli środków	-	<i>Nieuwzględniona</i>	Brak propozycji sformułowania wskaźnika
PLAN FINANSOWY						

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1042.	Gmina Kolbudy	100	Brak planu finansowego RPO WP według rocznych zobowiązań. Brak indykatywnego % alokacji RPO WP w podziale na priorytety określającego % wsparcia UE oraz sumy % ogółem.	-	<i>Niezasadna</i>	Plan finansowy zostanie przygotowany zgodnie z wymaganiami określonymi przez MIR i KE w Szablonie programu operacyjnego 2014-2020.
1043.	Gmina Stężyca Gmina Sulęczyno	101	zmniejszenie wkładu UE o 43 mln na rzecz priorytetu środowisko	1. Komercjalizacja wiedzy – Wkład UE 100 868 000 11. Środowisko – Wkład UE 150 901 000	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych zmianach alokacji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1044.	Akademia Pomorska w Słupsku	101	Istotnym czynnikiem wzmocnienia procesów rozwojowych poza Obszarem Metropolitalnym Trójmiasta jest system kształcenia, w tym wyższego kształcenia zawodowego, uwzględniający specyfikę subregionalnych rynków pracy. Rozwinięcie w subregionach aktywnych i wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia zawodowego sprzyjać będzie rozwojowi przedsiębiorczości w tych obszarach.	Priorytet: 4. Kształcenie zawodowe Wzrost wkładu UE z poziomu 59 945 000 (3,58 %) na 5 %	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych zmianach alokacji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1045.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	101	W aspekcie przyjęcia przez Radę Ministrów Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą 2030, koniecznym będzie podjęcie prac adaptacyjnych do zmian klimatu, zarówno z zakresu działań technicznych, jak i działań nietechnicznych.	Proponuje się przynajmniej dwukrotnie zwiększyć kwotę na finansowanie działań, ze szczególnym uwzględnieniem działań dot. zagrożeń naturalnych.	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych zmianach alokacji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1046.	Sulikowski Grzegorz	101	Należy rozłożyć tę grupę finansowo na mniejsze i przeznaczyć konkretne środki na poszczególne działania. Zwłaszcza oddzielnie należy rozpatrywać przestrzenie publiczne i obszary zdegradowane	Konwersja 1. Rewitalizacja 2. Przestrzenie publiczne 3. Obszary o specjalnych problemach 4. Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych zmianach alokacji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1047.	Sulikowski Grzegorz	101	Środki na obszary zdegradowane, przestrzenie publiczne, dziedzictwo kulturowe i obszary o specyficznych potrzebach Wymagają szczególnego traktowania w tej perspektywie.	Konwersja Minimalna wartość środków na ten priorytet uwzględniając skonfigurowanie bardzo szerokiej grupy działań powinna wynosić przynajmniej: 270 000 000	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnych zmianach alokacji zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
ZASADY WYBORY PROJEKTÓW						
1048.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Pólnocy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Kobylnica Gmina Koczala Gmina Kolczyglowy Gmina Rzeczonica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale	102	Z uwagi na proponowane wyżej rozwiązania w zakresie instrumentu RLKS należy przewidzieć adekwatne zapisy dotyczące trybów wyboru projektów przewidzianych dla RLKS, tj. konkursy dedykowane dla podejścia RLKS oraz wykorzystanie przewidzianego w RPO trybu negocjacyjnego do także podejścia RLKS.	Pkt 2 W ramach RPO WP stosowane będą następujące tryby wyboru projektów: a) konkurencyjny – dla projektów wylanianych w konkursie, w tym w konkursach dedykowanych dla <u>podejścia RLKS</u> b) indywidualny – dla przedsięwzięć strategicznych zdefiniowanych w RPS, c) negocjacyjny – dla przedsięwzięć uzgodnionych w ramach ZIT/ZPT/ <u>RLKS</u> , d) inne, zidentyfikowane w toku realizacji Programu.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty zidentyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy</p> <p>Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach</p> <p>Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie</p> <p>Kallas Wojciech</p> <p>Knitter Renata</p> <p>Miasto i Gmina Debrzno</p> <p>NOMIKOS Karol Schramke</p> <p><i>POZIOM Piotr Poziomski</i></p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń</p>					

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorska Sieć Leader					
1049.	CARITAS Archidiecezji Gdańskiej	102	Pkt 2. ppkt b) – dla przedsięwzięć strategicznych – jakie to przedsięwzięcia i jak zapadły decyzje o tym, że te a nie inne przedsięwzięcia są strategicznymi		<i>Niezasadna</i>	Przedsięwzięcia strategiczne wynikają z zapisów RPS. Uwaga nie dotyczy projektu RPO WP.
PODEJŚCIE TERYTORIALNE						
Podjęcie zintegrowane						
1050.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	103	<i>Intervencja RPO WP realizowana w oparciu o podejście tematyczne wykorzystać będzie uzupełniające formy podejścia terytorialnego w postaci:</i> <i>1. Elementów mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS),</i> Nie jest to zrozumiałe, o jakie mechanizmy RLKS chodzi (może należy je wymienić)!!		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Opis zostanie doprecyzowany.
Zintegrowane Inwestycje Terytorialne						
1051.	Gmina Kartuzy	103	Dopuszcza się objęcie porozumieniem ZIT przedsięwzięć spoza katalogu określonego przez Samorząd Województwa Pomorskiego. Istotne jest, aby potrzeba ich realizacji i strategiczny charakter tych projektów wynikał z analizy problemów, potencjałów i interesów wspólnych dla obszaru funkcjonalnego i zostały uzgodnione w trybie negocjacji. W związku z powyższym w projekcie RPO WP powinna być dopuszczona możliwość zastosowania tego instrumentu poza działaniami wskazanymi w tabeli na str. 104.	(...) 8. Zakres projektów objętych ZIT może dotyczyć również innych priorytetów i działań niż wskazano w tabeli na stronie 104, co będzie wynikać z analizy problemów, potencjałów i interesów wspólnych dla obszaru funkcjonalnego i zostanie uzgodnione w trybie negocjacyjnym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres ZIT będzie wynikał w znacznej części z regulacji krajowych. Swoboda kształtowania tego zakresu w wyniku negocjacji będzie ograniczona. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że w stosunku do Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta, ZIT będzie elementem szerszego porozumienia, czyli Zintegrowanego Porozumienia Terytorialnego, dla którego może być wynegocjowany szerszy zakres interwencji, wykraczający poza tematykę ZIT. Do tabeli dodane zostaną odpowiednie wyjaśnienia.
1052.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	103	Czym są i jak będą realizowane w województwie pomorskim Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Jakiego znaczenia ma ten instrument w ramach Uchwalonej do		<i>Niezasadna</i>	Uwagi odnoszą się do rozstrzygnięć podjętych na szczeblu krajowym (Umowa Partnerstwa).

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 z dn. 27.09.2013. <i>Jednocześnie w pełni zdajemy sobie sprawę, że Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to zupełnie nowy sposób współpracy samorządów. Miasta i otaczające je gminy oraz władze województw wspólnie ustalą cele do osiągnięcia i wskażą inwestycje do zrealizowania. Minister Elżbieta Bienkowska 22 lipca 2013 r. zatwierdziła dokument Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, który przekłada na praktykę propozycje wprowadzenia tego instrumentu, zawartą w unijnych projektach rozporządzeń dla polityki spójności. Będzie on podstawą prac nad przygotowaniem ZIT w Polsce.</i></p> <p>W ramach porównania aktualnie zastosowanych rozwiązań dla ZIT i RLKS, w decydowanie gorszej równości pozycji startu i przygotowań do praktycznego wdrażania stawia się instrument Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Wynika to z faktu, że pomimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>lepszyc (szerszych) zapisów w tym samym projekcie unijnego rozporządzenia,</i> • <i>ponad 20-letniego w Europie i 8-letniego w Polsce, doświadczenia w realizacji w stosunku do braku doświadczeń w wdrażaniu instrumentu ZIT,</i> • <i>lepszyc (szerszych) wytycznych europejskich,</i> • <i>szerszej grupy beneficjentów ostatecznych,</i> • <i>szerszego celu zastosowania instrumentu,</i> <p><u>to nie Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), a Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) w Polsce mają:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zapewnione środki na realizację w ramach Polityki Spójności</i> • <i>opracowane krajowe wytyczne,</i> 			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<ul style="list-style-type: none"> ogromne wsparcie przygotowawcze (niektóre dzisiejsze LGD mają mniej niż 3 mln zł na realizację LSR), zapewnione regulacje w projekcie ustawy o zasadach realizacji programów operacyjnych. <p>Naszym zdaniem głównym powodem takiej sytuacji jest zapewne to, że za przygotowanie ewentualne dobrowolne zastosowania instrumentu RLKS na poziomie lokalnym odpowiedzialne są Samorzady Województwa, a za instrument ZIT – MRR.</p>			
Zintegrowane Porozumienia Terytorialne						
1053.	Gmina Kartuzy	103 - 104	<p>Dopuszcza się objęcie porozumieniem ZPT przedsięwzięć spoza katalogu określonego przez Samorząd Województwa Pomorskiego. Istotne jest, aby potrzeba ich realizacji i strategiczny charakter tych projektów wynikał z analizy problemów, potencjałów i interesów wspólnych dla obszaru funkcjonalnego i zostały uzgodnione w trybie negocjacji. W związku z powyższym w projekcie RPO WP powinna być dopuszczona możliwość zastosowania tego instrumentu poza działaniami wskazanymi w tabeli na str. 104.</p>	<p>(...)</p> <p>8. Zakres projektów objętych ZPT może dotyczyć również innych priorytetów i działań niż wskazano w tabeli na stronie 104, co będzie wynikać z analizy problemów, potencjałów i interesów wspólnych dla obszaru funkcjonalnego i zostanie uzgodnione w trybie negocjacyjnym.</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zakres tematyczny ZPT zostanie zweryfikowany. Wprowadzone zostaną zapisy uelastyczniające ten zakres stosowanie do wyniku negocjacji z MOF.
1054.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	103 - 104	<p><u>Ten instrument jest niezrozumiały ???</u> <u>Z ważne sugeruję opracowanie wytycznych i zasad wdrażania.</u> Zwracamy się z prośbą o wysnění roli i formuły <u>Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych</u> jako instrumentu na rzecz realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Dotyczy to stanowiska Zarządu Województwa Pomorskiego w sprawie instrumentu <u>wsparcia ukierunkowanego terytorialnie na realizację Strategii Rozwoju Województwa</u></p>		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Opis zostanie poszerzony, a także wprowadzone zostanie odesłanie do Planu Zarządzania Strategią, który szczegółowo wyjaśnia zasady ZPT.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Pomorskiego 2020. Z posiadanych informacji wiemy, że Formuła Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych (ZPT) jest jednym z instrumentów, będącym przejawem zintegrowanego podejścia terytorialnego dedykowanego miejskim obszarom funkcjonalnym (MOF) – obszarom otaczającym Trójmiasto, Słupsk i 7 ośrodków subregionalnych.</p> <p>Jednocześnie dopiero po pełnym zrozumieniu czym w ramach tworzonego RPO województwa pomorskiego są lokalne mechanizmy określane jako Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych (ZPT) i Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi możliwe jest określenie roli i znaczenie instrumentu jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) dla naszego regionu.</p> <p>Brak jest zasad dla wdrażania <u>Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych</u>. Brak zasad takich jak np. opracowano dla instrumentu RLKS/CLLD. Patrz więcej: UZASADNIENIE do pkt.: 1.3. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.</p>			
Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność						
1055.	<p>Biały Tomasz</p> <p>Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy</p> <p>Fundacja Partnerstwo</p>	104	<p>W związku z propozycją wykorzystania trybu negocjacyjnego dla podejścia RLKS należy konsekwentnie dodać adekwatny zapis przy opisie instrumentu RLKS.</p>	<p>3. Dla wybranych Priorytetów i Działań RPO WP określone zostaną typy projektów predestynowane do realizacji w formie pakietów działań społecznych i obywatelskich, m.in. na geograficznym obszarze aktywności Lokalnych Grup Działania (LGD) i Lokalnych Grup Rybackich (LGR). W stosunku do tych typów projektów wprowadzone zostaną preferencje lub konkursy dedykowane dla projektów. <u>Przewiduje się także udział LGD w procesie wylaniania projektów w odniesieniu do części</u></p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Opis sposobu wykorzystania elementów podejścia RLKS zostanie poszerzony. Rozwiązania nie będą natomiast szły w kierunku trybu negocjacyjnego, ale preferowania w wybranych Działaniach RPO podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Zakres tematyczny w którym stosowane byłyby</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Dorzecze Słupi Gmina Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Kępice Gmina Kobylnica Gmina Koczala Gmina Kolczygłowy Gmina Rzeczzenica Gmina Studzienice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach Inkubator Przedsiębiorczość			<p><u>środków alokowanych w ramach wybranych Priorytetów i Działań RPO WP. Udział ten będzie polegał na wyłonieniu przedsięwzięć priorytetowych w ramach danej LSR w trybie negocjacyjnym, w dwustronnym uzgodnieniu pomiędzy LGD a Instytucją Zarządzającą. Taki tryb będzie traktowany jako ekwiwalentny wobec strategicznej oceny projektów. Przedsięwzięcia uzgodnione w ww. trybie, pod warunkiem spełnienia kryteriów formalnych i wykonalności, uzyskają dostęp do dedykowanej alokacji wydzielonej w ramach wybranych Priorytetów i Działań Programu.</u></p> <p>4. Zasady wyżej opisanego podejścia zostaną zdefiniowane w toku realizacji Programu. Powinny one dotyczyć w szczególności takich obszarów tematycznych jak: integracja społeczna, edukacja, zatrudnienie, szczególne potrzeby obszarów problemowych, <u>środowisko.</u></p>		tego rodzaju rozwiązania zostanie zweryfikowany i dookreślony.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	ci Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Poziomski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader					
1056.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej	104	Z racji posiadania doświadczenia wskazane obszary powinny znaleźć się w zakresie działania LGR/LGD w ramach RPO.	3. Dla wybranych Priorytetów i Działań RPO WP określone zostaną typy projektów predestynowane do realizacji w formie pakietów działań społecznych i obywatelskich, m.in. na geograficznym obszarze aktywności Lokalnych Grup Działania (LGD) i Lokalnych Grup Rybackich (LGR). W stosunku do tych typów	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Opis sposobu wykorzystania elementów podejścia RLKS zostanie poszerzony. Rozwiązania nie będą natomiast szły w kierunku trybu negocyjnego, ale preferowania w wybranych Działaniach RPO podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)			projektów wprowadzone zostaną: tryb negocjacyjny (analogicznie jak przy ZIT/ZPT) , konkursy dedykowane dla projektów lub preferencje. 4. Zasady wyżej opisanego podejścia zostaną zdefiniowane w toku realizacji Programu. Powinny one dotyczyć w szczególności takich obszarów tematycznych jak: integracja społeczna, edukacja, zatrudnienie, szczególne potrzeby obszarów problemowych oraz dywersyfikacja zatrudnienia, poprawa usług, ochrona środowiska. 5. Projekty wdrażane w ramach RLKS powinny koncentrować się na konkretnych terytoriach subregionalnych, powinny być zaprojektowane z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawierać elementy innowacyjne w kontekście lokalnym. 6. Kwoty alokacji dedykowanych i wydzielonych dla RLKS w ramach wybranych Priorytetów i Działań Programu. zostaną ustalone w toku realizacji Programu		lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Zakres tematyczny w którym stosowane byłyby tego rodzaju rozwiązania zostanie zweryfikowany i dookreślony.
1057.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	104	Poniżej podano sposób w jaki postrzegany jest RLKS przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, zgodnie z wytycznymi i podawcami prawa dla tej problematyki. Zgodnie z pismem Minister Rozwoju Regionalnego Elżbiety Bieńkowskiej DKS-II-0701-1-MS/13 NK:122681/13 do Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa z dnia 17 października 2013 r. dotyczące stanowiska w sprawie „Polityka spójności w latach 2014-2020 na rzecz rozwoju obszarów wiejskich” w zakresie Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RLKS) w latach 2014-2020 w dokumentach legislacyjnych i programowych Unii Europejskiej i polskiego rządu. Pytanie: w jakim stopniu opisany poniżej instrument RLKS (lub jego elementy)	1. W RPO WP nie ~~przewiduje~~ wyklucza się wydzielenia dedykowanego Priorytetu dla RLKS. 2. W RPO WP przewiduje się zastosowanie elementów instrumentu RLKS w ramach tych różnych Priorytetów i Działań, w szczególności dotyczy to: Priorytet 3 EDUKACJA; Działanie 3.2. Edukacja ogólna Działanie 3.3. Indywidualne ścieżki edukacji Priorytet 5 ZATRUDNIENIE; Działanie 5.1 Aktywizacja zawodowa, Działanie 5.5 Nowe mikroprzedsiębiorstwa, Priorytet 6 INTEGRACJA; Działanie: 6.1 Włączenie na rynku pracy, Działanie: 6.2 Podmioty ekonomii społecznej, Priorytet 8 KONWERSJA Działanie 8.1 Rewitalizacja i przestrzenie publiczne, Działanie 8.2 Obszary o specyficznych	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Opis sposobu wykorzystania elementów podejścia RLKS zostanie poszerzony. Rozwiązania nie będą natomiast szły w kierunku trybu negocjacyjnego, ale preferowania w wybranych Działaniach RPO podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora. Zakres tematyczny w którym stosowane byłyby tego rodzaju rozwiązania zostanie zweryfikowany i dookreślony.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><u>jest wdrożony w ramach RPO dla woj. pomorskiego. Dopiero na podstawie takiej wiedzy można budować i proponować konkretne kolejne zmiany istniejących w projekcie treści lub proponować nowe zapisy.</u></p> <p>1. Rozwój kierowany przez lokalną społeczność (RLKS) w latach 2014-2020 w dokumentach legislacyjnych i programowych Unii Europejskiej i polskiego rządu. <u>Dokumenty unijne</u></p> <p>RLKS – ang. <i>Community led-local development</i> – to nowy instrument terytorialny – wprowadzony przez Komisję Europejską do realizacji w nadchodzącym okresie programowania perspektywy finansowej. Instrument ten bazuje na stosowanym obecnie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyby) podejściu LEADER i zachowuje jego podstawowe założenia.</p> <p>Podstawowe zapisy dotyczące instrumentu RLKS znajdują się w projekcie <i>Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności (dalej rozporządzenie ogólne). Głównym celem RLKS jest realizacja celu spójność terytorialna poprzez lepszą mobilizację potencjału na szczeblu lokalnym. RLKS służy także realizacji zintegrowanego podejścia do</i></p>	<p>potrzebach, Działanie 8.3 Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, Priorytet 11 ŚRODOWISKO Działanie 11.4. Ochrona różnorodności biologicznej</p> <p>w których szczególnie uzasadnione i efektywne będzie integrowanie rozproszonych i niewielkich w skali aktywności projektowych w większe i zintegrowane wiązki, z wykorzystaniem istniejącego w regionie potencjału organizacyjnego i <u>ludzkiego kapitału społecznego</u> powstałego dzięki <u>wdrażaniu i realizacji</u> podejścia LEADER od roku 2004 (9 lat <u>doświadczeń</u>).</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><u>rozwoju terytorialnego wspieranego z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI).</u></p> <p>Szczegóły funkcjonowania RLKS zostały opisane w rozdziale II projektu rozporządzenia ogólnego (art. 28-31), który w całości został poświęcony temu zagadnieniu. Zgodnie z nim RLKS jest obowiązkowy dla Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i w tym zakresie ma być realizowany jako kontynuacja podejścia LEADER. <u>Jednocześnie RLKS może być wspierany także przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS) oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).</u></p> <p>Podsumowując zapisy rozporządzenia ogólnego, działanie instrumentu RLKS polega na tym, że w jego ramach na konkretnie wyodrębnionym obszarze z inicjatywy społeczności lokalnych tworzy się tzw. Lokalna Grupa Działania (LGD), w skład której wchodzić muszą przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, w którym żadna ze stron nie może posiadać więcej niż 49% praw głosu. Grupa ta opracowuje dla swojego obszaru tzw. Lokalną Strategię Rozwoju, która jeśli zostanie wybrana do realizacji przez właściwą instytucję/instytucje zarządzające funduszem/funduszami jest realizowana z ich udziałem. Zarówno grupa, strategia jak i procedury wyboru muszą spełniać wymogi określone w rozporządzeniach unijnych.</p> <p>Zadania LGD muszą uwzględniać:</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>(a) rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych do opracowywania i wdrażania operacji;</p> <p>(b) opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i obiektywnych kryteriów wyboru operacji, pozwalających na uniknięcie konfliktów interesów, gwarantujących że co najmniej 50% głosów wybierających pochodzi od partnerów niebędących władzami publicznymi oraz umożliwiających wybór w drodze procedury pisemnej;</p> <p>(c) zapewnienie spójności pomiędzy wybranymi operacjami a LSR poprzez uszeregowanie ich pod względem ważności dla realizacji celów LSR; (d) przygotowanie i publikację konkursów naboru projektów lub ciągłej procedury ich wyboru, w tym określenie kryteriów ich wyboru;</p> <p>(e) przyjmowanie i ocenę wniosków o wsparcie;</p> <p>(f) wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia (w stosownych przypadkach, przed ich zatwierdzeniem, przedkładanie wniosków do odpowiedniego organu odpowiedzialnego za ostateczną weryfikację kwalifikowalności);</p> <p>(g) monitorowanie realizacji LSR i wspieranych operacji oraz prowadzenie szczegółowych działań ewaluacyjnych związanych z LSR.</p> <p>Podstawowym dokumentem dla funkcjonowania RLKS są Lokalne Strategie Rozwoju kierowane przez społeczność lokalną (LSR). Jako minimum zawierać one muszą:</p> <p>(a) określenie obszaru i liczby ludności objętych strategią;</p> <p>(b) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym analizę SWOT; (c) opis strategii i jej celów, charakterystykę</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zintegrowanego i innowacyjnego charakteru strategii, hierarchię celów, w tym wymierne cele nakierowane na rezultaty (przy czym w zakresie rezultatów cele mogą być opisane ilościowo i jakościowo);</p> <p>(d) opis sposobu zaangażowania społeczności lokalnej w przygotowanie strategii;</p> <p>(e) plan działań wskazujący przełożenie celów na działania;</p> <p>(f) opis sposobu zarządzania, monitorowania i ewaluacji, wskazujący potencjał lokalnej grupy działania do jej wdrażania;</p> <p>(g) plan finansowy, w tym planowaną alokację poszczególnych funduszy objętych WRS.</p> <p>Ponadto strategia powinna być spójna z odpowiednimi programami funduszy EFSL. Liczba ludności objęta LSR to minimum 10 000, a maksimum 150 000 mieszkańców. Jako wyjątek limity te mogą zostać zwiększone lub zmniejszone w przypadku kiedy wymaga tego uwzględnienie specyficznych uwarunkowań terytorialnych danego obszaru. Taki wyjątek musi być jednak należycie uzasadniony w umowie partnerstwa lub w odpowiednim programie/programach.</p> <p><u>Państwa członkowskie określają kryteria wyboru LSR. Wyborem LSR zajmować się ma komitet wybierający, specjalnie w tym celu powołany i zaakceptowany przez właściwą Instytucję Zarządzającą lub Instytucję Zarządzającą (IZ). Decyzja akceptująca LSR powinna wskazywać alokację poszczególnych funduszy.</u></p> <p>Pierwszy nabór LSR powinien być sfinalizowany w ciągu 2 lat od przyjęcia umowy partnerstwa. Państwa członkowskie mogą dokonać dodatkowego wyboru LSR</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>po tym terminie, jednak - jako generalna zasada - nie później niż do 31 grudnia 2017 r. Wsparcie z funduszy EFSI dla RLKS obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) koszty wsparcia przygotowawczego; (b) realizację operacji w ramach LSR; (c) przygotowanie i realizację działań dotyczących współpracy LGD; (d) koszty bieżącej działalności związanej z zarządzaniem realizacją strategii; (e) działania animacyjne dotyczące LSR mające na celu ułatwienie wymiany informacji pomiędzy partnerami, promocji strategii oraz wsparcia potencjalnych beneficjentów w zakresie planowania operacji i przygotowania wniosków o dofinansowanie. <p><u>Dokumenty krajowe</u></p> <p>Oficjalnym dokumentem, który określa zasady wykorzystania instrumentu RLKS w Polsce jest projekt Umowy Partnerstwa z dnia 12 lipca (UP), który był przedmiotem konsultacji społecznych zakończonych we wrześniu br. Obecnie trwa analiza nadesłanych w ich ramach uwag i propozycji, co może wpłynąć na ostateczny kształt dokumentu, w tym zapisów dotyczących RLKS.</p> <p>Projekt UP przewiduje realizację RLKS w ramach EFROW (błąd EFRROW) zapewniając co najmniej 5% udziału tego funduszu oraz w ramach EFMR. <u>UP dopuszcza także realizację RLKS z funduszy strukturalnych (EFRR i EFS) w ramach regionalnych programów operacyjnych, przy czym decyzja o zaangażowaniu tych funduszy podejmowana jest na poziomie regionalnym. Wskazano także na możliwość realizacji wielofunduszowych</u></p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p><u>lokalnych strategii rozwoju, przy założeniu że maksymalne alokacje, jakie można przeznaczyć na ten cel w ramach regionalnych programów operacyjnych wynoszą odpowiednio w danym regionie - 10% alokacji komponentu regionalnego EFS oraz 5% alokacji EFRR.</u> W projekcie UP zostały także określone główne wyzwania, cele i priorytety do realizacji z wykorzystaniem RLKS oraz terytoria na których instrument ten może być realizowany, w podziale na poszczególne fundusze. Działania realizowane w ramach instrumentu, w zależności od terytorium którego dotyczą, będą mogły być finansowane z następujących funduszy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -EFRROW na obszarach wiejskich lub miejskich z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców; -EFMR na obszarach rybackich ; <p>oraz w zależności od decyzji poszczególnych samorządów wojewódzkich:</p> <ul style="list-style-type: none"> -EFS i EFRR (w RPO) na obszarze całego kraju przy czym na obszarach kwalifikujących się do wsparcia z EFFROW i EFMR jako uzupełnienie wsparcia tych funduszy. <p>Projekt UP wskazuje także, że samorząd województwa będzie pełnił rolę koordynującą RLKS na poziomie województwa, tzn. będzie występował jako instytucja zarządzająca regionalnym programem operacyjnym (o ile program ten będzie przewidywał wsparcie w ramach RLKS) oraz jako instytucja, której delegowane zostały zadania instytucji zarządzającej programami współfinansowanymi ze środków EFRROW oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Zapisy dotyczące RLKS znajdują się w sekcji 3 projektu Umowy Partnerstwa z lipca 2013 r. „Terytorialny wymiar interwencji” (strony 130-133).</p> <p>2. Miejsce strategii rozwoju lokalnego w systemie programowania rozwoju w Polsce w latach 2014-2020.</p> <p>Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady prowadzenia polityki rozwoju w Polsce jest <i>Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r.</i> Określa ona podmioty prowadzące tę politykę, tryb współpracy między nimi oraz podstawowe instrumenty, za pomocą których polityka rozwoju jest prowadzona. Ustawa definiuje politykę rozwoju jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Zgodnie z przepisami ustawy, politykę rozwoju prowadzą: Rada Ministrów, samorząd województwa oraz samorząd powiatowy i gminny. Za koordynację realizacji strategii rozwoju współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Ustawa wprowadza systematykę dokumentów programujących politykę rozwoju. Dzielą się one na: strategie rozwoju i programy. Ustawa dotyczy dokumentów tworzonych na szczeblu krajowym i regionalnym.</p> <p>Na szczeblu lokalnym - samorządy</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>terytorialne gminy i powiatu nie mają obowiązku sporządzenia strategii rozwojowych kształtujących na dłuższe okresy czasu politykę danej jednostki we wszystkich najważniejszych zakresach funkcjonowania gminy lub powiatu. Gmina w ramach obowiązujących przepisów prawa dzięki przyznanej jej samodzielności decyzyjnej i finansowej prowadzi własną politykę realizacji zadań należących do jej właściwości. Gmina określa kierunki polityki rozwoju społeczno-gospodarczego za pomocą aktów kierownictwa wewnętrznego. Gminy tworzą także liczne plany działowe, których obowiązek tworzenia wynika z ustaw działowych – związanych z gospodarką wodno-kanalizacyjną, odpadową, komunikacją zbiorową. Ustawa prawo energetyczne wskazuje na przykład, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.</p> <p>Niemniej, obecnie trwają prace nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jednym z jej elementów jest podkreślenie roli samorządu gminnego i powiatowego w realizacji polityki rozwoju na poziomie lokalnym.</p> <p>Strategie rozwoju lokalnego, o których mowa w pytaniu, dotyczą zapewne funkcjonowania nowego instrumentu RLKS. Istnienie oraz zasady tworzenia LSR, jak wskazano w odpowiedzi na pkt. 1, zostały wprowadzone w przepisach unijnych – w art. 29 projektu rozporządzenia ogólnego. Biorąc pod uwagę powyższe, co do zasady LSR nie mają ściśle określonego miejsca w systemie programowania polityki rozwoju, są natomiast dokumentami niezbędnymi do wydatkowania funduszy unijnych z</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>wykorzystaniem mechanizmu RLKS. Jako takie muszą być zgodne z dokumentami programowymi perspektywy finansowej 2014-2020 szczebla krajowego – Umową Partnerstwa oraz programami operacyjnymi oraz wpisywać się w założenia wynikające ze strategii krajowych i regionalnych.</p> <p>W tym kontekście ważny jest także aspekt relacji LSR z innymi dokumentami strategicznymi tworzonymi na poziomie lokalnym - gmin i powiatów. Jest on brany pod uwagę przy programowaniu wdrażania RLKS w Polsce. <u>Co do zasady RLKS nie powinien zastępować działań władz publicznych, które także tworzą strategię/programy rozwoju i prowadzą zgodne z nimi działania, ale uzupełniać je.</u> Dlatego LSR powinna być spójna z dokumentami gmin i powiatów oraz nie może być z nimi sprzeczna. Obowiązkowy udział JST w Lokalnej Grupie Działania pozwala na zapewnienie takiej spójności.</p> <p><i>Przygotowanie beneficjentów do realizacji zadań dotyczących rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność</i></p> <p>Przygotowanie beneficjentów do realizacji zadań dotyczących RLKS odbywać się będzie głównie w ramach tzw. kosztów przygotowawczych, które stanowią integralną część realizacji tego instrumentu. Koszty te, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym obejmują: i) działania ukierunkowane na wspieranie budowy potencjału i tworzenie nowych grup oraz wsparcie małych projektów pilotażowych; ii) budowę potencjału, szkolenia i sieciowanie w celu przygotowania i wdrażania LSR.</p> <p>Po przygotowaniu i zaakceptowaniu LSR, LGD będzie wspierać beneficjentów w ramach tzw. kosztów animacji, które</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>obejmują między innymi wsparcie potencjalnych beneficjentów w zakresie planowania operacji i przygotowania wniosków o dofinansowanie.</p> <p>Jednocześnie informuję, że na obecnym etapie programowania pracownicy instytucji i różnych podmiotów (w tym istniejące LGD i Lokalne Grupy Rybackie), które będą zaangażowane we wdrażanie funduszy w różnych rolach, nabywają wiedzy i doświadczenia w zakresie wdrażania funduszy w nowej perspektywie przede wszystkim poprzez aktywny udział w procesie przygotowania zarówno Umowy Partnerstwa, jak i programów operacyjnych. Partnerska formuła prac nad dokumentami strategicznymi i programowymi na nową perspektywę umożliwi szerszemu gronu włączenie się w proces tworzenia zasad, w tym wdrożeniowych, dając administracji znakomity punkt wyjścia do przejścia do wdrażania nowej perspektywy finansowej.</p> <p>Zaproponowane w projekcie UP propozycje rozwiązań w zakresie instrumentu RLKS są w znacznej mierze następstwem wyników prac grupy warsztatowej pracującej metodą KOLAB nad wypracowaniem rekomendacji dla systemu wdrażania RLKS w Polsce. Metoda ta została wykorzystana przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego m.in. ze względu na jej partycypacyjny charakter. Polega ona na zaangażowaniu wybranego grona przedstawicieli różnych sektorów, mających różnorodne doświadczenia w danej dziedzinie w celu wypracowania optymalnych rozwiązań w danym obszarze podczas prac warsztatowych. W warsztatach KOLAB dotyczących RLKS brali udział przedstawiciele środowiska pozarządowego (organizacje pozarządowe, Lokalne Grupy</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Działania, Lokalne Grupy Rybackie), rządowego (przedstawiciele MRR i MRiRW) i samorządowego (przedstawiciele urzędów marszałkowskich województw kujawsko-pomorskiego i łódzkiego oraz regionalnego ośrodka polityki społecznej w województwie zachodnio-pomorskim). Proces KOLAB był prowadzony przez Fundację Stocznia, która posiada bogate doświadczenie w zakresie wykorzystania tej metody. <u>Obecnie trwają końcowe prace nad raportem podsumowującym dyskusje warsztatowe. Dokument ten zostanie przekazany Marszałkom Województw, będzie też punktem wyjścia do dalszych prac w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego nad innymi, bardziej szczegółowymi rozwiązaniami i dokumentami dotyczącymi RLKS.</u></p> <p>Źródło uzasadnienia: Pismo Minister Rozwoju Regionalnego Elżbiety Bieńkowskiej DKS-II-0701-1-MS/13 NK:122681/13 do Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa z dnia 17 października 2013 r. dotyczące stanowiska w sprawie „Polityka spójności w latach 2014-2020 na rzecz rozwoju obszarów wiejskich” w zakresie Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RLKS) w latach 2014-2020 w dokumentach legislacyjnych i programowych Unii Europejskiej i polskiego rządu, (oryginał pisma w załączeniu).</p>			
1058.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	104	<p><i>W stosunku do tych typów projektów wprowadzone zostaną preferencje lub konkursy dedykowane dla projektów.</i></p> <p>1. W toku dalszych prac nad RPO dla woj. pomorskiego proponuję się uwzględnić: Osiem typowych</p>		Niezasadna	Uwaga stanowi ogólny komentarz i nie zawiera konkretnej propozycji zmiany zapisów. Niemniej jednak, podjęte w niej wątki zostaną poddane pogłębionej refleksji.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>nieporozumień na temat Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Poniższa lista zidentyfikowanych nieporozumień powstała na podstawie analiz projektów dokumentów programowych i dyskusji z osobami odpowiedzialnymi za programowanie funduszy unijnych na lata 2014-2020 oraz ekspertami w zakresie rozwoju lokalnego. Materiał opracowała i zredagowała: Urszula Budzich – Tabor - Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich.</p> <p>Cały punkt wymaga przeredagowaniu po uwzględnieniu i przeanalizowaniu pełnej treści wszystkich materiałów pomocniczych przedstawionych jako uzupełnienie. Przedstawiony materiał jest propozycja do uwzględnienia w dalszych pracach nad RPO dla woj. pomorskiego.</p> <p>Przykładowe nieporozumienia związane z RLKS to:</p> <p>Nieporozumienie 1. RLKS jest przeznaczony dla obecnie istniejących Lokalnych Grup Działania (LGD) i Lokalnych Grup Rybackich (LGR). Zdecydowanie nie. ...</p> <p>Nieporozumienie 2. RLKS jest adresowany przede wszystkim do obszarów wiejskich. Nie jest to intencją zapisów Wspólnych Ram Strategicznych, wręcz przeciwnie: metoda RLKS sprawdziła się do tej pory dobrze na obszarach wiejskich (oraz w niektórych krajach na obszarach zależnych od rybactwa), zatem państwa członkowskie są zachęcane, aby spróbowały ją zastosować również na innego typu obszarach, szczególnie w zaniedbanych i</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>dotkniętych problemami dzielnicach miast, gdzie inne metody okazują się nieskuteczne.</p> <p>Nieporozumienie 3. RLKS wymaga dodatkowych funduszy, które i tak są niewielkie w stosunku do potrzeb. Niekoniecznie. RLKS to nie cel wydatkowania, ale metoda. ...</p> <p>Nieporozumienie 4. RLKS jest nowym, niesprawdzonym dotąd narzędziem. Wręcz przeciwnie, spośród narzędzi zaproponowanych przez Komisję Europejską państwom członkowskim na lata 2014-2020 RLKS należy do narzędzi najlepiej sprawdzonych (od ponad 20 lat na obszarach wiejskich, od pięciu lat także na obszarach zależnych od rybactwa – co potwierdza również możliwość transferu tej metody z jednego typu obszarów na inne), a jego efektywność jest potwierdzona wieloma badaniami i ewaluacjami. W szczególności liczne analizy potwierdzają zdolność RLKS do tworzenia trwałych miejsc pracy.</p> <p>Nieporozumienie 5. RLKS jest narzędziem skomplikowanym. To częściowo prawda, ale niecała.</p> <p>Nieporozumienie 6. RLKS oznacza wielofunduszowość. Zdecydowanie nie. RLKS jest metodą wykorzystania środków rozwojowych, która nie zależy od źródła finansowania. ....</p> <p>Nieporozumienie 7. RLKS stanowi ograniczenie wpływu samorządów na rozwój lokalny. Tego typu zarzut wobec RLKS (a wcześniej podejścia Leader) pojawia się od wielu lat, głównie na tych obszarach, gdzie RLKS nie był dotąd stosowany; samorządy które mają doświadczenie z tym podejściem zwykle potwierdzają, że dzięki RLKS ich zdolność do rozwiązywania lokalnych problemów i wykorzystywania</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>szans jest większa, a nie mniejsza niż przy podejściu standardowym. To prawda, że o przeznaczeniu środków decyduje całe partnerstwo (samorządy lokalne wchodzi w jego skład, ale nie mają większości), jednak ma to na celu aktywizowanie i włączenie podmiotów, które do tej pory nie były zainteresowane rozwojem danego obszaru, a nie wyłączenie czy ograniczenie wpływu samorządów.</p> <p>Nieporozumienie 8. Jeśli finansujemy projekty lokalne, to znaczy że realizujemy podejście RLKS. Tak nie jest. RLKS posiada ściśle zdefiniowaną metodologię, w której najważniejsze jest to, że lokalne partnerstwo dysponuje z góry całością swojego budżetu, co pozwala na dokonywanie strategicznych wyborów i skupienie się na wsparciu przedsięwzięć rzeczywiście najważniejszych dla społeczności, co nie byłoby możliwe w przypadku pojedynczych, rozproszonych projektów, o których finansowaniu decyduje każdorazowo podmiot zewnętrzny (np. na poziomie regionalnym bądź krajowym).</p> <p>Więcej szczegółowych informacji w sprawach nieporozumień przedstawiono poniżej.</p> <p>2. Drugi materiał to publikacja z konferencji w której przedstawiono gromadzi wyniki dyskusji, która miała miejsce w czasie polskiej prezydencji w UE nt: Skuteczne instrumenty wspierające rozwój terytorialny, organizowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w Warszawie, w dniu 25 i 26 października 2011 roku. Konferencja była doskonałą okazją do zebrania wiodących ekspertów w dziedzinie rozwoju regionalnego i</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>przedstawiciele Komisji Europejskiej, w celu wymiany poglądów i opinii na temat możliwości usprawnienia instrumentów rozwoju polityki spójności w nowym okresie programowania. (materiał w załączeniu).</p> <p>3. Zwracam się z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach nad RPO dla woj. pomorskiego materiałów, ekspertyz, dyskusji z Konferencji: <i>Polityka spójności w latach 2014–2020 na rzecz rozwoju obszarów wiejskich</i>; 3 grudnia 2013 r., Organizatorzy: Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Senacka Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Biuro Analiz Sejmowych. Ponieważ Konferencja dopiero się odbędzie dlatego nie dołączam stosownych materiałów, ekspertyz i opinii.</p> <p>4. Ostatni tekst dotyczy: Rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (Community Led Local Development) – co może znaczyć dla polskiej wsi? (autor: Urszula Budzich-Szukala Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz Europejska Sieć Obszarów Zależnych od Rybactwa FARNET.</p> <p>Jako uzasadnienie i materiał do analizy na rzecz zmiany zapisów w ramach pkt. V. PODEJŚCIE TERYTORIALNE; 1.3. <u>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.</u></p> <p>Osiem typowych nieporozumień na temat Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS)</p> <p>Poniższa lista powstała na podstawie analiz projektów dokumentów programowych i dyskusji z osobami odpowiedzialnymi za programowanie funduszy unijnych na lata 2014-2020 oraz ekspertami w zakresie</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>rozwoju lokalnego. Opracowała: Urszula Budzich – Tabor - Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich</p> <p>Nieporozumienie 1. RLKS jest przeznaczony dla obecnie istniejących Lokalnych Grup Działania (LGD) i Lokalnych Grup Rybackich (LGR). Zdecydowanie nie. RLKS jest oparty o doświadczenia z obecnego i wcześniejszych okresów, gdzie LGD i LGR okazały się skutecznym narzędziem rozwiązywania lokalnych problemów. Jednak w kolejnym okresie programowania z tego podejścia będą mogły skorzystać zarówno już istniejące jak i nowe partnerstwa, pod warunkiem że ich propozycja rozwiązania lokalnych problemów za pomocą podejścia RLKS zostanie wysoko oceniona w konkursie.</p> <p>Nieporozumienie 2. RLKS jest adresowany przede wszystkim do obszarów wiejskich. Nie jest to intencją zapisów Wspólnych Ram Strategicznych, wręcz przeciwnie: metoda RLKS sprawdziła się do tej pory dobrze na obszarach wiejskich (oraz w niektórych krajach na obszarach zależnych od rybactwa), zatem państwa członkowskie są zachęcane, aby spróbowały ją zastosować również na innego typu obszarach, szczególnie w zaniedbanych i dotkniętych problemami dzielnicach miast, gdzie inne metody okazują się nieskuteczne.</p> <p>Nieporozumienie 3. RLKS wymaga dodatkowych funduszy, które i tak są niewielkie w stosunku do potrzeb. Niekoniecznie. RLKS to nie cel wydatkowania, ale metoda. Państwa członkowskie i regiony mogą zdecydować, że pewną część środków już przeznaczonych na takie cele jak walka z bezrobociem,</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zapobieganie wykluczeniu, różnicowanie źródeł dochodu czy poprawa jakości życia, skierują do lokalnych społeczności za pomocą podejścia RLKS. Będzie to znaczyło, że decyzje o dofinansowaniu konkretnych projektów będą podejmowane przez partnerstwo lokalne, a nie Instytucję Zarządzającą na poziomie krajowym czy regionalnym, ale ogólny cel wydatkowania tych środków pozostanie taki sam. Zaangażowanie społeczności lokalnej w proces wyboru i realizacji projektów pozwoli natomiast na lepsze wykorzystanie funduszy, dzięki czemu za te same pieniądze będzie można zrobić więcej, niż przy zastosowaniu standardowych metod „odgórnego” rozdziału środków.</p> <p>Nieporozumienie 4. RLKS jest nowym, niesprawdzonym dotąd narzędziem. Wręcz przeciwnie, spośród narzędzi zaproponowanych przez Komisję Europejską państwom członkowskim na lata 2014-2020 RLKS należy do narzędzi najlepiej sprawdzonych (od ponad 20 lat na obszarach wiejskich, od pięciu lat także na obszarach zależnych od rybactwa – co potwierdza również możliwość transferu tej metody z jednego typu obszarów na inne), a jego efektywność jest potwierdzona wieloma badaniami i ewaluacjami. W szczególności liczne analizy potwierdzają zdolność RLKS do tworzenia trwałych miejsc pracy.</p> <p>Nieporozumienie 5. RLKS jest narzędziem skomplikowanym. To częściowo prawda, ale niecała. Jak wynika z doświadczeń obecnego okresu programowania, proces podejmowania decyzji o finansowaniu projektu w podejściu RLKS może być dłuższy, niż w podejściu standardowym, ale zależy to w znacznym</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>stopniu od rozporządzeń krajowych (czego dowodzą m.in. ogromne różnice między krajami w szybkości akceptowania projektów i dokonywania płatności). Jednak należy pamiętać, że w podejściu RLKS beneficjent otrzymuje wsparcie w przygotowaniu projektu i aplikacji oraz wskazówki, jakie projekty najlepiej przyczynią się do rozwoju danego obszaru (na podstawie lokalnej strategii), co skraca proces wyłaniania najwartościowszych projektów. Jednocześnie istnienie licznych badań i opracowań dotyczących systemu wdrażania w metodzie RLKS stwarza nadzieję, że łatwiej będzie w nowym okresie wypracować regulacje odpowiadające oczekiwaniom beneficjentów i pozwalające na usprawnienie procedur.</p> <p>Nieporozumienie 6. RLKS oznacza wielofunduszowość. Zdecydowanie nie. RLKS jest metodą wykorzystania środków rozwojowych, która nie zależy od źródła finansowania. Do tej pory najszerze zastosowanie miała w Europejskim Funduszu Rolnym Rozwoju obszarów wiejskich, została też skutecznie przeniesiona do Europejskiego Funduszu Rybackiego, ale są kraje, które tą metodą wydają np. środki z budżetu krajowego. W nowym okresie programowania Komisja Europejska zaproponowała państwom członkowskim rozszerzenie stosowania instrumentu RLKS na inne fundusze, ale nie znaczy to bynajmniej że fundusze te muszą być łączone w ramach jednego partnerstwa lokalnego. Można wyobrazić sobie rozwiązywanie problemów bezrobocia czy mniejszości przez RLKS realizowany wyłącznie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, albo wyrównywanie</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>zaniechań infrastrukturalnych poprzez RLKS finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego. Aby odpowiedzieć na potrzeby obszarów, w których nakładają się różnego typu problemy, stworzono możliwość, aby na tych obszarach można było tworzyć lokalne strategie rozwoju, w których zróżnicowanym wyzwaniom odpowiadają zróżnicowane źródła finansowania (strategie wielofunduszowe), jednak takie podejście jest możliwością, a nie obowiązkiem.</p> <p>Nieporozumienie 7. RLKS stanowi ograniczenie wpływu samorządów na rozwój lokalny. Tego typu zarzut wobec RLKS (a wcześniej podejścia Leader) pojawia się od wielu lat, głównie na tych obszarach, gdzie RLKS nie był dotąd stosowany; samorządy które mają doświadczenie z tym podejściem zwykle potwierdzają, że dzięki RLKS ich zdolność do rozwiązywania lokalnych problemów i wykorzystywania szans jest większa, a nie mniejsza niż przy podejściu standardowym. To prawda, że o przeznaczeniu środków decyduje całe partnerstwo (samorządy lokalne wchodzi w jego skład, ale nie mają większości), jednak ma to na celu aktywizowanie i włączenie podmiotów, które do tej pory nie były zainteresowane rozwojem danego obszaru, a nie wyłączenie czy ograniczenie wpływu samorządów.</p> <p>Nieporozumienie 8. Jeśli finansujemy projekty lokalne, to znaczy że realizujemy podejście RLKS. Tak nie jest. RLKS posiada ściśle zdefiniowaną metodologię, w której najważniejsze jest to, że lokalne partnerstwo dysponuje z góry całością swojego budżetu, co pozwala na dokonywanie strategicznych wyborów i</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			skupienie się na wsparciu przedsięwzięć rzeczywiście najważniejszych dla społeczności, co nie byłoby możliwe w przypadku pojedynczych, rozproszonych projektów, o których finansowaniu decyduje każdorazowo podmiot zewnętrzny (np. na poziomie regionalnym bądź krajowym).			
1059.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	104	Zgodnie z projektem <i>Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dla 5 funduszy ... (z 2011 r.) w nowym okresie programowania niezależnie od źródeł finansowania będą funkcjonowały trójsektorowe partnerstwa typu LEADER pod jednolitą nazwą LGD (Lokalne Grupy Działania).</i> <i>Ponadto zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa z lipca 2013 r. jest zaproponowana zasada wdrażania podejścia LEADER – jeden obszar – jedna Lokalna Strategia Rozwoju – jedna Lokalna Grupa Działania.</i> <i>To oznacza, że jeśli konkurs wygra na realizację podejścia Leder zgodnie z opracowaną LSR - aktualnie funkcjonująca Lokalna Grupa Rybacka, to ona zmieni nazwę na Lokalna Grupa Działania (LGD). Na obszarze jej działania, realizacji LSR nie może działać druga LGD (LGR zgodnie z tymi zasadami już nie będzie).</i>	3. Dla wybranych Priorytetów i Działań RPO WP określone zostaną typy projektów predestynowane do realizacji w formie pakietów działań społecznych i gospodarczych obywatelskich, m.in. na geograficznym obszarze realizacji wypracowanych w ramach trójsektorowego partnerstwa (partnerzy z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego) Lokalnych Strategii Rozwoju aktywności – przez Lokalne Grupy Działania (LGD) i Lokalnych Grup Rybackich (LGR).	<i>Uwzględniona</i>	
Obszary Strategicznej Interwencji						
1060.	Miasto Starogard Gdański	105	Zgodnie z RPS Pomorska Podróż odpowiadające temu działaniu działania 1.2.1 i 2.1.1 są rekomendowane do objęcia ZPT – co zresztą wynika z ich charakteru działań kwalifikujących do tego właśnie trybu udzielania dotacji	W działaniu 8.2 dodać instrument terytorialny ZPT	<i>Uwzględniona</i>	
1061.	Gmina Kartuzy	105	Zgodnie z opisem działania dopuszcza się także zastosowanie instrumentu ZIT na terenie Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta	Tabela: 4.2. Kształcenie zawodowe Dopuszczone instrumenty terytorialne: ZIT, ZPT, OSI Działanie 3.1 Edukacja przedszkolna ZIT, ZPT, OSI Działanie 11.3 Gospodarka wodno-ściekowa	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Opis zostanie uzupełniony, za wyjątkiem Działania 4.2, które (zgodnie z ukierunkowaniem terytorialnym), realizowane będzie w całości poza Obszarem Metropolitalnym Trójmiasta.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				ZIT, ZPT, OSI		
1062.	<p>Biały Tomasz</p> <p>Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Pólnocy</p> <p>Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi</p> <p>Gmina Borzytuchom</p> <p>Gmina Bytów</p> <p>Gmina Cewice</p> <p>Gmina Czarna Dąbrówka</p> <p>Gmina Główczyce</p> <p>Gmina Koczala</p> <p>Gmina Kolczygłowy</p> <p>Gmina Rzeczenica</p> <p>Gmina Studzienice</p> <p>Gminę Kępice</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale</p> <p>Gminne Centrum Kultury i Promocji w</p>	105	<p>W związku z ww. propozycjami wykorzystania podejścia RLKS we wdrażaniu wybranych działań, należy konsekwentnie poszerzyć tabelę o kolumnę poświęconą RLKS ze wskazaniem działań, w jakich podejście to zostanie wykorzystane.</p>	<p>Tabela: Należy dodać w tabeli kolumnę RLKS i oznaczyć w niej działania przewidziane do realizacji z wykorzystaniem podejścia RLKS, tj.: Działanie 3.2., 3.3, 5.1,5.5, 6.1, 6.2, 8.1, 8.2, 8.3, 11.4.</p>	<p><i>Częściowo uwzględniona</i></p>	<p>Zgodnie z decyzją ZWP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Kolumna dotycząca podejścia oddolnego zostanie dodana i uzupełniona na podstawie rozstrzygnięć dokonanych w poszczególnych Priorytetach.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Kobylnicy</p> <p>Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach</p> <p>Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie</p> <p>Kallas Wojciech</p> <p>Knitter Renata</p> <p>Miasto i Gmina Debrzno</p> <p>NOMIKOS Karol Schramke</p> <p><i>POZIOM Piotr Poziomski</i></p> <p>Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Checz”</p> <p>Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie</p> <p>Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby</p> <p>Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader</p>					

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1063.	Gmina Kobylnica	105	W związku z ww. propozycjami wykorzystania podejścia RLKS we wdrażaniu wybranych działań, należy konsekwentnie poszerzyć tabelę o kolumnę poświęconą RLKS ze wskazaniem działań, w jakich podejście to zostanie wykorzystane.	Należy dodać w tabeli kolumnę RLKS i oznaczyć w niej działania przewidziane do realizacji z wykorzystaniem podejścia RLKS (8.1, 8.2, 8.3)	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Kolumna dotycząca podejścia oddolnego zostanie dodana i uzupełniona na podstawie rozstrzygnięć dokonanych w poszczególnych Priorytetach.
1064.	Maszoperia Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	105	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność wymieniony jest obok Koncentracji wsparcia na Obszarach Strategicznej Interwencji jako uzupełniająca forma podejścia terytorialnego.	W tabeli na str. 104 „Zakres zastosowania instrumentów terytorialnych” proponuje się dla działań wspomnianych w powyższych uwagach (3.2, 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 8.1, 8.2, 8.3, 11.4) dodanie kolumny RLKS (obok ZIT, ZPT, OSI), w której należałoby wskazać działania realizowane z wykorzystaniem RLKS.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Kolumna dotycząca podejścia oddolnego zostanie dodana i uzupełniona na podstawie rozstrzygnięć dokonanych w poszczególnych Priorytetach.
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH						
1065.	Miasto Starogard Gdański	107	Wskazany obszar wpisuje się w charakterystykę tych obszarów, m.in. w zakresie atrakcyjności potencjału przyrodniczo-kulturowego o czym może świadczyć choćby „Koncepcja zagospodarowania szlaków wodnych w województwie pomorskim dla rozwoju turystyki kajakowej” s. 207 określająca szlak Wierzyca jako „...jeden z najbardziej malowniczych a jednocześnie bardzo słabo zagospodarowanych... atrakcyjny zarówno przyrodniczo jak i kulturowo...”	d) peryferyjne, ale o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego (m.in. Bory Tucholskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły, zlewnia rzeki Wierzyca).	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis jest przeniesieniem treści z Priorytetu 8 <i>Konwersja</i> i ma w stosunku do niego charakter wtórny. W rozdziale o obszarach o szczególnych potrzebach zostanie on jednak zapisany w bardziej ogólny sposób.
1066.	Powiat Sztumski	107	Dolne Powiśle (powiaty kwidzyński i	d) peryferyjne, ale o wysokim potencjale turystyczno-	<i>Częściowo</i>	Zapis jest przeniesieniem treści z

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			sztumski) to w przeważającej części obszary peryferyjne o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego. Przez obydwie powiaty przebiega Szlak Polskich Zamków Gotyckich (Sztum – dawna letnia rezydencja Wielkiego Mistrza) i (Kwidzyn – dawna siedziba biskupów pomezzańskich). Dolne Powiśle to teren dotknięty wysokim bezrobociem, którego neutralizacja mogłaby się odbywać poprzez rozwój branży rekreacyjno-turystycznej.	rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego: Bory Tucholskie, Równina Charzykowska, Pojezierze Bytowskie, Ziemia Słowińska, Dolina i Delta Wisły oraz Dolne Powiśle.	<i>uwzględniona</i>	Priorytetu 8 <i>Konwersja</i> i ma w stosunku do niego charakter wtórny. W rozdziale o obszarach o szczególnych potrzebach zostanie on jednak zapisany w bardziej ogólny sposób.
1067.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard	107	Taki sposób zapisu daje czytelnikowi do zrozumienia, że dotyczy to wyłącznie obszarów miejskiej. Inteligentne słowotwórstwo, które powinno być uzupełnione o słowne dopisanie że chodzi tu również o obszary wiejskie. Brak spójnego rozwoju grup miejscowości wiejskich oraz małych miasteczek posiadających wspólne wiejskie problemy rozwojowe Pomiędzy obszarami wiejskimi i lokalnymi ośrodkami miejskimi istnieje szereg powiązań, które w istotnym stopniu oddziałują lub mogą oddziaływać na kierunki rozwoju lokalnego. Znaczna liczba małych miast posiada potencjał do rozwoju gospodarki jako lokalne bieguny wzrostu dla otaczających je obszarów wiejskich. Jednakże obecne wzajemne powiązania funkcyjne dużych ośrodków miejskich i wsi są nie dość rozwinięte, by doprowadzić do przenikania się efektów rozwojowych miast na obszary wiejskie. Szczególnej uwagi wymaga również spójny rozwój grup miejscowości wiejskich oraz małych miasteczek posiadających wspólne wiejskie problemy rozwojowe. Jednym z podstawowych czynników determinujących	Dodać pkt. 2a) 2a) Obszary o szczególnych potrzebach dotyczą zarówno obszarów miejskich jak i obszarów wiejskich. Jeśli chodzi o obszary wiejskie to dotyczy w szczególności: • zmarginalizowanych i zagrożonych marginalizacją obszarów wiejskich.	<i>Nieuwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjałach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>siłę oddziaływania dużych ośrodków miejskich jest ich dostępność komunikacyjna, która jest wysoce niezadowolająca. Innym zagadnieniem jest natomiast wiejska zabudowa i tradycyjne formy użytkowania ziemi, które tworzą swoisty krajobraz kulturowy, niestety szybko ulegający degradacji. <u>Wynika to z małej ilości skutecznych mechanizmów pozwalających na ich ochronę i kształtowanie.</u> W efekcie następuje m.in. narastanie nieładu przestrzennego i chaosu architektonicznego.</p> <p>Zmarginalizowane i zagrożone marginalizacją obszary wiejskie</p> <p>Poprzez pojęcia obszarów zmarginalizowanych i zagrożonych marginalizacją należy rozumieć takie obszary problemowe, na których stwierdzono nagromadzenie negatywnych zjawisk utrudniających rozwój tych obszarów. Generalnie charakteryzują się one niskimi wskaźnikami rozwoju społeczno-gospodarczego, a często także wyludnieniem. Jednocześnie należy mieć świadomość, że obszary tego typu nie mają jednolitego charakteru, dlatego też różne mogą być sposoby ich wyodrębniania i klasyfikacji⁵.</p> <p>Gminy zmarginalizowane i zagrożone marginalizacją istotnie się różnią od gmin pozostałych m.in. niekorzystną strukturą wieku ludności – mieszka w nich blisko połowa ludzi mniej, a mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowią około 20% populacji (w pozostałych gminach około 15%), potencjałem siły roboczej (o około</p>			

⁵ W Polsce prace tego typu prowadzone są przez kilka instytucji naukowych, w tym przez zespoły badawcze Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk (IGiPZ), Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ) i Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk (IRWiR). Poszczególne zespoły badawcze przyjmują różne kryteria delimitacji (jednostkami analizowanymi mogą być makroregiony rolnicze, regiony, podregiony, powiaty lub gminy), a także różne wskaźniki.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>40% mniejszym niż w gminach niezmarginalizowanych), wyższym udziałem bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym i mniejszymi możliwościami finansowania ze środków własnych lokalnych inwestycji.</p> <p>Przestrzenne zróżnicowanie rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich.</p> <p>Analizy prowadzone od wielu lat w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa (IRWiR)⁶ pokazują dwie ogólne prawidłowości dotyczące przestrzennego zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich.</p> <p>Prawidłowością jest lokalizacja gmin wiejskich o bardzo wysokim i wysokim poziomie rozwoju wokół miast. Szczególnie wyraźnie jest to widoczne wokół Warszawy, Trójmiasta, Poznania, Wrocławia, Łodzi oraz Krakowa i konurbacji górnośląskiej. Zwłaszcza wokół Poznania ukształtował się wyraźny, regularny krąg gmin wiejskich o bardzo wysokim poziomie rozwoju, któremu towarzyszy drugi, zewnętrzny krąg gmin o podobnie wysokim poziomie. Wokół Warszawy gminy o bardzo wysokim stopniu rozwoju są rozmieszczone nieregularnie, a ponadto krąg ten jest niedomknięty od strony wschodniej. Co więcej, promień oddziaływania aglomeracji warszawskiej na sąsiadujące z nią gminy wiejskie jest znacznie krótszy niż promień oddziaływania aglomeracji poznańskiej i wrocławskiej. Dość blisko Warszawy znajdują się gminy o niskim lub bardzo</p>			

⁶ Rosner A. (red.), Frenkiel I., Heffner K., Pięcek B.: **Typologia wiejskich obszarów problemowych.** Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. Warszawa 1999 oraz Rosner A. (red.), Heffner K., Stanny M., Zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich a zróżnicowanie dynamiki przemian, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2007.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>niskim poziomie rozwoju, co wynika m. in. z niewłaściwego ich powiązania środkami komunikacji publicznej ze stolicą.</p> <p>Gminy wiejskie o wysokim i bardzo wysokim poziomie rozwoju zlokalizowane są także wokół miast średniej wielkości, choć na różnych obszarach z różną intensywnością. Prawidłowość ta najwyraźniejsza jest w zachodniej, słabsza w środkowej, a najslabsza we wschodniej części kraju.</p> <p>Gminy znajdujące w zasięgu silnego oddziaływania miast tracą stopniowo charakter gmin wiejskich (rolnictwo jest w nich wypierane przez inną działalność gospodarczą, a grunty rolne stopniowo są przeznaczane pod zabudowę) i nabierają charakteru gmin podmiejskich, stając się obszarami peryferyjnymi miast. Na ich obszarach lokalizowane są także różne działalności gospodarcze, w tym często działalności uciążliwe dla mieszkańców, które trudno ulokować w dzielnicach stanowiących centra miejskie. Niektóre gminy podmiejskie lub ich część przekształca się w „sypialnie”, niekiedy o charakterze ekskluzywnych rezydencji. W długim okresie gmina podmiejska lub jej część jest zazwyczaj włączana do miasta.</p>			
1068.	Gdański Obszar Metropolitalny (Miasto Gdańsk)	107	Wykluczenie społeczne nie jest wyróżnikiem złego stanu przestrzeni społecznych – jest co najwyżej jednym z bardzo wielu elementów powodujących degradację przestrzeni publicznych – stąd właściwsze wydaje się umieszczenie w ostatnim wierszu tabeli na str. 107.	Tabela: Wykreślenie: rozwoju przestrzeni publicznych i przeniesienie ich do pozycji: zdegradowane przestrzennie i społecznie obszary miejskie	<i>Nieumzględniona</i>	Zapis jest przeniesieniem treści z Priorytetu 8 <i>Konwersja</i> i ma w stosunku do niego charakter wtórny.
1069.	Miasto Starogard Gdański	108	Wskazany obszar wpisuje się w charakterystykę tych obszarów, m.in. w zakresie atrakcyjności potencjału przyrodniczo-kulturowego o czym może	Tabela: kolumna 1, ostatni wiersz: Głównie peryferyjne, o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego	<i>Nieumzględniona</i>	Zapis jest przeniesieniem treści z Priorytetu 8 <i>Konwersja</i> i ma w stosunku do niego charakter wtórny.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			świadczyć choćby „Koncepcja zagospodarowania szlaków wodnych w województwie pomorskim dla rozwoju turystyki kajakowej” s. 207 określająca szlak Wierzycy jako „...jeden z najbardziej malowniczych a jednocześnie bardzo słabo zagospodarowanych... atrakcyjny zarówno przyrodniczo jak i kulturowo...”			
1070.	Miasto Starogard Gdański	108	Podnoszenie atrakcyjności przestrzeni nie jest zawsze związane z nadaniem jej nowych funkcji, (społeczno-gospodarczych a nie tylko gospodarczych) chodzi również o wykorzystanie potencjału tkwiącego w tej przestrzeni (tj. bez zmiany ich funkcji).	Tabela: kolumna 2 ostatni wiersz, tiret 4: - przekształcanie zdegradowanych obszarów poprzez ożywienie obecnych funkcji lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych	<i>Niewzględniona</i>	Zapis jest przeniesieniem treści z Priorytetu 8 <i>Konwersja</i> i ma w stosunku do niego charakter wtórny.
SYSTEM INSTYTUCJONALNY						
1071.	Miasto Kościerzyna Związek Gmin Pomorskich	109	Lata 2014-2020 to okres, w którym Polska oraz jej poszczególne regiony będą miały dostęp do znaczących środków Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację wielu inwestycji m.in. z zakresu energetyki i ochrony środowiska. Wyzwania przedstawione w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie energetyki i środowiska Ekoefektywne Pomorze wskazują na konieczność zrealizowania w naszym województwie wielu trudnych i złożonych z zakresu energetyki i środowiska. Do najtrudniejszych zadań należą niewątpliwie: zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, wykorzystanie potencjału OZE oraz adaptację do zmian klimatu. Spodziewać się możemy zatem, że wdrażanie ww. programu będzie wymagało od Samorządu Województwa i pozostałych stron tego procesu dużych nakładów zaangażowania i pracy oraz wiedzy merytorycznej, w tym eksperckiej. Powstaje zatem wyzwanie sprawnego i efektywnego zarządzania środkami w nowej perspektywie, w tym zapewnienia	Wykaz jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie 10. Energia - Departament Programów Regionalnych, <u>WFOŚiGW w Gdańsku</u> 11. Środowisko - Departament Programów Regionalnych, <u>WFOŚiGW w Gdańsku</u>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym powierzeniu zadań Instytucjom Pośredniczącym/Instytucjom Wdrażającym zostanie podjęta na etapie określania systemu realizacji RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>odpowiedniej kadry wykwalifikowanych pracowników zaangażowanych w realizację przedsięwzięć. Dlatego też w projekcie programu w rozdziale VII. System Instytucjonalny, oprócz wykazu jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych priorytetów zapisano, że możliwe będzie włącznie również innych instytucji pośredniczących/wdrażających do systemu realizacji programu.</p> <p>Ponadto, dla priorytetu 12. Pomoc techniczna zaplanowano wsparcie w wysokości ok. 61,5 mln zł ze środków UE oraz 10,8 mln zł wkładu krajowego (patrz Plan finansowy na stronie 101), z którego finansowane będzie przede wszystkim zatrudnienie pracowników oraz ciągle podnoszenie poziomu ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, a także zapewnienie odpowiedniego standardu środowiska ich pracy</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, oraz mając na względzie konieczność ograniczania kosztów funkcjonowania instytucji publicznych oraz przedmiotowego programu proponuję, aby do systemu realizacji priorytetów 10. Energia i 11. Środowisko włączyć Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.</p> <p>WFOŚiGW w Gdańsku jest jedną z wiodących instytucji finansujących w naszym regionie proekologiczne przedsięwzięcia realizowane przez samorzady, wspierające wdrażanie krajowych i regionalnych polityk środowiskowych. Wypracowane zasady gospodarki finansowej Funduszu w Gdańsku, a także wysokie kompetencje jego pracowników i 20 letnie już doświadczenie w realizacji przedsięwzięć środowiskowych,</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>mają szczególne znaczenie dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich - gdzie wsparcie eksperckie jest szczególnie cenne, ponieważ pozwala realizować racjonalne i technicznie wykonalne przedsięwzięcia. Wyspecjalizowana kadra Funduszu, posiadająca szeroką znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i regionu, a także zdolność do realizacji krajowych i regionalnych polityk oraz programów środowiskowych, wspiera samorządy w ich wdrażaniu. Kieruje się przy tym interesem publicznym i środowiskowym, a nie wyłącznie opłacalnością projektów.</p> <p>Włączenie Funduszu do systemu realizacji programu da możliwość stworzenie oferty łączącej środki europejskie z krajowymi, co umożliwi i ułatwi realizację wielu przedsięwzięć realizowanych przez samorządy naszego województwa. Szczególnie jest to ważne ze względu na konieczność zapewnienia przez samorządy wkłady własnego na realizację inwestycji co przy obecnych osłabieniu finansów publicznych może mieć kluczowe znaczenie.</p> <p>Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, że kraju mamy już przykłady Samorządów Województw, które dostrzegły potencjał instytucjonalny i finansowy funduszy i zdecydowały się włączyć je jako Instytucje Pośredniczące w realizację swoich regionalnych programów operacyjnych. Przykładami są województwo warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz lubuskie. Warto podkreślić, że ze względu na fakt, iż zcentralizowany system wdrażania funkcjonujący w okresie przedakcesyjnym i w latach 2004-2006 zupełnie się nie sprawdził, w perspektywie finansowej 2007-</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			2013 w system wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko włączonych zostało szesnaście wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. W minionych latach priorytetem systemu ww. funduszy było właśnie zapewnienie finansowego i merytorycznego wsparcia projektom korzystającym ze środków unijnych.			
1072.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Gmina Koczala Gmina Rzeczenica Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Miasto i Gmina Debrzno NOMIKOS Karol Schramke POZIOM Piotr Pozjomski Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i	109 - 110	Pomorska Sieć Leader zwraca się o ujęcie w zapisach projektu RPO dla WP na lata 2014-2020, aby w zespole konsultacyjnym znalazł się przedstawiciel Lokalnych Grup Działania wybieranych bezpośrednio przez LGD. Argumentami przemawiającymi za uczestnictwem reprezentanta w zespole konsultacyjnym RPO przez przedstawiciela pomorskich LGD są: a) obszar prowadzonej działalności przez LGD b) ludność objęta działalnością LGD c) forma prowadzonej działalności d) zakres prowadzonych działań Ad. 1- Obszar 16 funkcjonujących Lokalnych Grup Działania na terenie województwa pomorskiego stanowi 18 083, 98 km ² co stanowi 98, 86 % całości obszaru województwa pomorskiego. Ad.b) Teren pomorskich LGD zamieszkuje 913 569 tys ludzi co stanowi prawie 42 % w skali całego województwa pomorskiego. Ad.c) Forma prowadzonej działalności- Lokalne Grupy Działania stanowią partnerstwa trójsektorowe składające się z przedstawicieli sektora publicznego jak i społeczno-gospodarczego. Różni się od stowarzyszeń zwykłych, fundacji i związków stowarzyszeń tym, że naszymi członkami są zarówno osoby fizyczne jak i osoby prawne w tym jednostki samorządu terytorialnego	Zaangażowani partnerzy: 1. Dla zapewnienia aktywnego udziału partnerów w przygotowaniu Programu powołany został Zespół Konsultacyjny ds. RPO WP. W jego skład weszli przedstawiciele: a) właściwych ministrów, w tym ds. rozwoju regionalnego, gospodarki, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej; środowiska; pracy i polityki społecznej, nauki i szkolnictwa wyższego, edukacji narodowej, rolnictwa i rozwoju wsi, b) szkół wyższych, c) organizacji przedsiębiorców, d) organizacji pracowników, e) Agencji Rozwoju Pomorza, f) Wojewódzkiego Urzędu Pracy, g) Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, h) Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, i) Komitetu Monitorującego RPO WP 2007-2013, j) Podkomitetu Monitorującego PO KL 2007-2013, k) organizacji działających na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i równości szans, l) organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, m) Subregionalnych Zespołów Roboczych utworzonych w ramach prac nad SRWP n) Lokalnych Grup Działania (wybieranych przez LGD). 2. Zespół Konsultacyjny jest organem doradczopiniującym dla Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie przygotowania projektu Programu. Do	Niewzględniona	Skład Zespołu Konsultacyjnego został określony na podstawie wytycznych MIR. Nie wyklucza to udziału innych podmiotów zaproszonych wg. potrzeb.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gminy Debrzno” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader		(tzw. lokalne partnerstwo publiczno-prywatne). Ad.d) Zakres prowadzonej działalności - Naszym wyróżnikiem w stosunku do innych partnerstw trójsektorowych (np. LOT) jest zakres prowadzonej działalności, który jest bardzo szeroki i realizowany poprzez zintegrowane i wielosektorowe strategie rozwoju lokalnego, dotyczące różnych obszarów, stworzone przy uwzględnieniu lokalnych potrzeb i potencjału. Tematy, w których poruszają się Lokalne Grupy Działania służą między innymi polepszeniu zarządzania lokalnymi zasobami, poprawie jakości życia na obszarach wiejskich poprzez wzrost aktywności lokalnych społeczności, czy też zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi wraz z lepszym wykorzystaniem potencjału obszarów wiejskich. Lokalne Grupy Działania opierają swoją działalność na podejściu LEADER, które jest narzędziem do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wykorzystywanym w Europie od 20 lat. Od wielu lat pracujemy oddolnie z mieszkańcami i dokładnie znamy ich potrzeby i potencjał. Każde LGD ma wypracowany model współpracy z mieszkańcami. Wiemy jak dotrzeć do beneficjenta i jak zadbać o jego interesy a w razie potrzeby stworzyć wzajemną współpracę. Nasi mieszkańcy znają nasze Stowarzyszenie, darzą nas zaufaniem i identyfikują się z tym, co robimy. Dzięki działalności LGD mieszkańcy obszarów wiejskich wykazują się coraz większą aktywnością zarówno społeczną jak i gospodarczą.	jego zadań należy: opiniowanie projektów Programu, wypracowywanie, omawianie, analizowanie i konsultowanie rozwiązań w zakresie zagadnień horyzontalnych, finansowych i instytucjonalnych, a także omawianie, analizowanie i opiniowanie wniosków z konsultacji społecznych, oceny ex-ante i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu. 3. Na etapie realizacji Programu partnerzy, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy oraz organizacje pozarządowe i <u>Lokalne Grupy Działania</u> , zostaną aktywnie włączeni w proces wdrażania, monitorowania i ewaluacji RPO WP m.in. poprzez ich udział w pracach Komitetu Monitorującego RPO WP oraz w procesie oceny złożonych projektów.		
1073.	Fundacja Partnerstwo	109 -	Zwracamy się o ujęcie w zapisach projektu RPO dla WP na lata 2014-2020, aby w	Zaangażowani partnerzy: 1. Dla zapewnienia aktywnego udziału partnerów w	<i>Niewzględzona</i>	Skład Zespołu Konsultacyjnego został określony na podstawie wytycznych MIR.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	<p>Dorzecze Słupi</p> <p>Gmina Borzytuchom</p> <p>Gmina Bytów</p> <p>Gmina Cewice</p> <p>Gmina Czarna Dąbrówka</p> <p>Gmina Główny</p> <p>Gmina Kolczygłowy</p> <p>Gmina Studzienice</p> <p>Gminę Kępice</p> <p>Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy</p> <p>Gminny Ośrodek Kultury w Kolczygłowach</p> <p>Inkubator Przedsiębiorczości Cierńce</p> <p>Knitter Renata</p> <p>Stowarzyszenie „Naju Ciecz”</p>	110	<p>zespole konsultacyjnym znalazł się przedstawiciel Lokalnych Grup Działania wybieranych bezpośrednio przez LGD. Argumentami przemawiającymi za uczestnictwem reprezentanta w zespole konsultacyjnym RPO przez przedstawiciela pomorskich LGD są:</p> <p>a) obszar prowadzonej działalności przez LGD</p> <p>b) ludność objęta działalnością LGD</p> <p>c) forma prowadzonej działalności</p> <p>d) zakres prowadzonych działań</p> <p>Ad. 1- Obszar 16 funkcjonujących Lokalnych Grup Działania na terenie województwa pomorskiego stanowi 18 083, 98 km² co stanowi 98, 86 % całości obszaru województwa pomorskiego.</p> <p>Ad.b) Teren pomorskich LGD zamieszkuje 913 569 tyś ludzi co stanowi prawie 42 % w skali całego województwa pomorskiego.</p> <p>Ad.c) Forma prowadzonej działalności- Lokalne Grupy Działania stanowią partnerstwa trójsektorowe składające się z przedstawicieli sektora publicznego jak i społeczno-gospodarczego. Różni się od stowarzyszeń zwykłych, fundacji i związków stowarzyszeń tym, że członkami LGD są zarówno osoby fizyczne jak i osoby prawne w tym jednostki samorządu terytorialnego (tzw. lokalne partnerstwo publiczno-prywatne).</p> <p>Ad.d) Zakres prowadzonej działalności - wyróżnikiem LGD w stosunku do innych partnerstw trójsektorowych (np. LOT) jest zakres prowadzonej działalności, który jest bardzo szeroki i realizowany poprzez zintegrowane i wielosektorowe strategie rozwoju lokalnego, dotyczące różnych obszarów, stworzone przy uwzględnieniu lokalnych potrzeb i potencjału. Tematy w</p>	<p>przygotowaniu Programu powołany został Zespół Konsultacyjny ds. RPO WP. W jego skład weszli przedstawiciele:</p> <p>a) właściwych ministrów, w tym ds. rozwoju regionalnego, gospodarki, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej; środowiska; pracy i polityki społecznej, nauki i szkolnictwa wyższego, edukacji narodowej, rolnictwa i rozwoju wsi,</p> <p>b) szkół wyższych,</p> <p>c) organizacji przedsiębiorców,</p> <p>d) organizacji pracowników,</p> <p>e) Agencji Rozwoju Pomorza,</p> <p>f) Wojewódzkiego Urzędu Pracy,</p> <p>g) Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,</p> <p>h) Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych,</p> <p>i) Komitetu Monitorującego RPO WP 2007-2013,</p> <p>j) Podkomitetu Monitorującego PO KL 2007-2013,</p> <p>k) organizacji działających na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji równości szans,</p> <p>l) organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska,</p> <p>m) Subregionalnych Zespołów Roboczych utworzonych w ramach prac nad SRWP</p> <p>n) <u>Lokalnych Grup Działania (wybieranych przez LGD).</u></p> <p>2. Zespół Konsultacyjny jest organem doradczopiniującym dla Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie przygotowania projektu Programu. Do jego zadań należy: opiniowanie projektów Programu, wypracowywanie, omawianie, analizowanie i konsultowanie rozwiązań w zakresie zagadnień horyzontalnych, finansowych i instytucjonalnych, a także omawianie, analizowanie i opiniowanie wniosków z konsultacji społecznych, oceny ex-ante i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu.</p> <p>3. Na etapie realizacji Programu partnerzy, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy oraz organizacje pozarządowe i <u>Lokalne Grupy Działania</u>, zostaną</p>		<p>Nie wyklucza to udziału innych podmiotów zaproszonych wg. potrzeb.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>których poruszają się Lokalne Grupy Działania służą między innymi polepszeniu zarządzania lokalnymi zasobami, poprawie jakości życia na obszarach wiejskich poprzez wzrost aktywności lokalnych społeczności, czy też zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi wraz z lepszym wykorzystaniem potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>Lokalne Grupy Działania opierają swoją działalność na podejściu LEADER, które jest narzędziem do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wykorzystywanym w Europie od 20 lat. Od wielu LGD pracują oddolnie z mieszkańcami i dokładnie znają ich potrzeby i potencjał. Każda LGD ma wypracowany model współpracy z mieszkańcami, wie jak dotrzeć do beneficjenta i jak zadbać o jego interesy a w razie potrzeby stworzyć wzajemną współpracę. Mieszkańcy obszarów wiejskich znają LGD (co potwierdzają badania przeprowadzone przez Samorząd Województwa), darzą je zaufaniem i identyfikują się z tym co w ramach LSR jest wdrażane. Dzięki działalności LGD mieszkańcy obszarów wiejskich wykazują się coraz większą aktywnością zarówno społeczną jak i gospodarczą. Realizacja RPO z wykorzystaniem podejścia RLKS nie powinna się odbywać bez udziału w zespole konsultacyjnym i Komitecie Monitorującym, bez przedstawiciela wybieranego przez szerokie grono LGD, a pominięcie tego grona interesariuszy jest sprzeczne z zasadą wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa oraz zasadą promowania postaw obywatelskich, które są jednymi z ważniejszych zasad realizacji SRWP.</p>	aktywnie włączeni w proces wdrażania, monitorowania i ewaluacji RPO WP m.in. poprzez ich udział w pracach Komitetu Monitorującego RPO WP oraz w procesie oceny złożonych projektów.		
1074.	Maszoperia	109	W rozdziale VII System instytucjonalny w	ZAANGAŻOWANI PARTNERZY	<i>Niewzględniona</i>	Skład Zespołu Konsultacyjnego został

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Pomorskich Lokalnych Grup Rybackich (Północnokaszubskiej LGR, Słowińskiej Grupie Rybackiej, LGR Kaszuby, LGR Mòrénka, LGR Pojezierze Bytowskie, LGR Brać Mierzei, LGR Pojezierze Krajeńskie, LGR Pradolina Łeby)	- 110	punkcie 1. Zaangażowani partnerzy w części dotyczącym powołania Zespołu Konsultacyjnego ds. RPO WP wnosimy o dodanie lit. n) Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich i tym samym uzupełnienie składu zespołu o przedstawicieli LGR i LGD.	1. Dla zapewnienia aktywnego udziału partnerów w przygotowaniu Programu powołany został Zespół Konsultacyjny ds. RPO WP. W jego skład weszli przedstawiciele: a) właściwych ministrów, w tym ds. rozwoju regionalnego, gospodarki, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej; środowiska; pracy i polityki społecznej, nauki i szkolnictwa wyższego, edukacji narodowej, rolnictwa i rozwoju wsi, b) szkół wyższych, c) organizacji przedsiębiorców, organizacji pracowników, e) Agencji Rozwoju Pomorza, f) Wojewódzkiego Urzędu Pracy, g) Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, h) Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, i) Komitetu Monitorującego RPO WP 2007-2013, j) Podkomitetu Monitorującego PO KL 2007-2013, k) organizacji działających na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji równości szans, l) organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, m) Subregionalnych Zespołów Roboczych utworzonych w ramach prac nad SRWP n) Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich		określony na podstawie wytycznych MIR. Nie wyklucza to udziału innych podmiotów zaproszonych wg. potrzeb.
KOORDYNACJA						
1075.	Biały Tomasz Fundacja Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi Gmina	111	Analogicznie do ww. propozycji, uzupełnienia wymaga zapis dotyczący form koordynacji wsparcia w ramach RPO w odniesieniu do podejścia RLKS.	Pkt 6 Szczególną formą koordynacji wsparcia w ramach RPO WP będą ZIT/ZPT/ <u>RLKS</u> . Ich przedmiotem będą wynegocjowane i uzgodnione między IZ RPO WP a Reprezentacjami MOF, <u>a w przypadku podejścia RLKS z LGD</u> , wielotematyczne pakiety przedsięwzięć. Uzyskają one priorytetowy dostęp do różnych instrumentów wsparcia pozostających w dyspozycji IZ.	<i>Niewzględzona</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego. Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS. Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Borzytuchom Gmina Bytów Gmina Cewice Gmina Czarna Dąbrówka Gmina Główczyce Gmina Koczala Gmina Kolczyglowy Gmina Rzeczenica Gmina Studzienice Gminę Kępice Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy Gminny Ośrodek Kultury w Kolczyglowach Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie Kallas Wojciech Knitter Renata Miasto i Gmina					preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Debrzno NOMIKOS Karol Schramke <i>POZIOM Piotr Pozjowski</i> Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” Stowarzyszenie „Naju Checz” Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader					
1076.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	114	Poprawa jakości wód jest konsekwencją działań dotyczących właściwego gospodarowania wodami w regionie wodnym; poprawa stanu technicznego koryt rzek oraz urządzeń wodnych jest gwarancją wzrostu zabezpieczenia przed powodzią (niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi)	Tabela: Programy NFOŚiGW i WFOŚiGW Proponuje się dopisać: - poprawa jakości wód - wsparcie działań technicznych zabezpieczających przed powodzią	<i>Uwzględniona</i>	
WARUNKOWOŚĆ EX-ANTE						
1077.	Wysocki Marek	115	-	Wprowadzenie do warunków działanie na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.	<i>Nieuwzględniona</i>	Warunki ex-ante dla RPO WP zostały określone w projekcie Umowy Partnerstwa i wynikają z rozporządzenia

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						ogólnego.
1078.	Ministerstwo Środowiska	115	Korekta redakcyjna.	Należy zastąpić: „Warunek 6.2. Gospodarka odpadami, który wymaga promowania zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z Dyrektywą 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.”	<i>Uwzględniona</i>	
UŁATWIENIA DLA BENEFICJENTÓW						
1079.	Miasto Gdańsk	116	Beneficjent potrzebuje nie tylko doradztwa i portalu internetowego z informacjami, ale również akceptacji IP na podstawie unijnych przepisów i wytycznych IŻ w podejmowanych krokach, decyzjach, wytwarzanej dokumentacji na kolejnych etapach realizacji projektu.	2c) zwiększenie dostępności i zwiększenie kompetencji opiekuna projektu, jako osoby interpretującej przepisy unijne i wytyczne IŻ oraz zatwierdzającej przyjęte przez beneficjenta rozwiązania przy realizacji projektu.	<i>Niezasadna</i>	Uwaga nie dotyczy projektu RPO WP.
1080.	Miasto Gdynia	116	Stworzenie możliwości udziału grupie osób, których faktycznych potrzeb nie można przewidzieć	5. <i>Dodatkowo jeżeli w realizowanym projekcie weźmie udział osoba ze specyficznymi potrzebami funkcjonalnymi możliwe jest zwiększenie wartości projektu do 10% na zakup sprzętu ułatwiającego aktywny udział tej osobie.</i> (zapis wymaga zabezpieczenia w budżecie ogólnym do 10% jego wartości).	<i>Niezasadna</i>	Propozycja jest niezgodna z ogólnymi zasadami kwalifikowalności funduszy UE.
1081.	Kaplan Ewa	116		Proszę o wprowadzenia definicji pojęć a zwłaszcza wprowadzonych pojęć anglojęzycznych. Wprowadzone są oczywiście przypisy, ale tylko przy pierwszym wprowadzonym wyrazie, te przypisy nie są powtarzane przy następnych wyrazach np.: <i>proof-of-concept</i> wprowadzono na str. 21, natomiast na str. 23 ten samo sformułowanie nie ma przypisu. Jest utrudnienie w zrozumieniu treści RPO WP dla osób, które nie są fachowcami w planowaniu strategicznym.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W uzasadnionych przypadkach wprowadzone zostaną definicje pojęć.
ZASADY HORYZONTALNE						
1082.	HUMANEO	117	Na rynku edukacyjnym istnieje wiele systemów certyfikacji kompetencji informatycznych, zgodnych z założeniami Europejskiej Ramy Kwalifikacji,	Rekomendujemy wprowadzenie postulatu, iż na żadnym etapie wdrażania Programu Operacyjnego nie ma możliwości wpisywania nazw znaków towarowych produktów edukacyjnych. Produkty edukacyjne	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Uwaga ma charakter zbyt szczegółowy i zostanie powtórnie przeanalizowana na etapie tworzenia dokumentów uszczegółwiających Program.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>posiadających sformalizowane procedury dot. procesu kształcenia i walidacji kwalifikacji.</p> <p>W tej sytuacji nieuzasadnionym jest honorowanie w projektach współfinansowanych ze środków publicznych tylko jednego systemu certyfikacji. Ponadto pozbawia to, Beneficjentów możliwości wyboru odpowiadającego im standardu, co przyczynia się do mniejszej efektywności i trafności zadań przewidzianych w ramach projektów.</p> <p>Przywołanie znaku towarowego sugeruje Beneficjentom wybór wskazanego produktu na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu, pozbawiając ich możliwości wyboru.</p> <p>Zapisy takie, formułowane przez instytucje publiczne, prowadzą do uprzywilejowanego traktowania jednego podmiotu i umacniania jego monopolistycznej pozycji na rynku, co jest niezgodne z polityką konkurencji Unii Europejskiej.</p>	definiowane będą poprzez parametryzację osiąganych efektów kształcenia, walidacji kwalifikacji i mechanizmów zapewnienia jakości.		
Zrównoważony rozwój						
1083.	Twardowski Jan Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	117	<p>Za RPS Ekoefektywne Pomorze s. 22, 59, 71 73</p> <p>Implementacja flagowych idei Dyrektywy 2006/32/WE oraz Dyrektywy 2012/27/UE</p>	<p>Uzupełnić o 5.</p> <p>Zalecone zostanie realizowanie wybranych priorytetów lub działań z uwzględnieniem zasad polityki „Zielonych zamówień publicznych”. W ogłaszanych zamówieniach zastosowane zostaną kryteria środowiskowe oraz /lub liczenie kosztów użytkowania realizowanej inwestycji (w tym zużycia energii) w przewidywanym okresie jej użytkowania. Przykładem jest korzystanie z usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej.</p>	<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym uwzględnieniu polityki „Zielonych zamówień publicznych” zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP.
1084.	Ministerstwo Środowiska	117	Podnoszenie jakości edukacji powinno iść także w kierunku kształtowania wzorców zrównoważonej konsumpcji sprzyjając gospodarce niskoemisyjnej, efektywnie	W punkcie 3. Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona w RPO WP w następujących Priorytetach: proponuje się dodanie: Priorytet 3 <i>Edukacja</i> [jako punkt c) z przesunięciem kolejności	<i>Uwzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			korzystającej z zasobów. Kompetencje i umiejętności w tym zakresie muszą być wyrabiane na wszystkich etapach kształcenia poczynając od przedszkola. Wymaga to również podnoszenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Jednym z celów Strategii „Europa 2020” na najbliższe lata jest inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. EFS ma wspierać realizację Strategii 2020. Transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów wymaga zarówno działań infrastrukturalnych, twardych inwestycji ale również zmiany wzorców konsumpcji i zachowań ludzi.	reszty punktów]		
1085.	Ministerstwo Środowiska	117	Adaptacja do zmian klimatu i zapewnienie odporności infrastruktury na zmiany klimatu są jednym z elementów realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.	Sugerujemy uzupełnienie tekstu w następujący sposób: - w zakresie odporności na klęski żywiołowe, adaptacji do zmian klimatu, zapewnienia infrastruktury odpornej na zmiany klimatu, efektywności wykorzystania zasobów w szczególności ponownego wykorzystania odpadów, budowy infrastruktury odbioru i oczyszczania ścieków oraz ochrony różnorodności biologicznej.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	W Priorytecie 11 możliwa będzie realizacja projektów związanych z adaptacją do zmian klimatu, jednak poza infrastrukturą ochrony środowiska nie przewiduje się inwestycji w inną infrastrukturę.
1086.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	117	Dyrektywa 2012/27UE Art6.u3 Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, z należyтым uwzględnieniem ich odpowiednich kompetencji i struktury administracyjnej, aby naśladowały wzorcowe postępowanie ich instytucji rządowych polegające na nabywaniu jedynie produktów, usług i budynków o bardzo dobrych właściwościach w zakresie efektywności energetycznej. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, by podczas przeprowadzania przetargów na zamówienia na usługi o	Uzupełnić o 6. Dodać akapit Wspierane będą działania tak by instytucje publiczne podczas przeprowadzania przetargów na zamówienia na usługi energetyczne oceniały możliwość podpisywania długoterminowych umów o poprawę efektywności energetycznej zapewniających długoterminową oszczędność energii.	<i>Nieuwzględniona</i>	Propozycja jest zbyt szczegółowa jak na poziom programu. Poza tym wskazywanie w programie tylko tej jednej formy działań związanych z poprawą efektywności energetycznej nie jest uzasadnione.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			istotnym znaczeniu z punktu widzenia zużycia energii oceniały możliwość podpisywania długoterminowych umów o poprawę efektywności energetycznej zapewniających długoterminową oszczędność energii. Oraz Za RPS Ekoefektywne Pomorze str 22, 59, 71 73 Zasady LCC i za Ustawą o EE z energetycznej z dnia 15IV2011r.,			
1087.	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	117	Za RPS Ekoefektywne Pomorze str 22, 59, 71 73 Zasady LCC i za Ustawą o EE z energetycznej z dnia 15IV2011r.,	Uzupełnić o 5. Zalecone zostanie realizowanie wybranych priorytetów lub działań z uwzględnieniem zasad polityki „Zielonych zamówień publicznych”. W ogłaszanych postępowaniach o zamówienia publiczne na szeroką skalę zastosowane zostaną kryteria, uwzględniające koszty w cyklu życia, a zwłaszcza koszt zużycia energii), Powszechnie wykorzystanym narzędziem będą: usługa energetyczna i umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej	Do rozważenia na dalszym etapie prac	Decyzja o ewentualnym uwzględnieniu polityki „Zielonych zamówień publicznych” zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Poza tym wskazywanie w programie tylko tej jednej formy działań związanych z poprawą efektywności energetycznej nie jest uzasadnione.
1088.	ECO Malbork Sp. z o.o. Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gdańsku Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „Koksik” Sp. z o.o. w Redzie Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury „KOS-EKO” Sp.	117	Symulacyjna ocena wielkości obszaru, na którym występuje przekroczenie wielkości emisji jest obarczona dużym błędem lub niewystarczającym zbadaniem pozostałych obszarów. Oczywista jest też migracja zanieczyszczeń z innych obszarów, które też należy objąć inwestycjami mającymi na celu ograniczenie ww. emisji.	e) Priorytet 10. <i>Energia</i> – w zakresie efektywności energetycznej, wykorzystania OZE oraz redukcji emisji pozwalających na obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, pochodzącej z produkcji energii oraz ograniczenia tzw. niskiej emisji, szczególnie w gminach , gdzie stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza,	Uwzględniona	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	z o.o. w Kościerzynie ORCHIS Energia Sopot Sp. z o.o. w Sopocie Pracodawcy Pomorza Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. w Kwidzynie Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „UNIKOM” Sp. z o.o. w Gdańsku Zakład Energetyki Ciepłej STAR-PEC Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. w Tczewie					
1089.	Ministerstwo Środowiska	117	Stosowanie właściwej nomenklatury. Korekta redakcyjna.	Proponuje się zmianę: „Priorytet 11. Środowisko – w zakresie odporności na klęski żywiołowe, efektywności wykorzystania zasobów, w szczególności przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, budowy infrastruktury odbioru i oczyszczania ścieków oraz ochrony różnorodności	<i>Unzględniona</i>	

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				biologicznej.”		
Równość szans i zapobieganie dyskryminacji						
1090.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	118	Zgodnie z art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, gdzie została zdefiniowana dostępność, w tym także do środków transportu. Mimo że obowiązek dostosowania wynika z obowiązującego prawa, obserwuje się trudności w egzekwowaniu jego przestrzegania.	pkt 3 lit f) Priorytet 9 Mobilność – w przypadku uzasadnienia realizacji działań zgodnie z zasadami horyzontalnymi, w tym zapobieganiem dyskryminacji, warto wskazać przy tym PI, że zapobieganie dyskryminacji dotyczy też zwiększenia dostępności fizycznej transportu.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
1091.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	118		pkt 5, lit c) Nie jest jasne na czym mają polegać wskazane działania: - o jakie inicjatywy kierowane do osób niepełnosprawnych chodzi, - dlaczego tylko osoby niepełnosprawne mają być adresatem działań promujących ich niedyskryminowanie, a nie również (przede wszystkim) szerzej rozumiane środowisko lokalne.	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zapis zostanie zmodyfikowany na bardziej ogólny.
UWAGI HORYZONTALNE						
1092.	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych		W obecnej wersji, obecny zapis na liście beneficjentów nie spełnia w pełni Naszego udziału, ponieważ jako PGL Lasy Państwowe jesteśmy jednostką państwową bez osobowości prawnej, którą posiadają tylko nasze jednostki organizacyjne.	Prośba o wpisanie PGL Lasów Państwowych jako Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.	<i>Uwzględniona</i>	
1093.	Miasto Gdynia		1. Postrzeganie osoby z niepełnosprawnościami jako partnera, bez negatywnej stygmatyzacji, 2. Zapewnienie osobom, które chcą powrócić na rynek pracy lub kontynuować naukę, intensywnego wsparcia organizacyjnego, merytorycznego (specjaliści), finansowego oraz wyposażenia w sprzęt by mogły być aktywne poza systemem, 3. Pokazanie młodzieży, że niepełnosprawność powoduje zmiany form	Powinien stwarzać możliwość: 1. realizacji programów/kampanii, których celem będzie zmiana postrzegania osób z niepełnosprawnościami, (odejście od bohatera lub osoby wymagającej stałej pomocy), 2. tworzenia centrów aktywnego życia umożliwiających intensywną rehabilitację fizyczną, społeczną i psychologiczną, 3. wdrażania innowacyjnych programów zajęć wychowania fizycznego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami realizowanymi w ramach zajęć lekcyjnych z pełnosprawną grupą	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			aktywności a nie całkowitą z niej rezygnację,			
1094.	Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 sp. z o.o.		<p>Zwracam uwagę na zagadnienie: czy w ramach kategorii beneficjentów: „ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne” znajdują się spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego – czasami w piśmiennictwie znajdują się wątpliwości na tym tle.</p> <p>Jeżeli w opinii autorów niniejszego Programu istnieją jakiegokolwiek wątpliwości w tym zakresie, sugeruję dopisać, wszędzie tam gdzie jako beneficjenci wymienione są jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (np. PRIORYTET 10. ENERGIA), jako oddzielną kategorię „spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego”.</p>		<i>Uwzględniona</i>	
1095.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej		<p>Do rozważenia pozostaje zaplanowanie projektów w zakresie zaktywizowania zasobów siły roboczej na obszarach wiejskich i zminimalizowania bezrobocia ukrytego w rolnictwie.</p> <p>Przedsięwzięcia planowane do realizacji w RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 nie przewidują osiągnięcia celów jakie przyświecają pracom międzyresortowego Zespołu ds. reorientacji zawodowej rolników, powołanego w celu wypracowania zachęt do włączenia problematyki reorientacji zawodowej rolników i ich rodzin do szeroko rozumianej polityki wiejskiej.</p> <p>Kwestie reorientacji zawodowej rolników i członków ich rodzin, ujęte są w mandacie negocjacyjnym rządu (Rynek pracy. Szczegółowe oczekiwania dotyczące zakresu wsparcia. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia).</p>		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Kwestia reorientacji zawodowej rolników zostanie poddana dogłębnej analizie w relacji do postępu prac nad PROW 2014-2020.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1096.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej			<p>MPiPS proponuje włączenie do RPO działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia starszych pracowników, tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja pozytywnego wizerunku starszych pracowników oraz rozwoju ról społecznych 50+, a także promocja dobrych praktyk w tym zakresie - Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań realizujących ideą mainstreaming ageing, m.in. poprzez włączenie działań dla osób starszych do regionalnych oraz lokalnych dokumentów strategicznych <p>Promowanie wolontariatu kompetencji w miejscu pracy (relacje młodszy – starsi pracownicy)</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób starszych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
1097.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej		Podjęcie tego typu działań stanowi realizację zasady horyzontalnej dotyczącej zwalczania wszelkiej dyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność.	<p>Należy podjąć wszelkie działania zmierzające do zagwarantowania równego dostępu i przeciwdziałania dyskryminacji osób niepełnosprawnych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020.</p> <p>Kwestie dotyczące niepełnosprawności powinny być uwzględniane w sposób horyzontalny, tzn. potrzeby osób niepełnosprawnych powinny być uwzględniane we wszystkich działaniach.</p> <p>Należy mieć na uwadze, że inwestycje, poczynione np. w ramach Priorytetu 9. Mobilność, powinny spełniać wymogi związane z dostępnością dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Konieczne jest również zapewnienie, jako warunku, równego dostępu osób niepełnosprawnych do oferowanego wsparcia oraz zapewnienie niezbędnych dostosowań do potrzeb osób niepełnosprawnych w ramach realizowanych ze środków UE inicjatyw. Niezbędne jest zapewnienie środków finansowych na przedmiotowe dostosowania.</p> <p>Jednocześnie należy przywołać koncepcję uniwersalnego projektowania (projektowania dla wszystkich). Projektowanie uniwersalne oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania (zgodnie z definicją zawartą w art. 2</p>	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
				Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych). To znaczy, że podstawowe działania i rozwiązania mają z założenia odpowiadać potrzebom wszystkich użytkowników, bez konieczności uzyskiwania ogólnej dostępności dla osób niepełnosprawnych przy pomocy rozwiązań wprowadzanych specjalnie ze względu na osoby niepełnosprawne.		
1098.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej		Państwa Członkowie mają obowiązek realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Zgodnie z Europejską Strategią w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: <i>„...Działanie UE będzie wspierać i uzupełniać krajowe wysiłki na rzecz osób niepełnosprawnych i zwalczać dyskryminację poprzez finansowanie w ramach głównego nurtu, właściwe stosowanie art. 16 rozporządzenia ogólnego w sprawie funduszy strukturalnych oraz zwiększanie wymogów dotyczących dostępności zamówień publicznych. Wszystkie środki powinny być wprowadzane w życie zgodnie z europejskim prawem konkurencji, w szczególności przepisami dotyczącymi pomocy państwa”.</i>	Przy diagnozie i wskazaniu dokumentów strategicznych należy uwzględnić także zasady, wynikające z ratyfikowanej przez Polskę jesienią 2012 r. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych . Konwencja gromadzi porządkuje rekomendacje dla poszczególnych obszarów funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Odniesienie do Konwencji zawarte jest także w Europejskiej Strategii w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020, gdzie jako cel nadrzędny wskazuje się na poziomie UE „optymalizowanie wykorzystania instrumentów finansowania UE na rzecz dostępności i niedyskryminacji oraz zwiększenie widoczności możliwości finansowania związanych z niepełnosprawnością w programach po 2013 r. oraz stwierdza, że Strategia określa działania, które na poziomie UE mają uzupełniać działania krajowe i wyznacza mechanizmy potrzebne do wdrożenia Konwencji ONZ na poziomie Unii Europejskiej.”	<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
1099.	Związek Gmin Pomorskich		W projekcie RPO WP na lata 2014-2020 nie przewidziano możliwości preferencji dla realizacji na obszarach wiejskich.		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Zgodnie z zapisami SRWP i RPS w RPO WP stosuje się podejście problemowe do obszarów o zdefiniowanych potrzebach i nie w pełni uruchomionych potencjalach. Kwestie obszarów wiejskich zostaną opisane w odpowiedniej sekcji dotyczącej podejścia terytorialnego do realizacji RPO WP.
1100.	Związek Gmin Pomorskich		Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 przewiduje 12 priorytetów podzielonych na 38 działań, w których w		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Zgodnie z decyzją ZWP w ramach RPO WP nie przewiduje się wykorzystania podejścia RLKS w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>sposób szczególnie traktuje się obszary miejskie w ramach ukierunkowania terytorialnego bądź preferencji. W zapisach całego programu natomiast, nie wspomina się o obszarach wiejskich. Jako Związek Gmin Pomorskich widzimy konieczność dostrzeżenia tych części województwa pomorskiego, aby nie pogłębiać dysproporcji rozwojowych.</p> <p>W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie RKLS lub preferencji dla obszarów wiejskich łącznie z ogłoszeniem odrębnych konkursów, o co apeluje również m. in. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.</p> <p>Widzimy konieczność zmiany podejścia zwłaszcza w zakresie działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3.1 Edukacja przedszkolna, - 3.2 Edukacja ogólna, - 5.5 Nowe mikroprzedsiębiorstwa, - 8.2 Obszary o specyficznych potrzebach, - 8.3 Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, - 9.3 Regionalna infrastruktura drogowa, - 10.1 Efektywność energetyczna, - 11.1 Ograniczenie zagrożeń naturalnych. <p>Wnosimy zatem o rozszerzenie katalogu działań o wskazane obszary, tak aby samorząd lokalny miał realne instrumenty wpływu na rozwój obszarów wiejskich.</p>			<p>Nie przewiduje się także wprowadzania szczególnego trybu wyboru projektów (w tym np. negocjacyjnego) zgłaszanych przez LGD/LGR lub innych podmiotów realizujących podejście RLKS.</p> <p>Przewiduje się natomiast wprowadzenie w wybranych Działaniach RPO preferencji promujących projekty identyfikowane i realizowane z wykorzystaniem elementów modelu RLKS, w szczególności podejścia oddolnego, integrującego aktywności wielu podmiotów w różnych lokalizacjach, ale mających jednego beneficjenta-operatora.</p>
1101.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w		<p>Tylko współpraca z przemysłem może zagwarantować zatrudnienie dla osób studiujących a firmom zagwarantować odpowiednich specjalistów. To firmy powinny w jakiejś części szkolić studentów już podczas procesu kształcenia i rozliczać efekty kształcenia tych osób na uczelni, natomiast uczelnie powinny weryfikować</p>		<i>Nieuwzględniona</i>	<p>Tego typu działania zostały zawarte m.in. w ramach priorytetów: 1 <i>Komercjalizacja wiedzy</i>, 2 <i>Przedsiębiorstwa</i>, 3 <i>Edukacja</i> oraz 4 <i>Szkołnictwo zawodowe</i>.</p> <p>Ponadto – w zgłoszonej uwadze brak konkretnej propozycji zapisu.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
	Gdańsku		działalność firm poprzez np. nadawanie prestiżowych nagród. Należy położyć kres barierom na uczelniach, powinno także powstać więcej elitarnych międzyuczelnianych kierunków. Studia nie mogą być edukacją masową, bo tracą sens, na studiach powinno być więcej praktyków.			
1102.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku		<p>Zdaniem Pomorskiej Rady niezwykle ważnym i bardzo potrzebnym, pozytywnym działaniem dla województwa pomorskiego byłoby odtworzenie fabryki kwasu cytrynowego w Pelplinie. Odtworzenie, a w rzeczywistości budowa nowej fabryki, winno nastąpić jak najszybciej. Przemawiają za tym następujące argumenty.</p> <p>Po pierwsze dla województwa pomorskiego istnieje konieczność uruchamiania zakładów wytwórczych, bo nie ma tu przemysłu. Ponadto rolnicy mieliby dochód, bo mogliby uprawiać buraki cukrowe.</p> <p>Po drugie kwas cytrynowy występuje w ogromnej liczbie produktów spożywczych i chemii gospodarczej (galaretki, kisiele, cukierki, różne słodczyce, zupy, proszki do prania itd.). W Polsce były trzy fabryki kwasu cytrynowego o produkcji: Zgierz 150 ton/rok; Racibórz – 350 ton/rok i największa Pelplin 2500 ton/rok. Dziś nie ma żadnej. Kwas cytrynowy jest wyłącznie z importu.</p> <p>Po trzecie w Pelplinie są jeszcze byli pracownicy fabryki. Ma to ogromne znaczenie, bo jest oczywiste, że program nauczania na uczelni (np. kierunek biotechnologia na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej) nie zastąpi doświadczenia zawodowego zdobytego w praktyce przemysłowej. W szczególności ma to znaczenie dla prowadzenia procesu fermentacji.</p>		<i>Nieumzględniona</i>	Nie przewiduje się wpisania jakichkolwiek inwestycji w treść Programu – będą one wylaniane w ramach trybów wyboru projektów wskazanych w Programie.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>Po czwarte surowcem dla fermentacji cytrynowej jest melasa, a nie cukier. Zatem nie stoją na przeszkodzie ograniczenia stawiane dozwolonej ilości produkowanego cukru.</p> <p>Szacunek dla produkcji 5000 ton/rok: budynki – 100 mln zł i aparatura (zbiorniki, fermentory do fermentacji wstępnej, filtry, pompy, wyparki, suszarnie) – 200 mln zł.</p>			
1103.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku		<p>Następujące tematy i zagadnienia, które winny stać się częścią Regionalnego Programu Operacyjnego</p> <p>Do głównych przedsięwzięć wskazanych przez naszych członków należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja mostów zaniżających klasę drogi wodnej na Szkarprawie i Nogacie, - likwidacja mostu pontonowego na Martwej Wiśle, - odbudowę zabudowy regulacyjnej Wisły, realizacja ostróg, - kontynuacja przebudowy ujścia Wisły, - rewitalizacja Kanału Elbląskiego – II etap, - modernizacja szluz żeglugowych na drodze wodnej Nogatu i Szkarpawy, - budowa kanału przecinającego Mierzeje Wiślaną, - poprawa efektywności energetycznej w regionie poprzez zwiększenie udziału energetyki rozproszonej i OZE. 		<i>Nieumzględniona</i>	<p>Nie przewiduje się wpisania jakichkolwiek inwestycji w treść Programu – będą one wylaniane w ramach trybów wyboru projektów wskazanych w Programie.</p>
1104.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku		<p>Wnioskuje się o przyjęcie do realizacji w ramach RPO (w ramach priorytetu 3.2 oraz 10.2) utworzenie Centrum Edukacji Ekoenergetycznej przy Domu Techniki NOT w Gdańsku – jednostki edukacyjno-doświadczalnej realizującej kompleksowe programy szkoleniowe z zakresu odnawialnych źródeł energii, w tym - efektywna eksploatacja OZE, szkolenie instalatorów i serwisantów OZE. Szacowana wartość przedsięwzięcia to - 5 118 276 zł</p>		<i>Nieumzględniona</i>	<p>Nie przewiduje się wpisania jakichkolwiek inwestycji w treść Programu – będą one wylaniane w ramach trybów wyboru projektów wskazanych w Programie.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			wartość brutto). Zarząd Pomorskiej Rady dysponuje szczegółowym opracowaniem w tym zakresie. Ze względu na wagę i znaczenie Centrum Edukacji Ekoekologicznej liczymy na pozytywną decyzję.			
1105.	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku		Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku, jako jeden z partnerów Samorządu w realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, powinna w dalszym ciągu współpracować z Zarządem Województwa, w realizacji RPS w zakresie transportu Mobilne Pomorze 2020 oraz innych Programów Strategicznych. Dysponując wysoko wykwalifikowanymi kadrami w zakresie wszystkich dziedzin techniki, Pomorska Rada jest w stanie w sposób profesjonalny koordynować, weryfikować i nadzorować w tym zakresie (techniki) realizację celów, priorytetów i działań zawartych w Regionalnych Programach Strategicznych Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku.		<i>Niezasadna</i>	Uwaga nie odnosi się do RPO WP, lecz do RPS Mobilne Pomorze.
1106.	Gmina Kolbudy		Wątpliwości w programie budzi również nieuwzględnienie w RPO na lata 20014-2020 celu , który obejmowałby zadania w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w stopniu posiadającym wpływ na skuteczność pracy służb. Powszechnie znanym faktem jest to, że samorzady od lat wspomagały Policję i Państwową Straż Pożarną, realizując lub wspierając różnego rodzaju inwestycje, obejmujące m.in. budowę, modernizację komend czy komisariatów oraz doposażenie ich w niezbędny sprzęt. Dzisiejsza kondycja finansowa gmin nie pozwala na udzielenie takiego wsparcia na poziomie wcześniejszym, co wpłynie negatywnie na poziom bezpieczeństwa lokalnego jak i regionalnego.		<i>Nieuwzględniona</i>	Tematyka związana z poprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz skutecznością pracy ww. służb bądź znajduje się poza interwencją środków UE, bądź jest domeną krajowych programów operacyjnych, w tym przede wszystkim PO IS i PO WER.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<u>Uważamy, że tego rodzaju przedsięwzięcia powinny być również wspomagane ze środków unijnych z poziomu regionalnego.</u>			
1107.	Muzeum Narodowe w Gdańsku		W sezonie letnim motorem napędzającym w woj. Pomorskim jest ruch turystyczny ma ono bowiem niepodważalne walory przyrodnicze, ale ze względu na stosunkowo krótki czas trwania sezonu (czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień) powinny zostać podjęte działania wzmacniające o ofertę kulturalną, która będzie stanowić magnes przyciągający turystów przez cały rok. Władze wojewódzkie powinny mieć rozpoznaną i zbilansowaną ofertę kulturalną (być może mogłyby powstawać wspólne projektu – realizowane np. przez kilka muzeów), powinny być podejmowane i wspierane przez władze takie działania, które ułatwią dostęp publiczności do kultury wysokiej (np. „Jesień w muzeum” – czyli okresowo bezpłatne lub płatne symboliczną złotówkę wejścia do wybranego muzeum) . Ważne jest także, by podnieść atrakcyjność stałych ofert (w muzeach także pod względem komfortu zwiedzania i używanego sprzętu, edukacji, itp.) i tak je opracować, by mogły stanowić wizytówkę miasta i województwa. Działania jednorazowe (eventy) – pozornie atrakcyjne, są zwykle droższe i nie dają wcale gwarancji jakości – najczęściej kierowane są do publiczności masowej – a to nie zawsze daje szansę, by propozycja kulturalne była także próbą podnoszenia wymagań i aspiracji odbiorców.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Decyzja o ewentualnym rozszerzeniu zakresu wsparcia zostanie podjęta na etapie kolejnego projektu RPO WP. Szczegółowe typy projektów i zasady dotyczące wsparcia zostaną określone w dokumentach uszczegóławiających Program.
1108.	Miasto Gdańsk		W treści dokumentu opisującego Punkty wyjścia w danych obszarach problemowych nie ma informacji o źródłach pochodzenia danych wyjściowych.		<i>Nieuwzględniona</i>	Wszystkie informacje o charakterze diagnostycznym zaczerpnięte zostały z treści <i>Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020</i> oraz regionalnych programów strategicznych, do czego odniesiono się we wprowadzeniu do

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
						Programu.
1109.	Miasto Gdańsk		Wskaźniki na stronach: 22, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 33 itd. nic nie pokazują. W ramach przyjętej w UE metody otwartej koordynacji wydaje się zasadne definiowanie wskaźników zgodnie z przyjmowanymi w krajach UE ze świadomością iż w wielu obszarach będą znacząco niższe niż w innych krajach UE.		<i>Do rozważenia na dalszym etapie prac</i>	Dobór wskaźników zostanie zweryfikowany, m.in. pod wpływem prac nad Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020, która stanowi główny katalog wskaźników w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.
1110.	Miasto Gdańsk		<p>Priorytet 5 – Zatrudnienie Działanie 5.5 oraz Priorytet 6 - Integracja Działanie 6.1</p> <p>Wydaje się iż należałoby w ZPT w tych priorytetach, a potem w nawiązaniu do stosownych zapisów strategii ZIT włączyć karty następujących przedsięwzięć :</p> <ul style="list-style-type: none"> -tworzenie szczególnych innowacyjnych form zatrudniania i organizacji pracy osób z niepełnosprawnością (m.in. przedsiębiorstwa przystosowane i centra aktywności przez pracę); -wypracowanie innowacyjnego modelu ośrodka szkoleniowo - rehabilitacyjnego i tworzenie sieci tych ośrodków w woj. pomorskim; -wypracowanie modelowych szczególnych innowacyjnych form mieszkalnictwa pośrednich między własnym mieszkaniem a domem pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych; -wypracowanie modelu ośrodka badania kompetencji zawodowych osób niepełnosprawnych poszukujących pracy lub biernych zawodowo i innowacyjnych form wprowadzania tych osób na rynek pracy; -animowanie rozwoju różnorodnych aktywności poza i para zawodowych dla osób starszych i niepełnosprawnych; -animowanie rozwoju usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych, aktywizujących, wspierających dla osób starszych i niepełnosprawnych 		<i>Niezasadna</i>	Uwaga nie odnosi się do RPO WP, lecz do szczegółów przebiegu procedury ZIT/ZPT.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1111.	Miasto Gdańsk		<p>Dokument powinien stwarzać możliwość:</p> <p>A. realizacji programów/kampanii , których celem będzie zmiana postrzegania osób z niepełnosprawnościami, (odejście od bohatera lub osoby wymagającej stałej pomocy),</p> <p>B. tworzenia centrów aktywnego życia umożliwiających intensywną rehabilitację fizyczną, społeczną i psychologiczną,</p> <p>C. wdrażania innowacyjnych programów zajęć wychowania fizycznego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami realizowanymi w ramach zajęć lekcyjnych z pełnosprawną grupą,</p>		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.
1112.	Miasto Gdańsk		<p>Seniorzy</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wyraźnego wskazania na konieczność działań profilaktycznych dotyczących przygotowania do starości –adresatami takich działań są zarówno osoby młodsze jak i starsze; - kwestia aktywnego i zdrowego starzenia się (PI8.10) ujęta w CT8 uzasadniona jest wyłącznie „potrzebą poprawy stanu zdrowia mieszkańców dla lepszego wykorzystania na rynku pracy ich potencjału wynikającego z wydłużania się życia”; wydaje się całkowicie oczywistym, że aktywne i zdrowe starzenie się należy potraktować jako priorytet inwestycyjny w szerszym aspekcie, aniżeli tylko wynikający z konieczności dłuższego utrzymania osób starszych na rynku pracy; - kwestia systemowego wsparcia dla rodzin/opiekunów osób zależnych. <p>Uzasadnienie do powyższych zapisów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze względu na postępujący proces starzenia się ludności (tj. wzrost procentowy udziału ludzi starych 		<i>Częściowo uwzględniona</i>	Jedną z zasad horyzontalnych realizacji Programu jest zasada niedyskryminacji i równości szans. Sposób realizacji tej zasady zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegóławiających RPO WP. Zapisy dotyczące osób starszych zostaną odpowiednio wzmocnione w kolejnym projekcie RPO WP.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>w strukturze wieku populacji) niezbędnym jest uwzględnianie tej kwestii w prowadzonej polityce społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgodnie z wytycznymi zawartymi w dwóch dokumentach (tj. Deklaracji politycznej i Międzynarodowym planie działania w sprawie starzenia się) przyjętych przez Drugie Światowe Zgromadzenie w sprawie Starzenia się (zwołane przez ONZ w kwietniu 2002 r. w Madrycie) państwa członkowskie ONZ zobowiązane są „do skutecznego włączenia kwestii starzenia się społeczeństw do strategii społecznych i ekonomicznych, polityk oraz działań, (...)” – Artykuł 8. - warto przypomnieć, że pierwsze z 10 zobowiązań „Regionalnej strategii wdrażania międzynarodowego planu działania w sprawie starzenia się” (MIPAA/RIS) dotyczy uwzględniania problemu starzenia się we wszystkich obszarach polityki w celu dostosowania społeczeństw i gospodarek do zmian demograficznych i stworzenia społeczeństwa otwartego na wszystkie grupy wiekowe (mainstreaming ageing) – innymi słowy chodzi o włączenie problematyki ludzi starych i starości do wszystkich programów działania oraz uwzględnianie w nich zmian struktury demograficznej i potrzeb ludzi starych. - w konsultowanych obecnie „Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020” zawarto wyraźnie wskazanie „do podejmowania kroków formalnych, zmierzających do wprowadzenia zobowiązania dla gminnych i powiatowych, a nawet wojewódzkich jednostek samorządu terytorialnego do tworzenia polityki senioralnej”. - w świetle powyższych wytycznych i 			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			rekomendacji Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w sposób niewystarczający dotyka problematyki senioralnej i jej kompleksowego ujęcia.			
1113.	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku		<p>W województwie pomorskim większe skupiska Romów zamieszkują w Trójmieście oraz takich miastach jak Chojnice, Słupsk i Wejherowo. Największym problemem odczuwalnym przez mniejszość romską jest bezrobocie. Przyczyną tego stanu jest brak wykształcenia, a nierzadko także niechęć do podjęcia pracy (zwłaszcza wśród Romów starszych). Z tego względu większość z nich żyje bez stałego zatrudnienia i utrzymuje się z dorywczych zajęć. Młodsze pokolenie Romów, pomimo ukończenia edukacji ponadgimnazjalnej, nie jest w stanie skutecznie konkurować na rynku pracy z powodu swej odrębności kulturowej, a niekiedy niechęci i nieufności przejawianej przez pracodawców w stosunku do osób należących do społeczności romskiej.</p> <p>Biorąc pod uwagę trudną sytuację materialną przedstawicieli społeczności romskiej, nie ulega wątpliwości, że jest to środowisko w największym stopniu zagrożone wykluczeniem społecznym. Zdefiniowanie społeczności Romskiej jako grupy docelowej europejskich środków pomocowych pozwoliłoby na ogłoszenie „konkursów romskich”, tematycznie skierowanych do tej właśnie grupy. Podjęte w ten sposób działania przeciwdziałałyby dalszemu pogłębianiu wykluczenia społeczności romskiej oraz przyczyniałby się do odczuwalnej poprawy jej sytuacji bytowej.</p>	Uwzględnienie Romów jako jednej z grup docelowych planowanych działań.	<i>Niewzględniona</i>	<p>Zgodnie ze stanowiskiem MIR, kwestia systemowych działań na rzecz integracji społecznej Romów będzie domeną PO WER.</p> <p>Nie wyklucza to pojedynczych projektów na rzecz społeczności romskiej w ramach RPO WP, m.in. w ramach Priorytetu <i>Zatrudnienie</i> czy Priorytetu <i>Integracja</i>.</p>
1114.	Demski Patryk Zarudzki Ryszard		W podanym, wymienionym zapisie gdzie jest wymienione LGD i LGR (np. str. 61) jest wyraźnie zarysowane kompletne		<i>Niezasadna</i>	Treść Programu wskazuje LGD/LGR jako potencjalnego beneficjenta. W żadnym przypadku (zarówno na

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>niezrozumienie czym są te organizacje w porównaniu do inny wymienionych stowarzyszeń i podmiotów.</p> <p>Uwaga dotyczy wszystkich miejsc, gdzie są wymienione w różnych miejscach organizacje jak Lokalne Grupy Działania i Lokalne Grupy Rybackie.</p> <p>Cytat z pisma MRR Elżbiety Bieńkowskiej nr 122681/13 z 17 października 2013 r. (pismo w załączeniu)</p> <p>....”Lokalna Grupa Działania (LGD) (w nowym okresie aktualnie funkcjonujące LGD i LGR przyjmą nazwę LGD), to organizacje w skład której wchodzić muszą przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, w którym żadna ze stron nie może posiadać więcej niż 49% praw głosu. Grupa ta opracowuje dla swojego obszaru tzw. Lokalną Strategię Rozwoju, która jeśli zostanie wybrana do realizacji przez właściwą instytucję/instytucje zarządzające funduszem/funduszami jest realizowana z ich udziałem. Zarówno grupa, strategia jak i procedury wyboru muszą spełniać wymogi określone w rozporządzeniach unijnych.</p> <p>... Ponadto strategia powinna być spójna z odpowiednimi programami funduszy EFSI. Liczba ludności objęta LSR to minimum 10 000, a maksimum 150 000 mieszkańców.</p> <p><u>Państwa członkowskie określają kryteria wyboru LSR. Wyborem LSR zajmować się ma komitet wybierający, specjalnie w tym celu powołany i zaakceptowany przez właściwą Instytucję Zarządzającą lub Instytucje Zarządzające (IZ). Decyzja akceptująca LSR powinna wskazywać</u></p>			<p>wskazanej s. 61 jak i innych) nie odnosi się do kwestii sposobu tworzenia LGD/LGR czy opracowania LSR. Program nie zawiera także definicji LGD/LGR.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<u>alokację poszczególnych funduszy.</u> Pierwszy nabór LSR powinien być sfinalizowany w ciągu 2 lat od przyjęcia umowy partnerstwa. Państwa członkowskie mogą dokonać dodatkowego wyboru LSR po tym terminie, jednak - jako generalna zasada - nie później niż do 31 grudnia 2017 r.....”			
1115.	Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT		<p>Poważne wątpliwości w odniesieniu do projektu – poddanego społecznym konsultacjom: „Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020”, w zakresie zapisów tego dokumentu dotyczących ENERGII i ŚRODOWISKA w kontekście zapisów kolejnych wersji (sprzed i po konsultacjach) „RPS w zakresie energetyki i środowiska”.</p> <p>Mam przekonanie, że cel główny oraz cele szczegółowe RPS EiŚ dość swobodnie zostały przetworzone na priorytety i działania RPO WP. Rzecz w tym, że nie tylko osłabiono wcześniejszą diagnozę oraz kreowaną na jej podstawie część projekcyjną, ale przede wszystkim że rozwodniono komplementarne cele RPS EiŚ dla Pomorza na perspektywę finansową 2014-2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpieczeństwo energetyczne i poprawa efektywności energetycznej 2. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie zagrożeniom i zarządzanie ryzykiem 3. Zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz poprawa środowiskowych warunków życia. <p>Nie wdając się w egzegezę zapisów rozdz. II Część projekcyjna RPS Energetyka i Środowiska oraz rozdz. 2.3. Struktura i interwencji RPO nietrudno zauważyć</p>		<i>Niewzględniona</i>	<p>Projekt RPO stanowi przeniesienie zapisów regionalnych programów strategicznych, z uwzględnieniem umieszczonych w nich zakresów interwencji, OSI i preferencji. Przeniesienie tych zapisów nie odbywa się jednak wprost, a selekcja odbywa się m.in. w oparciu o dokumenty krajowe oraz wytyczne dot. linii demarkacyjnej. Umieszczone w projekcie RPO WP działania (szczególnie ukierunkowanie tematyczne) odpowiadają zapisom RPS w zakresie energetyki i środowiska z uwzględnieniem możliwości ich wsparcia na poziomie regionu.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>„rozjechanie się”, nie tylko intencjonalne, zapisów obu dokumentów. Gdyby to „rozjechanie” służyło równoważeniu i harmonizowaniu rozwoju Pomorza poprzez ograniczenie najpoważniejszych zagrożeń, np. powodziowych związanych z bezpieczeństwem publicznym, lub zdrowotnych wynikających z substandardów środowiskowych – to byłoby to zrozumiałe. Ale wobec diagnozy z RPS EIS konstatającej niewywiązywanie się z zobowiązań akcesyjnych, rysuje się wyrażane ryzyko „doleżenia” nowych problemów środowiskowych związanych z nieuzyskaniem odpowiednich warunków aerosanitarnych, niezrealizowaniem celów Ramowej Dyrektywy Wodnej, Dyrektywy Powodziowej i in. Dlaczego kwestie poprawy jakości powietrza sprawdzono do „...ograniczenia tzw. niskiej emisji, szczególnie na obszarach, gdzie stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza”. Prowadzenia takiej „polityki ekologicznej” cofa nas o kilka dekad wstecz, pomijając już skuteczność zapewnienia poprawy warunków aerosanitarnych na znacznych obszarach województwa. Również ograniczanie zagrożeń naturalnych, związanych z występowaniem ekstremalnych zjawisk klimatycznych, poprzez działania typu mała retencja lub przebudowa stawów oraz rozbudowa systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych w miastach do 50 tys. mieszkańców, ma więcej wspólnego z pobożnymi życzeniami niż realnym działaniem na rzecz ograniczenia rzeczywistych zagrożeń. Jak wytłumaczyć mieszkańcom Gdańska lub Gdyni racjonalny powód do wspierania rozbudowy z RPO systemu kanalizacji deszczowej w Sopocie,</p>			

Lp.	Podmiot zgłaszający	Str.	Uwaga	Propozycja modyfikacji	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
			<p>ale nie w pozostałych ośrodkach Trójmiasta. Albo dłączonego w ramach ukierunkowania terytorialnego interwencji w odniesieniu do ograniczania zagrożeń naturalnych nie znalazły się Żuławy. Czyżbyśmy byli pewni środków z PO IŚ, które jak na razie są po wodzie pisane. Zresztą kto powiedział, że w województwie o najwyższym w kraju poziomie zagrożenia powodziąmi, nie można realizować jakichkolwiek działań na poziomie regionalnym kompatybilnych z „Programem Żuławskim”.</p> <p>Wątpliwości jest znacznie więcej nie tylko w obszarze ŚRODOWISKO ale również w obszarze ENERGIA.</p> <p>Trzeba odpowiedzieć sobie na podstawowe pytanie: Czy jeszcze są obowiązujące zapisy RPS EiŚ?</p>			

Załącznik 2. Sprawozdania z konferencji i spotkań w ramach konsultacji społecznych

WYKAZ SPRAWOZDAŃ:

1. Posiedzenie Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
2. Konferencja inauguracyjna konsultacje społeczne projektu RPO WP 2014-2020
3. Posiedzenie Rady Programowej RPS Pomorska Podróż
4. Posiedzenie z warsztatów Forum Partnerstw
5. Posiedzenie Rady Programowej RPS Mobilne Pomorze
6. Posiedzenie Pomorskiej Grupy Kompetencji Klastrowych
7. Posiedzenie Rady Programowej RPS Pomorski Port Kreatywności
8. Konferencja w subregionie nadwiślańskim
9. Konwent Samorządowców Powiatu Słupskiego
10. Posiedzenie Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
11. Konferencja w subregionie metropolitalnym
12. Spotkanie z przedstawicielami LGD/LGR
13. Spotkanie z przedstawicielami instytucji rynku pracy
14. Konferencja w subregionie słupskim
15. Konferencja w subregionie południowym
16. Posiedzenie Rady Programowej RPS Zdrowie dla Pomorzan
17. Posiedzenie Rady Programowej RPS Aktywni Pomorzanie
18. Posiedzenie Rady Rektorów Województwa Pomorskiego
19. Posiedzenie Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020
20. Wspólne posiedzenie Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych oraz Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego
21. Posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego
22. Spotkanie z Pomorską Radą Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
23. Posiedzenie Rady Programowej RPS Ekoefektywne Pomorze
24. Konferencja podsumowująca konsultacje społeczne projektu SRWP

**Sprawozdanie z warsztatów
Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Polityki Społecznej
Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020**

Uczestnicy:	Członkowie Zespołu (w tym reprezentanci ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie i organizacji pozarządowych) oraz przedstawiciele MPiPS
Liczba uczestników:	25
Termin:	4 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Hotel Orle
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 3-4 października br. odbyły się warsztaty dotyczące budowania *Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*. Jednym z punktów spotkania była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu. Organizatorem warsztatów był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWP.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulaty dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Członkowie Zespołu zwrócili uwagę na potrzebę umożliwienia wsparcia projektów badawczych w zakresie polityki społecznej, uzupełnienia projektu Programu o kwestie mieszkalnictwa chronionego i budowy infrastruktury społecznej, a także wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej. Poruszono również kwestię konieczności tworzenia szerokich partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Członkowie Zespołu wyrazili chęć aktywnego uczestnictwa w procesie konsultacji społecznych projektu Programu, a także kontynuowania współpracy w zakresie jego ostatecznego kształtu.

Sporządził:

Bartosz Kozicki

Gdańsk, dnia 18 października 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

3 października 2013 r. (czwartek)

- 11.30 - 13.00 Przywitanie – dyrektor ROPS Krystyna Dominiczak
Podsumowanie dotychczasowych prac nad Strategią Polityki Społecznej
Bieżące informacje ROPS
- 13.00 - 14.00 Zakwaterowanie i rejestracja uczestników w hotelu
Przerwa obiadowa
- 14.00 - 15.30 Zmiany w pomocy społecznej – Krystyna Wyrwicka – Dyrektor Departamentu
Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
- 15.30 - 15.45 przerwa kawowa
- 15.45 - 17.15 Warsztaty Strategii Polityki Społecznej cz. 1

4 października 2013 r. (piątek)

- 8.00 - 9.00 Śniadanie
- 9.00 – 10.30 Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 –
Bartosz Kozicki, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP
- 10.30-10.45 Przerwa kawowa
- 10.45-12.15 Warsztaty Strategii Polityki Społecznej cz. 2

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z konferencji inaugurującej konsultacje społeczne
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz dziennikarze i osoby prywatne
Liczba uczestników:	260
Termin:	10 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Centrum Wystawienniczo-Kongresowe AMBEREXPO
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 10 października 2013 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AMBEREXPO w Gdańsku odbyła się konferencja inaugurująca konsultacje społeczne projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział ponad 260 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz dziennikarze i osoby prywatne.

Na pierwszą część konferencji złożyło się wystąpienie pana Mieczysława Struka, Marszałka Województwa Pomorskiego, który przywitał przybyłych gości oraz przypomniał o fundamentalnych założeniach nowej filozofii programowania rozwoju w województwie pomorskim, a także podzielił się ogólnymi refleksjami na temat projektu nowego RPO WP 2014+. Następnie Patrycja Szczygieł, Zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego, zaprezentowała ogólne założenia projektu RPO WP 2014+.

W trakcie konferencji odbyła się także dyskusja dotycząca projektu RPO WP. W debacie wzięli udział przede wszystkim przedstawiciele środowiska naukowego i samorządów terytorialnych, ale także reprezentanci środowisk biznesowych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej projektu Programu (szczególnie w zakresie energetyki) oraz elementów systemu realizacji (wybór projektów).

Podsumowania spotkania dokonał Marszałek Struk, który podkreślił wagę konsultacji społecznych i ich dużego znaczenia dla kształtu pomorskiego programu operacyjnego.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 10 października 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONFERENCJA:

Konferencja inauguracyjna konsultacje społeczne projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*

TERMIN:

10 października 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

Centrum Wystawienniczo-Kongresowe
AMBEREXPO
ul. Żaglowa 11
80-560 Gdańsk

KONTAKT:

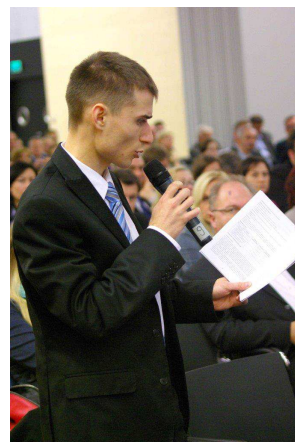
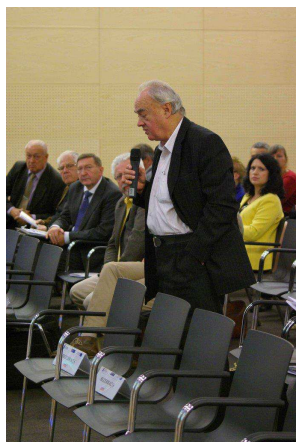
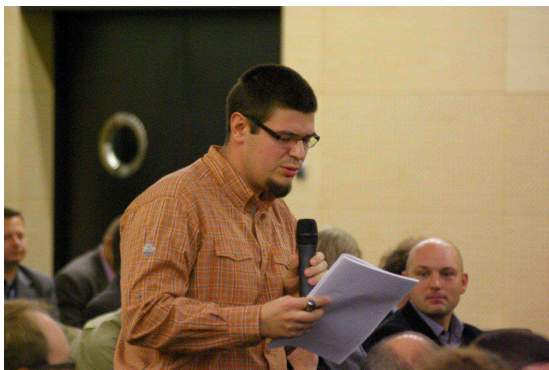
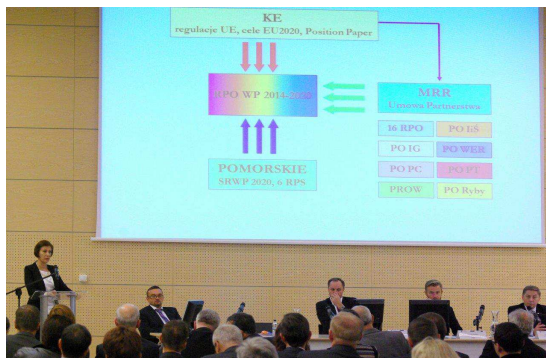
e-mail: rpomp2020@pomorskie.eu

PROGRAM KONFERENCJI

10.30 – 11.00	Rejestracja, kawa powitalna
11.00 – 11.15	Otwarcie konferencji
11.15 – 12.15	Prezentacja projektu <i>Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020</i>
12.15 – 13.45	Dyskusja
13.45 – 14.00	Podsumowanie konferencji

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Pomorska Podróż**

Uczestnicy:	Członkowie Rady Programowej RPS Pomorska Podróż lub ich zastępcy
Liczba uczestników:	21
Termin:	14 października 2013
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Ogólny opis przebiegu spotkania

Pierwszemu posiedzeniu Rady Programowej w zastępstwie za pana Marszałka Mieczysława Struka przewodniczyła pani Marta Chelkowska, dyrektor Departamentu Turystyki i Promocji, która otworzyła spotkanie.

Jednym z punktów programu posiedzenia była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych. Szczególną uwagę poświęcono zasadom i zakresowi interwencji Programu w obszarach tematycznych odnoszących się do rewitalizacji, przestrzeni publicznych oraz materialnemu i niematerialnemu dziedzictwu kulturowemu. Wyjaśniono przy tym relacje pomiędzy RPS PP a RPO WP 2014+ oraz stopień w jakim regionalny program operacyjny konsumuje ustalenia przyjęte w regionalnym programie strategicznym w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej.

W trakcie dyskusji Pan Jarosław Zielonka Członek Zarządu LGD Stowarzyszenie Turystyczne „Kaszuby” reprezentujący Lokalne Grupy Działania zadał pytanie o możliwość finansowania w ramach RPO WP 2014-2020 kampanii promujących turystykę. Udzielono odpowiedzi, że nie przewiduje się takiego zakresu interwencji.

Sporządziła:

Anna Gołędzinowska

Gdańsk, dnia 20 listopada 2013r.

**Sprawozdanie z warsztatów
Forum Partnerstw**

Uczestnicy:	Przedstawiciele ROEFS z terenu województwa pomorskiego oraz reprezentanci MŚP, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego
Liczba uczestników:	36
Termin:	14-15 października 2013
Miejsce:	Ustka, Hotel Jantar
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 14-15 października br. odbyły się warsztaty Forum Partnerstw dotyczące budowania partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Organizatorem warsztatów był ROEFS w Słupsku. Jednym z punktów spotkania była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulaty dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Zwrócono uwagę na konieczność wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej, a także wdrażania nowoczesnych rozwiązań systemowych na rzecz ww. sektora. Wskazano również na potrzebę umożliwienia realizacji projektów turystycznych, wykorzystujących lokalne potencjały. Poruszono także kwestię konieczności tworzenia szerokich partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Uczestnicy wyrazili chęć aktywnej partycypacji w procesie konsultacji społecznych projektu Programu, a także kontynuowania współpracy w zakresie jego ostatecznego kształtu.

Sporządził:

Bartosz Kozicki

Gdańsk, dnia 29 października 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

II dzień	
8.00-9.00	Śniadanie
9.00-9.30	Wnioski co do skuteczności partnerstwa – synteza
9.30-10.30	Skuteczność partnerstw skutecznością działania terytoriów Dyskusja
10.30-10.45	Przerwa kawowa
10.45-11.30	Przykłady dobrych praktyk – Lokalne Partnerstwo na Rzecz Promocji Regionu Poprzez Twórczość Stanisława Ignacego Witkiewicza; prelegent - Grzegorz Basarab, członek grupy inicjatywnej Witkacy Cacy Cacy, koordynator projektów społecznych w Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku Dyskusja
11.30-12.15	Przykłady dobrych praktyk – partnerstwo powiatowe na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w powiecie kartuskim; prelegent - Mateusz Szulc - dyrektor wydziału strategii i rozwoju powiatu kartuskiego Dyskusja
12.15-12.30	Przerwa kawowa
12.30-13.30	Prezentacja projektu RPO WP 2014-2020 - zasada partnerstwa na etapie przygotowania i wdrażania Programu. Bartosz Kozicki, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP Dyskusja
13.30-14.30	Synteza Forum Partnerstw, wnioski co do „karty jakości skutecznych partnerstw”
14.30	Obiad i wyjazd

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Mobilne Pomorze**

Uczestnicy:	Członkowie rady Programowej RPS Mobilne Pomorze
Liczba uczestników:	20
Termin:	16 października 2013
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Załączniki:	– Program spotkania

Ogólny opis przebiegu spotkania

Posiedzeniu Rady Programowej w zastępstwie za Pana Marszałka Ryszarda Świlskiego przewodniczył pan Krzysztof Czopek dyrektor Departamentu Infrastruktury, który otworzył spotkanie.

Jednym z punktów programu posiedzenia była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych. Szczególną uwagę poświęcono zasadom i zakresowi interwencji Programu w obszarach tematycznych odnoszących się do transportu miejskiego oraz regionalnej infrastruktury drogowej i kolejowej. Wyjaśniono przy tym relacje pomiędzy RPS MP a RPO WP 2014+ oraz stopień w jakim regionalny program operacyjny konsumuje ustalenia przyjęte w regionalnym programie strategicznym w zakresie transportu. Prezentację przedstawił Jakub Pietruszewski z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Prezentacja Projektu RPO dla WP na lata 2014-2020 była częścią I posiedzenia Rady Programowej RPS Mobilne Pomorze. Po prezentacji nie było pytań odnośnie projektu RPO WP.

Sporządził:

Jakub Pietruszewski

Gdańsk, dnia 4 listopada 2013r.

**PIERWSZE SPOTKANIE RADY PROGRAMOWEJ
RPS „MOBILNE POMORZE”**

środa, 16 października 2013 r., godz. 12:00
Sala Herbowa

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
Gdańsk, ul. Okopowa 21/27

PROPONOWANY PORZĄDEK SPOTKANIA:

1. Przywitanie gości

– Pan Krzysztof Czopek, Dyrektor Departamentu Infrastruktury UMWP

2. Wprowadzenie do prac Rady Programowej

– Pani Izabela Fludzińska, Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury UMWP

**3. Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 –
zarys dokumentu oraz
tryb odbywających się konsultacji społecznych**

– Pan Jakub Pietruszewski, kierownik w Departamencie Rozwoju Regionalnego
i Przestrzennego UMWP

4 . Zobowiązania i przedsięwzięcia strategiczne w zakresie transportu

– Pan Krzysztof Czopek, Dyrektor Departamentu Infrastruktury UMWP

5. Roczny Plan Działań na 2014 rok - dyskusja

Zakończenie przewiduje się na godzinę 13:30.

DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
tel. 58 32 06 814, faks 58 32 89 917, e-mail: df@pomorzcie.eu, www.pomorzcie.eu

**Sprawozdanie ze spotkania
Pomorskiej Grupy Kompetencji Klastrowych**

Uczestnicy:	Członkowie Pomorskiej Grupy Kompetencji Klastrowych Przedstawiciele departamentów UMWP (DRG, DRRP)
Liczba uczestników:	40
Termin:	21 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Załączniki:	– Program spotkania – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu spotkania

Spotkanie PGKK zostało zorganizowane przez Departament Rozwoju Gospodarczego i poprowadziła je p. Anna Grapatyn-Korzeniowska, Zastępca dyrektora DRG.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele pomorskich klastrów, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo-badawczych i uczelni, a także jednostek samorządu terytorialnego

W trakcie spotkania podsumowano m.in. IV edycję projektu INNOpomorze, a także dyskutowano na temat inteligentnych specjalizacji i ich roli w kształtowaniu konkurencyjności regionów.

Istotnym punktem programu spotkania była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych, w tym przedstawienie możliwości wsparcia rozwoju klastrów w kolejnej perspektywie. Prezentacji dokonał dr Adam Mikołajczyk z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Następnie odbyła się dyskusja, w trakcie której poruszono kwestie związane ze wsparciem eksperckim w procesie identyfikacji i rozwoju powiązań klastrowych oraz kwestie dotyczące zwrotnych i bezzwrotnych form finansowania przedsięwzięć w przyszłej perspektywie. Dużą część dyskusji poświęcono również zagadnieniom dotyczącym szkolnictwu zawodowemu i kształceniu pod potrzeby regionalnej gospodarki, podkreślając m.in. konieczność wypracowania mechanizmów organizacji i finansowania kierunków zamawianych.

Ustalono, że szczegółowe uwagi i propozycje zmian będą formułowane przez uczestników spotkania pisemnie.

Sporządziła:

Katarzyna Dymowska

Gdańsk, dnia 22 października 2013r.

Załącznik 1. Program konferencji

Spotkanie Pomorskiej Grupy Kompetencji Klastrowych 21 października 2013 r.

*Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
ul. Okopowa 21/27, Sala Herbowa*

PROGRAM SPOTKANIA

- 11:00 – 11:30** Rejestracja uczestników
- 11.30 – 11.40** Przywitanie uczestników – *Włodzimierz Szordykowski, Dyrektor Departamentu Rozwoju Gospodarczego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego*
- 11.40 – 12.00** **Wsparcie innowacyjnych powiązań – IV edycja projektu INNOpomorze** - *Emilia Koniuszewska, Kierownik Projektu INNOpomorze, Departament Rozwoju Gospodarczego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego*
- 12.00 – 12.20** **Rola inteligentnych specjalizacji w kształtowaniu konkurencyjności regionów –** *Joanna Oberbek, Wiceprezes Innobaltica Sp. z o.o.*
- 12.20 – 12.40** **Możliwości wsparcia rozwoju klastrów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020** - *Adam Mikołajczyk, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego*
- 12.40 – 13.40** Dyskusja (moderowana z zestawem pytań ukierunkowujących w przygotowaniu)

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Pomorski Port Kreatywności**

Uczestnicy:	członkowie Rady Programowej RPS Pomorski Port Kreatywności
Liczba uczestników:	35 osób
Termin:	22 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Ogólny opis przebiegu spotkania

Posiedzeniu Rady Programowej przewodniczył Pan Marszałek Ryszard Świlski, który otworzył spotkanie.

Jednym z punktów programu posiedzenia była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych. Szczególną uwagę poświęcono zasadom i zakresowi interwencji Programu w obszarach tematycznych odnoszących się do wsparcia przedsiębiorczości, komercjalizacji wiedzy i kształcenia na potrzeby gospodarki. Wyjaśniono przy tym relacje pomiędzy RPS PPK a RPO WP 2014+ oraz stopień w jakim regionalny program operacyjny konsumuje ustalenia przyjęte w regionalnym programie strategicznym w zakresie rozwoju gospodarczego. Prezentację przedstawił Adam Mikołajczyk z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Następnie odbyła się dyskusja, w trakcie której poruszono kwestie związane m.in. z linią demarkacyjną pomiędzy regionalnym i krajowym poziomem interwencji oraz kwestie dotyczące zwrotnych i bezzwrotnych form finansowania przedsięwzięć w przyszłej perspektywie, z uwzględnieniem argumentów za i przeciw ich zastosowaniu. Istotną część dyskusji poświęcono również zagadnieniom dotyczącym szkolnictwa zawodowego i kształceniu pod potrzeby regionalnej gospodarki, podkreślając m.in. konieczność wypracowania mechanizmów współpracy instytucji edukacyjnych, samorządów i środowisk gospodarczych.

Sporządził:

*Adam Mikołajczyk
Gdańsk, dnia 24.10.2013r.*

**Sprawozdanie z konferencji konsultacyjnej
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020
w Starogardzie Gdańskim**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, uczelni i szkół oraz osoby prywatne
Liczba uczestników:	80
Termin:	23 października 2013 r.
Miejsce:	Starogard Gdański, Centrum Konferencyjne POLPHARMA S.A.
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 23 października br. w Centrum Konferencyjnym Polpharma S.A. w Starogardzie Gdańskim odbyła się pierwsza konferencja subregionalna organizowana w ramach konsultacji społecznych projektu Regionalnego programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, a także przedsiębiorcy oraz osoby prywatne.

Konferencję rozpoczęli Leszek Burczyk, Starosta Starogardzki oraz Ryszard Świlski, Członek Zarządu Województwa Pomorskiego, którzy dokonali krótkiego powitania uczestników, a także wprowadzenia do tematyki konferencji. Pierwszą część spotkania wypełniła prezentacja Radomira Matczaka, Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP, który przedstawił uwarunkowania towarzyszące powstaniu projektu RPO WP 2014+ oraz jego ogólne założenia.

Następnie odbyła się dyskusja, w której przede wszystkim wzięli udział przedstawiciele organizacji przedsiębiorców oraz samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej projektu Programu (szczególnie w zakresie przedsiębiorstw, edukacji, rewitalizacji i transportu) oraz elementów systemu realizacji (wybór projektów).

Podsumowania spotkania dokonali Leszek Burczyk oraz Ryszard Świlski, którzy zwrócili uwagę na rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami społeczności lokalnych a oczekiwaniami Komisji Europejskiej odnośnie nowego okresu programowania, a także na potrzebę kontynuowania wspólnej debaty o przyszłości województwa pomorskiego.

Sporządziła:

*Anna Uścińowicz
Gdańsk, dnia 24 października 2013 r.*

Załącznik 1. Program konferencji

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONFERENCJA:

Konferencja konsultacje projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

TERMIN:

23 października 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

Centrum Konferencyjne POLPHARMA S.A.
ul. Pelplińska 19
80-560 Starogard Gdański

KONTAKT:

e-mail: ropmp2020@pomorskie.eu

**POMORSKIE
2020**

PROGRAM KONFERENCJI

10.30 – 11.00	Rejestracja, kawa powitalna
11.00 – 11.15	Otwarcie konferencji
11.15 – 12.15	Prezentacja projektu <i>Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020</i>
12.15 – 13.45	Dyskusja
13.45 – 14.00	Podsumowanie konferencji

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia
Konwentu Samorządowców Powiatu Słupskiego**

Uczestnicy:	Samorządowcy (wójtowie, burmistrzowie, prezydenci) powiatu słupskiego
Liczba uczestników:	20
Termin:	24 października 2013 r.
Miejsce:	Strzelinko, Hotel <i>Dolina Charlotty</i>
Załączniki:	– Program spotkania

Ogólny opis przebiegu spotkania

Posiedzeniu Konwentu Samorządowców Powiatu Słupskiego przewodniczył Pan Sławomir Ziemiałowicz, Starosta Słupski.

Jednym z punktów programu posiedzenia była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych. Prezentację przedstawił Adam Mikołajczyk z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Szczególną uwagę poświęcono zasadom i zakresowi interwencji Programu w poszczególnych obszarach tematycznych oraz proponowanym proporcjom podziału środków pomiędzy nie. Nacisk położono na istotne zmiany i przesunięcia akcentów w porównaniu z perspektywą finansową z lat 2007-2013, wynikające z regulacji unijnych i krajowych. Szczególną uwagę poświęcono instrumentom terytorialnego ukierunkowania RPO, planowanych do zastosowania w nowej perspektywie.

Następnie odbyła się dyskusja, w trakcie której poruszono kwestie związane m.in. z linią demarkacyjną pomiędzy regionalnym i krajowym poziomem interwencji. Poruszono również zagadnienia dotyczące szkolnictwa zawodowego i kształcenia pod potrzeby regionalnej gospodarki, podkreślając m.in. konieczność wypracowania mechanizmów współpracy instytucji edukacyjnych, samorządów i środowisk gospodarczych. Zainteresowanie budziły założenia dotyczące Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych. Oprócz przedstawiciela UMWP, wyjaśnień co do szans oraz wymogów związanych z tym instrumentem udzielał zebrany Pan Starosta Sławomir Ziemiałowicz.

Sporządził:

Adam Mikołajczyk
Gdańsk, dnia 29.10. 2013r.

Załącznik 1. Program spotkania

P R O G R A M **KONWENTU SAMORZĄDOWCÓW POWIATU SŁUPSKIEGO**

Data: 24 października 2013 r.

Miejsce: Dolina Charlotty w Strzelinku (gm. Słupsk)

Harmonogram:

11.00 – 11.15	Przywitanie gości - Starosta Słupski Sławomir Ziemiałowicz
11.15 – 12.15	Możliwości wykorzystania unijnych środków finansowych przez samorządy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 wraz z planem finansowym – przedstawiciel Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
12.15 – 12.45	Plan transportowy dla powiatu słupskiego – p. Tomasz Stanko, Prezes Zarządu REFUNDA Sp. z o.o.
12.45 – 13.00	Realizacja ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „Projekt wolność – odnaleźć siebie” – p. Grzegorz Matwiejczyk, Fundacja Extrema Club
13.00 – 13.30	Idea współpracy i zasady funkcjonowania Stowarzyszenia S-11 i członków wspierających – p. Jan Roth, Droga S 11 Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Województw
13.30 – 13.50	Krajowe ramy interoperacyjności - okazja do porządków w organizacji – p. Krzysztof Sierański, Qwantum Systemy Zarządzania Sp. z o.o.
13.50 – 14.10	Propozycja współpracy samorządów powiatu słupskiego z Doliną Charlotty w roku 2014 – p. Mirosław Wawrowski, dyrektor zarządzający Doliny Charlotty
14.10 – 14.30	Dyskusja z udziałem zaproszonych gości, sprawy różne
14.30	Zakończenie obrad
14.40	Obiad

Sprawozdanie z posiedzenia Komitetu monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Uczestnicy:	Członkowie KM RPO WP 2007-2013
Liczba uczestników:	25
Termin:	25 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Załączniki:	– Program posiedzenia

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dniu 25 października br. odbyło się posiedzenie KM RPO WP, na którym został prezentowany projekt *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*.

Spotkanie otworzył Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego, który podziękował uczestnikom za obecność, a następnie przeszedł do porządku obrad. Przyjęto protokół z poprzedniego posiedzenia Komitetu oraz wręczono nagrody laureatom konkursu fotograficznego, którego celem była popularyzacja wiedzy na temat funduszy unijnych poprzez upowszechnianie efektów ich wdrażania, pt.: „Pomorskie w Unii – zbliżenia na zmiany”. Zaprezentowano członkom KM RPO WP Sprawozdanie za pierwsze półrocze 2013 roku z wdrażania RPO WP oraz zmiany Kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013, które zostały przyjęte uchwałą Komitetu w dalszej części posiedzenia.

Następnie głos zabrał Radomir Matczak, dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, który zaprezentował projekt Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych.

Po prezentacji odbyła się dyskusja, w której uczestnicy spotkania zgłosili swoje wątpliwości do poszczególnych części projektu.

Przewodniczący Komitetu Monitorującego Pan Mieczysław Struk podsumował dyskusję stwierdzeniem, że nowe RPO nie będzie antidotum na wszystkie problemy, z którymi przyjdzie się zmierzyć w województwie pomorskim. Przypomniał również, że zgodnie z procedurą ewentualne uwagi należy zgłosić do dnia 21 listopada 2013 roku.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 18 listopada 2013r.

Załącznik 1. Program spotkania

PROGRAM POSIEDZENIA KOMITETU MONITORUJĄCEGO REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2007-2013

w dniu 25 października 2013 r., godz. 11:00,

Sala im. Lecha Bądkowskiego,

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, ul. Okopowa 21/27 Gdańsk.

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Zatwierdzenie protokołu Nr 21/2013 z posiedzenia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007- 2013 z dnia 21 czerwca 2013 roku.
3. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania okresowego za I półrocze 2013 roku z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 – *przedstawia Pan Jan Szymański, dyrektor Departamentu Programów Regionalnych UMWP.*
4. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 – *przedstawia Pan Bartosz Gappa, kierownik Referatu Realizacji Projektów Regionalnych w Departamencie Programów Regionalnych UMWP.*
5. Prezentacja pierwszej wersji projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – *przedstawia Pan Radomir Mateczak, dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP.*
6. Konsultacje zapisów Paktu na Rzecz Budowania Społeczeństwa Obywatelskiego wypracowanego przez zespół międzysektorowy w ramach projektu stowarzyszenia „Eureka” i Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych - *przedstawia Pani Romana Ażiewicz, prezes Europejskiego Ugrupowania na rzecz Edukacji i Kreowania Aktywności "Eureka".*
7. Wolne wnioski.
8. Zamknięcie posiedzenia.

**Sprawozdanie z konferencji konsultacyjnej
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020
w Sopocie**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz uczelni i instytutów badawczych
Liczba uczestników:	100
Termin:	30 października 2013 r.
Miejsce:	Sopot, ERGO ARENA
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 30 października br. w ERGO ARENIE na granicy Sopotu i Gdańska odbyła się druga konferencja subregionalna organizowana w ramach konsultacji społecznych projektu Regionalnego programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział ponad 100 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, a także przedsiębiorcy.

Konferencję rozpoczęli Bartosz Piotrusiewicz, Wiceprezydent Miasta Sopotu oraz Wiesław Byczkowski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, którzy przywitani uczestników spotkania, a Marszałek Byczkowski także wprowadzenia do tematyki konferencji. Pierwszą część spotkania wypełniła prezentacja Radomira Matczaka, Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP, który przedstawił uwarunkowania towarzyszące powstaniu projektu RPO WP 2014+ oraz jego ogólne założenia.

Następnie odbyła się dyskusja, w której przede wszystkim wzięli udział przedstawiciele samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych i miejsca obszarów wiejskich w projekcie RPO WP, części projekcyjnej projektu Programu szczególnie w zakresie zdrowia, innowacji i przedsiębiorstw.

Podsumowania spotkania dokonał Wiesław Byczkowski, który zwrócił uwagę na to, że przyszła perspektywa finansowa będzie o wiele trudniejsza niż obecna. Będzie to szczególnie wyraźne zarówno pod względem jej programowania, zarządzania i wdrażania, a jakakolwiek zmiana Programu będzie procedurą bardzo długotrwałą zagrażającą osiągnięciu zamierzonych efektów.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 31 października 2013 r.

Załącznik 1. Program spotkania

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONFERENCJA:

Konferencja konsultacje projektu
Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

TERMIN:

30 października 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

ERGO ARENA
Plac Dwóch Miast 1
80-344 Gdańsk
81-731 Sopot

KONTAKT:

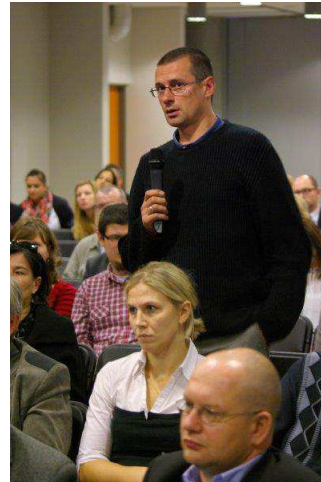
e-mail: pomp2020@pomorskie.eu

POMORSKIE
2020

PROGRAM KONFERENCJI

10.30 – 11.00	Rejestracja, kawa powitalna
11.00 – 11.15	Otwarcie konferencji
11.15 – 12.15	Prezentacja projektu <i>Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020</i>
12.15 – 13.45	Dyskusja
13.45 – 14.00	Podsumowanie konferencji

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie ze spotkania z przedstawicielami
Lokalnych Grup Działania oraz Lokalnych Grup Rybackich**

Uczestnicy:	przedstawiciele Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich z województwa pomorskiego
Liczba uczestników:	20
Termin:	31 października 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Ogólny opis przebiegu spotkania

Ze strony Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele DPROW, DPR, DEFS, DRRP.

W programie spotkania nie przewidziano prezentacji projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych, uznając, że wszyscy uczestnicy są dobrze zapoznani z założeniami i treścią projektu.

Spotkanie poświęcono interpretacji i przedyskutowaniu praktycznych konsekwencji zapisów konsultowanego dokumentu, wskazujących na możliwość wykorzystania pewnych elementów podejścia typu Leader (Rozwój Kierowany przez Społeczność Lokalną – RLKS) w ramach wybranych priorytetów i działań programu.

Dyskutowano o roli LGD/LGR jako preferowanych beneficjentów dla wybranych typów przedsięwzięć, w szczególności polegających na integrowaniu wielu małych, lokalnych i rozproszonych aktywności w większe „koszyki” projektowe. Wiele uwagi poświęcono docelowym relacją pomiędzy tzw. strategiami LGD/LGR a wynikającymi z nich projektami, potencjalnie predestynowanymi do wsparcia z przyszłego RPO.

Przedmiotem spotkania były również zagadnienia związane z linią demarkacyjną pomiędzy interwencją realizowaną w ramach przyszłego RPO a nowym PROW.

Sporządził:

Adam Mikołajczyk

Gdańsk, dnia 31.10. 2013r.

Sprawozdanie ze spotkania z członkami Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia oraz przedstawicielami instytucji rynku pracy

Uczestnicy:	Członkowie Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia oraz przedstawiciele instytucji rynku pracy
Liczba uczestników:	21
Termin:	7 listopada 2013 r.
Miejsce:	Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku
Załączniki:	– Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 7 listopada br. odbyło się spotkanie z członkami Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia oraz przedstawicielami instytucji rynku pracy, na którym prezentowano projekt *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, w ramach konsultacji społecznych tego dokumentu.

Dyskusja na spotkaniu koncentrowała się wokół zagadnień związanych z edukacją i zatrudnieniem, przy czym uczestnicy wskazywali na potrzebę głębszego zastanowienia się nad przewidzianymi alokacjami na poszczególne priorytety. Zwrócili ponadto uwagę na konieczność rzetelnego zdiagnozowania potrzeb dotyczących rozwój placówek przedszkolnych oraz położenia nacisku w Programie na profilaktykę zdrowotną, zarówno w szkołach jak również wśród osób pracujących. Na spotkaniu podjęto także kwestie wdrożeniowe, dotyczące rozbudowanych procedur ubiegania się i rozliczania projektów, które wymagają uproszczenia w przyszłym okresie programowania środków UE.

Uczestnicy wyrazili chęć aktywnej partycypacji w procesie konsultacji społecznych projektu Programu, a także dalszej współpracy nad jego ostatecznym kształtem.

Sporządził:

Rafał Kniter

Gdańsk, dnia 15 listopada 2013r.

Załącznik 1. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z konferencji konsultacyjnej
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 w Słupsku**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz uczelni i instytutów badawczych
Liczba uczestników:	75
Termin:	8 listopada 2013 r.
Miejsce:	Słupski, Słupski Inkubator Technologiczny
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 8 listopada br. w Słupskim Inkubatorze Technologicznym w Słupsku odbyła się trzecia konferencja subregionalna organizowana w ramach konsultacji społecznych projektu Regionalnego programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział ponad 70 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, a także przedsiębiorcy oraz osoby prywatne.

Na pierwszą część konferencji złożyło się wystąpienie pana Mieczysława Struka, Marszałka Województwa Pomorskiego, który przywitał przybyłych gości oraz przypomniał o fundamentalnych założeniach nowej filozofii programowania rozwoju w województwie pomorskim. Następnie pan Adam Mikołajczyk z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego, zaprezentowała ogólne założenia projektu RPO WP 2014+.

Następnie odbyła się dyskusja, w której przede wszystkim wzięli udział przedstawiciele organizacji przedsiębiorców oraz samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej projektu Programu a w szczególności działań dot. rozwoju przedsiębiorstw, energetyki, kształcenia zawodowego oraz transportu.

Podsumowania spotkania dokonali Marszałek Struk oraz Maciej Kobyliński, Prezydent Miasta Słupska, którzy zachęcali do aktywnego włączenia się w proces konsultacji społecznych.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 9 listopada 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONFERENCJA:

Konferencja konsultacji projektu
Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

TERMIN:

8 listopada 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

Słupski Inkubator Technologiczny
Ul. Portowa 13 B
76-200 Słupsk

KONTAKT:

e-mail: rpomp2020@pomorskie.eu

PROGRAM KONFERENCJI

10:30 – 11:00	Rejestracja, kawa powitalna
11:00 – 11:15	Otwarcie konferencji
11:15 – 12:15	Prezentacja projektu <i>Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020</i>
12:15 – 13:45	Dyskusja
13.45 – 14.00	Podsumowanie konferencji

**Sprawozdanie z konferencji konsultacyjnej
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 w Chojnicach**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych oraz uczelni i szkół
Liczba uczestników:	50
Termin:	13 listopada 2013 r.
Miejsce:	Chojnice, Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 13 listopada br. w Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowym w Chojnicach odbyła się czwarta i ostatnia konferencja subregionalna organizowana w ramach konsultacji społecznych projektu Regionalnego programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział 50 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, a także przedsiębiorcy oraz dziennikarze.

Na pierwszą część konferencji złożyło się wystąpienie pana Wiesława Byczkowskiego, Wicemarszałka Województwa Pomorskiego, który przywitał przybyłych gości oraz wprowadzenia do tematyki konferencji. Następnie pani Partycja Szczygiel, Zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego, zaprezentowała ogólne założenia projektu RPO WP 2014+.

Następnie odbyła się dyskusja, w której przede wszystkim wzięli udział przedstawiciele samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do części projekcyjnej projektu Programu a w szczególności działań dot. edukacji przedszkolnej, ograniczania zagrożeń naturalnych oraz miejsca obszarów wiejskich w projekcie RPO WP.

Podsumowania spotkania dokonał Wiesław Byczkowski, który zwrócił uwagę na to, że przyszła perspektywa finansowa będzie o wiele trudniejsza zarówno pod względem jej programowania, zarządzania i wdrażania niż obecna oraz zachęcał do aktywnego włączenia się w proces konsultacji społecznych.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 14 listopada 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

PROGRAM KONFERENCJI

10.30 – 11.00	Rejestracja, kawa powitalna
11.00 – 11.15	Otwarcie konferencji
11.15 – 12.15	Prezentacja projektu <i>Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020</i>
12.15 – 13.45	Dyskusja
13:45 – 14:00	Podsumowanie konferencji

KONFERENCJA:

Konferencja konsultacje projektu
Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

TERMIN:

13 listopada 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe
Ul. Piłsudskiego 30
89-620 Chojnice

KONTAKT:

e-mail: ropmp2020@pomorskie.eu

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Zdrowie dla Pomorzan**

Uczestnicy:	Członkowie Rady Programowej RPS Zdrowie dla Pomorzan
Liczba uczestników:	36
Termin:	13 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Ogólny opis przebiegu spotkania

Podczas spotkania pierwszego spotkania Rady Programowej RPS ZdP zaprezentowany został projekt RPO WP 2014-2020 ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów obejmujących interwencję w zakresie ochrony zdrowia. Uczestnicy spotkania wyrazili ogólną aprobatę dla projektu dokumentu, podkreślając potrzebę dalszych prac nad zapisami przede wszystkim w zakresie:

- rehabilitacji zdrowotnej rozumianej szerzej niż opieka domowa,
- doskonalenia kadr medycznych w odniesieniu do ich potencjału,
- uwypuklenia kwestii POChP,
- wielodyscyplinarnych zespołów medycznych,
- leczenia aktywnego i paliatywnego,
- poprawy jakości życia jako efektu procesu leczenia.

Uczestnicy spotkania podkreślili potrzebę dalszej współpracy w zakresie kształtowania ostatecznych zapisów RPO WP w zakresie ochrony zdrowia.

Sporządziła:

Małgorzata Sobolew

Gdańsk, dnia 19 listopada. 2013r.

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Aktywni Pomorzanie**

Uczestnicy:	Członkowie Rady Programowej RPS Aktywni Pomorzanie
Liczba uczestników:	16
Termin:	13 listopada 2013
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 13 listopada br. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Programowej RPS *Aktywni Pomorzanie*, którego organizatorem był Departament Edukacji i Sportu UMWP. Jednym z punktów spotkania Rady była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulat dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Zwrócono uwagę na konieczność wzmacniania zapisów dotyczących kształcenia ustawicznego w taki sposób, aby objęło ono jak największą liczbę mieszkańców województwa, a także podkreślono potrzebę kontynuowania projektów systemowych, szczególnie w obszarze edukacji. Ponadto, uczestnicy wyrazili chęć kontynuowania współpracy w zakresie ostatecznego kształtu Programu.

Sporządził:

Bartosz Kozicki

Gdańsk, dnia 15 listopada 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

1. Wystąpienie Czesława Elzanowskiego, Członka Zarządu Województwa Pomorskiego, Przewodniczącego Rady Programowej RPS *Aktywni Pomorzanie*.
2. Przedstawienie członków Rady Programowej.
3. Prezentacja rocznego planu realizacji RPS *Aktywni Pomorzanie* na rok 2014:
  - Adam Krawiec, Dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu, Kierownik RPS *Aktywni Pomorzanie*,
  - Monika Gawin – Departament Edukacji i Sportu,
  - Piotr Bojko – Departament Edukacji i Sportu,
  - Dorota Granoszewska-Babiańska – Departament Edukacji i Sportu.
4. Prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020* – Bartosz Kozicki, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia
Rady Rektorów Województwa Pomorskiego**

Uczestnicy:	członkowie Rady Rektorów Województwa Pomorskiego, pracownicy uczelni odpowiedzialni za pozyskiwanie środków zewnętrznych
Liczba uczestników:	20
Termin:	14 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Rektorat Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Ogólny opis przebiegu spotkania

W posiedzeniu Rady Rektorów uczestniczył Pan Marszałek Mieczysław Struk, który przedstawił tezy otwierające spotkanie, kładące nacisk na konieczność współpracy międzyuczelnianej w celu skoordynowanego generowania projektów, które miałyby szanse pozyskania wsparcia w nowej perspektywie finansowej UE, rysującej się jako trudniejsza, niż upływająca.

Jednym z dwóch głównych punktów programu posiedzenia była prezentacja projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 skierowanego do konsultacji społecznych. Szczególną uwagę poświęcono zasadom i zakresowi interwencji Programu w obszarach tematycznych odnoszących się do wsparcia badań naukowych i rozwoju, oferty kształcenia na poziomie wyższym, w tym umiędzynarodowienia aktywności szkół wyższych, współpracy międzyuczelnianej, jak również współpracy uczelni i pracodawców oraz kształcenia zawodowego na poziomie wyższym. Ważnym elementem prezentacji była również kwestia demarkacji pomiędzy interwencją regionalną a krajową w kontekście projektów z udziałem szkół wyższych, a także problem koordynacji wsparcia krajowego i regionalnego poprzez Kontrakt Terytorialny. Szczególną uwagę poświęcono założeniom dotyczącym Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych/Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZPT/ZIT) oraz przebiegowi prac związanych z ich negocjowaniem, szczególnie w odniesieniu do Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego. Prezentację przedstawił Adam Mikołajczyk z Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Drugim punktem posiedzenia było wystąpienie Pana Profesora Jacka Bigdy, który z ramienia Rady Rektorów przedstawił sposób organizacji współpracy uczelni w procesie identyfikacji projektów strategicznych dla szkół wyższych oraz stan prac nad konstruowaniem projektów wspólnych pod kątem potencjalnego wkładu pomorskich szkół wyższych w ZPT/ZIT dla Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta oraz do Kontraktu Terytorialnego.

Następnie odbyła się dyskusja, w trakcie której poruszono kwestie związane m.in. z linią demarkacyjną pomiędzy regionalnym i krajowym poziomem interwencji. Istotną część dyskusji poświęcono również zagadnieniom dotyczącym kształcenia pod potrzeby regionalnej gospodarki, podkreślając m.in. konieczność wypracowania mechanizmów współpracy instytucji edukacyjnych, samorządów i środowisk gospodarczych.

Sporządził:

*Adam Mikołajczyk
Gdańsk, dnia 15 listopada 2013r.*

**Sprawozdanie ze spotkania
Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju
Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020**

Uczestnicy:	Członkowie Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020
Liczba uczestników:	13
Termin:	15 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 15 listopada br. odbyło się II spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020, którego organizatorem był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWP. Jednym z punktów spotkania była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulat dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Zwrócono uwagę na konieczność zawarcia w Programie zapisów, które umożliwiłyby działania kompleksowe, angażujące do wspólnych projektów podmioty ekonomii społecznej, podmioty z otoczenia ekonomii społecznej oraz instytucje otoczenia biznesu. Zdaniem członków Zespołu, działania w zakresie rozwoju ekonomii społecznej muszą mieć skoordynowany i systemowy charakter.

Uczestnicy wyrazili chęć aktywnej partycypacji w procesie konsultacji społecznych projektu Programu, a także kontynuowania współpracy w zakresie jego ostatecznego kształtu.

Sporządził:

Bartosz Kozicki

Gdańsk, dnia 15 listopada 2013 r.

Sprawozdanie ze spotkania z przedstawicielami Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Uczestnicy:	Członkowie Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych
Liczba uczestników:	16
Termin:	18 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
Załączniki:	– Program spotkania

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 18 listopada br. odbyło się XI Posiedzenie Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z udziałem przedstawicieli Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, którego organizatorem był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWP. Jednym z punktów spotkania była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulat dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Zwrócono uwagę na konieczność zawarcia w Programie zapisów (i wskaźników), które umożliwiłyby realizację projektów w zakresie rewitalizacji społecznej, a także przedsięwzięć podnoszących poziom zaangażowania obywatelskiego w województwie.

Podniesiono także postulat włączenia przedstawicieli sektora pozarządowego w prace nad systemem realizacji Programu, w szczególności w zakresie ułatwień dla beneficjentów. Zwrócono także uwagę, na potrzebę rozważenia zastosowania w systemie wdrażania Programu rozwiązań promujących szerokie partnerstwa oraz formy regrantingowe.

Uczestnicy wyrazili chęć aktywnej partycypacji w procesie konsultacji społecznych projektu Programu, a także kontynuowania współpracy w zakresie jego ostatecznego kształtu.

Sporządził:

Bartosz Kozicki

Gdańsk, dnia 19 listopada 2013 r.

Załącznik 1. Program konferencji

XI Posiedzenie

Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

18 listopada 2013 r., godz. 9:00

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gdańsku

Aula główna, Gdańsk, ul. Augustyńskiego 1

Porządek posiedzenia:

1. Powitanie
2. Przyjęcie porządku posiedzenia
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia
4. Konsultacje RPO WP 2014-2020
5. Wybór drugiego laureata „Bursztynowego Katamaranu” – organizacji najlepiej współpracującej z innymi organizacjami
6. Opracowanie dokumentów w sprawie trybu powoływania członków PRDPP i Regulaminu Rady
7. Wolne wnioski, dyskusja
8. Zakończenie

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

**Sprawozdanie z posiedzenia
Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego**

Uczestnicy:	Członkowie Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego
Liczba uczestników:	15
Termin:	18 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Pomorski Urząd Wojewódzki

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 18 listopada br. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego. Jednym z punktów spotkania Komisji była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulat dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Jedne z wątków dyskusji dotyczył uszczuplenia kompetencji, które pełnił Urząd Wojewódzki w procesie wdrażania funduszy unijnych w województwie w latach 2014-2020.

Sporządziła:

Ewelina Żaguń

Gdańsk, dnia 20 listopada 2013 r.

**Sprawozdanie z posiedzenia Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń
Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku**

Uczestnicy:	Członkowie PRFS Naukowo-Technicznej NOT
Liczba uczestników:	9
Termin:	19 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, siedziba Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku.

Ogólny opis przebiegu spotkania

W dn. 19 listopada br. odbyło się posiedzenie Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku. Pierwszym punktem spotkania Rady była prezentacja projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych ww. projektu.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją ogólną aprobatę dla projektu Programu, zgłaszając jednocześnie postulat dalszych poprawek i uzupełnień, przede wszystkim w zakresie części projekcyjnej. Szczególne zainteresowanie i dyskusja były ukierunkowane na priorytety związane z transportem, energetyką i przedsiębiorczością. Zdaniem uczestników spotkania pomimo znacznej alokacji na Priorytetu 8 Mobilność, potrzeby województwa oszacowane w RPS Mobilne Pomorze są daleko większe, nawet mając na uwadze, że RPO WP 2014-2020 jest tylko jednym z narzędzi realizacji ww. programu.

Zwrócono również uwagę na potrzebę realizacji kompleksowych projektów z zakresu transportu, które byłyby realizowane przez kilka sąsiadujących województw. Ponadto, uczestnicy wyrazili chęć kontynuowania współpracy w zakresie ostatecznego kształtu Programu.

Sporządziła:

Ewelina Żaguiń

Gdańsk, dnia 20 listopada 2013 r.

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady Programowej
RPS Ekoefektywne Pomorze**

Uczestnicy:	Członkowie Rady Programowej i Zespołu Zarządzającego RPS Ekoefektywne Pomorze
Liczba uczestników:	18
Termin:	20 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdańsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

Ogólny opis przebiegu spotkania

Spotkanie zainaugurowało działalność Rady Programowej Regionalnego Programu Strategicznego Ekoefektywne Pomorze (RPS EP). Poświęcone było prezentacji i dyskusji na temat Roczno Planu Realizacji RPS EP oraz projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

W trakcie prezentacji RPO WP 2014-2020 przedstawiono najważniejsze założenia, które stanowiły podstawę w pracach nad dokumentem. Zaprezentowane zostały m.in. zależności pomiędzy dokumentami strategicznymi regionu a projektem RPO, a także struktura dokumentu i alokacja finansowa w podziale na priorytety. Szczegółowo przedstawione zostały zależności pomiędzy zapisami RPS EP a działaniami przewidzianymi do wsparcia w ramach Priorytetów: 10.Energia, 11.Środowisko, jak również Priorytetów: 1.Komercjalizacja wiedzy oraz 2.Przedsiębiorstwa.

Poruszona zostały także kwestia możliwości wsparcia części działań ujętych w RPS EP w krajowych programów operacyjnych.

W ramach dyskusji podjęty został temat wsparcia termicznego unieszkodliwiania odpadów oraz związanej z tą inwestycją konieczności prowadzenia edukacji ekologicznej oraz dialogu ze społeczeństwem.

Sporządziła:

*Anna Błażewicz-Stasiak
Gdańsk, dnia 21.11.2013r.*

**Sprawozdanie z konferencji podsumowującej konsultacje społeczne
projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020**

Uczestnicy:	Przedstawiciele samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz dziennikarze i osoby prywatne
Liczba uczestników:	200
Termin:	27 listopada 2013 r.
Miejsce:	Gdynia, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny
Załączniki:	– Program konferencji – Dokumentacja fotograficzna

Ogólny opis przebiegu konferencji

W dniu 27 listopada 2013 r. w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni odbyła się konferencja podsumowująca konsultacje społeczne projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W konferencji wzięło udział ponad 200 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, samorządów i organizacji przedsiębiorców oraz dziennikarze i osoby prywatne.

Na pierwszą część konferencji złożyły się dwa wystąpienia oraz trzy prezentacje. Pierwszy wystąpił pan Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego, który przywitał przybyłych gości oraz przypomniał o fundamentalnych założeniach nowej filozofii programowania rozwoju w województwie pomorskim, a także podzielił się ogólnymi refleksjami z przebiegu konsultacji społecznych projektu nowego RPO WP 2014+. Następnie zabrał głos pan Radomir Matczak, dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego, który zaprezentował najistotniejsze postulaty jakie wpłynęły podczas trwania konsultacji. Pani Agnieszka Dawydzik, dyrektor Departamentu koordynacji Polityki Strukturalnej z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przedstawiła uwarunkowania towarzyszące koordynacji prac nad krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi oraz Umową Partnerstwa. Następnie pan Jan Frankowski z Fundacji Naukowej Instytut Badań Strukturalnych zaprezentował rekomendacje płynące z oceny ex-ante a pani Jolanta Dalman z Lemtech Konsulting Sp. z o.o. omówiła wnioski z prognozy oddziaływania na środowisko przygotowanej dla projektu RPO WP

W drugiej części konferencji głos zabrali panowie prof. Jacek Bigda z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Adam Protasiuk z Regionalnej Izby Gospodarczej Pomorza. Przedstawili oni głos pomorskich środowisk: akademickiego oraz gospodarczego. Następnie odbyła się dyskusja dotycząca projektu RPO WP. W debacie wzięli udział przede wszystkim przedstawiciele samorządów terytorialnych, ale także reprezentanci organizacji pozarządowych i środowisk gospodarczych.

Podsumowania spotkania dokonali Marszałek Mieczysław Struk oraz Wicemarszałek Wiesław Byczkowski.

Sporządziła:

Anna Uścińowicz

Gdańsk, dnia 28 listopada 2013 r.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONFERENCJA:

Konferencja podsumowująca konsultacje społeczne projektu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

TERMIN:

27 listopada 2013 r.
Godz. 11.00

MIEJSCE:

Pomorski Park Naukowo-Technologiczny
Al. Zwycięstwa 96/98
81-451 Gdynia

KONTAKT:

e-mail: poomp2020@pomorskie.eu

PROGRAM KONFERENCJI

10.30 – 11.00	Rejestracja, kawa powitalna
11.00 – 11.15	Otwarcie konferencji - <i>Mieczysław Struś, Marszałek Województwa Pomorskiego</i>
11.15 – 12.00	Podsumowanie konsultacji społecznych projektu RPO WP – <i>Radomir Matczak, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP</i>
12.00 – 12.20	Regionalne i krajowe Programy Operacyjne – koordynacja i synergia w ramach Umowy Partnerstwa – <i>Agnieszka Dawydzik, Dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego</i>
12.20 – 12.35	Ocena ex-ante projektu RPO WP – rekomendacje – <i>Jan Frankowski, Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych</i>
12.35 – 12.50	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu RPO WP – rekomendacje – <i>Jolanta Dalman, Lemtech Consulting Sp. z o.o.</i>
12.50 – 13.30	Opinia na temat projektu RPO WP – <i>prof. Jacek Bigda, Adam Protasiuk, Bogdan Palmowski, przedstawiciele Zespołu Konsultacyjnego oraz Maciej Dzierżanowski, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową</i>
13.30 – 14.30	Dyskusja
14.30 – 14.45	Podsumowanie konferencji – <i>Mieczysław Struś, Marszałek Województwa Pomorskiego oraz Wiesław Byczkowski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego</i>

Załącznik 2. Dokumentacja fotograficzna

Załącznik 3. Formularz uczestnika konsultacji społecznych

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Formularz konsultacyjny projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*

CZĘŚĆ I - DANE OSOBOWE

(*wypełnienie obowiązkowe)

imię i nazwisko*:

tel. / faks:

e-mail*:

wyrażam opinię*:

a) jako osoba prywatna

b) reprezentując:

(nazwa instytucji)

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich dobrowolnie podanych danych osobowych zawartych w formularzu konsultacyjny w ramach aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, dla potrzeb niezbędnych do przekazania swoich uwag w związku z projektem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

Jednocześnie oświadczam, iż przyjmuję do wiadomości, że:

1. Administratorem tak zebranych danych osobowych jest Zarząd Województwa Pomorskiego, ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk;
2. Moje dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w celu zgłaszania uwag w związku z projektem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego;
3. Mam prawo dostępu do treści swoich danych i ich poprawiania.

CZĘŚĆ II – ZAKRES ZGŁASZANYCH OPINII I PROPOZYCJI

Zgłaszam uwagi dotyczące następujących części dokumentu:

I. Strategia Programu

- Punkt wyjścia – wyzwania – oczekiwane efekty programu
- Ramy tematyczne programu

II. Priorytety

- Priorytet 1. Komercjalizacja wiedzy
- Priorytet 2. Przedsiębiorstwa
- Priorytet 3. Edukacja
- Priorytet 4. Kształcenie zawodowe
- Priorytet 5. Zatrudnienie
- Priorytet 6. Integracja
- Priorytet 7. Zdrowie
- Priorytet 8. Konwersja
- Priorytet 9. Mobilność

- Priorytet 10. Energia
- Priorytet 11. Środowisko
- Priorytet 12. Pomoc techniczna

III. Plan finansowy

IV. Zasady wyboru projektów

V. Podejście terytorialne

- Podejście zintegrowane
- Podejście makroregionalne

VI. Obszary o szczególnych potrzebach

VII. System instytucjonalny

- Zaangażowani partnerzy
- Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych

VIII. Koordynacja

IX. Warunkowość ex-ante

X. Ułatwienia dla beneficjentów

XI. Zasady horyzontalne

- Zrównoważony rozwój
- Równość szans i zapobieganie dyskryminacji
- Równość płci

CZĘŚĆ III- OPINIE I PROPOZYCJE SZCZEGÓŁOWE

Lp.	Zapis w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 do którego zgłaszane są uwagi	Strona	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Zarząd Województwa Pomorskiego

informuje, że

1 października 2013 r. rozpoczęły się

KONSULTACJE SPOŁECZNE *projektu*

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

które potrwać do 21 listopada 2013 r.

z projektem

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

można zapoznać się na stronie internetowej www.strategia2020.pomorskie.eu
na której zamieszczono dokumenty i informacje związane z procesem konsultacji Programu

Opinie i propozycje dotyczące dokumentu

można przysłać na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk

lub na adres poczty elektronicznej

rpowp2020@pomorskie.eu

w terminie do 21 listopada 2013 r.

Zarząd Województwa Pomorskiego

zaprasza jednocześnie do udziału w

KONFERENCJI INAUGURUJĄCEJ

konsultacje społeczne projektu

Regionalnego Programu Operacyjnego

dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

która odbędzie się

10 października 2013 r. o godz. 11.00

w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AMBEREXPO, ul Żaglowa 11 w Gdańsku,

Szczegółowe informacje na temat konferencji

i formularz zgłoszeniowy dostępne są na stronie internetowej www.strategia2020.pomorskie.eu

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik 5. Lista materiałów medialnych dotyczących projektu RPO WP 2014-2020 i procesu konsultacji społecznych

lp.	Data	Źródło informacji	Tytuł
1	2.10.2013	gdyniaprzedsiebiorcza.pl	Konsultacje społeczne projektu RPO WP 2014-2020
2	9.10.2013	metropoliagdansk.pl	Jest projekt RPO na lata 2014-2020
3	9.10.2013	gazetakaszubska.pl	1,7 miliarda euro kluczem do rozwoju Pomorza
4	11.10.2013	Dziennik Bałtycki	Pytają jak podzielić 1.9 mld euro
5	11.10.2013	Radio Gdańsk	Ponad 400 mln euro do wydania. Mieszkańcy zdecydują na co
6	11.10.2013	kurierkolejowy.eu	Ruszają konsultacje nowego RPO dla Pomorza
7	14.10.2013	pulskwidzyna.pl	1,7 miliarda euro kluczem do rozwoju Pomorza
8	28.10.2013	Dziennik Bałtycki	Konsultacje społeczne
9	31.10.2013	TVP Gdańsk	1,7 miliarda euro ma otrzymać Pomorze z Unii Europejskiej na rozwój regionu do 2020 roku
10	4.11.2013	cew.bizneschojnice.eu	Konsultacje społeczne RPO 2014-2020
11	13.11.2013	www.chojnice.com	Jak ugryźć unijne miliardy?
12	19.11.2013	Dziennik Bałtycki	Komisja Europejska rozliczy efekty dotacji. Trwają konsultacje dotyczące projektu RPO na lata 2014-2020
13	19.11.2013	dziennikbałtycki.pl	Pomorze dostanie więcej pieniędzy od Unii Europejskiej. Projekt RPO na lata 2014-2020
14	20.11.2013	zgp.com.pl	Konsultacje RPO WP 2014-2020 z wicemarszałkiem Wiesławem Byczkowskim
15	27.11.2013	TVP Gdańsk	Euro dla Pomorza w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020
16	27.11.2013	Telewizja Teletronik	O przyszłości województwa
17	28.11.2013	Dziennik Bałtycki	Już wiemy na co pójdzie prawie 2 mld euro z Unii
18	29.11.2013	Dziennik Bałtycki	Klucz do sukcesu to wzrost konkurencyjności regionu